

မြန်မာ့ စွယ်စုံကျမ်း

အတွဲ-၃ (ဂ - စင်း)

ဗဟိုစာရင်းရိက္ခာဌာန

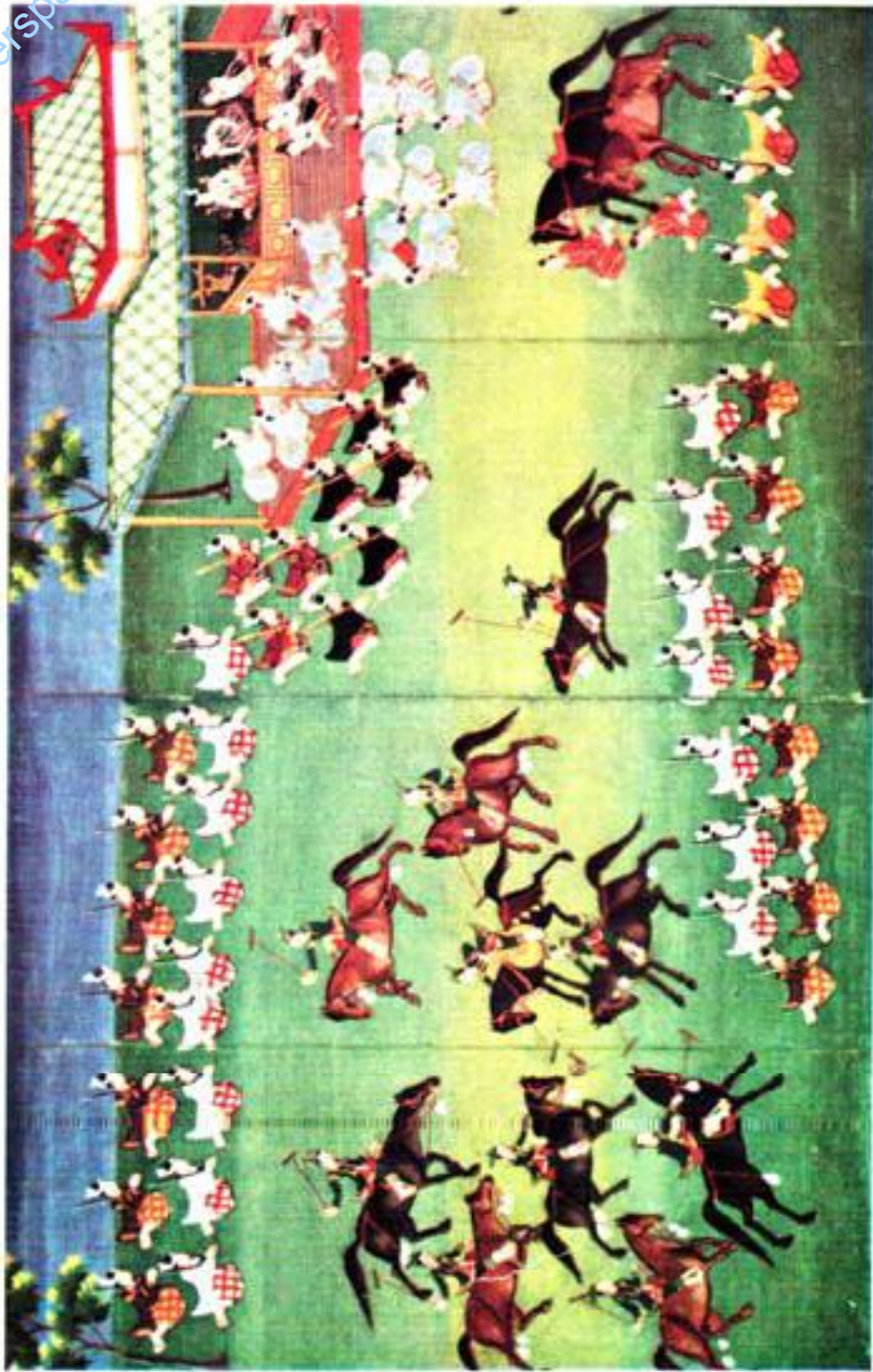
အပိုင်း-က

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း

အတွဲ - ၃

‘ ငန်ပင် နွယ်ရင်း၊ ပင်းထက်ပင်လျှင်၊ သလင်းကုတ်ဝဲ၊ နန်းပြည်တယ်၊ ဂူလိသဘင်၊ ပြင်သို့ရှင်၏’ — နတ်သျှင်ဇနား

(ဦးစာကလေးတော်ထူးရုပ်ပုံကဏ္ဍ)

မြန်မာ့ရွယ်စုံကျမ်း

စာပေဗိမာန်
၏

ရုပ်ပြဗဟုသုတဘဏ်

အတွဲ - ၃
၈ - စင်း

ရန်ကင်းမြို့

မြန်မာနိုင်ငံဘာသာပြန်စာပေအသင်း

ဖတ်ချင်ဖွယ်ရာအဖြာဖြာ

တစ်ခါတစ်ရံ ပျင်းပျင်းရိ၍ စာအုပ်လွန်လိုသောအခါ အောက်ပါ လိုရာအကြောင်းရပ်တို့မှ တူရာရွေးနတ်၍ လေ့လာပါက စာရှုသူသည် အပျင်းလည်းပြေ ဗဟုသုတလည်းပွားပေလိမ့်မည်။ ထိုင်ရာမထဘဲ ကမ္ဘာ့မြို့ကြီး၊ နယ်ကြီးများသို့ရောက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များနှင့် ရင်းနှီးကာ ကမ္ဘာ့သမိုင်းကိုလည်း သုံးသပ်ခွင့် ရနိုင်မည့်အပြင် သိပ္ပံပညာ၏ အံ့ဖွယ်ရာအကြောင်းများကိုလည်း သိနားလည်လာပေလိမ့်မည်။ ထိုမျှမက အနုစာပေဂန္ထဝင်များ၏ အရသာကိုပါ ထင်ရှားစွာ ခံစားရမည့်အပြင် အားလပ်ခိုက် အပျင်းဖြေရန်နည်းများလည်း ရရှိပေအံ့။

ထင်ပေါ်ကျော်ကြားပုဂ္ဂိုလ်များ

အီတာလျံမျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်ကြီး ၆၉	ဘုရားလောင်း၏ အဖြစ်တော်ဝတ္ထုများ ၂၃၆
တော်လှန်ရေးသရုပ်ဖော်ပြသူ ၇၅	ကုန်ချင်းဖလှယ်ရာမှတိုးတက်တီထွင်မှုတစ်ရပ် ၂၅၅
အိန္ဒိယမျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်ကြီး ၉၁	လူ့ကျင့်ဝတ်အခြေခံတရားငါးပါး ၂၃၀
ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ ဖခင်ကြီး ၁၆၅	လူ့ယဉ်ကျေးမှုအင်္ဂါ ရပ်တစ်ခု ၂၈၈
အော်လီယန်းမြို့၏လုံမပျို ၁၇၁	ပညာဘဏ်တိုက် ၃၈၂
ဓမ္မသတ်ပြုစုသောမင်း ၁၇၃	ဩကာသဝန္တနာဆူရာဌာန ၄၂၆
စွယ်စုံပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ၂၇၉	သစ်ပိုင်းသစ်စမှစက္ကူဖြစ်လာပုံ ၄၄၃
'သံမဏိ' ခေါ် ရုရှခေါင်းဆောင်ကြီး ၃၂၂		

သုခုမဝင်ကြောင်းစုံလင်

ရှေးဟောင်းဂရိအနုပညာ ၃၃
အလှအပကြိုက်သောနိုင်ငံမှအနုပညာစွမ်း ၁၀၈
ဂျာမန်စာပေသမိုင်း ၁၁၉
မြန်မာတို့ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာလက်မှုပညာ ၂၄၉
မှတ်သားဆိုခိုင်း၊ ပုံခိုင်းတိုတုတ်၊ စကားချုပ်ဟူ ၂၉၇
စာမွန် ၄၀၉

လောကီထုပ္ပတ်လူတို့ဇာတ်

ဂျာမန်အနွယ်အင်္ဂလိပ်ဘုရင်များ ၁၄၇
ခြေသလုံးအိမ်တိုင်ထူသည့်လူမျိုး ၁၆၇
သက်ဦးဆံပိုင်အုပ်စိုးလိုသည့်ပြည့်ရှင်များ ၁၇၅
စကော့အနွယ်ဗြိတိသျှဘုရင်များ ၃၃၃

သစ်ပင်ပန်းမာလ်တီရစ္စာန်

အဆိပ်ပြင်းသည့်ပင်လယ်မြေ ၁၇၄
သမပိုင်းဒေသများ၏ပဓာနအစာ ၁၇၇
လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလွှတ်သည့်ငါး ၂၁၉
ကျောရိုးရှိရေသတ္တဝါများ ၂၂၅
နှစ်ပြန်မွေးသတ္တဝါ ၂၅၆
ရေချိုပင်လယ်ငါး ၃၂၄
မြေကြီးမှရွှေသီး ၃၄၃

လုပ်ငန်းဆောင်တာအဖြာဖြာ

ဆက်သွယ်ရေးတွင်အချက်အခြာဌာနတစ်ရပ် ၃၈၈
နေ့စဉ်ကမ္ဘာအားအသိပေးသည့်ပညာ ၃၉၄
ပုံနှိပ်စာအုပ်ဖြစ်မြောက်မှုအံ့ဩဖွယ် ၄၁၇
အလွန်ရှေးကျသောအသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းတရပ် ၄၆၁

တမြေရပ်ခြားဒေသများ

အနောက်ယဉ်ကျေးမှုပေါ်ထွန်းရာဒေသ ၁၂
ဟိန္ဒူတို့အထွတ်အမြတ်ထားသောမြစ် ၈၅
ရှုခင်းသာယာသောနေကြိုနိုင်ငံ ၁၀၂
ငြိမ်းချမ်းရေးမြို့တော် ၁၁၃
မြေထဲပင်လယ်မှကြေးနီကျွန်း ၄၅၉

သိပ္ပံအံ့ဖွယ်အသွယ်သွယ်

စက်မပါဘဲပျံသန်းနိုင်သောလေယာဉ် ၅၁
လေအားကိုအသုံးပြုသည့်ဂျက်အင်ဂျင် ၁၆၁
ကမ္ဘာမြေကြီး၏ သဘာဝလှုပ်ရှားမှု ၂၂၀
အပြောင်လက်ဆုံးသတ္တု ၂၅၃
ပင်လယ်အောက်မှထိုးကျောက်ဖြူ ၃၁၅
နက်နဲလှစွာကြောင့် ၃၁၇
ရောင်စဉ်နှင့်ရောင်စဉ်ကြည့်ကိရိယာ ၃၅၀
ကောင်းကင်ကိုတန်ဆာဆင်လျက်ရှိသောဗိမာန်များ ၁၈၁

တိကျသိအပ်အရပ်ရပ်

ဂဏန်းမသင်လဒ်မြင် ၇
ရောမခေတ်လူသတ်ကစားသမား ၅၀
သဘာဝကဖန်တီးပေးသောအိမ် ၆၃

အားလပ်ချိန်ဝယ်ပျော်ရွှင်ဖွယ်

ဂေါက်သီးရိုက်ကာလွန်ကျန်းမာ ၈၃
စကားပရိယာယ်လွန်မင်းကြွယ် ၂၉၃
စကားထာ၊ စကားလိမ် ၂၉၅

ဗဟုသုတစစ်တမ်း

ဤကျမ်းတွင် များစွာသော ပြဿနာတို့ကို ဖြေရှင်းထားပေးသည်။ စာရှုသူသည် မိမိမည်မျှမှတ်မိ၍ အသိဉာဏ်အခြေ၊ ဗဟုသုတအခြေ မည်မျှကြွယ်ဝနေပြီကို မှတ်ကျောက်တင်ကြည့်ရန် အောက်ပါမေးခွန်းများဖြင့် စစ်တမ်းထုတ်သင့်ပေသည်။ အကယ်၍ အဖြေမပေးနိုင်ရုံအံ့၊ ညွှန်းထားရာစာမျက်နှာတွင် ပြန်လည်ဖတ်ရှုလေ့လာရန် တိုက်တွန်းရေပေသည်။

၁။ ဂရုဘဏ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။	၃၆
၂။ ဂရစ်လျှပ်စစ်စနစ်၏ အကျိုးကျေးဇူးများကား အဘယ်နည်း။	၄၃
၃။ ပန်းချီဆေးရေးခြင်းအတတ်ပညာသည် မည်သည့်အချိန်က စတင်ပေါ်ပေါက်လာသနည်း။	၆၆
၄။ ရှေးဟောင်းစာပေပါ ခေမာဝရတိုင်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်ဒေသဖြစ်ပါသနည်း။	၁၀၀
၅။ ဂျီနီဗားမြို့သည် ဘယ်အတွက်ကြောင့်ထင်ရှားသနည်း။	၁၃၁
၆။ အပူစွမ်းအင်ကိုအလုပ်အားဖြင့်ပြသည့်အချက်ကို မည်သူရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သနည်း။	၁၄၄
၇။ မည်သည့်ကျောဘုရင်လက်ထက်တွင် အင်္ဂလိပ်မြန်မာပထမစစ်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့သနည်း။	၁၄၈
၈။ ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် အကြီးအကျယ်ဆုံးသောနိုင်ငံတော်ကိုတည်ဆောက်ခဲ့သူကား မည်သူနည်း။	၁၆၄
၉။ ကျောက်ဆေးထိုးခြင်းဖြင့်ကျောက်ရေဂါကိုကာကွယ်နိုင်ကြောင်း မည်ကဲ့သို့စမ်းသပ်တွေ့ရှိခဲ့သနည်း။	၁၇၁
၁၀။ နေကိုအမြန်ဆုံးလှည့်ပတ်နိုင်သောဂြိုဟ်ကား အဘယ်နည်း။	၁၈၁
၁၁။ ဃနုဆွမ်းကို မည်သို့စီမံပြုလုပ်ရသနည်း။	၁၉၃
၁၂။ အသည်းမှအဆီထဲတွင် ဗီတာမင်အေနှင့်ဒီ အမြောက်အမြားပါရှိသောငါးမျိုးကား အဘယ်နည်း။	၁၉၅
၁၃။ ရေသတ္တဝါဖြစ်ပါလျက်နှင့် ငါးမဟုတ်သောသတ္တဝါမှာ အဘယ်နည်း။	၁၉၉
၁၄။ ငပိတွင် မည်သည့်အာဟာရဓာတ်များ ပါရှိသနည်း။	၂၀၄
၁၅။ ငပုံသည် မည်ကဲ့သို့ပျံသန်းပါသနည်း။	၂၀၇
၁၆။ ငလျင်လှုပ်ခြင်းမှာ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသနည်း။	၂၂၀
၁၇။ ငါးများ အနံ့ခံနိုင်ကြပါသလား။	၂၂၇
၁၈။ ငှက်များသည် အဘယ်ကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသနည်း။	၂၆၁
၁၉။ ငှက်ဖျားရောဂါကို မည်ကဲ့သို့ကာကွယ်နိုင်သနည်း။	၂၇၄
၂၀။ စကားစာစ်မြစ်ပညာဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။	၂၉၃
၂၁။ စကားပြောကြေးနန်းကို မည်သူကအောင်မြင်စွာတီထွင်ခဲ့ပါသနည်း။	၃၀၀
၂၂။ စကြိုသူမြတ်သည် မြန်မာ့သမိုင်းတွင် အဘယ်ကြောင့်ထင်ရှားကျော်ကြားသနည်း။	၃၂၀
၂၃။ မီးရထားစက်ခေါင်းကို မည်သူစတင်တီထွင်ခဲ့ပါသနည်း။	၃၂၅
၂၄။ လောကနီတိကျမ်းကို မည်သူပြုစုခဲ့သနည်း။	၃၃၃
၂၅။ မြန်မာလယ်သမားများအလိုအရ စပါးကိုမည်ကဲ့သို့မျိုးခွဲကြသနည်း။	၃၄၃
၂၆။ နေရောင်မှထွက်ပေါ်လာသောရောင်စဉ်များကား အဘယ်နည်း။	၃၅၀
၂၇။ စမအက္ခရာဟူသည် အဘယ်နည်း။	၃၆၉
၂၈။ စာပို့စနစ်ကို မည်သည့်လူမျိုးများက စတင်တီထွင်ခဲ့သနည်း။	၃၈၈
၂၉။ စာရင်းတွက်စက်ကို မည်သည့်လူမျိုးများက စတင်တီထွင်ခဲ့သနည်း။	၄၁၅
၃၀။ ပုံနှိပ်စာအုပ်များမပေါ်မီက လူတို့သည် မည်ကဲ့သို့စာရေးသားကြပါသနည်း။	၄၁၇
၃၁။ စားမြုံ့ပြန်တတ်သော တိရစ္ဆာန်များကား အဘယ်နည်း။	၄၂၁
၃၂။ စက်ကရိယာများကို တီထွင်လာခြင်းကြောင့် မည်ကဲ့သို့သောအကျိုးကျေးဇူးများဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း။	၄၄၂
၃၃။ စက္ကူကို မည်သို့ပြုလုပ်သနည်း။	၄၄၅
၃၄။ ယခုခေတ်သုံးစက်ဘီးများ မည်ကဲ့သို့စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း။	၄၅၂
၃၅။ ဝန်ချီစက်များ၌ စက်သီးကိုအဘယ်ကြောင့်အသုံးပြုပါသနည်း။	၄၅၇
၃၆။ ယခုအခါ စိုက်ပျိုးရေးတွင် မည်ကဲ့သို့သောနိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသနည်း။	၄၆၀

www.foreignspace.com.mm

မြန်မာ့ဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ဂ သည် ၃ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်သည်။ က၊ ခ၊ ဂ၊ ဆ၊ င၊ ဟ
 သော က ဝက်တွင်ပါဝင်၍ ဂ အသံဖြစ်ရာဌာနမှာ ကဏ္ဍဌာန် လည်ချောင်းအရပ်ဖြစ်သည်။
 အက္ခရာ၏အရွယ်ကိုလိုက်၍ ဂ ငယ်ဟုအမည်တွင်သည်။ ကဝက်အတွင်း ဂ၊ ဆ ဟူသောဗျည်း
 နှစ်လုံးပါဝင်ရာ အကြီးအငယ်ခွဲခြားသောအားဖြင့် ဂ ငယ်ဟုခေါ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဂ ၏အရေး
 သောအမူဝေမှာ ဂြဟိုအက္ခရာ ၎် ဖြစ်သည်။ ဂြဟို ၎် မှ ဂုတ္တ ၎် ကဝံဗ ၎်
 ဝင်ဗျူ ၎် သို့အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပြီးနောက် ကျောက်စာများတွင် ဂ နှင့်
 ပေဘေများတွင် ဝ ဟုရေးသားသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ဂြဟိုအက္ခရာ ၎် ကို အတွင်းဖက်သို့အဖက်အချက် ညီညွတ်စွာကျေ၍ ရေးဖန်များသောအခါ မြန်မာ ဂ အက္ခရာဖြစ်ပေါ်
 လာသည်။ ဂ အက္ခရာအရေးအသားပြောင်းလဲပုံကိုအောက်တွင် အစဉ်အတိုင်းယှဉ်လှည့်ပေါ်ပြထားသည်။

ဂဏန်းခြေ ။ ။ အရေအတွက်တစ်ခုကို အချင်းချင်းသိန်း
 လည်အောင် အမှတ်အသားတစ်ခုဖြင့် ရေးပြရာ၌ ၁ မှ ၉
 အထိနှင့် ၀ အမှတ်အသားတို့ကို နေရာအလိုက် တန်ဖိုးထား
 ပေးသောစနစ်အရ ကမ္ဘာအနှံ့အပြား၌ ယခုရေးပြနေ
 ကြသည်။ သုံးဆယ့် ခြောက်အုပ်ရှိသော စာအုပ်ပုံတစ်ပုံမှ
 စာအုပ်အရေအတွက်ကို ၃ နှင့် ၆ အမှတ်အသား နှစ်ခုတည်း
 ဖြင့် ၃၆ ဟုရေးပြကြသည်။ အထက်ပါအမှတ်အသား ဆယ်
 ခုတို့အနက် သက်ဆိုင်ရာတို့ကို ၄၅၁ ကဲ့သို့ တစ်တန်းတည်း၌
 စဉ်၍ ရေးထားခြင်းကို အရေ အတွက်ပြကိန်းတစ်ခု ဟုခေါ်
 သည်။ ထိုကိန်းတွင် ပါရှိသည့် ၄၊ ၅၊ ၁ အမှတ်အသား
 များကို ကိန်း၏ဂဏန်းခြေများဟု ခေါ်သည်။ တိုတိုဖြင့်
 လည်း ၄ဂဏန်း၊ ၅ဂဏန်း၊ ၁ဂဏန်း၊ ဆယ်ဂဏန်း ဟူ၍
 ဂဏန်းခြေအစား ဂဏန်းဟူသောဝေါဟာရကို သုံးနေကြ
 သည်။ အထက်ပါဂဏန်းဆယ်လုံးနှင့် ယင်းတို့အတွက်ဝေါ
 ဟာရများနှင့်တကွ ခ၊ ဆယ်၊ ရာအစရှိသော နောက်
 ထပ်ဝေါဟာရအနည်းငယ်မျှဖြင့် မည်မျှပင် များပြားသော
 အရေအတွက်တစ်ခုကိုမဆို ဖော်ပြနိုင်၍ မည်မျှပင်ကြီးသော
 ကိန်းတစ်ခုကိုမဆို ရေးပြနိုင်အောင် တီထွင်ထားသည့် ဤ
 ကိန်းရေးကိန်းဖတ်နည်းသည် တစ်ဆယ်စီရေတွက်သော စနစ်
 ကိုမှီးလျက် ဟိန္ဒူသင်္ချာပညာရှင်များက တီထွင်ထားခဲ့သည့်
 အလွန်ရှေးကျသောနည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် အနောက်
 နိုင်ငံများသို့ အာရပ်လူမျိုးများ မှတစ်ဆင့် ရောက်ရှိသွား
 သည် ဖြစ်သောကြောင့် အသုံးပြုသော ဂဏန်းခြေများကို
 အာရေဗျဂဏန်းခြေများဟု ခေါ်နေကြသည်။ ဤကိန်းရေး
 နည်းစနစ်ကို ကမ္ဘာအနှံ့အပြား၌မလိုက်နာမီက အချို့လူ
 မျိုးများ၏ ရေတွက်ပုံရေတွက်နည်းနှင့်တကွ အရေအတွက်

ပြကိန်းရေးနည်းများသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်သဖြင့်
 ယင်းတို့ကို အောက်၌ အကျဉ်းမျှ ဖော်ပြထားပါသည်။
 ဝတ္ထုပစ္စည်းတစ်မျိုးကို မည်မျှနည်းသည်များသည်ဟု တိ
 တိကျကျပြောနိုင်ရန် အရေအတွက်ဝေါဟာရများကို တီထွင်
 ခဲ့ကြသည်မှာ နှစ်ပေါင်းကြာ ရှည်လေပြီ။ စကား ကောင်းစွာ
 မတတ်သေးသော ကလေးသူငယ် တစ်ယောက်သည် မိမိမှာ
 ကစားစရာအရပ် မည်မျှရှိသည်ကို လက်ချောင်း
 ကလေးများဖြင့် မှန်ကန်စွာထောင်ပြနိုင်သော်လည်း သုံးခု၊
 လေးခုစသောအခေါ်အဝေါ်များကို မတတ်သေးသဖြင့်
 ပြောမပြနိုင်သေးချေ။ ယင်းအခြေအနေကဲ့သို့ ပင်ရှေးနှစ်
 ပေါင်းများစွာက လူများသည် ဝတ္ထုပစ္စည်း အရေအတွက်ကို
 သိရှိရန် လက်ချိုး၍ရေတွက်ခြင်း၊ မည်ရွှေမည်မျှ ရှိသည်ဟု
 လက်ချောင်းကိုထောင်ပြခြင်းဖြင့်သာ မိမိတို့၏ ကိစ္စပြီးစီး
 အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပုံရသည်ဟုသင်္ချာသမိုင်းပညာ
 ရှင်များကယူဆကြသည်။ အာဖရိကတိုက်ရှိ တိုင်းရင်းသား
 လူမျိုးအနည်းငယ်တို့သည် ယနေ့တိုင် ဤကဲ့သို့ရေတွက်နေ
 ကြဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုပစ္စည်း အရေအတွက်များကို ရေ
 တွက်ဖော်ပြရန် လိုအပ်လာသောကာလသို့ ရောက်ရှိလာ
 သည့်အခါရေ တွက်နည်းနှင့်တကွ အရေအတွက်အခေါ်
 အဝေါ်ဖြစ်သော ဝေါဟာရများကို အကြောင်းအားလျော်စွာ
 တီထွင်လာကြသည်။ လူတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင် လက်နှစ်
 ဖက်၊ ခြေနှစ်ချောင်းစသည်ဖြင့် အစုံအစုံရှိသည်ကို အမှတ်
 ပြုလျက် နှစ်ခုပြုစီရေတွက်ခဲ့ကြသူများ ရှိသည်။ ဩစ
 တြေးလျတိုက်၊ တောင်အမေရိကတိုက်နှင့် အာဖရိက
 တိုက်များရှိ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအချို့တို့သည် နှစ်ခုကို
 မူတည်ပြီးလျှင် ရေတွက်နေကြဆဲဖြစ်သည်။ စုံမဂုက်၊

ဇယ်ခတ်၊ ဇယ်တောက်တမ်းကစားကသော မြန်မာကလေး သူငယ်များသည်လည်း အလျော်အစားပြုလုပ်ရာ၌ ဇယ်ကို နှစ်ချိုးစီရေတွက်၍ တစ်ပြုး၊ တစ်လံစသည်ဖြင့် ခေါ်လျက် ငါးပြုးပြည့်သည်အထိ ရေတွက်ကြသည်။ လက်တစ်ဖက်၌ လက်ငါးချောင်းရှိသည်ကို အမှတ်ပြု၍ ငါးခုစီရေတွက်ကြ သည်လည်းရှိသည်။ လက်နှစ်ဖက်၌ လက်ဆယ်ချောင်း ရှိသည်ကိုအမှတ်ပြု၍ ဆယ်ခုစီ ရေတွက်ကြသည်လည်းရှိ သည်။ မြန်မာတို့၌ တစ်ကျိပ်ဟူသောဝေါဟာရ ရရှိသည်မှာ ဆယ်ခုစီရေတွက်သည့် သဘောအတိုင်းပင်ဖြစ်၏။ လက် ခြေအချောင်းနှစ်ဆယ်ရှိသဖြင့် စကိုးခေါ် နှစ်ဆယ်စီရေ တွက်ကြသည်ကိုလည်း အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ၌ တွေ့နိုင်သည်။ နှစ်ပိုင်း၊ သုံးပိုင်း၊ လေးပိုင်း၊ ခြောက်ပိုင်းစသော အပိုင်းညီ များနှင့် အရေအတွက်တူပုံများပြုလုပ်ရန် လွယ်ကူသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဒါဇင်လိုက် ဆယ့်နှစ်ခုစီရေတွက်ကြ သည်လည်း ရှိလေသည်။

ဆယ်ခုစီရေတွက်ခြင်းသည် ယခုကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ အသုံး ပြုနေသည့် ဆယ်လီစနစ်ရေတွက်နည်းဖြစ်သည်။ လက်ဆယ် ချောင်းချိုးကာ ရေတွက်မကုန်နိုင်သေး၍ ဆက်လက်ရေတွက် ရန်လည်းလက်မအားဖြစ်နေသောအခါ ဆယ်ချောင်းအားလုံး ကုန်အောင် တစ်ခါချိုးရပြီးကြောင်းကိုပြသည့်အနေဖြင့် အနီးရှိ သူတစ်ဦးက လက်တစ်ချောင်းချိုးကာမှတ်ထားရသည်။ ဤ ကဲ့သို့မှတ်ထားပေးရန် ဒုတိယလူတစ်ယောက်ကို မရနိုင် ပြန်သောအခါ ဆယ်ပြည့်အရေအတွက်များကို ခဲလုံးကလေး များချ၍လည်းကောင်း၊ နီးရာဝတ္ထုတစ်ခုပေါ်မှာ အခြစ်အမှတ် ငယ်များပြု၍လည်းကောင်း တစ်မျိုးမျိုး ဖြင့်မှတ်ထားကြ သည်။ ဆယ်ပြည့်အမှတ်ကလေးများကို ရေတွက်သည့် အခါ၌လည်း ဤစနစ်အတိုင်းလိုက်သွားပြီးလျှင် ဆယ်ဆယ် လီအတွက် အမှတ်အသားတစ်မျိုး ထွင်ရပြန်သည်။

ထို့နောက် ဆယ်ခုပြည့်အမှတ်အသားမျိုးနှင့် ဆယ် ဆယ်လီပြည့်သော အမှတ်အသားမျိုးများကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မရောစေဘဲ တသန့်စီရှိစေရန် အစုလိုက်နေရာနှင့်နေရာထား ပေးရသည်။ ထိုသည်မှအစပြု၍ ပေသီးကဲ့သို့သော အလုံး ကလေးများကို ထွင်းဖောက်ကာစီ၍ ထောင်ထားသောတုတ် ချောင်း၊ သံချောင်းသေးသေးများတွင် စွပ်ပေးရသည့် ပေ သီးခုံဖြင့်ရေတွက်သည့် ဆယ်အလိုက်ရေတွက်သွားသော ယခုစနစ်ကိုလိုက်နာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်ရေတွက်၍ရရှိသော အရေအတွက်တစ်ခုကို အခြားအရေအတွက်တစ်ခုမှ ခွဲခြားသိရှိရအောင် အမည်မည့် ရန်လိုအပ်လာသော အခါ မိမိတို့၏ ဘာသာစကားအလိုက် တစ်ခုမှဆယ်ခုအထိ ဝေါဟာရများကို သုံးလာကြသည်။ ဆယ်ခုပြည့်တိုင်းပြည့်တိုင်းလည်း ဆယ်ခုတွဲတစ်တွဲ လုပ်ထား သည်ဟုအမှတ်ပြုလျက် တစ်ဆယ်၊ နှစ်ဆယ်စသည်ဖြင့်

ဆယ်လိုက်ခေါ်သွားကြသည်။ ဆယ်ခုပုံနှစ်ပုံနှင့် ဆယ်ခုမပြည့် သဖြင့်ဆယ်ခုပုံမလုပ်နိုင်၍ ပိုနေသောဝတ္ထုအလွတ်သုံးခုကို နှစ်ဆယ်သုံးခုဟု ရှိရင်းဝေါဟာရဆယ်လုံးကိုပင် သင့်လျော် အောင်တွဲလျက်သုံးသွားသဖြင့် အရေအတွက်တစ်ခုလျှင် ဝေါဟာရသစ် တစ်လုံးစီထွင်ထားရန်မလိုအောင် စီမံနိုင်ခဲ့ သည်မှာ ကျေးဇူးများပါပေသည်။ အရေအတွက်တစ်ခုကို ဝေါဟာရသစ်တစ်လုံးစီဖြင့်သာ မှတ်သားနေရပါလျှင် တစ်ရာ အထိရှိသောအရေအတွက်များကို မှတ်သားရန်ပင် အခက်အ ခဲများစွာရှိချေမည်။ ဤရေတွက်နည်းစနစ်တွင် ဆယ်ခုတစ် ဆယ်၊ ဆယ်ဆယ်တစ်ရာ၊ ဆယ်ရာတစ်ထောင် စသည်ဖြင့် ဆယ်လိုက်တိုးလျက် အဆင့်ဆင့်တက်သွားရာ ထောင်ပြီး သည်နောက် သောင်း၊ သိန်း၊ သန်း၊ ကုဋေတို့ဖြစ်လာ ကြသည်။ အချို့နိုင်ငံများ၌သန်းကျော်ခွဲလျှင် သန်းပေါင်း မည်မျှရှိသည်ဟူ၍ သန်းဖြင့်ဖော်ပြကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံ တွင်ကုဋေအရောက်ရေတွက်ကြသည့်ပြင် ကုဋေကျော်ခွဲလျှင် ကုဋေလေးဆယ်၊ ကုဋေတစ်ရာဟု ကုဋေဖြင့်ဖော်ပြကြ သည်။ များသောအားဖြင့် သိန်းဖြင့်လည်း သိန်းလေး ဆယ်ဟုဖော်ပြကြသေးသည်။ ရှေးကျမ်းများအရ ကုဋေ တစ်ကုဋေသည်ပကောဋီ၊ ပကောဋီတစ်ကုဋေ သည်ကောဋီ ပကောဋီဟု အဆင့်ဆင့်တက်သွားသည့် အရေအတွက်များ ရှိသေးကြောင်းသိရသည်။ ထိုအဆင့်များအနက် အကော တီဏီနှင့်အသင်္ချေတို့သည် ကျမ်းများ၌အတွေ့ရများသော အရေအတွက်နှစ်ခုဖြစ်သည်။

အရေအတွက်တစ်ခုကို မေ့ပျောက်မသွားစေရန် မှတ်သား ထားလိုသည့်အခါ အနောက်နိုင်ငံသင်္ချာသမိုင်းများက အစအ ဦး၌ တုတ်ချောင်းတစ်ချောင်းပေါ်တွင် အရေအတွက်ရှိသ လောက် အထစ်ကလေးများလုပ်၍လည်းကောင်း၊ ကျောက် တုံးတစ်ခုပေါ်တွင် အလားတူအမှတ်အသားကလေးများလုပ် ၍ လည်းကောင်းမှတ်သားခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ထိုနောက် စာရေးစာဖတ်တတ်လာကြ၍ အရေအတွက်တစ်ခုကို စာ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုသောအခါ တစ်ခုကို နှစ်ခုကို စသည် ဖြင့်လက်ချောင်းကလေးများသဖွယ် မျဉ်းကြောင်းများ ဆွဲ၍ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့သော်ဤစနစ်ဖြင့် အရေအတွက်များ များကိုဖော်ပြရန် အခက်အခဲတွေ့လာကြသည့်အခါ ဆယ် လိုက်ရေတွက်သော စနစ်ကိုလိုက်နာလျက်ရှိကြသည့် အီဂျစ် လူမျိုးများကတစ်ဆယ်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဂအက္ခရာကို မောက်မောက်ရေးထားသည်နှင့်တူသော အမှတ်အသား တစ်ခုကိုတီထွင်အသုံးပြုလာကြသည်။ ယင်းတို့၏ ရေးသားနည်းအတိုင်းသည်ယခု ၂၃ ဟု ရေးထားသော အရေအတွက်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ရေးထားသော အရေအတွက်တစ်ခုကိုစာပင်မဖတ်တတ်သော်လည်းမည် မျှဖြစ်သည်ဟု လွယ်လွယ်နှင့်ပြောနိုင်သည်။ ဆယ်လိုက်

ဂဏန်းခြေ

ရေတွက်သော်လည်း များလာသောအခါ ခြောက်ဆယ်စီ ဖြင့်ဆက်၍ ရေတွက်သွားသော ဗက်ဗီလုံးလူမျိုးများ ထိုစဉ် ကအသုံးပြုခဲ့သည့် ရေးနည်းစံနစ်မှာ ဖတ်သူများအဖို့ ဤမျှ လော့က်မလွယ်ကူလှပေ။ ထိုသူတို့ ရွံစေးပြားတစ်ချပ်ပေါ်၌ ရေးမှတ်ခဲ့သော ဂဏန်းခြေများမှာ သုံးထောင်ပုံသပ်ငယ် ကလေးများဖြစ်သည်။ အောက်ပါရေးသားဖော်ပြထား သောအရေအတွက်အမှတ်အသားတွင်

□ □ □ ၃၃ □ □ □

ဝဲဖက်မှ ထောင်လိုက်နေကြသော သပ်ငယ်သုံးခုသည် ခြောက်ဆယ်ပုံသုံးပုံကို၎င်း၊ အလယ်မှအလျားလိုက်လဲနေ ကြသောသပ်ငယ်နှစ်ခုသည် ခြောက်ဆယ်ပုံမပြည့်သဖြင့် ဆယ် ပုံအတိုင်းထားရသည့် အပုံနှစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ယာဖက် မှ ထောင်လိုက်နေကြသည့် သပ်ငယ်သုံးခုတို့သည် ဆယ်ပုံ မပြည့်သည့် အလွတ်သုံးခုကို၎င်း ပြကြသည်ဖြစ်ရာ ယင်းတို့ သည် (၆၀ ၃) + ၂၀ + ၃ တနည်းအားဖြင့် ၂၀၃ ခုရှိ သော အရေအတွက်တခုကိုပြသည်။ အသုံးပြုနေ ကြ သောစက်နာရီဖြင့် အချိန်ကိုတိုင်းသော ဇယားတွင် စက္ကန့် ၆၀ တစ်မိနစ်၊ မိနစ် ၆၀ တစ်နာရီဟူ၍ နာရီကို စိတ်ပိုင်းခြားထားခြင်းသည် ဗက်ဗီလုံးလူမျိုး များ၏ ခြောက်ဆယ်စံနစ်ဖြင့် ရေတွက်သော အမွေအနှစ် ဖြစ်သည်ဟု အဆိုရှိသည်။

အီဂျစ်နှင့် ဖီနီရှန်လူမျိုးများ၏ ဆယ်ဖြင့်ရေတွက် နည်းစံနစ်ကိုပင်လိုက်နာကြသော ဂရိ၊ ဟီဗြူ နှင့် ရောမလူမျိုးများကမူ မိမိတို့၏အက္ခရာများကို ဂဏန်းခြေ အမှတ်အသားအဖြင့် အသုံးပြုလျက် ကိန်းများကို ရေးပြကြသည်။ ဂရိလူမျိုးတို့၏ အယ် လက်ဇန္ဒြီယန် ရေးနည်းအရဆိုလျှင် တစ်ခုမှ ကိုးခုအ ထိရှိသော အရေအတွက်များကို မိမိတို့၏ ပထမအက္ခ ရာကိုးလုံးဖြင့်လည်းကောင်း၊ တဆယ်မှ ကိုးဆယ်အ ထိရှိသော အရေအတွက်များကို နောက်အက္ခရာ ကိုးလုံးဖြင့်လည်းကောင်း၊ တရာမှကိုးရာအထိ နောက် အက္ခရာများဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကြားအရေအတွက် များကို ဆိုင်ရာအက္ခရာချင်း တွဲလျက်လည်းကောင်း ပေါင်းစပ်ကာ ရေးပြကြရာ ဤနည်းအရရေးထားသော ကိန်းများဖြင့် အပေါင်း အနုတ်တွက်ချက်ရန်မှာ များစွာပင်မလွယ်ကူလှပေ။

သို့သော် ရောမလူမျိုးတို့သည် အက္ခရာစာလုံး အနည်းငယ်မျှဖြင့် ဖြစ်နိုင်သော ရေးနည်းစံနစ်ကို တီထွင်ထားကြရာ ယင်းတို့၏ ရေးနည်းသည် ဂရိရေး နည်းထက်လွယ်ကူသည်ဟုဆိုရမည်။ တိုင်ကပ်နာ

ရီကြီးအချို့၏ မျက်နှာပေါ်၌ ရောမဂဏန်းများဖြင့် ရေးထား သော နာရီပြဂဏန်းများကိုကြည့်လျှင် တစ်မှလေးအထိကို ထောင်လိုက်ဆွဲသော မျဉ်းများဖြင့်ပြသည်။ လက်ဝါးတစ်ဖက် ကို ထောင်ပြသောအခါ လက်မနှင့်ကျန်လက်ချောင်းကလေး များကို သစ်ပင်ခွသဏ္ဍန်မြင်ရသည်ကို အမှတ်ပြု၍ ငါးခုကို V ပုံအမှတ်အသားဖြင့်ပြသည်။ တဆယ်ကို ငါးနှစ်လုံး ဆင့်လျက် X ဟုပြရာ နောက်ကာလကြာမြင့်လာသော အခါ X ပုံဖြစ်လာသည်။ ငါးဆယ်ကို L တစ်ရာကို C ၊ ငါးရာကို D၊ တထောင်ကို M တို့ဖြင့်ပြသည်။ ခြောက်ခုကို VI၊ ရှစ်ဆယ်ကို LXXX စသည်ဖြင့် လိုအပ်သလို တွဲ၍ ရေးကြသည်။ ကိုးခုကို မျဉ်းကောင်းကိုးကောင်းဖြင့်၎င်း၊ ရှစ်ဆယ်ကို X ရှစ်ခုဖြင့်၎င်း ရေးပြရန်ရှည်လွန်းနေသဖြင့် ငါးခု၊ ငါးဆယ်၊ ငါးရာတို့အတွက် သီးခြားအမှတ် အသား များ ထည့်ပေးကြဟန်တူသည်။ ကိုးခုကိုပင် VIII ဟု ရေးသည်က ရှည်နေသေးသဖြင့် တဆယ်တခုယုတ်အနေ ဖြင့် X ၏ရှေ့မှ I ကိုခံ၍ IX ဟု ရေးပြသည်။ ထို့အတူ လေးခုကိုလည်း ငါးတခုယုတ် IV ဟုရေးသေးသည်။ အရေ

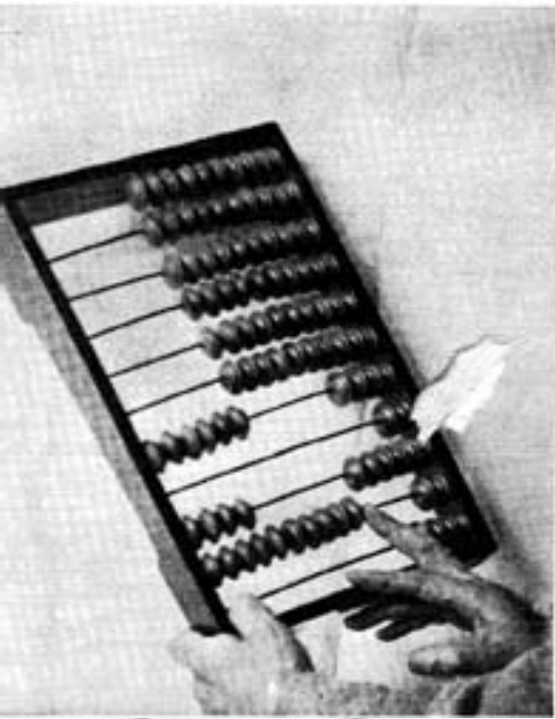

တွက်ချက်မှတ်သားရာ၌ ဂဏန်းခြေတို့သည် အဓိကဖြစ်၏။

အတွက် ကိန်းရေးနည်းပင် မဟုတ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာ လူမျိုးများသည် အရေးကြီးသော အရေအတွက်တစ်ခုခုကို နံသင့်အက္ခရာများဖြင့် ဖွဲ့ထားအပ်သည့် စာပိုဒ်ကလေးများနှင့် မှတ်သားခြင်းအလေ့အထ ရှိသည်။ ပုံစံအားဖြင့် ဥဩအော်မြည်၊ ကုန်းဘောင်တည် ဟူသောစာပိုဒ်ဖြင့် ကုန်းဘောင်မြို့ ကိုတည်ထောင်သော ခုနှစ်သက္ကရာဇ်ဖြစ်သည့် ၁၁၁၅ ခုနှစ်ကို မှတ်သားကြသည်။ 'လှည်းဝင်ရိုးသံ တည်ညံ့ ပုဂံဘုရားပေါင်း' ဟူသောပိုဒ်ဖြင့် ပုဂံမြို့ရှိစေတီပုထိုးတော်များ၏ အရေအတွက်ကို မှတ်သားကြသည်။

ရောမရေးနည်းစံနစ်ကို ဥရောပတစ်ခွင်၌ အလယ်ခေတ် (ခရစ် ၅၀၀ - ၁၄၀၀ ခုနှစ်ခန့်) အပါအဝင် နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ခန့် အသုံးပြုခဲ့သည်။ ဟိန္ဒူပညာရှင်များ တီထွင်ထားခဲ့သည့် ယခုခေတ်ရေးနည်းကို ထိုကာလမတိုင်မီ ခရစ် ၉၇၆ခုနှစ် လောက်ကပင် အာရပ် လူမျိုးများက ဥရောပတိုက်သို့ယူဆောင်၍ အသုံးပြုခဲ့ကြသော်လည်း ထိုနည်းကို ပိုမိုလွယ်ကူကြောင်းသိလျက်နှင့် ရောမရေးနည်းစံနစ်အစား အများက လက်မခံခဲ့ကြသေးပေ။ ရေးနည်းနှစ်မျိုးသည် ဥရောပတိုက်တွင် စင်ပြိုင်ပေါ်နေခဲ့ရာ ရောမစံနစ်သည် တစတစနှင့် ခေတ်မှီလိုက်လာ၍ ခရစ် ၁၅၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်အရောက်၌ အာရှေယျဂဏန်းခြေများကို လုံးလုံးလျားလျား အသုံးပြု လာကြသည်။ ယခုအခါ ရောမဂဏန်းများကို အချို့သော နာရီမျက်နှာများပေါ်ရှိ နာရီပြဂဏန်းများ၊ အချို့သော ကျမ်းများ၌ အခန်းစဉ်အမှတ်ဂဏန်းများ၊ ခရစ်ယန် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများရှိ ကမ္ဘာဦးကျောက်စာများ၌ လောက်သာ တွေ့ကြရတော့သည်။ ယခု အနောက်နိုင်ငံများတွင် အသုံးပြုနေသော အာရှေယျဂဏန်းခြေများသည် ဟိန္ဒူပညာရှင်တို့ တီထွင်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည့်သာဓကတရပ်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာဂဏန်းခြေများနှင့် အလွန်ပင်ဆင်တူယိုးမှား ပုံသဏ္ဍန်ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာစာအက္ခရာများနှင့် ဂဏန်းခြေရေးနည်းများမှာ အိန္ဒိယဖက်မှရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

သုညအတွက် အမှတ်အသား ၀ ကိုလွယ်လွယ်နှင့်တီထွင် ဖြစ်ခဲ့သည်မဟုတ်။ ဝတ္ထုပစ္စည်းတစ်ပုံကို တစ်ဆယ်စီထား၍ ဖေသီးခုံဖြင့်ရေတွက်သွားလာရာ၌ ရာနေရာတွင် ဖေသီး ၈လုံး၊ ဆယ်နေရာတွင် ၅ လုံးနှင့်ခုနေရာတွင် ၃လုံးရှိသည်ကို ၈၅၃ ဟုရေးပြသဖြင့် သိနားလည်နေကြသော်လည်း ရာနေရာတွင် ၄လုံးနှင့် ဆယ်နေရာတွင်ဗလ၊ ခုနေရာတွင် ၈ လုံးကို ၄၈၇ ခြေပြဂဏန်း ၄ နှင့် ခြေပြဂဏန်း ၈ တို့ကို ခပ်ခွာခွာထားရေးပြီးလျှင် ဆယ်မပါသည်အတွက် ဆယ်ပြဂဏန်း နေရာကို အလပ်ထားလျက် ရေးပြသောအခါ၌ လေးဆယ်ရှစ်ခုရှိသော အရေအတွက်နှင့်မခြားဘိသကဲ့သို့ ရှိနေသောကြောင့် မည်ကဲ့သို့ရေးပြလျှင် ကောင်းမည်ကို နှစ်ရှည်လများ အမျိုးမျိုး

နှစ်ပေါင်း ၅၀၀၀ ခန့်ကစ၍ အသုံးပြုခဲ့သည့် ဖေသီးတွက်နံ

ကြံဆရေးသားကြပြီးမှ ယခုအသုံးပြုနေကြသော သုညအတွက် အမှတ်အသား '၀' ကို အသုံးပြုလာခြင်းဖြစ်သည်။

အရေအတွက်ပြကိန်းများကို ဤကဲ့သို့စနစ်တကျ တီထွင်ထားအပ်သည့် အမှတ်အသားအနည်းငယ်မျှဖြင့် ၅ ဂဏန်းတလုံးတည်းကိုပင် ခုနေရာ၌ရေးခဲ့လျှင် ငါးခု၊ ဆယ်နေရာ၌ရေးခဲ့လျှင် ငါးဆယ် အစရှိသည်ဖြင့် တန်ဖိုးအဆင့်အတန်းထား၍ ရေးနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် တွက်ချက်ရာ၌ လွယ်ကူ၍ အမျိုးမျိုးသော သင်္ချာပညာရပ်များကို တိုးချဲ့လာနိုင်ခဲ့သည်မှာ များစွာ ကျေးဇူးကြီးပါပေသည်။

ဤဂဏန်းခြေများနှင့်ပင် ဆယ်လီစိတ် 'သမဂဏန်းများ' ပါအောင်တိုးချဲ့နိုင်ခဲ့၍ ရိုးရိုးအပိုင်းဂဏန်းများနှင့် တကွ ၄-၆ ကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ်မရှိသေးသော ဖော်ပြချက်များကို ဆီလျော်စွာ အဓိပ္ပါယ်ပေးနိုင်အောင်လည်း အပေါင်းအနုတ်လက္ခဏာများကို အဓိပ္ပါယ်တိုးချဲ့နိုင်ခဲ့ပေသည်။

ဂဏန်းတွက်စက် ။ ။ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၌ဖြစ်စေ စာရင်းအင်းကို များစွာအားထား၍ အလုပ်လုပ်ရသောဌာနများ ၌ဖြစ်စေ စာရင်းများတိကျမှန်ကန်ဖို့မှာ အလွန်အရေးကြီးသည်။ စာရင်းအင်းများလုပ်ရာ၌ လူများသည် အပေါင်းအနုတ်အမြောက်အစားတွက်များကိုစိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရေးချ၍၎င်း တွက်ကြရသောကြောင့် မိမိတို့၏ ဦးနှောက်ကို

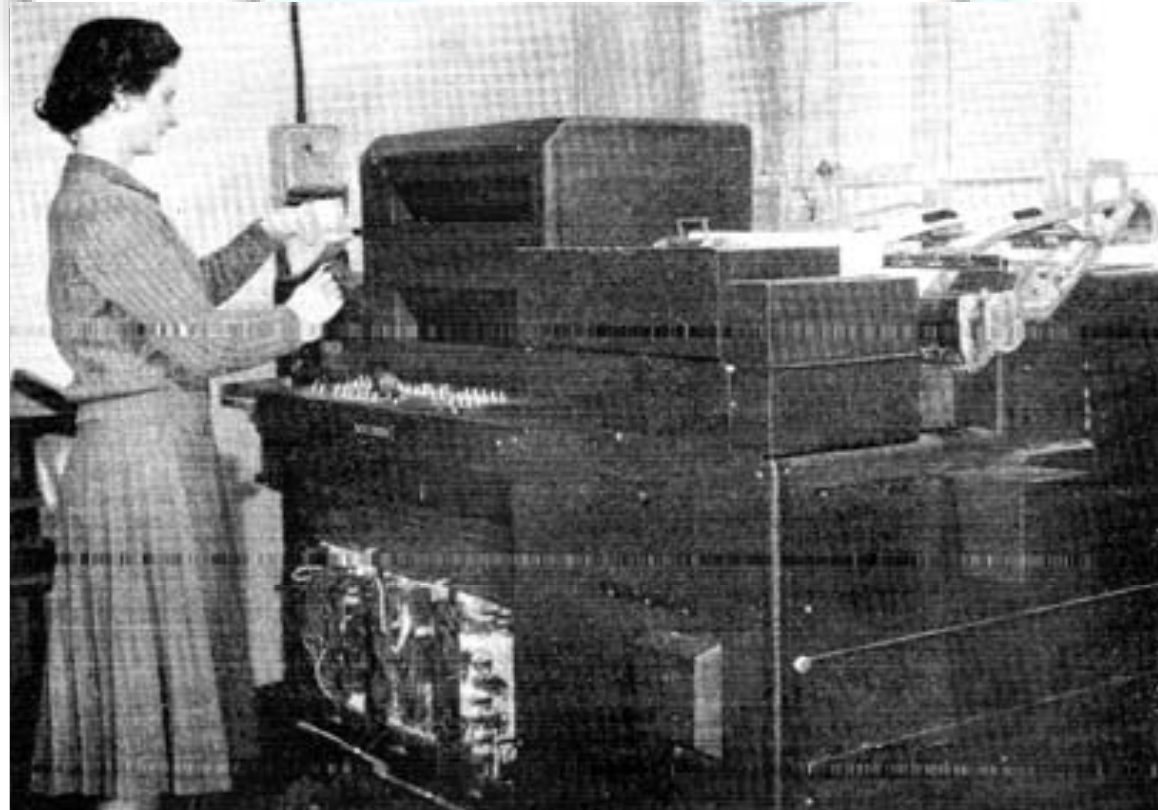
ဂဏန်းတွက်စက်

များစွာအလုပ်ပေးသည့်ပြင် အချိန်လည်းများ စွာကုန်သဖြင့် လူမပင်ပန်းဘဲ အချိန်ကုန်သက်သာ မည့်နည်းလမ်းကို ကြံ စည်ခဲ့ကြသည်။

ပထမဆုံး ကြံစည်သည့်နည်းမှာ အက်ဗကပ်ခေါ် ပေသီး တွက်ခုံဖြင့် ဂဏန်းတွက်ယူသောနည်းဖြစ်၏။ အက်ဗကပ်ကို နှစ်ပေါင်း ၅၀၀၀လောက်က ယူဖရေးတီးနှင့်တိုင်းဂရစ် မြစ် ဝှမ်း၌ စတင်အသုံးပြုခဲ့သည်။ ပေသီးတွက်ခုံတွင် ပေသီးဟု ခေါ်သောအလုံးကလေးများကို အပေါက်ဖောက်၍ တုတ် တံဖြင့် သီထားသည်။ ထိုတွက်ခုံမျိုးကို ယနေ့ထက်တိုင် တရုတ်၊ဂျပန်၊ရုရှနှင့်အိန္ဒိယနိုင်ငံများ၌ အသုံးပြုလျက်ရှိကြ သေးသည်။ ပေသီးတွက်ခုံကို ဆယ်လီစနစ်အရ စီစဉ်ထား သည်ဖြစ်၍ ကုန်ပစ္စည်းများ၏ တန်ဖိုးကိုတွက်ရန်ရှိသော အခါ ဆယ်လီစနစ်ကိုမလိုက်သော ကျပ်၊ ပဲ၊ ပိုင်ကဲ့သို့သော ငွေကြေးမျိုးဖြင့်တွက်ရလျှင် ယင်းကို တစ်ကျပ်လျှင် ဆယ်မူး၊ တစ်မူးလျှင်ဆယ်ပြားစနစ်မျိုးသို့ ပြောင်းပြီးမှ တွက်နိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ကျပ်၊ ပဲ၊ ပိုင် မှ ကျပ်၊ မူး၊ ပြားသို့ပြောင်းသော ပုံသေအပြောင်း လင်္ကာကလေးများကို စာရင်းတွက်သူက ကောင်းစွာကျက်မှတ်ထား၍ ကျင်လည်စွာအသုံးပြုနိုင်မှ ပေသီးခုံကိုသုံးရကျိုး နပ်သည်။

သို့သော် စက်ကိရိယာဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့် ဂဏန်းတွက် စက်မျိုးကို ခရစ် ၁၆၄၂ ခုနှစ်တွင် ဗလဲပါစကယ်ဆိုသူ ပြင်သစ်လူမျိုးတစ်ဦးက တီထွင်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး စီ၊ အိပ်၊ တောမတ်နှင့်ချားဗက်ဗစ်ဆိုသူတို့က ထိုဂဏန်းတွက် စက်ကိုပြုပြင်ပြီးလျှင် တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပြန်သည်။ ဂဏန်း တွက်စက်ကို ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ အတွက် အချက်များ၌ အကျိုးရှိ၍ တွင်ကျယ်အောင်အသုံးချနိုင်စေရန် ပြုပြင်ပေးခဲ့သူမှာကား အမေရိကန်လူမျိုး ဝီလျံဆီးဝပ်ဗာရို ဆိုသူဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အသုံးပြုလျက် ရှိကြသောဂဏန်း တွက်စက်များသည် ဗာရို၏ မူကို အခြေတည်၍ လုပ်ကိုင်ထားသော စက်များဖြစ်သည်။

ဂဏန်းသင်္ချာတွင် အမြောက်နှင့်အစားမှာ ထပ်ကာထပ် ကာ ပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်းများပင်ဖြစ်ရာ ဂဏန်းတွက်စက်ကို လည်း အပေါင်းအနုတ်သဘောကို အခြေခံလျက် စီမံထား သည်ဖြစ်၍ မော်တော်ကားများ၌ပါလာသော စပီဒိုမီတာ ခေါ် အမြန်တိုင်းကိရိယာနှင့် တစ်သဘောတည်း ဖြစ်သည်။ စပီဒိုမီတာတွင် ချပ်ပြားဝိုင်းကလေးများကို စီစဉ်ထားရာ ချပ်ပြားဝိုင်းများ၏ အနားစွန်း၌ ဝမှ၉အထိ ဂဏန်းများကို အစဉ်အလိုက် ရေးမှတ်ထားသည်။ မော်တော်ကားသည်

အသီးသီးသောငွေစာရင်းများကို တွက်ချက်ပေးနိုင်သော ဂဏန်းတွက်စက်ကြီး

ဂဏန်းတွက်စက်

ခရီးတစ်ခိုင်းလျှောက်တိုင်း စပီဒီမီတာပေါ်တွင် ခုဂဏန်းနေရာ၌ ဂဏန်းသစ်တစ်ခုလည်၍ ပေါ်လာသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ခုဂဏန်းနေရာ၌ ဂဏန်းဆယ်လုံးသည် တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး လည်၍ပေါ်လာပြီးသောအခါ ဆယ်ဂဏန်းနေရာ၌ ဂဏန်း သစ်တစ်ခုလည်း ပေါ်လာသည်။ ဤနည်းဖြင့် စပီဒီမီတာသည် မော်တော်ကားသွားခဲ့သောခရီးကို မိုင်ပေါင်း ရာထောင်သောင်း အထိ မှတ်သားဖော်ပြသည်။ (စပီဒီမီတာ-ရှု။)

ဂဏန်းတွက်စက်များ၏ သဘောမှာလည်း ဤအတိုင်း ပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော်ထိုစက်ကြီးမျိုး၌ တစ်ကြိမ်လျှင် ခုကိန်း တစ်ခုတည်းကိုသာမဟုတ်ဘဲ ဆယ်ကိန်း၊ ရာကိန်း၊ ထောင် ကိန်းများကိုပါ တစ်ပါတည်း ပေါင်းနိုင်နတ်နိုင်အောင် ရှုပ် ထွေးလှသော ဘီးအစီအစဉ်နှင့် မောင်းအစီ အစဉ်များဖြင့် တပ်ဆင်ပြုလုပ်ထားလေသည်။

အချို့ဂဏန်း တွက်စက်မျိုးတွင် ချပ်ပြားခိုင်းများကိုသုံး ကြ၍ အချို့တွင်ဒလိမ့်တုံးများကို သုံးကြသော်လည်း မူရင်း သဘောမှာကားအတူတူဖြစ်သည်။ လက်နှိပ်စက်ဖြင့် စာမူ တစ်ခုကို ကူးရိုက်ဘိသကဲ့သို့ဆိုင်ရာ ဂဏန်းများကို လက်ဖြင့် မှန်ကန်စွာ ရိုက်နှိပ်သွား၍ မောင်းကိုနှိပ်လိုက်လျှင် အလို ရှိသောအဖြေသည် စာရွက်ပေါ်၌ ရိုက်နှိပ်ပြီးသား ထွက်လာ

သည်။ ယခုခေတ် လျှပ်စစ်ဓာတ်သုံး ဂဏန်းတွက်စက်များ သည်စာရင်း ကိုင်ပညာဆိုင်ရာ အချက်မျိုးများကို တွက်ပေးနိုင်သည်။ ပုံသေတွက်ကိန်းတစ်ခုကို ဂဏန်းတန်ဖိုး အမျိုးမျိုးနှင့် ရေလဲဖြင့်သုံး၍ တွက်ပေးနိုင်သောဂဏန်းတွက် စက်များကိုလည်း တီထွင်ကြပြီး ဖြစ်သည်။ ဆလိုက်ရှူးခေါ် သင်္ချာလျှောက်သည်လည်း ဂဏန်းတွက်စက်တစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။ (သင်္ချာလျှောက်-ရှု။) ထိုကိရိယာတွင် စကေး အမှတ် အသား များပါရှိသော မျဉ်းတံနှစ် ချောင်းပါ၍ တစ်ချောင်းက အခြားတစ်ချောင်းနှင့် ဘေးချင်းကပ်လျက်ရွေ ရှား နေနိုင်သည်။ စကေး အမှတ်အသားများမှာ ၁၊ ၂၊ ၃ တို့ကဲ့သို့ ရိုးရိုးစဉ်တိုက်ကိန်းများနှင့် အချိုးကျကျ ပြုလုပ် ထားခြင်းမဟုတ်ဘဲ ယင်းတို့၏ လောဂရစ်သမ်များနှင့် အချိုး ကျကျပြုလုပ်ထားသဖြင့် ဆလိုက်ရှူးဖြင့် အမြောက်အစား များကိုလွယ်ကူစွာတွက်ပေးနိုင်သည်။ ယခု ခေတ်ဆလိုက် ရှူးများပေါ်၌ နှစ်ထပ်ကိန်း၊ နှစ်ထပ် ကိန်းရင်း များနှင့် တြီဂိုနိုမေတြီ အချိုးများကိုပါ အသင့်ဖတ်ယူ ရရှိနိုင်အောင် ပြည့်စုံစွာ စီမံထားရာဂဏန်း တွက်ချက်မှု၌ များစွာအရာ ရောက်လှပေသည်။ (ထပ်ကိန်းနှင့် ကိန်းရင်းများ၊ တြီဂိုနို မေတြီ-ရှု။)

အပေါင်းအနုတ်ကိုလက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်တွက်ချက်ရသော ဂဏန်းတွက်စက်

ဂဏန်းမသင်လဒ်မမြင်

ကျောင်းသူကျောင်းသား၊ အိမ်ရှင်မများ၊ ကုန်သည်ပွဲစား၊ အလုပ်သမားလယ်သမားများနှင့် သိပ္ပံပညာရှင်များပါမကျန် ကြီးငယ်မဟု လူတိုင်းတတ်အပ်သည့် ပညာတစ်ရပ်မှာ ဂဏန်းသင်္ချာဖြစ်၏။ လူတို့၏လုပ်ငန်းဆောင်တာ အဝဝတွင် ဂဏန်းသင်္ချာ သည် အခြေခံဖြစ်ရကား၊ လူတိုင်းလူတိုင်း ဂဏန်းသင်္ချာ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်ဝရန် လိုအပ်လေသည်။ မည်သည့် နိုင်ငံမဆို စာရေးစာ ဖတ်အပြင် အတွက်ဟူသော ဂဏန်းသင်္ချာအတတ်ကိုပါ မူလအခြေခံဟု သတ်မှတ်သည်။

ဂဏန်းသင်္ချာ။ ။သင်္ချာသည် ရေတွက်ခြင်းကို ပြသည်။ ဂဏန်းသင်္ချာသည် ဂဏန်းဖြင့် ရေတွက်ခြင်းပညာဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ သို့သော်လည်း ဂဏန်းဖြင့်ရေတွက်သည် ထက်များစွာကျယ်ဝန်းလာသောပညာဖြစ်သည်။ အရေ အတွက်တစ်ခုခုကို ကိန်းတစ်ခုအနေ ဂဏန်းခြေဖြင့်ရေးပြပြီး သည့်နောက် ကိန်းချင်းပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်းစသော အမှု ကိစ္စများကိုဆောင်ရွက်ရာ၌ ကိန်းပြဂဏန်းချင်း ပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ရရာ ယင်းကိုပင်ဂဏန်းတွက် ခြင်းဟု ဆိုကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အတွက်တွက်သည်ဟုဆို ကြသည်။(အပေါင်း၊ အနုတ်၊ အမြောက်၊ အစား-ရှု။)

ဂဏန်းခြေ ခေါင်းစဉ် အောက်တွင် ရောမလူမျိုးတို့၏ကိန်း ရေးကိန်းဖတ်စနစ်ကို ဖော်ပြခဲ့ရာ ယင်းတို့၏ အပေါင်းအနုတ် သဘောများ သက်ရောက်နေပြီးဖြစ်သည်ကို ကြည့်ရခြင်း အားဖြင့် လူများသည် ကိန်းများကိုမရေးတတ်မီကပင် ပေါင်း တတ်နုတ်တတ်နေသည်ဟု ယူဆရန်ရှိသည်။ (ဂဏန်း ခြေ-ရှု။) ရောမလူမျိုးတို့၏သင်္ချာပညာရပ်၌ တစ်ကို **I**၊ ငါးကို **V**၊ တစ်ဆယ် ကို **X**၊ ငါးဆယ်ကို **L**၊ တစ်ရာကို **C**၊ တစ်ထောင်ကို **M**ဟု အမှတ်သညာပြုကြသည်။ ရှစ်ဆယ်ကို တိုတိုဖြင့် ငါးဆယ်နှင့်သုံးဆယ် နှစ်ခု ပေါင်းအနေဖြင့် **LXXX** ဟုလည်းကောင်း၊ ကိုးရာကို တစ်ထောင်တစ်ရာလျော့ အနေဖြင့် **CM** ဟု လည်း ကောင်း ရေးပြခဲ့ကြသည်မှာ အထက်ကဆိုခဲ့သည့်ကိန်းကို မရေးတတ်မီ ပေါင်းတတ်နုတ်တတ်သည်ဟူသော အဆိုကို ထောက်ခံလျက် ရှိနေသည်။ အပေါင်း အနုတ်သင်စ ကလေး သူငယ်များသည် လက်ချိုးရေတွက်၍ ပေါင်းခြင်း၊ နုတ်ခြင်းပြု လုပ်သကဲ့သို့ပင် ရှေးအခါကလူများသည်လည်း ထိုကဲ့သို့ ပင်လုပ်ခဲ့ကြသည်ဟု အနောက်နိုင်ငံသင်္ချာသမိုင်းများကဆို၏။ ပေါင်းနုတ်ရန်အကြောင်း ပေါ်လာလျှင် လက်တွေ့နည်းဖြင့် လက်ကိုချိုး၍ဖြစ်စေ၊ ရေတွက်ရာ၌ အကူအညီယူခဲ့သည့် ပေသီးခုံကို အသုံးချ၍ဖြစ်စေ အလားတူအကူအညီ တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်ဖြစ်စေ တွက်ချက်၍ အဖြေမျှလောက်ကိုသာ ရေးမှတ်ကြသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာရှည်မှ ယခု ပေါင်း နုတ်နည်းမျိုးကို ရရှိအသုံးပြုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အမြောက် အစားတွက်များကို ထိုထက်များစွာ နောက်ကျ၍ ခရစ် ၁၂၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်ကျမှ ယခုတွက်နည်းမျိုးဖြင့်တွက် နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုခေတ်မတိုင်မီက အမြောက်အစားကို တွက်ရန်ရှိလျှင် အဖြေကိုတွေ့သည်တိုင်အောင် ပင်ပန်းကြီး

စွာဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်ပေါင်းနုတ်၍တွက်ခဲ့ကြသည်ကိုကြည့်ရ သော် လူများသည် အမြောက်အလီယေးများကို ကောင်း စွာမတတ်ကြသေးဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ အသုံးမပြု တတ်ကြသေးဟူ၍လည်းကောင်း ယူဆရသည်။ ရရှိသော အဖြေကို ကိုးဖြင့်ချေ၍ ချိန်ထိုးနည်းဖြင့် မှန်သည် မမှန် သည်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုလေ့ရှိကြသည်။ မြန်မာတို့၏ ကိုး ကြောင်းတွက်နည်းသည်လည်း ရှေးကျသောနည်း တစ်နည်း ဖြစ်သည်။ ၅X၅ အထိ အလီယေးကို ကျက်မှတ်ထား ပြီးသည်နောက် ၅X၅ ဆထက် ၁၀X၁၀ အထိ အမြောက် များကိုတွက်ရာ၌ လက်ချောင်းကလေးများဖြင့် တွက် သောနည်းမှာ ရှေးကအီတလီပြည်တွင် ပေါ်ပေါက်ပူး၍ မှတ်သားဖွယ်ရာကောင်းသည်။ အမြောက်ခံရသည့် ကိန်းကို ၅ဖြစ်ခဲ့လျှင် လက်ငါးချောင်းထောင်၍လည်းကောင်း၊ ၆ဖြစ်ခဲ့လျှင် လက်တစ်ချောင်းချိုးထား၍လည်းကောင်း၊ ၇ဖြစ်ခဲ့လျှင် လက်နှစ် ချောင်း၊ ၈ ဖြစ်ခဲ့လျှင် သုံးချောင်း၊ ၉ ဖြစ်ခဲ့လျှင် လေးချောင်းချိုးထား၍လည်း လက်တစ်ဖက်၌ ပြထားသည်။ မြောက်မည့်ကိန်းကိုမူ အခြားလက်တစ်ဖက်၌ ဤစနစ်အတိုင်း ပြထားပြီးလျှင် ထောင်လျက်နေသော လက် တစ်ဖက်မှ လက်ချောင်းအရေအတွက်နှင့် အခြားတစ်ဖက်မှ အရေအတွက်တို့ကို မြောက်လျက် လက်နှစ်ဖက်ချိုးထား သော လက်ချောင်းအရေအတွက်၏ ဆယ်ဆနှင့် ပေါင်းလိုက် သောအခါ မြောက်လဒ်ဖြစ်သော အဖြေကိုရရှိသည်။ ပုံစံအားဖြင့် ၇ X ၈ ကို တွက်လိုသောအခါ လက်တစ်ဖက်၌ လက် ၂ ချောင်း၊ အခြားတစ်ဖက်၌ လက် ၃ ချောင်းကို ချိုးထားခြင်း ဖြင့် ၇နှင့် ၈ တို့ကို ပြလိုက်သည်။ ထိုအခါ တစ်ဖက်၌ ၃ ချောင်း ထောင်လျက်ရှိ၍ အခြားတစ်ဖက်၌ ၂ ချောင်း ထောင်လျက်ရှိသဖြင့် ၃ X ၂ မှ ၆ ကိုရသည်။ တစ်ဖက်၌ ချိုးထားသော လက် ၂ ချောင်းနှင့်အခြား တစ်ဖက် ၌ ချိုးထားသော ၃ ချောင်း၊ ပေါင်း လက် ၅ ချောင်းတို့၏ ဆယ်ဆဖြစ်သည့် ၅၀ကို ၆နှင့်ပေါင်း၍ အဖြေကို ၅၆ ဟုပေး ရသည်။ ဤမြောက်နည်းသည် (၅+က) (၅+ခ) = (၅-က) (၅-ခ) + ၁၀ (က+ခ) ဟူသော ထပ်တူ ညီချက်အရ ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။

ရာပုံ၊ ဆယ်ပုံ၊ ခုပုံများခွဲ၍ ရေတွက်ထားသော အရေ အတွက်နှစ်ခုတို့ကို ပေါင်း၍ရေတွက်ရာ၌ ရာပုံချင်းပေါင်း လျက် သီးခြားရေတွက်ခြင်း၊ ဆယ်ပုံချင်းပေါင်းလျက် သီး

ခြားရေတွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည့်နည်းတူ ယခုခေတ် အရေအတွက်ပြောင်းလဲမှုများကိုပေါင်းရာ၌ တန်ဖိုးတူများကိုတစ်သန့်စီပေါင်းနိုင်စေခြင်းငှာ ဂဏန်းများကို တစ်ခုအောက်တစ်ခုကျ နေစေ၍ ဆယ်ဂဏန်းများ၊ ရာဂဏန်းများကိုလည်း ထိုကဲ့သို့ကျနေစေရန်ကိန်းများကို တစ်ခုအောက်တစ်ခုစီလျက် ရေးပြီးမှ ပေါင်းကြသည်။ ငွေကြေးမူမတူနှင့် အခြားမူမတူကိန်းများကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် ပေါင်းကြသည်။ နတ်ရာ၌ ချေး၍နတ်သောတွက်နည်း၊ ကိန်းတူချင်းရော၍နတ် သောနည်း၊ လိုသောကိန်းဖြင့် ဖြည့်စွက်ပေါင်းထည့်ပေးသောနည်း စသည်တို့မှ သင့်လျော်ရာနည်းတစ်နည်းဖြင့် တွက်ကြသည်။ အပေါင်းအနုတ်ကို လျင်မြန်စွာတွက်နိုင်ရန် အပေါင်းအနုတ်ဇယားများကိုကျက်မှတ် ထားရသည်။ အမြောက်အစားများကို ကောင်းစွာတွက်ချက်နိုင်ရန်လည်း အလီ ဇယားများကို ၁၀ X ၁၀ အထိ ကျေကျကျက်မှတ် ထားရန် လိုအပ်ပေသည်။ ဂဏန်း သင်တန်းတွင် အပိုင်းဂဏန်း၊ 'သမဂဏန်း၊ မူ မတူတွက်၊ ဈေးတွက်မှစ၍ အတိုးတွက်၊ ရာခိုင်နှုန်းတွက်၊ ရောင်းရေး ဝယ်ရေးဆိုင်ရာအတွက် စသည်ဖြင့် အတွက်မျိုး မြောက်မြားစွာပါရှိသည်။ (အပိုင်းဂဏန်းများ၊ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်အတိုး။)

လူမှုကိစ္စ ကျယ်ဝန်းလာသည်နှင့်အမျှ တစ်စတစ်စနှင့် နယ်

သက်ကြီးသင်တန်း တစ်တန်းတွင်အတွက် သင်နေပုံ

ကျယ်လာခဲ့သောဂဏန်းသင်တန်းသည် အလွန်ရှေးကျသောပညာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ရှေးအခါက အချို့သင်တန်းသည် ရှင်များသည် ရောင်းရေးဝယ်ရေးဆိုင်ရာပုစ္ဆာများထက် ဉာဏ်စွမ်း ဉာဏ်စကိုစမ်းသော ပုစ္ဆာမျိုးများကို ပိုမိုစိတ်ဝင်စားကြသဖြင့် ထိုပညာကို သင်ကြားကြသူတပည့်များစွာတို့ အဖို့ ပျင်းရိငြီးငွေ့ဖွယ် ကောင်းခဲ့ပေမည်။ တွက်နည်းများသည် ရှည်လျား၍ နားလည်ရန် ခဲယဉ်းလှသည်။ ထိုခေတ်က ဂဏန်းသင်တန်း တတ်မြောက်လိုသူများသည် တွက်နည်းများနှင့် သင်တန်းပဒေများကို အလွတ်ကျက်မှတ်ထားရသဖြင့် အတွက်တွက်ရန်မှာ မလွယ်ကူလှပေ။ ယခုခေတ်တွင် ကျောင်းသား သူငယ်၊ ဈေးသည်၊ အလုပ်သမား၊ အလုပ်ရှင်၊ လက်မှုပညာသည်များမကျန် အတွက်အချက်နှင့် မကင်းနိုင်ကြပေ။ သို့သော် သင်ကြားနည်းများကိုလွယ်သည်ထက် လွယ်အောင် တစ်စတစ်စ ပြုပြင်လာခဲ့ကြသည့်ပြင် တွက်ရသော အတွက်များမှာလည်း လူများ နေ့စဉ်ကြုံတွေ့နေကြသော ပြဿနာများနှင့် ဟပ်မိလာ၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဖြစ်လာသဖြင့် ယခုခေတ်တွင် ဂဏန်းသင်တန်းသည် ရှေးကကဲ့သို့ သင်ကြားရန် ပျင်းရိ ငြီးငွေ့ဖွယ်ကောင်းလှသည့် ပညာမျိုးမဟုတ်တော့ချေ။ ဂဏန်းသင်တန်းသည် အသုံးများ၍ လူထုအားအကူအညီ အများဆုံးပေးသည့် သင်တန်းပညာ၏အပိုင်းကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည့်ပြင် လူတို့အားပြဿနာကို ရှင်းရှင်းမြင်နိုင်စွမ်းနိုင်စေသည့်သတ္တိမျိုးကို ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်လည်းကောင်း၊ တိကျမှန်ကန်စွာဆောင်ရွက်တတ်သောအလေ့အကျင့်ကိုရရှိစေရန်လည်းကောင်း၊ ဇွဲနှင့်တည်ကြည်မှုအားများကောင်းလာစေရန်လည်းကောင်း၊ အဖိုးတန်သော လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ခုအနေဖြင့် အသုံးပြုရန် ကောင်းသောကြောင့် လူတိုင်းတတ် သိအပ်သော အသုံးလုံးပညာတရပ်ဖြစ်သည်။

ဂမုန်း။ ။ ဂမုန်းဟူသောအမည်မှာ ဥရိသော အပင်ငယ်များစွာ တို့ကိုခြုံ၍ခေါ်သော အမည်ဖြစ်သည်။ အချို့မှာ မြေ၌ပေါက်သည်။ အချို့မှာအပင်ကြီးတွင် တွယ်ကပ်ပေါက်သော ပင်ဆင့်မျိုးဖြစ်သည်။ ပင်ဆင့်မျိုးမှာ ရုက္ခဗေဒအလိုအားဖြင့် ပါရာဆိုက်များဖြစ်သည်။ သာမန်အားဖြင့် ဂမုန်းသည် ပုတတ်စာ၊ နနွင်း၊ တောက်တာ စသည်တို့နှင့်အတူ 'ကင်းဖီရီးယား' မျိုးစုတွင် ပါဝင်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့သော် မြန်မာအခေါ် ဂမုန်းမှာ အလွန်များပြားလှ၍ ရုက္ခဗေဒ အမည်တစ်ခုတည်းကို စွဲ၍ မယူအပ်ချေ။ ကျောက်ကျမ်း၊ ဂမုန်းကျမ်းနှင့် ကဝေသာရကျမ်းတို့တွင် ဂမုန်းမျိုးပေါင်း ၁၀၉ မျိုး ပြထားပေသည်။

ဂမုန်းဖြူ။ ။ အမြစ်အည ဖြူသည်။ နနွင်းရွက်ကဲ့သို့အရွက်ရှိသည်။ တစ်နှစ်တစ်ခါ နေရာရွှေ့ပြောင်း၍ ပေါက်တတ်သည်။ ဂမုန်းလည် ဟူ၍လည်း ခေါ်သေးသည်။

ဂမုန်း

လိပ်ပြာနှင့်တူသော အပွင့်များသည့်ဂမုန်း

ဂမုန်းဖြူကျော်။ ။ထိုဂမုန်းကား ခတ္တာပင်ဖြစ်သည်။ ဂမုန်းခတ္တာဖြူဟုလည်း ခေါ်သေးသည်။

ဂမုန်းနီ ။ ။အပင်ရင်းမှာ နန္ဒင်းကဲ့သို့နီသည်။ အရွက်မှာ ဆိတ်ဖူးရွက်ကဲ့သို့ ပြာလဲလဲရှိသည်။ ဂမုန်းဥကို ထုံးမှာခပ်သော် ထုံးနီသည်။ ဟင်္သာပါးကဲ့သို့ နီမှစစ်သည်။ ဥသည် နန္ဒင်းဥ နန္ဒင်းတက်ကဲ့သို့ ရှိသည်။

ဂမုန်းနက်။ ။အရွက်သည် နန္ဒင်းရွက်ကဲ့သို့ သဏ္ဍာန်မှာ နက်သည်။ ခေါင်းကားမီးသွေးကဲ့သို့ မည်းသည်။

ဂမုန်းကတိုး။ ။အရွက်မှာလက်ဝါးခန့်ရှိ၍ရှည်ဝန်းသည်။ မြေနှင့်တစ်ထွာတစ်မိုက်ခန့် ကပ်၍ ပေါက်တတ်သည်။

ဂမုန်းခတ္တာ။ ။ဂမုန်းကတိုး အရွက်ကဲ့သို့သော အရွက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် အရွက်အနား လက်တစ်လုံးခန့်နီသည်။ မြေပေါ်၌ဖြစ်စေ၊ အဆောက်အအုံအထက်ဖျား ဆွေးမြေ့သော နေရာ၌ဖြစ်စေ၊ ကျောက်မြေပေါ်၌ဖြစ်စေပေါက်တတ်သည်။ ဥမှာ ကြက်ဥအရွယ်ခန့်ရှိသည်။ အကြောင်၊ အနီ၊ အနက်၊ အဖြူ၊ အရွှေ ဟူ၍အရောင်ကိုလိုက်၍ အမည်အမျိုးမျိုးရှိသည်။

ဂမုန်းခွေးလာ။ ။အရွက်မှာ လက်မခန့်ရှိ၍ဆိတ်ဖူးရွက်ကဲ့သို့ ပြာပြာစိမ်းညိုညိုရှိသည်။ ယင်းကိုဆောင်လျှင် ခွေးချစ်တတ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဂမုန်းကြက်လာ။ ။ဆိတ်ဖူးရွက်ကဲ့သို့ရှိသည်။ စိမ်းချည်ပြာချည် အရောင်ပြေးသည်။

ဂမုန်းဝက်လာ။ ။အရွက်ဝမ်းဘက်နီ၍ ကျောဘက်မည်းသည်။

ဂမုန်းနွားလာ။ ။အရွက်ဝမ်းဘက်နီ၍ ကျောဘက်ညိုသည်။ အဖြူပြောက်များ ပါတတ်သည်။

ဂမုန်းပြောက်ကြီး။ ။နန္ဒင်းပင်နှင့်တူ၏။ အရွက်ညိုရောင်ရှိ၍ အဖြူညှင်းပြောက်ပါ၏။

ဂမုန်းပြောက်ငယ်။ ။ဆိတ်ဖူးရွက်သဏ္ဍာန်အရွက်ရှိ၍ ညှင်းပြောက်ကဲ့သို့ရှိ၏။

ဂမုန်းရစ်။ ။နန္ဒင်းပင်ကဲ့သို့ရှိ၍ အရွက်နီသည်။ အပြာအစိမ်းအပြောက်များ ပါရှိသည်။ အရွက်မှာထူ၍ အဖျား၌ စိမ်းသည်။

ဂမုန်းလိပ်မထွား။ ။အရွက်မှာ ဆိတ်ဖူးရွက်နှင့်တူသည်။ အရွက်ကျရာ၌အပင်ပေါက်နိုင်သည်။ အပင်ပုသည်။ အမြစ်ဖျား မြေပေါ်၌ပေါ်သည်။

ဂမုန်းလိပ်မေ့။ ။အရွက်မှာ မဟော်ရာပိန်းရွက်နှင့်တူသည်။ အပင်သေး၍ အရွက်တချပ်တည်းရှိသည်။ အမြစ်တစ်လုံးတည်း ရှိ၍ အရိုးကိုဆိတ်သော် နို့စေးယိုထွက်သည်။

ဂမုန်းဆိတ်နား။ ။အရွက်မှာ ခတ္တာရွက်နှင့် တူသည်။ အမြစ်မှာတမာရွက်နှင့်တူသည်။

ဂမုန်းလိပ်လာ။ ။အရွက်မှာ ဆိတ်ဖူးရွက်နှင့်တူ၍အတွင်းဝမ်းဖက်ကအပြောက်ရှိသည်။ အမြစ်တွင် အပေါက်ရှိသည်။

ဂမုန်းသင်္ဘာစင်။ ။လေတ္တာရွက်ကဲ့သို့သော အရွက်ရှိ၍ အမြစ်လုံးသည်။

ဂမုန်းဂေါ်သဇင်။ ။အပွင့်ဖြူဖြူအခိုင်ပွင့်သည်။ အနွယ်မျိုးဖြစ်၍ ရနံ့လည်း မွှေးသည်။

ဂမုန်းကာလကဏ္ဍီ။ ။အရိုးအရွက်နီ၍ ဥတွင် သရက်ကင်းထွက်သည်။

ဂမုန်းဆင်ကာလကဏ္ဍီ။ ။ဆေးတစ်လုံးပင်ကဲ့သို့နီ၏။ အကြောစိမ်းသည်။ ဥမှာ သရက်ကင်းဥကဲ့သို့ အတက်များပါရှိသည်။

ဂမုန်းမြင်းကာလကဏ္ဍီ။ ။အရိုး၊ အရွက်နှင့် အကြောနီသည်။ အရွက်တဖက်စိမ်းသည်။ ဥမှာသရက်ကင်းဥနှင့်တူ၏။

ဂမုန်းလူကာလကဏ္ဍီ။ ။အရွက်မှာ ကြက်သွန်ဖြူရွက်နှင့်တူသည်။ ဥတွင်ကြက်ခြေကဲ့သို့ အရာထင်သည်။

ဂမုန်းမ။ ။ရွှေရောင်ရှိသည်။ ကြောင်ပန်းပင်၊ ရှားစောင်းပင်တို့တွင် တွယ်ကပ်ပေါက်တတ်သည်။

ဂမုန်းကြက်တောင်စည်း။ ။အပင်မှာ အရင်းစု၍ အဖျားဖွာသည်။ ကြက်တောင်စည်းကဲ့သို့ရှိသည်။ အရွက်၏ အရောင်အဆင်းမှာ စိမ်းပြာပြာရှိသည်။ ခန့်သည်။ အမြစ်မှာခြခေါင်းကဲ့သို့ ရှိသည်။

ဂမုန်းကြက်တောင်။ ။အရွက်မှာချွန်း၍ ကြက်တောင်နှင့်တူသည်။ ဝှေးသီးကဲ့သို့ ဥတစ်လုံးတည်း ရှိသည်။

ဂမုန်းကြက်ညွတ်ငယ်။ ။ အညွန့်အနွယ်ဝက်ကျွတ်ရွက်ကဲ့သို့ရှိ၍ အရွက်ကား သစ်လက်ရွှေရွက်ကဲ့သို့ရှိသည်။

အချိုအိမ်များတွင် အလှစိုက်ပျိုးလေ့ရှိကြသော ဒေါင်းဂမုန်းအမ

ဧည့်သည်လာစေတတ်သည်ဆိုသော ဂမုန်းဧည့်လာ

လှပသောအပွင့်များဖြင့် ဝေဆာလျက်ရှိသော ဂမုန်းခတ္တာ

ဆေးဖက်ဝင်သည်ဟုဆိုသော ဂမုန်းကွင်းထိုး

ဂမုန်း

ဂမုန်းစမ္မာ။ ။နွားမြက်ရင်းရွက်တူသောအရွက်ရှိသည်။ အရွက်ထူ၍အရိုးစိမ်းသည်။ အမြစ် စုစုလုံးလုံးရှိသည်။ အစေးထွက်သည်။ ဂမုန်းစပါးလည်းဟူ၏။

ဂမုန်းကြက်စောင်း။ ။အရွက်မှာ ကြက်တောင်နှင့်တူ၍ သွယ်လျားသည်။ အရောင် နီကြန့်ကြန့်ရှိသည်။

ဂမုန်းလက်ညှိုး။ ။အရွက်မှာလက်ညှိုးသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ သစ်ပင်ထက်၌၎င်း၊ ကျောက်မြေပေါ်၌၎င်း ပေါက်လေ့ရှိသည်။

ဂမုန်းကြက်မြီး။ ။အရိုးမှာကြက်မြီးသဏ္ဍာန်သွယ်သည်။ အရွက်မရှိ။ သစ်ပင်ထက်၌၎င်း၊ ကျောက်မြေပေါ်၌၎င်း ပေါက်လေ့ရှိသည်။

ဂမုန်းသင်္ဘောကာလကတ္တီ။ ။အပင်မှာ ဆေးတလုံးပင်နှင့်တူသည်။ အဖြူအနီ ၂မျိုးရှိသည်။အရိုးကိုဆိတ်သော် နို့စေးယိုထွက်သည်။

ဂမုန်းကျီးခြေကြီး။ ။အရွက်များကျီးခြေသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ကျောက်ပေါ်တွင် ပေါက်တတ်သည်။

ဂမုန်းကျီးခြေငယ်။ ။အရွက်မှာ ကျီးခြေသဏ္ဍာန် အခက်၂ခွရှိသည်။အပင်တစ်ထွာခန့်မြင့်သည်။ အင်တိုင်းများတွင် ပေါက်တတ်သည်။

ဂမုန်းသံဆက်။ ။အရွက်မရှိ။ အမြစ်ထွေးလိမ်နေတတ်သည်။ အဖြူ အနီ၂မျိုးရှိသည်။ ဂမုန်းလက်ဆောင်လည်း ခေါ်သည်။

ဂမုန်းကျောက်ငို။ ။ဂမုန်းကျောက်သိုဟုလည်း ခေါ်သည်။ တွေ့ရခဲသည်။

ဂမုန်းကိုယ်ရံကြီး။ ။ခတ္တာပင်နှင့်တူသည်။ အရွက်မှာ ဆပ်သွားရွက်ခန့်ကြီးသည်။ ဥမှာကြက်သွန်ဖြူခန့်ရှိသည်။

ဂမုန်းရန်မီး။ ။အရွက်မှာ ခတ္တာရွက်နှင့်တူသည်။ အပင်မကြီးတွင်အပင်ငယ်များရံ၍ ပေါက်တတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ဝက်သာရံသည်။

ဂမုန်းရန်လွတ်။ ။ဂမုန်းရန်မီးကဲ့သို့ အပင်ငယ်များရံ၍ ပေါက်တတ်သည်။ ယင်းဂမုန်းပင်ပတ်လည်၌ သစ်သားခြံစိုက်၍ ထားပါကတစ်နှစ် လည်သော်ခြံပြင်ဖက်၌ ပင်ပွားပေါက်သည်။

ဂမုန်းခတ္တာဖြူ။ ။အထက်ကပြခဲ့သော ဂမုန်းခတ္တာကို ကြည့်ပါ။

ဂမုန်းခတ္တာရွှေ။ ။အထက်ပါအတိုင်းကြည့်။

ဂမုန်းလဝန်း။ ။အရွက်မှာ ကံ့ကော်ရွက်သဏ္ဍာန်ရှိ၍ တညိုခန့်ရှည်သည်။အမြစ်စုသည်။ ဥမှာ ကြက်သွန်ဖြူခန့်ရှိသည်။ အဆစ်တိုင်း အညွန့်ထွက်၍ အမြစ်ဖွားလည်း ထွက်သည်။

ဂမုန်းလဝန်းကြီး။ ။ကြက်သွန်ဖြူခေါင်းကဲ့သို့ ကတောက်ရွက်ကဲ့သို့ ရှိသည်။

ဂမုန်းကြက်တူရွေး။ ။သစ်ပင်များတွင်ကပ်၍ ပေါက်သည်။ မရန်းရောင်အပွင့်ခိုင်များ ပွင့်သည်။ အရွက်ရှည်လျားသည်။

ဂမုန်းနှင်းပန်း။ ။အရွက်သွယ်သည်။ ကြက်သွန်ပွင့်ကဲ့သို့ အဖြူပွင့် ပွင့်သည်။ အပွင့်ရိုးတံရှည်သည်။

မီးကွင်းဂမုန်း။ ။အံ့လိုက် ရုံလိုက်ရှိသည်။ အရွက်ရှည်သည်။ ယင်းကို စိုက်ပျိုးထားလျှင် မီးကွင်းသည်ဟုဆိုသည်။

ဂမုန်းညှော်လာ။ ။အရွက်ရှည်လျား၍ အဖျားတွင်ချွန်သည်။ ပင်ခြေစု၍ ပင်ဖျားကားသည်။ ယင်းကို စိုက်ပျိုးထားလျှင် ညှော်သည်များ တတ်သည်ဆိုသည်။

ဂမုန်းညှော်လန်။ ။အပင်သဏ္ဍာန် မထင်ရှား။ ယင်းကို စိုက်ပျိုးထားလျှင် ညှော်သည်ပါးသည်ဟုဆိုသည်။

ဂမုန်းထိုးကွင်း။ ။အရွက်များမှာ အလိပ်လိုက်ထွက်လာ၍ တစ်ရွက်နှင့် တစ်ရွက်ငုံကာ အငုံမပြန့်မီ နောက်တစ်ရွက်ထွက်သည်။ ယင်းဂမုန်းမှာ အပင်အနည်းငယ်ကြီးမှ ဤသို့ အရွက်ကွင်းထိုးသည်။ အပင်ပေါက်စတွင်အရွက်သီးခြားထွက်သည်။

ဂမုန်းဖား။ ။ဖားပြုပ်သဏ္ဍာန်ဥရှိသည်။

ဂမုန်းဘီလူး။ ။အပင်သဏ္ဍာန်မထင်ရှား။ ယင်းအပင်မှာ ဘီလူးစောင့်သည် ဟုဆိုသည်။ အပင်စိုက်လျှင် နှစ်စဉ် အသားနှင့် မြေကိုရော၍ မြေစာကျေးရသည်။ အိမ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ဟု ဆိုသည်။

နှာဂမုန်းခေါ် နေမင်းဂမုန်း။

ဂမုန်းပင့်ကူ။ ။အပင်သဏ္ဍာန်မထင်ရှား။ ဥမှာပင့်ကူ သဏ္ဍာန် အမြစ်တက်များ ဖြာထွက်သည်။ အဆိပ်ပြေစေ တက်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဒေါင်းဂမုန်း။ ။ယင်းမှာ အဖိုအမ ၂မျိုးကွဲပြားသည်။ အရွက်မှာ လက်ဝါးခန့် ဝန်းသည်။ အရွက်တွင် ဒေါင်းဗြီး သဏ္ဍာန် အနီညိုနှင့်အဖြူကွက်များရစ်၍ပါရှိသည်။ အရွက် တွင် အလယ်ရစ်နှင့် အနားရစ်ကို ခွဲခြား၍အဖိုအမဟု သိရ သည်။ ညဉ့်အချိန်တွင် အရွက်များယှက်၍ဘုရားရှိခိုးဟန် ပိတ်၍အိပ်သည်။

ကွမ်းစားဂမုန်း။ ။အပင်သဏ္ဍာန်မထင်ရှား။ ဥမှာအ တောင့်သဏ္ဍာန်ရှိသည်။ မွှေးကြိုင်၍ ကွမ်းစားရာတွင် ထည့်၍ စားလေ့ရှိသည်။

နဂါးဂမုန်း။ ။နဂါးစက်ပင်ဟုလည်းခေါ်သည်။ အရွက် တစ်ထောင်ကျော်ခန့်ရှည်၍ အဝါရစ်အနားရှိသည်။ အရွက် တွင်အပြာပြောက်၊အဖြူပြောက်များလည်း ရှိသည်။

ဂမုန်းကိန္နရာ။ ။အပင်သဏ္ဍာန်မထင်ရှား။ ယင်းအပင် မှာ ညအခါလေမလာဘဲ အလိုအလျောက် ယိမ်းယိုင်ကာနေ တတ်သည်ဟုဆိုသည်။ လူသံကြားလျှင် အကရပ်သည်။

ဂမုန်းကျေးဗြီး။ ။အရွက်သည် ကျေးတို့၏သဏ္ဍာန်နှင့် တူ၏။ ကြက်သွန်ဖြူ ကဲ့သို့လည်း ရှိ၏။

ဂမုန်းကြွက်ဖြိုး။ ။အရွက်ကြွက်ဖြိုးသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ကျောက်တွင် သစ်တွင်ပေါက်တတ်၏။

ဂမုန်းကြွက်လျှာ။ ။ဆိတ်ဖူးရွက်သဏ္ဍာန် ပြာပြာစိမ်းစိမ်း ရှိသည်။

ဂမုန်းခတက်။ ။ဂမုန်းကတိုးရွက်ကဲ့သို့ အတွင်းအနား လက်မ တစ်လုံးခန့်ရေးရေးနီ သည်။ မြေတွင် ခပ်ပြားပြား ပေါက်သည်။ ကျောက်တွင်လည်းပေါက်သည်။

ဂမုန်းခြကောင်။ ။အရွက်ကြက်တောင်ကဲ့သို့သွယ်၏။ နီ၏။အမြစ်အဖုခြကောင်ကဲ့သို့ ဖွေးဖွေးဝါဝါရှိ၏။

ဂမုန်းခြလွတ် ။ ။သင်္ဘောဝင် ခေါင်းကဲ့သို့ ပေါက်သည်တွင် တစ်ဝက်သာအပင်ငယ်ရံမိသည်။ တံခါးလည်းရှိသည်။ စစ် မစစ်ကိုသိလိုသော် သစ်ချွန်လည်၍စိုက်။ တစ်နှစ်လည်လျှင် ပြင်သို့ထွက်၍ပေါက်၏။

ဆိတ်နားဂမုန်း။ ။ခတ္တာရွက်ကဲ့သို့ရှိသည်။

ဂမုန်းဆိတ်ဖြူ။ ။ဝက်ကျွတ်ရွက်ကဲ့သို့ အရွက်အညွန့်တိုင်း ဆူးရှိ၏။ဆိတ်သော်နီရည်ကဲ့သို့ အစေးထွက်၏။

ဂမုန်းညှင်းပြောက်ငယ်။ ။ဆိတ်ဖူးရွက်ကဲ့သို့ မြေတွင်ပျပ် ပျပ်ဝပ်၍ အရွက်၌ ညှင်းပြောက်ရှိသည်။

ဂမုန်းတိမ်ပြာ။ ။ဥကိုခွဲကြည့်လျှင် ပြာသောအရောင်ရှိ၏။ ဂမုန်းစကား။ ။ဆိတ်ဖူးရွက်ကဲ့သို့ အတွင်းပြောက်သည်။

လက်ယပ်သကဲ့သို့တလှုပ်လှုပ်ရှိသည်။

ဂမုန်းနနွင်း။ ။အလုံးအဖုအမြစ် ရှိသည်။ အပင်အရွက် တစ်နှစ်တစ်ခါလဲသည်။

ဂမုန်းပြသာဒ်။ ။အကြောညိုရာတွင် အဖြူရောင်ပျော့ ပျော့ရှိ၏။

ဂမုန်းရှင်သူငယ်။ ။ဆေးတစ်လုံးပင်ကဲ့သို့ရှိ၏။ ငှက်ပျော ရွက်ကဲ့သို့အဖျားကတိတိဝန်းဝန်းရှိ၏။ အရွက်နီ၏။ ခေါင်းမှာငှက်ပျောခေါင်း၊ ပိန်းခေါင်းကဲ့သို့ရှိ၏။

ဂမုန်းရွှေသွယ်။ ။ အပင်လုံးခန့် ဝင်ရိုးလုံးခန့်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ အရွက်မရှိ။ ထွေးထွေးနေသည်။

ဂမုန်းလက်ဆက်။ ။ဂမုန်းလက်ယက်လည်းခေါ်၏။ ဝက် ကျွတ်ရွက်ကဲ့သို့သဏ္ဍာန်တူ၏။ အမြစ်အစုစုရရှိတတ်၏။

ဂမုန်းအင် ။နတ္ထော်လတွင်သစ်ပင်ကီးများပေါ်၌ပွင့် တတ်သောဂမုန်းဖြစ်သည်။

ဥရောပတိုက်၌ယဉ်ကျေးမှုပေါ်ထွန်းရာစစ်မြစ်ဒေသ

ဂရိနိုင်ငံသည်ရှေးအခါကယဉ်ကျေးမှုအရာတွင်ထိပ်တန်းသို့ရောက်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့အနောက်ပိုင်းဒေသ ယဉ်ကျေး မှု၏အရင်းခံမှာဂရိယဉ်ကျေးမှုဖြစ်၏။ ဒီမိုကရေစီဝါဒသည်ဂရိတို့ထံမှဆင်းသက်သောဝါဒဖြစ်သည်။ ခေတ်သစ်သိပ္ပံပညာ အဝဝမှာလည်းအတွေးအခေါ်အမြော်အမြင်ရင့်သန်သောဂရိပညာရှင်တို့၏ ကျေးဇူးကြောင့် ထွန်းကားလာခြင်းဖြစ်၏။

ဂရိနိုင်ငံ ။ ။ဂရိနိုင်ငံသည် ဥရောပတိုက်တောင်ပိုင်း ဗော် ကလန်ကုန်းဆွယ်ပေါ်၌ တည်ရှိ၍ လွတ်လပ်သောနိုင်ငံဖြစ် သည်။ ၅၁၂၄၆ စတုရန်းမိုင်ကျယ်ဝန်း၍ လူဦးရေမှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊သန်းခေါင်စာရင်းအရ ၇၆၀၃၅၉၉ ယောက် ခန့်ရှိသည်။

ဂရိကျွန်းဆွယ်သည် လူတို့ယဉ်ကျေးမှု စတင်ပေါက်ပွားရာ ဒေသဖြစ်သော အာရှမိုင်းနားကုန်းဘက်သို့ရှေးရှုကာ မြေ ထဲပင်လယ်ထဲသို့ထိုးဆင်းလျက်ရှိသည်။ ဥရောပတိုက်၏ ကျွန်းဆွယ်မကြီး ၃ ခုအနက် အရှေ့ဖက်ဆုံး ကျွန်းဆွယ်

တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဂရိကျွန်းဆွယ်နှင့်အာရှမိုင်းနားကုန်းမကြီး အကြားရှိပင်လယ်သည် ရာပေါင်းများစွာသော ကျွန်းငယ် များဖြင့်ပြည့်နှက်လျက်ရှိသည်။ ထိုကျွန်းငယ်များသည် ဂရိကျွန်းဆွယ်မှ ယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားသော အာရှတိုင်းပြည် များသို့သွားရောက်ရာ လှေကားထစ်များသဖွယ်တည်ရှိခဲ့ သည်။ (ကရိကျွန်းများ - လည်းရှု။) ထို့ကြောင့် ရှေး အခါက အာရှတိုက်၏ယဉ်ကျေးမှုတို့သည် ထိုကျွန်းငယ်က လေးများမှ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့်ကူး၍ကူး၍ ဂရိတိုင်းပြည်ဖက်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ရပေသည်။

ဂရိလူမျိုးတို့၏ အက်သင်းမြို့တော်တည်နေဟန်ကို ပန်းချီဆရာကစိတ် မှန်းဖြင့်ဆွဲထားသည်။

ဂရိကျွန်းဆွယ်၏ ကမ်းခြေသည် အက္ခေကောက် အပြတ်အတောက်ပေါများလှသဖြင့် ဂရိနိုင်ငံ၏ မည်သည့် အပိုင်းမဆို ပင်လယ်နှင့်နီးကပ်စွာရှိသည်။ ဂရိလူမျိုးတို့ သည်ပင်လယ်ထဲ၌ စွန့်စားသွားလာတတ်သဖြင့် အခြား တိုင်းပြည်များသို့ သွားရောက်နိုင်ကြသည်။ တိုင်းတစ်ပါး သားများနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိလာ၍ နီးကြားထကြွသော လူမျိုးဖြစ်လာကြသည်။ သူတို့တိုင်းပြည်သည် အာရှနှင့် အီဂျစ်ယဉ်ကျေးမှုမျိုးစေ့များ ဝေဆာပေါက်ရောက် ပွင့်ဖူး နိုင်သောလယ်ယာမြေကောင်းသဖွယ် ဖြစ်လာသည်။

တောင်တူထပ်သော တိုင်းပြည်ဖြစ်သဖြင့် ထွန်ယက်စိုက် ပျိုးလုပ်ကိုင်နိုင်သော မြေများကို တောင်ကြားများ၌သာ အနည်းငယ် ကွက်တိကွက်ကျားတွေ့ရသည်။ မြေပြန့်အရပ် များ၌ သစ်တောများနှင့် မြက်ခင်းပြင်များရှိသည်။ သစ် တောများမှ ထင်းအတွက် မီးသွေးရ၍ မြက်ခင်းပြင်များ ပေါ်၌ အသက်ဆက်နိုင်သော သိုးနှင့် ဆိတ်များကိုမွေးမြူ ကြသည်။ ဂရိလူမျိုးတို့ အစာအာဟာရမှာ အများအား ဖြင့် ငါးဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးနိုင်သမျှသော မြေကွက်များ၌ ဂျုံ၊ စပျစ်ပင်နှင့်သံလွင်ပင်များစိုက်ပျိုးကြသည်။

ဂရိလူမျိုးတို့ရောက်လာပုံ

ဂရိတို့ကား ရှေးပဝေသဏီက ဥရောပတိုက်အလယ်ပိုင်း ကက်စပီယန်ပင်လယ်အနီးမှ အရှေ့ဘက်နှင့်အနောက်ဘက်သို့

ပြောင်းရွှေ့သွားကြသော အာရိယန်လူမျိုးဟူ၍လည်းခေါ် သည့်အင်ဒိုယူရိုပီယန်လူမျိုးတို့၏အဆက်အနွယ်များဖြစ်ကြ ၏။ သူတို့သည် ဘီစီ ၁၅၀၀ ပြည့်နှစ် ကျော်လောက်မှစတင် ၍တောင်ဘက်သို့အစုလိုက်အအုပ်လိုက် ပြို၍ဆင်းလာကြ ၏။ ထိုအချိန်က အီးဂျီးယန်းပင်လယ်ထဲရှိ ကျွန်းစုများ (အထူးသဖြင့် ဂရိက 'န်းဆွယ်)၌ နေထိုင်ကြသောလူမျိုးတို့ မှာ အတော်အတန် ယဉ်ကျေးနေကြပြီဖြစ်သည်။ (အီးဂျီး ယန်း ယဉ်ကျေးမှု။) ပင်လယ်ထဲ၌ ဖီနီရှန်လူမျိုးတို့ သည် ရွက်သင်္ဘောများလွှင့်ကာ သွားလာရောင်းဝယ်နေ ကြ၏။ ဂရိတို့သည် ဥရောပတောင်ပိုင်းသို့ ရောက်လာစက သိုးဆိတ်များကို ထိန်းကျောင်းရန်သာ ကျွမ်းကျင်သော လူရိုင်းများဖြစ်ကြ၏။ နောက်မှ ဖီနီရှန်စသောလူမျိုးများ နှင့် တွေ့ကြုံရောနှောဆက်ဆံရာသဖြင့် ယဉ်ကျေးလာကြ၏။ အိုးအိမ်အတည်တကျနှင့်နေထိုင်တတ်၍ လယ်ယာစိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်လာကြ၏။ အုပ်စုများဖွဲ့၍ ရှင်ဘုရင်များ၊ ရပ်ရွာ အကြီးအကဲများ၏အမိန့်ကို နာခံလာကြ၏။ ဖီနီရှန်တို့ ထံမှ စာရေးစာဖတ်အတတ်ကို သင်ကြားကြ၏။ (ဖီနီရှန် လူမျိုး။)

ဟိုးမားအမည်ရှိ နာမည်ထင်ရှားသောဂရိစာဆိုကြီး သည် 'အစ်လယက်'နှင့် 'အော့ဒီဆီ'အမည်ရှိသော စွန့်စား ခန်းကဗျာကြီးများကို အလွန်စိတ်အားတက်ကြွဖွယ်ရာ စကားလုံးများဖြင့် စပ်ဆိုခဲ့ပေသည်။ ဟိုးမား၏ကဗျာထဲ

ဂရိနိုင်ငံ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွင် အရာရောက်လှသော ကောရင့်တူးမြောင်း

တွင်ဂရိတို့စစ်တိုက်ဝါသနာပါပုံ၊ ဖီနီရှန်လူမျိုးတို့ကိုအတုယူ၍ တောက်ပြောင်သောအဝတ်အထည်၊ လက်ဝတ်လက်စားများ ဝတ်ဆင်ထားလေ့ရှိပုံများကို စပ်ဆိုထား၏။ ‘အစ်လယက်’ ကဗျာထဲ၌ ဂရိတို့သည် စည်းလုံးညီညွတ်၍ အာရှမိုင်းနားပြည်မပေါ်ရှိ ထရွိုင်မြို့သို့ သွားရောက်တိုက်ခိုက်ကြပုံကို ဖော်ပြထား၏။ (ထရွိုင်မြို့ပုံပြင် - ရှု။) သို့ရာတွင် ဂရိတို့သည် ဇာတိအားဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်သော လူမျိုးမဟုတ်ကြချေ။ တောင်တန်းများက လူတစ်စုနှင့် တစ်စုကို ခွဲခြားထားခြင်းဖြင့် ဂရိနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံငယ်များဖြင့် အစိပ်စိပ်အမြွှာမြွှာ ကွဲလျက်ရှိ၏။

ထိုနိုင်ငံငယ်များသည် မြို့သာသာမျှကျယ်ဝန်း၏။ အေသင်မှတစ်ပါး အခြားဂရိနိုင်ငံငယ်များမှာ လူဦးရေ ၂၀၀၀၀ ထက်မပိုချေ။ ထိုနိုင်ငံငယ်ကလေးများအနက် အနည်းငယ်သောနိုင်ငံများက နယ်ချဲ့ထွင်ခဲ့ကြသည်။ အေသင်နိုင်ငံငယ်သည် အက်တစ်ကာလွင်ပြင်တစ်ခုလုံးကို စိုးပိုင်ခဲ့၏။ စပါးတားနိုင်ငံကလည်း လာကိုနီးယားနှင့် မဆီးနီးယားနယ်များကို သိမ်းယူခဲ့၏။

အာရှမိုင်းနားပြည်၏ အနောက်ဘက်ကမ်းခြေတစ်လျှောက်၌ ဂရိမြို့ပြပြည်ရွာများကို တွေ့ရသည်။ အာဖရိကတိုက်၊ အီဂျစ်ပြည် စစ္စလီကျွန်းနှင့် အီတလီပြည်တောင်ပိုင်းသို့လည်း ဂရိလူမျိုးတို့ သွားရောက်နေထိုင်ကြ၏။

အေသင်ကဲ့သို့သော ဂရိနိုင်ငံငယ်ကလေးများကို ပထမတွင်ရှင်ဘုရင်များက အုပ်ချုပ်၏။ ဘီစီ ၈၀၀-၇၀၀ ခုနှစ်၌ ဘုရင်များပျောက်ကွယ်သွား၍ လူနည်းစုအုပ်ချုပ်သော ‘အော်လီဂါးကီး’ အစိုးရစနစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ၌ ကား မြေပိုင်ရှင်သူဌေး သူကြွယ်များလက်ထဲသို့ နိုင်ငံရေးအာဏာ ရောက်သွား၏။ ထို့နောက် မြေပိုင်ရှင်များသည် အချင်းချင်း အာဏာလုကြ၏။ ဆင်းရဲသားများကလည်း ဖိနှိပ်မှုကိုမခံမရပ်နိုင်ဖြစ်လာကြ၍ မကြာမီ လူတစ်ဦးတည်းက အာဏာဖြင့်အုပ်စိုးသည့် ‘တစ်ရင်နီ’ အစိုးရစနစ် ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ထိုစနစ်အရ အုပ်စိုးသောဘုရင်တို့သည် မင်းဆွေမင်းမျိုးထဲမှမဟုတ်စေကာမူ တိုင်းသူပြည်သားတို့အား မိမိတို့၏အခွင့်အရေးအတွက် မျက်စိဖွင့်ပေးသူများဖြစ်၍ ဒီမိုကရေစီဝါဒကို လမ်းခင်းရာရောက်ပေသည်။ (ဒီမိုကရေစီ - ရှု။)

ဘီစီ ၅၀၀ ပြည့်နှစ်အစလောက်တွင် အေသင်မှာ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံဖြစ်လာလေသည်။ ဘီစီ ၆၂၁ ခုနှစ်၌ ဒီမိုကရေစီဆိုသူသည် အစဉ်အလာ တရားဥပဒေများကိုစုဆောင်း၍ ဂရိတရားဥပဒေများကို အဦးဆုံးရေးသားခဲ့လေသည်။ ထိုတရားဥပဒေများမှာ ပြင်းထန်လွန်းသဖြင့် ဆင်းရဲသားများမှာ ဒီမိုကရေစီ၏တရားဥပဒေများကြောင့် မကျေမနပ်ဖြစ်လာကြ၏။ ထို့နောက် ဆိုလွန်အမည်ရှိသော ပညာရှိ

တစ်ဦးက ဆင်းရဲသားများအားသက်သာစေမည့် ဥပဒေများ ရေးဆွဲခဲ့၏။ (ဆိုလွန် - ရှု။) သို့ရာတွင် ဘီစီ ၅၆၁ ခုနှစ်၌ ပိုင်ဆိုင်ထရက်တပ်ဆိုသူသည် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ရရှိသွား၍ နှစ်ပေါင်း ၃၀ တိုင်တိုင် အေသင်နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်လေသည်။ သူ၏လက်ထက်၌ တိုင်းပြည် စည်ပင် ဝပြောသည်။ သူ ကွယ်လွန်သောအခါ သား ၂ ယောက်က တိုင်းပြည်ကို ဆက်လက်အုပ်ချုပ်ရန် ကြံစည်ကြ၏။ သို့ရာတွင်တစ်ယောက်မှာအသတ်ခံရ၍ တစ်ယောက်မှာတိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခြင်းခံရလေသည်။ ဘီစီ ၅၀၉ ခုနှစ်လောက်၌ကား ကလိုက်သီးနီးဆိုသူရေးဆွဲသော ဥပဒေသစ်များကြောင့် မြေပိုင်ရှင်ကြီးများ တန်ခိုးမှေးမှိန်ရပြီးလျှင် လူထုဆန္ဒအရ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် တည်မြဲလေတော့သည်။

စပါးတားနိုင်ငံငယ်၏ အုပ်ချုပ်ပုံစနစ်ကား အေသင်နှင့်လုံးဝမတူချေ။ စပါးတား၌ခေါင်းဆောင် ၂ ယောက် တစ်ပြိုင်တည်း အုပ်ချုပ်၏။ စပါးတားနိုင်ငံသည် စစ်တပ် သဖွယ် ဖွဲ့စည်းထားသောနိုင်ငံဖြစ်၏။ ပယ်လိုပွန်နီးဆပ် ကျွန်းဆွယ်တစ်ခုလုံးကို စပါးတားတို့က သိမ်းပိုက်ထား၏။ စပါးတားနိုင်ငံနှင့် အေသင်နိုင်ငံတို့မှာ ဂရိကျွန်းဆွယ်ပေါ်၌ ဗိုလ်လုရန် အချင်းချင်းစောင်နေသော နိုင်ငံများဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့အချင်းချင်း ပဋိပက္ခမဖြစ်မီ ပင်လယ်

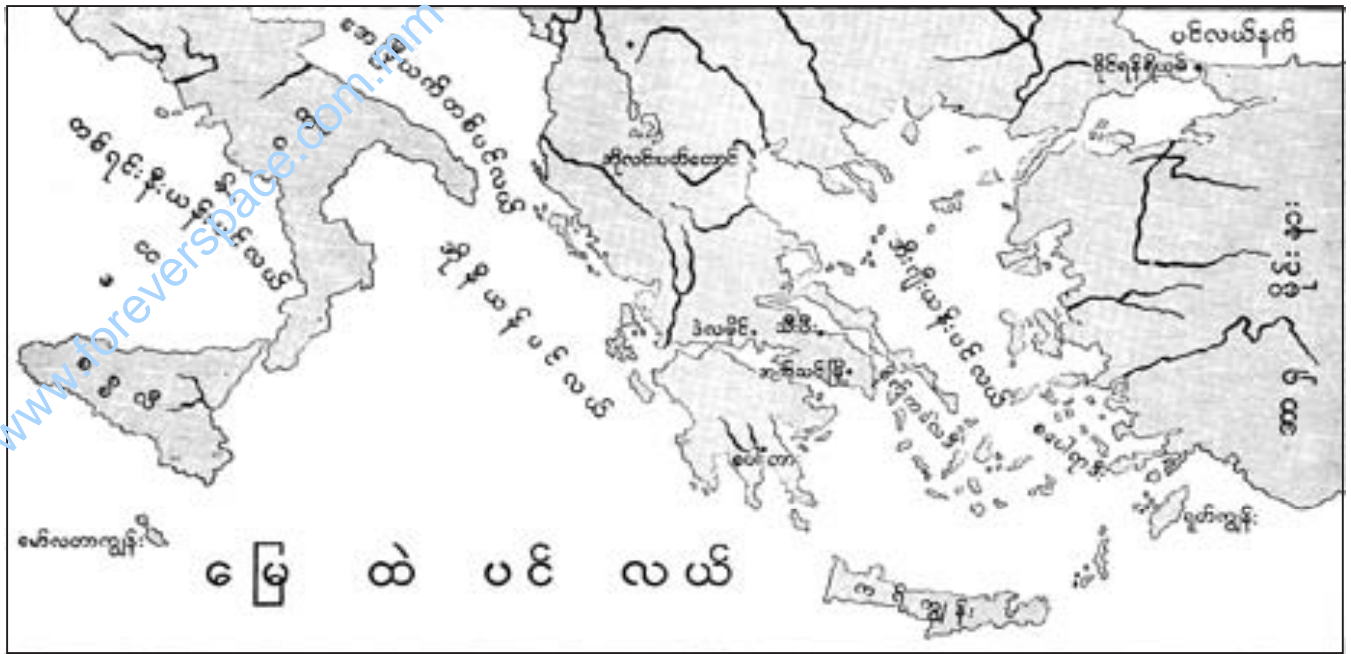
ရပ်ခြားတိုင်းတစ်ပါးမှ ပါးရှင်းလူမျိုးတို့နှင့် စစ်ဖြစ်ကြရ၏။ ပါးရှင်းစစ်ပွဲများ ပြီးစီးသောအခါ အေသင်နိုင်ငံမှာ တဖြည်းဖြည်းတန်ခိုးကြီးလာလေသည်။ ပါးရှင်းရန်ကို စုပေါင်းတွန်းလှန်ရန် အာရှမိုင်းနားနှင့် အီးဂျီးယန်းကျွန်းများပေါ်ရှိ ဂရိလူမျိုးအားလုံးပါသော ဒီးလီယန်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရာထိုအဖွဲ့ကို ခေါင်းဆောင်သည့်နိုင်ငံမှာ အေသင်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ နောက်မကြာမီ ဒီးလီယန်အဖွဲ့သည် အေသင်အင်ပိုင်ယာကြီးဖြစ်လာသည်။

အေသင် မြို့တော်ကြီးမှလည်း များစွာကြွယ်ဝချမ်းသာလာသည်။ လူဦးရေတိုးလာ၍ အတတ်ပညာများလည်း ထွန်းကားလာသည်။ ပဲရီးကလီး (ဘီစီ ၄၆၀-၄၃၀) လက်ထက်၌ အေသင်မှာ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်ခဲ့ရာ အေသင်မြို့သူမြို့သားများမှာ ယဉ်ကျေးမှုတွင် အလွန်အဆင့်အတန်းမြင့်လာကြသည်။ (ပဲရီးကလီး - ရှု။)

သို့ရာတွင် အေသင်နိုင်ငံ၏သမိုင်းကို စွန်းထင်းစေသော အချက်တစ်ရပ်မှာ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၅ပုံ ၂ပုံ လောက်က ငွေဝယ်ကျွန်ဖြစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အေသင်နိုင်ငံသားများမှာ ကျေးကျွန်များကို မှီခိုအားထားနေရသည်။ ကျွန်များကို အလုပ်လုပ်ခိုင်းသဖြင့် ကြွယ်ဝချမ်းသာလာပြီးလျှင် အေးအေးသက်သာနေနိုင်ကြသည်။ သူတို့သည် စစ်ပွဲများ၌

ဘီစီ ၅၀၀ ခန့်ကကျင်းပခဲ့သော အက်သင်းမြို့ရွေးကောက်ပွဲတွင် မြို့သားများမဲဆန္ဒပေးနေပုံ

ရှေးဂရိနိုင်ငံမြေပုံ

ရှေးခေတ်ဂရိနိုင်ငံတွင်အီးဂျီးယန်းပင်လယ်ရှိကျွန်းစုများ၊ အာရှဗိုင်းနားအနောက်ဖက်ကမ်းရိုးတန်းဒေသများ၊ ကရိကျွန်း၊ စစ္စလီကျွန်း၊ ဣတလီတောင်ပိုင်းတို့ပါဝင်ကြသည်။

ဖမ်းဆီးရမိသောရန်သူများကို ကျွန်အဖြစ်ရောင်းချကြသည်။ အခြားတိုင်းပြည်မှ လူငယ်များကို တိတ်တိတ်ခိုးယူ၍လည်း ကျွန်ကုန်ကူးကြသည်။

အေသင်နိုင်ငံများသည် ကျွန်များကိုခိုင်းစေနိုင်၍ သက်သက်သာသာ ရှိကြသော်လည်း သူတို့၏ နေထိုင်စားသောက်မှုမှာ များစွာအဆင့်အတန်းမြင့်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ အိမ်များမှာ ပြတင်းပေါက်မရှိ။ လမ်းများလည်း ကျဉ်းမြောင်းကွေ့ကောက်၏။ မိုးတွင်း၌ လမ်းသွားမရနိုင်အောင် ရွှံ့ပွက်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေ၏။ အမှုိုက်သရိုက်များကို အိမ်ရှေ့လမ်းပေါ်၌သာ ပစ်ထားကြ၏။

ဂရိတို့သည် ထိုသို့ အနေအထိုင်မသန်ရှင်းသော်လည်း ကျန်းမာရေးကို အလွန်လိုက်စားကြသည်။ အိုလင်းပပ်တောင်ခြေ၌ (၄)နှစ် တစ်ကြိမ်ကျ ကစားခုန်စားပွဲကြီးတစ်ခု ကျင်းပလေ့ရှိကြ၏။ ထိုကျန်းမာရေးကစားပွဲကို အိုလံပစ်ပွဲတော်ဟုခေါ်၏။ (အိုလံပစ်ကစားပွဲများ - ရှု။) ထိုပွဲသို့ ဂရိကျွန်းဆွယ်အရပ်ရပ်မှ လူများလာရောက်၍ ပါဝင်ဆင်နွှဲကြ၏။ သူတို့သည် ကျန်းမာရေး၌သာ စိတ်ပါဝင်စားကြသည်မဟုတ်။ ပညာရေးကိုလည်း အထူးဂရုစိုက်ကြ၏။ မြို့ထဲ၌ နိုင်ငံရေးပညာနှင့် ယထာဘူတပညာရပ်များကို ပိုင်းပွဲ၍ဆွေးနွေးလေ့ရှိကြ၏။ အချို့ကလည်းမြို့ရွာကောင်စီ၌၎င်း၊ တရားရုံးတော်များ၌၎င်း လူကြီးအဖြစ်ဖြင့်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြ၏။ ထိုကျွန်းရပ်ကြီးနှင့် ကောင်စီလူကြီးတို့ကို ဆင်းရဲသားများထမ်းဆောင်သော အခွန်ငွေဖြင့် နေ့စဉ်အခကြေးငွေပေးကြရ၏။

အေသင်နိုင်ငံမှာ အင်ပိုင်ယာကြီး ဖြစ်သွားသော်လည်း

စပါးတားနိုင်ငံသားတို့က အေသင်နိုင်ငံသားတို့ကို မကျိုးနွံကြချေ။ ယင်းတို့မှာ ယခင်ကကဲ့သို့ အချင်းချင်း စောင်နေကြရာမှ ကြာသော် ထ၍တိုက်ကြလေသည်။ ထိုအေသင်နှင့် စပါးတားတို့တိုက်ကြသော စစ်ပွဲများကို 'ပယ်လိုပွန်နီရှင်းစစ်ပွဲ' ဟုခေါ်၏။ ပဲရီးကလီးသည် သူ့လူများအား အေသင်မြို့ထဲ၌ နေထိုင်စေ၍ ခံစစ်ကိုသာဆင်၏။ စပါးတားတို့သည်လည်း မြို့ကိုဝန်းရံထားလေသည်။ မြို့ထဲ၌ လူများပြုတ်သိပ်နေထိုင်ကြသဖြင့် မကြာမီ ပလိပ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားပြီးလျှင် လူအမြောက်အမြား သေဆုံးလေသည်။ ပဲရီးကလီးလည်း ပလိပ်ရောဂါနှင့် သေဆုံးလေသည်။ သို့ရာတွင် ကြွင်းကျန်သောလူများသည် ဆက်လက်၍ ဇွဲနှင့်ကြံ့ကြံ့ခံနေကြ၏။ သို့နှင့် ၁၀ နှစ်ကြာသောအခါ မည်သူမျှ မနိုင်ဘဲ စစ်ပွဲပြီးဆုံးသွားတော့၏။

သို့သော် ပဲရီးကလီးခေါင်းဆောင်မှုဖြင့် တည်မြဲခဲ့သော အေသင်တို့၏ လွတ်လပ်ရေးမှာ သူ၏တူ အယ်လစီဗိုင်းအား ဒီး၏ မိုက်မဲမှုကြောင့် ဆုံးရှုံးရလေသည်။ အယ်လစီဗိုင်းအားဒီးက တိုက်တွန်းသဖြင့် အေသင်နီးယန်းတို့သည် စစ္စလီကျွန်းကိုတိုက်ခိုက်ရန် သူတို့ရေတပ်ကိုစေလွှတ်လိုက်ရာ ရေတပ်မှာ မရှုမလှ ချေမှုန်းခြင်းခံရ၍ အေသင် စစ်သုံ့ပန်းအမြောက်အမြား ကျွန်အဖြစ်ဖြင့် ရောင်းချခြင်းခံကြရ၏။ သို့နှင့် အေသင်၏ဩဇာခံ ဂရိနိုင်ငံငယ်များသည် အက်သင်းကိုတော်လှန်၍ စပါးတားနှင့် ပူးပေါင်းကြလေသည်။ စပါးတားတို့လည်း ဘီစီ ၄၀၅ ခုနှစ်၌ ကြွင်းကျန်သော အေသင်သင်္ဘောများကို တိုက်ခိုက်သိမ်းယူ၍ အေသင်မြို့ကို ဝန်းရံထားကြ၏။ အေသင်တို့ အစာငတ်မခံနိုင်

ဂရိနိုင်ငံ

သဖြင့် ဘီစီ ၄၀၄ နှစ်တွင် အညံ့ခံ၍ အေသင်အင်ပိုင် ယာကြီး ပျက်စီးသွားရလေသည်။

စပါးယားတို့လည်း ယင်းတို့၏စစ်တပ်များကို ဂရိမြို့များ၌ အနံ့အပြားချထား၍ အာဏာရှင်စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်၏။ သို့ဖြစ်၍ လက်အောက်ခံမြို့ရွာများမှာ အမြဲမကျေမနပ်ဖြစ် လျက်ရှိရာ ဘီစီ ၃၇၁ ခုနှစ်တွင် အီပါမီနွန်းဒတ်ဆိုသူ ကြီးမှူးသော သီးဗန်း (သီးဗနိုင်ငံသား) တို့က စပါးတား ကို တိုက်ခိုက်အောင်မြင်လေသည်။ သို့ရာတွင် သီးဗနိုင်ငံ သားတို့သည် ဘီစီ ၃၆၂ ခုနှစ်တွင် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ အီပါမီနွန်းဒတ် သေဆုံးသွားသဖြင့် စစ်ရေးနိမ့်လေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဂရိနိုင်ငံငယ်ကလေးများ၏ ခေတ်လည်း ကုန် ဆုံးလေတော့သည်။

ဂရိနိုင်ငံငယ်ကလေးအားလုံးကို ပထမအကြိမ် တိုက်ခိုက် အောင်မြင်၍ ဂရိတစ်ပြည်လုံးကို သိမ်းကျုံးအုပ်စိုးသူများမှာ ဂရိမြောက်ဘက်ရှိ မက်ဆီဒိုးနီးယားပြည်ရှင် ဖိလစ်ဘုရင်နှင့် သူ၏သားတော် အယ်လက်ဇန္ဒာ-သ-ဂရိတ်တို့ဖြစ်ကြသည်။ အယ်လက်ဇန္ဒာဘုရင်သည် တိုက်ခိုက်အောင်မြင်သော တိုင်းပြည်များ၌ ဂရိယဉ်ကျေးမှုများကို ပြန့်ပွားစေခဲ့သည်။ (အယ်လက် ဇန္ဒာ-သ-ဂရိတ် - ရှု။)

အယ်လက်ဇန္ဒာ-သ-ဂရိတ် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် သူတည် ထောင်ခဲ့သော နိုင်ငံကြီးသည် အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ကွဲသွား

လေသည်။ အီရန်ပြည်၊ မက်ဆီဒိုးနီးယားပြည်နယ်နှင့် အီဂျစ် ပြည်များကို အယ်လက်ဇန္ဒာ-သ-ဂရိတ်၏ စစ်သူကြီးများက တစ်သီးတခြားအုပ်စိုးကြ၏။ ထိုခေတ်ကို 'ဟယ်လင်နစ် ခေတ်'ဟုခေါ်၏။ 'ဟယ်လင်နစ်' မှာ ရှေးက ဂရိတို့ကို ခေါ်သောအမည်ဖြစ်၏။ ထိုခေတ်၌ သိပ္ပံပညာနှင့် သုခုမ ပညာရပ်များ အတော်ပင်ထွန်းကားခဲ့ ၏။ (အယ် လက်ဇန္ဒီးယားမြို့ - ရှု။)

သို့ရာတွင် ဂရိတို့ကား ကမ္ဘာ့အလယ်၌ ရှေးအခါကကဲ့သို့ ထယ်ဝါခဲညားစွာ မနေနိုင်ကြတော့ချေ။ ဘီစီ ၁၉၇ ခုနှစ်၌ ရောမလူမျိုးတို့ကမက်ဆီဒိုးနီးယားနိုင်ငံကို တိုက်ခိုက် သောအခါ ဂရိတို့က ဝင်ရောက်ကူညီခဲ့ကြသည်။ ရောမတို့ အောင်ပွဲရသောအခါ ဂရိမြို့များသည် လွတ်လပ်ရေးရကြ ကုန်၏။ ထိုသို့ လွတ်လပ်ရေးရကြသော်လည်း ဂရိတို့သည် ရောမလူမျိုးတို့ကို များစွာဒုက္ခပေးသောကြောင့် ဘီစီ ၁၄၆ ခုနှစ်၌ ရောမလူမျိုးတို့က ဂရိမြို့ရွာများကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးပစ် လိုက်လေသည်။ အေသင်မြို့မှတစ်ပါး အခြားမြို့အားလုံးကို လည်း သိမ်းယူလေသည်။ အေသင်မြို့သည်ကား အနည်း ငယ်လွတ်လပ်ခွင့်ရ၏။ ထိုမြို့ရှိကျောင်းများသို့ ရောမလူမျိုး အများပင်သွားရောက်၍ ပညာဆည်းပူးကြသည်။ ထို ရောမပညာသင်များတွင် ဆီဆရိုလည်း ပါဝင်လေသည်။ (ဆီဆရို - ရှု။)

ဂရိနိုင်ငံ၊ အက်သင်းမြို့တော်မှ စည်ကားသိုက်မြိုက်လှသော လမ်းတစ်လမ်း

ဤသို့လျှင် ဂရိတို့သည် အယ်လက်ဇန္ဒာ-သ-ဂရိတ်လက်ထက်မှစ၍အေဒီ ၁၉ ရာစု အစလောက်အထိ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ကျော်မျှ သူတစ်ပါးလက်အောက်ခံလူမျိုးများ ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။ သူတို့၏နောက်ဆုံးအရှင်သခင်ကား ၁၅ ရာစုလောက်ကစတင်၍ အုပ်စိုးကြသော တူရကီတို့ဖြစ်ကြ၏။ ၁၉ ရာစုအစလောက်၌ တူရကီနိုင်ငံမှာ တန်ခိုးမှီးမှိန်၍ လက်အောက်ခံလူမျိုးများက မကြာခဏ ပုန်ကန်ထကြွလျက်ရှိ၏။ ၁၈၂၁ ခုနှစ် တွင် ဂရိလူမျိုးများသည် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးအတွက် တူရကီတို့ကို လက်နက်စွဲကိုင်ကာ တော်လှန်ကြလေ၏။ (တူရကီနိုင်ငံ - ရှု။)

ဂရိတို့ကို ဗြိတိသျှ၊ ပြင်သစ်နှင့်ရုရှတို့ကူညီသည်။ ၂ ဘက်စလုံးပင် တစ်ဘက်နှင့်တစ်ဘက် အပြစ်ကင်းမဲ့သော အရပ်သူအရပ်သားတို့ကို ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာသတ်ဖြတ်ကြသည်။ ဂရိရေတပ်တို့က ဝိုင်းညှပ်တိုက်ခိုက်သဖြင့် တူရကီရေတပ်မှာ ပျက်စီးသွားသည်။ သို့နှင့် ၁၈၂၉ ခုနှစ်၌ စစ်ပြေငြိမ်း၍ ဂရိတို့ကို လွတ်လပ်ရေး ပေးလိုက်ရလေသည်။

၁၈၃၂ ခုနှစ်တွင် ဂရိပြည်၌ အကြီးအကျယ်ဆူပူမှုများ ဖြစ်ပွားပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှတို့က ဘာပေးရီးယားမင်းသား အော့တိုးကို ဂရိဘုရင်အဖြစ် တင်မြှောက်ကြသည်။ အော့တိုးသည် ဂျာမန်တို့ အကြံပေးချက်အရ ဂျာမန်စနစ်အတိုင်း အုပ်စိုးသဖြင့် ၁၈၆၂ ခုနှစ်တွင် ဂရိတို့ပုန်ကန်ထကြွပြီးလျှင် သူ့ကိုနန်းမှချကြသည်။ နောက်တစ်နှစ်၌ ဒိန်းမတ်နိုင်ငံမှ ဂျော့မင်းသားနန်းတက်၍ ၁၉၁၃ ခုနှစ်တွင် အသတ်ခံရသည်။ ၁၈၆၄ ခုနှစ်၌ ဗြိတိန်ကဂရိနိုင်ငံအား အိုင်အိုးနီးယန်းကျွန်းများကို ပေးသည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ်၌ ဂရိနိုင်ငံရှိ မီးရထားလမ်းများကို အခြားဥရောပမီးရထား လမ်းများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်းပြီးစီးသွားသည်။

၁၉၁၂-၁၃ ခုနှစ်များ၌ဖြစ်ပွားသော ဗော်ကလန်စစ်ပွဲတွင် ဂရိနိုင်ငံအပါအဝင် ဘော်လကန်ပြည်များသည် တူရကီနိုင်ငံကို တိုက်ခိုက်အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ယင်းတွင် ဂရိနိုင်ငံသည် စတုရန်းမိုင် ၁၇၀၀၀ မျှ ကျယ်ဝန်းသော နယ်မြေများကို ရလိုက်သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ဂရိနိုင်ငံသည် ကြားနေခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဂရိဘုရင်မှာ ဂျာမန်ဘုရင်၏ ယောက်ဖတော်ဖြစ်၍ ဂျာမန်တို့ကို တိတ်တိတ်ပုန်းအားပေးသည်ဟု စွပ်စွဲခြင်းခံရသည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်၌ မဟာမိတ်အစိုးရတို့၏ ပယောဂကြောင့် ဂရိဘုရင်သည် ထီးနန်းကိုစွန့်လွှတ်၍ တိုင်းပြည်မှ ထွက်ခွာသွားရသည်။ ထို့နောက် သူ၏ ဒုတိယသားတော် အယ်လက်ဇန္ဒာ နန်းတက်သည်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်၌ အယ်လက်ဇန္ဒာကွယ်လွန်ခါမှ နန်းစွန့်ဘုရင်သည် တိုင်းပြည်လူထုဆန္ဒဖြင့် ထီးနန်းပြန်ရသည်။ စစ်ကြီးအပြီးတွင်

ဂရိနိုင်ငံသည် အာရှမိုင်းနားနှင့် အခြားအရပ်ရှိ နယ်ပယ်များကို ရလိုက်သည်။ (ကမ္ဘာစစ်၊ ပထမ - ရှု။)

သို့ရာတွင် ၁၉၂၁ ခုနှစ်၌ အာရှမိုင်းနားတွင် ဂရိနှင့် တူရကီတို့တိုက်ခိုက်ကြရာ ဂရိတို့ အရေးရှုံးနိမ့်၍ စစ်ကြီးအပြီး၌ ရရှိထားသောနယ်ပယ်များ ဆုံးရှုံးသွားသည်။ ဂရိနိုင်ငံထဲ၌ မငြိမ်မသက် ဖြစ်နေသဖြင့် ဂရိဘုရင်သည် ထီးနန်းကို တစ်ဖန်စွန့်လွှတ်ရပြန်သည်။ ထို့နောက် သားတော် ဒုတိယဂျော့ဘုရင် နန်းတက်သည်။ ဤဘုရင်လည်း ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် နန်းမှဆင်းရပြန်သည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ဂရိသမ္မတနိုင်ငံ ဟူ၍ ဖြစ်လာသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်စတွင် ဂရိနိုင်ငံသည် ကြားနေခဲ့၏။ ဂရိတို့သည် အီတလီစစ်တပ်များကို အောင်မြင်စွာ တွန်းလှန်နိုင်သော်လည်း ဂျာမန်တို့က တရကြမ်းတိုက်ခိုက်သောအခါ အရေးရှုံးနိမ့်သွားသည်။ သို့သော် ဂျာမန်တို့ကို ပြောက်ကျားစနစ်ဖြင့် ဆက်လက်တိုက်ခိုက်သည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၌ ဂျာမန်တို့ဆုတ်ခွာသွား၍ ဗြိတိသျှစစ်တပ်များရောက်

ချပ်ဝတ်တန်ဆာ ဆင်ယင်ထားသော ရှေးဂရိစစ်သည်တော်

လာပြီးနောက် မကြာမီ ဘုရင့်ဂိုဏ်းသားများနှင့် လက်ဝဲ ဂိုဏ်းသားများတိုက်ခိုက်ကြသည်။ ဗြိတိသျှတို့၏အကူ အညီဖြင့် ဘုရင့်ဂိုဏ်းသားများက အနိုင်ရ၍ ၁၉၄၆ ခုနှစ် တွင် ဒုတိယဂျော့ဘုရင်သည် ထီးနန်းကို ပြန်လည်စိုးစံခဲ့ပြန် သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဂျော့ဘုရင် ကွယ်လွန်၍ ညီတော် ပထမပေါ့ဘုရင်နန်းတက်၏။ သမ္မတဂိုဏ်းသားများကား အရှုံးမပေးဘဲဆက်လက်ထကြွသေး၏။ သို့သော်ယခုအခါ၌ သူပုန် တို့အရေးခိုမိ၍ တိုင်းပြည်ငြိမ်းချမ်းလျက်ရှိပြီးဖြစ်၏။

ဂရိနိုင်ငံသည် စတုရန်းမိုင် ၅၁၂၄၆ မိုင်မျှသာကျယ် ဝန်း၍ မြန်မာနိုင်ငံထက် များစွာငယ်သည်။ တိုင်းပြည်၏ အဓိကလုပ်ငန်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အများအားဖြင့် ရှေးရိုး စနစ်အတိုင်း လုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် အသီးအနှံ ကောင်းစွာမဖြစ် ထွန်းဘဲ နိုင်ငံခြားမှ စားကုန်များကိုမှာယူရသည်။ ဂရိနိုင်ငံမှ စပျစ်ခြောက်၊ သံလွင်ဆီ၊ ဝိုင်အရက်၊ အထည်အလိပ်၊ သားရေပစ္စည်း၊ စက္ကူနှင့်မင်ထွက်သည်။ ဆိပ်ကမ်းကြီး များ၌ သင်္ဘောများဆောက်လုပ်၏။ ဂရိတို့သည် အရောင်း အဝယ်ဖက်၌ ကျွမ်းကျင်သူများဖြစ်၍ မြေထဲပင်လယ်

တစ်ဝိုက်၌ ကုန်သင်္ဘောများဖြင့် ဥပါဟိုသွားလာ ကူးသန်း ကြသည်။ ဂရိနိုင်ငံ၏ မြို့တော်မှာ အေသင်မြို့ဖြစ်၏။ ဂရိ နိုင်ငံ၌ ဂရိတို့အပြင် အယ်လဗေးနီးယန်းနှင့် ဆလဗလူမျိုး များလည်း နေထိုင်ကြ၏။ ဂရိတို့မှာ အယူမှန်ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်း ဝင်များဖြစ်ကြသည်။

ဂရိနိုင်ငံသည် ရှေးပဝေသဏီကထင်ရှားခဲ့သော တိုင်းပြည် တစ်ပြည်ဖြစ်သော်လည်း ရှေးဟောင်း အဆောက်အအုံအား လုံးကို ယခုမတွေ့နိုင်တော့ချေ။ သီးဗ၊ ကော့ရင့်နှင့် စပါး တားမြို့များမှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ အတွင်းက ငလျင်ဒဏ်နှင့်အခြားဒဏ်ကြောင့် အတော်အတန်ပျက်စီး ယိုယွင်းနေပြီဖြစ်၏။ တူးဖော်ထားသော ရှေးဟောင်း အဆောက်အအုံများကို အိုလင်းပီးယာမြို့၌ တွေ့မြင်နိုင်၏။ ဒီးလောကျွန်းပေါ်၌လည်း ဂရိနတ် အပေါ်လိုကျောက်ရုပ်၊ ဘုရားကျောင်းများနှင့် ဇာတ်ရုံတစ်ရုံကိုတူးဖော်ထား၏။ ဂရိနိုင်ငံတွင် ရှေးဟောင်းအဆောက်အအုံ များအပြင် ဥရောပအလယ်ခေတ်ကတည်ထားခဲ့သော ဗိုင်းဇင်းတိုင်ဘုရား ရှိခိုးကျောင်းနှင့် ကရူးဆိတ် အယူဝါဒစစ်ပွဲအတွင်းက ဆောက် လုပ်ထားသော ရဲတိုက်ပျက်ကြီးများကိုလည်းတွေ့ရသည်။

ဂရိလူမျိုးတို့ ကိုးကွယ်သည့်နတ်များ

နတ်ကိုးကွယ်မှုသည် သိပ္ပံပညာမထွန်းကားမီ ကမ္ဘာဦးခေတ်မှစ၍ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ကျူးပစ်၊ ဗီးနပ် စသည်တို့မှာ ကမ္ဘာနှင့် အဝန်း လူသိများသည်။ ရောမအမည်မှည့်ထားလင့်ကစား၊ စင်စစ်မှာမူ ဂရိနတ်များဖြစ်သည်။ ထိုဂရိနတ်များကို ရောမတို့ လက်ခံကိုးကွယ်သည့်အကြောင်းကို သမိုင်းပုံပြင်တို့ဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖော်ပြထားသည်။

ဂရိနတ်များ။ ။လောကဇာတ်ပညာမထွန်းကားသေး သော ရှေးခေတ်တွင်ဂရိလူဟောင်းများသည်အဘယ် ကြောင့် မိုးရွာသည်၊ အဘယ်ကြောင့် နေပူသည်စသည်တို့ကို အကြောင်းမပြနိုင်ခဲ့ကြပေ။ ထို့ကြောင့်နေပူခြင်း၊ မိုးရွာ ခြင်းစသည့် ကမ္ဘာ့နိယာမတရားတို့သည် လူသားတို့ထက် တန်ခိုးကြီးလှသော နတ်မင်းများ၏ဖန်တီးမှုကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်ရသည်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်းမိမိ တို့က ထိုရေ၊ မြေ၊ လေ စသည်တို့ကိုအစိုးရသော နတ်မင်း များအား ပူဇော်ပသကြလျှင် မိမိတို့အားကူညီစောင့် ရှောက်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်၍ နတ်တို့ကိုပူဇော်ပသကြ လေသည်။

ရှေးဂရိလူဟောင်းတို့သည် စိတ်ကူးဉာဏ် အလွန်ကွန်မြူး တတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် တန်ခိုးရှင်နတ်များရှိသည်ဟု သော အယူအဆအတိုင်း ထိုနတ်များ၏သာသာတို့ကို စိတ် ကူးဖြင့်မှန်းဆကာပုံပြင်များပြု၍ သားစဉ်မြေးဆက် ပြောပြ ခဲ့ကြလေသည်။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒရှည်လျားလတ်သော်ထိုပုံပြင် များမှာစိတ်ကူးဉာဏ်ကွန်မြူးချက်များသာ ဖြစ်သည်ဟု မည် သူကမျှသတိမရကြတော့ချေ။ တန်ခိုးရှင်နတ်များ အကယ်

ပင် ရှိသည်ဟု ထင်မြင်ယုံကြည်လာကြသည်။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ကြာမြင့်လာခဲ့သော်ငြားလည်း ထိုပုံပြင်များမှာ တိမ် ကော၍မသွားသည့်အပြင် ထုံးဟောင်းပုံပြင်များကို အခြေခံ သော ဂရိစာပေထွန်းကားမှုကို အထောက်အပံ့ ပြုခဲ့လေ သည်။ (ဂရိဘာသာနှင့်စာပေ - ရှု။)

ရောမလူမျိုးတို့ ထွန်းကားလာသောအခါ တန်ခိုးရှင်နတ် များရှိသည်ဟု ဆက်လက်ယုံကြည်ခဲ့ကြပြန်၍ ဂရိနတ်များ ကိုပင် ရောမအမည်များ တပ်ကာ ကိုးကွယ်ပူဇော်သမှု ပြုခဲ့ ကြပြန်လေသည်။ ဂရိထုံးဟောင်းပုံပြင်လာ တန်ခိုးကြီး နတ်များ၏ အကြောင်းကို ရောမအမည်နှင့် ယှဉ်၍ အကျဉ်း မျှဖော်ပြသွားပါအံ့။ ကွင်းပိတ်အတွင်းမှအမည်သည် ရောမအမည်ဖြစ်၏။

ဇုနတ်မင်းကြီး (ဂျူပီတာ) ။ ။ဂရိနိုင်ငံ၏မြောက်ဘက် နယ်ခြားတွင် အလွန်မြင့်မား၍ ဆီးနှင်းမပြတ် ဖုံးလွှမ်းကာ လူသူနှင့်ကင်းဝေးလှသော အိုလင်းပင်တောင်ကြီးရှိလေ သည်။ ထိုတောင်ကြီး၏တောင်ထွတ်တွင် နတ်တကာတို့၏ ဘုရင်ဇုနတ်မင်းကြီး စံပျော်တော်မူ၏။ ထိုနတ်မင်းကြီး ကား စကြာဝဠာတစ်ခုလုံးကို အစိုးရ၍ ဝရဇိန်မိုးကြီး လက်

ဂရိနတ်များ

နက်ရှင် ဖြစ်ပေသည်။ ခမည်းတော်ကရီးနပ် (ဆက်တန်) နတ်မင်းကြီးမှာ သားတော်တစ်ပါးပါးက မိမိ၏ စည်းစိမ်ကို လှမည်ဟူ၍ အဟောတွက်ချက်ရှိခဲ့သဖြင့် သားတော်ဖွား ယှဉ်း အကောင်လိုက် ဝါးမျိုပစ်လေ့ရှိရာ ဇုမှာ မယ်တော် ရီအာနတ်သမီး၏ ပရိယာယ်ကြောင့်သာ ခမည်းတော်၏ ဘေးရန်မှ လွတ်ကင်းခဲ့ရ၏။ ဇုသည်အရွယ်ရောက်လာ လျှင် ခမည်းတော်အား သူဝါးမျိုထားသော နောင်တော် များကို အန်ထုတ်စေပြီးနောက် ဇုကခေါင်းဆောင်၍ ခမည်း တော်အားနန်းချကာ ရိုက်ရာကိုဆက်ခံလေသည်။ ထို့ နောက်တွင် သူ့အားကူညီခဲ့သော နောင်တော်များအား လည်း နယ်ပယ်များခွဲဝေပေး၏။ ဤသို့ဖြင့် ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်ပြီးသော် လောကတစ်ခုလုံးကို စိုးမိုးနိုင်ခဲ့၍ နတ် တကာဘုရင် ဇုနတ်ရှင်ဖြစ်လေသည်။ ဇုခေါ် ဂျူပီတာတွင် နတ်မိဖုရား၊ လူသားမိဖုရားများစွာရှိသဖြင့် သားသမီး လည်း များပြားလှသည်။ သူ၏များစွာသောသားသမီးတို့ တွင် ဒဏ္ဍာရီများ၌ထင်ရှားသော နေနတ်သားအပေါ်လို၊ လနတ်သမီး အားတိမစ်(ဒိုင်ယာနာ)၊ ဟားမီး(မာကျူရီ)၊ အေးရီး (မား)၊ ဟီးဗီးစသည်တို့အပြင် အတတ်အပညာအမျိုး

မျိုးကိုစောင့်သော နတ်သမီးများလည်း ပါဝင်ပေသည်။ ဇုကိုအမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြရုံမက တန်ခိုးအမျိုး မျိုးရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ လျှပ်စစ်မိုးကြိုးကို၎င်း၊ ရာသီဥတုတို့ကို၎င်း၊ ဇုက ပြုပြင်ဖန်တီးနိုင်၍ တိုင်းပြည်နိုင်ငံ တို့၏ ကောင်းကျိုးများကိုလည်း စောင့်ရှောက်၍ ပေးတတ် သည်ဟု အယူရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဇုကိုအမြင့်ဆုံး တောင်ထိပ်များ၌ တည်ဆောက်အပ်သော ဗိမာန်ကြီးများ၌ ပူဇော်ပသခြင်းအမှုကိုပြုခဲ့ကြ၏။ တရားသူကြီးများ၊ အုပ် ချုပ်သူများနှင့် စစ်ဘုရင်ကြီးများသည် တာဝန်ကိုဆောင် ရွက်ရာတွင် ဇုကိုတိုင်တည်၍ သစ္စာဆိုလေ့ရှိကြသည်။ **ဟီးရ(ဂျူနို)** ။ ။ကရီးနပ်နှင့် ရီအာတို့၏သမီးဖြစ်၍ ဇု နတ်မင်းကြီး၏မိဖုရားတစ်ပါးဖြစ်၏။ အဆင်းသဏ္ဍာန် လှပ တယ့်တယ်၍ မာန်မာန ထောင်လွှားသော နတ်သမီးဖြစ်၏။ နတ်မင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်သည့်အတိုင်းလည်း တန်ခိုး အာဏာကြီးမား၏။ စိတ်မာန်အလွန်ခက်ထန်သဖြင့် ဇုနတ် မင်းကြီးနှင့် မကြာခဏမသင့်မတင့်ဖြစ်ကြရသည်။ မြေ ငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ တော်လဲခြင်း၊ ကြယ်တံခွန်လွှတ်ခြင်း စ သည့်အခြင်းအရာများကို ဟီးရနတ်သမီးကဖန်တီးသည်ဟု

ဇုခေါ်ဂျူပီတာနတ်မင်းကြီးနှင့် နတ်သမီးနှစ်ပါး

ဆိုကြ၏။ ဇနတ်မင်းကြီးနှင့်ဟီးရတို့၏ သားတော်များ အနက် တစ်ပါးမှာ စစ်ကိုအစိုးရသော အေးရီး(မား)ဖြစ်၍ ကျွန်တို့ပါးမှာ မီးကိုအစိုးရသောဟီးဖက်စတပ် (ဗာလကန်) ဖြစ်၏။ ဟီးဖက်စတပ်ကို ပန်းပဲဆရာတို့ကိုးကွယ်ဆည်း ကပ်ကြ၏။

ဟီးရနတ်သမီးသည် မိန်းမများအား အထူးကူညီစောင့် မကြည့်ရှုသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ မိန်းမများ သားသမီး ရလိုလျှင်ဟီးရအားပူဇော်ပသကြသည်။ ထို့ပြင်လက် ထပ်ပွဲကိုစောင့်ရှောက်သော နတ်သမီးဖြစ်သည်ဟုလည်း အသိအမှတ်ပြုကာ နှစ်စဉ် မတ်လ ၁ ရက်နေ့တိုင်း ထိုနတ် သမီးကိုပူဇော်ပသသောပွဲများ ကျင်းပလေ့ရှိ၏။ လဆန်း စတွင် ဟီးရနတ်သမီးကို ရည်စူး၍ ပူဇော်ပသလေ့ရှိ၏။ ဂရိနှင့်ရောမနိုင်ငံများတွင် ဟီးရ (ဂျူနို)နတ်ကွန်းများ အများအပြားရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ နေ့စဉ် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲ နေသော အင်္ဂလိပ် လအမည်များအနက်ဇွန်လမှာ ဂျူနိုနတ် သမီးကိုစွဲ၍ သမုတ်ထားသောအမည်ဖြစ်သည်။

အသီးနား(မီးနားဗား) ။ ။ဇနတ်မင်းကြီး၏ ဦးနှောက် တွင်းမှ ချုပ်ဝတ်တန်ဆာအစုံ အလင်ဝတ်ဆင်ကာ လက်နက် စွဲကိုင်လျက် စစ်သံကြွေး၍မွေးဖွားခဲ့သော သမီးတော် တစ်ပါးဖြစ်၏။ စစ်ပွဲများတွင် ပါဝင်စောင့်ရှောက်ပေး၏။ သို့သော် လူ့ပြည်မှ မြို့တော်ကြီးများကို ချစ်မြတ်နိုးသူဖြစ် ပြီးလျှင် ထိုမြို့တော်ကြီးများကို ကာကွယ်ရန်သာ စစ်ပွဲများ တွင် ပါဝင်စောင့်ရှောက်တတ်သည်။ ထိုနတ်သမီးကို ဂုဏ် ပြုမှုညှိခေါ်ထားသော အေသင်မြို့တော်ကိုကား အထူး ကာ ကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးလေသည်။ စစ်မက်လိုလားသ လောက် ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်လှသော ပညာရှိနတ်သမီး လည်းဖြစ်သည်။ မိန်းကလေး များအား ဗိုင်းငင်၊ ရက်ကန်း စသည့် လက်မှုပညာများကို တတ်မြောက်စေရန်၎င်း၊ ယောက်ျားများအား စာပေပညာဆည်းပူးကြစေရန်၎င်း အားပေး စောင့်ရှောက်သည်။ ဇနတ်မင်းကြီး၏ အမြတ်နိုး ဆုံး သမီးတော်ဖြစ်၍ အပျိုစင်နတ် သမီးလည်း ဖြစ်ပေသည်။

အပေါ်လို (ဝါ) ဖီးဗပ် (ဝါ) ဟီလီအော့။ ။ရှေးဂရိတို့၏ တန်ခိုးကြီးနတ် ၁၂ ပါးအနက် လူအများဆုံး၏ကိုးကွယ် ခြင်းခံရသော နတ်မင်းတစ်ပါးပေတည်း။ ဇနတ်မင်းကြီး၏ နတ်မိဖုရားတစ်ပါးဖြစ်သော လီတို၏သားတော်ဖြစ်၍ အား တိမိနတ်သမီးနှင့်အမြွှာ မွေးဖက် ဖြစ်၏။ အပေါ်လိုသည် လူသတ္တဝါတို့အပေါ် အကြင်နာတရား ကြီးမားလှ၍ နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ကောင်းကင်ဝယ် နေစကြာယာဉ်ရထားကို စီးနင်း မောင်းနှင်ကာ လူအပေါင်းအား အလင်းရောင်နှင့်အပူဓာတ် ကိုပေးလေသည်။ သူ့ကိုအလင်းရောင်နတ်မင်းဟု ကိုး ကွယ်ကြသည်။

ဂရိလူမျိုးတို့အဖို့ အပေါ်လိုမှာ လှပချောမွေ့ခြင်း၊

စစ်ကိုအစိုးရသော အေးရီး (မား) နတ်မင်း၏ ရုပ်တု

သစ္စာရှိခြင်း၊ စိတ်သဘောဖြူစင်ခြင်း၊ ဉာဏ်ထက်မြက်ခြင်း စသည့် အရည်အချင်းများစုဝေးရာဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဋ္ဌသူအား ဂီတနှင့်ကဗျာ၊ ကျန်းမာမှု၊ အနာဂတ်ကြိုတင် ဟောပြောနိုင်မှုနှင့် လေးမြားအတတ်ဆိုင်ရာနတ်မင်းဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ထို့ပြင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးမှုနှင့် ဆက်သွယ် နေသော နတ်မင်းဟုလည်း ယုံကြည်ကြလေသည်။ အပေါ် လိုမှာ အလှတွင် စံပြုဖြစ်သည်။

အားတိမစ်(ဒိုင်ယာနာ) ။ ။လနတ်သမီးဖြစ်၍ အပေါ် လိုနှင့်အမြွှာမွေးဖက်နမတော်ဖြစ်သည်။ နောင်တော် ကဲ့သို့ကား မထင်ရှားလှပေ။ အမဲလိုက်မှုကို နှစ်ခြိုက် သော် လည်း တောတိရစ္ဆာန်များကို ချစ်ခင်စောင့်ရှောက်တတ် သည်။ အနာရောဂါတို့ကို ပျောက်ကင်းအောင် စွမ်းဆောင် နိုင်သူဖြစ်၍ အထူးသဖြင့် မီးဖွားနေသော မိန်းမသားတို့အား စောင့်ရှောက်တတ်၏။ ယင်းအားတိမစ်နတ်သမီးသည် အပျိုစင် နတ်သမီးဖြစ်၏။ နောင်တော် အပေါ်လိုနတ်မင်း ကဲ့သို့ပင် ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားတို့အား သနားကရုဏာကြီး မားသူဖြစ်သည်။

အေးရီး (မား)။ ။စစ်မက်နှင့်ဆိုင်သောနတ်ဖြစ်၍ သွေး ထွက်သံယိုမှုကိုလိုလားကာ ကြမ်းကြုတ် ရက်စက်သည့်

အိုပင်းပပ်တောင်၊ ဇနတ်မင်းကြီးနှင့် ဟီးရနတ်မိဖုရားတို့ ကြီးမှူးသောသဘင်အစည်းအဝေး

စိတ်ဓာတ်ရှိသည်။ ထိုနတ်မင်းကား ဇနတ်မင်းကြီးနှင့် ဟီးရမိဖုရားကြီးတို့၏ သားတော်ဖြစ်၏။ ရောမလူမျိုးတို့က မားနတ် တစ်နည်း အေးရီးနတ်အား ရောမမြို့တော်ကိုတည်ထောင်သူ ရိုမူလပ်၏ ခမည်းတော်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသဖြင့် ဇနတ်မင်းကြီး (ဂျူပီတာ)မှလွဲလျှင် ဒုတိယနေရာထားကာ ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

အက်ဖရိုဒိုက်တီ ။ ။ဤနတ်သမီးမှာ ပင်လယ်လှိုင်းတံပိုး၏ ရေမြုပ်မှဖွား၍ ရေနန်းသူဇာ အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် အက်ဖရိုဒိုက်တီဟူသော အမည်ကိုရသည်။ ဇနတ်မင်းကြီး၏အမြတ်နိုးဆုံး သမီးတစ်ပါးဖြစ်သည်။ ချစ်မေတ္တာနှင့် အလှအပဆိုင်ရာ နတ်သမီးတည်း။ ကြော့ရှင်းလှပသော ရုပ်ဆင်းရူပကာကြောင့် လူနှင့်နတ်တို့ ယောက်ျားသားမှန်သမျှမှာ ထိုနတ်သမီးအား အလွန်စွဲလန်းကြသည်။ ပင်လယ်ထဲမှ ပေါက်ဖွားလာသူဖြစ်၍ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာနှင့် ဆိုင်ရာရေသတ္တဝါအပေါင်းကို စောင့်ရှောက်သည်။ အဆင်းမာန်တက်ကာ မာနထောင်လွှားသဖြင့် ဇနတ်မင်းကြီးက မိဖုရားကြီးဟီးရမုမွေးဖွားသော ခြေမသန်သည့် သားတော် ဟီဖက်စတပ်နှင့် သူ့အား လက်ဆက်ပေးခဲ့၏။ ထိုနတ်သမီးသည် လက်ထပ်ထိမ်းမြားရေး၌ အကူအညီ

ပေး၍ သားဖွားကိစ္စ၊ အိမ်ထောင်ရေးကိစ္စတို့၌ စောင့်မကြည့်ရှုသူဟုအယူရှိကြသည်။ အချစ်နတ်သမီးဖြစ်သည့် အလျောက် ယောက်ျားတို့၏စိတ်ကို စိုးပိုင်နိုင်သည်ဟုလည်း ဂရိလူမျိုးတို့ ယုံကြည်ကြလေသည်။

ဟီဖက်စတပ်(ဗာလကန်) ။ ။မီးနတ်ဖြစ်သည့် ပြင်အိုလင်းပပ်နတ်ဘုံမှ ပန်းပဲနတ်လည်းဖြစ်သည်။ ဇနတ်မင်းကြီးနှင့် မိဖုရားကြီးဟီးရတို့၏ ရင်သွေးတော်ဖြစ်၍ ခြေမသန်ရှာပေ။ နတ်အပေါင်းတို့စွဲကိုင်သည့် လက်နက်များ၊ လှပဆန်းကြယ်သည့် နတ်ဘုံနတ်နန်းများမှာ ထိုနတ်မင်း၏ ဖန်တီးလုပ်ကိုင်ပေးမှုများ ဖြစ်၏။ အက်ဖရိုဒိုက်တီနတ်သမီး၏ ကြင်ယာတော်ဖြစ်၏။ ပန်းပဲသမားများကို စောင့်ရှောက်သောနတ်လည်း ဖြစ်၏။

အသီးနားနတ်သမီးမှာ ဇနတ်မင်းကြီး၏ ဦးနှောက်တွင်းမှ ဟီဖက်စတပ် နတ်မင်း၏ ကျေးဇူးကြောင့်သာလျှင် ဖွားနိုင်ခဲ့သည်။ တစ်ခါသော် နတ်မင်းကြီးမှာ ခေါင်းခဲဝေဒနာ စွဲကပ်ခဲ့လေရာ မခံမရပ်နိုင်အောင်ဖြစ်လာသဖြင့် သားတော် ဟီဖက်စတပ်နတ်အား မိမိ၏ဦးခေါင်းကို တူနှင့်ရိုက်ခွဲစေရန် အမိန့်ပေး၏။ ဟီဖက်စတပ်မှာ ခမည်းတော်အမိန့်ကို မလွန် ဆန်ဝံ့သဖြင့် ခေါင်းကိုရိုက်ခွဲရပေသည်။ ခမည်း

တော်၏ဦးနှောက်အတွင်းမှ အသီးနားနတ်သမီးသည် ချပ်ဝတ်တန်ဆာသင်၍ လက်နက်အစုံစွဲကိုင်ကာ တစ်ခဲနက်သော အသံကို မြည်ဟီးစေလျက်ပေါ်ထွက်လာခဲ့၏။

ပိုင်းခွန် (နတ်ပကျွန်း)။ ။ ဇနတ်မင်းကြီးသည် ခမည်းတော်ကရီးနပ်မင်းကီး၏ ရိုက်ရာကို သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီး နောက်တွင် မိမိအားကူညီခဲ့သူနောင်တော်တို့ အားနယ်ပယ်များကိုခွဲဝေပေးသည်။ ဤသို့ပေးရာတွင် နောင်တော်တစ်ပါးဖြစ်သူပိုင်းခွန်နတ်မင်းအားပင်လယ်သမုဒ္ဒရာဟူသမျှကိုစိုးပိုင်ခွင့်ပေး၍ရေပြင်အောက်တွင်စံမြန်းရန်ခမ်းနားကြီးကျယ်တင့်တယ်လှပသောနတ်နန်းပိမာန်ကြီးတစ်ဆောင်ကိုလည်းပေးအပ်၏။ ယင်းသို့ဖြင့်ပိုင်ဆိုင်ခွန်မှာ ရေပြင်အပေါင်းကို စိုးမိုးစောင့်ရှောက်ရသောနတ်မင်းဖြစ်လာ၍ရေကောင်းခရီးသွားများသည် သူ့အားကိုးကွယ်ပသလေ့ရှိ၏။ ထိုနတ်မင်းသည် အသွား၂ခု ရှိလက်သုံးတော်ခက်ရင်လုံတံကို ဝင့်လိုက်လျှင် ကျောက်ဆောင်များကိုပြိုကွဲစေနိုင်၏။ လှိုင်းတံပိုးထစေနိုင်၏။ မြေငလျင်တုန်လှုပ်စေနိုင်၏။ မုန်တိုင်းကျစေနိုင်၏။ ထိုမျှတန်ခိုးရှိသောနတ်မင်းပေတည်း။ မြင်းဟူသည့်သတ္တဝါကို ထိုနတ်မင်းက ပထမဆုံးဖန်ဆင်းခဲ့၍ မြင်းများကိုလည်း စောင့်ရှောက်သည်နတ်ဖြစ်၏။

ဟားမီး(မာကျူရီ)။ ။ ဇနတ်မင်းကြီးနှင့် တောင်စောင့်နတ်သမီး မေယာတို့မှဖွားမြင်သည်။ ထိုနတ်ကား စေတမန်နတ်သား ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဟားမီးနတ်၏ ရုပ်တုများတွင် ခေါင်း၊ ခြေထောက် တို့ကို အတောင် များတပ်ကာ ထုလုပ်လေသည်။ ထိုနတ်သားသည် သေသူများ၏ ဝိညာဉ်များကိုလည်း ငရဲနှင့်တန်သူကို ငရဲသို့၎င်း၊ နတ်ပြည်နှင့် တန်သူကို နတ်ပြည်သို့၎င်း ပို့ဆောင်ပေးတတ်သည်။

ထိုနတ်မင်းသည် ခရီးလမ်းပန်းများနှင့် ခရီး

သည်များကို စောင့်ရှောက်တတ်သည်။ စကားအရာ၌လည်း ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၍ စကားပြောမှုနှင့် အသက်မွေးသူတို့၏ ကိုးကွယ်ပသခြင်းခံရသော နတ်လည်းဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေး ကစားခုန်စားပွဲများကို နှစ်သက်၍ အားပေးကူညီတတ်၏။ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်သည့်နတ်ဟူ၍လည်း ယုံကြည်ကြသည်။ အချို့ပုံပြင်များတွင် ဟားမီးနတ်သည် သူခိုးဓားပြတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးသူဟူ၍ ဆိုလေသည်။

ပလူတို (ဒစ်)။ ။ ဇနတ်မင်းကြီး၏ နောင်တော်တစ်ပါးဖြစ်၍ သုန်မှုန်သောမျက်နှာထားအမူအရာရှိ၏။ ခမည်းတော်အား နန်းချပြီးသည့် နောက်တွင် ဇနတ်မင်းက ပလူတိုအား မြေအောက်ကမ္ဘာတစ်ခွင်ကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သော ငရဲမင်းအဖြစ်ခံယူစေသည်။ ထိုပလူတိုနတ်မင်းကြီး၏ ရုပ်သွင်သည် ဇနတ်မင်းကြီးနှင့် တူသော်လည်း ပို၍ အိမ်ခြေကြီးပြီးလျှင် ခက်ထန်သည်။ ပလူတို နတ်မင်းသည် မြေဩဇာကောင်းအောင် ကူညီမိုင်းမ ပေးနိုင်သဖြင့် လယ်သမားတို့က ကိုးကွယ်ပသကြသည်။ အခါတစ်ပါး၌ ရံရွေတော်ဖော်

တစ်သင်းနှင့် ပန်းခူးထွက်ခဲ့သော ပါဆက်ဖိုနီနတ်သမီးကို ပလူတိုသည် မြင်း ၄ ကောင်ကသောရထားထက်သို့ ရုတ်တရက် အတင်းပွေ့တင်ကာ မိမိစံရာ ငရဲပြည်သို့ ခေါ်ဆောင်ခဲ့ပြီးသော် မိဖုရားမြှောက်လေသည်။ ပါဆက်ဖိုနီ နတ်သမီးကား ဒီမီတာနတ်သမီး၏သမီးတည်း။

ဒိုင်ဆိုနိုင်းဆပ် (ဗက်ကပ်)။ ။ ဇနတ်မင်းကြီးနှင့် လူသားမင်းသမီးတစ်ပါးတို့မှမြင်သော သားတော်ဖြစ်၍ ဝိုင်အရက်ချိုနှင့် အသီးအနှံပင်ကလေးများကို စောင့်သောနတ်ဖြစ်သည်။ အစဉ်အမြဲစိတ်လက်ကြည်သာရွှင်လန်းစွာနေတတ်၍၊ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို လိုလားသော နတ်သားဖြစ်၏။ ထိုနတ်သားငယ်

သားဆုပေးနိုင်သော ဟီးရ (ဂျူနို) နတ်သမီး

ဂရိနတ်များ

ရွယ်စဉ်ကပင် ယေတော်မင်းသမီးမှာ ဇနတ်မင်းကြီး၏ မိဖုရား ဟီးရ၏ ပရိယာယ်ကြောင့် မိုးကြိုးခ၍ ကွယ်လွန်ခဲ့ရာ ထို သားလေးကိုသာ ခမည်းတော်က သူ၏တန်ခိုးဖြင့် ကာကွယ်လိုက်သဖြင့် ချမ်းသာရာ ရခဲ့လေသည်။

ဒီမီတာ(ဆီးရီး)။ ။ဇနတ်မင်းကြီး၏ နှမတော်ဖြစ်၍ ဂရိ နတ်တို့တွင် တန်ခိုး အကြီးဆုံး နတ်သမီးတစ်ပါးဖြစ်၏။ ထိုနတ်သမီးကြီးသည် ကမ္ဘာလောကဓာတ်ကြီး သာယာဝ ပြောစေရန် ကောက်ပဲသီးနှံနှင့် သစ်ပင်ပန်းပင်တို့ကို ဖန်တီး စောင့်ရှောက်ပေး၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနတ်သမီးအား လယ် တော်နတ်သမီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြေဆီဩဇာနတ်သမီး ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ငြိမ်းချမ်းရေးမှာ စည်ပင် သာယာဝပြော ရေးအပေါ်၌ တည်ပေရာ ဒီမီတာနတ်သမီး အား ဥစ္စာစီးပွားနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကိုပေးသူဟူ၍ ယူဆကြ ၏။

ဒီမီတာတွင် ပါဆက်ဖိုနီအမည်ရှိ သမီးတော်ကလေး တစ်ပါးရှိ၏။ လောကဓာတ်တစ်ခုလုံး စည်ပင်သာယာရေးကို ဆောင်ရွက်ရသဖြင့် ဒီမီတာမှာ အလွန်အလုပ်များလှပေရာ သမီးတော် ကလေးအား ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းခြင်း မပြုနိုင်ရှာဘဲ အပျိုဖော်တစ်သင်းနှင့် သမီး တော်အားနေစေ၏။ တစ်နေ့သော် ပန်းခူးထွက်ခဲ့သည့် ပါ ဆက်ဖိုနီအား အပျိုဖော်များအလစ်တွင် ယမမင်းပလူတိုက ရထားနှင့်တင်၍ ငရဲပြည်သို့ခိုးပြေးလေရာ ဒီမီတာလည်း

ခြေနင်းစကြာရသော ဟားမီး (မာကျူရီ) စေတမန်နတ်သား

သမီးတော်အတွက် ရတက်ကြွယ်ကာ လောကဓာတ်ကြီးကို သာယာအောင် မပြုစုနိုင်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့်လောက အားလုံးမှာ အဖူးအပွင့်အသီးတို့ကင်းကာ ဆိတ်သုဉ်းခြောက် သွေနေခဲ့၏။ ထို့နောက် သမီးတော်ကလေးအား စကြာ ဝဠာတစ်ခုလုံး အထပ်ထပ်လိုက်ရှာသော် ငရဲပြည် ယမမင်း ကြီး၏ မိဖုရားဖြစ်နေကြောင်းကိုတွေ့ရသည်။ ဤတွင် သမီးတော်အား နတ်ပြည်သို့ ပြန်ခေါ်နိုင်ရန် ကြိုးစား ရှာ၏။ သို့သော် တစ်နှစ်လျှင် ဖလမ္မာသာ နတ်ပြည်သို့ပြန်ရန် ယမမင်းက ခွင့်ပြုလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီမီတာသည် သမီး တော်ကလေး နတ်ပြည်သို့ ပြန်လာသည့် ဖ လတွင်သာ လောကကြီးကို စိမ်းလန်းသာယာအောင်ပြု၍ သမီးတော် နှင့် ကင်းကွာနေရသည့် ဖ လတွင် သာယာစည်ပင်မှုကိုမပြုစု နိုင်သဖြင့် တစ်နှစ်ရာသီတွင် ဖ လမှာ ထိုင်းမှိုင်းမှုန်ပြာဝေ နေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဂရိတို့က အယူရှိကြ၏။

ပါဆက်ဖိုနီ(ပရိုဆာပီးနား)။ ။ဒီမီတာနတ်သမီး၏ သမီးတော်ဖြစ်၍ ယမမင်း ပလူတို၏မိဖုရားဖြစ်သည်။ မယ် တော် အလုပ်များနေခိုက် ရံရွေ့တော် အပျိုဖော်တစ်သင်းနှင့် ပန်းခူးထွက်ရာမှ တစ်ဦးတည်းအဖော်ကွဲနေခဲ့စဉ် ပလူတို ပေါ်ပေါက်လာပြီးလျှင် ငရဲပြည်သို့ ရထားနှင့် တင်ဆောင် သွားကာ မိဖုရားမြှောက်ထား၏။ မယ်တော်မှာ သမီး တော်အတွက် ပရိုဒေဝမီးတောက်လောင်ကာ လောကကြီး ကို သာယာတင့်တယ်အောင် မပြုနိုင်တော့ချေ။ ထို ကြောင့် ဇနတ်မင်းကြီးက ပလူတိုအား ပါဆက်ဖိုနီကို သူမယ်တော်ထံသို့ တစ်နှစ်တွင် ဖ လမျှ ပြန်စေခွင့်ပြုရန် အမိန့်ပေးသည်။ မယ်တော်သည် သမီးတော်ပြန်လာ ချိန်တွင် လောကအလုံးကို သာယာစိုပြည်အောင် ပြုတတ် သည်။ ပါဆက်ဖိုနီ မယ်တော်ထံ ပြန်နေချိန်ဖြစ်သည့် နွေဦးရာသီမှာ စိမ်းလန်းစိုပြည်၍ အလွန်သာယာသည်။

ဟက်စရှာ(ဗက်စတာ)။ ။ဇနတ်မင်းကြီး၏ နှမတော် တစ်ပါးဖြစ်သည်။ အပျိုစင်နတ်သမီးဖြစ်၍ ဇနတ်မင်း ကြီး၏ နတ်နန်းတွင် အတူစံရ၏။ ထိုနတ်သမီးကို အိုးအိမ် စောင့်သူ နတ်သမီးဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ဟက်စရှာ၏ တာဝန်ဝတ္တရားမှာ အချမ်းပြေ မီးလှုံသည်မီးဖိုများ မည်သည့်အခါမျှ မီးမငြိမ်းစေရန်စောင့်ရှောက်ပေး ရခြင်းဖြစ်၏။ ထိုမီးဖိုမီးငြိမ်းပါက အိုးအိမ်နှင့်မတူ၊ အိုး အိမ်မပီမသဖြစ်ရ၏။ ထိုနတ်သမီး၏နတ်ကွန်းများတွင် သူ့အားပူဇော်သည့် ဆီမီးသည် မည်သည့်အခါမျှ ငြိမ်း မသွားစေရချေ။ ဆီမီးမပြတ် ပူဇော်ပေးရသူများမှာ အပျိုစင်များသာဖြစ်ရသည်။

အီးရော(ကျူးပစ်)။ ။သတ္တဘာဂ ပူးစာနတ်ဟု ခေါ် ကြသော ထိုနတ်ကလေးမှာ အချစ်နတ်သမီး ဗီးနပ်၏ သားတော်ဖြစ်၍ လေးနှင့်မြားကို စွဲကိုင်ကာ မယ်တော်၏

နောက်တော်ပါးမှ ဖဝါးထက်ကြပ် လိုက်ပါနေတတ်သည်။ အီးရော့သည် သူ၏မြားကို စိတ်ကူးတည့်ရာသို့ လွှတ်တတ်သည်။ သူ့မြားချက်ထိသူမှာ သေလောက်သောဝေဒနာကို မခံစားရစေကာမူ ထိုမြားချက်ဒဏ်ရာ ကုသ၍ ပျောက်ခဲ့လှသည်။ လူနတ်မဟု မြားချက်ထိသူတို့တွင် ချစ်မေတ္တာစိတ်များ ဝင်စားလာတတ်သည်။ မြားနတ်မောင်အီးရော့သည် သူ့မြားကိုစူးစူး စမ်းစမ်းပြုပြီးမှ ပစ်ခတ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ သူပစ်ချင်သလို ပစ်တတ်သဖြင့် အဆင်မပြေသော အချစ်ကိစ္စများ ပေါ်ပေါက်ရသည်ဟုဆိုကြ၏။ ထို့ကြောင့် မြားနတ်မောင်၌ မျက်စိမရှိသဖြင့် အချစ်၌လည်းမျက်စိမရှိဟု အချို့ကဆို စမှတ်ပြုကြ၏။

သူတစ်ပါးတို့အား ချစ်ဒုက္ခ အနည်းနှင့်အများပေးတတ်သူ အီးရော့မှာ သူ့ကိုယ်တိုင် အချစ်ဒုက္ခကို ခံစားခဲ့ရ၏။ တစ်ခါ သော်မယ်တော် အချစ်နတ်သမီးက ဘုရင်တစ်ပါး၏သမီးတော် ဆိုက်ကီး မင်းသမီးကလေးမှာ ချောမွေ့လှပသဖြင့် မနာလိုဖြစ်ကာ ထိုမင်းသမီး၏အချစ်ကိစ္စတွင် မဖွယ်မရာဖြစ်

အောင်ပြုချေဟု သူ့အား စေခိုင်းလိုက်၏။ သို့သော် သူ့ကိုယ်တိုင် မင်းသမီးကလေးအား မေတ္တာသက်ဝင်ခဲ့၍ သူသည် မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်သည်ကို သိအောင်မပြုရဟုပြောကာ ဇနီးပြုခဲ့၏။ ဆိုက်ကီး မင်းသမီးကလေးမှာ သူ့အားမနာလိုနေသော အစ်မတော်များ၏ စကားကိုနားယောင်ကာ ညအချိန်အီးရော့အိပ်နေခိုက်တွင် သူမည်သူဖြစ်သည်ဟုစူးစမ်းလေသည်။ ထိုအခါ အီးရော့ကမျက်မာန်တော်ရှုကာ သူ့အား စွန့်ခွာထွက်သွားလေသည်။ ဆိုက်ကီးမင်းသမီးကလေးမှာ ကြင်ယာတော်၏ အထင်မှားချက်ပြေပျောက်ပါရန် သာမန်လူသားတို့ စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သော အလုပ်များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ၏။ နောက်ဆုံးတွင်မှ အီးရော့မှာကြင်ယာတော်ကလေး၏ဖြစ်ပုံကို သနားကရုဏာစိတ် ဝင်လာသောကြောင့် ချစ်သူနှစ်ဦးမှာ ပြန်လည် ပေါင်းဖက်မိကြ၏။ (ကျူးပစ်နှင့် ဆိုက်ကီး - ရှု။)

အီးအော့(ဩရိုရာ)။ ။အရုဏ်နတ်သမီးဖြစ်၏။ နံနက်အရုဏ်ကျင်း၍ လင်းလူနီးသည့်အချိန်တွင် တောက်ပသော နန္ဒင်းရောင် ဝတ်စားတန်ဆာတို့ကို ဆင်ယင်ကာ နှင်းဆီသွေးရှိသောလက်များကို ဆန့်တန်းလျက် ညဉ့်လွှာရုံကိုပင့်တင်လေ့ ရှိသည်ဆိုလေသည်။ သူ့၌ အလွန်နူးညံ့သိမ်မွေ့သော စိတ်နေသဘောထားရှိသော်လည်း သူ၏သားတော်များမှာ အလွန်ထိန်းသိမ်းရခက်သည်။ သားတော်များကား ဇက်ဖာခေါ် အနောက်လေနတ်သား၊ ဗိုရီယတ်ခေါ် မြောက်လေနတ်သား၊ ဩစတာ ခေါ် တောင်လေနတ်သားနှင့် ယူးရပ်ခေါ် အရှေ့လေနတ်သားတို့ ဖြစ်ကြသည်။

အီးအော့သည်လည်း အဆင်မပြေသောချစ်ကိစ္စနှင့် ကြုံခဲ့ရ၏။ အရုဏ်နတ်သမီးသည် တောစောင့်နတ်သမီး ပရော့ကရစ်၏ ကြင်ယာ၊ ဆက်ဖလပ် အမည်ရှိ မုဆိုးကို ချစ်ခင်စွာလမ်းမိ၍ ထိုမုဆိုးကလည်း အမူအရာ နူးညံ့သိမ်မွေ့သူ အီးအော့အား ခင်မင်နှစ်သက်မိ၏။ မုဆိုးတောလိုက်ပြီး၍ အပန်းဖြေသည့်အခါ အီးအော့သည်မုဆိုးအား ချစ်ခင်ယုယစွာပြုစုပြီး ချစ်တင်းဆိုလေ့ရှိသည်။ ပရော့ကရစ်သည် မိမိ၏ကြင်ယာ၏ အပြုအမူကို သင်္ကာမကင်းရှိ၍ တစ်နေ့တွင်လိုက်၍ ချောင်းသော် မုဆိုးနှင့် အရုဏ်နတ်သမီးတို့၏အဖြစ်ကို မြင်တွေ့ရလေ၏။ ထိုအခါစိတ်မချုပ်တည်းနိုင်၍ ပုန်းကွယ်နေရာမှ ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ပရော့ကရစ်ချုပ်တတ်ထဲမှ ပြေးထွက်သံကို သမင်ထင်သောမုဆိုးသည် အမှတ်မဲ့သူ၏ လှံတံနှင့် ပစ်လိုက်လေရာ ပရော့ကရစ်အား ထိမှန်သဖြင့် အသက်ကုန်လေသည်။

ရေနန်းသူဇာအလှနတ်သမီးအက်ဖရိုဒိုက်တီခေါ်ဗီးနပ်၏ ရုပ်တု

ပလူတိုနတ်မင်းက ဆက်ပိုနီနတ်သမီးကိုပြည်သို့ဆောင်ကြဉ်းနေပုံ

ထိုအခါမှဆိုသည် မိမိသတ်မိသည်ကိုနောင်တရကာ နောက်နေောင် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး မည်သူတစ်ဦး

ဂုဏ်မြောက်လှသော ရှေးဂရိတို့၏ ဘာသာစာပေ

ရှေးဂရိဘာသာစကားသည် ကမ္ဘာ့ဘာသာစကားများတွင် စကားလုံးလှပယဉ်ကျေးဆုံး၊ အပြစ်ကင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။ အသံနေ အသံထား လေယူလေသိမ်းတို့မှာ သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိသည်။ ဝေါဟာရကြွယ်ဝသဖြင့် စိတ်တွင်ပေါ်ပေါက်လာသမျှကို တိကျစွာဖော်ပြနိုင်သည်။ ဤစာမူတွင် ဂရိစာပေသမိုင်းကို ဟိုးမား၊ ပလေတို၊ လူရှန်မှစ၍ ကော့စတီ ပလာမတ် အထိ ပြည့်စုံစွာ တင်ပြထားသည်။

ဂရိဘာသာနှင့်စာပေ။ ။ဂရိလူမျိုးတို့ ပြောဆိုသည့် ဂရိဘာသာစကား စတင်ပေါ်ထွန်းရာ ဒေသမှာ ဒန်းညမြစ် ဝှမ်း၏ မြေပြန့်ဒေသများနှင့် ဘော်လကန်တောင်ကြားဒေသများတို့ ဖြစ်သည်။ ယင်းဘာသာစကားသည် အင်ဒိုယူရိုပီယန်ဘာသာစကားပင်မကြီး၏ အခက်အလက်တစ်ခုဖြစ်၏။ လက် တင်၊ သက္ကဋ်နှင့် တျူတန်ဘာသာစကားတို့နှင့် နွယ်သည်။ (ဘာသာစကားပညာရပ် - ရှု)။

ရှေးဂရိဘာသာစကား၏ အသံနေအသံထား လေယူလေသိမ်းတို့မှာသာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိ၍ ကမ္ဘာ့ဘာသာစကားများထဲတွင် စကားလုံး လှပယဉ်ကျေးဆုံး၊ အပြစ်ကင်းဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြ၏။ ဝေါဟာရစကားလုံးများ ပေါများ

တစ်ယောက်အားမျှ ချစ်ခြင်းမေတ္တာပေးအပ်တော့မည် မဟုတ်ဘဲ မိမိကြင်ယာအပေါ်ထားရှိသောသစ္စာကို စောင့်စည်းပါတော့မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချလိုက်၏။ ထို့ကြောင့် အရုဏ်နတ်သမီးမှာ မိမိချစ်သူ ဆက်ဖလပ်၏ မေတ္တာကို နောက်ထပ် မခံယူရ ရှာတော့ဘဲ အသည်းကွဲမတတ် ချစ်ဒုက္ခခံစားရရှာသည်။

အရုဏ်နတ်သမီးသည် အပေါ်လိုနတ်မင်း၏ အစေအပါး တစ်ဦးလည်းဖြစ်၏။ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့အား အလင်းဓာတ်ပေးရန် အပေါ်လိုနတ်မင်းက နေစကြာရထားဖြင့် အသင့်ရှိသောအခါ အရုဏ်နတ်သမီးက ညဉ့်လွှာရုံတည်းဟူသော ကန်လန်ကာကို မတင်ကာ နေစကြာရထားကိုလွှတ်သူဖြစ်သည်။

ပန်(ဖောနပ်) ။ သိုးကျောင်းသူ၊ ဆိတ်ကျောင်းသူများကို စောင့်ရှောက်သော နတ်ဖြစ်သည်။ ဟားမီး(မာကျူရီ) နတ်မင်းနှင့် သစ်ပင်စောင့် နတ်သမီးတစ်ပါးတို့၏ သားတော်ဖြစ်၏။ သို့သော် ရုပ်ရည်ရူပကာ မလှရှာချေ။ ထို့ပြင် ပလွေမှုတ် အလွန်တော်သော်လည်း မည်သည့်တောစောင့်နတ်သား၊ နတ်သမီးကမှ သူ့ပလွေသံကိုနားမဆင်လိုကြချေ။ သို့သော် သိုးကျောင်းသား၊ ဆိတ်ကျောင်းသားက လေးများကမူ သူ့ပလွေသံကို နှစ်ခြိုက်မြတ်နိုးကြ၍ သူတို့၏ ဆိတ်ကလေး သိုးကလေးများ ပျောက်ဆုံးသည့်အခါ ပန်းနတ်ကိုသာ ကူညီမှိုင်းမရန် တိုင်တည်ပသကြ၏။

ကရီးနပ်(ဆက်တန်) ဇုနတ်မင်းကြီး၏ ခမည်းတော်ဖြစ်၍ တိုင်တန်နတ်မျိုးနွယ်ဖြစ်သည်။

ကြွယ်ဝသဖြင့် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏စိတ်ထဲ ပေါ်ပေါက်လာသမျှတို့ကို တိကျသေချာစွာဖော်ပြနိုင်သော ဘာသာစကားလည်း ဖြစ်သည်။

ပထဝီ အနေအထားအရ ရှေးဂရိပြည်နယ်များမှာ တစ်ဒေသနှင့်တစ်ဒေသ တောင်တန်းကြီးများ ကာဆီးနေသဖြင့် တစ်နယ်နှင့်တစ်နယ် ကူးလူးဆက်ဆံမှုနည်းပါးခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဘာသာစကားမှာလည်း ဒေသလိုက်၍ ကွဲပြားခြားနားသည်။ သို့သော် တစ်ဒေသမှစကားကို အခြားဒေသတစ်ခုတွင် နားမလည်နိုင်လောက်အောင် မကွဲပြားချေ။

ရှေးဂရိဘာသာတူ အသံကွဲစကားများကို ဒေါရစ်၊ အီးဒြလစ်နှင့် အိုင်အွန်နစ်ဟူ၍ ၃ ပိုင်း၊ ၃စု ပိုင်းခြားထား

ဂရိဘာသာနှင့်စာပေ

နိုင်သည်။ ဘီစီ ၄၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်တွင် အိုင်အွန်းနစ် ဘာသာစကားအုပ်စုထဲမှဖြစ်သော အက်တစ် ဘာသာစကားသည် အခြား ဘာသာစကားအပေါ် လွှမ်းမိုးလာ၍ ထိုအက်တစ်ဘာသာစကားခေါ် အခြေခံထားသော အများသုံး ဂရိဘာသာ စကားတစ်မျိုးသည် ဂရိပိုင်ကိုလိုနီနယ်များနှင့်မက်ဆိုပိုတေးမီးယား၊ ဆီးရီးယား၊ အီဂျစ် စသည်တို့သို့ တိုင်အောင် ပျံ့နှံ့ခဲ့သည်။ ဂရိစာဆိုပညာရှိကြီး ဟိုးမား ရေးသားခဲ့သော ကဗျာလင်္ကာတို့မှာ အိုင်အွန်းနစ်ဘာသာစကားဖြင့်သာရေးသားခဲ့သည်။ ဟိုးမားသည် ဒေသအလိုက် သုံးသော မည်သည့်ဘာသာစကားကိုမျှ အသုံးမပြုခဲ့ပေ။ (ဟိုးမား - ရှု။) နောင်အခါ ဂရိစာပေ ပညာရှိကြီးများသည်လည်း အက်တစ်ဘာသာစကားကိုသာ ရေးသားအသုံးပြုကြရာ ယင်းဘာသာစကားသည် စံထားရသော ရှေးဂရိဘာသာစကား ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ပညာရပ်ကို လေ့လာလိုက်စားသူတို့အတွက် ဂရိဘာသာစကားသည် အလွန် စိတ်ပါဝင်စားဖွယ်ကောင်း၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချို့သောဘာသာစကားများမှ စကားလုံးများမှာ ဂရိစကားလုံးများကို ယူသုံးထားသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် ဘိုင်အိုလိုဂျီ၊ အီလက်ထရစ်စီတီ၊ ဖစ်ဆစ် စသည် စကားလုံးများမှာ ဂရိစကားလုံးများဖြစ်ကြ၏။

ယခုခေတ်ဂရိတို့သည် အက္ခရာတို့ကို ရှေးမူအတိုင်း လက်ခံသုံးစွဲခဲ့ကြသော်လည်း ပြောဆိုသည့်ဘာသာစကားတွင်မူ သဒ္ဒါ၌၎င်း၊ အသံနေ အသံထွက်တို့၌လည်းကောင်း၊ အပြောင်းအလဲများ ရှိခဲ့ကြသည်။ ယခုခေတ် ဂရိဘာသာစကားမှာ အေဒီ ၈၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်ကမှ စတင်သုံးစွဲခဲ့ကြ၏။ ယခု ခေတ် ဂရိဘာသာစကားတွင် အခြားဘာသာစကားများမှ စကားလုံးအတော်များများပါဝင်နေသည့်အပြင် အသံများလည်း များစွာပြောင်းလဲခဲ့ပေသည်။ သို့ရာတွင် ကြား၌ အနှစ် ၁၀၀၀ ခန့် ကွာခဲ့သည်ကို ထောက်ရှုသော် အလွန် အမင်း ပြောင်းလဲသွားသည်ဟု မဆိုသာချေ။

၁၄၅၃ ခုနှစ်တွင် ကွန်စတန်တီနိုပယ်မြို့တော်ကြီး ကျဆုံးသောအခါဂရိ စာပေပညာရှင်တို့သည် အီတလီပြည်သို့ ထွက်ပြေးကြရ၏။ သူတို့၏ ကျေးဇူးကြောင့် အီတာလျံစာပေပညာရှင်များသည် ဂရိဘာသာကို ပြန်လည် လေ့လာလိုက်စားခဲ့ကြသဖြင့် ဂရိဘာသာ၏ အရသာကို သိလာကြ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ဉာဏ်သစ်အရေးပုံ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ (ဉာဏ်သစ်အရေးပုံ - ရှု။)

ဂရိစာပေ ။ ။ဥရောပတိုက်တွင် ဂရိယဉ်ကျေးမှုမပေါ်ပေါက်မီက ကျကျနနရေးသားထားသည့် စာပေဟူ၍ မရှိခဲ့သေးချေ။ ဂရိလူမျိုးတို့သည် လွတ်လပ်သော လူမျိုးအဖြစ်ဖြင့် အေးချမ်းသာယာသောဒေသတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြ၍ ထက်

ဂရိအလွမ်းပြဇာတ် တစ်ခုမှ အခန်းတစ်ခန်းကို ဇာတ်ရုံပေါ်၌ တွေ့မြင်ရပုံ

www.foreverspace.com.mm

ဂရိစစ်သည်တော်များကို မော်ကွန်းတင်သောကဗျာရှင် ပင်းဒါး

မြက်သော ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသူများဖြစ်သည်။ စိတ်ကူးကောင်းမွန်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့၏ စိတ်အာရုံထဲတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သမျှကို ကဗျာလင်္ကာအဖြစ် နှုတ်တိုက်ဖွဲ့၍ သီကုံးနိုင်ကြသည်။ ထိုသည်မှတစ်ဆင့် တဖြည်းဖြည်းကဗျာကို စာပေအနေနှင့် ရေးသားစီကုံးသည့် အခြေအနေသို့ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ဂရိတို့ရေးသားပြုစုခဲ့သည့် ပုံပြင်များ၊ ကဗျာလင်္ကာများ၊ ပြဇာတ်များနှင့် အခြားစာပေများထက် အဆင့်အတန်းသာလွန်သောစာပေမျိုးကမ္ဘာတွင် ရှာမှရှားလှ၏။ စာပေအမျိုးအစားမှာလည်း အမျိုးစုံဖြစ်၏။ ဖွဲ့နွဲ့သီကုံးပုံမှာလည်း လှပယဉ်ကျေးလှ၏။ သူတို့၏ အရေးအသားဟန်နေဟန်ထားတို့ကို နှောင်းလူများက စံထားနည်းယူကြရပေသည်။ ထို့ပြင် ရှေးဂရိစာပေများ၏ နှစ်လိုဖွယ်အချက်မှာ အကြောင်းအရာ ဖွဲ့နွဲ့ပုံကောင်းခြင်း၊ ရိုးရိုးရှင်းရှင်း ရေးသားထားခြင်းနှင့် ဆန်းသစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေသည်။

ရှေးဂရိစာပေကို ခေတ် ၅ ခေတ်ပိုင်းခြားထားသည်။ ထိုခေတ်များမှာ အက်ပစ် ကဗျာခေတ်၊ လစ်ရစ် ကဗျာခေတ်၊ အက်တစ် ခေတ်၊ အယ်လက်ဇန္ဒြီးယန်းခေတ်နှင့် ဂရိကိုရိုမန်ခေတ်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ အက်ပစ်ကဗျာခေတ်မှာ

ဘီစီ ၇ ရာစုမှ ၆ ရာစုနှစ်အထိ ထွန်းကားခဲ့သည်။ ထိုခေတ်တွင် ထင်ရှားခဲ့သော ကဗျာစာဆိုရှင်ကြီး ၂ ဦးမှာ ဟိုးမားနှင့်ဟီးဆီယော့ တို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဂရိစာပေသည် နှုတ်ဖြင့်သီဆိုရသော လင်္ကာများမှစတင်ခဲ့၏။ ထိုလင်္ကာများမှာ အာဇာနည်သူရဲကောင်းများနှင့် စွန့်စားသူတို့၏ အကြောင်းကို စပ်ဆိုထားသော လင်္ကာများဖြစ်၍ စားပွဲသောက်ပွဲ၊ ပျော်ရွှင်ပွဲကြီးများတွင် ရွတ်ဆိုကြရ၏။ ယင်းကဗျာလင်္ကာကြီးများစွာမှာ ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့ရာ ‘အော့ဒါဆီ’ နှင့် ‘အစ်လယက်’ အမည်ရှိ လင်္ကာကြီးနှစ်ပုဒ်သာ ကျန်ရှိခဲ့သည်။ ထိုလင်္ကာကြီးနှစ်ပုဒ်ကိုဖွဲ့ဆိုသူမှာ ဂရိစာဆိုကျော်ကြီး ဟိုးမားဖြစ်၏။

‘အစ်လယက်’ ကဗျာကြီးမှာ ထရှိုင်းမြို့တော်ကြီးကို ဝန်းရံတိုက်ခဲ့စဉ်က ပါဝင်ခဲ့သောဂရိအာဇာနည်သူရဲကောင်းအင်္ဂါးလီး၏အကြောင်းနှင့် ဂရိနှင့် ထရိုဂျန်လူမျိုးများ တိုက်ခိုက်ကြပုံကို ဖွဲ့ဆိုသီကုံးထားခြင်းဖြစ်၏။ ‘အော့ဒါဆီ’ ကဗျာကြီးမှာမူ ထရှိုင်းမြို့တော်ကြီးမှ အက်တစ်ကာမြို့တော်ကြီးသို့ သွားရောက်ရာ ခရီးလမ်း တစ်လျှောက်တွင် ယူလီဆီခေါ် အိုဒီဆီယူ စွန့်စား တိုက်ခိုက်ခဲ့ရပုံများကို သီကုံးဖွဲ့နွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဟီးဆီယော့စာဆိုပညာရှိမှာ ဘီစီ ၇ ရာစု၊ သို့မဟုတ် ၈ ရာစုနှစ်လောက်တွင်ပေါ်ထွန်းခဲ့၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ ထင်ရှားသောကဗျာတို့မှာ လယ်ယာထွန်ယက်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ‘အလုပ်နှင့် နေ့ရက်များ’ ကဗျာနှင့် ကမ္ဘာကြီးစတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ပုံကို မှန်းဆဖွဲ့ဆိုထားသော ‘သီယိုဂိုနီ’ခေါ် ကဗျာတို့ဖြစ်ကြ၏။

ထိုခေတ်၏နောက်တွင် လစ်ရစ်ကဗျာခေတ် ပေါ်ပေါက်လာ၍၊ ဘီစီ ၇ ရာစု၊ ၆ ရာစုနှင့် ၅ ရာစုနှစ်တပိုင်းမှာ ထိုခေတ်တွင် အကျုံးဝင်ခဲ့သည်။ ထိုခေတ်တွင် စောင်းတူရိယာတစ်မျိုး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရာ ထိုတူရိယာနှင့် တီးမှုတ်သီဆိုရန် တေးကဗျာများကို စပ်ဆိုလာကြ၏။ ယင်းတေးကဗျာများစပ်ဆိုရာ၌ ထင်ရှားသောစာဆိုပညာရှင်များမှာ အဲဆီးယပ်၊ အဲကမန်၊ အစ်ဗီကပ်၊ ဆက်ဖိုစသည့် ပညာရှင်တို့ဖြစ်ကြ၏။ ထိုအထဲတွင် ဆက်ဖိုမှာ ဂရိအမျိုးသမီးများထဲမှ ပထမဆုံး ထင်ရှားသော ကဗျာစာဆိုရှင် ဖြစ်ပေသည်။ ဂရိတို့သည် တေးကဗျာများကို စကားလုံးရိုးရိုးရှင်းရှင်းနှင့် သဘာဝကျကျ ရေးစပ်ထားသည်။ အကြောင်းဆိုသော် ထိုတေးကဗျာမျိုးမှာ သီဆိုသွားသည့်အခါ နားဆင်ရသူ၌ အဓိပ္ပာယ် လွယ်လွယ်ရှင်းရှင်းနှင့် နားအရသာခံနိုင်မှသာလျှင် တေးကဗျာကောင်း ပီသသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ထိုခေတ်၏ နောက်ပိုင်းတွင် ပေါ်ပေါက်သော ပင်းဒါး အမည်ရှိကဗျာ စာဆိုအကျော်အမော်ကြီးကား ဂရိ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲကြီးများတွင် အောင်ပွဲရသူများကို ချီးပင့်သီဆိုရန်

ဂရိဘာသာနှင့်စာပေ

လေးနက်ခွဲညားလှသော မော်ကွန်းကဗျာကြီးများကို ရေးစပ်သီကုံးခဲ့သဖြင့် ထင်ရှားခဲ့ပေသည်။ ပင်းဒါး၏ကဗျာကြီးများကို ရေးသားပုံမှာ ပထမတွင်မြို့တော်ကြီးနှင့် အောင်ပွဲရသူကို ချီးပင့်ဖွဲ့နွဲ့ သီကုံးပြီးနောက် မြို့တော် သို့မဟုတ်နိုင်ငံတော်သားတို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော ဂရိထုံးဟောင်းပုံပြင်တစ်ခုခုကို ထည့်သွင်း စပ်ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ဂရိနိုင်ငံတော်၏ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်းတွင် အထွန်းပြောင်ဆုံးခေတ်သည်ကား အက်တစ်ခေတ်ဖြစ်၍ ဘီစီ ၅ ရာစုနှစ်နှင့် ၄ ရာစုနှစ်လောက်တွင် ထွန်းကားခဲ့သည်။ ထိုခေတ်တွင် ပြဇာတ်များခေတ်စားခဲ့သည်။ ပြဇာတ်တို့ကို ကဗျာဖြင့် စီကုံးဖွဲ့နွဲ့ခြင်းကြောင့် ကဗျာ၏အဆင့်အတန်းသည် တိုးတက်လာခဲ့သည်။

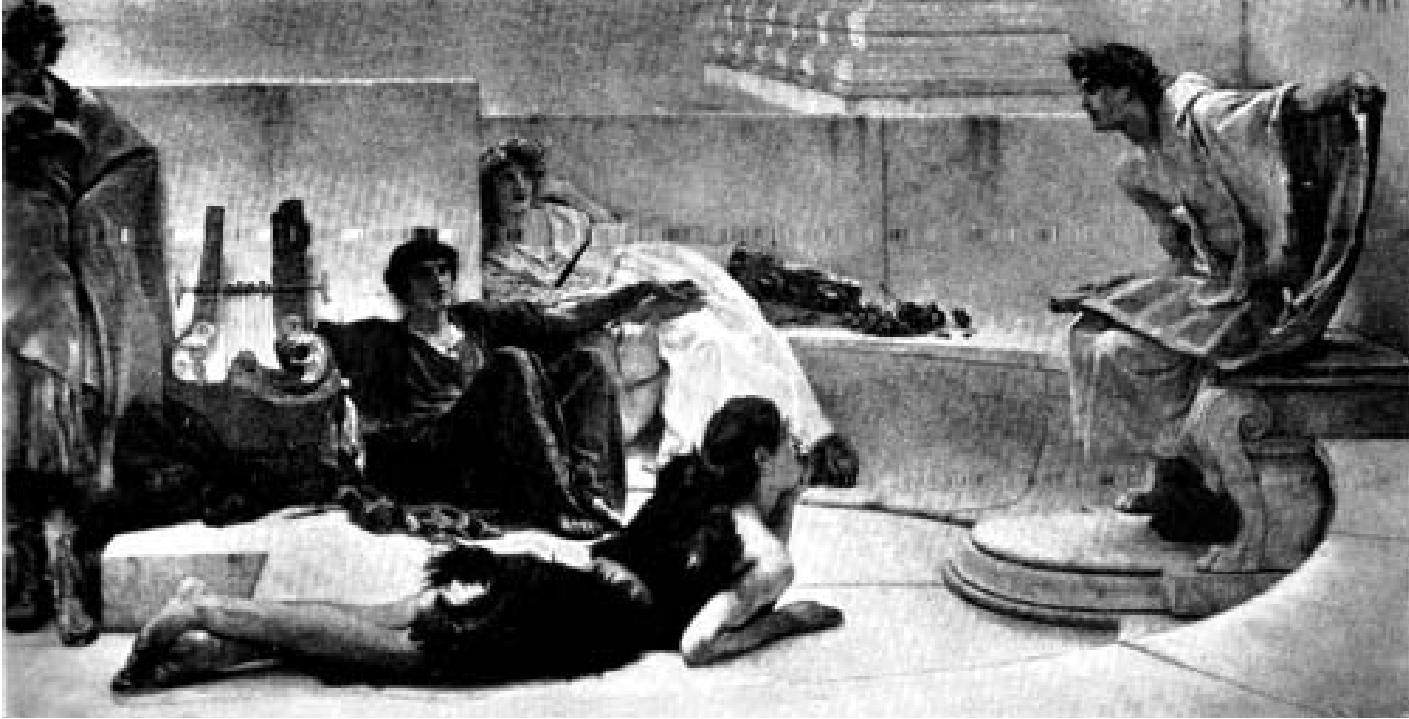
ပြဇာတ်များမှာ အေသင်မြို့တော်တွင် နွေဦးရာသီ၌ ခိုင်အိုနိုင်ငံဆပ်နတ်မင်းအား ပူဇော်ပသပွဲများ ကျင်းပခဲ့ရာမှ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုပွဲတော်တွင် ဆိတ်ရေများဝတ်ဆင်ထားသူတစ်စုသည် ယိမ်းသားများပမာ သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို သံပြိုင်သီဆိုပြီးနောက် နတ်မင်း၏နတ်စင်ကိုပတ်လည် ဝိုင်း၍ ကကြရ၏။ ထို့နောက်မှ ယိမ်းခေါင်းဆောင်က နတ်မင်း၏အကြောင်း လင်္ကာတစ်ပုဒ်ကို ရွတ်ဆိုပြရသည်။ (ဂရိနတ်များ - ရှူ။) ထို့နောက်တွင်မူ ဂရိတို့၏ ဉာဏ်စွမ်းရည်ဖြင့် လင်္ကာရွတ်သည့်နေရာတွင် လင်္ကာမရွတ်စေဘဲ စကားပြောစေခြင်းဖြင့် ပြုပြင်ပေးကာ ဂရိ အလွမ်းပြဇာတ်ကို စတင်ဖန်တီးခဲ့လေသည်။

ဂရိအလွမ်းပြဇာတ်ကို ပထမဆုံး စတင်ခဲ့သူမှာ အက်စကီလပ် ဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ယိမ်းခေါင်းဆောင်တစ်ဦးတည်း။လင်္ကာရွတ်ရသည့်နေရာတွင် ဇာတ်ကောင် ၂

ဦး အပြန်အလှန် စကားပြောခန်းကို ဖန်တီးထည့်သွင်းပေးခဲ့၏။ ထို့ပြင်ပြက္ကက်တစ်ခန်းထဲမဟုတ်တော့ဘဲ အခန်းခွဲပြစေ၏။ ယင်းသို့ဖြင့် နောင်အခါတွင် စာဆိုရှင်များက ပွဲတော် ကပွဲများကို ပြဇာတ်သဘောအတိုင်း ရေးသားလာကြတော့သည်။ အက်စကီလပ်၏ဇာတ်ကောင်များမှာ ဟန်အမူအရာ သရုပ်မပါလှချေ။ သို့သော် နောင်အခါတွင် ဇာတ်ကောင်များ၏ ဟန်အမူအရာကို အသားပေး၍ ရေးသား ဖွဲ့နွဲ့လာကြ၏။ ဆောဖကလီ၏ ပြဇာတ်များတွင် ဇာတ်ကောင်များမှာ ဟန်အမူအရာ ပါလာသော်လည်း သဘာဝကျရမည်ထက် ပိုလွန်နေ၏။ အခြားစာဆိုရှင် တစ်ဦးဖြစ်သူ ယူရစ်ပီးဒီး၏ ပြဇာတ်များတွင်ကားပြဇာတ် အဆင့်အတန်းမှာ တစ်လှမ်းတိုးလာခဲ့၏။ ယူရစ်ပီးဒီး၏ပြဇာတ်များမှာ ပွဲရှုသူပရိသတ်အား အလွမ်းချည်းကြည့်ကာ ငြီးငွေ့ခြင်းမဖြစ်ရလေအောင် လွမ်းခန်းဖော်၍ အတော်အသင့် လွမ်းစေပြီးလျှင် စိတ်လက်ပေါ့ပါး သက်သာရာရစေသော တေးကဗျာသီဆိုသည့် အခန်းမျိုးကို ရှိတ်စပီးယား၏ ပြဇာတ်များကဲ့သို့ ကြားညှပ်ထည့်ပေးလေသည်။ (အက်စကီလပ်၊ ဆောဖကလီ၊ ယူရစ်ပီးဒီး - ရှူ။)

ပြဇာတ်များ၏ဇာတ်သွားမှာ ချမ်းသာခြင်းတွေ့ရပြီးလျှင် မာနတက်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲခြင်းနှင့် ကြုံကြိုက်ကြရကာ နောက်ဆုံးတွင် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်ကြရသည်ဟူသော မူကို လက်ကိုင်ထားကြသည်။ ယခုခေတ်ပြဇာတ်နှင့် ဂရိပြဇာတ်များကွာခြားချက်မှာ ဂရိပြဇာတ်များ၏ ဇာတ်လမ်းသည် လူအများသိပြီးသော ဂရိထုံးဟောင်းပုံပြင်မှထွက်သွားကို ဇာတ်အိမ်ဖွဲ့ကာ ကပြကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဂရိတို့သည် အကြမ်းအတမ်းပြုရသည့် အခန်း၊ သေကြေပျက်စီးသည့်

ဟိုးမား၏အလံကဗျာများ ရွတ်ဖတ်သည်ကို နားသောတဆင်နေကြသူများ

အခန်းမျိုးကို ပြသခြင်းမပြုဘဲ ယင်းသည့်အခန်းမျိုးကိုကြေညာခြင်းဖြင့်သာ ပရိသတ်အား သိရှိစေသည်။

အချို့သောပြဇာတ်များမှာ အလွမ်းပြဇာတ်များနောက်မှ ပေါ်ပေါက်ခဲ့၍ ယင်းတို့သည်လည်း စက်တင်ဘာလ ကောက်သိမ်းပွဲတွင်ဆိုင်ရာနတ်မင်းအား ပူဇော်ပွဲမှ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းသည့်ပြဇာတ်များတွင်ကား သီချင်းများသည်လည်းကောင်း၊ ပြောဆိုကြသည့် စကားများသည်လည်းကောင်း၊ စိတ်လက် ပေါ့ပါး ပျော်ရွှင်ဖွယ်ရာများသာဖြစ်၏။ ထင်ရှားသော အသော ပြဇာတ်ရေး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ အယ်ရစ္စတော့ဖနီးဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ပြဇာတ်များမှာ ထိုခေတ်က ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတို့ကို သရော်လှောင်ပြောင်ထားသော ပြဇာတ်များဖြစ်ကြ၏။ ယင်းသည်ပင် ထိုခေတ်ကသော ပြဇာတ်များ၏ ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်လေတော့သည်။ (အယ်ရစ္စတော့ဖနီး - ရှု။)

ထိုခေတ်တွင် စကားပြေစာပေများလည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ စကားပြေသည်လည်း ကဗျာလင်္ကာပြဇာတ်များနှင့် တစ်ပြေးတည်းလိုက်နိုင်အောင် အဆင့်အတန်းမြင့်သော စာပေများဖြစ်ကြသည်။ စကားပြေနှင့် ရေးသားထားသော စာပေများမှာ နိုင်ငံသမိုင်း၊ ယထာဘူတပညာ၊ စကားပြောကောင်း အတတ်ဆိုင်ရာစာပေများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုခေတ်တွင် ထင်ရှားသော ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှာ ဟီရောဒိုးတပ်ဖြစ်၍ တစ်ခါတစ်ရံ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအားနိုင်ငံသမိုင်း၏ဖခင်ကြီးဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ အကြောင်းမူကား နိုင်ငံသမိုင်းဟူသော အမည်တပ်ကာ စာပေတစ်မျိုးကို ပထမဆုံးရေးသား

ပြုစုခဲ့သူ ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ဂရိနှင့်ပါးရှင်းတို့ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ပွဲများအကြောင်းကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သူလည်းဖြစ်၏။

နိုင်ငံသမိုင်းကို တိကျမှန်ကန်သော စူးစမ်းနည်း၊ ချင့်ချိန်ဝေဖန်နည်းတို့ဖြင့် ပြုစုရေးသားခဲ့သူမှာ သူဆစ်ဒီးဒီးအမည်ရှိ ကဝိကြီးတစ်ဆူ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ပယ်လိုပွန်နီးရှန်းစစ်ပွဲများ၌ စစ်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးအဖြစ်နှင့် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ရလင့်ကစား၊ ထိုစစ်ပွဲကြီးများအကြောင်းမှတ်တမ်းတင်ရာ၌ သူ့ဘက်ကိုယ့်ဘက်မလိုက်ဘဲ အမှန်အတိုင်း တိကျစွာ ဖြစ်နိုင်သမျှဖြစ်အောင် ရေးသားခဲ့ပေ၏။ (သူဆစ်ဒီးဒီး - ရှု။)

ဇင်းနီဖန်အမည်ရှိ အေသင်စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး တစ်ဦးကလည်း သူဆစ်ဒီးဒီး၏ ပယ်လိုပွန်နီးရှန်းစစ်ပွဲသမိုင်းကြီးကို နောက်ဆက်တွဲ ရေးသား ပြုစုခဲ့သေးသည်။ ထိုသမိုင်းကြီးမှာလည်း ထင်ရှားကျော်ကြား၍ မှီငြမ်းပြုလောက်သော စာပေတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။ (ဇင်းနီဖန် - ရှု။)

ထိုခေတ်တွင် စကားပြောကောင်းသူများလည်း ထွန်းကားခဲ့၏။ ယင်းတို့မှာ အိုင်ဆော့ကရတီး၊ လစ်ဆယတ်နှင့် ဒီမော့စသီးနီးတို့ ဖြစ်ကြရာ ဒီမော့စသီးနီးမှာ အထင်ရှားအကျော်ကြားဆုံးဖြစ်၍ ဂရိဘာသာစကားပြေ အရေးအသားတွင်လည်း အကျော်အမော်တစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ (ဒီမော့စသီးနီး - ရှု။)

ပလေတိုသည် စကားပြေအရေအသားတွင် အကျော်အမော်ဖြစ်သော ယထာဘူတ ကဝိကြီးတစ်ဆူဖြစ်၏။

စောင်းကိုအာရုံစိုက်နေသော ဂရိအမျိုးသမီးစာဆိုဆက်ဖို

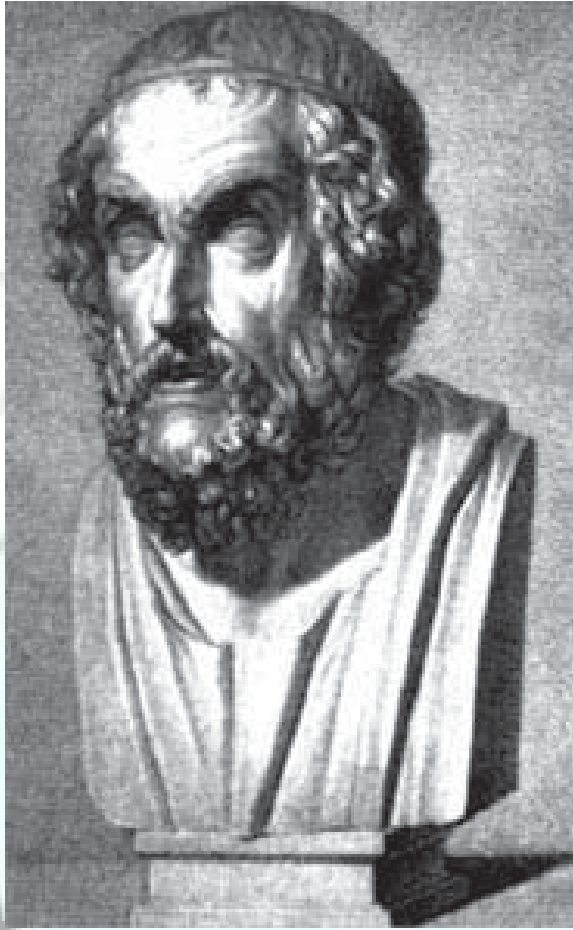

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် စုံတွဲ အပြန်အလှန် စကား ပြောဆိုပုံမျိုးကို ရေးသား လေ့ရှိသည်။ သူ့ဆရာ ယထာဘူတ ကဝိကြီး တစ်ဆူဖြစ်သော ဆိုက ရေတီးနှင့် ယထာဘူ တဆိုင်ရာ အယူအဆ အတွေးအခေါ်တို့ကို ဆွေးနွေးနေဟန် နေ့စဉ် သုံးစကားလုံး ရိုးရိုးများ ကိုသုံးကာ အဓိပ္ပာယ်ရှင်း ရှင်းရေးသားထားခဲ့၏။ (ပလေတို၊ ဆိုကရေး တီး - ရှု။)

ပလေတို၏ တပည့် တစ်ဦးဖြစ်သော အ ရစ္စတိုတယ်ကမူ ယထာ ဘူတပညာကို တိကျမှန် ကန်သော စူးစမ်းနည်း၊ ချင့်ချိန်ဝေဖန်နည်း တို့ဖြင့် ညီညွတ်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သူ၏ သဘောတရားများကို တက္ကဗေဒနည်းအရနှင့် စနစ်တကျ ထုတ်ဖော်ခဲ့

လေသည်။ သူ၏ စာပေများထဲတွင် ဂရိယဉ်ကျေးမှုပညာ၊ ယထာဘူတပညာ၊ ရူပဗေဒ၊ ဘိုင်အိုလိုဂျီ၊ နိုင်ငံရေး၊ စိတ္တဗေဒ စသည်တို့သည် အကျုံးဝင်လျက်ရှိ၏။ အရစ္စတို တယ်သည် ပညာရပ်တိုင်းမှအမှန်သဘောတရားကို ရရှိအောင် စူးစမ်းရှာဖွေခဲ့လေသည်။ (အရစ္စတိုတယ် - ရှု။)

ဘီစီ ၃ ရာစုမှ ၁၄၆ ခုနှစ်အထိဖြစ်သော အယ်လက်ဇန္ဒြီး ယန်းခေတ်တွင် စာပေပညာရှင်များနှင့် စာပေ အကဲဖြတ် သမားတို့ ပေါ်ထွန်းခဲ့၏။ သို့သော် ဂရိမြို့တော်အေသင် မှာ စာပေနှင့် သုခုမပညာရပ်များဘက်တွင် ဦးဆောင်နိုင် သော ဒေသမဟုတ်တော့ချေ။ အယ်လက်ဇန္ဒြာ -သ-ဂရိတ် ဘုရင်မင်းမြတ်၏ စွမ်းရည်ကြောင့် ဂရိလက်နက်နိုင်ငံတော် ကြီးမှာကျယ်ပြန့်ခဲ့ရာ ဂရိယဉ်ကျေးမှုမှာ မြေထဲပင် လယ်ဒေသတိုက်တိုင်အောင် ပျံ့နှံ့ခဲ့လေ၏။ ထိုခေတ်၌ ခေတ်တခေတ်ဟု တွင်လောက်အောင် လျှမ်းလျှမ်းတောက် ကောင်းမွန်လှသော စာပေမျိုးကား မပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေ။ သို့သော် ကဗျာစာဆိုများ၊ နိုင်ငံသမိုင်းပြုပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်

အက်ပစ်ကဗျာခေတ်တွင်ထင်ရှားခဲ့သော ဂရိစာဆိုကျော်ဟိုးမား

ယထာဘူတ ပညာရှင် များကား ပညာများပြုစု ရေးသားလျက်ပင် ရှိခဲ့ကြ၍ သူတို့၏ စာပေ အဆင့် အတန်းမှ အတော် အသင့် ကောင်းမွန်ခဲ့ သည်။ သီအော့ကရစ်တပ် အမည်ရှိ ကဗျာရှင်တစ်ဦး သည် တောဘွဲ့ကဗျာ တစ်မျိုးကို တီထွင်ခဲ့၏။ ထိုကဗျာမှာ အမေ အဖြေ ပြုလုပ်ဟန်ဖြင့် ရေး သားထားပြီး၊ အပျင်းပြေ ဖြေဖျော်ရန်အတွက်သာ ရေးစပ်ထားခြင်းဖြစ်၍ နက်နဲသော စာပေမျိုး မဟုတ်ချေ။ မီနန်ဒါ အမည်ရှိ ပြဇာတ်ရေး ဆရာတစ်ဦးကမူ လူတို့၏ မိုက်မဲတွေဝေမှုကိုသရုပ် ဖော်ပြသော အသော ပြဇာတ်များကို ရေးသား ပြုစုခဲ့လေသည်။ ဂရိနိုင်ငံ ကို ရောမလူမျိုးတို့သိမ်း ပိုက်ပြီးသည်မှ အေဒီ ၅၂၆ ခုနှစ်အထိ ဖြစ်သော

ဂရိကိုရိုမန်ခေတ်တွင် နိုင်ငံရေး၌ ရောမတို့က စိုးမိုးနေသည် မှန်သော်လည်း ယဉ်ကျေးမှုကို ဂရိတို့ကသာ ခေါင်းဆောင် ခြယ်လှယ်ခဲ့ကြ၏။ အယ်လက်ဇန္ဒြီးယားမြို့တော်မှာ ဂရိယဉ် ကျေးမှု ဗဟိုဌာန ဖြစ်ခဲ့လေ သည်။ ဘီစီ ၂ ရာစုနှစ်လောက် တွင် ရောမမြို့တော်မှာ ဂရိယဉ်ကျေးမှု ဗဟိုဌာန ဖြစ်လာပြန် သည်။ အကောင်းဆုံးသော နိုင်ငံသမိုင်း တစ်စောင်ဖြစ်သည့် ကားသေ့ စစ်ပွဲများအကြောင်း ပြုစုရေးသားခဲ့သူ ပေါ်လစ် ဗိုင်းယပ်မှာ ရောမမြို့တော်၌သာ အနေများခဲ့သော ဂရိပညာ ရှင်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့၏။ ထင်ရှားသော နိုင်ငံသမိုင်းပြုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး များထဲတွင် နောက်ဆုံးပေါ်ထွန်းခဲ့သူမှာ ပလူးတပ်ဖြစ်၍ အေဒီ ၁ ရာစုနှင့် ၂ ရာစုအတွင်း၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကား ထင်ရှားသောဂရိနှင့်ရောမပုဂ္ဂိုလ်ကျော် များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ပလူးတပ်သည် အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်းထင်မြင်လာအောင် စာပန်းချီဖြယ်နိုင်စွမ်းရှိခဲ့၏။ (ပလူးတပ် - ရှု။) ၁ ရာစုအတွင်း၌ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော

ဂရိဘာသာနှင့်စာပေ

လူ့ရန်အမည်ရှိ ပညာရှိကြီးတစ်ဦးကမူ စာပြောင်စာရွဲနှင့် စိတ်ကူးယဉ်စာပေများကို ပြုစု ရေးသားခဲ့သည်။

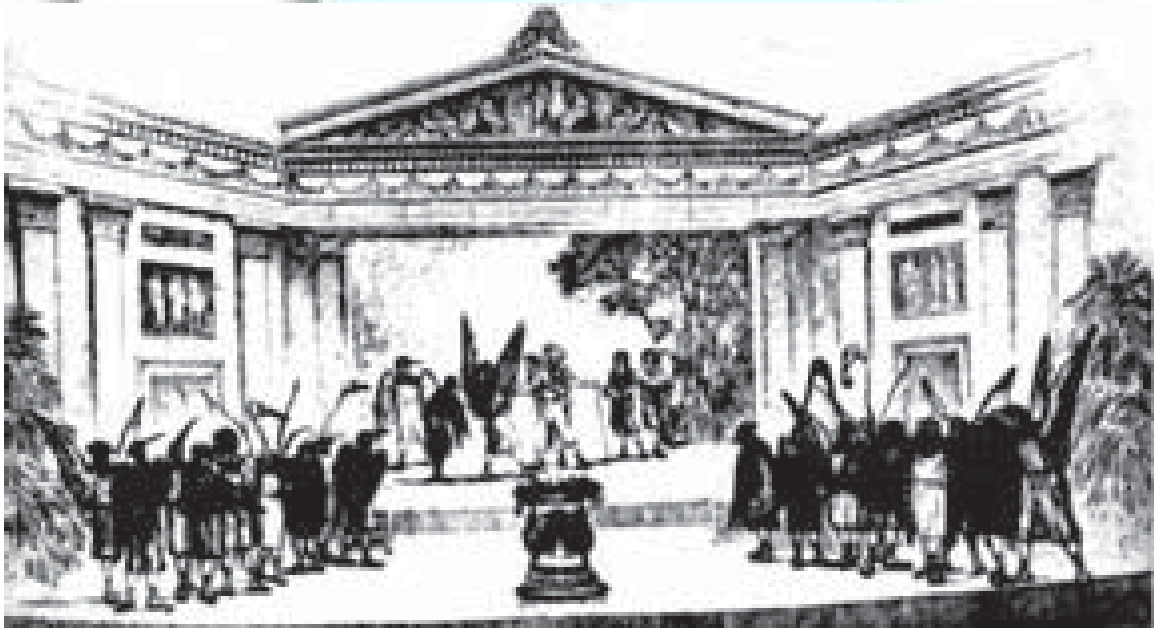
ထိုခေတ်အတွင်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် အခြား စာပေတစ်မျိုးမှာ နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းသော ကဗျာတိုကလေးများဖြစ်ပေသည်။ ဂရိ ကိုရိုမန်ခေတ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် ဗိုင်ဇင်းရှမ် (ကွန်စတန်တီနိုပယ်) မြို့တော်ကြီးမှာ အရှေ့ဘက်တွင် ဂရိယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားရာ မြို့တော်ကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုခေတ်က စာပေဖက်တွင် ကျမ်းပေါင်းမြောက်မြားစွာ ထွက်ခဲ့သော်လည်း ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံသမိုင်းဆိုင်ရာစာပေများသာဖြစ်၍ ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ဖြင့်ပြုစုသည့် စာပေမျိုး မပေါ်ထွက်ခဲ့ပေ။

ကွန်စတန်တီနိုပယ်မြို့တော်ကြီး ကျဆုံးသည့် ၁၄၅၃ ခုနှစ်နှင့် ဂရိလူမျိုးတို့ ပြန်လည်ခေါင်းထောင်နိုင်ခဲ့သော ၁၅၂၁ ခုနှစ်အကြားတွင် ဂရိစာပေ ၂ မျိုး ၂ စား ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ ပထမတစ်မျိုးမှာ ရှေးမူဟောင်းအတိုင်းလိုက်ကာ ယဉ်ခန့်သန့်သော စာပေမျိုးဖြစ်၏။ ဒုတိယအမျိုးမှာ တိုးတက်လာသည့်ခေတ်နှင့် လိုက်လျောညီစွာ သုံးနှုန်းနိုင်စေရန် ပြုပြင်ထားသော အများသုံး ရိုမေအစ်ခေါ် ဒီမိုတစ်စာပေမျိုးဖြစ်လေသည်။

ခေတ်သစ်ဂရိနိုင်ငံတွင် ထိုစာပေ ၂ မျိုး ၂ စားအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို နိုင်ငံသုံးဘာသာဖြစ်အောင် အကြိတ်အနယ်ကြိုးစားခဲ့ရာ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုများပင် ဖြစ်ပွားခဲ့ရ၏။ ထိုခေတ်ဟောင်းနှင့်ခေတ်သစ် စာပေအုံကြွလှုပ်ရှားမှုများအနက် ဆီချာရီလုပ်ရှားမှုမှထင်ရှားခဲ့သည်။ ဂျအင်းဆီချာရီ (ခရစ် ၁၈၅၄-၁၉၂၉)သည် စာပေတော်လှန်ရေး

သမားတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၈၈၈ ခုနှစ်တွင် 'ကျွန်ုပ်၏ခရီးစဉ်' ဟူသော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ဒီမိုတစ်စာပေဖြင့် ရေးသားကာဂရိစာပေသမိုင်းတွင် တစ်လှမ်းတိုးစေခဲ့သည်။ သူနှင့် ရှေးဟောင်း စာပေအရေးအသား တော်လှန်ဖက်များမှာ ဓမ္မသစ်ကျမ်းနှင့် အိလယက်တို့ကို ဒီမိုတစ် ဂရိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သူ အယ်လက်ဇန္ဒာပါလီ၊ ကဗျာဆရာ ဗလက်စတော့၊ ဖော့တီးယေးဒီးနှင့် ဝတ္ထုရေးဆရာ အယ်ဖတာလီယိုးတစ်တို့ ဖြစ်၏။ သူတို့၏ တော်လှန်မှုကို အတိုက်အခံပြုကြသည့် အင်အားမှာလည်း မသေးလှချေ။ သို့သော် စာပေသစ်မှာ တဖြည်းဖြည်းတွင်ကျယ်လာ၍ လက်ခံသူများပြားလာ၏။ ၁၉ ရာစု နောက်ပိုင်းတွင် စာပေသစ်ကို ကဗျာများ၌သာ တွေ့ကြရသော်လည်း နောင် အနှစ် ၅၀ ခန့် ကြာလာသောအခါ ဝတ္ထု၊ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာပေတို့တွင်လည်း တွေ့ရသည်။ သို့သော် အချို့စာပေ မြောက်မြားစွာတို့ကို ခေတ်ဟောင်း စာပေလည်းမက ခေတ်သစ်စာပေလည်းမကျစေဘဲ ကြားစာပေမျိုးဖြင့် ရေးသားခဲ့ကြလေသည်။

ခေတ်သစ်တွင်အထင်ရှားဆုံးသော ကဗျာစာဆိုတော်ကြီးမှာ ကော့စတီပလာမတ် (ခရစ် ၁၈၅၉-၁၉၄၃) ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ လက်ရာ ကဗျာစာပေများမှာ ဂရိနိုင်ငံသမိုင်း၊ ဂရိနိုင်ငံတော်ကြီးတန်ခိုးထွန်းပြောင်ခဲ့ပုံ၊ ပျက်သုဉ်းရပုံနှင့် ပြန်လည် ခေါင်းထောင်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ရ ပုံများကို ထည့်သွင်း ဖွဲ့နွဲ့သီကုံးထားခြင်းများ ဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအား သူ့ခေတ်တွင် ဥရောပတိုက်၏ အကြီးမြင့်ဆုံးသောကဗျာစာဆိုကြီးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကြလေသည်။

ဂရိပြဇာတ်ဆရာကြီး အရစ္စတော့ဖနီး၏ အသေပြဇာတ်မှ အခန်းတစ်ခန်း

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီးတွင် ဂရိနိုင်ငံ၌ ဝတ္ထုရှည်နှင့် ဝတ္ထုတိုများအလွန် ခေတ်စားလာခဲ့၏။ ယခင်ခေတ်များက တစ်ခါဘူးမျှ ဤမျှလောက်ဝတ္ထုများ ခေတ်စားခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ မိတ်ကပ်ဆက်အာဏာရှင်ခေတ်ဖြစ်သော (၁၉၃၆-၁၉၄၀) ခုနှစ်များအတွင်း၌မူ ဂရိစာပေ အရေးအသားကို ချုပ်ချယ်ထားသဖြင့် စာပေသက်သက် စာအုပ်စာတမ်းများနှင့် နိုင်ငံသမိုင်းဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများလောက်ကိုသာ ရေးသားထုတ်ဝေခွင့် ပြု၏။ ဒီမိုတစ်စာပေမျိုးကို အားပေးသော်လည်း ပဲရီးကလီး၊ သူဆစ်ဒီးဒီး၊ ဆောဖကလီစသည့် ကဝိကြီးများ၏ စာပေအချို့ကို ဒီမိုကရေစီစိတ်ဓာတ်များ နိုးကြားလာမည်ကိုစိုး၍ သင်ကြားခွင့် မပြုခဲ့ချေ။

၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် လွတ်မြောက်သော နိုင်ငံဖြစ်လာသည့်

ဂရိနိုင်ငံ၏ပါပန် ဗြိတိန်အစိုးရက ဒီမိုတစ်ဘာသာစာပေကို နိုင်ငံတော်သုံး ဘာသာအဖြစ် အသုံးပြုရန် အမိန့်ထုတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် တက်လာသော ဗောင်ဂါရစ်အစိုးရက ထိုအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်၍ ခေတ်ဟောင်းဘာသာ စာပေကိုသာ နိုင်ငံတော်သုံး ပြုခဲ့သည်။ အကြောင်းမူ ဘုရင့်ဝါဒရှိသူ ပုံနှိပ်တိုက်ရှင်များနှင့် အေသင်တက္ကသိုလ်ပညာရေးဌာနမှပြောင်းလဲမှုကို လက်မခံလိုသူတစ်စုက အများနားလည်သော ဘာသာစာပေကို နိုင်ငံတော်သုံးအဖြစ် ပြုလုပ်ထားလျှင် သူတို့၏ အခြေအနေကို ထိခိုက်လာမည်စိုးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဂရိအမျိုးသား ကယ်တင်ရေးတပ်ဦးမှ ထုတ်ဝေသော စာရွက်စာတမ်းများမှာမူ အားလုံးပင် ဒီမိုတစ်စာပေနှင့် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

လက်ရာမြောက်သည့် ရှေးဟောင်းဂရိအနုပညာ

ခေတ်အမျိုးမျိုးကုန်လွန်ကြစေကာမူ ပြောင်မြောက်လှသည့် ရှေးဟောင်းဂရိတို့၏ အနုပညာကား မှေးမှိန်တိမ်ကော လိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ ဂရိအနုပညာ၏ မဏ္ဍိုင်ဖြစ်သော အဆင့်အတန်းမြင့်လှသည့် ရုပ်လုံးထုနှင့် ပန်းချီဆေးရေး အတတ်များကို နှောင်းလူတို့သည် အမြဲလိုပင်နည်း နိဿယခံယူကြရသည်။

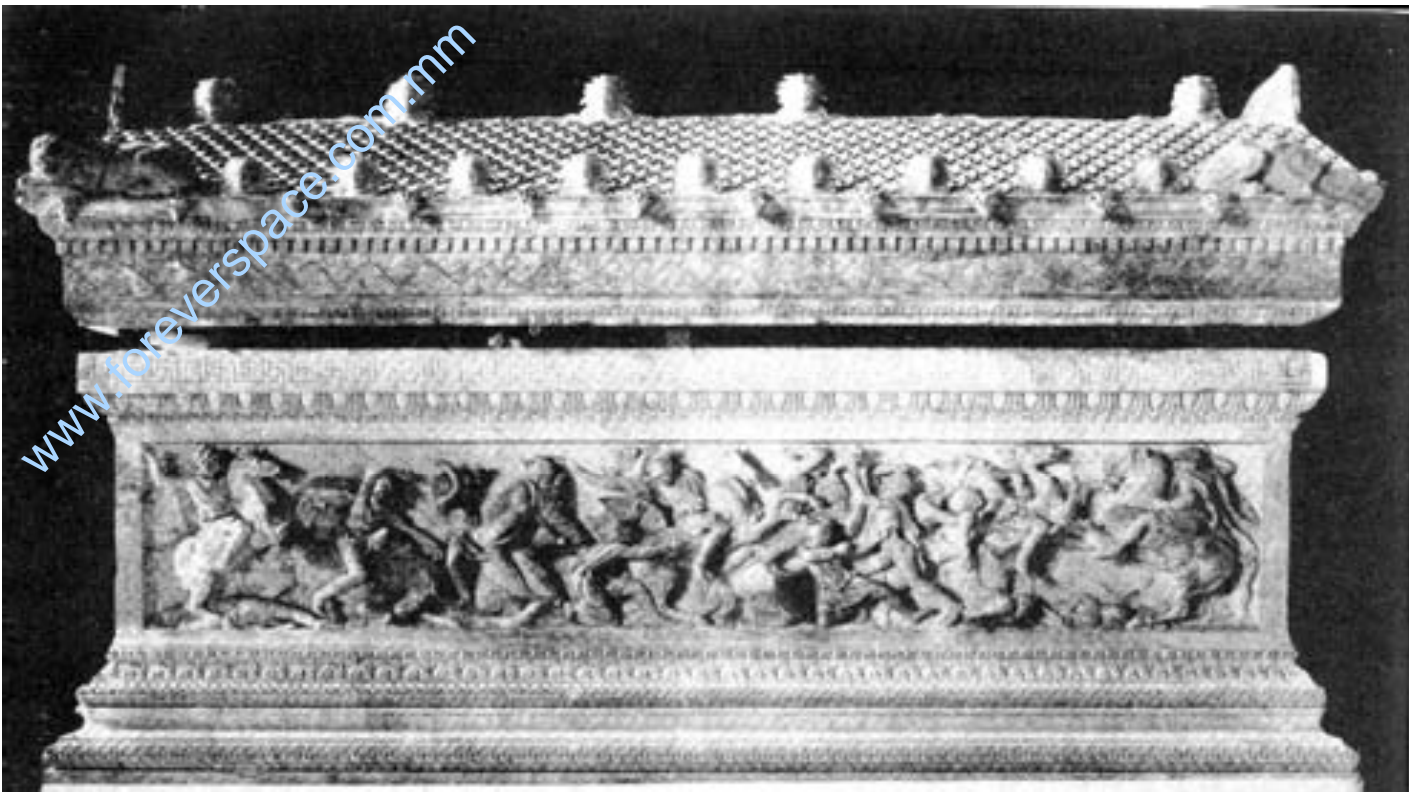
ဂရိအနုပညာ။ ။ ဂရိလူမျိုးတို့၏ အနုပညာရပ်များ ဖြစ်သော ဗိသုကာ၊ ရုပ်လုံးထု နှင့် ပန်းချီ ဆေးရေး အတတ်များသည် အခြားနိုင်ငံများ၏ အနုပညာရပ်များထက် စနစ်တကျ ရှိ၍ ဂရိတို့၏ ရုပ်တု၊ ရုပ်လုံး၊ အဆောက်အအုံများမှာအချိုးအစားကျန လှပသည်ဟု ထင်ရှားသည်။ ထိုကဲ့သို့ ထင်ရှားခဲ့သော အနုပညာရပ်များသည် ဘီစီ ၈၀၀ မှ ဘီစီ ၅၀၀ ခုနှစ်အတွင်း၌ ဖွံ့ဖြိုးခဲ့သည်။ ပထမတွင် ဂရိတို့မှာ သိုးထိန်၊ဆိတ်ထိန်းများသာ ဖြစ်ချေသည်။ ထို့နောက် နယ်လှည့်ကုန်သည်များ ဖြစ်သော ဖီနီရှန် လူမျိုးများထံမှ သင်္ချာအတတ်နှင့် အက္ခရာစာလုံးတို့ကို ရရှိကြ၏။ ဂရိတို့မှာဉာဏ်ထက်မြက်သူများဖြစ်ကြသဖြင့် ဖီနီရှန်တို့ထံမှရသော သင်္ချာနှင့်အက္ခရာရေးနည်း အတတ်များကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် ပြုစုနိုင်ခဲ့ကြပေသည်။ ဘီစီ ၉၀၀ မှဘီစီ ၇၀၀ ခုနှစ်ခန့်အထိ ကာလ အပိုင်းအခြားကို ဂျီဩမေတြီထွန်းကားသောခေတ်ဟု အသိ အမှတ်ပြုခဲ့ကြ၏။ (ဂျီဩမေတြီ - ရှူ။)

ဂရိတို့သည် နတ်ကိုးကွယ်ကြသည်။ သူတို့ကိုးကွယ်ကြသည့်နတ်များမှာ သာမန်လူတို့ထက် တန်ခိုးကုဒ္ဒိပါဒိကြီးမားသည်ဟု ယုံကြည်ရသော မီး၊ ရေ၊ နေ၊ လေ စသည်တို့တည်း။ ထို့အပြင်လည်း လူတို့၏ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေးစသည်တို့ကို စိုးပိုင်သော နတ်အသီးသီးရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ ထိုသို့ယုံကြည်သည့်အတိုင်းလည်း သူတို့၏ စိတ်ကူး၌ထင်မြင်လာသော နတ်ရုပ်များ၏ ပုံများကိုထုလုပ်ကိုးကွယ်ကြသည်။ (ဂရိနတ်များ - ရှူ။)

ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ကြ၏။ သူတို့၏ ကျန်းမာရေးကို အလေးဂရုပြုသော လူမျိုးများဖြစ်သည့်အတိုင်း ကိုယ်လက်အင်္ဂါ အချိုး

ပန်းအိုးကိုဆေးခြယ်နေသည့် ဂရိအနုပညာသည်

www.foreverspace.com.mm

အယ်လက်ဇန္ဒာ-သ-ဂရိတ်၏ ရုပ်ကလပ်ကိုထည့်ရာဖြစ်သော ဂရိကျောက်ဆစ်တလား

အစားကျနမှုကို အထူးလိုလားကြသည်။ ဤသို့ ကိုယ်လက် အင်္ဂါ တောင့်တင်းလှပခြင်းကို သူတို့၏နတ်များကနှစ်သက် သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ ဉာဏ်ကောင်းသောဂရိတို့သည် ရုပ်တုရုပ်လုံး များကိုသာမက အဆောက်အအုံများကိုလည်း အချိုးအစားကျနလှပစေရန် တစ်စတစ်စဂရုစိုက်၍လာခဲ့ကြ သည်။ အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သော ဂျီဩမေတြီခေတ်ပိုင်းတွင် ဂရိတို့သည် အဆောက်အအုံများကို ဂျီဩမေတြီစနစ်အရ တိုင်းထွာဆောက်လုပ်ခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် ဂရိအနုပညာရပ် များသည် တိုးတက်မှုများစွာ မရရှိသေးချေ။ ဘီစီ ၄၈၀ ခန့်အထိ ဂရိလက်ရာများမှာ ရှေးရိုးကျ၍ ပြောပလောက် အောင် လှပတင့်တယ်ခြင်းမရှိသေးချေ။ ဂရိနိုင်ငံသို့ ထိပါး ဖော်ကားလာသော အာရှတိုက်မှပါးရှင်းလူမျိုးများကို ဘီစီ ၄၇၉ ခုနှစ်၌ တွန်းလှန်နိုင်ကြသည်တွင် ဂရိတို့၏ စိတ်ဓာတ် များ တက်ကြွလာခဲ့သည်။ ထိုအခါတွင် ရုပ်တုရုပ်လုံးများ ပြုလုပ်၍လည်းကောင်း၊ တေးချင်းကဗျာများစပ်ဆို၍လည်း ကောင်း သူရဲကောင်းအာဇာနည်များကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြု သည်။ ယင်းအချိန်မှစ၍ ဂရိတို့၏အနုပညာလက်ရာများသည် လည်း သိသိသာသာ တိုးတက်ကြီးပွားလာလေသည်။

ဂရိအနုပညာ သမိုင်းကို ခေတ်ကြီး ၄ ခေတ်ပိုင်းခြား၍ လေ့လာနိုင်ပေသည်။

ပထမ ခေတ်ဟုခေါ်တွင်ရမည်ဖြစ်သော ဘီစီ ၈၀၀ ခုနှစ် ခန့်မှပါးရှင်းတို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည့် ဘီစီ ၄၈၀ ခုနှစ်ခန့် အတောအတွင်း၌ ဂရိတို့၏ ရှေးရိုးလက်ရာကြမ်းများကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ အဆောက်အအုံများ၊ ရုပ်လုံးများ၊ ပန်း

ချီကား များသည် စနစ်တကျရှိလာပြီဖြစ်သော်လည်း နှောင်းခေတ် လက်ရာများကို မမီသေးချေ။

ဒုတိယ ခေတ်ဖြစ်သော ဘီစီ ၄၈၀ မှ ဘီစီ ၄၀၀ ခုနှစ် အထိတွင် ဂရိတို့၏စိတ်ဓာတ် ရင့်သန်မှုကို အမှီပြုကာ အနု ပညာရပ်သည်လည်း တစ်ဟုန်တည်းတိုးတက် လာခဲ့သည်။ ထိုခေတ် လက်ရာများမှာ အဆစ်အချိုး ကျနလှပလာလေပြီ။ ပါးရှင်း လူမျိုးတို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ပျက်စီးပြိုကွဲ သော အဆောက်အအုံများ၊ အထိမ်းအမှတ် ရုပ်လုံးများနှင့် ပန်းချီကားများကို အားတိုက်အင်တိုက် မွမ်းမံပြင်ဆင်ကြ သည်။ ကဗျာစာဆိုနှင့် ဂီတစာဆိုတို့ကလည်း ဂရိ လူစွမ်း ကောင်းများ၏အကြောင်းကို စိတ်ဓာတ် တက်ကြွဖွယ် တေး သီချင်းများ ဖွဲ့ဆိုသီကုံးကြသည်။

အနုပညာရပ်များအနက် ပန်းချီဆေးရေး အတတ်သည် ရှေးဦးစွာဖွံ့ဖြိုး လာခဲ့ဟန် တူသည်။ အေသင်မြို့နှင့် ဒဲလဖိုင် မြို့ရှိ အဆောက်အအုံမျက်နှာစာ အဆောင်ကြီးများမှ နံရံများတွင် တန်ဆာဆင်ခဲ့ကြသော ပန်းချီဆရာကြီး ပေါ်လစ် ဂန်းတပ်၊ မိုက်ကွန်နှင့် ပါနီနပ်တို့၏လက်ရာ များမှာ များစွာ ချီးမွမ်းဖွယ်ကောင်းသည်။ အချို့ပန်းချီကားများ တွင်မူရင်းဆေးရောင်များ မရှိ တော့သော်လည်း ရေးဆွဲပုံ အချိုးအစား အထားအသိုတို့မှာနည်းစနစ်ကျန မှန်ကန်လှ သဖြင့် ယခုခေတ် အနုပညာရှင်များ၏ ချီးကျူးအံ့ဩမှုကိုပင် ခံရလေသည်။

ထိုခေတ်အတွင်းမှာပင် အေသင်မြို့၊ အကရော့ပလစ် တောင်ကုန်းပေါ်ရှိ ပါးသီနွန်အဆောက်အအုံကြီး၊ အိုလင်း

ပီးယားမြို့ရှိ ဇနတ်မင်း၏ နန်းတော်ကြီး အပြင် အခြားမြို့ရွာများရှိ အဆောက်အအုံများကို လှပဆန်းကြယ်စွာ ပြန်လည်တည်ဆောက်ကြပြီးလျှင် ထိုအဆောက်အအုံများကို ကျောက်ရုပ်တုများ၊ ကြေးရုပ်တုများ၊ ပန်းချီကားများ အစရှိသည်တို့ဖြင့် အလှအပ တန်ဆာဆင်ကြလေသည်။

ဂရိရုပ်လုံးထုဆရာတို့သည် ကိုယ်လက်အင်္ဂါ အချိုးအစား လှပပြေပြစ်မှုကို အဓိကထားကာ ထုလုပ်လေ့ ရှိကြရာ ကျန်းမာသန်စွမ်းသော အားကစားသမား၏ ရုပ်လုံးများကို ထုလုပ်ကြသည်။ ထိုခေတ်က ထင်ရှား ကျော်စောခဲ့သော ရုပ်လုံးထုဆရာကြီးများမှာ မိုင်ရှန်၊ ပေါ်လီကလိုင်းတပ်နှင့် ဖီးဒီးယက်တို့ပင်ဖြစ်သည်။ (ဖီးဒီးယက် - ရှူ။) လေးပစ် သမား၊ လှံ ကိုင် သမား၊ သံဝိုင်းပစ်သမားနှင့် အခြားအားကစား သမားရုပ်လုံးများမှာ အလွန်အချိုးအစား ကျန၍ လှပသောဟန် အမူ အရာရှိ သည် ။ မိန်းမရုပ်များကို ထုလျှင်လည်း မိန်းမတို့၌ ပြည့်စုံရမည့်စံပြကိုယ်အင်္ဂါအဆစ် အချိုးများကို ယူကာ ထွင်းထုကြပေသည်။ ဖီးနပ်အမည်ရှိ အချစ်နတ်သမီး၏ ရုပ်တုကို ကြည့်လျှင် ဂရိတို့၏ အမြင်၌ လှပခြင်းသည် မည်ကဲ့သို့ရှိလေသည်ကို မှန်းဆသိရှိနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

ဘီစီ ၄၀၀ မှ ၃၀၀ခုနှစ်အထိ ကာလအပိုင်း အခြားကို တတိယခေတ်ဟုမှတ်သားခေါ်ဆိုရပေမည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ထိုခေတ်တွင် ဂရိတို့၏လက်ရာများသည် အပြောင်းအလဲ ရှိလာသောကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ရုပ်တုရုပ်လုံးဖော်နည်းတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ရှိလာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဒုတိယခေတ်က ရုပ်လုံးများမှာ အချိုးအစား ကျနလှပသော်

သံပြားဝိုင်းပစ်နေသောဂရိအားကစားသမားရုပ်တု

လည်း စံပြ ရုပ်လုံးများသာလျှင်ဖြစ်သည်။ တတိယခေတ်တွင် ရုပ်တုရုပ်လုံးများသည်လည်း ဒုတိယခေတ်ကဲ့သို့ အချိုးအစားကျနလှပ၍ လက်ရာပြောင်မြောက် ကြပေသည်။ တတိယခေတ်၏ ထူးခြားချက်မှာကားစံပြ ရုပ်လုံးများဖြစ်သောအားကစားသမားနှင့် အချစ်နတ်သမီး၏ ပုံများသာမက လူသာမန် တို့၏လှုပ်ရှားမှုများကိုပါ ပုံတူယူ၍ ဖန်တီးနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လူ့လောကသာသာနှင့် ပိုမိုနီးစပ် လာပြီဟု ဆိုနိုင်သည်။ လူတို့၏ သဏ္ဍာန်၌ ဖြစ်ပေါ်တတ်သော အမူအရာ အသွင်အပြင်များကို သရုပ်ဖော်နိုင်ကြလေပြီ။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိလူတို့ တွေ့ထိခံစားရသည့်စိတ် စေတနာတို့မှဖြစ်ပေါ်လာ

သော အမူအရာတို့သည် ရုပ်တုရုပ်လုံးများပေါ်တွင် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပေါ်နေပေတော့သည်။ ထိုခေတ်အတွင်းက ပရက်ဇစ်တလီ၊ စကိုးပတ်၊ တင်းမသီးယပ် အစရှိသော အနုပညာသည်ကြီးများသည် အဲဒါ့ဖွယ်ရာစူးရှသော အမြင်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှု ရှိလှသောကြောင့် ထင်ရှား ကျော်စောခဲ့သည်။ ။

ထိုခေတ်အတွင်းကပင် ရောမလူမျိုးတို့သည် ဂရိနိုင်ငံသို့ဝင်ရောက်လာကာ ဂရိလက် ရာအများအပြားကို ရောမနိုင်ငံသို့ ယူဆောင်သွားကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဂရိဟန်ရှိသော အနုပညာ လက်ရာများကို ဂရိနိုင်ငံနှင့် ရောမနိုင်ငံတွင် တွေ့

မြင်ရပေသည်။ (ရောမပန်းချီနှင့် ရုပ်လုံးထုအတတ် - ရှူ။) ဘီစီ ၃၈၀ ပြည့်နှစ် အလွန်တွင် ဂရိအနုပညာသည် အသွင်တစ်မျိုး ပြောင်းခဲ့ပြန်သည်။ ဤအကြိမ်တွင်မူကား တိုးတက်မှု မရှိဘဲတဖြည်းဖြည်းသာ ဆုတ်ယုတ်မှေးမှိန်ခဲ့လေသည်။

အက်သင်းမြို့၊ အသီးနားနတ်သမီး၏ ဗိမာန်နံရံတွင် ထုထားသောဂရိလူမျိုးတို့၏ကျောက်ဆစ်လက်ရာ

ထိုခေတ်ကို စတုတ္ထခေတ်ဟု ခေါ်ရပေမည်။ ထိုခေတ်သို့ ရောက်သောအခါ ပန်းချီဆေးရေး အတတ်သည် သာသနာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများနှင့် သာသနာဆိုင်ရာ အတတ်ပညာ မဟုတ်တော့ဘဲ လူနေ အဆောက်အအုံနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သော အနုပညာ ဖြစ်လာသည်။ သို့ရာတွင် ထိုခေတ်အခါက ထွန်းကား ခဲ့သော ဂရိပန်းချီ၊ ရုပ်တု၊ ဗိသု ကာ ဆရာတို့၏ အမည်များသည် အနုပညာသမိုင်းတွင် များစွာမထင်ရှားခဲ့ဘဲ လက်ရာ ကောင်းများလည်း မှတ်သားလောက်ဖွယ် မကျန်ရစ်ခဲ့ချေ။

ဂရိနိုင်ငံ၌အနုပညာ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ် မှေးမှိန် လာခဲ့ရာတွင် နိုင်ငံငယ်ကလေးများ အစိတ်စိတ်ကွဲ၍ ပြည်ထဲရေး မသာမယာ ဖြစ်ခဲ့ သောကြောင့် အနုပညာရပ်သည် ပြန်လည် ဖွံ့ဖြိုးလာရန် မဖြစ်နိုင်ခဲ့တော့ချေ။ စတုတ္ထခေတ်သည် ဂရိ အနုပညာ မှေးမှိန်ကွယ်ပျောက်သော ခေတ်ဖြစ်သော်လည်း ဂရိပန်းချီ ဆေးရေးအတတ်သည် ရောမခေတ်တွင်ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ဟန်တူပေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုလက်ရာများ ကားရောမလက်ရာများသာဖြစ်၍ ဂရိနိုင်ငံ အနုပညာအဖြစ် စဉ်းစားရန်မသင့်ချေ။

ဂရုဘဏ် ။ ။ဂရုဘဏ်ဆိုသည်မှာ ရဟန်းတို့၌ ဝိနည်းတော်အရ ခွဲဝေမပေးကောင်းသော သံဏီကပစ္စည်းဖြစ်သည်။

ရဟန်းတို့၌ ဂရုဘဏ် ပရိက္ခရာ၊ လဟုဘဏ် ပရိက္ခရာဟူ၍ ၂ မျိုးရှိရာ ဂရုဘဏ် ပရိက္ခရာကို သံဃာအားဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်စေ စွန့်လည်းမစွန့်အပ်၊ ဝေဖန်လည်း မဝေဖန် အပ်ချေ။ စွန့်လျှင် ဝေဖန်လျှင် ထုလွှစွဉ်း အာပတ်သင့်သည်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဝိနည်းတော်၌ ပညတ်တော်မူသည်။ ထုလွှစွဉ်း အာပတ် ဆိုသည်ကား ဒေသနာကြား၍ ဖြေရသည့် အာပတ် ၅ ပါးတွင် အကြီးလေးဆုံးသော အာပတ်ဖြစ်သည်။

ဂရုဘဏ်ပရိက္ခရာကား ၂၅ ပါး ရှိသည်။ ယင်း ၂၅ ပါးကား အာရာ မ၊ အာရာမဝတ္ထု၊ ဝိဟာရ၊ ဝိဟာရဝတ္ထု၊ ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ ဘုံ လျှိုအုံး၊ ကြေးအိုး၊ ကြေးအိုးစည်း၊ ကြေးအင်တွဲ၊ ကြေးဖျဉ်း၊ ပဲခွပ်၊ ပုဆိန်၊ ပေါက်တူး၊ ဓားဆောက်၊ နွယ်၊ ဝါး၊ ဖြူဆံမြက်၊ ပိတ်မြက်၊ သက်ကယ်၊ မြေခိုင်း၊ သစ်ဘဏ္ဍာ၊ မြေဘဏ္ဍာတို့ ဖြစ်သည်။ ဤဂရုဘဏ် ပရိက္ခရာ ၂၅ပါးမှ တစ်ပါး အခြားသောရဟန်းပရိက္ခရာ ဟူသ မျှမှာ လဟုဘဏ်ပရိက္ခရာများဖြစ်၏။ (လဟုဘဏ် - ရှု။)

ဂရေးတီ (ခရစ် ၁၇၁၆-၁၇၇၁) ။ ။ အင်္ဂလိပ်စာဆိုတစ်ဦးဖြစ်သော တောမတ်ဂရေးကို ၁၇၁၆ ခုနှစ်၌ လန်ဒန်မြို့တွင်ဖွားမြင်၏။ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် ဖခင်သေဆုံးသွားရာ မိခင်ကြီးသည် ဂရေးကို ပညာသင်ပေးနိုင်ရန် ပင်ပန်း

www.foreverspace.com.mm

အမိုးကိုမိန်းမရုပ်များဖြင့် ပင့်ထားသော ဂရိအဆောက်အဦ

ကြီးစွာ ငွေကြေးရှာကြံ၍အိတန်ကျောင်း၌ ပညာသင်ကြား စေခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဂရိးသည် နန်းရင်းဝန် ရောဗတ် ဝါလပို၏သား ဟောရေဝါလပို၏ ဆရာကလေး အဖြစ်နှင့် ဥရောပ တစ်ခွင်သို့ ခရီးလှည့်လည်ခဲ့၏။ ၁၇၄၂ ခုနှစ် တွင် အင်္ဂလန်ပြည်သို့ပြန်လာပြီးလျှင် ကိမ်းဘရစ်တက္ကသိုလ်၌ သူ့အလွန်နှစ်သက်သော ဂရိစာပေကို လေ့လာသည်။ ၁၇၆၈ ခုနှစ်မှစ၍ ကိမ်းဘရစ် တက္ကသိုလ်၌ ရာဇဝင် ပါမောက္ခအဖြစ် ပညာပို့ချသင်ကြားရင်း ၁၇၇၁ ခုနှစ်တွင် ကိမ်းဘရစ်၌ပင် ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည်။

ဂရိးသည် ကိမ်းဘရစ်၌အနေများ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ သူ့မိခင် ကြီးရှိရာ စတုပိုဂျက်သို့ပြန်၍ ၁ လ ၂ လ နေလေ့ရှိ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ လန်ဒန်သို့သွားရောက်နေတတ်၏။ သူ့ရုပ်ရွာ သို့ ပြန်လာသောအခါ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းပျက်နှင့် အိမ်အို ကျောင်းအိုများကြားတွင် လည်ပတ်နေတတ်၏။ တစ်နေ့ သော် ဤသို့ လျှောက်လည်ယင်း စတုပိုဂျက်ရှိ ဘုရား ရှိခိုးကျောင်းမြေသို့ ရောက်သွားသောအခါ စိတ်ထဲတွင် ကဗျာတစ်ပုံ စပ်ဆိုချင်စိတ်ပေါက်လာသဖြင့် အယ်လဂျီခေါ် လွမ်းချင်းကဗျာကို ရေးသားလိုက်လေသည်။ ထိုကဗျာ သည် ဂရိ၏ ရင်တွင်း၌ ခံစားရသောစိတ်မှ ယိုဖိတ်လာ သည့် စကားလုံးတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားရာ သူရေးသမျှ ကဗျာများအနက် အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်လေသည်။ ထိုကဗျာ ကို ၁၇၅၁ ခုနှစ်တွင် စာအုပ်တစ်အုပ်လျှင် ၆ ပဲနီနှုန်းဖြင့်

လွမ်းချင်းကဗျာဖြင့် ထင်ရှားသော တောမတ်ဂရိး

ရောင်း၍ ထိုနောက်၌ကား ပထမ ရိုက်နှိပ်သောစာမူကို ပေါင် ၉၀၀ ပင်ပေး၍ဝယ်ကြသည်။

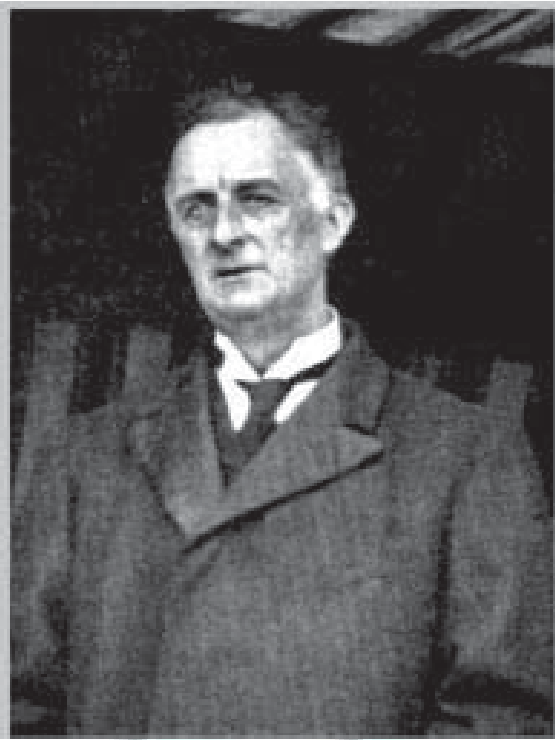
သူ ပထမ ရေးသားသော ကဗျာမှာ ‘နေဦးရာသီသို့’ ဟူသော ကဗျာဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ‘အီတန်ကောလိပ် ကျောင်း၏ နောင်ရေး၊ ဆင်းရဲခြင်း၊’ ‘သေဆုံးသွားသော အချစ်ဆုံး ကြောင်ကလေးသို့’ ဟူသော လွှမ်းချင်းဆန်သည့် ကဗျာများကို ရေးသည်။

ဂရေး-ဆာ အက်ဒွပ် (ခရစ်နှစ် ၁၈၆၂-၁၉၃၃) ။

။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်မီ ဂရိတ်ဗြိတိန်နိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြား ရေးဝန်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် ကျော်ကြားခဲ့သူ ဆာအက်ဒွပ် ဂရေးသည် လစ်ဘရယ် ပါတီဝင်ဖြစ်၍ ခရစ် ၁၈၈၅ခုနှစ်တွင် ပါလီမန်အမတ်အဖြစ် ပထမအရွေးခံရသည်။ ဂရေးသည် သူ၏ အဖိုး ဆာဂျော့ဂရေးကွယ်လွန်သောအခါတွင် ဗဲရွန်နက် အရိုက်အရာကို မျိုးရိုးအရ ဆက်ခံရရှိခဲ့လေသည်။

လစ်ဗရယ်ပါတီခေါင်းဆောင် နန်းရင်းဝန် ဂလက်စတုန်းသည် ၁၈၉၂ ခုနှစ်တွင် ဂရေးအား နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကလေးအဖြစ် ခန့်ထားခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဖြစ်သူ လော့ရိုစာရီ၏ လက်ထောက်အဖြစ်ဖြင့် ပါလီမန်တွင်ဆောင်ရွက်ရသည်။ ၁၈၉၅ ခုနှစ်တွင် ဂရေးသည် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကလေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၈၉၅ ခုမှ ၁၉၀၅ ခုအထိ လစ်ဘရယ်ပါတီသည် အာဏာလက်လွှတ်ဖြစ်၍ ကွန်ဆားဗေးတစ် ပါတီကသာ အစိုးရဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင် လစ်ဘရယ် ပါတီက တစ်ဖန်ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲသာပြန်သဖြင့် ကင်းဗဲဗင်းနားမန်းက နန်းရင်းဝန်အဖြစ် ခေါင်းဆောင်၍ လစ်ဘရယ် အစိုးရဖွဲ့ ဖွဲ့နိုင်ပြန်လေသည်။ ထိုအခါ ဂရေးကို နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ခန့်လိုက်သည်။

ဂရေးသည် ဗြိတိသျှ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် မိမိတာဝန်ကို နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။ ပြင်သစ် နိုင်ငံနှင့်လည်းကောင်း၊ ဗဲလဂျီယမ်နိုင်ငံနှင့်လည်းကောင်း၊ ရုရှ အင်ပိုင်ယာကြီးနှင့်လည်းကောင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံနှင့်လည်းကောင်း၊ မဟာမိတ်စာချုပ်များချုပ်ဆိုကာ ဗြိတိန်၏ အင်အားကို ကမ္ဘာတွင် တောင့်တင်းစေခဲ့သည်။ ဂရေးသည် ဂျာမန်ဧကရာဇ်၏ စစ်ဖြစ်ရေးခြေလှမ်းကို အကဲခတ်မိသည့်အတိုင်း ဗြိတိန်က ကြိုကြိုခံနိုင်စေရန် လိမ္မာပါးနပ်စွာ မဟာမိတ်များကို ရှာကြံဖွဲ့ခဲ့သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်မီအချိန်ကာလတွင် စစ်မက်မဖြစ်ပွားရအောင် ဂရေးသည် စေ့စပ်ကမ်းလှမ်းနည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် အစွမ်းကုန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ကြိုးပမ်းချက်များ မအောင်မြင်ဘဲ ဂျာမန်တို့က စစ်တင်တိုက်ခိုက်သောအခါ ဗြိတိသျှ တစ်မျိုးသားလုံးက စစ်ကြေညာရေးကို ထောက်ခံအားပေးလာအောင် ဂရေးသည် ထိရောက်စွာ ဟောပြော၍ အစွမ်းကုန် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဗိုင်းကောင့်ဂရေး

၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရခေါင်းဆောင် အက်စကွစ်နန်းရင်းဝန်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သောအချိန်၌ ဂရေးသည် မျက်စိရောဂါစွဲကပ်လာသဖြင့် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးအဖြစ်မှ နုတ်ထွက်လိုက်လေသည်။ သူ၏ တိုင်းပြည်အတွက် အမှုထမ်းခဲ့သည့် ကျေးဇူးကို အသိအမှတ်ပြုသောအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘုရင်မင်းမြတ် ကလော့အဆင့်အတန်းတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော ဗိုင်းကောင့်ဘွဲ့ဖြင့် ချီးမြှင့်ခြင်းပြုသည်။ ထို့အတွက် ဂရေးအား ပထမဗိုင်းကောင့်ဂရေး အဘယ့်လို့ခွန်ဟူ၍လည်း စာအုပ်စာတမ်းများတွင် ရေးသားခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း ‘ဂရေးအဘယ့်လို့ခွန်’၊ သို့မဟုတ် ‘လော့ဖယ်လို့ခွန်’ဟု ခေါ်ဝေါ် ရေးသားကြသည်။ ဂရေး ရေးသားခဲ့သော စာအုပ်များအနက် ‘၁၈၉၂ ခုမှ ၁၉၁၆ ခုနှစ်အထိ ၂၅ နှစ်ကာလ ဟူသော စာအုပ်နှင့် ‘ဖယ်လို့ခွန်စာတမ်းများ’ (၁၉၂၆) ဟူသောစာအုပ်မှာ သမိုင်းမှတ်တမ်းတင် စာအုပ်များ ဖြစ်သည်။

ဂရယ်ဗီတီဆွဲအား ။ ။(၁ကမုနသတ္တိ-၅)

ဂရက်ဖိုက် ။ ။ စိန်နှင့် ဂရက်ဖိုက်(ခဲနက်)တို့သည် ကာဗွန်စစ်စစ်ဖြစ်၏။ အခြားဓာတ်ပစ္စည်းများနှင့် ရောနှော ပေါင်းစပ်ခြင်း မရှိသော ခြပ်စင် သက်သက်ဖြစ်၏။ (စိန်ရတနာ)

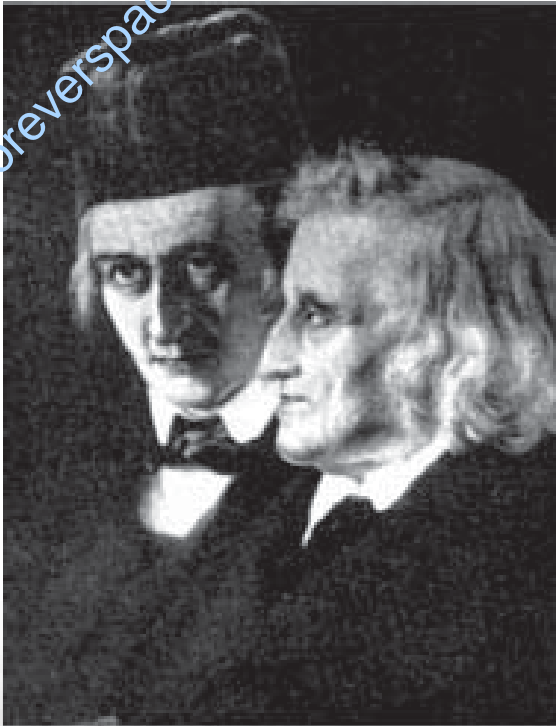
ကာဗွန် - ရှူ။) စိန်နှင့် ဂရက်ဖိုက်တို့သည် ကာဗွန်အခဲများ ဖြစ်ကြသော်လည်း စိန်သည် သိရှိရသရွေ့ ပစ္စည်းအားလုံး အနက် အမာဆုံးဖြစ်ရုံမက ကြည်လင် တောက်ပသည့် အတွက် လူအများက တန်ဖိုးထားကြသည်။ ဂရက်ဖိုက် မှာမူ ပျော့၍ နက်သော အရောင်သာရှိသည်။ ဂရက်ဖိုက်ကို စစ်ဆေးကြည့်သောအခါ ပါးလွှာသော အချပ်ကလေးများ ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားကြောင်းကို တွေ့ရသည်။ ဂရက်ဖိုက်ကို ကမ္ဘာအနှံ့အပြား၌ တွေ့ရသော်လည်း သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် အများဆုံး တူးဖော်ရရှိသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ အီတလီ၊ ဆိုက်ဗီးရီးယား၊ မက္ကဆီကိုနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိအချို့ သော နယ်များမှလည်း အထိုက် အလျောက် တူးဖော်ရရှိ သည်။ ဂရက်ဖိုက်ကို ဤကဲ့သို့ သဘာဝအလျောက် တူး ဖော်ရရှိသည့်အပြင် ဓာတုဗေဒနည်းအားဖြင့်လည်း ဖော် စပ်ယူနိုင်ပေသည်။

ဂရက်ဖိုက်သည် စိန်လောက် အဖိုးမတန်လှသော် လည်း စိန်ထက်များစွာ အသုံးဝင်သည်။ ဂရက်ဖိုက်တစ်တုံး ကိုယူ၍ စက္ကူပေါ်တွင် ခြစ်ကြည့်လျှင် အမဲကြောင်းများ ထင်ကျန်ရစ်သည်ကို တွေ့ရ ပေမည်။ ထို့ကြောင့် ဂရက်ဖိုက် ကို အလွန်မှုန်သော မြေစေးမှုန်များနှင့်ရောပြီးလျှင် ခဲတံပြု လုပ်ရာ၌ ခဲဆန်အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုကြသည်။ (ခဲတံ-ရှူ။)

အမှန်စင်စစ် ဂရက်ဖိုက် ဟူသော စကားသည် ရေးရန်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသော ဂရိဘာသာစကားမှ ဆင်းသက်လာသည်။ အချို့သော ခဲတံမျိုးတွင် ဂရက်ဖိုက်ပိုမို ပါဝင်သောကြောင့် ရေးရာတွင်ပျော့၍ အရောင်မှာလည်းပို၍မဲသည်။ ဈေး ပေါသော ခဲတံများတွင်မူ ဂရက်ဖိုက်နည်း၍ မြေစေးအပါ များသောကြောင့် ရေးရာတွင် မချောမွတ်ဘဲ ခြစ်ကြောင်း လည်းထင်တတ်သည်။ ဂရက်ဖိုက်ကို ကိုင်တွယ်ကြည့်လျှင် စေးကပ်ကပ်နှင့်ချောနေသည်ကို တွေ့ရမည်။ ထိုသတ္တိ ကြောင့် ဂရက်ဖိုက်ကို ချောဆီ အဖြစ်ဖြင့်လည်း အသုံးများ ကြသည်။ ပုံစံအားဖြင့် မော်တော်ကား ဗောဗယ်ရင်များ နှင့် အခြားအပူအားကြီးသော စက်၏ အစိတ်အပိုင်းများ အတွက် ဂရက်ဖိုက်မှာ အလွန် ကောင်းသော ချောဆီတစ်မျိုး ဖြစ်၏။ ဂရက်ဖိုက်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို ကောင်းစွာလိုက် စေနိုင် သောကြောင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိ ယာများ ပြုလုပ်ရာတွင်လည်း အများအပြားအသုံးပြုကြ သည်။ အပူကောင်းစွာခံနိုင်သော လုံနှင့် ရီတော့ပေါင်းအိုး များ ပြုလုပ်ရာတွင် ဂရက်ဖိုက်ကို သဲမြေစေးတို့နှင့်ရော၍ လုပ်ယူကြသည်။ ထို့ပြင် ခြယ်ဆေးများ၊ အရောင်တင် ဆေးများ ပြုလုပ်ရာတွင်လည်း ဂရက်ဖိုက်ကို များစွာပင် အသုံးပြုကြသည်။

ဂရက်ဖိုက်ခဲများကို တွဲဖက်ကြသော သီဟိုဠ်ကျွန်းသမီးများအား ကိုလံဗိုမြို့တွင် ဤသို့တွေ့မြင်ရသည်။

ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်များကို ရေးသားခဲ့သည့် ဂရင်းညီနောင်

အလွန် ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ နေခဲ့ကြပေသည်။ သူတို့ ၂ ယောက်သည် ငယ်စဉ်ကတည်းက အတူနေ၊ အတူသွား၊ အတူလာ၊ အမြဲမကွာ အတူတူသာလျှင် ပူးတွဲလုပ်ဆောင်တတ်ကြလေသည်။

ဂျာမန်စာပေသမိုင်းတွင် ဂရင်းညီအစ်ကို ၂ ယောက်၏ အမည်များမှာ အလွန်ထင်ရှားလေသည်။ အစ်ကိုကြီး ဖြစ်သူ ဂျေးကော့သည် ဂျာမန် အဘိဓာန်ကျမ်းကြီးတစ်စောင်ကို စတင်ပြုစုသူဖြစ်၏။ ထိုသို့ ပြုစုနေစဉ် ဂရင်းသည် စကားလုံးတို့၏ အသံပြောင်းအသံလွှဲနှင့် စပ်လျဉ်းသည် စည်းတစ်ခုကိုရှာဖွေတွေ့ရှိ လေသည်။ ထိုစည်းမှာ 'ဂရင်းစည်း' ဟု ယနေ့ထက်တိုင် ထင်ရှားလျက်ရှိသည်။ ထိုစည်းမှာ သက္ကဋ၊ ဂရိ၊ လက်တင် စသော ဘာသာစကားလုံးတို့သည် အင်္ဂလိပ်၊ ဂျာမန် စကားလုံးများ အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာပုံကို ဖော်ပြရှင်းလင်းထားသော စည်းဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ဂျာမန်အဘိဓာန်နှင့် ထုံးဟောင်းပုံပြင်ကျမ်းကိုလည်း ပြုစုခဲ့ပေးသေးသည်။ ဂျေးကော့ပြုစုသည့် အထင်ရှားဆုံးသောကျမ်းများမှာ ဂျာမန်သဒ္ဒါကျမ်း နှင့် ဂျာမန်ဘာသာစကားသမိုင်းတို့ဖြစ်၏။ ညီဖြစ်သူဝီလင်၏ အကောင်းဆုံးသောကျမ်းမှာ ဂျာမန်သူရဲကောင်းတို့၏ ရာဇဝင်ပုံပြင် ဖြစ်လေသည်။ ဂရင်းညီနောင်တို့ ပူးပေါင်း၍ ရေးသားပြုစုခဲ့ကြသော စာပေများအနက်

ဂရင်းညီနောင် (ခရစ် ၁၇၅၅-၁၈၆၃) ။ ။

သိုးဆောင်းစာပေလောကတွင် ဂရင်းဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်များမှာကလေးများ အဖို့ လွန်စွာ ထင်ရှားသော စာပေဖြစ်သည်။ အရွယ်မရွေး ကလေးတိုင်းလိုပင် ဂရင်းဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်များတွင် ပါဝင်သည့် တံငါသည် လင်မယား၊ ငလက်မ၊ နှင်းပေါက်စသော ပုံကလေးများကို များစွာနှစ်သက်ကြ၏။ သို့သော် ထိုသို့ ကလေးများ ဖတ်ချင်၊ နားထောင်ချင်အောင် ဒဏ္ဍာရီများကို ရေးသားခဲ့သူများကား မည်သူတို့ ဖြစ်ကြောင်း သိရှိသူနည်း၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကလေးစာပေဟု ဆိုထိုက်သော ဂရင်းဒဏ္ဍာရီပုံပြင်များကို စုဆောင်းပြုစုခဲ့သူများမှာ ဂျေးကော့ဂရင်းနှင့် ဝီလင်ဂရင်းခေါ် ဂျာမန်အမျိုးသားညီနောင် ၂ ယောက် ဖြစ်ပေသည်။

၁၇၅၅ ခုနှစ် ဂျာမနီနိုင်ငံ ဟနော်ရွာကလေးတွင် ဂျေးကော့ဂရင်းအား မွေးဖွားခဲ့၏။ ညီဖြစ်သူ ဝီလင်ဂရင်းကိုကား နောက်တစ်နှစ်တွင် မွေးဖွား၏။ သူတို့၏ဖခင်မှာ ရှေ့နေတစ်ဦး ဖြစ်၏။ သူတို့တွင် မွေးချင်းပေါက်ဖော် ၆ ယောက်မျှရှိသော်လည်း သူတို့ ၂ ယောက်သာလျှင်တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်

ဂရင်းညီနောင်၏ 'အိပ်ပျော်နေသောအလှမယ်' ဒဏ္ဍာရီပုံ

ဂရင်းလန်ကျွန်းတောင်ပိုင်း၏ မြို့တော်ဖြစ်သော ဂေါသောမြို့

ဂရင်းဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်များသည် စာပေလောကတွင် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်သည်။ ဂရင်းညီနောင်တို့သည် ငယ်စဉ်ကလေးဘဝတွင် တွေ့သမျှ၊ မြင်သမျှ၊ ကြားသမျှတို့ကို အမြဲတစေ ဆင်ခြင်တွေးတောနေလေ့ ရှိကြသည်။ ထိုသို့ ငယ်စဉ်က ကြားခဲ့ဖူးသော ရှေးဟောင်းပုံပြင်များကို စုဆောင်း၍ စာတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်လာအောင် ညီအစ်ကို ၂ ယောက် ရေးသားထားခဲ့သဖြင့် ဂရင်းဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်များဟူ၍ ကလေးတို့အတွက် စာစောင်တစ်ဖွဲ့ ပေါ်ထွက်လာလေသည်။

ဂရင်းလန်ကျွန်း ။ ။ ဂရင်းလန်ကျွန်းသည် ကမ္ဘာပေါ်၌ ဒုတိယ အကြီးဆုံးကျွန်း ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ့မြောက်ဖျား အာတိတ်စက်ဝိုင်းအတွင်းသို့ တစ်ကျွန်းလုံးလိုလို ကျ ရောက်နေသည်။ ဒေဗစ်ရေလက်ကြားနှင့် ဗက်ဖင်ပင်လယ်အော်တို့သည် ဂရင်းလန်ကျွန်းအား မြောက်အမေရိကတိုက်နှင့် ပိုင်းခြား၍ ထားလေသည်။

ဂရင်းလန်ကျွန်း၏ ဧရိယာမှာ စတုရန်းမိုင် ၈၄၀၀၀၀ မျှ ဖြစ်သည်။ အလျားမှာ မိုင် ၁၆၀၀ ခန့်၊ အနံမှာ မိုင် ၇၀၀ ကျော်ခန့် ဖြစ်သည်။ တစ်ဝက်ကျော်မျှသော မြေမျက်နှာပြင်ကို ထုထယ်ကြီးမားသော ရေခဲပြင် ဖုံးလွှမ်းနေသောကြောင့် တောင်ထိပ်များသာလျှင် ကွက်ကြား၊ ကွက်ကြားအားဖြင့် ရေခဲပြင်ပေါ်မှ ထိုး၍ ထွက်နေသည်။ ထို ရေခဲပြင်သည် နှစ် စဉ်တန်ချိန် ကုဋေ ၁၀၀ ကျော်မျှ လေးသော ရေခဲများကို ပင်လယ်ထဲ သို့ ယူဆောင်ခဲ့သဖြင့် ပင်လယ်၌ မျောနေသော ရေခဲ တောင်ကြီးများသည် ခရီးသွားသင်္ဘော

များကို အန္တရာယ်ပြုနိုင်သည်။ (ရေခဲတောင်၊ ရေခဲမြစ် - လည်းရှု။) ဂရင်းလန်၏ ကမ်းရိုးတန်းမှာ ကျောက်ထူထပ်၍ ကုန်းမြေတွင်းသို့ ရှည်လျားစွာ ဝင်နေသော ဖီအောခေါ် ရေမြောင်းကြီးများဖြင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိသည်။

ဂရင်းလန်၏ အရှေ့ဘက်ကမ်းခြေ၌ ရေအေးစီးကြောင်း တစ်ခု ဖြတ်၍စီးနေသည်။ ထို့ကြောင့် လူမနေနိုင်လောက်အောင် အအေးလွန်ကဲသည်။ အနောက်ဖက်ကမ်းခြေမှာ အနည်းငယ်နွေးသဖြင့်၊ သစ်ပင်ပန်းမာလ်များ စိုစိုပြည်ပြည် ရှိ၏။ ၁၉၅၁ ခုနှစ် သန်းခေါင် စာရင်းအရ ဂရင်းလန်တွင် လူပေါင်း ၂၂၅၈၁ ခန့်နေထိုင်သည်။ ထိုလူဦးရေထဲတွင် ဂရင်းလန်ကျွန်းသား အမြောက်အမြားပါဝင်၍ ဒိန်းလူမျိုး အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ကျွန်းသားများမှာ အအေးဒဏ်ခံနိုင်သော အက်စကီးမိုးများဖြစ်ကြ၍ ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ဆီးနှင်းထဲတွင်နေထိုင်ကြသည်။ (အက်စကီးမိုး - ရှု။) ထိုကျွန်းသားတို့သည် ကူးသန်းသွားလာရေးအတွက် ခွေးဆွဲစွပ်ဖားနှင့် ဖျံရေဖြင့်ချုပ်လုပ်သော ကယက်ခေါ် လောင်းလှေများကို အသုံးပြုကြသည်။ အလုပ်အကိုင်မှာ တံငါအလုပ်ပင်ဖြစ်၏။ သို့သော်မြေခွေး၊ ဝက်ဝံ အစရှိသော သားကောင်များကို ဖမ်းဆီးခြင်းဖြင့်လည်း အသက်မွေးမြူကြသည်။

ဂရင်းလန်သည် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်သည်။ ကရိုင်းအိုလိုက်ခေါ် သတ္တုတစ်မျိုးကို တင်ပို့ရောင်းချသည်။ ကျောက်မီးသွေး၊ ကြေးဝါ၊ ရွှေနှင့်သံတို့ကို ကျွန်းပေါ်တွင် တွေ့ရှိရသည်ဟုဆိုသည်။ အခြား ထွက်ကုန်တို့မှာ

ရေခဲပြင်အရည်ပျော်စအချိန် ဂရင်းလန်ကျွန်း၏ ရှုမျှော်ခင်း

ဝေလငါး၊အစိုနှင့်အခြောက်ကုန်း၊ငါးကြီးဆီ၊ ငှက်သိုက်၊ သားမွေးနှင့် တိရစ္ဆာန်တို့၏အရေများ ဖြစ်သည်။

ထိုကျွန်းကို ရှေးအခါကပင်လျှင် စကန်ဒီနေဗီးယန်း လူမျိုးတို့ကသိရှိခဲ့သည်။ ခရစ် ၁၅၈၅ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့က ထပ်မံတွေ့ရှိသည်။

ရှေးအခါက ဂရင်းလန်ကျွန်းကို ဒိန်းမတ်နိုင်ငံအစိုးရက ကိုလိုနီစနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်သည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၅ရက်နေ့တွင် ယင်းကိုလိုနီစနစ်ကို ဖျက်သိမ်း၍ ဂရင်းလန်ကျွန်းကို ဒိန်းမတ်နိုင်ငံထဲသို့ သွတ်သွင်းခဲ့လေသည်။ ဂရင်းလန်ကျွန်း၌ မဲဆန္ဒနယ် ၂ နယ်ရှိရာ တစ်နယ်မှကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးကျကို ဒိန်းမတ်လွှတ်တော်သို့ စေလွှတ်ခွင့်ရှိသည်။

ဂရစ်လျှပ်စစ်စနစ် ။ ။ ဂရစ်လျှပ်စစ်စနစ်ဟုတွင်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖြန့်ချိရေး စနစ်မှာလျှပ် စစ်ဓာတ်ကို လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံတစ်ခု တစ်ခုစီမှ မဖြန့်ချိဘဲ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံအများ စုပေါင်း၍ လက်ကားသဘောဖြန့်ချိပေးသော စနစ်ဖြစ်သည်။ ဤစနစ်ကို အင်္ဂလန်ပြည်၌ ၁၉၂၆ ခုတွင် 'ဗဟိုလျှပ် စစ်ဓာတ်ဘုတ်အဖွဲ့' က စတင်အသုံးပြုခဲ့သည်။ မူလက ဒေသ ၇ ခုတွင်သာ ဤစနစ်ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖြန့်ချိရန် ကြံစည်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၃၉ ခုမှစ၍ အင်္ဂလန်တစ်ပြည်လုံးသို့ တိုးချဲ့၍ ဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့လေသည်။

ဂရစ်လျှပ်စစ်စနစ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည်အနှံ့အပြားရှိ တစ်ခုချင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများကို ဓာတ်တိုင် ဓာတ်ကြိုးများဖြင့် ရှုပ်ယှက်ခတ်မျှ ဆက်သွယ် စုပေါင်းထားသည်။ ဗဟိုအုပ်ချုပ်ရေးဌာနသည် ထိုဓာတ်အားပေး စက်ရုံအားလုံးကို တစ်ခုတည်းသော အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့်စီမံခန့်ခွဲသည်။ ယင်းဌာနအောက်၌ ဒေသအလိုက် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနခွဲများရှိပြန်သည်။ ထိုဌာနခွဲများသည် မိမိတို့လက်အောက်ရှိ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများအနက်မှ ခုတ်မောင်းလိုသည့် အားပေးရုံကို ခုတ်မောင်းစေ၍ ရပ်ထားလိုသည့်အားပေးရုံကို ရပ်နားစေခြင်းဖြင့် သင့်လျော်သလို စီမံဆောင်ရွက်ပေးရသည်။ ဤစနစ်ဖြင့် တစ်ပြည်လုံးသို့ဖြန့်၍ ဆက်သွယ်ထားသော ဓာတ်ကြိုးများသည် ဂရစ်အိုင်ရွန်ခေါ် မုန့်ကင်သံဆန်ခါနှင့်တူသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစနစ်ကို ဂရစ်လျှပ်စစ်စနစ်ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဂရစ်ဓာတ်ကြိုးအားလုံးသည် မိုင် ၅၀၀၀ ကျော်ရှည်၍ ဝေလနယ်နှင့် စကော့တလန်ပြည်မြောက်ပိုင်းရှိ နေရာတစ်စိတ် တဒေသမှအပ ဗြိတိန်တစ်နိုင်ငံလုံးသို့ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်။ ထိုဓာတ်ကြိုးများအနက်မိုင် ၄၀၀၀ နီးပါး ရှည်သော ဓာတ်ကြိုးများတွင်ရှိသည့် ဗိုးအားမှာ ၁၃၂၀၀၀ ဖြစ်သည်။ ဓာတ်တိုင်ကြိုးများကို မျှော်စင်ပမာ ဆောက်လုပ်ထားကြသည်။ အမြင့်ဆုံးဓာတ်တိုင်များသည် ဒက်နမ်အရပ်၌ တင်းမြစ်ကို

ဂရစ်လျှပ်စစ်စနစ်

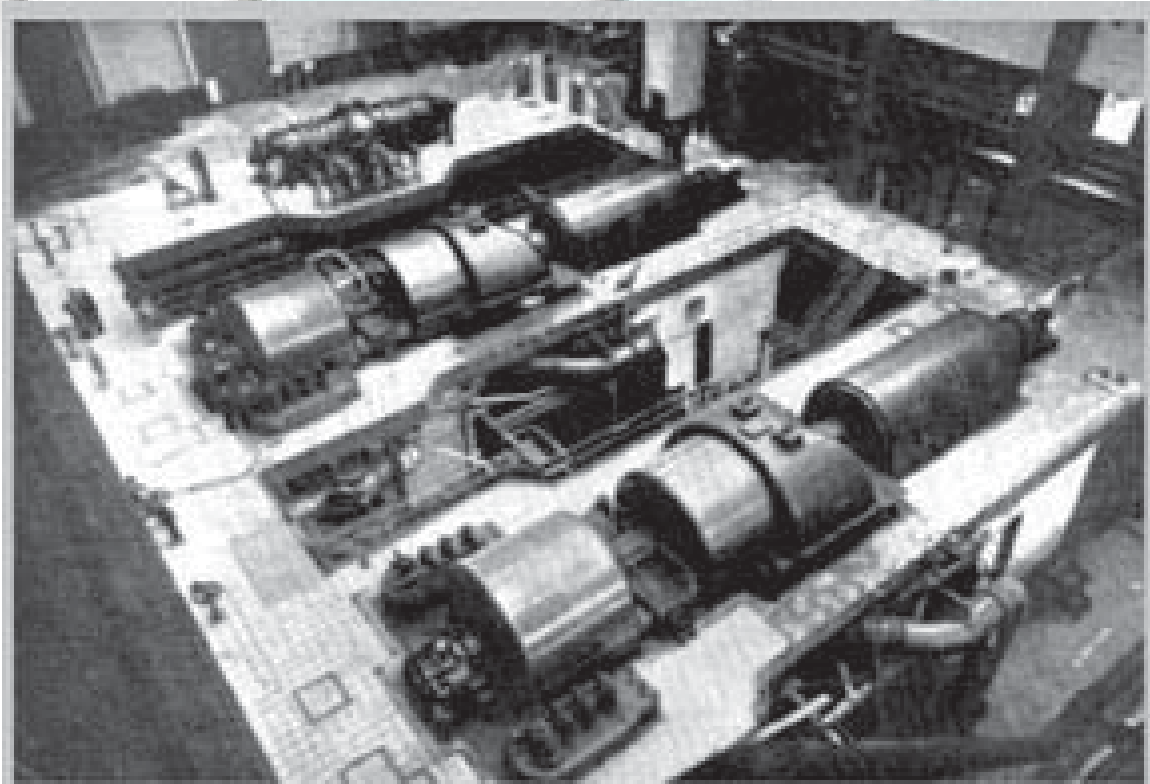
ဓာတ်ကြိုးများ ကျော်ဖြတ်နိုင်အောင် ဆောက်လုပ်ထားသော ဓာတ်တိုင်များဖြစ်ကြသည်။ အမြင့် ၄၈၇ ပေမျှရှိသည်။ ဓာတ်ကြိုးများကို မိုးကြိုးမခနိုင်အောင် ဓာတ်တိုင်ထိပ်များပေါ်၌ မိုးကြိုးလွှဲနန်းကြိုးဖြင့် သွယ်တန်းကာကွယ်ထားသည်။ ဓာတ်ကြိုးများသည် ဂရစ်ဌာနခွဲများ၌ ပေါင်းဆုံကြ၏။ ဌာနခွဲအချို့မှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို ဆက်လိုကာဆက်ပေးနိုင်အောင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အဆက်ဖြတ်လိုကာ ဖြတ်ပေးနိုင်အောင် ထရန်စဖော်မာစက်များတပ်ဆင်ထားသည့် ဌာနများဖြစ်ကြသည်။ လန်ဒန်မြို့တစ်ဝိုက်တွင် ဗို့အား ၆၆၀၀၀ ဖြင့်ဆက်သွယ်ထားသော မြေအောက်ဓာတ်ကြိုးများလည်း ရှုပ်ယှက်ခတ်မျှရှိသည်။

ဂရစ်လျှပ်စစ်စနစ်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ တစ်ရုံတည်းမှနေ၍ ဓာတ်အားပေးစနစ်ထက် အကျိုးကျေးဇူးများသည်။ ပထမအကျိုး ကျေးဇူးမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို အဆက်မပြတ် ရရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ပမာအားဖြင့် ဒေသတစ်ခုတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို အားပေးသော စက်ရုံ တစ်ခုတည်းမှ ရယူနေသည်ဆိုပါစို့။ အကယ်၍အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် အဆိုပါဓာတ် အားပေးစက်ရုံကို ရပ်စဲထားရပါက အားပေးစက်ရုံရှိစက်များ ပြန်မလည်မခြင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို ရတော့မည်မဟုတ်ချေ။ အားပေးရုံမှ ပေးနိုင်သည်ထက်ပို၍လည်း

လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို ရနိုင်စရာအကြောင်းမရှိပေ။ သို့သော် ဂရစ်ဓာတ်ကြိုးမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကိုရရှိသည့်ဒေသများမှာမူ ဤဒုက္ခအခက်အခဲမျိုးမှ ကင်းလွတ်ကြပေသည်။ (ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ - လည်းရှု။)

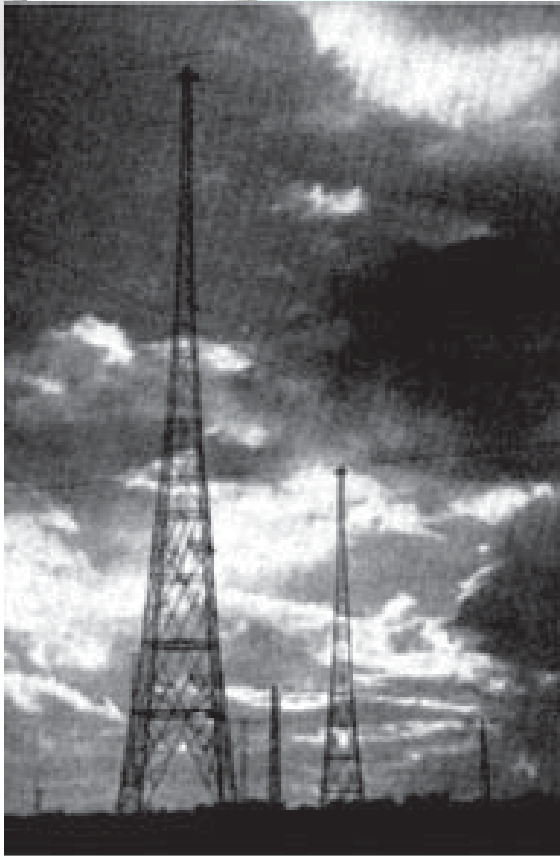
ဒုတိယ အကျိုးကျေးဇူးမှာ မြို့နယ်ရှိ လျှပ်စစ်ရုံနှင့် ဂရစ်လျှပ်စစ်ဓာတ်ကြိုးတို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖလှယ်နိုင်မှုပင် ဖြစ်သည်။ ပမာအားဖြင့်မြို့ နယ်တစ်ခုသည် ယင်း၏ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံက ထုတ်ပေးနိုင်သော ဓာတ်အားထက် ပို၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို အသုံးပြုသည်ဆိုပါစို့။ ထိုအခါမျိုးတွင် ဂရစ်ဓာတ်ကြိုးနှင့် ဆက်သွယ်ထားခြင်းရှိလျှင် ထိုလျှပ်စစ်ရုံသည် လိုသောဓာတ်အားကို ဂရစ်ဓာတ်ကြိုးမှ ရရှိနိုင်ပေသည်။ တစ်ဖန် မြို့နယ်တစ်ခုရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံသည်ထိုမြို့နယ်ကအသုံးပြုနိုင်သည်ထက် ပို၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ထုတ်ပေးနိုင်သည်ဆိုပါစို့။ ထိုအခါမျိုးတွင်လည်း ဂရစ်ဓာတ်ကြိုးနှင့် ဆက်သွယ်ထားခြင်း ရှိလျှင် လျှပ်စစ်ရုံမှ ပိုသော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ဂရစ်ကြိုးထဲသို့ ထည့်သွင်းပေးနိုင်ပေသည်။

တတိယအကျိုးကျေးဇူးကား စရိတ်သက်သာမှုပင်ဖြစ်၍ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်၏။ ဓာတ်အားကိုဓာတ်အားပေးစက်ရုံတစ်ရုံတည်းမှနေ၍ပေးခြင်းသည် ဒေသကိုလိုက်၍ ကုန်

ဂရစ်လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖြန့်ချိရေး ဗဟိုဌာနရှိ လျှပ်စစ်အား ပေးစက်များ

ကျစ်ရိတ် အမျိုးမျိုး ရှိသည်။ ထိုဓာတ် အားပေးစက်ရုံများ၌ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို အသုံးပြုသည်မှာ များသည့်အခါများ၍ နည်းသည့်အခါ နည်းသည်။ နေအသုံးနှင့် ညအသုံးပင် မတူ နေ။ တစ်ခုချင်း ဓာတ်အားပေးရုံတွင် အသုံးပိုလာသည့် အခါဖြစ်စေ၊ နည်းသွားသည့်အခါဖြစ်စေ စက်ကိုရပ်ထား၍ မရဘဲ ခါတိုင်းကဲ့သို့ပင် ခုတ်မောင်းနေရသဖြင့် စရိတ်သက် သာသင့်လျက် မသက်သာဘဲဖြစ်နေပေသည်။ ဂရစ်စနစ် တွင်မူ လျှပ်စစ်ဓာတ်အသုံးလိုမှု အနည်းအများကိုလိုက်၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို အသုံးမလိုသည့်နေရာမှ အသုံးလိုသည့် နေရာသို့ လွှဲပြောင်းပို့ဆောင်ပေးနိုင်သည်။ အသုံးမလိုသည့် အခါ အားနည်းသော ဓာတ်အားပေး စက်ရုံအချို့ကို ရပ် နားထားခြင်းဖြင့် အလိုရှိသမျှလျှပ်စစ်ဓာတ်ကိုသာ ရအောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အလိုရှိသမျှ လျှပ် စစ်ဓာတ်ကို စရိတ်အနည်းဆုံးနှင့် ဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကိုတစ်ပြည်လုံးသို့ အပိုအလို မရှိစေဘဲ ညီညွတ်မျှတစွာဖြန့်ချိပေးနိုင်ခြင်းမှာ ဂရစ် လျှပ်စစ်စနစ်မှရရှိသော အကျိုးကျေးဇူးတစ်ရပ်ပင် ဖြစ် ပေသည်။ (လျှပ်စစ်ဓာတ် - ရှု။)

ဂရစ်လျှပ်စစ်ဓာတ်ကြိုးများ သွယ်တန်းထားသည့်မျှော်စင်

ဂရိတ်ဗြိတိန်။ ။ အင်္ဂလန်၊ စကော့တလန်၊ ဝေလ၊ ဟက် ဗရိဒီးကျွန်းစု၊ အော့ကနီကျွန်းစု၊ ပိုက်ကျွန်း၊ ရှက်တလန် ကျွန်းစုနှင့် မန်းကျွန်းတို့ကို စုပေါင်း၍ဂရိတ် ဗြိတိန်ဟု အမည် ပေးထားသည်။ မူလကစ၍အိုင်ယာလန်မှာဂရိတ်ဗြိတိန် နှင့်မဆိုင် သတ်သတ်ဖြစ်သည်။ မြေပုံအရဆိုလျှင်အင်္ဂလိပ် ရေလက်ကြားကြီး၊ မြောက်ပင်လယ်၊ အိုင်းရစ်ပင်လယ်၊ စိန် ဂျော့ရေလက်ကြားကြီးတို့ ဝန်းရံလျက်ရှိသော ကျွန်းနှင့် ကျွန်းစုများကို ဂရိတ်ဗြိတိန်ဟု သိရာသည်။

ရာသီဥတုအားဖြင့် ဂရိတ်ဗြိတိန်၌ သမပိုင်းဒေသ၏ ရာသီ ဥတုရှိသည်။ မိုးရေချိန် အတန်ငယ်များသည်။ သိမ်း မြစ် (တင်းမြစ်)၊ ဆဲဗန်းမြစ်၊ ဟမ်ဗားမြစ်၊ မာဆီမြစ်နှင့် ကလိုက်မြစ်တို့သည် ကျွန်းမကြီး အတွင်းသို့ ပင်လယ်ခရီးမှ ဝင်လာရန် အတန်ငယ်ကျယ်သည်ဖြစ်၍ ဂရိတ်ဗြိတိန်၌ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းကောင်းများ ရှိသည်။ မြေဩဇာကောင်း မွန်သဖြင့် သမပိုင်းဇုန်၏ သီးနှံများ ကောင်းစွာအောင်မြင် သည်။ တောတောင် ထူထပ်ရာ မြောက်ပိုင်းနှင့် အနောက် ပိုင်းဒေသတို့တွင် သံနှင့် ကျောက်မီးသွေးထွက်သဖြင့် စက်မှု လက်မှုလုပ်ငန်း၌အလွန်ကြီးကျယ် လေသည်။

ဂရိတ်ဗြိတိန်ကျွန်း၌ မူလကအင်္ဂလန်သည်သာလျှင် ပြည်မကြီးဖြစ်သည်။ ခရစ်၁၂၅၂ခုနှစ်၌ ဝေလနယ်ကို သိမ်းပိုက်လိုက်သဖြင့် ဂရိတ်ဗြိတိန်သည် ပထဝီဝင်အရ ဧရိယာတိုးလာခဲ့သည်။ ခရစ်၁၆၀၃ခုနှစ်ရောက်သော အခါ ဂျိမ်းဘုရင်သည် စကော့တလန်ပြည်၏ ဆဋ္ဌမဂျိမ်းဘုရင်အဖြစ် နှင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်ပြည်၏ ပထမဂျိမ်း ဘုရင်အဖြစ် နှင့်လည်းကောင်းအုပ်စိုးခဲ့သဖြင့် ဂရိတ်ဗြိတိန်၏ နယ်နိမိတ် သည် ပို၍ကျယ်ဝန်းလာပြန်သည်။ ထိုစဉ် ကဂရိတ်ဗြိတိန်ဟု အသုံးမများသေးချေ။ ၁၇၀၇ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နှင့်စကော့ တလန်ကိုပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ ယူနိုက်တက်ဥပဒေကို အတည်ပြုလိုက်သည်တွင် ဂရိတ်ဗြိတိန်ဟူသောအမည်သည် ရုံးသုံးစကားအဖြစ်နှင့်အတည်ပြုခြင်း ခံရလေသည်။ ၁၈၀၀ ပြည့်နှစ်၌အိုင်ယာလန်ကို ဂရိတ်ဗြိတိန်နှင့်ပူးပေါင်းသော ဥပဒေပြုသည်တွင် ဂရိတ်ဗြိတိန်နှင့် အိုင်ယာလန်ပူးပေါင်းသော ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းဟူ၍ တွင်လာပြန်သည်။ ဤသို့ ၃နိုင်ငံ ပေါင်းစပ်သောအထိမ်းအမှတ်ဖြင့် ယူနိုက်တက်အလံ၌ အင်္ဂလန်၏ အဖြူခဲအနီကြက်ခြေခတ်ကိုလည်းကောင်း၊ စကော့တလန်၏ အပြာခဲအဖြူထောင့်တန်း ကြက်ခြေခတ်ကို လည်းကောင်း၊ အိုင်ယာလန်၏ အနီထောင့်တန်းကြက်ခြေ ခတ်ကိုလည်းကောင်း တစ်ခုတည်းဖြစ်အောင် ပေါင်းစပ် လိုက်လေသည်။

၁၉၂၂ခုနှစ်၌အိုင်ယာလန်တောင်ပိုင်းကို ဒိုမီနီယန် အုပ်ချုပ်ရေးပေးလိုက် ရာမြောက်ပိုင်းမှာယူနိုက်တက်

ဂရိတ်ဗြိတိန်မြေပုံ

ကင်းဒမ်း၏တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ်နှင့် ယနေ့တိုင်အောင်ပင် ရှိနေလေသည်။ (ဗြိတိန်၊ ဗြိတိသျှကျွန်းစု ဗြိတိသျှအင် ပိုင်ယာ၊ အင်္ဂလန်၊ စကော့တလန်ပြည်၊ အိုင်ယာလန် ကျွန်း၊ ဝေလနယ် - ရှု။)

ဂရိတ်လိတ်ဒေသ။ ။ ဂရိတ်လိတ်အမည်ဖြင့် ထင်ရှား သော ရေအိုင်ကြီး ၅ အိုင်မှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံအကြား၌ တည်ရှိကြ၏။ ထိုရေအိုင်ကြီးများမှာ ဆူပီးရီးယားအိုင်၊ မစ်ရှီဂန်အိုင်၊ ဟျူးရွန်အိုင်၊ အီရီအိုင်နှင့် အွန်တေးရီးယိုးအိုင်တို့ ဖြစ်ကြလေသည်။ ဂရိတ်လိတ်ရေ အိုင်ကြီးများ၏ ကျေးဇူးကြောင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင် စုနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံတို့၏ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမှာ ပိုမို လွယ်ကူပြီးလျှင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးမှာလည်း အထူးပင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာလေသည်။

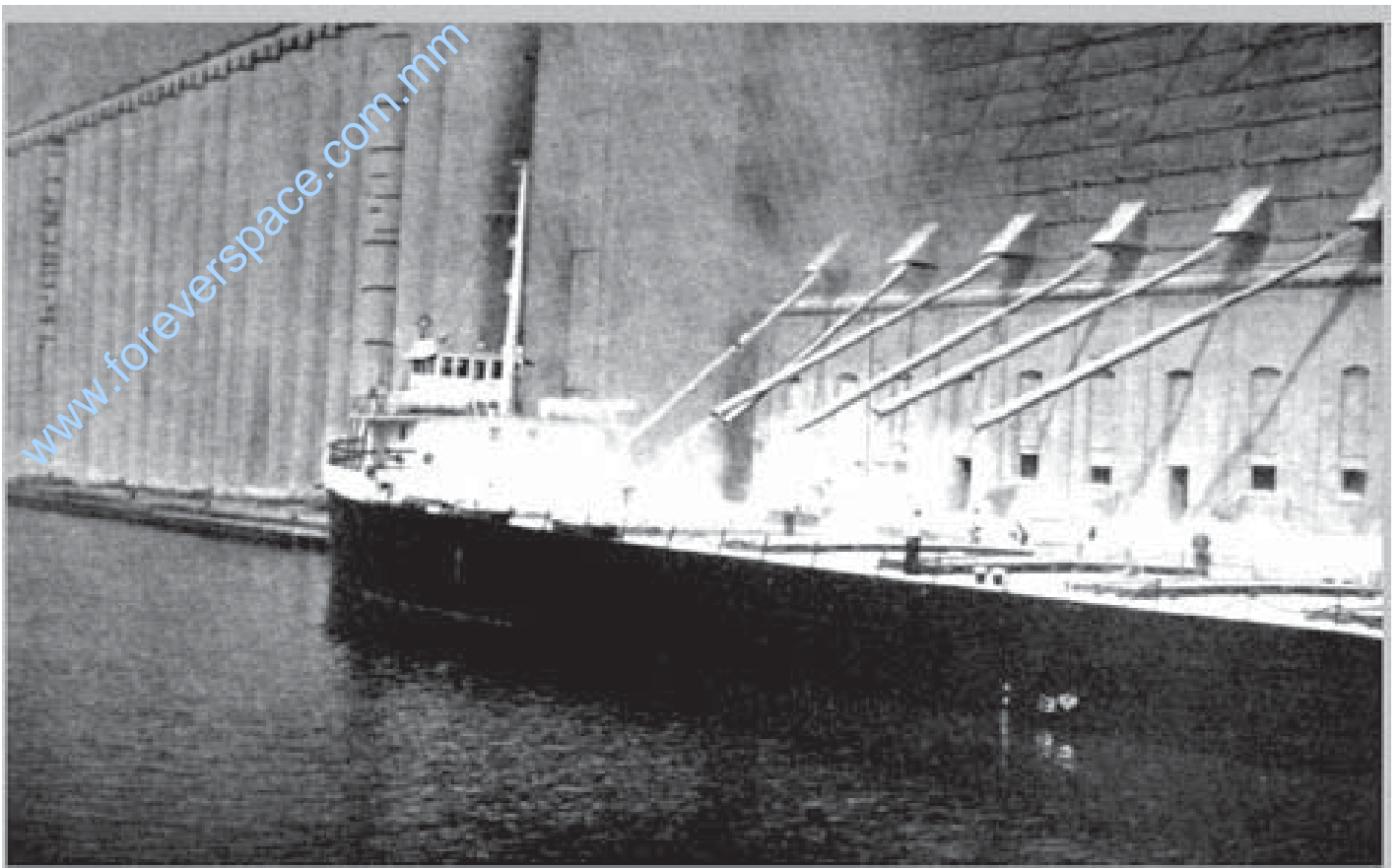
ဂရိတ်လိတ်အိုင်ကြီး ၅ ခုအနက် အွန်တေးရီးယိုးအိုင်ကို ခရစ် ၁၆၁၁ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်လူမျိုးများက ရှေးဦးစွာ

ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့၏။ နောက် ၄ နှစ်အကြာတွင် ရှမ်းပလိန်ဆိုသူက ဟျူးရွန်အိုင်ကိုတွေ့ရှိပြန်၏။ သို့ရာတွင် အီရီအိုင်ကိုမူကားယင်းဒေသရှိ အစ်ရို ကွိုင်လူမျိုးများ၏ ရန်ကြောင့် ၁၆၆၉ ခုနှစ်တွင်မှ တွေ့ရှိခဲ့ကြလေသည်။

ဂရိတ်လိတ် ရေအိုင်ကြီးများသည် ကနေဒါနိုင်ငံ နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တို့၏ အကြားတွင် တည်ရှိသဖြင့် အဆိုပါ ၂ နိုင်ငံ၏ ရေကြောင်း ဆက်သွယ်ရေးတွင် ထိုရေအိုင်ကြီးများသည် လွန် စွာ အရေးပါ အရာရောက်လေသည်။ ရေအိုင်ကြီး များ အားလုံး၏ အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင် ပေါင်း ၁၀၀၀၀ မျှရှိ၍၊ ရေအိုင်များမှရေကို အကျိုးခံစားနိုင်သော မြေဧရိယာမှာ စတုရန်းမိုင် ပေါင်း ၃၀၀၀၀ ခန့် ရှိ၏။ ထို ရေအိုင်များမှာ ပြည်တွင်း၌ တည်ရှိပြီးလျှင် အလွန်ကြီးမားလွန်းလှ သဖြင့် ပြည်တွင်း ပင်လယ်များဟုပင်ခေါ်စမှတ် ပြုကြ၏။ ရေအနက်မှာကား ပေ ၂၀၀ ကျော်မှ ၁၁၈၀ ခန့်အထိ ရှိလေသည်။

ဂရိတ်လိတ် ရေအိုင်ကြီးများဒေသတစ်ဝိုက်ရှိ ရာသီ ဥတုမှာ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာဒေသတစ်ဝိုက်ရှိရာသီဥတု နှင့် များစွာမခြားနားလှချေ။ နွေအခါတွင် ရေအိုင်ကြီးများက အပူဓာတ်ကိုစုပ်ယူ၍ ဆောင်း ရာသီတွင် အပူဓာတ်ကိုပေးလေရာ ရာသီဥတု မျှတ သည်။ အိုင်ကြီးများထဲ၌ လေမုန်တိုင်းများ ကျ သည့်အခါတွင်လည်း သမုဒ္ဒရာလေမုန်တိုင်းကဲ့သို့ပင် ကြောက်ဖက်ဖွယ် ကောင်းလေသည်။ ထိုအိုင် ကြီးများတွင် တစ်နှစ်လျှင် ၅ လခန့် ရေခဲနေတတ်၏။ ရေမခဲသောလများတွင်မူကား ကုန်သင်္ဘောများနှင့် လူစီး သင်္ဘောများ လူးလာခေါက်တုံ့ သွားလာနေကြသည်။

ရေအိုင်ကြီးများတွင် အိုင်ကြီးတစ်ခုမှတစ်ခုသို့ ရေကြောင်း ဆက်သွယ်ရေး လွယ်ကူစိမ့်သောငှာ တူးမြောင်းများကို ဖောက်လုပ်ထားလေသည်။ ဆူပီးရီးယားအိုင်၏ ထွက်ပေါက် ဖြစ်သော ဆူးစိန်မာရီအရပ်တွင် ၁၈၅၅ ခုနှစ်မှစ၍ ရေပြင် ညှိဆည်များ တပ်ဆင်ထားသော တူးမြောင်းတစ်ခုကို ဖောက် လုပ်ခဲ့ကြ၏။ ယခုအခါတွင် ထိုနေရာ၌ ရေပြင်ညှိ ဆည် ရှည်ကြီး ၂ ခု ရှိလေသည်။ တစ်ခုမှာ ပနားမားတူးမြောင်း တွင်ရှိသော ရေပြင်ညှိဆည်ထက်ပေပေါင်း ၃၅၀ ရှည်၏။ ထိုပြင် ရေညှိဆည်မှသင်္ဘော အဝင်အထွက် များပြားလေရာ ပျမ်းမျှ ၁၂ မိနစ်လျှင် သင်္ဘောတစ်စီးမျှ သွားလာနေသည်။ ခရီးသည်သင်္ဘောများလည်း ၂၃၅ ဟိုကူးသန်းသွားလာနိုင် ကြ၏။ ထိုသို့ သွားလာနေကြသော လှေသင်္ဘောများကို ဘေးမသိရန်မခစေရန် မီးပြတိုက်များ၊ မီးပြသင်္ဘောများ၊

ဆူးပီးရီးယားအိုင်ဆိပ်ကမ်းတစ်ခုတွင် သီးနှံများကို ကျိုမြင့်မှသင်္ဘောသို့ လောင်းချနေပုံ

ဗော်ယာများ၊ အသက်ကယ်စခန်းများ စသည်တို့ကိုပြသော ရေအိုင်နယ်မြေပုံများကို အရန်နှင့် ထားရှိကြလေသည်။ ထို့ပြင် ရေအိုင်များ၏ အတိမ်အနက်ကို သိသာစေရန် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ခံများက တိုင်းထွာ၍ အခါအားလျော်စွာ မှတ်တမ်းများရေးထုတ် ကြေညာကြရလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လေးလံသော ကုန်တင်သင်္ဘောကြီးများ သည် ရေနည်းနေပါက ကောင်းစွာမခတ်မောင်းနိုင်မည်စိုး သောကြောင့်ဖြစ်လေသည်။

၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ဝဲလန်တူးမြောင်းကို အီရီအိုင်မှ အွန် တေးရီးယိုးအိုင်သို့ နိုင်အဂ္ဂရာရေတံခွန်ကို ကွေ့ပတ်ကာ ဖောက်လုပ်ပြီးလျှင် စတင်အသုံးပြု၏။ အီရီတူးမြောင်း သည် အီရီအိုင်နှင့်ဟဒ်ဆန်မြစ်ကို ဆက်သွယ်ထား၏။

ရေအိုင်ကြီးများဒေသ အထက်ပိုင်း၌ တစ်ခါက မြင့်မားသော တောင်စဉ်တောင်တန်းများရှိခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ကာလကြာ ရှည်လတ်သော် ရေနှင့် လေတို့တိုက်စားခြင်းကြောင့် တောင် များပြိုပျက်ကာ မြေနိမ့်လွင်ပြင် ဘဝသို့ ရောက်ရတော့၏။ အချို့နေရာများသည် ချိုင့်ခွက်များ ဖြစ်ကာ ဆောင်းရာ သီတွင် ရေခဲနေ၍ နွေအခါ၌ ရေအိုင်ငယ်များအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေကြလေသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အိုင်မျိုးများ သည် မစ်ရှီဂန်၊ မင်နီဆိုတာနှင့် ဝစ္စကွန်းဆင်းပြည်နယ်တို့၌ အများအပြားရှိလေသည်။

ဆူးပီးရီးယားအိုင်ကြီး၏ တောင်ဖက်တစ်လျှောက်၌ အဖိုး

တန်ကြေးနီအမြောက်အများထွက်၏။ ထိုဒေသ၌ ကြေး နီတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းသည် အကြီးအကျယ်ဆုံးဖြစ်၏။ ထိုအိုင်ကြီး၏ အနောက်ဖက်ရှိ တောင်တန်း များတွင်လည်း သံသတ္တုတွင်းများရှိသည်။

ဂရိတ်လိတ်ခေါ် ရေအိုင်ကြီးများသည် ကနေဒါနိုင်ငံ ပရေရီဒေသများ၏ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကို များစွာ အထောက်အပံ့ပေးသည့်အပြင် ထိုဒေသရှိ မြို့ကြီးများ၏ စီးပွားရေးကိုလည်း တိုးတက်စေလေသည်။ မွန်းထရီအော၊ ဖိုဝီလုံ၊ ဟယ်မီလတန်၊ တိုရွန်တို၊ ကင်းစတန်စသော မြို့များ သည် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းကပင် တိုးတက်လာ ခဲ့ကြ၏။ မစ်ရှီဂန် ရေအိုင်၏တောင်ဘက်စွန်းတွင်ရှိသော ချီကားရီးဆိပ်ကမ်းမြို့မှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် နယူး ယော့မြို့ကလွဲလျှင် သင်္ဘောအများဆုံး ဆိုက်ကပ်သောဆိပ် ကမ်းမြို့ကြီး ဖြစ်လေသည်။

ဂရန်းနိုက်ကျောက် ။ ။ (နှမ်းဖတ်ကျောက်။)

ဂလူးကိုသကြား ။ ။ အချို့သစ်သီးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် တို့တွင် ဂလူးကို သကြားပါသော ကြောင့်ချိုသည်။ ဂလူး ကို သကြားကို ကောက်နှံများမှရသောကစီမှ အများအပြား ချက်ယူကြသည်။ ချက်ယူပုံမှာ ကောက်နှံများမှရသည့် ကစီမှုန့်ကို ရေတွင်ဖျော်ပြီးလျှင် ဟိုက်ဒရိုကလောရစ်အက်

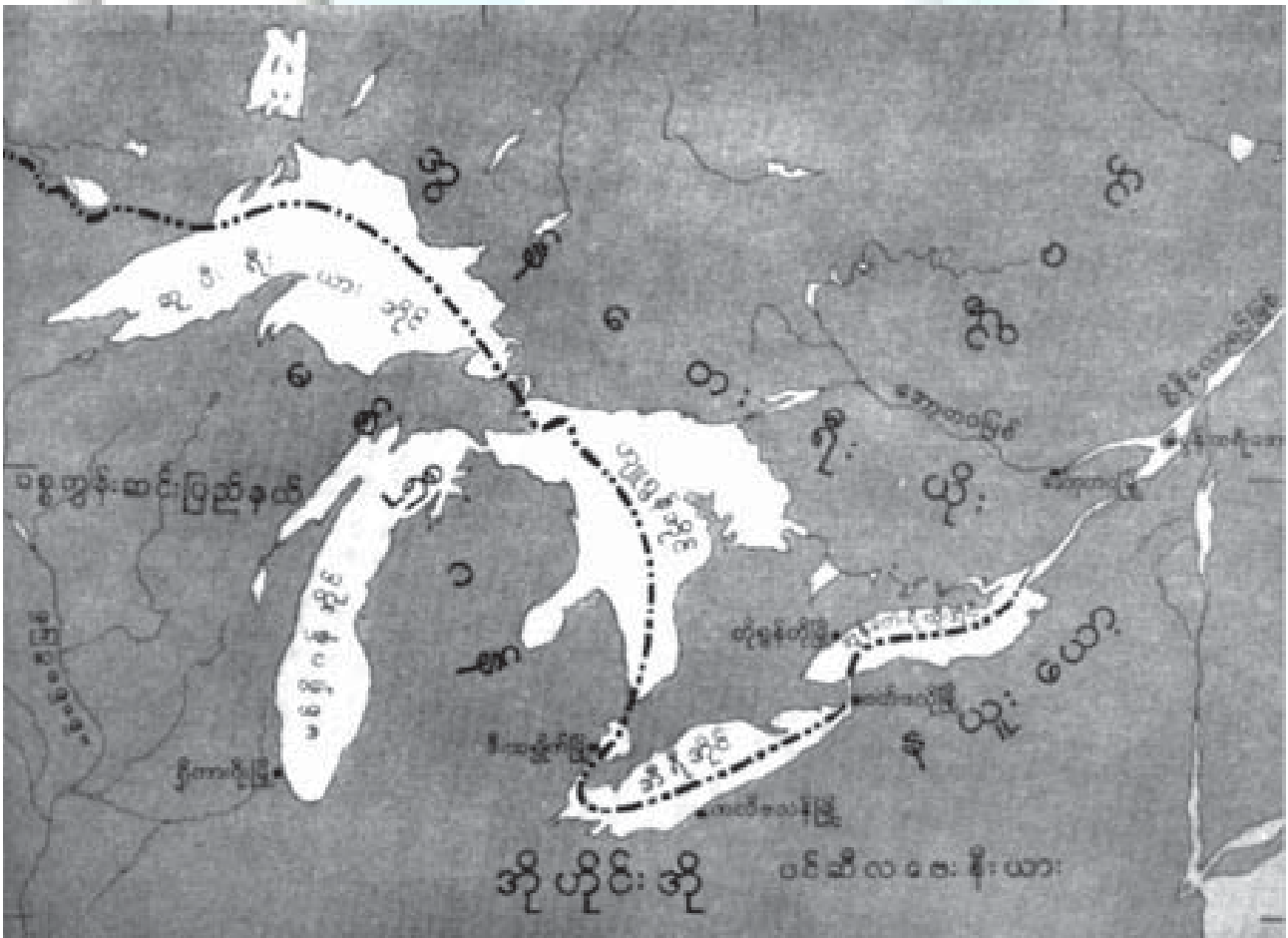
ဆစ်အနည်းငယ်သည့်၍ ကျိသည်။ အက်ဆစ်သည် နောက်ဆုံးတွင် သမသွားသောအခါဂလူးကို သကြား ပွင့်ကလေးများ ဖြစ်လာသည်။ သကြားပွင့် အဖြစ်သို့မရောက်သေးသော ဂလူးကိုသည် သကာရည်ကဲ့သို့ ချွဲပျစ်နေတတ်သည်။ ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားရေးအတွက် ဂလူးကိုကို သကြားပွင့်အဖြစ်သို့ မရောက်မီ သကာကဲ့သို့ ချွဲပျစ်နေသော အနေဖြင့် ယူကြသည်။ ဂလူးကိုသည် လွယ်လင့်တကူ သကြားပွင့်မတက်နိုင်သောကြောင့် သကြားလုံးများ ပြုလုပ်ရောင်းချရန်နှင့် သစ်သီးများ တာရှည်ခံအောင် ပြုလုပ်ရန် များစွာအသုံးပြုကြသည်။ မုန့်တိုက်ကြီးများတွင်လည်း အဖိုးတန်မုန့်အကောင်းစားများ လုပ်သည့်အခါ မုန့်တွင် သကြားပွင့်မတက်အောင် ဂလူးကိုကို အသုံးပြုကြသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းသို့ အစာအာဟာရ အဖြစ်ဖြင့်ဝင်သွားသော ကစီတို့သည် နောက်ဆုံးတွင် ဂလူးကိုသကြားအဖြစ်သို့ ပြောင်း လဲပြီးလျှင် သွေးထဲသို့ ဝင်သွားသည်။ ဂလူးကိုသည် သွေးထဲသို့ဝင်သွားပြီးသော် အားကိုဖြစ်စေလျက် ကျန်းမာမှုကိုများစွာ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။ ဂလူးကိုသည် အစာကြေလွယ်သည်။ ထို့ကြောင့်

အထူးသဖြင့် နာလန်ထခါစအားအင်နည်းသူများနှင့်ကလေးသူငယ်များ စားသုံးရန်အတွက် အလွန်ကောင်းသည်။ အပင်များ၌ ရှိသော ကစီသည် အချိန်ကာလအားလျော်စွာ ဂလူးကို သကြားဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသည်။ စပျစ်သီးခြောက်တွင် တွေ့ရသော သကြားပွင့်ကလေးများသည် အများအားဖြင့် ဂလူးကိုများပင်ဖြစ်၏။ ပျားရည်တွင်လည်း ဂလူးကိုသကြား အများအပြား ပါဝင်သည်။

ဂလက်စတုန်း ဝီလျံ၊ အီ (ခရစ် ၁၈၀၉-၁၈၉၈) ။ ။
 အင်္ဂလန်နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီး ဝီလျံ၊ အီးဝပ်၊ ဂလက်စတုန်းသည် အလွန်ကျော်ကြားခဲ့ရာ ထိုကျော်ကြားခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ ဂလက် စတုန်းသည် ဗြိတိသျှပါလီမန် အောက်လွှတ်တော်တွင်အနှစ် ၆၀ ကျော်မျှ အမတ်အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ခဲ့ခြင်း၊ လစ်ဘရယ်ပါတီကို အနှစ်၃၀ ကျော်မျှ ခေါင်းဆောင်မှုပေးခဲ့ခြင်း၊ နန်းရင်းဝန်အဖြစ်ဖြင့် ၄ကြိမ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့အပြင် နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်နှင့် လူမှုရေးရာနယ်ပယ်တို့တွင်ပြောင်းလဲတိုးတက်မှု စီမံချက် အများအပြား ဖန်တီးကြဆောင်ခဲ့ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ဂလက်စတုန်းသည်

ဂရိတ်လိတ် ဒေသတည်နေရာမြေပုံ
 နယ်နိမိတ်မျဉ်း၏ အထက်ပိုင်းမှာ ကနေဒါနိုင်ငံဖြစ်၍၊ အောက်ပိုင်းမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဖြစ်သည်။

www.foreverspace.com.mm

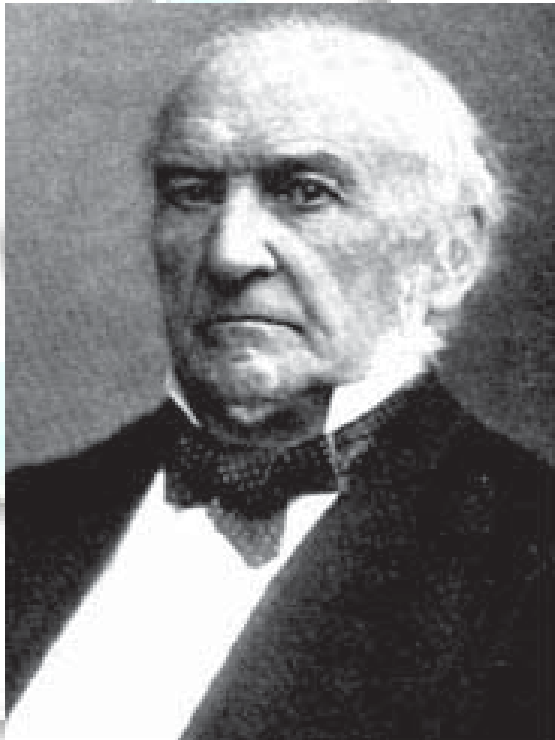
အိုင်ယာလန်ဟုမ္မရူးဥပဒေကြမ်းကို ဂလက်စတုန်း တင်သွင်းနေစဉ်

၁၈၀၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၉ ရက်တွင် လီဗာပူးမြို့၌ ဖွားမြင်သည်။ မိဘများမှာစကော့မျိုးရိုးဖြစ်၍ ကြွယ်ဝသော ကုန်သည်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။ သူသည် အိတန်ကျောင်း၌ ပညာသင်ကြားပြီးနောက် အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်၊ ခရိုက်စချပ် ကောလိပ်ကျောင်းတွင်ဆက်လက် ဆည်းပူးခဲ့ရာ သင်္ချာတွင်လည်းကောင်း၊ ဂရိနှင့်လက်တင် စာပေတွင်လည်းကောင်း ပထမတန်း ဂုဏ်ထူး ၂ ထပ်ဖြင့်၁၈၃၁ခုနှစ်တွင် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ဂလက်စတုန်းသည် အယူဝါဒကို ကိုင်းရှိုင်းသူဖြစ်၍ ခရစ်ယာန် ဘုန်းကြီးဖြစ်လိုစိတ်ရှိခဲ့၏။ သို့သော် မိဘများ၏ ဆန္ဒအရနိုင်ငံ ရေးနယ်ပယ်ထဲသို့ ရောက်လာခဲ့၏။

၁၈၃၃ ခုနှစ်၊ အသက် ၂၄ နှစ်အရွယ်တွင် ဂလက်စတုန်းသည် ပါလီမန်အောက်လွှတ်တော်သို့တိုရီပါတီဝင် အမတ်အဖြစ်ဖြင့် အရွေးခံရသည်။ ၁၈၃၄ ခုနှစ်၌ ဆာရော ဘတ်ပီးခေါင်းဆောင်သော အစိုးရ အဖွဲ့ တွင် ပထမဦးစွာ ဘဏ္ဍာရေးဌာန၊ ထို့နောက် ကိုလိုနီဆိုင်ရာဌာန၌ဝန်ကလေးအဖြစ် ခန့်ထားခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ သို့သော် ၁၈၃၅ ခုနှစ်တွင် ပီး၏အစိုးရအဖွဲ့ ပြုတ်ကျသွားလေသည်။ ၁၈၄၁ခုနှစ်တွင် တိုရီပါတီက တစ်ဖန်အစိုးရဖွဲ့နိုင်ပြန်သောအခါဂလက်စတုန်းသည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဌာနဝန်ကလေးဖြစ်လာပြန်သည်။ ၁၈၄၃ခု နှစ်တွင်ယင်းဌာန၌ဝန်ကီးခန့်ထားခြင်းခံရ၍ ကက်ဘီ

နက်အဖွဲ့ဝင်အဆင့်အတန်းရရှိသောဝန်ကီးတစ်ဦးဖြစ်လာသည်။ ၁၈၄၅ခုနှစ်တင်ကိုလိုနီဆိုင်ရကီးအဖြစ်ဖြင့်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သည်။

၁၈၄၆ခုနှစ် တွင် ဂျုံသွင်းကုန်ပေါ်၌အကောက်ခွန်ကောက်ခြင်းကို ဆာရောဗတ်ပီးက ပယ်ဖျက်ရန်ကြိုးစားသောအခါသူ၏ နောက်လိုက်တိုရီ(ဝါ)ကွန်ဆားဗေးတစ်ပါတီဝင်အများအပြားနှသဘောထားကွဲလွဲ၍ ရာထူးမှနှုတ်ထွက်လိုက်လေသည်။ ပီးနှင့်အတူဂလက်စတုန်းအပါအဝင်အစိုးရတစ်ဖွဲ့လုံးရာထူးမှနှုတ်ထွက်ကြပြီးနောက်တိုရီပါတီနှင့်ဂလက်စတုန်းသည် အဆက်ပြတ်သွားလေသည်။ သို့သော် တိုရီပါတီနှင့်အဆက်ပြတ်ပြီးနောက် ၁၃ နှစ်ကြာမှ လစ်ဘရယ်ပါတီသို့ဝင်သည်။ ဂလက်စတုန်းသည် ပါလီမန်အမတ်အဖြစ်မှလည်းနှုတ်ထွက်၍ တစ်ဖန်ပြန်လည်အရွေးခံရာချက်ချင်းပင်ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။

ဝီလျံ အိးဝပ် ဂလက်စတုန်း

၁၈၅၂ခုတွင်ဂလက်စတုန်းသည် အတိုက်အခံအမတ်အဖြစ်နှင့် ရှိစဉ် ကွန်ဆားဗတ်စ်(တိုရီ)ပါတီအစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဗယ်ဂျမင်ဒစ်ဇရေလီတင်သွင်းသော ဘတ်ဂျက် (ဝါ) အစိုးရ၏ ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းကို ထိရောက်စွာမိမိရရဝေဖန်၍ အချေအတင်ပြောဆိုရာ၌ အနိုင်ရလိုက်သောကြောင့် ဝိုင်းဝန်းချီးကျူးခြင်းခံရ၏။ စကားပြော

ကောင်းသည်။ အချက်အလက်နိုင်ငံနှင့်သည်ဟူ၍လည်း နာမည်ကျော်သွားလေသည်။ ဤသည်မှစ၍ဂလက်စတုန်းနှင့်ဒစ်ဇေလီတို့သည်နာမည်ကျော်နိုင်ငံရေး ပြိုင်ဘက်များ ဖြစ်လာကြ၏။ (ဒစ်ဇေလီ-ဂျူ) ထိုနှစ်၌ပင် ကွန်ဆာဗေးတစ်အစိုးရပြုတ်ကျ၍ ပီဂိုဏ်းသားလော့အစာဒင်းကလစ်ဘရယ်တို့၏ ထောက်ခံမှုဖြင့်အစိုးရဖွဲ့နိုင်ရာဂလက်စတုန်းသည် ၁၈၅၃ ခုနှစ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးရာထူးကိုလက်ခံခဲ့၏။ အစာဒင်း၏ အစိုးရသည် ၁၈၅၅ ခုနှစ်အထိ တည်မြဲခဲ့သည်။ ၁၈၅၉ ခုနှစ်တွင် ဂလက်စတုန်းသည် လစ်ဘရယ်ပါတီသို့ဝင်လိုက်သည်။ ၁၈၅၉ ခုမှ ၁၈၆၆ ခုနှစ်အထိ လစ်ဘရယ်အစိုးရအဖွဲ့များတွင် ဂလက်စတုန်းသည် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

ဂလက်စတုန်းသည် ၁၈၆၈ ခုနှစ်တွင် လစ်ဘရယ်ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်ဖြင့် ပထမအကြိမ်အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့နိုင်ခဲ့သည်။ ဂလက်စတုန်း နန်းရင်းဝန်အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ၄ ကြိမ်မှာ ၁၈၆၈ ခုမှ ၁၈၇၄ ခုနှစ်အထိ တစ်ကြိမ်၊ ၁၈၈၀ပြည့်မှ ၁၈၈၅ ခုနှစ်အထိတစ်ကြိမ်၊ ၁၈၈၆ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလမှဇူလိုင်လအထိတစ်ကြိမ်၊ ၁၈၉၂ခုနှစ်မှ ၁၈၉၄ခု အထိနောက်ဆုံးတစ်ကြိမ်ဖြစ်သည်။ ပထမဦးဆုံး နန်းရင်းဝန်ဖြစ်သည့်အခါ ဂလက်စတုန်းမှာ အသက် ၅၉ နှစ်ရှိပြီ။

ဂလက်စတုန်းပထမအကြိမ် နန်းရင်းဝန် အဖြစ်တွင် အရေးကြီးသော ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုများကို အောင်မြင်စွာ ဖန်တီး

ခဲ့၏။ ယင်းတို့မှာအများပြည်သူတို့ ပညာသင်သော မူလတန်းစာသင်ကျောင်းများကိုအစိုးရ ကအထောက်အပံ့ပေးခြင်း၊ အောက်စဖို့နှင့် ကိမ်းဘရစ် တက္ကသိုလ်များသို့ အယူဝါဒဆိုင်ရာ ချယ်ချယ်တားဆီးမှုမရှိဘဲဝင်ခွင့်ပြုခြင်း၊ နိုင်ငံရေး ရွေးကောက်ပွဲများတွင် လျှို့ဝှက်သော မဲစနစ်ဖြင့် မဲပေးစေခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ဖြစ်သော အိုင်ယာလန်ပြည်တွင် ပြည်သူအများက ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်သော်လည်း အင်္ဂလိပ်ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်း အယူဝါဒကို နိုင်ငံတော် အယူဝါဒအဖြစ်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းကို ၁၈၆၉ ခုတွင် ပယ်ဖျက်ခဲ့ခြင်း၊ အိုင်ယာလန် တောင်သူလယ်သမားများအား နစ်နာခဲ့စေသော မြေယာစနစ်ကို သက်သာမှုရရှိရန် ၁၈၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ ပြောင်းလဲပေးခြင်း၊ နိုင်ငံတော်စစ်တပ်တွင် ဗိုလ်ရာထူးများကို ငွေဖြင့်ဝယ်နိုင်မှသာလျှင် စစ်ဗိုလ်ဖြစ်နိုင်သောစနစ်ကိုပယ်ဖျက်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

၁၈၇၄ ခုနှစ်မှ ၁၈၈၀ ပြည့်အထိ ဂလက်စတုန်းသည် အတိုက်အခံ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်ဖြင့် နန်းရင်းဝန် ဒစ်ဇေလီ၏ နယ်ချဲ့ဝါဒကိုပြစ်တင်ပေးခဲ့သည်။ ၁၈၇၉ ခုနှစ်တွင် ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရာ၊ မစ်ဒလိုသီယန်နယ်တွင် မိန့်ကြားသည့် ဂလက်စတုန်း၏မိသွယ် မိန့်ခွန်းများမှာအလွန်အချက်ကျ၍ ထိမိလှပေသည်။ ရွေးကောက်ပွဲအပြီးတွင် လစ်ဘရယ်ပါတီ အာဏာရလာပြီးနောက် ဂလက်စတုန်းလည်း ဒုတိယအကြိမ် နန်းရင်းဝန်ဖြစ်လာပြန်သည်။

နန်းရင်းဝန်ကြီးဂလက်စတုန်းနေထိုင်ခဲ့သည့်အိမ်

ဂလက်စတုန်းသည် ၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ်နန်းရင်းဝန် ဖြစ်လာ၍ အိုင်ယာလန်ကို ဟုမ္မရူးခေါ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပေးရန် ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းသောအခါသူ၏ လိမ်ဘာရယ်ပါတီဝင် အချို့က သဘောမတူကန့်ကွက်သဖြင့် မဲရုံးပြီးလျှင်အစိုးရအဖွဲ့ ပြုတ်ကျသွားသည်။ လိမ်ဘာရယ်ပါတီလည်း ၂ ခြိမ်းကွဲသွားလေသည်။ အတိုက်အခံဖက်တွင် ၆ နှစ်မျှနေရပြီးနောက် ၁၈၉၂ ခုနှစ်တွင် နောက်ဆုံးအကြိမ်နန်းရင်းဝန်ဖြစ်လာပြန်သည်။ ထိုအခါတွင် အိုင်ယာလန်ဟုမ္မရူးဥပဒေကြမ်းကိုတင်သွင်းပြန်ရာ အောက်လွှတ်တော်ကလက်ခံခဲ့သော်လည်း ပါလီမန်အထက်လွှတ်တော်ကပယ်ချလိုက်ပြန်သည်။

ဂလက်စတုန်းသည် ၁၈၉၄ ခုနှစ် အသက် ၈၅ နှစ်အရွယ်တွင် နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှထွက်၍ အေးငြိမ်းစွာ နေထိုင်လေသည်။ ၁၈၉၈ ခုနှစ်တွင် အနိစ္စရောက်ရာ ဝက်စမင်စတာ အက်ဗေးဘုရားရှိခိုးကျောင်းတွင် မြုပ်နှံထားသည်။

ဂလက်ဒီယေးတား ။ ။ ရှေးခေတ် ရောမနိုင်ငံကောင်းစားစဉ်က ယခုခေတ်မျက်စိနှင့်ကြည့်လျှင် လူယဉ်ကျေးမှုနှင့် များစွာ ဖီလာဖြစ်သော ဓားရေး၊ လှံရေး ယှဉ်ပြိုင်ကစား

ခြင်းသည် ထွန်းကားခဲ့သည်။ ထိုကစားပွဲမှာလူကို အသေသတ်၍ အနိုင်ယူရသော ကစားပွဲဖြစ်သည်။ ဘုရင်နှင့်တကွ မှူးကြီးမတ်ရာ သေနာပတိတို့အပြင် ရောမသူ အပျိုစင်များသည် ထိုဓားရေး၊ လှံရေးပွဲကို အပျင်းဖြောင့်သဘောဖြင့် ကြည့်ရှုလေ့ရှိသည်။ ယင်းပွဲတော်၌ ပါဝင်ဆင်နွှဲသူများကို ဂလက်ဒီယေးတားဟုခေါ်သည်။ သူတို့မှာများသောအားဖြင့် ငွေဝယ်ကျွန်များ၊ ရာဇဝတ်ကောင်များ၊စစ်သုံးပန်းများ ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အတိုက်အခိုက် ဝါသနာထုံသူအမျိုးကောင်းသားများနှင့် စီးပွားပျက်သူတို့လည်း ပါဝင်ဆင်နွှဲတတ်လေသည်။

ယင်းသို့သော ဓားရေး၊ လှံရေးကစားရသည့်ပွဲများ ကျင်းပသောအလေ့ကို ရောမလူမျိုးများသည် ဘီစီ ၂၆၄ ခုနှစ်ကစ၍ အီထရပ်စကန် လူမျိုးများထံမှတစ်ဆင့် ဆက်ခံရရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုပွဲတော်မျိုး အလွန်ခေတ်စားခဲ့စဉ်က ရောမနိုင်ငံ အာဏာရှင်ဖြစ်သူ ဆီဗာဘုရင်သည် ထို ဓားရေး၊ လှံရေးကစားသော လူသတ်သမားအတွဲပေါင်း ၃၀၀ ကျော်ပါဝင်တိုက်ခိုက်သည့် ပွဲတော်ကြီးတစ်ခုကိုကျင်းပခဲ့ဖူးလေသည်။ ရောမဧကရာဇ် ဘုရင် တိုင်းတပ် လက်ထက်တွင်လည်း လူပေါင်း ၁၀၀၀၀ခန့်နှင့် တိရစ္ဆာန် ရိုင်းအမျိုး

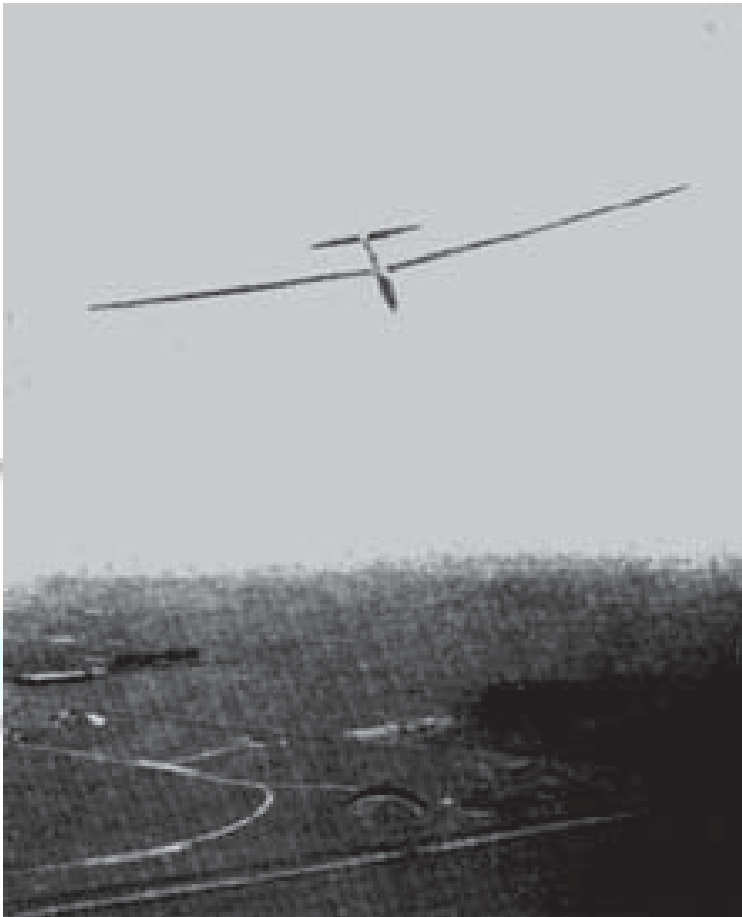
ဂလက်ဒီယေးတား တိုက်ခိုက်ပွဲတွင်အနိုင်ရသူက ရှုံးသူအားသတ်သင့်၊ မသတ်သင့်ကို ပရိသတ်ထံမှဆန္ဒတောင်းနေစဉ်

ဂလက်ဒီယေးတား

စုံပါဝင်၍ရက်ပေါင်း ၁၀၀ တိတိကြာရှည်သောလူသတ်ကစား ပွဲသဘင်ကြီးတစ်ခုကိုကျင်းပခဲ့ဖူးသည်။ နောက်ခေတ်များတွင်လည်း ထိုပွဲတော်များမှာ ပိုမိုခေတ်စားလာကာ ဗြိတိန်မှအာရှမိုင်းနားအထိ ထိုခေတ်မှာ ပျံ့နှံ့လာသည်။ ရှေးခေတ် ရောမနိုင်ငံတွင်ကား လူသတ်ကစားပွဲများတွင်ပါဝင်ဆင်နွှဲနိုင်ရန် ဓားရေး၊ လှံရေး၊ တိုက်ခိုက်ရေး အတတ်သင်ကျောင်းများပင် ဖွင့်လှစ်ထားလေသည်။

ထိုဓားရေး၊ လှံရေး တိုက်ပွဲများမှာလွန်စွာကြောက်မယ်ဖွယ်ရာကောင်းပေသည်။ တိုက်ပွဲဝင်ကွင်းအလယ်တွင်တိုက်ပွဲဝင်သူ ၂ယောက်သည် သူ့သူ့ကိုယ်သေတိုက်ခိုက်နေစဉ် ဘုရင်နှင့်တကွလူထုပရိသတ်က စင်မြင့်ပေါ်မှ စိတ်ဝင်စားစွာ ရှုစားကြသည်။ အကယ်၍ လူသတ်သမားတစ်ယောက်သည် အရေးနိမ့်ကာ မြေပေါ်သို့လဲကျသွားပါက အနိုင်ရသူသည် ပွဲကြည့် ပရိသတ်အားထိုသူ၏ ကြမ္မာကို ဆုံးဖြတ်ခိုင်းသောသဘောဖြင့် အပေါ်သို့မော့၍ကြည့်သည်။ အကယ်၍ပရိသတ်ကလက်ကိုမြှောက်၍လက်မကို အောက်သို့စိုက်လိုက်လျှင် သေစေဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၍ အရေးနိမ့်သူမှာ မရှုမလှ အသတ်ခံရလေသည်။ ယင်းသို့ လူစိတ်ကင်းမဲ့သည့်တိုက်ပွဲများတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲကြသူများ သည်တိရစ္ဆာန်ရိုင်းများနှင့် တိုက်ခိုက်ရသည်လည်း ရှိ၏။ အချို့မှာ ခက်ရင်းခွနှင့် ပိုက်ကွန်ကိုစွဲကိုင်၍ရန်သူအား ပိုက်ကွန်ဖြင့် မိအောင်ဖမ်း၍ကစားရသည်။ အချို့မှာလည်း သံခမောက်ဆောင်း၍ငါးပုံသဏ္ဍာန်ဝတ်ဆင်ကာ ဓားနှင့် တိုက်ခိုက်ရ၏။ မြင်းစီး၍ တိုက်ခိုက်သောသူများလည်း ရှိသေးသည်။ ထိုကြမ်းကြုတ်သော တိုက်ပွဲများသည် အေဒီ ၄၀၄ ခုနှစ်ကျမှသာ ပပျောက်သွားလေသည်။ ထိုနှစ်အတွင်း တစ်ခုသောလူသတ်ကစားပွဲတွင် တယ်လင်းမကပ်အမည်ရှိသော အာရှဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးသည် ထိုကစားပွဲကိုကြည့်ရှုရာတွင် အရေးနိမ့်သော လူသတ်သမားအား သတ်အံ့ဆဲဆဲ၌ ကွင်းထဲသို့ရုတ်တရက်ပြေးဝင်သွားပြီးလျှင် ဘုရားသခင်၏ အလိုတော်အရ ထိုသူ၏အသက်ကို ချမ်းသာပေးရန်နိုင်သူအား တားမြစ်၍ တောင်းပန်လေသည်။ ထိုစဉ် လူစိတ် ကင်းနေသော ပွဲကြည့်ပရိသတ် များကလည်း မိမိတို့အာရုံကို ဖျက်ဆီးသောဘုန်းကြီးအား ဒေါသထွက်၍ ကျောက်ခဲများဖြင့်ပစ်ခတ်ကြလေရာ၊ ဘုန်းတော်ကြီးမှာ ထိုနေရာ၌ပင်လွန်လေသည်။ သို့ရာတွင် အာရှဘုန်းတော်ကြီး၏ စွန့်စားမှုမှာအချည်းနှီးမဖြစ်ပေ။ လူသတ်ကစားပွဲကို ရှုစားနေသော ရောမဧရာဇ်ဘုရင်ဟိုနိုးရိယပ်သည် သံဝေဂရ၍ထိုကဲ့သို့သော လူသတ်ကစားပွဲများကို ထိုနေ့မှစ၍ ပိတ်ပင်တားမြစ်လိုက်သတည်း။

ကောင်းကင်၌ပျံပွဲနေသောဂလိုက်ဒါလေယာဉ်လျှော

ဂလိုက်ဒါလေယာဉ် ။ ။ ဂလိုက်ဒါခေါ် လေယာဉ်လျှောသည် စက်မပါဘဲပျံသန်းနိုင်သောလေယာဉ်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဂလိုက်ဒါကို တောင်ဆင်ခြေလျှောမှ အရှိန်ဖြင့် လျှောချလိုက်သောအခါ၌ဖြစ်စေ လေယာဉ်ပျံသို့မဟုတ် မော်တော်ကားဖြင့် ဆွဲ၍ ပြေးသောအခါ၌ဖြစ်စေ လေဟုန်စီးကာလေယာဉ်ပျံကဲ့သို့ ပျံသန်းနိုင်သည်။ ဂလိုက်ဒါသည် အလွန်ပေါ့သောကြောင့်အထက်သို့တိုက်ခတ်နေသော လေစီးကြောင်းထဲတွင် အတော်မြင့်မြင့် ပျံတက်နိုင်ပြီးလျှင် ခရီးအတော်ဝေးဝေးသို့လည်း ပျံသန်းသွားနိုင်သည်။ သို့သော် စက်ပါသောလေယာဉ်ပျံတို့လောက်ကား ကြာမြင့်ဝေးလံစွာပျံသန်းနိုင်ချေ။

ဂလိုက်ဒါတွင် စက်မပါသည်မှအပ လေယာဉ်ပျံမှာကဲ့သို့ပင် အမြီး၊ တောင်ပံနှင့်ကိုယ်ထည်များပါရှိသည်။ အတောင်နှင့် အမြီးတွင်လည်း လေယာဉ်ပျံမှာကဲ့သို့ပင် ထက်အောက်ဘယ်ညာသို့ တက်ဆင်းလှည့်ပတ်နိုင်အောင် ပဲ့များအသီးသီး တပ်ဆင်ထားလေသည်။

လူတို့သည်ဂလိုက်ဒါကိုလေယာဉ်ပျံမပေါ်မီအချိန်က အမျိုးမျိုး ကြိုးစားကြစည်ခဲ့ကြလေသည်။ သို့သော် ခရစ် ၁၈၉၁ ခုနှစ်တွင်မှ ဂလိုက်ဒါကိုအောတိုးလီလီယင်သဲ နှင့် ဂစ်စတပ် အမည်ရရှိသော ညီနောင် ၂ ဦးတို့က ပထမဆုံးအောင်မြင်စွာ ပျံသန်းနိုင်ခဲ့သည်။ လေယာဉ်ပျံကို ရှေးဦး

စွာ ကြံစည်ခဲ့ပြသော ရိုက်ညီနှောင်တို့ပင်လျှင် ဂလိုက်ဒါများဖြင့် ဖမ်းသပ်လေ့လာခဲ့ကြရလေသည်။

ဂလိုက်ဒါတွင်အလွတ်ပျံသန်းနိုင်သောအမျိုးနှင့် လေယာဉ်ပျံကကြီးဖြင့် ဆွဲဆောင်ရသော အမျိုးဟူ၍ ၂ မျိုးရှိသည်။ ပထမအမျိုးတွင် တစ်ဖန်အပျော်စီး ဂလိုက်ဒါနှင့် လေယာဉ်ပျံအမောင်းသင် ဂလိုက်ဒါဟူ၍ ၂ စားရှိပြန်သည်။ အခြားတစ်မျိုးမှာ ဝန်တင်ဂလိုက်ဒါမျိုးဖြစ်၍ သာမန်ဂလိုက်ဒါတို့ထက်ကြီးမားကြသည်။ အချို့မှာ လူ၃ဝခန့်အထိ တင်ဆောင်နိုင်အောင်ပင် ကြီးမားကြသည်။ ဤဝန်တင်ဂလိုက်ဒါမျိုးကို စီးပွားရေးဖက်၌ ကုန်ပစ္စည်းတင်ရန်အသုံးပြု၍ စစ်ပွဲများ၌ စစ်သား၊ စစ်လက်နက်နှင့် စစ်ရိက္ခာများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရန် အသုံးပြုကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မှူး ဝင်းဂိတ်သည် ပြီးခဲ့သော ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက မြန်မာနိုင်ငံရှိဂျပန်တပ်များကို ပြန်လည်ထိုးစစ်ဆင်ခဲစဉ်က ဤဂလိုက်ဒါမျိုးကိုထိရောက်စွာ အသုံးပြုခဲ့လေသည်။

အင်္ဂလန်၊ ဂျာမနီ၊ အမေရိကန်၊ ရုရှားစသော နိုင်ငံကြီးတို့၌ ဂလိုက်ဒါများ အလွန်ခေတ်စားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ဂျာမနီနိုင်ငံ၌ ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီးခေတ်တွင် ထူးထူးခြားခြား ခေတ်စားခဲ့၍ ဂလိုက်ဒါစီး သူရဲကောင်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက်တွင် ဂလိုက်ဒါသည် ရုရှားနိုင်ငံ၌လည်း သိသိသာသာ ခေတ်စားလာခဲ့ပေသည်။

ဂလိုက်ဒါနှင့် အဝေးဆုံး ပျံသန်းခဲ့သော ကမ္ဘာ့ စံချိန်မှာ မိုင်ပေါင်း ၄၆၅၅၃၂ ဖြစ်သည်။ ထိုခရီးကို အောက်လဂါက လက်ပီကိုဗာဆိုသူ ရုရှားအမျိုးသမီးလေသူရဲက ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ပျံသန်းခဲ့သည်။ အမြင့်ဆုံးပျံသန်းခဲ့သော ကမ္ဘာ့ စံချိန်မှာ စတင်ပျံသန်းရာမှ ပေပေါင်း ၂၆၄၁၀ မြင့်သည်။ ထိုအမြင့်ကို ပါအိပ်ဆဲပါဆန်ဆိုသူ ဆွီဒင်အမျိုးသားတစ်ဦးက ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ပျံသန်းခဲ့သည်။ လေထဲ၌အကြာဆုံးနေခဲ့သော ကမ္ဘာ့စံချိန်မှာ ၃၆ နာရီ ၃၅ မိနစ်ဖြစ်သည်။ ထိုစံချိန်ကို ကွတ်ရှမစ်ဆိုသူဂျာမန်အမျိုးသားတစ်ဦးက ထွင်ခဲ့လေသည်။ (လေယာဉ်ပျံ - လည်းရှု။)

ဂလင်း ။ ။ဂလင်းဆိုသည်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ကို ပြုပြင်ဆောက်တည်ရာ၌လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တွင်းမှမလိုအပ်သောအညစ်အကြေးများကိုပြင်ပသို့ထုတ်ရာ၌လည်းကောင်း အလွန်အသုံးဝင်၍ အကူအညီပေးသောအင်္ဂါဖြစ်သည်။ ဂလင်းသည် ခန္ဓာကိုယ်၌ အနှံ့အပြားရှိသည်။ နေရာကိုလိုက်၍ ဂလင်းတို့၌အရွယ်နှင့် ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးရှိသည်။ အချို့ဂလင်းတို့သည် ဆန်စေ့နှင့် တူကြ၍၊ အချို့လည်းအိတ်ကလေးများနှင့် တူကြသည်။ အချို့ဂလင်းတို့သည်ခပ်မြောင်း မြောင်းနေကြသည်။ အကျိတ်ကဲ့သို့ဂလင်းများလည်းရှိသည်။

အသက်ရှင်နေသရွေ့ကာလပတ်လုံး လူတို့သည် နေ့စဉ်

အမြင့်သို့ ပျံတက်စေရန် ဂလိုက်ဒါယာဉ်ကိုမော်တော်ကားဖြင့် အရှိန်ရအောင်ဆွဲနေပုံ

နေ့တိုင်း ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှ အရည်များစွာကို ထုတ်လျက် ရှိကြ၏။ ငိုယိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မျက်စိအစုံမှ မျက် ရည်များကျဆင်းလာသည်။ အနည်းငယ်ပူအိုက်၍လာ သည့်အခါ ခန္ဓာကိုယ်အနံ့အပြားရှိ အရေပြားပေါ်တွင် ချွေးများ စိုထွက်လာသည်။ ပါးစပ်ထဲ၌လည်း တံထွေး သည် အမြဲထွက်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ထိုမျက်ရည်၊ ချွေး၊ တံထွေးစသော အရည်အသီးသီးသည် ဂလင်းတို့မှ ယိုစီး ထွက်လာကသည်။ ဂလင်းတို့သည် သွေးထဲမှ ရေနနှင့် အခြားပစ္စည်းများတို့ကို ထုတ်ယူပြီးလျှင်မိမိတို့နှင့် ဆိုင်ရာ အရည်ကို မိမိတို့ဖာသာဖန်တီး၍ ထုတ်ပေးကြသည်။ ပမာ အားဖြင့် မျက်ရည်ကို မျက်လုံးအိမ်အတွင်းရှိ မျက်ရည် ဂလင်းများမှလည်းကောင်း၊ တံထွေးကို မေးရိုးနှင့် လျှာအောက်ရှိ တံထွေးဂလင်းများမှလည်းကောင်း၊ ဂဲစတြစ်ရည်ခေါ် အစာ သစ်အိမ်ရည်ကို အစာအိမ်နံရံရှိ ဂဲစတစ်ဂလင်းများမှလည်း ကောင်း၊ သည်းခြေရည်ကို အသည်းမှလည်းကောင်း၊ ပန်ကရိ ရည်ကို အစာအိမ်အောက်နားရှိပန်ကရိခေါ်ဂလင်းမှလည်း ကောင်း အသီးသီးထုတ်ပေးကြသည်။ တံထွေး၊ ဂဲစတြစ်ရည်၊ သည်းခြေရည်နှင့် ပန်ကရိရည်တို့သည်စားမျို လိုက်သော အစာကို တစ်နည်းတစ်လမ်းအားဖြင့် ချေချက်ပေးကြသည်။ ဂလင်းအားလုံးတွင် အသည်းသည် အကြီးဆုံးဂလင်းဖြစ် သည်။ အသည်းအောက်နား၌ သည်းခြေရည်သိုလှောင်ရာ သည်းခြေအိတ်ရှိသည်။ သည်းခြေရည်သည် ပြွန်ကလေးတစ်ခု မှတစ်ဆင့် အူသိမ်အတွင်းသို့စီးဝင်သည်။

အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သော ဂလင်းများတွင် ခန္ဓာကိုယ်ပြင် ပသိုဖြစ်စေ၊ အစာလမ်းကောင်းအတွင်းသို့ဖြစ်စေ မိမိတို့၏ အရည်များကို ထုတ်ပေးရန်ပြွန်အသီးသီး ပါရှိကြသည်။ သို့သော် ပြွန်မရှိသောဂလင်းများလည်း ခန္ဓာကိုယ်အနံ့ အပြား ၌ရှိသေး၏။ ထိုဂလင်းများမှထွက်သော အရည်ကို ဟော်မုန်း ဟုခေါ်သည်။ ဟော်မုန်းသည် သွေးကြောများထဲသို့ တိုက်ရိုက်စီးဝင်ပြီးလျှင် တစ်ကိုယ်လုံးသို့ပျံ့နှံ့ သွား၏။

ပြွန်မဲ့ဂလင်းများတွင်ဦးခေါင်းအတွင်း ဦးနှောက်အောက် ဘက်နား၌ရှိသော ဂလင်းကို ပစ်ကျူအစ်တာရီဂလင်းဟု ခေါ်သည်။ ထိုဂလင်းသည် ကိုယ်ကာယ ထွားကျိုင်းမှုနှင့် သက်ဆိုင်၍အစိတ်အပိုင်းများစွာပါရှိသည်။ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုမှ ထွက်သောအရည်သည် နည်းလွန်းလျှင် ခန္ဓာကိုယ် ကို ပုညကံစေတတ်၍ များလွန်းလျှင် ကိုယ်ခန္ဓာကို အဆမတန် ကြီးထွားစေတတ်သည်။

ကျောက်ကပ်အထက်၌ ဆူပရာရီနယ်ခေါ် သေးငယ်သော ဂလင်း ၂ ခုရှိသည်။ ထိုဂလင်းတို့မှသွေးအားရှိစေသော အရည်ကိုအစဉ်အမြဲထုတ် ပေးလျက်ရှိသည်။ ဒေါသထွက် ခြင်း၊ ကောက်လန့်ခြင်းစသော ရုတ်တစ်ရက် စိတ်လှုပ်ရှားချိန် မျိုး၌ အခါတိုင်းထက်ပို၍ ထိုအရည်ကို ထုတ်ပေးသည်။

လည်ပင်းအတွင်း၌ သိုင်းရွိုက်ဂလင်းရှိ၍ ထိုဂလင်းနှင့် ကပ်လျက် စပါးစေ့သဏ္ဍာန် ပါရာသိုင်းရွိုက်ဂလင်း ၄ ခုရှိ သည်။ ကလေးအရွယ်၌ သိုင်းရွိုက်ဂလင်းမှ အရည်အထွက် နည်းလျှင် ကလေးသည်ထုံထိုင်းပုညကံတတ်သည်။ လူကြီး အရွယ်၌လည်း ထိုဂလင်းမှ အရည်အထွက်နည်းလျှင် ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလ ၂ မျိုးစလုံးသိမ်ဖျင်းလေးကန်တတ် သည်။ လည်ပင်းကြီးမှာ ဖြစ်ပွားတတ်ခြင်းမှာ များသော အားဖြင့် ထိုဂလင်းမှ အရည်အထွက်နည်းခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ သိုင်းရွိုက်ဂလင်းမှ သိုင်းရောဆင်ဟုခေါ်သော ဟော်မုန်းရည်ကို ထုတ်ပေးသည်။ ဤဟော်မုန်းသည် ကြွက်သားနှင့် စိတ်တို့၏လှုပ်ရှားသွက်လက်မှု၊ နှလုံးခုန်မှု တို့ကို အားပေးသည်။ ပါရာသိုင်းရွိုက်ဂလင်းများမှ ထွက် သော ဟော်မုန်းကမူခန္ဓာကိုယ်အတွင်းရှိ ထုံးဓာတ်ကို ထိန်းသိမ်းပေးခြင်းဖြင့် အရိုးအဆစ် ကြီးထွားတောင့်တင်း မှုကိုထောက်ပံ့အားပေးသည်။ ဤဂလင်းများကို ထုတ် ပစ်ခဲ့သော် တက်တင်နီရောဂါဖြစ်တတ်သည်။ ထိုရောဂါ ဖြစ်သူသည် တက်တတ်သည်။ ကိုယ်အလေးချိန်မှာလည်း တဖြည်းဖြည်း လျော့လာတတ်သည်။ ဤရောဂါရလျှင် သေဘက်နီးလာသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ပြွန်မဲ့ ဂလင်းတို့သည် သေးငယ်ပင် သေးငယ်သော်လည်း ခန္ဓာကိုယ်မှ ကျန်းမာသန်စွမ်းရေးအတွက် မရှိလျှင်မဖြစ် လောက်အောင် အရေးပါ အရာရောက်ကြသည်။ အကယ်၍ ထိုဂလင်းများကို လူတစ်ယောက်၏ခန္ဓာကိုယ်မှ ထုတ်ယူလိုက် မည်ဆိုပါက ထိုလူသည် သုံးလေးရက်အတွင်း အသက် သေဆုံးမည်မှာ မချပင်ဖြစ်သည်။

ဂလစ်ဆရင်း။ ။ဂလစ်ဆရင်းသည် အရောင်ကင်း၍ အနံ့ မထင်ရှားသော အချိုရည်ခပ်ပျစ်ပျစ်ဖြစ်သည်။ ရေထက် လေး၍ ရေတွင်ကောင်းစွာပျော်သည်။ အဆီနှင့် ဆီစစ်စစ် မှန်သမျှတွင် ဂလစ်ဆရင်းပါသည်။ ဂလစ်ဆရင်းကို အလှဆီဟူ၍လည်း သိကြသည်။ သကြားမှ ကဇော် ဖောက် ယူရသော အရက်များတွင် ဂလစ်ဆရင်း အနည်းအကျဉ်း ပါ၏။ ဂလစ်ဆရင်းကို ဆပ်ပြာလုပ်ငန်း၌ ဘေးထွက်ပစ္စည်း အဖြစ်ဖြင့်အများအပြားရရှိသည်။ ဂလစ်ဆရင်းစစ်စစ်ကို ဂလစ်ဆရီဟု ခေါ်ကြသည်။ ဓာတုဗေဒအလိုအားဖြင့် ထရိုင်ဟိုက်ဒရစ် အယ်လကိုဟောဟုခေါ်၍ ဓာတုသင်္ကေတ မှာ $C_3H_5(OH)_3$ ဖြစ်၏။ အယ်လကိုဟောအစုတွင် ပါ ဝင်သော်လည်း ဂလစ်ဆရင်း၌ မူးယစ်စေတတ်သောသတ္တိ အနည်းငယ်မျှ မရှိချေ။

ဂလစ်ဆရင်းသည် ပစ္စည်းများစွာကို အရည် ပျော်စေနိုင် သည်။ အထူးသဖြင့် ထင်းရှူးစေးကဲ့သို့သော ပစ္စည်းမျိုးကို ကောင်းစွာ အရည်ပျော်စေနိုင်သည်။ အဝတ်၌စွဲသော

www.foreverspace.com.mm

ဂလစ်စဂိုးမြို့၊ ဂျော့စကွဲယားပန်းခြံနှင့် မြန်မာ့စီပယ်အဆောက်အအုံ

ကာဖီ၊ လက်ဖက်ရည်အစွန်းအထင်းများကို ဂလစ်ဆရင်းနှင့် တိုက်ချက်ဆေးကြောလျှင် အစွန်းအထင်းပျောက်သည်။ ဂလစ်ဆရင်းကို နိုက်ထရိုဂလစ်ဆရင်း၊ ဒိုင်းနမိုက်စသော ပေါက်ကွဲစေတတ်သည့် ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ပြုလုပ်ရာ၌ အသုံးများသည်။ ဆဲလိုဖိန်းနှင့် ပလပ်စတစ်ပစ္စည်းများ ပြုလုပ်ရာ၌လည်း သုံးသည်။

ဂလစ်ဆရင်းသည် မခြောက်သွေ့တတ်သော ပစ္စည်းတစ်မျိုး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စီးကရက်နှင့် ဆေးတံသောက်ဆေးများတွင် ရောစွက်အသုံးပြုကြသည်။ ချို၍ စေးသော သတ္တိရှိခြင်းကြောင့် ဆပ်ပြာ၊ အလှဆီစသော အလှကုန်များ၊ ဘယဆေးများ၊ သရောစာမုန့်များ ပြုလုပ်ရာ၌ ဂလစ်ဆရင်းကို အများအစားအသုံးပြုကြသည်။ ဝမ်းနုတ်ဆေးအဖြစ် ဖြင့်လည်း သုံးကြသည်။

ဂလစ်စဂိုးမြို့ ။ ။ ဂလစ်စဂိုးမြို့မှာ စကော့တလန်ပြည်၏ အကြီးဆုံး ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်၍ ကလိုက်မြစ်ပေါ်၌ တည်ရှိပြီးလျှင် အက်ဒင်ဗရာမြို့တော်နှင့် ၄၇ မိုင်ခန့်သာ ကွာဝေးသည်။ ယခုအခါ လန်ဒန်မြို့မှလွဲလျှင် ဂရိတ်ဗြိတိန်တွင် အကြီးဆုံးမြို့ ဖြစ်လေသည်။

ဂလစ်စဂိုးမြို့သည် ကျောက်မီးသွေးနှင့် သံထွက်ရာ ဒေသ

များ၏ ဗဟိုတွင် တည်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် သင်္ဘောတည်ခြင်း၊ သံထည်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်းစသော စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ၌ အလွန်ကြီးကျယ်သည်။ ထို့ပြင် စက်ဖြင့်သိုးမွေးထည်၊ ချည်ထည်များရက်လုပ်ခြင်း၊ ဓာတ်ဆေးများချက်ခြင်းတို့လည်း ထွန်းကားလေသည်။

မြို့ကို လှပစွာ အကွက်ချ၍ ခေတ်မီအောင် တည်ထားသည်။ စက်ရုံကြီးများနှင့် အလုပ်ရုံကြီးများသည် နေရာအနှံ့ရှိသဖြင့် မီးခိုးထွက်နေသော ခေါင်းတိုင်များ၊ တည်ဆောက်ဆဲ သင်္ဘောကိုယ်ထည်များ၊ ခေတ်မီသင်္ဘောကျင်းတစ်လျှောက်တွင် ဆိုက်ကပ်ထားသော သင်္ဘောများမှ ရွက်တိုင်များသည် မြို့၏ ရှုခင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီး၊ သုခုမပညာသင်ကျောင်းများ၊ ကောလိပ်များ၊ ပြည်သူ့ စာကြည့်တိုက်၊ မြန်မာ့စီပယ်အဆောက်အအုံနှင့် စတော့ပွဲရုံကြီးများမှာ မြို့၏ ကျက်သရေဆောင်များ ဖြစ်သည်။ သုခုမပညာပြခန်းကြီးမှာ ကယ်လဗင်ဂရီခေါ် ပန်းခြံကြီးအတွင်းတွင် အနီရောင်သင်္ကေတဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသော အဆောက်အအုံဖြစ်၍ ဗြိတိသျှကျွန်းစုမှ အလွန် ရှားပါးကောင်းမွန်သော ပန်းချီကားများကို တွေ့နိုင်လေသည်။

မြို့၏အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင် ၆၂ မိုင်ခန့်ရှိ၍ လူဦး

ထိပ်တွင် ဂဟေပျော်ကိုယူ၍ သတ္တုများကို ဆက်ပေး သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သတ္တုများကို ပျော်နေသောဂဟေထဲ၌ နှစ်နှိပ်လှည့်ကောင်း၊ ဂဟေဆက်မည့်အရာတွင် ဂဟေကိုမီးတောက် ဖြင့်အရည်ပျော်အရှေ့လှည့်ကောင်း ဆက်ပေးတတ်သည်။ ထိုနည်း များအပြင် သတ္တုများကို မီးဖုတ်၍ဆက်သော နည်းလည်း ပါသေးသည်။ ထိုနည်းကို ငွေဂဟေနှင့်ကြေးဂဟေဆက် ရာတွင် အသုံးပြုကြ၏။

ဂဟေ မဆက်မီ သတ္တုများသည် ချေးမတင်ဘဲ စင်ကြယ်၍ နေရပေသည်။ သို့မှသာလျှင် သတ္တုများ၌ ဂဟေကောင်း စွာ စွဲကပ်နိုင်ပေသည်။ ချေးရှိနေလျှင် ယင်းကိုစားပစ်ရန် သတ္တုပျော်ကူခေါ် ပစ္စည်းတစ်မျိုးကို အသုံးပြုရသည်။ ဂဟေ ပျော့အတွက် ထင်းရှူးစေး၊ သို့မဟုတ် သွပ်ဖြင့်သတ်ထား သောဟိုက်ဒရိုဂလောရစ်အက်ဆစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေမာ အတွက်လက်ချားမှုန့်သို့မဟုတ်ဇောက်သာကိုလည်းကောင်း သတ္တု ပျော်ကူအဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။

ဂဠုန် ။ ။ လေးသောဝန်ကို ဆောင်ယူတတ်သော သတ္တဝါ သည် ဂဠုန်မည်၏ဟု မဂဇာအဘိဓာန်များက အဓိပ္ပာယ်ဖော် ပြသည်။ ထို့အပြင် ဂဠုန်သည် ငှက်တို့၏မင်းဖြစ်သည်။

နဂါးတို့ကိုနှိမ်နင်းသတ်ဖြတ်နိုင်သည်ဟု ကျမ်းဂန်များ၌ဆို၏။ ယင်း၏အတောင်များမှာ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တောက်ပြောင် လှပသည်ဟု အဋ္ဌကထာကျမ်းများ၌ဆိုသည်။ ဂဠုန်ငှက် မင်းသည် ယူဇနာ ၁၅၀ ခန့်အရွယ်ရှိကြောင်း သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ မဟာနိဒါနသုတ်၌ ပါရှိသည်။ ဂဠုန်မင်းသည် ဂဠုန်လေကိုပြုအံ့သောငှာအားထုတ်လတ်သော် ယူဇနာ ၆၀၀ ရှိသော အရပ်သည် မလောက်ဟူ၍ သံယုတ် အဋ္ဌက ထာ၌ လာရှိလေသည်။

ဗေဒင်ကျမ်းဂန်များ၌ 'တနင်္ဂနွေ ဂဠုန်၊ ရှေ့မြောက်ကြို၊ နေတုံခြောက်နှစ်မျှ' ဟူသော သံပေါက်အရ တနင်္ဂနွေ ဂြိုဟ်၏ အမှတ်အသားမှာ ဂဠုန်ဖြစ်သည်။ ရဲရင့်ခြင်း၊ အား ခွန်ဗလကြီးခြင်း၊ အောင်မြင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်သည်။ ခရစ် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရအား ပုန် ကန်တော်လှန်သော ဆရာစံသူပုန်ကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးသည်။ စနေနံ (နဂါးရုပ်)ဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်ကို အောင်နိုင်စေခြင်း ငှာ ဆရာစံသည် သုပဏ္ဏကဂဠုန်ရာဇာ (ဂဠုန်မင်း)ဘွဲ့ကို ခံယူခဲ့သည်။

မြန်မာစာပေတို့တွင် ဂဠုန်အကြောင်းကို ဤသို့ တွေ့ရ သည်။ 'ဂဠုန်နဂါးပုံမခြား စုံများတဲ့ရုပ်ကောင်၊ မှန်စွာ

သံဖြူသည် ခဲဂဟေခေါ် ဂဟေပျော့ဖြင့် ဤသို့ဂဟေဆော်သည်။

မာန်ဟန်ပြင်းသည့် ငှက်မင်းဂဠုန်
(ရွှေရိုးမြန်မာဝန်းချိယ)

ဖွေရှာ သေချာမှန်းထင်ကြည့်လွမ်းချင်သည့်စိတ်က ဝိပလ္လာ' ဟူ၍ စိန်ခြယ်ဖြာရောင်လင်း ကြိုးသီချင်းတွင် တိမ်ကို တင်စားနှိုင်းဖွဲ့ခဲ့သည်။ မြန်မာစာပေလောကတွင် စာဆို အကျော်အမော် တစ်ပါးဖြစ် သော ရှင်ဥက္ကမကျော်၏ တော လားရတုတွင်လည်း 'တိမ်ညိုမိ လ္လာ၊ တိမ်စူကာနှင့်၊ တိမ်ပြာ ရောယုက်၊ မရန်းဖက်၍၊ တိမ် သက်တံ့ရောင်၊ အဝါပေါင်ဝယ်၊ မှောင်ခဲ့တခါ၊ ပြာခဲ့တစ်မျိုး၊ ညိုခဲ့တလီ၊ ရီခဲ့တဖုံ၊ မှန်ခဲ့ တချက်၊ ယုဂန်ထက်က၊ လေး ဖက်လုံးမြို့၊ တိမ်ဂဠုန်လည်း၊ နဂါးရုံကြွေ၊ ရန်ချင်းတွေ့သော်၊ ခိုးငွေလွှတ်ပြိုင်၊ ဂုဏ်ချင်း ဆိုင်ခဲ့' ဟူ၍ တိမ်ကိုပင် သက် ဝင်လှုပ်ရှား ဂဠုန်ငှက်အလား တင်စားနှိုင်းဖွဲ့ခဲ့သည်။ မြန် မာတို့ ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်း တွင် စစ်ဆင်စစ်တက်ရာ၌ ဂဠုန်တောင်ပံဖြန့်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရုန်းရင်းဆန်ခတ် ဖြစ် သည့်ကုန်ဂါဠုန်လိုက်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆေးပင်ဝါးပင်များ တွင် ဂဠုန်လက်သည်ပင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂဠုန်ဆိုသောငှက်ကို အထူးတင်စား၍ ဆိုလေ့ရှိကြသည်။ ပသီပုံပြင်များတွင်လည်း ဂုန် ကဲ့ သို့ကြီးမားသောငှက် များရှိ ကြောင်းဖော်ပြပါ ရှိလေသည်။ ဘုရားဟောမုက္ခပါဠိငါးရာငါးဆယ်ဖြစ်စဉ် တိသန်ပါတ်ပဏ္ဍရကဇာတ်တော်၌ကား ဂေါတမမြတ်စွာ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဂဠုန်မင်းဖြစ်ဖူးခဲ့သည် ဟု တွေ့ရလေသည်။

ဂဠုန်ငှက်ကို မြန်မာပန်းချီဖြင့် ဤသို့သရုပ်ဖော်သည်။

ဂါတာ ဖွန်ယိုဟန်း ဝုဖဂန် (ခရစ် ၁၇၄၉-၁၈၃၂)။

။ ဂျာမန်စာဆိုတော်ကြီးဂါတာသည် ၁၇၄၉ ခုနှစ်တွင် ဂျာ မန်ပြည် ဖရန်ဖို့မြို့၌ ဖွားမြင်သည်။ အမိဖက်မှအဖိုးမှာ မြို့မျက်နှာဖုံး တရားသူကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်က အဖိုးဖြစ်သူနှင့် မိခင်ဖြစ်သူတို့က များစွာအလိုလိုက်ခဲ့၍ ဖခင် ကိုယ်တိုင် သားငယ်ကို အိမ်၌စာသင်ပေးလေသည်။ အသက် ၁၆ နှစ်ပြည့်မှ ဥပဒေပညာဆည်းပူးရန် လိုက်ပဆစ်မြို့သို့ ပို့လိုက်၏။ ဂါတာသည် ငယ်စဉ်အခါက ရုပ်သေးရုပ်များ နှင့် ဇာတ်ခင်းကျင်းပြသ ကစားလေ့ရှိရာ နောင်အခါတွင် ပြဇာတ်ရေးဆရာကြီးဖြစ်မည့် နိမိတ်ဟု ပြောဆိုကြ၏။

ဂါတာသည် လိုက်ပဆစ်မြို့၌ ကဗျာလင်္ကာများကိုစပ်ဆို သေးသည်။ ထို့နောက် မကျန်းမာသဖြင့် ဖရန်ဖို့မြို့သို့ ပြန်

လာပြီးလျှင် စထရက်ဇူးတက္ကသိုလ်၌ ဥပဒေပညာများ ကို ဆက်လက်ဆည်းပူးရာ ၁၇၇၁ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေဘွဲ့ထူး ကို ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့သည်။ စထရက်ဇူးတက္ကသိုလ်တွင် ယိုဟန်း ဟာဒါဆိုသူ စာဆိုတစ်ဦးနှင့် မိတ် ဖြစ်ခဲ့၍ ဟာဒါကဂါတာအား ရေးသီချင်းကြီးများကို စိတ်ဝင် စားအောင် ဆွဲဆောင်ခဲ့ ၏။ ထို့ပြင် ရှိတ်စပီးယား၏ စာများ ကိုလည်းဖတ်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့ သည်။ ထိုစဉ်က စပ်ဆိုသော ကဗျာများသည် ဂျာမနီပြည် ၏ ခေတ်စမ်းကဗျာညွန့်များ ဖြစ်၏။ သူ၏ကဗျာများ စပ်ပုံ စပ်နည်းကို သူ့ကိုယ်တိုင် ထွင် ယူ၍၊ သူ့ရေးပုံ ရေးနည်းကို 'ဂါတာ၏စာဟန်' ဟုပင် ခေါ် တွင် ကြသည်။ ကဗျာများ အပြင် ပြဇာတ်များကိုလည်း ရေးခဲ့ ၏။ ဓားပြပိုလ်ကြီးကို ဇာတ်လိုက်အရာတင်၍ ရေး

သောပြဇာတ်တစ်ခုကြောင့် နာမည်ကျော်ကြားလာလေ သည်။ ထို့နောက် ဝတ္ထုများ ဆက်ရေးသားရာ မင်းချီး မြောက်ခြင်းခံရသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့၏။

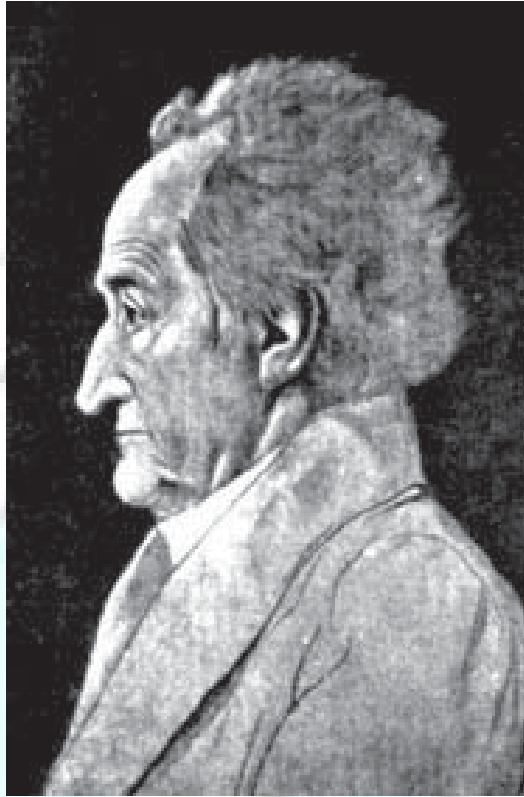
ကမ္ဘာတွင် ကျော်ကြားတည်တံ့စေသော ဂါတာ၏ လက် ရာမှာ 'ဖော့'ခေါ် ပြဇာတ်ဖြစ်သည်။ ထိုပြဇာတ်ကို ၁၇၇၃ ခုနှစ်တွင်စတင်ရေးခဲ့ရာ ပထမပိုင်းကို ၁၈၀၆ ခုနှစ် ၃၃ နှစ် ကြာမှ ပြီးစီးလေသည်။ ဒုတိယပိုင်းကို ၁၈၃၁ ခုနှစ်မှပြီး သဖြင့် စုစုပေါင်း ၅၈ နှစ်မျှကြာအောင် ရေးခဲ့လေသည်။ ထိုပြဇာတ်ကို အကြိမ်ပေါင်း ၃၀၊ ၄၀ ခန့်မျှ အင်္ဂလိပ် ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

ဂါတာ ထင်ရှားကျော်စောလာသောအခါ အရပ်ရပ်မှ ပညာလိုလားကြသော လူငယ်များသည် သူထံသို့လာရောက် ဆည်းကပ်ကြလေသည်။ ထိုလူငယ်များတွင် ဂါတာကဲ့သို့ ပင် ဂျာမန်စာပေလောက၌ ကျော်စောထင်ရှားသော စာဆို တော် ရှီးလားလည်းပါဝင်၏။ ဂါတာသည် ရှီးလားကို အလွန်ချစ်ခင်လေးစား၏။ ရှီးလားနှင့် အသက်ထက်ဆုံး ခင်မင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့သည်မှာ ဂါတာအဖို့ များ စွာအကျိုးရှိလေသည်။ ရှီးလားမှာ လုံ့လဝီရိယ ဇွဲသန်သူ တစ်ယောက်ဖြစ်၍ ဂါတာကို အစဉ်အမြဲနှိုးဆော်အားပေး လေ့ရှိသောကြောင့် 'ဖော့' ပြဇာတ်ပထမပိုင်းကို ပြီးစီးအောင် ရေးသားနိုင်လေသည်။ အခြားကဗျာများကိုလည်း အများ အပြား ရေးသားခဲ့၏။ ရှီးလား ကွယ်လွန်သောအခါ ဂါတာ

မှာ စာမဖွဲ့နိုင်လောက်အောင် ပူဆွေးခဲ့လေသည်။ (ရှီးလားဂျေ၊ ဇက် (စ) - ရှု။)

ဂါထာသည် ၁၈၃၂ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်လေရာ၊ အလောင်းကို သူ၏ မိတ်ဆွေ ရှီးလား၏ ဂူအနား၌ပင် မြှုပ်နှံလိုက်ကြ၏။ ငယ်ရွယ်စဉ်ကစ၍ သေသည်အထိ ဂါထာသည် လူ့ဘဝလောကကို အသေးစိတ်ကြည့်ရှုမှတ်သားတတ်သူဖြစ်သည်။ မည်ကဲ့သို့သော အဖြစ်အပျက်မျိုးမဆို ဂါထာအတွက် သေးလွန်းနပ်လွန်းသည်ဟု မရှိခဲ့။ စေ့စေ့စပ်စပ် လေ့လာသုံးသပ်သည်သာ များလေသည်။

ဂါထာသည် သူ၏ကဗျာများနှင့် ပြဇာတ်များတွင် လူ့ဘဝကို အသေးစိတ်ဝေဖန်၍ ထိရောက်စွာ ရေးသားခဲ့လေသည်။ သူ၏

ဂျာမန်စာဆိုတော်ကြီး ဂျေဒဗျူးဂါထာ

အတွေးအခေါ်များမှာ လက်နှင့်ကိုင်၍ပြနိုင်လောက်အောင် မယ်မယ်ရရရှိသော စိတ်ကူးစိတ်သန်းများဖြစ်၍ သာမန်လူများ ဉာဏ်မမီနိုင်အောင် ပြောင်မြောက်ပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဂါထာသည် ကမ္ဘာ့စာပေတွင် ရိုတ်စပီးယားကဲ့သို့ ထင်ရှားသော စာဆိုတော်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဂါထာသည် စာပေကဗျာလင်္ကာဘက်၌သာထူးချွန်သည်မဟုတ်၊ သဘာဝသိပ္ပံပညာရပ်များ၌လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မှု၌လည်းကောင်း ပါရမီရင့်သန်ခဲ့သော စွယ်စုံပညာရှိကြီးဖြစ်ပေသည်။ သူသည်လူတို့၏ သဘာဝကို အကြွင်းမဲ့ နားလည်သူဖြစ်၏။ ဂါထာသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးက လေးစားကြည်ညိုရသော စာဆိုတော်ပညာရှိကြီးဖြစ်သည်ကို အမျိုး ဘာသာမရွေး ဝန်ခံကြရသည်။ ဥရောပတိုက်နှင့် အမေရိကတိုက်ရှိ များစွာသောမြို့ကြီးပြကြီးများ၌ ဂါထာကိုဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် သူ၏ကျောက်ရုပ်ကိုစိုက်ထူထားကြသည်။ သူမွေးဖွားရာနေရာဖြစ်သော ဖရန်ဖိုမြို့အိမ်နှင့် သူနှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်သွားသော ဗိုင်းမားရှိ အိမ်တို့ကို နောင်လာ နောက်သားတို့ ကြည့်ရှုရန် အမှတ်တရထားရှိလေသည်။

ဂါထာ။ ။ ခုဒ္ဒကပဌအဋ္ဌကထာ၊ မင်္ဂလာသုတ္တအဖွင့်၌ ဂါထာဟူသောပုဒ်ကို 'အက္ခရာပုဒ်' နိယမိတဂန္ထိတေနဝစနေန 'ဟူ၍

အဋ္ဌကထာဆရာ ရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဖွင့်ဆိုအပ်သည်နှင့်လျော်စွာ အက္ခရာပုဒ်တို့ကို သတ်မှတ်၍ ဖွဲ့ဆိုရေးသားအပ်သော ပါဠိအဖွဲ့ကို ဂါထာဟု ခေါ်သည်။ ဂါထာကိုပဇ္ဇဟူ၍လည်းကောင်း၊ သိလောကဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုသေးသည်။

ဂါထာသည် မြန်မာမှု၌ ကဗျာနှင့် သဘောတူသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဂါထာသည် ပါဠိကဗျာပင်ဖြစ်သည်။ (ကဗျာလင်္ကာ - လည်းရှု။) တစ်ဂါထာ၌ လေးပါဒ်ရှိသည်။ မကြာ အရေအတွက်ဖြင့် သတ်မှတ်ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဂါထာ၊ အက္ခရာအရေအတွက်ဖြင့် သတ်မှတ်ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဂါထာဟူ၍ ဂါထာ ၂ မျိုးရှိပြန်သည်။

မကြာဆိုသည်မှာ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်စစ်တစ်ပြက် လက်ဖျက်တစ်တီးကာလကိုခေါ်သည်။ သာမန်အားဖြင့် အက္ခရာ ၂ ဟူသော အက္ခရာများသည် တမကြာ ရှိ၏။ အသံပေါ့သောကြောင့် လဟု ခေါ်သည်။ အာ၊ ဤ၊ ဦ၊ ဧ၊ ဩဟူသော အက္ခရာများသည် နှစ်မကြာ ရှိ၏။ အသံလေးသောကြောင့် ဂရဟု ခေါ်သည်။

မကြာအရေအတွက်အားဖြင့် သတ်မှတ် ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဂါထာမျိုးကို မကြာဝတ္ထိဂါထာဟု ခေါ်သည်။ ထိုမကြာဝတ္ထိဂါထာသည်

- ၁။ အရိယာဂါထာမျိုး
 - ၂။ ဂီတိဂါထာမျိုး
 - ၃။ ဝေတာလီဂါထာမျိုး
 - ၄။ မတ္တာသမကဂါထာမျိုး
- ဟူ၍ လေးမျိုးပြားသည်။
- ၁။ ဆဋ္ဌောဒိလလဟုဇော်ဝါ ၁၂ မကြာ၊
 - ၂။ ဂယုတညေဆဂ္ဂဏာနဇော်ဝါသမေ ၁၈ မကြာ
 - ၃။ အရိယာယန္တဒ္ဓေလော ၁၈ မကြာ
 - ၄။ ဆဋ္ဌောန္တေဂေါဂဏာဆညေ ၁၅ မကြာ

အထက်ပါဂါထာ၌ ပထမဒုတိယနှစ်ပါဒ်ဟူသော ရှေ့ထက်ဝက်တွင် မကြာ ၃ဝ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထနှစ်ပါဒ်ဟူသော နောက်ထက်ဝက်တွင် မကြာ ၂၇၊ ပေါင်း ၅၇ မကြာဖြင့်

သတ်မှတ် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ဤဂါထာမျိုးကို အရိယာဂါထာမျိုးဟုခေါ်သည်။

- ၁။ သဒ္ဓမ္မထမဒလေယဒိ ၁၂ မတြာ
- ၂။ လက္ခဏမရိယာယဝုတ္တမုဘယေသု ၁၈ မတြာ
- ၃။ ယဿာဒလေသုယုတ္တံ ၁၂ မတြာ
- ၄။ ဝုတ္တာသာဂီတိဝုတ္တယတိလလိတာ ၁၈ မတြာ

အထက်ပါဂါထာ၌ ရှေ့ထက်ဝက်တွင် မတြာ ၃၀၊ နောက်ထက်ဝက်တွင် မတြာ ၃၀၊ ပေါင်း မတြာ ၆၀ ဖြင့် သတ်မှတ် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ဤဂါထာမျိုးကို ဂီတိဂါထာမျိုးဟုခေါ်သည်။

- ၁။ ဝိသမေဆသိယုံကလာမုခေ ၁၄ မတြာ
- ၂။ သမေတွဋ္ဌရလဂါတတောပရိ ၁၆ မတြာ
- ၃။ ဝေတာလီယံတမုစ္စတေ ၁၄ မတြာ
- ၄။ လဟုဆတ္တံနနိရန္တရံသမေ ၁၆ မတြာ

အထက်ပါဂါထာ၌ ပထမပါဒတွင် ၁၄ မတြာ၊ ဒုတိယပါဒတွင် ၁၆ မတြာ၊ တတိယပါဒတွင် ၁၄ မတြာ၊ စတုတ္ထပါဒတွင် ၁၆ မတြာ၊ ပေါင်း ၆၀ မတြာဖြင့် သတ်မှတ်ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ဤဂါထာမျိုးကို ဝေတာလီဂါထာမျိုးဟုခေါ်သည်။

- ၁။ ယမတိတလက္ခဏဝိသေသယုတံ ၁၆ မတြာ
- ၂။ မတ္တာသမာဒိပါဒါဘိဟိတံ ၁၆ မတြာ
- ၃။ အနိယတဝုတ္တပရိမာဏသဟိတံ ၁၆ မတြာ
- ၄။ ပထိတံဇနေသုပါဒါကုလတံ ၁၆ မတြာ

အထက်ပါဂါထာ၌ ပါဒတိုင်းတွင် ၁၆ မတြာစီ အညီအမျှထား၍ ၆၄ မတြာဖြင့် သတ်မှတ် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ဤဂါထာမျိုးကို မတ္တာသမာဓဂါထာမျိုးဟု ခေါ်သည်။

အက္ခရာအရေအတွက်အားဖြင့် သတ်မှတ်ဖွဲ့ဆိုအပ်သော ဂါထာမျိုးကို ဝဏ္ဏဝုတ္တိဂါထာဟု ခေါ်သည်။ ထိုဝဏ္ဏဝုတ္တိဂါထာသည်

- ၁။ သမဝုတ္တိ၊ လေးပါဒလုံးတူညီသောဂါထာ
- ၂။ အနုသမဝုတ္တိ၊ ထက်ဝက်(၂ပါဒစီ)တူညီသောဂါထာ
- ၃။ ဝိသမဝုတ္တိ၊ တစ်ပါဒနှင့်တစ်ပါဒ မတူညီသောဂါထာဟူ၍ သုံးမျိုးပြားသည်။

- ၁။ ယံ ဒု န္ဓိ မိ တ္တိ အ ဝ မ ဂံ လ ဉ္ဇ၊*
ဂ ဂ လ ဂ ဂ လ လ ဂ လ ဂ ဂ
- ၂။ ယော စာမ နာ ပေါသ ကုဏဿသ ဒွေ၊။
ဂ ဂ လ ဂ ဂ လ လ ဂ လ ဂ ဂ
- ၃။ ပါ ပ ဂ္ဂ ဟော ဒု သုပိ နံ အ ကန္တိ၊
ဂ ဂ လ ဂ ဂ လ လ ဂ လ ဂ ဂ
- ၄။ ဗု ဒွါ နု ဘာ ဝေ န ဝိ နာသ မေန္တိ။*
ဂ ဂ လ ဂ ဂ လ လ ဂ လ ဂ ဂ

အထက်ပါဂါထာသည် ၁၁ လုံးစီ အညီအမျှသတ်မှတ်ဖွဲ့ဆိုထားအပ်သော ဝဏ္ဏဝုတ္တိဂါထာမျိုးဖြစ်၏။ လေးပါဒလုံး ဂရုလဟု ဂိုဏ်းနေဂိုဏ်းထားတူညီသောကြောင့် သမဝုတ္တိဂါထာဟုခေါ်သည်။(ဂရုကို ဂ ငယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊လဟုကို လ ငယ်ဖြင့်လည်းကောင်း ပြထားသည်။)

- ၁။ စ တူ ဟ ပါ ယေ ဟိ သ ဝိ ပွ မု ဧတ္တာ၊
လ ဂ လ ဂ ဂ လ လ ဂ လ ဂ ဂ
- ၂။ ဆစ္စာ ဘိဋ္ဌာနာ နိ အ ဘ ပ္ပ ကာ တုံ။
ဂ ဂ လ ဂ ဂ လ လ ဂ လ ဂ ဂ
- ၃။ တ္တဒ ဖွိ သံ ယေ ရ တ နံ ပ ဏီ တံ၊
လ ဂ လ ဂ ဂ လ လ ဂ လ ဂ ဂ
- ၄။ ဧ တေ န သ စ္ဓေ န သု ဝ တ္တိ ဟော တု။*
ဂ ဂ လ ဂ ဂ လ လ ဂ လ ဂ ဂ

အထက်ပါဂါထာသည်လည်း ၁၁ လုံးစီအညီအမျှ ဖွဲ့ဆိုထားအပ်သော ဝဏ္ဏဝုတ္တိဂါထာမျိုးဖြစ်၏။ သို့သော် ပထမပါဒနှင့် တတိယပါဒ၊ ဒုတိယပါဒနှင့် စတုတ္ထပါဒအားဖြင့် ၂ ပါဒစီ ဂရုလဟုဂိုဏ်းနေဂိုဏ်းထားတူညီသောကြောင့် အနုသမဝုတ္တိဂါထာဟု ခေါ်သည်။

*ခရောပွင့်အမှတ်ပါ အက္ခရာများသည် ပါဒဆုံး ဂရု(ပါဒန္တဂရု)များ ဖြစ်ကြ၏။ ဂိုဏ်းအကြောင်းတွင် ရှုပါ။

- ၁။ အ နေ က ဇာ တိ သံ သာ ရံ၊
လ ဂ လ ဂ လ ဂ ဂ ဂ ဂ
- ၂။ သ န္ဓာ ဝိ သံ အ နိ ဖွိ သံ။
ဂ ဂ ဂ ဂ လ ဂ လ ဂ
- ၃။ ဂ ဟ ကာ ရံ ဂ ဝေ သ န္ဓော၊
လ လ ဂ ဂ လ ဂ ဂ ဂ
- ၄။ ဒု က္ခာ ဇာ တိ ပု န ဂ္ဂ နံ။
ဂ ဂ ဂ လ လ ဂ လ ဂ

အထက်ပါဂါထာသည် ၈ လုံးစီ အညီအမျှ ဖွဲ့ဆိုထားအပ်သော ဝဏ္ဏဝုတ္တိဂါထာမျိုးဖြစ်၏။ လေးပါဒလုံး တစ်ပါဒနှင့် တပါဒ ဂရုလဟုဂိုဏ်းနေ ဂိုဏ်းထား မတူသောကြောင့် ဝိသမဝုတ္တိဂါထာဟုခေါ်သည်။ မြန်မာပြည်၌ ဤရှစ်လုံး ဖွဲ့ဂါထာမျိုးကိုအဖွဲ့များသည်။ ဦးထွန်းမြင့်

ဂါရင်း အိပ်၊ ဒဗျူ (ခရစ် ၁၈၉၃-၁၉၄၆) ။ ။ ဣမန်နိုင်ငံ နတ်ဆီ(နာဇီ)ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သော ဟာမင်ဝီလင်ဂါးရင်းသည် ဘားဘေးရီးယားပြည် ရိုဇင်ဟိုင်းမြို့၌ ၁၈၉၃ ခုနှစ်၊ဇန်နဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် ကြည်းတပ်ဗိုလ်အဖြစ်ဖြင့် စစ်မှုထမ်းရာမှ ပထမကမ္ဘာစစ်ဖြစ်သော်လေတပ်သို့ကူးပြောင်းခဲ့သည်။

ဂျမန်လေတပ်မှူး ဟာမင်ဝီလင်ဂါးရင်း

ရန်သူလေယာဉ်ပျံများကို အများဆုံးပစ်ချနိုင်သဖြင့် ပထမ တန်းလေယာဉ်သူရဲကောင်းဟု ချီးကျူးခြင်းခံရသည်။

၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် ဟစ်တလာတည်ထောင်သော နတ် ဆီအဖွဲ့သို့ဝင်သည်။ နာဇီအဖွဲ့ မှန်တိုင်းတပ်ကို ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ရသည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်၌ ပရပ်ရှားပြည်နယ် ဝန်ကြီး ချုပ်ဖြစ်၍ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးလည်း ဖြစ်လာသည်။ ၇၇ မန်လေတပ်ကို ကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်၌ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွက် ပြင်ဆင်မှုဖြစ်သော ၄ နှစ် စီမံကိန်းကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ နတ်ဆီများတန်ခိုးကြီးချိန် တွင် ၇၇မန်လေတပ် မိုလ်ချုပ်မှူးဖြစ်သော ဂါးရင်းသည် အလွန်အရေးပါအရာရောက်ခဲ့၍ ဟစ်တလာ၏ ညာလက်ရုံး ကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးခါနီး ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ဟစ်တလာနှင့် မသင့်မတင့်ဖြစ်၍ နတ်ဆီ ပါတီမှနုတ်ထွက်ခဲ့လေသည်။ စစ်ကြီးအပြီး စစ်ရာဇဝတ် ကောင်များကိုစစ်ဆေးသော မဟာမိတ်စစ်ခုံရုံးက ဂါးရင်း အား စစ်ရာဇဝတ်ကောင်အဖြစ်ဖြင့် ၁၉၄၆ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့၌ သေဒဏ်အမိန့် ချမှတ်လိုက်သည်။ သေဒဏ်အပြစ်ပေးရန်နေ့သို့မရောက်မီ ဂါးရင်းသည် မိမိ ကိုယ်ကို မိမိအဆိပ်ခတ်၍ အဆုံးစီရင်လိုက်လေသည်။

ဂီတ ။ ။ (သီချင်းများ - ၅။)

ဂီယားနားနယ်များ ။ ။ ဂီယားနားအမည်ရှိသောနယ် မှာ သာမန်အားဖြင့်တောင်အမေရိကတိုက် အမေရိန် မြစ်၏ မြောက်ဘက်နှင့် အော်ရင်နိုးကိုးမြစ်၏ အရှေ့ဘက်၌ရှိ၍ အကြမ်းအားဖြင့် အကျယ်အဝန်း စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၆၉၀၀၀၀ ရှိသောနယ်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ယခုအခါ၌ ကား တောင်အမေရိကတိုက်တွင် ဗြိတိသျှ၊ ပြင်သစ်နှင့် ဒပ်ချတို့စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်ကြသော နယ်တို့ကို အတိအကျသတ် မှတ်၍ ဂီယားနားနယ်ဟု ခေါ်သည်။ ထိုဂီယားနား နယ် ၃ နယ်၏ အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင် ၁၇၈၅၀၀ ရှိသည်။ အဆိုပါနယ် ၃ နယ်မှာ ဗြိတိသျှဂီယားနား၊ ဒပ်ချ ဂီယားနားနှင့် ပြင်သစ်ဂီယားနားတို့ဖြစ်၏။

ထိုဂီယားနားနယ် ၃ နယ်စလုံး၏ ပကတိအနေအထား အသွင်အပြင်မှာ တစ်မျိုးတည်းဖြစ်၏။ ပင်လယ်ကမ်းရိုး တန်းတစ်လျှောက်၌ နိမ့်သောလွင်ပြင်ဒေသရှိ၍ အတွင်းဘက် တွင် ဂီယားနားကုန်းပြင်မြင့်ရှိသည်။ မြစ်များသည် မြင့် သောတောင်တန်းများမှ သမုဒ္ဒရာထဲသို့စီးဝင်ကြ၏။ ထိုမြစ် တို့သည် များသောအားဖြင့် ရေစီးသန်သဖြင့် လှေများကို ခရီးဝေးအတွက် အသုံးမပြုနိုင်ချေ။

ဂီယားနားသစ်တောများ၌ ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းမှအစ ပေ ပေါင်းများစွာမြင့်မားသော သစ်ပင်ကြီးများအထိ ပေါက် ရောက်ကြ၍ တောတိရစ္ဆာန်ကြီးငယ်တို့သည်လည်း ကျက် စားသွားလာနေထိုင်ကြ၏။ မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်များ ထဲတွင်ကား မိကျောင်းခေါင်းတို့များနှင့် အခြားတွားသွား ကောင်များကိုတွေ့ရှိနိုင်သည်။

ဂီယားနားနယ်များ၏ ရာသီဥတုတို့မှာ အပူပိုင်းရာသီဥတု ပင်ဖြစ်သော်လည်း အောက်တိုဘာလနှင့် ဇူလိုင်လအတွင်း အချိန်မှန်တိုက်ခတ်သော အရှေ့မြောက် ကုန်သည်လေမှန် ကြောင့် ရာသီဥတုမှာ ပြင်းထန်သင့်သလောက် မပြင်းထန် ချေ။ ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလအတွင်း၌ကား လွန် စွာပူပြင်း၏။ မေလမှဩဂုတ်လဆန်းအထိနှင့် ဒီဇင်ဘာလ၊ ဇန်နဝါရီလများတွင် မိုးအများဆုံးရွာသွန်းသည်။

ဂီယားနားနယ် ၃ နယ်လုံး၏ လူဦးရေ စုစုပေါင်းမှာ ၅၅၀၀၀၀ ဖြစ်၏။ ထိုအနက် နိုင်ငံခြားလူမျိုးပေါင်းစုံသာ လျှင်များပြား၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမှာ အနည်းငယ် သာ ပါဝင်သည်။ ဗြိတိသျှဂီယားနားနယ်တွင် တိုင်းရင်း သားဦးရေ ၉၀၀၀၊ ဒပ်ချဂီယားနားနယ်တွင် ၃၀၀၀နှင့် ပြင် သစ်ဂီယားနားတွင် ၂၅၀၀ မျှ ဖြစ်၏။

ခရစ် ၁၄၉၈ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာလှည့်သူ ကိုလံဗတ်သည် ဂီယားနားကမ်းခြေကို အဝေးကလှမ်း၍မြင်ရုံသာမြင်ခဲ့ရ သည်။ ကမ်းပေါ်သို့ မတက်ခဲ့ချေ။ အနောက်တိုင်းသား တို့၏ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သော အယ်ဒိုရားဒိုးနိုင်ငံ ကို စပိန်နှင့် ပေါ်တူဂီသင်္ဘောသားတို့က ဂီယားနားနယ်၌ရှာ

ဂီယားနားနယ်များ

ဖွေရန်ကြိုးစားသော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။ ဗြိတိသျှ လူမျိုး ဆာဝေါလတာရာလေးလည်း ထို့အတူပင် မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ၁၇ ရာစု အလယ်ပိုင်းသို့ ရောက်ခါမှ ထိုဒေသ များ၌ ကိုလိုနီနိုင်ငံများကို ဥရောပတိုက်သားတို့ စတင် ယူထောင်မိကြလေတော့သည်။

ဗြိတိသျှဂီယားနားနယ်သည် တောင်အမေရိကတိုက်၏ မြောက်ဖက်ပင်လယ်ကမ်းတွင်တည်ရှိသည်။ ထိုနယ်ကို ဗြိတိ သျှဘုရင်က 'ကရောင်းကိုလိုနီ' နယ်အဖြစ် အုပ်ချုပ်သည်။ ထိုနယ်မှာ စတုရန်းမိုင် ၈၃၀၀၀ ကျယ်၏။ ၁၉၅၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ လူဦးရေ ၄၃၇၀၂၂ ရှိ၏။ လူမျိုး ထဲတွင် အရှေ့အိန္ဒိယလူမျိုးနှင့် ကပ္ပလီများ အများဆုံးဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်၊ ပေါ်တူဂီနှင့်တရုတ်အပြင် အခြားလူမျိုးများ သောင်း ပြောင်းရှိကြ၏။ ထိုနယ်မှာ ပေ ၂၀၀၀ အမြင့်မှကျလာ သော ကိုင်အက်တူးရေတံခွန်ကြောင့် ကျော်စော၏။ တွေ့ ရှိနိုင်သော ဓာတ်သတ္တုများကား ရွှေ၊ စိန်၊ မန်ဂန်နှင့် ဗောက်ဆိုက်တို့ဖြစ်၍ ထုတ်ကုန်များကား သစ်၊ သကြား၊ ဆန်၊ ရမ်အရက်၊ သကာ၊ ကာဖီနှင့်အုန်းသီးများဖြစ်၏။ မြို့တော်မှာ ဂျောတောင်းဖြစ်သည်။

ဒပ်ချဂီယားနားနယ်ကား ဗြိတိသျှနှင့် ပြင်သစ်ဂီယားနား

နယ်ကြားတွင် တည်ရှိသည်။ စတုရန်းမိုင် ၅၅၁၂၉ ကျယ်၍၊ လူဦးရေမှာ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ ၁၇၇၂၉၀ ရှိ၏။ မြို့တော်မှာ ပရမ္မာရီဗို ဖြစ်သည်။

ထိုနယ်ကို ဒပ်ချအစိုးရက တိုက်ရိုက်ခန့်အပ်သည့် ဘုရင် ခံကအုပ်ချုပ်သည်။ ဒပ်ချဂီယားနားနယ်၏ ထွက်ကုန် များမှာ ဗောက်ဆိုက်၊ ရွှေ၊ သကြား၊ ကာဖီ၊ ငှက်ပျော သီးနှင့် သစ်စသည်တို့ ဖြစ်၏။

ပြင်သစ်ဂီယားနား နယ်သည် တောင်အမေရိကတိုက် အရှေ့မြောက်ထောင့်စွန်း၌ တည်ရှိ၍ စတုရန်းမိုင် ၃၄၇၄၀ ကျယ်ဝန်း၏။ ၁၉၄၆ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ လူဦး ရေ ၂၈၅၃၇ ရှိသည့်အနက်က ယင်းမြို့ တွင် ၁၁၇၇၀၄ ယောက်ရှိလေသည်။

ပြင်သစ်ဂီယားနားနယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှာ ဗဟိုအစိုးရက တိုက်ရိုက်ခန့်ထားသော ဘုရင်ခံနှင့် သူ၏အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့၏ လက်ထဲတွင်ရှိသည်။

ပြင်သစ်ဂီယားနားနယ်မှ ထွက်သော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် အသီး အနှံများမှာ ကိုကိုး၊ ငှက်ပျောသီး၊ သစ်အမျိုးမျိုး၊ ရွှေ၊ ရမ် အရက်၊ သားရေအစုံအခြောက်၊ ဆန်စပါး၊ ပြောင်းဆန်နှင့် ကြံပင်တို့ ဖြစ်လေသည်။

ဗြိတိသျှဂီယားနားနယ် ဂျောတောင်းမြို့တော်၏ ရှုခင်း

www.foreverspace.com.mm

နာမည်ကျော်ပြဇာတ်ဆရာ ဆာ ဝီလျံ ဂီးလဗတ်

ဂီးလဗတ်နှင့် ဆာလီဗန် ။ ။ အနောက်နိုင်ငံ ပြဇာတ် အနုပညာ၌ အဆိုနှင့်အကကိုသာ ရောဖက်၍ပြသော ဇာတ် ရွှင်ဇာတ်မြူးဟူ၍ရှိသည်။ ယင်းဇာတ်များကို ကောမစ် အော်ပရာဟုခေါ်သည်။ မြန်မာလို တေးသံစုံက ဇာတ်ရွှင် ဟုခေါ်ဆိုနိုင်သည်။ ထိုဇာတ်တို့တွင် သီချင်းစာသား ရေးသား ခြင်းနှင့် သီချင်းတေးသံသွင်းခြင်းသည် အရေးပါ အရာရောက် ပေသည်။ ဆာဘွဲ့ရ ဆွင့် ဂီးလဗတ်သည် နာမည် ကျော် ပြဇာတ်ရေးဆရာဖြစ်၍ ဆာဘွဲ့ရ အာသာဆာလီ ဗန်သည်လည်းနာမည်ကျော် ဂီတဆရာကြီး ဖြစ်လေရာ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂ ဦးတို့က ပြဇာတ်စာသားနှင့် ဂီတအသံကို စပ်တူ ရေးသားသီဆိုကြသည်မှာ အထူးပင် သဟဇာတဖြစ်ကြ၍ ဂီးလဗတ်နှင့်ဆာလီဗန်ဟူသော အမည် ၂ ခုမှာ ပြဇာတ် သမိုင်းတွင် ဒွန်တွဲလျက် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားခဲ့လေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂ ဦး၏ ဇာတ်ရွှင်ဇာတ်မြူးများမှာ လူ့ဘဝကို ရွှင်မြူးဖွယ်ဖြစ်အောင် သရုပ်ဖော်နိုင်သဖြင့် ယနေ့တိုင် အများက နှစ်သက်ကြပေသည်။

လန်ဒန်မြို့ရှိ ဆပွိုင်းရုံတော်၌ နာမည်ကျော်ပုဂ္ဂိုလ် ၂ ဦး တို့၏ဇာတ်မြူးများကို ရုံတင်ပြသခဲ့ဖူးသည်။ သူတို့ ၂ ဦး သည် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်မျှတွဲဖက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ ပြဇာတ် အနုပညာတွင်သာမက ငွေရေးကြေးရေးဖက်တွင်လည်း အလွန်ပင်ကျေးဇူးများခဲ့သည်။

ဂီးလဗတ်သည် ခရစ် ၁၈၃၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်

နေ့တွင်၊ လန်ဒန်မြို့၌ ဖွားမြင်သည်။ ပထမတွင် အစိုးရအမှု ထမ်းခဲ့သည်။ နောင်သော် ဝတ်လုံအဖြစ်နှင့် အသက်မွေး ယင်း ၁၈၆၁ ခုနှစ်တွင် ရယ်ရွှင်ဖွယ်ကဗျာများ ရေးခဲ့ရာမှ စာဆိုလောကတွင် နာမည်ကျော်လာခဲ့၍ နောက်တွင်ဂီတ နာမည်ကျော် ဆာလီဗန်နှင့် တွဲဖက်မိခဲ့ကြသည်။ ၁၉၁၁ ခု နှစ်တွင် ဆာဝီလျံဂီးလဗတ်သည် ရေနစ်သေဆုံးသည်။

အာသာဆာလီဗန်(ခရစ် ၁၈၄၂-၁၉၀၀)သည် အင်္ဂလန် ပြည် ဆင်းဟတ်မြို့ စစ်တပ်တီးဝိုင်းဆရာ၏သားဖြစ်၍ငယ်စဉ် ကပင် ဖခင်၏ တီးဝိုင်းသို့ လာရောက် နားထောင်လေ့ရှိသဖြင့် တီးမှုတ်သူများနှင့် အကျွမ်းဝင်ခဲ့သည်။ ထိုကြောင့်ပင် တူရိ ယာအသီးသီး တီးမှုတ်သူများသည် သူ့အားတတ်စွမ်းသမျှ သင်ကြားပေးကြသဖြင့် အသက် ၈ နှစ်သို့ရောက်သောအခါ၊ တီးဝိုင်းမှ သီချင်းအားလုံးကို အလွတ်ရနေ၍ မည်သည့်တူရိ ယာကိုမဆို တီးမှုတ်နိုင်လေသည်။ ဖခင်သည် သားအတွက်

ဂီတအနုပညာရှင်ဆာ အာသာ ဆာလီဗန်

ဂုဏ်ယူသော်လည်း တူရိယာဝိုင်းတွင် အတင်းဝင်ရောက် အသက်မွေးရန် မတိုက်တွန်းချေ။ မိခင်မှာကျောင်းဆရာမ ဖြစ်ရာ သားငယ်အား ဂီတပညာတတ်သလို စာပေပညာ တတ်မြောက်စေရန် ဂရုစိုက်လေသည်။ သားငယ်၏ ရှေး အမျိုးသားသီချင်းများ၊ ရှေးဟောင်းကဗျာများကို နှစ် သက်ခြင်းမှာ မိခင်ထံမှရသော အမွေပင်ဖြစ်တော့သည်။

အသက် ၁၂ နှစ်အရွယ်တွင် ဆာလီဗန်သည် ဘုရင့်ဝတ်ကျောင်းတော် ခမ္မသီချင်းတိုင်းတွင် ဝင်ရောက်အမှုထမ်းလေသည်။ အသက် ၁၄ နှစ်ခန့်တွင် ပညာတော်သင်စရိတ်ရရှိ၍ လန်ဒန်မြို့ရှိ တော်ဝင်ပန်တျာပညာတံခွန်အသင်းနှင့် လိုက်ပေခပ်ပန်တျာကျောင်းများတွင် ဆရာကောင်းများနှင့် သင်ကြားခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ နောင်အခါသော် ကမ္ဘာကျော်ပြဇာတ်ဆရာကြီး ရှိတ်စပီးယား၏ သီချင်း စာသားတို့ကို တေးသံသွင်းပေးရာ၌ ပိုမိုထင်ရှားကျော်စောလာသည်။ ၁၈၆၄ ခုနှစ်တွင် သူ၏ ဗယ်လေခေါ် ကဇာတ်ကို ရုံတင်ပြခဲ့ရာ နိုင်ငံကျော် ဖြစ်လာလေသည်။ (ဗယ်လေ - ရှူ) ၁၈၇၁ ခုနှစ်တွင် ပန်တျာလောကမှ ပြဇာတ်လောကသို့ ကူးပြောင်းခဲ့ပြီး ဂီးလဗတ်နှင့် တွဲဖက်မိသည်။

ဓမ္မသီချင်းများကို သြဂင်စန္ဒယားနှင့် တီးရာ၌ ဆာလီဗန်ကို လူကြိုက်များကြသည်မှန်၏။ သို့သော် ဂီးလဗတ်နှင့် တွဲဖက်၍ပြသသော ဇာတ်ရွှင် ဇာတ်မြူးများမှ ဂီတကြောင့် သူ့ကိုပို၍ လူကြိုက်များကြသည်။

ဂီးလဗတ်၏စာသားမှာ ထိမိလှသည်။ သူ၏ စာသားပြောင်သလောက် ဆာလီဗန်၏ ဂီတသံကလည်း ပြောင်

ဂီးလဗတ်နှင့် ဆာလီဗန်တို့ကို ဇာတ်ခုံပေါ်၌ မြင်ရပုံ

မြောက်လှပေသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့ ၂ ဦးသား စပ်တူအလုပ်ကို နှစ်ပေါင်း ၂၀ မျှ၊ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြရာ လန်ဒန်မြို့ ဆမ္မိုင်း ဇာတ်ရုံတော်မှ သူတို့၏ ဇာတ်ပွဲကပြတိုင်း လူပြည့်ကျပ်လျက် ရှိခဲ့လေသည်။ ဆာလီဗန်သည် ၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် ဆာဘွဲ့ဖြင့် သူကောင်းပြုခြင်းခံရသည်။ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် သူ၏အော်သရာဇာတ်တစ်ခုကိုစီကုံးရေးသားဆဲ ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်လေရာ၊ သူ၏ရုပ်ကလာပ်ကို သူငယ်စဉ်က ဓမ္မသီချင်းများ သီဆိုခဲ့ရာဖြစ်သော စိန်ပေါဘုရားရှိခိုးကျောင်းတွင် မြှုပ်နှံသင်္ဂြိုဟ်ထားလေသည်။ (အော်ပရာဇာတ်ပွဲ - လည်းရှူ။)

၇။ ။ ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်တွင် ဂူကြီးများ၊ ဥမင်လိုဏ်ခေါင်းကြီးများ သဘာဝအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာသည်မှာ များစွာ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည်။

မြေအောက်တွင် ကြွက်များ ဖောက်ထားသော ဂယ်ပေါက်ခေါ် လိုဏ်ခေါင်းကလေးများကို တွေ့မြင်ဘူးကြပေလိမ့်မယ်။ ဥမင် လိုဏ်ဂူများမှာ ဂယ်ပေါက်များကဲ့သို့ မြေအောက်၌လည်းကောင်း၊ တောင်ကမ်းပါးယံများ၌လည်းကောင်း အတွင်းသို့ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ကာ အပေါက်လိုဏ်ခေါင်းကြီးများ ဖြစ်နေတတ်သည်။

ထိုဥမင်လိုဏ်ခေါင်းများထဲ၌ ကမ္ဘာဦးအစ၌ လူများနေထိုင်ခဲ့ကြ၏။ ထိုလိုဏ်ခေါင်းကြီးများကို ပုန်းအောင်းရာနေရာအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လူအလောင်းများကို မြှုပ်နှံသင်္ဂြိုဟ်ရာ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

ယင်းလိုဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာပုံမှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။ မိုးရေသည် ထုံးရောနေသောကျောက်၊ သို့မဟုတ် ထုံးကျောက်ကို စားသောကြောင့် ရေစားရာနေရာတွင် အပေါက်ဖြစ်လာတတ်သည်။ ထိုပြင် ပင်လယ်ရေစီးကြောင်းများ၊ လှိုင်းလုံးများသည် ထုံးကျောက်ကမ်းပါးယံများအား အမြိုရိုက်ပုတ်၍ စားဖန်များလတ်သော် တွင်းကြီး၊ လိုဏ်ကြီး၊ အပေါက်ကြီးများ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။

မြေကြီးထဲသို့ စိမ့်ဝင်သောမိုးရေများသည်လည်း နိမ့်ကျသော နေရာတနေရာရာတွင် စုပေါင်းဝင်ရောက်၍ ထုံးကျောက်များကို ပထမ လှိုက်၍စား၏။ ဤသို့ တဖြည်းဖြည်းစားလျက် မာ၍မစားနိုင်သောကျောက်လွှာကျောက်သားကျောက်စိုင်ကျောက်ခဲများနှင့် တွေ့သောအခါ မြေမာမြေခဲကို ချန်လှပ်ပြီးနောက် မြေပျော့ကိုသာ လျှောက်၍ စားပြန်သည်။ ထိုအခါ ကြွက်တွင်း ဂယ်ပေါက်များ သဏ္ဍာန်ဂူနှင့် လိုဏ်ခေါင်းကြီးများ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

အိုက်စလန်ကျွန်းနှင့် ကနေဒါကျွန်းရှိ အချို့ဂူများမှာ မီးတောင်မှထွက်သော ချောမြုပ်များ ကျောက်ရည်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ ထိုကြောင့်လည်း ထုံးကျောက်

များကို တဖြည်းဖြည်း ရေစား၍ ဖြစ်လာသော ဥမင် လိုဏ်ခေါင်းများအတွင်းတွင် အလွန်လှပတင့်တယ် ရှုချင်ဖွယ် ကောင်းသည့် ဖြူဖွေးသော ကျောက်တိုင်များကို အများ အားဖြင့် တွေ့ရလေသည်။

ဂူ၏အမိုးဖြစ်သော အပေါ်ထုံးကျောက်ချပ်များကြားမှ စိန်ယို၍ကျသောရေသည် အောက်သို့ တစ်စက်စက်ကျသော အခါ ယင်း၌ပါသော ထုံးဓာတ်သည် အချို့အမိုး၌တင်၍ ကျန်ရစ်ခဲ့၏။ ထို ထုံးဓာတ်သည် တစ်နေ့တစ်ခြား စုပေါင်းမိ သောအခါ အစိုင်အခဲဖြစ်လာ၍ နှစ်ပရိစ္ဆေဒရှည်ကြာလတ် သော် ကျောက်တိုင်ဖြစ်ကာ အောက်သို့တဖြည်းဖြည်း တွဲရ ရွဲကျ ဆင်းလာလေသည်။

ထိုအတူ ဂူ၏အောက်မျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ တစ်စက်စက်ကျ ဆင်းလျက်ရှိသော ရေစက်များသည်လည်း ကျဖန်များ လတ်သော် ထုံးများတဖြည်းဖြည်းစုမိလာပြီးနောက် နှစ် လနေ့ရက်ရှည်ကြာသောအခါ ဖြူဖွေးသောကျောက်တိုင်ကြီး များ မြေမှပေါက်လာဘိသကဲ့သို့ အပေါ်သို့တဖြည်းဖြည်း ထိုးတက်လာလေသည်။

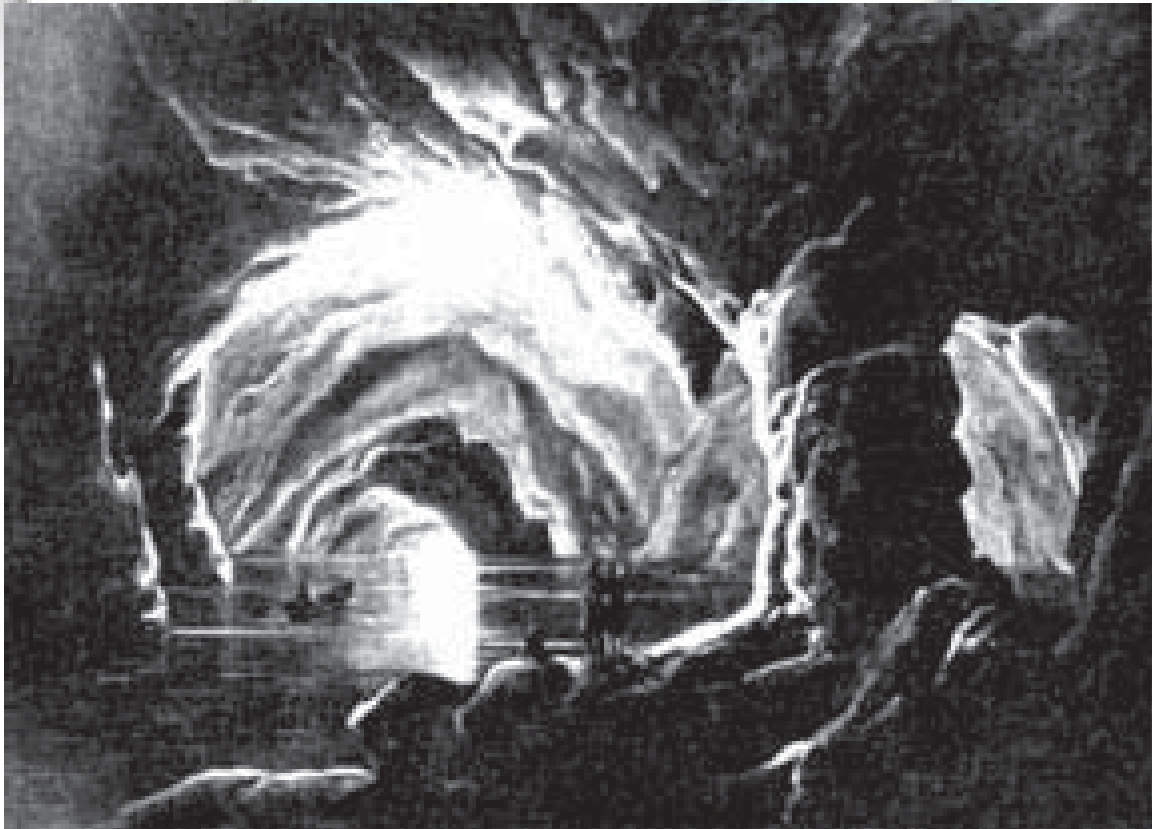
အမိုးမှကပ်၍ အောက်သို့တွဲရရွဲတည်နေသော ကျောက် တိုင်များကို ကျောက်စက်ပန်းဆွဲဟူ၍လည်းကောင်း၊ အောက်မှ

အပေါ်သို့ထိုးတက်နေသော ကျောက်တိုင်များကို ကျောက် စက်မိုးမျှော်ဟူ၍လည်းကောင်း အသီးသီးခေါ်စမှတ်ပြုကြ၏။

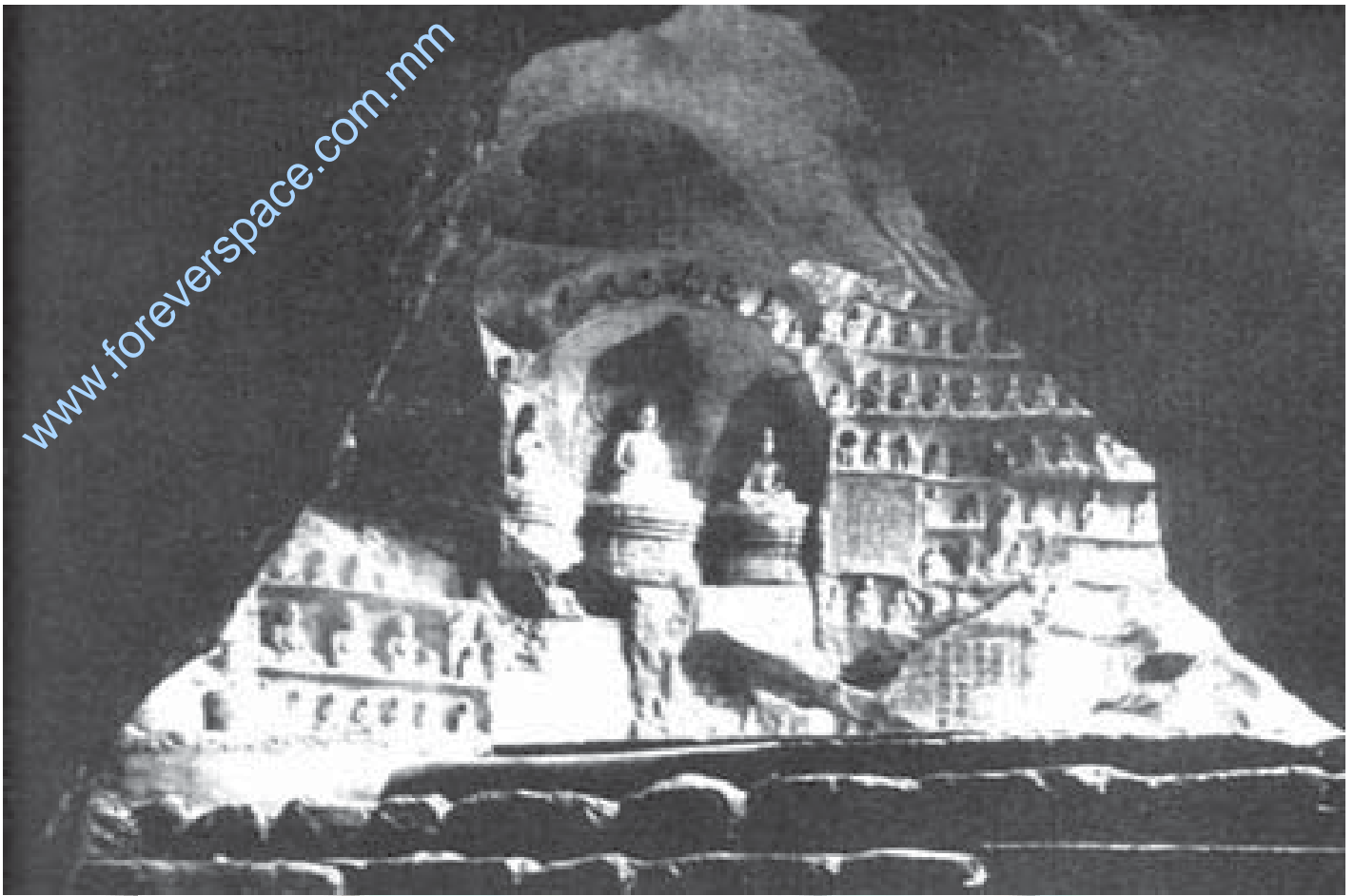
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ ဂူကြီးများ၊ ဥမင်လိုဏ်ခေါင်း များ အများအပြားရှိ၏။ ကင်တပ်ကီးပြည်နယ်ရှိ မဗွတ် ဂူကြီးမှာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးဂူကြီးဖြစ်၏။

ထိုဂူကြီးသည် ၁၀ မိုင်ခန့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်လိုဏ်ခေါင်း အတွင်း၌ ဝက်ပါကဲ့သို့ ကွေ့ကောက် တွန့်လိမ်လျက်ရှိသော လမ်းများမှာမူကား မိုင်ပေါင်း ၃၀ ခန့်ပင် ခရီးရှည်လေ သည်။ လိုဏ်ခေါင်း၏အကျယ်ဆုံးသောနေရာတွင် ပေ ၃၀၀ ခန့် ကျယ်ဝန်း၏။

အခြားထူးဆန်းကြီးကျယ်သော ဂူကြီးတစ်ခုမှာ အီတလီ နိုင်ငံ နေပယ်မြို့အနီး ကပရီကျွန်းရှိ ဗလူးဂရော့တိုခေါ် ဥမင်လိုဏ်ခေါင်း ဖြစ်၍ အတွင်းသို့ ဝင်ရန်ပင်လယ်ဖက် မှသာ ဝင်ပေါက်ရှိ၏။ အဝင်ဝမှာ ၃ ပေသာကျယ်ပြီးလျှင် အမြင့် ၅ ပေရှိ၏။ အတွင်း၌ကား ဂူကြီးတစ်လုံးကိုအပြာနု ရောင်ဖြင့် လွှမ်းလျက်ရှိ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရေ အောက်တွင် အပေါက်တစ်ပေါက်ရှိ၏။ နေ၏အလင်းရောင် သည် ထိုအပေါက်မှဝင်ကာ ရေကိုဖြတ်လာရာဖြင့် အပြာ ရောင်သာ ကျန်ရှိတော့၏။ ဂူနံရံမှာ အဖြူရောင် ဖြစ်

အီတလီနိုင်ငံ နေပယ်မြို့အနီး ကပရီကျွန်းရှိ ဗလူးဂရော့တိုခေါ် ဥမင်လိုဏ်ခေါင်းကြီး

တရုတ်နိုင်ငံဟန်ချောင်မြို့ရှိ ရုပ်ပွားတော် ၁၀၀၀ လိုဏ်ဂူ

သည်အတိုင်း ထိုအပြာရောင်နှင့် ဟပ်မိသောအခါ ချစ်စဖွယ် ကောင်းသော အပြာနုရောင်သည် တစ်ဂူလုံးကို လွှမ်းမိုးလျက် ရှိသည်။ ရေမှာမူကား အလွန်ကြည်လင်၍ ဘော်ငွေရောင် အဆင်းရှိ၏။ ထိုဂူ၌ အစိမ်း သူရဲနှင့် ဥစ္စာစောင့်များ နေထိုင် သည်ဟု အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တံငါများက အယူရှိကြ၏။

ရှေးဂရိနှင့်ရောမလူမျိုးတို့သည်လည်း ဂူထဲ၌ နတ်သမီးနတ် သားများ နေထိုင်ကြသည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ မြန်မာ ရှေး ဟောင်းကျမ်းဂန်များ၌လည်း တန်ခိုးကြီးသောဝိဇ္ဇာဇော် ဂျီနှင့် ရသေ့ရဟန်းတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်၏ ကျောက်ဂူ များ၌ နေထိုင်ကြကြောင်းပါရှိ၏။ အမှန်စင်စစ်လည်း ဟိမန္တာ တောင်ပေါ်ရှိကျောက်ဂူများ၌ နှစ်ရှည်လများ တရားအား ထုတ်နေသောတိဗက်ဘုန်းတော်ကြီးများရှိ ကြောင်း အနောက်တိုင်းသားခရီးသည်များ၏ မှတ်တမ်း များ၌ တွေ့ရပေသည်။

ဂူနေရှေးလူ ။ ။ ကျောက်ဆတ်မတိုင်မီက လူတို့သည် မှီတင်းနေထိုင်ရန် တဲအိမ်စသည်တို့ကိုဆောက်လုပ်တတ်ကြ သေးဘဲ သားရဲတိရစ္ဆာန်ကြီးများ၏ ဘေးရန်မှ လွတ်ကင်း စေရန် သဘာဝအလျောက်လုံခြုံသော ကျောက်ဂူများ၊ ဥမင် များထဲတွင်သာ နေထိုင်လေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ (ဂူ - ရှု။) ထိုကြောင့် သူတို့အား 'ဂူနေရှေးလူများ' ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်

ကြသည်။ ရှေးကမ္ဘာ့သမိုင်းကို လေ့လာကြသော သိပ္ပံ ပညာရှင်ကြီးများ၏ စူးစမ်းရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များအရ ထို ဂူနေလူများသည် ကိုယ်ခန္ဓာထွားကျိုင်းသန်မာ၍ အရပ် အမောင်းမြင့်မားသည်။ ဦးနှောက်များမှာလည်း ယခုခေတ် အချို့သော လူရိုင်းများ၏ ဦးနှောက်ထက်ပင် ကြီးမားသေး သည်ဟုဆို၏။ ဤအချက်ကိုထောက်၍ ဂူနေရှေးလူများ၏ အသိဉာဏ် အဆင့်အတန်းသည် ရှေးဦးလူများထက် များစွာ မြင့်လာပြီဟု ဆိုရပေမည်။

ဂူအောင်းလူများ၏ အရိုးစု အကြွင်းအကျန်များကို ပြင် သစ်နိုင်ငံတောင်ပိုင်း ဗေးဇဲမြစ်ပေါ်ရှိ ကရိုမန်းယန်း အရပ် တွင် ပထမဦးဆုံး တူးဖော်ရရှိလေရာ ထိုသူတို့အား ကရိုမန်း ယန်းလူများဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ထိုအရပ်တွင် တွေ့ရှိရ သောအရိုးစုများကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် ကရိုမန်းယန်း လူများသည် ထိုခေတ်တွင်ဉာဏ်အထက်မြက်ဆုံး လူများဖြစ် ကြောင်း သိရှိရလေသည်။ သူတို့၏ အမူအရာမှာ ကြမ်းတမ်း လှပေသည်။ ထိုခေတ်က မိန်းမများမှာလည်း ယောက်ျား များကဲ့သို့ ကြမ်းတမ်းသည်ဟု သိရသည်။ ခေတ်၏ အခြေအနေအရ ဂူအောင်းလူများ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်ကြ သည်မှာ အံ့ဩဖွယ်ရာ မရှိချေ။ အကြောင်းမှာ ဂူအောင်း သူများသည် အငယ်စား သားရဲတိရစ္ဆာန်များအား လိုက် လံဖမ်းဆီး စားသောက်နိုင်သော်လည်း ခြင်္သေ့၊ ဂူအောင်း

အမဲဆိမီးခွက် အလင်းရောင်ဖြင့် ဂူနံရံများတွင် ပန်းချီရေးဆွဲလေ့ရှိသော ဂူနေရှေးလူများ

ဝက်ဝံစသော တိရစ္ဆာန်ရိုင်းကြီး များကလည်း ထိုလူများကို လိုက်လံဖမ်းဆီးစားသောက်ကြသောကြောင့် အသက်ဘေးမှ ကင်းလွတ်ရန် ကြမ်းတမ်း ခက်ထန်ဖို့ လိုပေသည်။

ဂူနေ လူများသည် သားကောင်များမှ ရရှိသော သားရေများကို အရိုးအပ်များဖြင့် အဝတ်အထည်များ ချုပ်လုပ်ကာ ခါး၌ဝတ်ဆင်ကြသည်။ တောတိရစ္ဆာန်အငယ်စားများကို လေး၊ မြား၊ လှံ အစရှိသည့် လက်နက်တို့ဖြင့် ပစ်ခတ်စားသောက်နိုင်ကြသော်လည်း ဆင်၊ ကြွက်သို့ ကြီးမားသော တိရစ္ဆာန်တို့၏ ဘေးရန်ကို ကြောက်ကြရသေးသည်။ အစားအစာများကို ချက်ပြုတ်၍ မစားသောက်တတ်ကြသေးဘဲ မီးဖိုကြီးများတွင် ဖုတ်ကင်၍ စားသောက်ကြသည်။ အသီးအနှံများ စိုက်ပျိုးခြင်းကိုလည်း နားမလည်ကြသေးချေ။

မှတ်သားဖွယ် ကောင်းသည်မှာ ဂူနေရှေးလူများ၏ အသိဉာဏ်သည် သူတို့၏ ဘိုးဘေးဘီဘင်တို့၏ အသိဉာဏ်ထက်များစွာ အဆင့်အတန်းမြင့်မားလာခြင်းပင်ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဂူအောင်းလူများသည် မိမိတို့နေထိုင်သော ဂူနံရံများပေါ်တွင် တွေ့ကြုံရသော အကြောင်းအရာများကို အရုပ်များ ရေးဆွဲထားခဲ့ကြသော

ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုသူများအရုပ် ရေးဆွဲကြပုံကို တွေးကြည့်လျှင် များစွာစိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလေသည်။ ညနေစောင်းအချိန်တွင် ဂူအောင်း ပန်းချီဆရာသည် ကျောက်ဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သော ကိရိယာ တစ်မျိုးဖြင့် အရုပ်များကို ဂူ၏နံရံပေါ်တွင် ရေးဆွဲနေစဉ် သူ၏ အပေါ်တစ်ဦးသည် အနီးမှနေ၍ အမဲဆိမီးခွက်တစ်ခုဖြင့် အလင်းရောင်ပြပေးရ၏။

ကျောက်သား နံရံပေါ်တွင် ပုံကြမ်းကို ရေးဆွဲပြီးသောအခါ ရွံစေးဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော အဝါအစိမ်းအနီဆေးရောင်စုံများဖြင့် ခြယ်လေတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ပန်းချီဆေးရေးခြင်း အတတ်သည် ကမ္ဘာတွင် ပထမဦးစွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေသည်။

နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ထောင်ပေါင်းများစွာ ကြာသောအခါ ဂူနေခေတ်ကုန်ဆုံး၍ နောက်ဆုံး ကျောက်ခေတ်သစ်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ (ကျောက်ခေတ် - လည်းရှု။) လူ၏သမိုင်းကို လေ့လာရာတွင် ကျောက်ဂူများသည် များစွာ အထောက်အပံ့ရ၏။ ကမ္ဘာ့သမိုင်းကို စူးစမ်းလေ့လာကြသော ပညာရှိ

ကျောက်ခေတ်သစ် မတိုင်မီ ဂူနေရှေးလူ

များသည် မြေကြီးကို တူးဖော်၍ ကျောက်ဂူများထဲမှ လူရိုးများ၊ တိရစ္ဆာန်ရိုးများနှင့်ကျောက်ကရိယာများကို လေ့လာကာ ရှေးလူများ၏ အကြောင်းကို တွေးတောဆက်စပ်ကြည့်ရပေသည်။ ထိုမှတဆင့်တက်၍ နောက်ထပ်မြေကြီးလွှာတထပ်ကို တူးဖော်ရာတွင် မြေလွှာအထပ်အောက်၌ ဂူနေခေတ်ထက် ရှေးကျသော ခေတ်လူများ၏ အရိုးများနှင့် ရှေးဟောင်းကိရိယာတန်ဆာပလာများကိုတွေ့ရပြန်သည်။ ထိုတွေ့ရှိရသော အရာဝတ္ထုများကိုအထောက်အထားပြုကာ ရှေးဦးလူတို့၏ သမိုင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိများကို နှောင်းလူများတို့သည် ကြံစည်တွေးဆ ယူကြရလေသည်။

ဂူလီကစားခြင်း ။ ။ ဂူလီ သို့မဟုတ် ကုလီ သို့မဟုတ် ပိုလိုရိုက်ကစားနည်းသည်အလျားကိုက် ၃၀၀၊ အနံကိုက် ၁၅၀ မှ ၂၀၀ အထိကျယ်သော မြေပြန့်ညီမြက်ခင်း ကစားကွင်းအတွင်းဝယ် တစ်ဖက်လျှင် မြင်းစီးသမား ၄ ယောက်စီနေ၍ သစ်သားဘောလုံးကို တုတ်တံဖြင့် မြင်းပေါ်မှရိုက်ကစားရသည့်ကစားနည်းတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဤကစားနည်းသည် အရှေ့တိုင်းမှ အစပြုပေါ်ပေါက်ခဲ့၍ အနောက်တိုင်းသို့ရောက်ရှိသွားသည်။ တရုတ်လူမျိုးတို့က ဤကစားနည်းကို မိမိတို့စတင်တီထွင်ခဲ့သည်ဆို၍ ပါးရှင်းလူမျိုးတို့ကလည်း သူတို့စခဲ့သည်ဟုဆိုကြသည်။ ပါးရှင်းလူမျိုးတို့ တန်ခိုးကြီးသည့်ခေတ်ဖြစ်သော လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၄၀၀၀ ကျော်က ပါးရှင်းမြင်းသည်တော်များသည် နိုင်ငံတော်၏ ကာကွယ်ရေးတွင် အထူးအားကိုးလောက်သူများဖြစ်ခဲ့သည်။ မြင်းသည်တော်သည် မြင်းစီးအတတ်၌ တစ်ဖက်ကမ်း ခပ်တတ်မြောက်ကြကာ မြင်းများကလည်း လက်ရွေးစင်များ ဖြစ်သဖြင့် နိုင်ငံသမိုင်းတွင် ထင်ရှားခဲ့ပေသည်။ ထိုခေတ်က မြင်းသည်တော်များ စစ်ရေးလေ့ကျင့်ရာ၌ မြင်းရောလူပါ လွန်စွာကျွမ်းကျင်ရန် လိုအပ်သည့်အတိုင်း ပိုလိုရိုက်ကစားနည်းကို လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် လေ့လာခဲ့ကြလေ၏။ သို့ဖြစ်ရကား ပိုလိုကစားနည်းသည် ပါရှင်းနိုင်ငံမှ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟုယူဆဖွယ်ရှိ၏။ ပိုလိုကစားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော အဖွဲ့အနွဲ့များကို ပါရှင်းစာဆို အိုမာခယမ်း၏ ကဗျာများတွင်လည်း တွေ့နိုင်ပေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ပိုလိုကစားနည်းသည် ထိုမှတဆင့် တိဗက်၊ အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်နိုင်ငံများသို့ ပျံ့နှံ့သွားပြီးသော် မြင်းစီးအတတ် ကျင်လည်စေသော ကစားနည်းအဖြစ်ကစားကြ၏။ တရုတ်နိုင်ငံ တန်မင်းများ လက်ထက်(ခရစ် ၆၆၀-၉၅၅)ခန့်က ထုလုပ်သည်ဟု ယုံကြည်ရသော ပိုလိုကစားနေသည့် ရုပ်တုများကို လန်ဒန်မြို့ရှိ ဗြိတိသျှပြတိုက်တွင် တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာတွင် ပိုလိုအများဆုံး ရိုက်ကစားသော ထင်ရှားသည့် နိုင်ငံဖြစ်လေသည်။

ပိုလိုရိုက်ကစားနည်း၏ သဘောမှာ ဘောလုံး၊ ဟော်ကီ စသည်တို့ကဲ့သို့ပင် တဖက်နှင့်တဖက် အရိုးအနိုင်ကစားရသည်။ (ဘောလုံးကစားခြင်း၊ ဟော်ကီကစားခြင်း - လည်းရှု။) အချင်း ၃၂ လက်မရှိသော သစ်သားဘောလုံးကို မြင်းပေါ်မှနေ၍ လက်မ ၅၀ မှ ၅၆ အထိရှည်သောတုတ်တံရှည်ဖြင့် တစ်ဖက်ရှိပေါက်တွင်းသို့ ရိုက်သွင်းရသည်။ ဘောလုံးကို ပေါ့သောသစ်သားဖြင့် လုပ်ရ၍ ဆေးဖြူခြယ်ထားသည်။ အလေးချိန်မှာ ၅ အောင်စခန့်ရှိ၏။ တုတ်တံ၏ အဖျားတွင် သစ်မာသားတစ်ခုကိုကန့်လန့်ဖြတ်ထား၍ ထိုအဖျားဖြင့်ဘောလုံးကို ရိုက်ရသည်။ အရင်းပိုင်း၌ကား လက်ကိုင်မြဲရန် သားရေဖြင့်ပတ်ထားသည်။ ကစားသူကျင်လည်သလောက် မြင်းကိုလည်း လိမ္မာကျင်လျင်အောင် လေ့ကျင့်ထားရာ ကစားကြသည့်အခါ ကျွမ်းကျင်ပြီးသော မြင်းလိမ်မာများသည် ဘောလုံးနောက်သို့ မိမိတို့ဖာသာကွေ့ကောက်လှည့်ပတ်၍ လိုက်ကြသည်။ ဤကစားနည်း၌ အခြားကစားနည်းကဲ့သို့ နာရီဝက်၊ တစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ဆက်တိုက်မကစားရချေ။ အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ၈ မိနစ်လျှင်တစ်ကြိမ်ကျ မြင်းလဲ၍ ၃ မိနစ် အနားပေးသည်။ ၇ ကြိမ်ကစားပြီးလျှင်ပွဲပြီး၏။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင်မူ ၇ မိနစ်လျှင် တစ်ကြိမ်ကျ မြင်းလဲရန် ၃ မိနစ်အနားပေး၏။ ၆ ကြိမ်ဖြစ်စေ၊ ၈ ကြိမ်ဖြစ်စေကစားပြီးလျှင် ပွဲပြီးလေသည်။

ဂိုးပေါက်မှ ၈ ကိုက်ကျယ်၍ ဂိုးစောင့်ဟူ၍သီးခြားမရှိချေ။ ကစားသူ ၄ ယောက်အနက် ၂ ယောက်မှာ ရှေ့တန်းတက်ရ၍ တစ်ယောက်က နောက်ပိုင်းမှ ကာကွယ်ရသည်။ ကျန်တစ်ယောက်မှာ ရှေ့ရော နောက်ပါ လျင်မြန်စွာ ကစားရသည်။ ၁၉၀၉ ခုနှစ်ခန့်အထိ ပိုလို ကစားပွဲအတွက် မြင်းကောင်းများကို အိုင်ယာလန်၊ အင်္ဂလန်နှင့် ဩစတြေးလျနိုင်ငံများက မွေးမြူ ရောင်းချကြလေသည်။ ထိုနောက် အာရှဗျူနိုင်ငံက အများအပြား မွေးမြူလာခဲ့သည်။ ဩစတြေးလျနိုင်ငံမှ ပေါက်ဖွားသော ဝေလာမြင်းများသည် ပိုလို ကစားရန်အတွက် မြင်းကောင်းများဖြစ်သည်ဟု ကျော်ကြားသည်။ ထိုမြင်းမျိုးကို အိန္ဒိယနိုင်ငံက အများအပြား အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ပိုလိုကစားပွဲအတွက် မြင်းကောင်းများ လိုသည့်အတိုင်း ပိုလိုကစား ကျွမ်းကျင်သော မြင်းလိမ္မာတစ်စီးကို အဖိုးငွေမြောက်မြားစွာပေး၍ဝယ်ရသည်။ ထိုကြောင့် ဤကစားနည်းကို ချမ်းသာကြွယ်ဝသူများ ကစားလေ့ရှိကြ၍အထူးသဖြင့် စစ်တပ်များတွင်လည်း ကစားလေ့ရှိ၏။ မြန်မာ့သမိုင်းတွင်စာဆိုတော် ဘုရင်တောင်ငူနတ်သျှင်နောင်သည် ကုလီသဘင်၌ ပျော်ရွှင်သည်ဟုပါရှိရာ ကုလီသဘင်မှာ ပိုလိုကစားပွဲပင် ဖြစ်သည်။ (နတ်သျှင်နောင်ဘုရင် - လည်းရှု။)

www.foreverspace.com.mm

ဂူလီသို့မဟုတ်ပိုလိုကစားနေကြပုံ

ဤကစားနည်းသည် အရှေ့တိုင်းမှ စတင် ပေါ်ပေါက်လာပြီး နောက် ၁၈၆၉ ခုနှစ် လောက်တွင် အိန္ဒိယမှ အင်္ဂလန်ပြည်သို့ ရောက်သွားသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ကား ၁၈၇၆ ခုနှစ် တွင် သူဌေးတစ်ဦးဖြစ်သော ကစားခုန်စား ဝါသနာထုံသူ ဂေါ်ဒ်ဗင်းနက်၏ ဆောင် ယူမှုကြောင့် ရောက်ခဲ့လေသည်။

ဂေးလစ်လူမျိုးနှင့်ဂေးလစ်စာပေ ။ ။ စကော့ဘလန် ပြည်၏ ပထဝီဝင်ကိုလေ့လာသည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ထို တိုင်းပြည်သို့ အလည်အပတ် ရောက်ရှိသည့်အခါ၌လည်း ကောင်း တောင်း၊ မြစ်၊ မြို့ စသည်တို့၏ ထူးဆန်းသောအမည် နာမများကို ကြားရတွေ့ရကြပေလိမ့်မည်။ ထိုအမည်များမှာ သမိုင်းတင်စအခါက ဗြိတိသျှကျွန်းစုတွင်နေထိုင်ခဲ့သော ဂေး လစ်လူမျိုးတို့၏ ဘာသာစကားဖြင့် မှည့်ခေါ်သော အမည်များ ဖြစ်သည်။ ဂေးလစ်လူမျိုးတို့သည် ကဲ့အမျိုးအနွယ်မှ ဆင်း သက်သူများဖြစ်၍ ဗြိတိသျှကျွန်းကို ရောမလူမျိုးများလွှမ်းမိုး ရန် ရောက်လာခဲ့ကြသည့် အခါတွင် ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ၏။ တောင်ပေါ်သား စကော့များမှာ ဂေးလစ်လူမျိုးများ၏ အ ဆက်အနွယ်များဖြစ်၍ ယခုအခါတွင် ဂေးလစ်ဟူသော ဝေါ ဟာရမှာလည်း ရံဖန်ရံခါ တောင်ပေါ်သားစကော့တို့ကိုပင် ဆိုလိုပေသည်။ သို့သော် တောင်ပေါ်သား စကော့တို့ကို သူတို့ပြောဆိုနေကြသော ဂေးလစ်ဘာသာစကားကြောင့် ဂေးလစ်လူမျိုးဟု ခေါ်မည်ဆိုလျှင် အိုင်းရစ်လူမျိုးကိုလည်း ဂေးလစ်လူမျိုးဟု ခေါ်ဆိုထိုက်သည်။ ဂေးလစ် ဘာသာ စကားကို အိုင်ယာလန်သမိုင်းအစလောက်မှစ၍ အိုင်ယာ

လန်တွင် ပြောဆိုသုံးစွဲခဲ့ကြ၏။ သို့သော် ခရစ် ၁၈၀၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အိုင်ရစ်လူမျိုးအနည်းငယ်ခန့်သာ ပြောဆိုသုံးစွဲကြတော့သည်။

ယခုအခါတွင်ကား အိုင်ယာလန်ကျွန်း တောင်ပိုင်းတွင် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းထားသော အယ်ရာနိုင်ငံတွင် ဂေးလစ် ဘာသာစကားမှာ ရုံးသုံးဘာသာစကားဖြစ်၍ ကျောင်း များတွင်လည်း သင်ကြားပေးလေသည်။ ထိုပြင် အချို့ သောအလုပ်အကိုင်များအတွက် ဂေးလစ်ဘာသာစကား တတ်ရမည်ဖြစ်၍ ဂေးလစ်ဘာသာစကားကို အသုံးပြုသူ များသည် ယခုအခါ ပိုမိုများပြားလာ၏။

ဂေးလစ်ဘာသာစကားမှာ တောင်ပေါ်သား စကော့ တို့၏ ပင်ရင်းဘာသာစကားပင် ဖြစ်သော်လည်း ယခုအခါ တောင်ပေါ်သား စကော့အများပင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားကို ပြောဆိုနေကြသည်။

ထိုပြင် ဂေးလစ်ဘာသာစကားမှာ မန်းကျွန်းတွင်နေထိုင် သော မန်းလူမျိုးတို့၏ တိုင်းရင်းဘာသာစကားပင် ဖြစ်သော် လည်း ယခုအခါ များစွာပြောဆိုသုံးစွဲသည့် အလေ့အထမရှိ တော့သဖြင့် ထိုကျွန်းတွင် တိမ်ကောလုမတတ်ရှိနေလေပြီ။

ဂေးလစ် ဘာသာစကားသည် သင်ကြားနားလည်ရန် မဆို ထားဘိ။ အသံထွက်အမှန်ကို ပီအောင်ရွတ်ဆိုရန်ပင် ခဲယဉ်း လှလေသည်။ ထိုကြောင့်ပင်ဂေးလစ်စာပေတွင် ကဗျာ၊ လင်္ကာအဖွဲ့အနွဲ့များနှင့် ရှေးဟောင်း ပုံပြင်ကလေးများ ရှိခဲ့ စေကာမူ ဘာသာစကားခက်ခဲမှုကြောင့် ပညာရှင်များ လိုက်စားခြင်း မပြုလိုကြချေ။

ဂယ်ရီဗောဒီး ပို (ခရစ် ၁၈၀၇-၁၈၈၂) ။ ။ အိန္ဒိယ
မျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သူ ဂျူးဇက်ပေဂယ်ရီ
ဗောဒီးသည် ၁၈၀၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့၌ အီတလီပြည်
နီးလမြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ သူသည် အီတလီပြည် သွေးစည်း
လွတ်မြောက်ရေးတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော လူစွမ်း
ကောင်းတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူသည် ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင်
သင်္ဘောသားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့၏။ ၂၆ နှစ်သားအရွယ်
တွင် အီတလီပြည် လွတ်လပ်ရေးအတွက် မတ်ဇီးနီး ခေါင်း
ဆောင်၍ လျှို့ဝှက်စွာတည်ထောင်ခဲ့သော အီတလီလူငယ်
အဖွဲ့တွင် ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

၁၈၃၄ ခုနှစ်တွင် သူသည် သူ၏ရဲဘော်တစ်စုနှင့်အတူ
ဂျီနိုအာမြို့ရှိ လက်နက်တိုက်ကို ဝင်စီးရန်ကြံစည်ရာ သူတို့၏
အကြံကို ဩစတြီးယား အစိုးရ ရုပ်မိသွား၍ ၁၈၃၆ ခုနှစ်
တွင် တောင်အမေရိက တိုက်သို့ ထွက်ပြေးခဲ့ရလေသည်။

တောင်အမေရိကတိုက်တွင် ၁၄ နှစ်ခန့် နေထိုင်ခဲ့စဉ်
ဂယ်ရီဗောဒီးသည် ဥရုဂွေးနှင့်ဘရာဇီးနိုင်ငံများ၌ မျိုးချစ်
သူပုန်များနှင့်လက်တွဲ၍ တော်လှန်ရေးစစ်ပွဲများတွင် ပါဝင်
ဆင်နွှဲခဲ့လေသည်။ ထိုနောက် ၁၈၄၈ ခုနှစ်တွင် အီတလီ
သို့ ပြန်သွားလေသည်။ ထိုနှစ်၌ အီတလီပြည် မြောက်ပိုင်း
သားတို့ ဩစတြီးယားလက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရန်
တော်လှန်ပုန်ကန်ကြရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း မအောင်
မြင်ခဲ့ပေ။ ဂယ်ရီဗောဒီးမှာ အီတလီပြည် အလယ်ပိုင်းကို
ဖြတ်၍ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးရလေသည်။ ဤအကြိမ်၌ အမေ
ရိကန်နိုင်ငံ နယူးယောက်မြို့သို့သွားရောက်နေထိုင်ခဲ့ရာ အသင့်
တင့် စီးပွားဖြစ်ထွန်းခဲ့လေသည်။ ၁၈၅၄ ခုနှစ်တွင် သူ
သည် အီတလီပြည်သို့ပြန်သွား၍ မြေထဲပင်လယ်အတွင်းရှိ
ကပရယ်ရာ ကျွန်းကလေးကိုဝယ်ယူပြီးလျှင် ထိုကျွန်းပေါ်
တွင်အခြေစိုက်ကာ နေထိုင်ခဲ့လေသည်။

၁၈၅၉ ခုနှစ်တွင် ဆာဒင်းနီးယားပီးဒမ္မန်နိုင်ငံ ပြည်ရှင်
အီမန်းနျူအယ်ဘုရင် ခေါင်းဆောင်ကာ ပြင်သစ်တို့ အကူ
အညီဖြင့် ဩစတြီးယားကို ပုန်ကန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ ဂယ်ရီ
ဗောဒီးလည်း ပါဝင်တိုက်ခိုက်၍ သူကြီးမူးသော ခြေလျင်
တပ်များသည် အီတလီပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် အောင်ပွဲများ
ရခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ပြင်သစ်တို့က ဩစတြီးယားနှင့်
ရုတ်တရက် စစ်ပြေငြိမ်းလိုက်သောကြောင့် ဂယ်ရီဗောဒီးအဖို့
ရှေ့သို့တိုးတက်ချီတက်ရန်မျှော်လင့်ချက်များမှာ ပျက်ပြား
သွားလေတော့၏။ ထိုနောက် မကြာမီ ပီးဒမ္မန်ဝန်ကြီးချုပ်
ကောင့်ကဗူးနှင့် အင်္ဂလိပ်တို့၏အကူအညီဖြင့် နေပယ်ဘုရင်
ပိုင် စစ္စလီကျွန်းပေါ်သို့ သူ၏ ရုပ်နီတပ်သား ၁၀၀၀ နှင့်
တက်ရောက်တိုက်ခိုက်ရာ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်အတွင်း
ရန်သူအားလုံးကို ကျွန်းပေါ်မှ မောင်းနှင်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီး
လျှင် ကျွန်းကိုလည်းသိမ်းယူနိုင်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်းပေါ်သို့ တက်ရောက်စဉ် သူ၏နောက်မှ လက်
ရွေးစင်ရဲဘော် ၁၀၀၀ မျှသာ ပါရှိသော်လည်း ကျွန်းကို
သိမ်းပိုက်မိသောအခါ၌မူ ရန်သူများထံမှ ပိုက်ဆံကြေးငွေ
လက်နက်ရိက္ခာ အမြောက်အမြား ရရှိလိုက်၍ သူ၏စစ်တပ်
မှာ စစ်သားဦးရေ ၂၅၀၀၀ အထိ အင်အား တိုးတက်ခဲ့လေ
သည်။ သူသည် မိမိကိုယ်ကို အာဏာရှင်အဖြစ်ကျေညာ၍
အီတလီကုန်းမကြီးပေါ်သို့ ဆက်လက် ချီတက်သွားခဲ့၏။

သူဖြတ်သွားရသော မြို့ရွာများက ခုခံတိုက်ခိုက်ခြင်း
မပြုဘဲ အသာတကြည် လက်နက်ချအပ်ကြလေသည်။
နေပယ်မြို့ထဲသို့ ဝင်ရောက်သွားသောအခါ သူ့ကိုလူများက
သောင်းသောင်းဖြဖြ ဝိုင်းဝန်း ကြိုဆိုကြလေသည်။ ထိုသို့
လူများက ဝိုင်းဝန်း ချီးမြှောက်ကြသော်လည်း ဘဝင်မြင့်
မသွားချေ။ သူသည် စစ္စလီကုန်းနှင့် နေပယ်မြို့ကို ဗစ်တာ
အီမန်းနျူ အယ်ဘုရင်အား ပေးအပ်ပြီးနောက် သူ၏ နေရင်း
ဌာန ကပရယ်ရာကျွန်းသို့ ပြန်သွားလေသည်။

အမျိုးသားများ အတော်အတန် စည်းလုံးမိပြီ ဖြစ်
သော်လည်း သူသည် ကြာရှည်စွာ အေးအေးဆေးဆေး
မနေနိုင်သေးချေ။ အီတလီအစိုးရက သူ၏ ဇာတိချက်မြှုပ်

အီတလီမျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်ကြီး ဂယ်ရီဗောဒီး

မြို့ဖြစ်သော နီးစမြို့ကို ပြင်သစ်တို့အားပေးအပ်ခဲ့စဉ်က တစ်ကြောင်း၊ သူ၏ရဲဘော်များကို မေ့လျော့နေသည်က တစ်ကြောင်း၊ ဤအကြောင်းများကြောင့် သူသည်စိတ်ထဲ၌ ဗျားစွာမကျေမနပ်ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ ထို့ပြင်သူသည် ရောမမြို့ကို အီတလီပြည်၏မြို့တော်ဖြစ်စေလိုသောကြောင့် ရောမမြို့ကို လူယူသိမ်းပိုက်လိုသောဆန္ဒ လွန်စွာပြင်းပြလျက်ရှိရာ ပြင်သစ်နှင့် ဩစတြီးယားတို့၏ရန်ကို ကြောက်လန့်သော အီတလီအစိုးရက သူ့ကို အတန်တန် ဟန့်တားထားရလေသည်။ သို့သော် သူသည် ၂ ကြိမ်တိုင်တိုင် ရောမမြို့ကိုသိမ်းပိုက်ရန် ကြိုးစားခဲ့သေးသည်။ ၁၈၆၇ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် ကြိုးပမ်းခဲ့စဉ် ပုပ်ရဟန်းမင်းဖက်မှ ကူရန်လာသော ပြင်သစ်တပ်များ၏ နှိမ်နင်းခြင်းခံရလေသည်။ ထိုပြင် ရန်သူတို့၏ အဖမ်းအဆီးကိုလည်း ခံရပြီးနောက် မကြာမီ လွတ်မြောက်လာခဲ့လေ၏။

ပြင်သစ်၊ ဂျာမန် စစ်ပွဲဖြစ်ပွားစဉ်က ဂယ်ရီဗောဒီးသည် ပြင်သစ်အပျော်တမ်းတပ်စုတစ်စုကို ခေါင်းဆောင်၍ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သေးလေသည်။

၁၈၇၀ ပြည့်နှစ်၌ အီတာလျံစစ်တပ်များက ရောမမြို့ကို သိမ်းယူလိုက်သဖြင့် သူ၏အလို ပြည့်ဝသွားပေတော့သည်။

ပြင်သစ်၊ ဂျာမန် စစ်ပြီးသွားသောအခါ သူသည် ကပရယ်ရာကျွန်းသို့ ပြန်သွားလေသည်။ ထိုအတောအတွင်း အီတလီပြည်မှာ လွတ်လပ်သွေးစည်းမိပြီးလျှင် ရောမမြို့မှာလည်း လွတ်လပ်သော အီတလီနိုင်ငံ၏ မြို့တော် ဖြစ်လာလေသည်။ သူ့ကို အီတလီအစိုးရက ဆုတော်ငွေပေါင် ၄၀၀၀ နှင့် နှစ်စဉ် အငြိမ်းရိက္ခာငွေ ပေါင် ၂၀၀၀ ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာ ပထမသော် ငြင်းဆန် ခဲ့သော်လည်း နောင်အခါ၌ သဘောကိုက်ညီ လက်ခံလိုက်လေသည်။ သူသည် ၁၈၈၂ ခုနှစ်၌ ကွယ်လွန်သွားလေရာ ကွတာလျံလူမျိုးများက သူ့ကို အီတလီမျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်ကြီး တစ်ဦးအနေဖြင့် အမြဲတစေသတိရလျက် ရှိကြပေသည်။

ဂယ်လဗားနီး အယ် (ခရစ် ၁၇၃၇-၁၇၉၈) ။ ။

လွိုဂျီ ဂယ်လဗားနီးသည် ကွတာလျံလူမျိုး ဖီဇီဩလိုဂျီ ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဗလုံးညားမြို့တွင် ခရစ် ၁၇၃၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၉ရက်နေ့၌ ဖွားမြင်သည်။ ဘာသာတရားကို ကြည်ညို လေးစား၍ ဘုန်းကြီးလုပ်ရန်ပင် ကြံရွယ်ခဲ့သည်။ သို့သော် မိဘများက သူ့အလိုကိုမလိုက်ဘဲ ဆေးပညာသင်ကြားစေခဲ့သည်။ ဆေးပညာသင်ကြားပြီးနောက် ၁၇၆၂ ခုနှစ်တွင် ဆရာဝန်ဖြစ်လာသည်။ သူသည် အနာတမီနှင့် ဖီဇီဩလိုဂျီပညာများကို အဓိကထား၍လိုက်စားပြီးလျှင် မကြာမီပင် ဗလုံးညားတက္ကသိုလ်၌ အနာတမီပါမောက္ခအဖြစ်ဖြင့် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည်။

ဂယ်လဗားနီးသည် လေထုမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်ရရှိအောင် ဖားသေကောင်များနှင့် အမျိုးမျိုးစမ်းသပ်ကြည့်သည်။ ဖားသေကောင်၏ ခြေတဖက်ကို အေရီယယ်ကြိုး (ကောင်းကင်ကြိုး)နှင့်ဆက်၍ အခြားခြေတဖက်ကို မြေကြီးနှင့်ဆက်ထားသည်။ ထိုသို့ဆက်ထားခိုက် မိုးချန်းလိုက်တိုင်း ဖားသေကောင်၏ ကြွက်သားများ လှုပ်ရှားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် တစ်ခါတွင် သူ၏ တပည့်များက ဖားသေကောင်များကို ကြေးချိတ်ဖြင့်ချိတ်၍ လသာဆောင်ရှိ သံတန်းများ၌ ဆွဲချိတ်ထားမိသည်။ ထိုသို့ ဆွဲချိတ်ထားစဉ် သံတန်းနှင့်ဖားသေကောင်ကို တွေ့ထိမိသည့်အခါတိုင်း ဖား၏ ကြွက်သားများသည် မိုးချန်းခြင်း၊ လျှပ်စီးပြက်ခြင်း မရှိဘဲ အလိုအလျောက် လှုပ်ရှားသည်ကို အံ့ဩစွာ တွေ့ရလေသည်။ ဤသို့ အခန့်သင့် တွေ့ရှိမှုကလေးကား ဂယ်လဗားနီးအား ကျော်ကြားစေမည့် တွေ့ရှိမှုပင်ဖြစ်တော့၏။ ဂယ်လဗားနီး၏ ယူဆချက်မှာ ဖားသေကောင်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်ဝင်နေသော ဓာတ်အိုးကဲ့သို့ ပြုမှုခြင်း ဖြစ်သည်။

လျှပ်စစ်ဓာတ်ကြောင့် ဖားသေကောင်၏ ကြွက်သားများ လှုပ်လာပုံ

ထိုယူဆချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဂယ်လဗားနီးသည် အခြားလျှပ်စစ်ဓာတ်ပညာရှင်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သူ ဗောလတားနှင့် အငြင်းပွားခဲ့ရသေးသည်။ ဖား၏ ကြွက်သားလှုပ်ရှားခြင်းမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကြောင့် ဖြစ်သည်မှာမှန်၏။ သို့သော် ထို

www.foreverspace.com.mm

နက္ခတ္တရာအကြောင်းကို ကျနစွာရှင်းပြနေသော ဂယ်လီ လေအို

လျှပ်စစ်ဓာတ်သည် ဖား၏အကြောနှင့် ကြွက်သားများမှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမဟုတ်ပေ။ အမှန်စင်စစ် အဆိုပါလျှပ်စစ်ဓာတ်မှာ နောင်အခါဗောလတား စမ်းသပ်တွေ့ရှိသည့် အတိုင်း သံနှင့်ကြေးဖြစ်သော သတ္တုများနှင့်ဖားကိုယ်တွင်းရှိ ဓာတ်ဆားများပါဝင်သော အရည်တို့တွေ့ထိရာမှဓာတုဗေဒနည်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော လျှပ်စစ်ဓာတ်သာဖြစ်၏။

ဂယ်လဗားနီးကို အမှတ်တရ ဖြစ်စိမ့်သောငှါ လျှပ်စစ်ဓာတ်စီး တိုင်းတာသည့် ကရိယာကို 'ဂယ်လဗားနီမီတာ' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သံချေးမတက်အောင် သွပ်ရည်စိမ်ထားသော သံပြားကို 'ဂယ်လဗားနီကံသံ' ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုလေ့ရှိကြသည်။ ရှေးကသံပြားများကို သွပ်ရည်စိမ်ရာတွင် ဂယ်လဗားနီနည်း သို့မဟုတ် လျှပ်စစ်ဓာတ်ခွဲနည်းကို အသုံးပြုကြသည်။ ယခုခေတ်တွင်မူ သံပြားကို သွပ်ရည်ထဲတွင် အချပ်လိုက်နှစ်ပေးခြင်းဖြင့်သွပ်ရည်စိမ်သံပြားများကို လုပ်ယူကြပေသည်။ (လျှပ်စစ်ဓာတ် - ရှု။)

ဂယ်လီလေအို (ခရစ် ၁၅၆၄-၁၆၄၂) ။ ။ မက္ကင်းနစ်ဗညာကို ပထမဆုံး လက်တွေ့လေ့လာခဲ့သော နက္ခတ်ပညာကျော် ဂယ်လီလေအိုသည် အီတလီပြည် ပီစာမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ သူ၏ အမည်အပြည့်အစုံမှာ ဂယ်လီလေအို ဂယ်လီလေအီ ဖြစ်သည်။ သူသည် အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ်၌ ဘုရားရှိခိုး

ကျောင်းမျက်နှာကြက်မှ တွဲလွဲဆွဲထားသော မှန်မီးအိမ်လွှဲနေပုံကို သတိပြုမိရာမှ ချိန်သီးလှုပ်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယခင်က လူများမသိသေးသော အချက်များကို သိရှိလေသည်။ (ချိန်သီး - ရှု။) ထိုချိန်သီးဖြင့် အချိန်ကို သတ်မှတ်နိုင်သဖြင့် နောင်အခါ၌ သိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် နာရီကို ကြံစည်လုပ်ကိုင်နိုင်ကြလေသည်။

ဂယ်လီလေအိုသည် ပီစာနှင့် ပက်ဒူအား တက္ကသိုလ်များ၌ သင်္ချာပါမောက္ခအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေစဉ် ရူပဗေဒနှင့် နက္ခတ္တဗေဒပညာရပ်များကို လေ့လာခဲ့သည်။ အမြင့်မှ တစ်ပြိုင်တည်းကျသော အရာဝတ္ထု ၂ ခုသည် အလေးချိန်မတူညီစေကာမူ မြေသို့ တစ်ပြိုင်တည်းကျရောက်ကြောင်းကို သိရှိသည်။ ထိုအချက်ကို ပီစာမျှော်စင်ကြီးပေါ်မှ အလေးချိန်မတူသော အရာဝတ္ထုများကိုချ၍ လက်တွေ့ပြသခဲ့သည်။ (အာကမုနသတ္တိ - ရှု။)

ဂယ်လီလေအိုသည် အဝေးကြည့်မှန်ပြောင်း (တယ်လီစကုပ်)ကို တီထွင်သူဖြစ်သည်။ ထိုမှန်ပြောင်းဖြင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုကိုကြည့်လျှင် မူလအရွယ်ထက် ၃ ဆမျှကြီး၍ မြင်ရသည်။ ထိုနောက် အဆ ၃၀ မျှပို၍ကြည့်အားကောင်းသော မှန်ပြောင်းကို တီထွင်လေသည်။ ထိုမှန်ပြောင်းဖြင့် ကြည့်သောအခါ လတွင်ရှိသော တောင်များကိုတွေ့ရသည်။ ကြာသပတေးဂြိုဟ် (ဂျူပီတာ)၏ အရံဂြိုဟ် ၄ လုံးကို

လည်းတွေ့ရ၍ ကွင်းစွပ်လျက်ရှိသောစနေဂြိုဟ် (ဆက်တန်း)၏ ထူးဆန်းသော ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလည်း မြင်ရသည်။

ဂယ်လီလေအို၏ ယူဆချက်မှတစ်ခုမှ ကမ္ဘာလုံးသည် ဝင်ရိုးပေါ်၌လည်ပြီးလျှင် နေကို လှည့်ပတ်လျက်ရှိသည်ဟူသော ယူဆချက်ပင် ဖြစ်သည်။ သာသနာရေး အာဏာပိုင်များက ထိုအယူကို မိစ္ဆာအယူဟုစွဲမြဲမှတ်ယူထားသဖြင့် ၁၆၁၆ ခုနှစ်၌ သူ့အား ထိုအယူကိုစွန့်လွှတ်ရန် သတိပေး၏။ သို့ရာတွင် ၁၆၃၂ခုနှစ်၌ ထိုအယူကို ထုတ်ဖော်ရေးသားသဖြင့် ရောမမြို့ရှိ သာသနာရေးဆိုင်ရာ တရားရုံးက ခေါ်ယူစစ်ဆေးသည်။ တရားရုံးတွင် သူသည် ထိုအယူအဆ မှားယွင်းကြောင်းကို ဝန်ခံပြပြီးနောက် ဇာတိရပ်ရွာသို့ ပြန်၍နေထိုင်ရသည်။ ထိုအရပ်တွင် ယခင်က ကြိုးစား၍ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သော မက္ကင်းနစ်ပညာရပ် အကြောင်းကို ရေးသားကာ စာအုပ်ထုတ်ဝေလေသည်။

ဂယ်လီလေအိုသည် ပညာဉာဏ်စူးရှ၍ လက်တွေ့စမ်းသပ် လုပ်ကိုင်လေ့ရှိသဖြင့် ထိုခေတ်က ထူးချွန်သော သိပ္ပံပါရဂူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ လူအများပင် ယုံကြည်နေကြသော အယ်ရစ္စတိုတယ် ရေးသားချက်များကို မှားသည်ဟု ရဲဝံ့စွာပြောဆိုခဲ့၏။ (အယ်ရစ္စတိုတယ် - လည်းရှု။) သာသနာရေး အာဏာပိုင်များနှင့် အတိုက်အခံပြုကာ ကိုယ်တွေ့စုံစမ်း သိရှိရသော အချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့၏။ ဤသို့ ရေးဟောင်းအစဉ်အလာ အယူအဆများကို ရဲဝံ့စွာ တော်လှန်၍မှန်ကန်သော အချက်များကိုထုတ်ဖော်ပြသခဲ့သဖြင့် သိပ္ပံပညာသည်တိုးတက်ခဲ့ပေသည်။

ဂေါ့သလူမျိုး ။ ။ ဘီစီ ၃၀၀ လောက်က ရောမနိုင်ငံကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သော ဂျာမန်လူမျိုးတစ်မျိုးမှာ ဂေါ့သလူမျိုးဖြစ်သည်။ မူလက သူတို့သည် ဗောလတစ် ပင်လယ်ကမ်းခြေတစ်လျှောက်တွင်နေထိုင်ကြ၏။ အေဒီ ၂၀၀လောက် ရောက်သောအခါ သူတို့သည်ဒန်းညမြစ်နှင့်ပင်လယ်နက်မြောက်ဖက်တွင် လူအင်အားတောင့်တင်းစွာဖြင့် နိုင်ငံကြီးတစ်နိုင်ငံကို တည်ထောင်ကြသည်။ ထိုနောက် ဂေါ့သတို့သည်ရောမပိုင်နက်ဖြစ်သော ဒေးရိုယာကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ကြရာ ဩရီးလီယန်ဘုရင်သည် ၂၇၂ ခုနှစ်တွင် ဂေါ့သတို့လက်သို့ ဒေးရိုယာကို အပ်လိုက်ရ၏။ နှစ်ပေါင်း၁၀၀ ခန့်ကြာသောအခါ ဂေါ့သလူမျိုး ၂ စုကွဲသွား၏။ တစ်စုမှာ

ရောမနိုင်ငံကို တိုက်ခိုက်ရန် ချီတက်လာသော ဂေါ့သ စစ်သည်များ

အောစတြီဂေါ့သခေါ် အရှေ့ပိုင်းဂေါ့သဖြစ်၍ ကျန်တစ်စုမှာ ဗီစီဂေါ့သခေါ် အနောက်ပိုင်း ဂေါ့သတို့ဖြစ်သည်။ အော့စတြီဂေါ့သတို့သည် ပင်လယ်နက်ကမ်းခြေတစ်လျှောက်တွင် နေထိုင်ကြ၍ ဗီစီဂေါ့သတို့မှာ ကားဒေးရိုယာနယ်နှင့် ဒန်းညမြစ်ကမ်းတစ်လျှောက်၌ နေထိုင်ခဲ့ကြ၏။

၃၉၅ ခုနှစ် သီအိုဒိုးဆီးယပ်ဘရင် နတ်ရွာစံသောသောအခါ အဲလရစ်ဘုရင်ကြီးမှူးသော ဗီစီဂေါ့သတို့သည် ပုန်ကန်ထကြွကြ၍ ဂရိပိုင်နယ်များ ကို သိမ်းယူကြသည်။ ထိုနောက် အီတလီသို့ ချီတက်တိုက်ခိုက်ကြပြန်ရာ ရောမမြို့တော်သည်လည်း ၄၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဂေါ့သတို့လက်ထဲသို့ကျရောက်လေသည်။ ခေါင်းဆောင် အဲလရစ်မှာ စစ္စလီနယ်မြေများသို့ သွားရောက်တိုက်ခိုက်ရန် ပြင်ဆင်ဆဲတွင် သေဆုံးသွားလေသည်။ အဲလရစ်၏ နေရာကိုဆက်ဆံသော ဂေါ့သတို့သည် သူတို့လူများနှင့် အီတလီနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသွားကြ၍ စပိန်နှင့် ဂေါ့သတောင်ပိုင်း (ယခုပြင်သစ်) တွင် နိုင်ငံသစ် တည်

ထောင်ကြသည်။ ဖရန့်လူမျိုးများနှင့် ၅၀၇ ခုနှစ်တွင် တိုက်ခိုက်ကြပြန်ရာ ဗီစီဂေါ်သတို့ အရေးနိမ့်၍ သူတို့၏ မြောက်ပိုင်း နယ်မြေများကို ဖရန့်ဘုရင် ကလိုးဗစ်လက်သို့ ပေးအပ်လိုက်ရသည်။ စပိန်ပြည်တွင် တည်ထောင်သော ဂေါ်သနိုင်ငံမှာကား ၇၁၁ ခုနှစ်ကျမှပျက်စီး၏။ မူးဝါးခေါ် မွတ်စလင်များက အာဖရိကတိုက်မှ လာရောက်၍ တိုက်ခိုက် ကြရာ ဂေါ်သဘုရင်ရောဒရစ် ကျဆုံးသွားသောအခါ တိုင်းပြည်ကိုပါ အပ်လိုက်ရသည်။

ခရစ်နှစ် ၄၀၀ ကျော်လောက်တွင် အော့စတြီဂေါ်သ တို့သည် ဒန်းညမြစ်နှင့်ဆားဗားမြစ်အကြားရှိ ရောမပိုင် နယ်ဖြစ်သော ပန်နိုးနီးယား၌ နေထိုင်ခွင့်ရကြလေသည်။ သူတို့၏ ခေါင်းဆောင်မှာ သီအိုဒေါရစ်ဘုရင်ဖြစ်သည်။ သူသည် ၄၈၈ ခုနှစ်တွင် အီတလီနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက် တိုက် ခိုက်သည်။ နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာ တိုက်ခိုက် ပြီးနောက် ၄၉၃ ခုနှစ်ကျမှ သူသည် ရောမထီးနန်းကိုမတရားသိမ်းပိုက် ထားသော အော်ဒိုစတရစ်ကိုသတ်ဖြတ်၍ ဂေါ်သနိုင်ငံကြီး တစ်ခု တည်ထောင်နိုင်သည်။ သီအိုဒေါရစ်သည် သူတည် ထောင်ခဲ့သော နိုင်ငံကြီး မပြိုမကွဲအောင် စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းလျက် ၅၂၆ ခုနှစ်၌ ကွယ်လွန်လေသည်။ သီအို ဒေါရစ် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် နိုင်ငံကို တည်တံ့အောင် အုပ် ချုပ်နိုင်မည့် ခေါင်းဆောင်ကောင်းများ မပေါ်ပေါက်တော့ ချေ။ အော့စတြီဂေါ်သ တို့ကို အရှေ့တိုင်းမှဘုရင်များက မကြာခဏ လာရောက်တိုက်ခိုက်နှောင့်ယှက်ကြ၏။ ဤ သို့ နှောင့်ယှက်ဖန်များသောအခါ အော့စတြီဂေါ်သတို့ မှာ ကြာရှည်မခံနိုင်ကြတော့ဘဲ လုံးပါးပါးကာ ၅၅၄ ခုနှစ် လောက်တွင် ဂေါ်သလူမျိုးတို့၏ နိုင်ငံမှာ လုံးဝပျက်စီးသွား တော့၏။ ထိုအခါမှစ၍ ဂေါ်သလူမျိုးများသည် တိမ်ကော ပပျောက်သွားကြကာ ဥရောပနိုင်ငံသမိုင်းတွင် ဂေါ်သ လူမျိုးဟူ၍ သီးခြား မတွေ့ရတော့ချေ။

ဂေါ်တန် ။ ။ (ကျောက်သလင်း - ရှု။)

ဂေါ်ဒင်စီဂျီ (ခရစ် ၁၈၃၃-၁၈၈၅) ။ ။ ချားလျာ ဂေါ်ဒင်သည် ထင်ရှားသော ဗြိတိသျှဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဂူးလစ်မြို့၌ ၁၈၃၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင်မွေးဖွား ခဲ့ရာမျိုးရိုးအားဖြင့် စစ်သားမျိုးရိုးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုမြို့ရှိ ဘုရင့် တက္ကသိုလ်တွင် စစ်ပညာများကို သင်ကြားအောင် မြင်သည်။ ၁၈၅၂ ခုနှစ်တွင် ဘုရင့်အင်ဂျင်နီယာတပ်၌ ဗိုလ် အဖြစ် စတင်အမှုထမ်းခဲ့၍ ကရိုင်းမီးယားစစ်ပွဲတွင် ၁၈၅၅ ခုနှစ်၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုနောက် အသက် ၃၀ အရွယ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံတိုင်ပင် သူပုန်အရေး၌ တရုတ်အစိုးရ ဖက်မှ ကူညီ၍ သူပုန်တို့ကို နှိမ်နင်းပေးခဲ့သည်။

တိုင်ပင်သူပုန်အရေးမှာ ၁၀ နှစ်မျှကြာသည့်တိုင်အောင် နှိမ်နင်းမရဖြစ်ခဲ့ရာ ဗြိတိသျှ အစိုးရ၏ သဘောတူညီချက် အရ ဂေါ်ဒင်သည် ဥရောပတိုက်သားများနှင့် အမေရိကန် တို့က လှေကူငှပေးထားသော တရုတ်စစ်တပ်များကို ကွပ်ကဲ အုပ်ချုပ် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်တွင် ၁၈ လအတွင်း သူပုန်အရေး ငြိမ်းအေးသွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် တရုတ်အစိုးရက ကြီးကျယ်စွာ မြှောက်စားချီးမြှင့်လိုသည်ဟု စကားကမ်း လှမ်းသည်။ သို့သော်ဂေါ်ဒင်က လက်မခံခဲ့ပေ။

အင်္ဂလန်သို့ ဗိုလ်မှူးကြီး အဆင့် အတန်းဖြင့် ပြန်လာပြီး နောက် အင်္ဂလန်ပြည် တင်းမြစ်တလျှောက်တွင် ခံတပ်များ ဆောက်လုပ်ရာ၌ အင်ဂျင်နီယာမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရ လေသည်။ အင်ဂျင်နီယာမှူးအဖြစ် ၆ နှစ်မျှဆောင်ရွက်နေ စဉ်အတွင်း ဂေါ်ဒင်၏အိမ်သည် အိုးအိမ်မရှိ လေလွင့်နေသူ များအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်၍ ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရာ ဌာန ဖြစ်နေလေသည်။ ထိုလေလွင့်နေသူများအား ဆေးဝါး များကုသပေး၍ ညနေသင်တန်းများဖွင့်ကာ ပညာသင် ကြားပေးသောအားဖြင့် အသက်မွေးမှုအတွက် လုံလောက် အောင် ဆောင်ရွက်ပေး၏။ ယင်းသို့ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းလုပ်

ဗြိတိသျှစစ်ဗိုလ်ချုပ် စီ. ဂျီ. ဂေါ်ဒင်

ငန်းများကိုလေးငွေရွက်ရာ၌ မည်သူ၏အကူအညီ အထောက်အပံ့ကိုမျှ မယူဘဲ သူရသမျှသော လခနှင့်ပင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ယင်းသို့ဖြင့် ဂေါဒင်သည် လူကြမ်း စိတ်ကြမ်းနှင့် ဖမ်းပွဲဝင်ခဲ့သည့် စစ်သားကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း သူ၏ပင်ကိုယ်စိတ်ဓာတ်မှာ နူးညံ့သိမ်မွေ့၍ကြင်နာစာနာ တတ်ကြောင်း သိရသည့်ပြင် ဘာသာရေး၌လည်း လေးစားကိုင်းရှိုင်းသူဖြစ်ပေသည်။

၁၈၇၃ ခုနှစ်တွင် အီဂျစ်ဘုရင်ခံချုပ်က ဂေါဒင်အား အီဂျစ်ပိုင်အီကွေတာပိုင်းဒေသများ၏ ဘုရင်ခံအဖြစ် ခန့်ထားလေသည်။ သို့သော် ငွေဝယ်ကျွန်စနစ် ပပျောက်အောင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ၌ ဆူဒန်နယ် ဘုရင်ခံက အနှောင့်အယှက်ပေးသဖြင့် စိတ်ပျက်ပြီးသော်အလုပ်မှနုတ်ထွက်၍ အင်္ဂလန်ပြည်သို့ ပြန်သွားလေသည်။ ၁၈၇၇ ခုနှစ်တွင် ငွေဝယ်ကျွန်စနစ်ပပျောက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်အခွင့်ရမှသာ ရာထူးလက်ခံမည်ဟုဆိုသည့်အတိုင်းအခွင့်ရရှိလာသဖြင့် ဆူဒန်နယ်၏ ဘုရင်ခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အပြင် ငွေဝယ်ကျွန်စနစ် ပပျောက်အောင်လည်း ကြိုးပမ်းခဲ့လေသည်။ ထိုနောက်တွင် ဂေါဒင်မှာ တရုတ်နိုင်ငံမောရစ်ရှပ်ကျွန်းနှင့် အာဖရိကတိုက်တောင်ပိုင်းတို့တွင် အမှုထမ်းရွက်ခဲ့သေး၏။

ဤသို့ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အီဂျစ်နိုင်ငံတို့တွင် စစ်ရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတို့၌ အမှုထမ်းရွက်သည်ကို အစွဲပြု၍ ဂေါဒင်သည် 'တရုတ်ဂေါဒင်' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ဂေါဒင်ပါရှား' ဟူ၍လည်းကောင်း အမည်နှစ်မျိုးရခဲ့သည်။

၁၈၈၄ ခုနှစ်တွင် ဆူဒန်နယ်၌ မာဒီခေါင်းဆောင်သည့် သူပုန်အရေးကြောင့် အခြေအနေမှာ အတော်ပင်ဆိုးရွားလာလေသည်။ ထိုကြောင့် ဆူဒန်နယ်မှ အီဂျစ်စစ်တပ်များကိုရွှေ့ပြောင်းရာတွင် အီဂျစ်ဘုရင်ခံချုပ်အားကူညီရန် ဗြိတိန်အစိုးရက ဂေါဒင်အား စေလွှတ်လိုက်လေသည်။ ဂေါဒင်သည် တစ်ခါကသူငြာဇာကြီးမားသည့်နယ်ဖြစ်၍ သူစီမံခန့်ခွဲလိုက်ပါက သူပုန်အရေးပင်ငြိမ်းအေးသွားမည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ အချိန်ရခိုက် စစ်တပ်များ မပြောင်းသေးဘဲ အခြေအနေ ပြန်ကောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။ အခြေအနေကား ဂေါဒင် မြှောက်လင့်သလို ကောင်းမလာဘဲ သူနှင့်တကွ စစ်တပ်များပါ ခါတွမ်း မြို့ထဲ၌ ရန်သူဖြစ်သော မာဒီ၏ နောက်လိုက်များက ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ခြင်း ခံရလေတော့သည်။

ဂေါဒင်သည် မြို့ကို ရန်သူလက်သို့ အကျမခံဘဲ မြို့အတွင်းမှနေ၍ ၁၀ လမျှ ခုခံခဲ့၏။ ထိုအတောအတွင်း အင်္ဂလိပ်

ဗိုလ်ချုပ်ဂေါဒင်သည် နောက်ဆုံးအချိန်ထိအောင် ရန်သူကိုကြံ့ခံခဲ့၏။

အကူစစ်တပ်သည်လည်း အပြင်းချီတက်လာရာ ၁၈၈၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ခါတွမ်းမြို့အနီးသို့ ရောက်ရှိခဲ့၏။ သို့သော် အလာနောင်းသောကြောင့် ဂေါ်ဒင်နှင့်တကွ နောက်လိုက်ရဲမက်အားလုံးတို့သည် ရန်သူမာဒီ၏တပ်သား များသတ်ပစ်ခြင်းကို တစ်ပြုလုံး ခံလိုက်ရလေသည်။

ဂေါ်ဘီထုပ် ။ ။ ဂေါ်ဘီထုပ်သည် ဂေါ်ဘီပွင့် (ပန်းမုန် လာ) ခါးပု၊ မုန်ညင်း၊ စမုန် စသည်တို့နှင့်အတူ 'ကရူစီဖာရီး' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ဂေါ်ဘီထုပ်၏ ရုက္ခဗေဒအမည်မှာ 'ဗရပ်စီကားအိုလရာစီအေး' ဖြစ်သည်။ ဂေါ်ဘီထုပ်ကို မုန် လာထုပ်ဟူ၍လည်းခေါ်သည်။

လူကြိုက်များသော ဂေါ်ဘီထုပ်

ဂေါ်ဘီထုပ်သည် ရေမတင်နိုင်သောမြေနေမြေမြွေများ တွင် ကောင်းစွာဖြစ်ထွန်းသည်။ ယင်းကို ပျိုးထောင်ပြီးမှ စိုက်ခင်းတွင် ထပ်မံ၍ စိုက်ရသည်။ မျိုးစေ့များမချမီ ပျိုး ခင်းတွင် ဗောင်နိမ့်နိမ့် ပြုလုပ်ရသည်။ ထိုနောက် ဗောင်ပေါ် တွင် ၄ လက်မ၊ ၅ လက်မစီခွါလျက် မျိုးစေ့များကို အတန်း လိုက်ပါးပါးချပေးရသည်။ ထိုမျိုးစေ့များပေါ်တွင် မြေစာ မြေမှုန့်တို့ကို ခပ်ပါးပါးဖုံးအုပ်ပေးပြီးနောက် ပန်းကရားဖြင့် ရေလောင်း ပေးရသည်။ ဗောင်များကို ၄ က်ပျောရွက်၊ ထန်း ရွက် စသည်တို့ဖြင့် နေပူမှကာကွယ်ရန် ဖုံးအုပ်ပေးရသည်။ ပျိုးပင်ကလေးများသည် ၄ လက်မခန့် ကြီးမြင့်လာ၍ အ ရွက် ၃ ရွက်မှ ၆ ရွက်အထိ ရှိလာသောအခါ ရွှေ့ပြောင်းစိုက် ရန် သင့်ပြီဖြစ်သည်။

ပျိုးပင်ကလေးများကို ရွှေ့ပြောင်းမစိုက်မီ စိုက်ခင်း

များကို ရေကောင်းစွာ ဖျန်းပေးရသည်။ ထိုနောက် ဗောင် တန်းများတွင် တပေစီခွါလျက် ကျင်းငယ်ကလေးများ ခပ် နက်နက်တူးပြီးလျှင် ထိုကျင်းများထဲ၌ ပျိုးပင်ကလေးများ ကို စိုက်ပျိုးရသည်။ ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပြီးနောက် ၃၊ ၄ ရက် လောက်ကြာအောင် အပင်ကလေးများကို နေပူမှ ကာ ကွယ်ပေးရ၍ ရေကိုလည်း နိုင်နိုင်လောင်းပေးရသည်။

ဂေါ်ဘီထုပ်ပင်များသည် ၃၊ ၄ လက်မ ကြီးရင့်လာ ကြသည်။ မကြီးရင့်မီ အပင်များအကြားရှိမြေကို ဆွပေး ၍ နွားမြင်းတို့၏ အညစ်အကြေးရေနှင့် နှမ်းဖတ်ပုပ်ရေများ ကိုမကြာခဏလောင်းပေးလျှင် အပင်များသည် အထူး သန်စွမ်းကြသည်။

ဂေါ်ဘီထုပ်တွင် အာဟာရဓာတ်များပြားစွာပါရှိသော ကြောင့် အနောက် နိုင်ငံများတွင် ဂေါ်ဘီထုပ်ပင်များကို မျိုးကွဲများဖြစ်ထွန်းအောင် ပြုပြင်၍ စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ ဂေါ်ဘီထုပ်မျိုးပေါင်း ၁၀၀ ကျော်မျှရှိလေပြီ။ သိပ္ပံပညာရှင်များက ဂေါ်ဘီထုပ်တွင် အခြားအပင်များမှာ ထက် လတ်ဆတ်သောအစာပို၍ပါရှိသည်ဟုဆိုကြသည်။

ဂေါ်မိတ် ။ ။ ကျောက်သလင်း - ရှု။

ဂေါ်မုတ် ။ ။ ကျောက်သလင်း - ရှု။

ဂေါ်ရကီ မတ်ဆီယင်(ခရစ် ၁၈၆၉-၁၉၃၆) ။ ။ အ လုပ်သမားလူတန်းစားတို့၏ တော်လှန်ရေးကို သရုပ်ဖော်၍ စာပေ၌ ရှေ့ဆောင်ပြုသည်ဟု ဆိုဖိယက် ရုရှားနိုင်ငံက အသိ အမှတ်ပြု၍ ကမ္ဘာ၌လည်း ထင်ရှားကျော်ကြားသော မတ်ဆီယင်ဂေါ်ရကီသည် ၁၈၆၉ ခုနှစ် မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့ တွင် နှစ်ဇနီးနိမ့်ကိုရောမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ ဂေါ်ရကီဟူသော အမည်မှာ အမည်ရင်းမဟုတ်ချေ။ သူ၏ငယ်နာမည်ရင်းမှာ အလျက်ဆယေအီ၊ မတ်ဆီယီမဗျစ်ပျရကတ် ဖြစ်သည်။ သူ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်မှာ စိတ်နာကျည်းစရာတို့နှင့်သာ ပြည့်နှက် နေရကား ရုရှားဘာသာစကားဖြင့် စိတ်နာသူဟု အဓိပ္ပာယ် ရသော ဂေါ်ရကီ ဟူသောအမည်ကို ကလောင်နာမည် အဖြစ်နှင့်ယူ၍ စာများရေးသားခဲ့သည်တွင် ဂေါ်ရကီဟူ သောအမည်မှာ ကမ္ဘာကျော်ကြားသွားလေသည်။

ဂေါ်ရကီ၏ဖခင်မှာ စားပွဲ၊ ကုလားထိုင် အိမ်ထောင်ပရိ ဘောဂအဖုံးတို့ကိုလုပ်သော အလုပ်သမားဖြစ်သည်။ မိခင်၏မျိုးရိုးမှာ အထည် ဆေးဆိုးသောအလုပ်ကို လုပ်သူ များ ဖြစ်သည်။ ဂေါ်ရကီ ၄၊ ၅ နှစ်သားအရွယ်၌ ဖခင် သေ ဆုံးသွားသောအခါ မိခင်သည် နောက်အိမ်ထောင်ပြုသော ကြောင့် မိခင်ဖက်က အဖိုးနှင့်အတူနေရသည်။ သို့သော် ပညာကောင်းစွာ မသင်ရသေးမီ ဖိနပ်ချုပ်သမားလုပ်ရ

သည်။ နောက် ၂ လမျှ မကြာမီ မြေပုံဆွဲသမား၏ အစေအပါးအဖြစ် အလုပ်လုပ်ပြီးလျှင်အိမ်မှထွက်ပြေးလေသည်။ ထိုနေ့ပုဂံကား ပန်းကန်ဆေး၊ မုန့်ဖုတ်၊ ထမင်းချက်၊ ကူလီ လိုက်စသော သောင်းပြောင်း ထွေလာ အလုပ်တို့ကို လုပ်ခဲ့ရသည်။ အပြင် ဇာတ်သမားလည်း လုပ် ဖူးသည်။ ဘူတာရုံညစောင့်သမား၊ ရေ နေစာရေး၊ ပန်းဘဲသမား စသဖြင့်လည်း အသက်မွေးခဲ့ရသည်။ ဤသို့ ဘဝမျိုးစုံ၌ ကျင်လည်ခဲ့ ရခြင်းသည် ဂေါ်ရကီအဖို့ သူ ရေးသားသော စာပေထဲ၌ အသုံးချစရာ အခြေခံ များဖြစ်သည်။ သာမက ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာဘဝသို့ ရောက်အောင်လည်း ပို့ဆောင်ခဲ့လေသည်။ ဂေါ်ရကီသည် အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ကာဇန်တက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ခွင့်ရအောင် ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့သော် မအောင်မြင်သဖြင့် ဘီစကွတ်မုန့်လုပ်သော စက်ရုံ၌ အလုပ်လုပ်သည်။ ၁၈၈၈ ခုနှစ်၌ စိတ်ညစ်လွန်း၍ မိမိကိုယ်ကိုမိမိသတ်သေရန်ကြံခဲ့၏။ သို့သော်မအောင်မြင်ချေ။ ထိုမှစ၍ ခြေသလုံးအိမ်တိုင်နေခဲ့ရာမှ ၁၈၉၂ ခုနှစ်တွင် တစ်ဖလစ်မြို့ထုတ် မထင်ရှားသော ဂျာနယ်ကလေးတစ်စောင်တွင် သူ၏ ပထမဦးစွာ ရေးသားသော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ကို ထည့်သွင်း ထုတ်ဝေခွင့် ရရှိခဲ့လေသည်။

မတ်ဆီယင် ဂေါ်ရကီ

ထိုနောက်၌ကား ဂေါ်ရကီသည် ဝတ္ထုတိုအများအပြားအပြင် ဝတ္ထုရှည်ကိုပါ ရေးသားလာခဲ့သည်။ ထိုဝတ္ထုများသည် သူတွေ့ကြုံခဲ့ရသောဘဝ၏ အရောင်ပြန်ဟပ်သော ဝတ္ထုများ ဖြစ်သည်။ မုန့်ဖုတ်တွင် အလုပ်လုပ်နေသော အလုပ်သမား ယောက်ျားကြီး ၂၆ ယောက်နှင့် မိန်းကလေးတစ်ဦး၏ ပုံပြင်မှာ သူကိုယ်တိုင် မုန့်ဖုတ်သမားဘဝ၌ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ဘဝကိုသရုပ်ဖော်ပြလေသည်။ ၁၈၉၀ နှင့် ၁၉၁၄ခုနှစ်အကြားတွင် ပြဇာတ်များရေးခဲ့ရာ သူ၏ ‘အောက်ဆုံးလွှာ’ (၁၉၀၃) ဟူသောပြဇာတ်တွင် လေလွင့်နေသူများ၊ ခြေသလုံးအိမ်တိုင်များ၊ ရာဇဝတ်ကောင်များ၊ ပြည့်တန်ဆာများ၏ ဘဝအမှန် အဖြစ်အပျက်တို့ကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ၁၉၀၇ ခုနှစ်တွင် ရေးသားသော ‘အမေ’ ဟူသော ဝတ္ထုရှည်ကြီး၌ကား သူ၏အဖိုးဖြစ်သူ၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုနှင့် သူ၏ချစ်လှစွာသော အမေ၏ ကြင်နာမှုတို့ကို ယှဉ်၍ပြခဲ့သည့်ပြင် အလုပ်သမား လယ်သမားတို့၏ တော်လှန်ရေး စိတ်ဓာတ်ကိုဖွဲ့နွဲ့ခဲ့

သည်။ ‘ကလေးဘဝ’ (၁၉၁၃)၊ ‘လောက တစ်ခွင်’ (၁၉၁၅) နှင့် ကျွန်ုပ်အတွက် တက္ကသိုလ်များ’ (၁၉၂၃) ဟူသော စာတို့မှာမူ ဂေါ်ရကီ၏ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိများဖြစ်၍ များစွာ ကျော်ကြားလေသည်။ အားလုံးကိုခြုံ၍ပြောရလျှင် ဂေါ်ရကီသည် ရုရှစာပေ၏အစဉ်အလာထဲတွင် မတ်၏သဘောတရားတို့ကို သွတ်သွင်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ (မတ် ကားလ - ရှူ။)

ဂေါ်ရကီသည် ရုရှနိုင်ငံကို အုပ်စိုးလျက်ရှိသော ဇာဘုရင် အစိုးရအား ဆန့်ကျင်သည့် ဖော်လှယ်စစ် တော်လှန်ရေးအင်အားစုများနှင့်ပူးတွဲ၍ လွတ်မြောက်ရေးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့်လည်း ၃ ကြိမ်တိုင်တိုင် အကျဉ်းချထားခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ၁၉၀၇ ခုနှစ်၌ တော်လှန်ရေးကိစ္စဖြင့် ကပရီသို့သွားရာ ကပရီ၌ လိနင်နှင့်တွေ့ဆုံ၍ ရင်းနှီးခင်မင်သွားသည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ် ရုရှပြည်တော်လှန်ရေးကြီးအောင်မြင်ပြီးနောက် ဂေါ်ရကီသည် အနုပညာဆိုင်ရာ ပစ္စည်းထိန်းသိမ်းရေးအကြီးအကဲဖြစ်လာသည်။ ထိုနောက် ဆိုဗီယက်စာရေးဆရာသမဂ္ဂကို ဦးစီးရှေ့ဆောင်ခဲ့လေသည်။

၁၉၃၆ ခု ဇွန်လ ၁၈ ရက်နေ့၌ ဂျာမန်ဖက်ဆစ်သူလျှိုများ၏ လက်ချက်ဖြင့် ကမ္ဘာကျော် ဆိုဗီယက်စာရေးဆရာကြီး ဂေါ်ရကီကွယ်လွန်လေသည်။ သူ့အား ဂုဏ်ပြုသော အားဖြင့် သူ၏မွေးဖွားရာ နှစ်နေ့နိဂိုရောမြို့ကို ဂေါ်ရကီမြို့ဟု ခေါ်တွင်စေခဲ့သည်။

အရွယ်မရောက်သေးသော ဂေါ်ရီလား မျောက်ဝံ

ဂေါ်ရီးလားမျောက်ဝံ ။ ။ ဂေါ်ရီးလား မျောက်ဝံ တို့သည် အာဖရိကတိုက် အနောက်ပိုင်းရှိ တောနက်ရှာဒေသ များတွင် နေထိုင်ကြသည်။ ဂေါ်ရီးလားသည် လူနှင့်အတူ ဆုံးသော မျောက်ဝံ မျိုးဖြစ်သည်။ မျောက်ဝံ မျိုးအားလုံး တွင် ဂေါ်ရီးလားသည် အကြီးဆုံးဖြစ်၏။ ရှားလည်းအရှား ပါးဆုံးဖြစ်သည်။ (မျောက်ဝံမျိုး - ရှု။)

ဂေါ်ရီးလား၌ အမြီးမရှိ။ ခြေ ၂ ချောင်း၊ လက် ၂ ဖက် ရှိသည်။ မတ်တတ်ရပ်၍ သွားနိုင်သည်။ လူ၏ခြေသည်း၊ လက်သည်းမျိုးရှိသည်။ ဤသည်တို့ကား လူနှင့်တူသော အချက်များဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် လူနှင့်မတူသောအချက် များလည်းရှိသည်။ ဂေါ်ရီးလား၏ ကိုယ်အနေအထားမှာ တုတ်ခိုင်၍ အချိုးမကျ၊ အရပ်ဆိုးသည်။ ခြေထောက်များ သည် တို၍လက်များမှာ ရှည်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ခြေဖြင့် လျှောက်သောအခါ သစ်ကိုင်းများကို လက်ဖြင့်အားပြု၍ လျှောက်တတ်သည်။ အမွေးအမုင် ထူထပ်ပေါများသည်။ ရှေးက အာဖရိကတိုက်တောနယ်အတွင်း ခရီးလှည့် သွား လာသူတို့သည် ယင်းတို့ကို ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော လူရိုင်းတစ်မျိုးဟု ထင်မှတ်ခဲ့ကြလေသည်။

အမြင့်ဆုံးသောဂေါ်ရီးလားသည် ၅ ပေခွဲ၊ ၆ ပေခန့်ရှိ သည်။ ကိုယ်အလေးချိန်ပေါင် ၄၀၀ မှ ၄၅၀ ခန့်အထိကြီး မားသော ဂေါ်ရီးလားများရှိခဲ့ဘူးသည်။ အသားအရေမှာ မည်းနက်၏။ ခြေဖဝါး လက်ဖဝါး၌ အမွေးမပေါက်သော် လည်း ခြေလက်နှင့် တစ်ကိုယ်လုံး၌ ညိုမည်းသော အမွေး ကြမ်းများ ဖုံးအုပ်လျက်ရှိသည်။ ဦးခေါင်းမှာ ကြီးသည်။ ကုပ်တိုသည်။ နှာခေါင်းပြား၍ မျက်ခုံးမိုမောက်သည်။ အလွန် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော မျက်နှာထားရှိသည်။ လူနှင့် တွေ့လျှင် ရှောင်ရှား ပြေးလွှား တတ်၏။ သို့သော် စိတ်ထွက် သောအခါနှင့် ရန်စခံရသော အခါမျိုးတွင်မူ အလွန် ပြင်း ထန်စွာ ပြန်လည်ရန်မူတတ် သည်။ စိတ်ဆိုးလာသောအခါ ရင်ပတ်ကိုလက် ၂ ဖက်ဖြင့် ထု၍ ကျယ်လောင်စွာ အော် ဟစ်တတ်သည်။ ရက်စက် ကြမ်းတမ်းလှသဖြင့် ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားစသော သားရဲ တိရစ္ဆာန်များတို့ပင်လျှင် ယင်း တို့အား အလွယ်တကူနှင့် ရန်မမူဝံကြချေ။

ဂေါ်ရီးယားတို့သည် အလွန် နက်သော တောကြီးထဲ တွင် တစ်နေရာတည်း၌အတည်မနေဘဲ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လှည့်လည်နေထိုင်လေ့ရှိကြသည်။ မိသားတစုတွင် အထီး ကြီးတကောင် အမ ၂ ကောင်၊ ၃ ကောင်နှင့် သားငယ်၊ သမီးငယ်များ ပါဝင်တတ်သည်။ အိပ်ချိန်တွင် အမနှင့် သားသမီးများက သစ်ပင်ပေါ်၌အိပ်ကြ၍ အထီးကသစ်ပင် ခြေရင်း၌ စောင့်အိပ်လေ့ရှိကြသည်။ ယင်းသို့၏အစားအစာ များမှာ သစ်သီးသစ်ရွက်များ ဖြစ်ကြလေသည်။

ဂေါ်ရီးလားကို လွယ်ကူစွာ ဖမ်းဆီး၍ မရပေ။ ဖမ်းဆီး ရမိထားသော ဂေါ်ရီးလားတို့သည် များသောအား ဖြင့် အသက်ရှည်ရှည်မနေနိုင်ကြချေ။

ဂေါ်ဇာသီ ဂျေ (ခရစ် ၁၈၆၇-၁၉၃၃) ။ ။ ဂျွန်ဂေါ်ဇာသီ မှာ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ဝတ္ထုရေးဆရာနှင့် ပြဇာတ်ရေး ဆရာ ကြီးဖြစ်၏။ ၁၈၆၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလန် ပြည် ဆာရီခရိုင်၊ ကင်းစတန်မြို့၌ဖွားမြင်သည်။

ဂေါ်ဇာသီသည် လူချမ်းသာ၏သားဖြစ်သည့်အား လျော်စွာ လူကုထံ သားသမီးများသာ သွားရောက်သင် ကြားနိုင်သော ဟယ်ရီကျောင်းနှင့် အောက်စဖို့တက္ကသိုလ် တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ သူသည် ဝတ်လုံ စာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း ရှေ့နေအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးရန် ရည်ရွယ်ရင်း မရှိခဲ့ပေ။ သို့ဖြစ်ရကား သူသည် ကျောင်းမှ ထွက်သောအခါ ဥရောပနိုင်ငံများသို့ လှည့်လည်သွား ရောက်ကာ ဒေသန္တရဗဟုသုတများ ရှာမှီးခဲ့သည်။

မျောက်ဝံမျိုးတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သော ဂေါ်ရီးလား

အင်္ဂလန်ပြည်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ ဂေါဇာသီသည် စာရေးခြင်းအလုပ်ကို စတင်လုပ်ကိုင်သည်။ သူသည်ဝတ္ထုများကို အများဆုံးရေးခဲ့သည်။ ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင်ထုတ်ဝေသော 'ပစ္စည်းရှင်' ဝတ္ထုမှာ ဂေါဇာသီ၏ပွဲဦးထွက် ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထု၏ဇာတ်လိုက်မှာ ဆုမ်းဖောဆိုက်ဖြစ်၍ ထိုဇာတ်လိုက်ပါဝင်သော ဝတ္ထုများကိုတစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်လက်ရေးသားခဲ့သည်။

ဂေါဇာသီသည် သူရေးသားသော ဝတ္ထု များတွင် ၂၀ ရာစု နှစ်ဦးက အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ လူလတ်တန်းစားတို့၏ ဘဝကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ သူ့ခေတ် က လူနေမှုစနစ်ကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲပစ်လိုသော ဆန္ဒကို ဖော်ပြပြီးလျှင် လူချင်းမတူဝါဒစွဲကို ပြင်းထန်စွာ တိုက်ဖျက်လေသည်။

ဂေါဇာသီသည် ဝတ္ထုများကိုသာမဟုတ် ပြဇာတ်များနှင့် ကဗျာများကို လည်း ရေးသားခဲ့သည်။ 'ငွေသေတ္တာ' ပြဇာတ်တစ်ခုတည်းနှင့်ပင် ဂေါဇာသီသည် နာမည်ကျော်ကြားခဲ့သည်။ ထိုနောက် ပြဇာတ်များကို ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရေးသားခဲ့၏။ ထိုပြဇာတ်များတွင် လူ၏ စာရိတ္တမဏ္ဍိုင်ပျက်စီးမှုကို ဝေဖန်ထား၏။

၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ဂေါဇာသီသည် အိုအမ် (အော်ဒါအော့ မဲရစ်) ဘွဲ့ထူးကို ရရှိခဲ့၏။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် စာပေအတွက် နိုဘယ်ဆုချီးမြှင့်ခြင်းခံရပြန်သည်။ ထိုနောက် ၁၉၃၃ ခုနှစ် အသက် ၆၆ နှစ်တွင် ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီး ဂေါဇာသီသည်ကွယ်လွန်သွားလေသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ။ ။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာအတွင်း ပွင့်တော်မူခဲ့ပြီးသော ဘုရားရှင်လေးဆူအနက် စတုတ္ထပွင့်တော်မူသော ဘုရားရှင်ဖြစ်သည်။

ကပ္ပိလဝတ်ပြည်မှ သုဒ္ဓေါဒနမင်းနှင့် မိဖုရား မာယာဒေဝီတို့၏ သားတော်ဖြစ်၏။ အရွယ်ရောက်သော် ယသောဓရာ မင်းသမီးနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြား၏။ သားတော်ရာဟုလာ တစ်ပါးကိုဖွားမြင်ပြီးနောက် လောကီစည်းစိမ်ကို ပယ်စွန့်ကာတောထွက်တော်မူသည်။ မြောက်နှစ်ကြာမျှ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူပြီးနောက် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ ဗောဓိပင်ရင်းဝယ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရ၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်။

ကမ္ဘာကျော် အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး ဂျွန်ဂေါဇာသီ

ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါးကား အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ဖြစ်၏။ (သာရိပုတ္တရာထေရီ၊ မောဂ္ဂလာန်ထေရီ - ရှု။) အဂ္ဂသာဝိကာနှစ်ပါးမှာ ကားဓေမာထေရီနှင့် ဥပလဝဏ် ထေရီဖြစ်၏။ (ဓေမာထရီ၊ ထေရီ ဖြစ်ထေရီ - ရှု။) အလုပ်အကျွေးကား အရှင်အာနန္ဒာ ဖြစ်သည်။ (အာနန္ဒာထေရီ - ရှု။)

ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်တော်အမြင့်သည် ၁၈ တောင်ဖြစ်၏။ သက်တော် ၈၀ ရှည်တော်မူ၍ ကုသိနာရုံ ပြည်ကြီး၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူရာ ကြွင်းသော ဓာတ်တော်များကို ဒေါနပုဏ္ဏားကြီးက အဇာတသတ်မင်းစသော မင်းအပေါင်းအား ခွဲဝေ

ပေးသဖြင့် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအနှံ့ စေတီပုထိုးများ တည်ထားကိုးကွယ်ကြ၏။ (ဗုဒ္ဓအယူဝါဒ - ရှု။)

ဂေါတမိထေရီ ။ ။ ဂေါတမိထေရီသည် အဇ္ဇနမင်းကြီးနှင့် ယသော်ဓရာဒေဝီတို့မှ ဖွားမြင်သည်။ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ မိထွေးတော်ဖြစ်၍ မိထွေးတော်ဂေါတမီဟု ထင်ရှား၏။ ဂေါတမိသည် ဒေဝဒဟပြည်ရှင်၏သမီးဖြစ်သည့် အတိုင်း စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီ၏ ညီမတော်လည်းဖြစ်သည်။ ပုဏ္ဏားတို့က မြတ်သောသား၏ မိခင်ဖြစ်မည်ဟု နိမိတ်ဖတ်သဖြင့် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီဟု တွင်သည်။

အရွယ်ရောက်လတ်သော် ကပ္ပိလဝတ်ပြည်ရှင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးနှင့်ထိမ်းမြားသဖြင့် မြောက်နန်း မိဖုရားအဖြစ် စံစားရသည်။ အစ်မတော် မဟာမာယာဒေဝီသည် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို ဖွားမြင်တော်မူပြီးနောက် နတ်ရွာစံလေသော် ဂေါတမိသည် အဂ္ဂမဟေသီဘွဲ့ဖြင့် မိဖုရားကြီး ဖြစ်သည်။ နန္ဒမင်းသားကို ဖွားမြင်သည်။ တူသားဖြစ်သော သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကိုလည်း ထိန်းသိမ်း မွေးမြူရသည်။

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူ၍ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး လွန်သည်နောက် ဂေါတမိမိဖုရားသည် သံသရာမှလွတ်မြောက်ရာကို ရှာကြံလျက် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွားရောက်ကာ မာတုဂါမများအား ရဟန်းပြုခွင့်ပေးပါရန် လျှောက်ထားသည်။ မြတ်စွာဘုရားက သာသနာ

တေတပတေလောင်းလျှာ သိဉ္ဇတုပ္ပဋိ၊ ဣဒါ ဣဒါ ဣဒါ ဣဒါ
(တေတုပ္ပဋိ၊ ဣဒါ၊ ဣဒါ၊ ဣဒါ)

တော် ရှုပ်ထွေး၍ အညစ်အကြေးများမည် စိုးသဖြင့် ခွင့် မပြုဘဲ ပယ်ရှားတော်မူသည်။ ၃ ကြိမ်တိုင် လျှောက်ထား သော်လည်း ခွင့်မရချေ။ ဂေါတမီသည် စိတ်အားမလျှော့ဘဲ ထက်မလျှောက်ထားပြန်သည်။

ဂေါတမီသည် သာကီဝင်မင်းသမီး ငါးရာနှင့်အတူ ပင်ပန်းဆင်းရဲခဲလျက် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဝပ်တွားကာ လျှောက်ထားရာ ညီတော်အာနန္ဒာထေရ်ကလည်း ကူ၍ လျှောက်ပေးသည်။ ထိုအခါတွင်မှ ဘုရားရှင်က ဂရုဓမ္မ တရားရှစ်ပါးကို မသွေမတိမ်း စောင့် ထိန်းလိုက်နာနိုင်ခဲ့လျှင် ရဟန်းပြုစေ ဟု ခွင့်ပြုသည်။ ထိုနောက် ဂေါတမီ သည် ဂရုဓမ္မတရားရှစ်ပါးကို ခံယူသဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ပထမဦးစွာ ရောက်ရှိ သည်။ ဤသို့အားဖြင့် ဘိက္ခုနီမသာ သနာသည် မိ ထွေးတော်ဂေါတမီ ထေရီကို အကြောင်းပြု၍ စတင်ပေါ် ပေါက်ခဲ့လေသည်။

ထိုနောက်၌ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို နာယူကာ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းသဖြင့် မကြာမီ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးနှင့်တကွ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ ထိုအခါမှစ၍ ဂေါတမီထေရီအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ မြတ်စွာဘုရားက ရှေးဦးစွာ ရဟန်းအ ဖြစ်ကို ရရှိသော ဘိက္ခုနီမဖြစ်သဖြင့် ရတ္တညုဇတဒဂ်ဘွဲ့ထူး ဖြင့် ချီးကျူးတော်မူသည်။

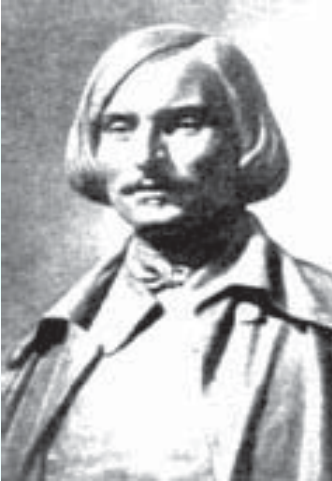
ဂေါမုတ္တ ။ ။ ပါဠိအလိုအားဖြင့်ဂေါမုတ္တကို နွားကျင်ငယ် ရည်အဆင်းရှိသောကျောက်ဟု ဆိုသည်။ ဂေါမုတ္တကို ဂေါမုတ်ဟုခေါ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် ဂါးနက် ဟုခေါ်၏။ ဘူမိဗေဒအမည်မှာ ပိုင်ရပ်ဖြစ်သည်။ အဆင်း မှာမူ အနီရင့်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းကို မြန်မာနိုင်ငံ ကျောက် နီများထွက်သော မိုးကုပ်ကျပ်ပြင်ဒေသမှ ရရှိသည်။

မြန်မာလူမျိုးတို့အဖို့ ကျက်သရေမင်္ဂလာနှင့်ပြည့်စုံ၍ ထူးခြားသောသတ္တိရှိသည်ဟု ယူဆသော နဝရတ် ၉ ပါးဟု ခေါ်သည့် ရတနာ ၉ ပါးတွင် ဂေါမုတ်ကျောက် ပါဝင်သည်။ နဝရတ်ကိုးပါး၏ စွမ်းရည်ကို ဖွဲ့ထားသော လင်္ကာအရ၊ ဂေါမုတ်ကျောက်သည် ခွန်အားကို တိုးတက်စေသော သတ္တိ ရှိသည်ဟူ၍ သိရသည်။ (ကျောက်မျက် - လည်းရှု။)

ဂိုဂါးအင်ဗ္ဗိ (ခရစ် ၁၈၀၉-၁၈၅၂) ။ ။ ကမ္ဘာကျော် ရုရှစာရေးဆရာကြီး နီကိုလိုင် ဗာစီလစ်ဂိုးပါးကို ယူကရိန်း

နယ် ပိုလတာဗာမြို့၌ ခရစ်နှစ် ၁၈၀၉ ခုတွင် ဖွားမြင်သည်။ သူ၏ မိဘများသည် မြေပိုင်ရှင်ကလေးများ ဖြစ်သည်။

ဂိုဂါးသည် ၁၈၂၁ ခုနှစ်မှ ၁၈၂၈ ခုနှစ်အထိ နယေဇင် ဂျင်မနေဇီယမ် ကျောင်း၌ စာသင်ပြီးသော် စိန်ပီတာဗတ်မြို့ သို့ သွားရောက်နေထိုင်လေသည်။ ထိုမြို့၌နေထိုင်စဉ် အစိုးရဌာနတစ်ခု၌ စာရေးအဖြစ် အလုပ်လုပ်ခဲ့သေး၏။ သို့သော် သူ၏စိတ်၌ ကိန်းအောင်းနေခဲ့သော စာပေအထုံ ကြောင့် မကြာမီပင် ထိုစာရေး အလုပ်ကို စွန့်လွှတ်ကာ ဝတ္ထုများရေးသားလေသည်။ ယင်း သို့ စာရေးဆရာဘဝသို့ ကူးပြောင်း ရောက်ရှိလာသောအခါ၌ မိတ်ဆွေ ရင်းချာဖြစ်သော စာရေးဆရာကြီး ပွတ်ရှကင်က သူ့အား များစွာအကူ အညီပေးခဲ့လေသည်။

သရုပ်မှန် ရုရှစာပေ၏ ဖခင်ကြီး ဂိုဂါး

ဂိုဂါး၏ ပထမဆုံး ရေးသားသော ဝတ္ထုမှာ 'စိန်ရွှန် အကြိုနေ့' ဖြစ်၍ ၁၈၃၀ ပြည့်နှစ် မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်တွင် ထည့်သွင်း ခဲ့သည်။ ထိုနောက် ၁၈၃၁ ခုနှစ်၌ 'ဒီကန်ကာအနီး လယ်ယာ တွင်းမှ ညနေခင်း' အမည်ရှိ ဝတ္ထုတို ညွှန်ပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ၁၈၃၅ ခုနှစ် ၌ 'မာဂိုရော့' အမည်ရှိ ဝတ္ထုကိုလည်း ကောင်း ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်း စာအုပ် ၃ အုပ်စလုံးတွင် ဂိုဂါးသည် ယူကရိန်းနယ်နှင့် ယူကရိန်းကျေးတောနေများ၏ လောကကို ဖွဲ့နွဲ့ရေးသားခဲ့လေသည်။ စာရေးဆရာအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ခြင်း ခံရစအခါ၌ ဂိုဂါးသည် မိမိငယ်စဉ်ဘဝက မိဖုရားနှင့်အ တူ နေထိုင်ခဲ့စဉ် မြင်သိ ကြားနာခဲ့ရသော ယူကရိန်းနယ်၏ သဘာဝ အလှအပများ၊ ယူကရိန်း ကျေးတောနေများ၏ ရှေးဟောင်းအလေ့အထ ထုံးတမ်းစဉ်လာနှင့်ဒဏ္ဍာရီပုံပြင် များ၊ ကော့ဆက်လူမျိုးများ၏ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိပုံများကို စိတ်ကူးယဉ်ယဉ်နှင့် ဖတ်ချင့်စဖွယ် ရေးသားခဲ့ပေသည်။ အထက်ပါ ဝတ္ထုများကို ရေးသား ခဲ့သောကြောင့် အချို့က ဂိုဂါးအား စိတ်ကူးယဉ်စာရေးဆရာဟုပင် ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ၁၈၄၂ ခုနှစ်၌ ချဲ့ထွင်၍ အသစ်ပြန်လည် ရေးသား သော 'တာရစဗူလဗာ' ဝတ္ထုမှာ ဂိုဂါး၏အကောင်းဆုံး ရာဇဝင်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ယင်းဝတ္ထုတွင် ၁၆ ရာစု နှစ်က ပိုးလူမျိုးများနှင့်တားတားလူမျိုးများကို ယှဉ်ပြိုင် တိုက်ခိုက်ခဲ့သော ကော့ဆက် လူမျိုးများ၏ ရဲစွမ်းသတ္တိကို ပြောင်မြောက်စွာ ရေးသားဖော်ပြထားပေသည်။ နောက် ပိုင်း၌ရေးသားလာသော ဂိုဂါး၏စာများသည် စိတ်ကူး ယဉ်ချက်များ လျော့ပါးလာ၍ အစစ်အမှန်ကိုဖော်သော

အရေးအသားများအဖြစ် ပိုမို ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ၁၈၄၂ ခုနှစ်၌ ရေးသားသော ‘အပေါ်ဝတ် ကုတ်အင်္ကျီ’ ဝတ္ထုတွင် စိန်ပီတာဗတ်မြို့နေ အောက်ကျ ဆင်းရဲသားလူတန်းစားတို့၏ဘဝကို သရုပ်ဖော်ခဲ့ပေသည်။ ယင်း ၁၈၄၂ ခုနှစ်ပင် ဂိုဂါးသည် ‘ဝိညာဉ်သေများ’ ဝတ္ထုကြီးကိုရေးသားခဲ့သည်။ ထိုဝတ္ထုကြီးတွင် ဂိုဂါးသည် ကြေးရည်တတ် မြေပိုင်ရှင်၊ မြီရှင်ကြီးများ၏ လက်အောက်တွင်ကျရောက်နေကုန်သော ငွေဝယ်ကျွန်များ၏ လွတ်မြောက်ရေးကို ရုရှ တောကျေးလက်လောက သဘာဝ အဖွဲ့အနွဲ့များနှင့် ပေါင်းစပ်၍ လှုံ့ဆော်ရေးသားခဲ့ပေသည်။ ကျေးကျွန်စနစ်ကို အပြီးအပိုင်ဖျက်သိမ်းပစ်ရန်နှင့် ကြွေးကြော် လှုံ့ဆော်ရေးသားသော ဝတ္ထုကြီးဖြစ်လေရကား ဒုတိယပိုင်းကိုဆက်လက် ရေးသားရန် စီစဉ်သောအခါ၌ အာဏာပိုင်များ၏ တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းကို ခံခဲ့ရလေသည်။ ‘ဝိညာဉ်သေများ’ ဝတ္ထုသည် ဂိုဂါး၏ အကောင်းဆုံးလက်ရာ ဖြစ်လေသည်။

ဂိုဂါးသည် ဝတ္ထုရေးဆရာအဖြစ် ကျော်ကြားသည်သာမက ပြဇာတ်ရေး ဆရာအဖြစ်ဖြင့်လည်း ထင်ရှားလေသည်။ ၁၈၃၆ ခုနှစ်၌ ရေးသားသော ‘အင်စပက်တာဂျင်နရယ်’ ပြဇာတ်သည် သူ၏အကျော်ကြားဆုံးသော ပြဇာတ်ဖြစ်သည်။ ယင်းပြဇာတ်၌ ဂိုဂါးသည် အရာရှိလူဆိုးလူညစ်များ၏ လောကကို ဟာသရသပေါ်လွင်စွာ ထိထိမိမိ သရော်လှောင်ပြောင်၍ ရေးသားခဲ့လေသည်။ ဇာတ်ကောင်များကို ရွေးချယ် ဖွဲ့နွဲ့ရာတွင်လည်း ပေါ်လွင်ပြောင်မြောက်လှပေသည်။

၁၈၄၃ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ဂိုဂါးသည် စာများရေးသားခြင်းမပြုတော့ပေ။ လူ့လောကနှင့် ကင်းကွာ၍ နေခဲ့သည်။ ၁၈၅၂ ခု မတ်လ ၄ ရက်နေ့၌ ဂိုဂါး ကွယ်လွန်လေသည်။ ယနေ့ ဂိုဂါးအား သရုပ်မှန် ရုရှစာပေ၏ ဖခင်ကြီးဟူ၍ လေးစားစွာ ခေါ်ဝေါ်လျက်ရှိကြသည်။

ဂိုဂါး အလေးစားဆုံး ခင်မင်အရင်းနှီးဆုံးသောပုဂ္ဂိုလ်ကား ပွတ်ရှကင်ပင်ဖြစ်သည်။ ပွတ်ရှကင်၏ စာပေများကို ဂိုဂါးသည် များစွာမြတ်နိုး ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ပွတ်ရှကင် ကွယ်လွန်ချိန်၌ ဂိုဂါးသည် ရောမမြို့၌ ရှိနေရာ ကွယ်လွန်သည့် သတင်းကို ကြားသောအခါ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ချောက်ချားလျက် ‘ပွတ်ရှကင်၏ သချိုင်း၌ ကျွန်ုပ်၏ သုခတို့ကိုမြှုပ်နှံလိုက်ပြီ’ ဟူ၍ ရေးသားခဲ့လေသည်။

ဂိုးစမစ် အို (ခရစ် ၁၇၃၀-၁၇၇၄) ။ ။ ကမ္ဘာကျော် အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး အော်လီဗာဂိုးစမစ်သည်အိုင်းရစ်လူမျိုးဖြစ်၍ ခရစ် ၁၇၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဖွားမြင်သည်။ ဖခင်မှာ ခရစ်ယာန် ဘုန်းတော်ကြီးဖြစ်သည်။ ဒဗ္ဗလင်မြို့ရှိ ထရင်

နီတီ ကောလိပ်ကျောင်း၌ ပညာသင်ကြားနေစဉ် ကျောင်းစည်းကမ်းဥပဒေကို ချိုးဖောက် ဖျက်ဆီးသဖြင့် ၁၇၄၄ ခုနှစ်တွင် ပညာသင်ကြားမှု ရပ်ဆိုင်း ခဲ့ရသည်။ ထိုသို့ အပြစ်ပေးခံရသော်လည်း ၁၇၄၉ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ထူးကို အထက်ပါ ကောလိပ်ကပင် ရရှိခဲ့သည်။

ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရပြီးနောက်တွင် ခရစ်ယန် သာသနာ အမှုထမ်းအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ထို့နောက် ဥပဒေပညာနှင့် ဆေးပညာရပ်များကို လေ့လာလိုက်စားပြန်သည်။

၁၇၅၅ ခုနှစ်နှင့် ၁၇၅၆ ခုနှစ်အတွင်းက ဖလန်းဒါးနယ်၊ ပြင်သစ်၊ ဆွစ်ဇာလန်နှင့် အီတလီစသောဥရောပတိုက်ရှိနိုင်ငံများသို့ ပလွေတစ်စင်း ကိုအဖော်ပြုလျက် လှည့်လည်လေ့လာခဲ့သည်။ လန်ဒန်မြို့သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အလွန်ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ရှိသည်။ အမည်ဖော်ပြခြင်း မပြုသော တက္ကသိုလ်တစ်ခုခုဆရာဝန်ဘွဲ့ထူး ရရှိခဲ့သည်ဟုဆိုကာ ဆရာဝန်ဘဝနှင့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်း၍ နေထိုင်သော်လည်း စားလောက်နေလောက်ခြင်း မရှိသဖြင့် ယင်းအလုပ်ကို စွန့်လွှတ်လျက် အခကြေးငွေယူ၍ စာရွက်စာတမ်းတို့ကို ရေးပေးရသော အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘာကျော် အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး ဂိုးစမစ်

www.foreverspace.com.mm

အော်လီဗာဂိုးစမစ် မြေတစ်စင်းနှင့် ဥရောပတစ်ခွင် လှည့်လည်နေစဉ်

၁၇၆၁ ခုနှစ်၌ ဂိုးစမစ်သည် စာရေးဆရာကြီး ဒေါက်တာ ဂျွန်ဆင်နှင့် သိက္ခာမီးပြီးနောက် ဒေါက်တာဂျွန်ဆင် တည်ထောင်သော နာမည်ကျော် ‘လွတ်လပ်ရေးကလပ်’တွင် အသင်းဝင်လူကြီးတစ်ဦးအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။ (ဂျွန်ဆင်၊ ဆမ်မျူယယ် - လည်းရှူ။) သို့သော် ဂိုးစမစ်သည် ဆင်းရဲငြိုငြင်၍ ကြွေးများပတ်ချာဝိုင်းလျက်ပင် ရှိသေးသည်။ ၁၇၆၂ ခုနှစ်၌ကား ကမ္ဘာကျော် ‘ဝိတ်ဖီးသင်းအုပ်’ ဝတ္ထုကြီးကို ရေးသား၍ ပေါင် ၆၀ နှင့် ရောင်းချလျက် ကြွေးများကို ပေးဆပ်လိုက်လေသည်။ သို့သော် အထက်ပါဝတ္ထုကြီးသည် ၁၇၆၆ ခုနှစ်ရောက် သောအခါမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြစ်သည်။

ထိုနောက် ဂိုးစမစ်သည် ဥရောပ တစ်ခွင် လှည့်လည်ခဲ့သော ခရီးစဉ်များကို ၁၇၆၄ ခုနှစ်၌ ‘ခရီးသည်ကြီး’ အမည်ရှိ ကဗျာရှည်ကြီးဖြင့်မှတ် တမ်းရေးသား စီကုံးလိုက်လေသည်။ ထိုနည်းတူ ကျော်ကြားခဲ့သော ဂိုးစမစ်၏ အခြား ကဗျာရှည်ကြီး တစ်ပုဒ်မှာ ၁၇၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် စီကုံးရေးသားသည့် ‘ရွာဖုန်းဆိုး’ ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းကဗျာရှည်ကြီး၌ စက်မှုအရေးတော်ပုံကြောင့် ကျေးတောနေလူများသည် မိမိတို့ ကျေးရွာဒေသများ စွန့်ပစ်လျက် စက်မှုထွန်းကားရာ မြို့

ကြီးများသို့ ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ကြပုံကို ရေးသား စီကုံးခဲ့သည်။ ဩဗန်းခေါ် မွေလျော်ဖွယ်ရာ ရွာကလေးကို ရွာသူရွာသားများက စွန့်ပစ်ထွက်ခွါသွားခဲ့ကြသည့်အကြောင်းကို ဂိုးစမစ် သည် ကရုဏာရသ ပေါ်လွင်အောင် ဖွဲ့ဆိုခဲ့လေသည်။

သို့သော် ဂိုးစမစ်၏ စာပေအရေးအသားကို အဆုံးအဖြတ် ပေးလျက် ဂိုးစမစ်အား အထွတ်သို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သော စာပေကား ၁၇၇၃ ခုနှစ်၌ ရေးသားသော ‘အောင်လို၍ အညံ့ခံသည်’ ဟူသော ပြဇာတ် ရှည်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းပြဇာတ်ရှည်ကြီးသည် သူ၏ အကောင်းဆုံးသော လက်ရာပင် ဖြစ်ပေသတည်း။

ဂိုးစမစ်သည် စိတ်ရင်းသဘောထားကောင်းမြတ် ဖြူစင်၏။ လူမှုရေးရာများ၌ လက်တွေ့ ဖြစ်မြောက်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိ။ တာဝန်လည်း မဲ့သူဖြစ်၏။ သို့သော် မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ အပေါင်း တို့သည် သူ့ကို ချစ်ခင်ကြင်နာ ကြသည်။ ၁၇၇၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ၄ရက်နေ့၌ ကွယ်လွန်၍ သူ၏အလောင်းကို တင်ပယ် ၁၇ရားရှိခိုးကျောင်း၌ သင်္ဂြိုဟ်မြှုပ်နှံသည်။ သူ့အား ချစ်ခင်သော လွတ်လပ်ရေးကလပ်အသင်းဝင် မိတ်ဆွေများက ဝက်စမင်တာအက်ဗေး၌ သူ့အတွက် အထိန်းအမှတ် ကျောက်တိုင်ကို စိုက်ထူပေးကြလေသည်။

စပိန်လူမျိုး တော်လှန်ရေးအနုပညာရှင် ဂိုးယာ

ဂိုးယာ (ခရစ် ၁၇၄၆-၁၈၂၈) ။ ။ ဂိုးယာသည် စပိန်အမျိုးသား နာမည်ကျော် ပန်းချီဆရာ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ၏ နာမည် အပြည့်အစုံမှာ သေဂိုးယာ၊ အီ၊ လူသယိန်းတေးဖြစ်သည်။ အသက် ၁၆ နှစ်တွင် ဟိုစေးလူဇန်မာတင်နက်ထံတွင် တပည့်ခံ၍ ပန်းချီပညာ သင်ကြားသည်။ ဂိုးယာသည် အရပ်ထဲ၌ ကြီးပြင်းလာရသော ဆိုးပေတေသည့် လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်၍ အခြားလူများနှင့် ရန်ဖြစ်ပြီးလျှင် မဒရစ်မြို့တော်သို့ထွက်ပြေးရသည်။ ငယ်စဉ်ကတည်းက သတ္တိ၊ ဗျတ္တိရှိ၍ ခရီးလှည့်လည်သွားခြင်းကို နှစ်သက်သည်။ ပန်းချီဆွဲခြင်း၊ ပန်းရေးခြင်း၌ နဂိုဗီပေါလာသဖြင့် ငယ်စဉ်ကပင် ပန်းချီဘက်၌ ဉာဏ်ထက်မြက်ခဲ့၏။ ပန်းချီပညာအပြင် အတီးအမှုတ် တူရိယာ ဂီတဖက်၌လည်း ထူးချွန်သေး၏။ ဂိုးယာသည် တီးတတ်၊ မှုတ်တတ်သဖြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနယ်ပယ်သို့ဝင်ရန်လွယ်ကူရကား မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်း အလွန်ပေါ၏။ ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး သူ့ကိုအလွန်ခင်မင်ကြ၏။ ဆင်းရဲသောသူများကို သူသည် များစွာ သနားတတ်၏။ သူသည် ဆင်းရဲသူဆင်းရဲသားတို့၏ နေမှု၊ ထိုင်မှု၊ အသက်မွေးမှုတို့ကို ဂရုစိုက်ကြည့်ကာ ပန်းချီအရုပ်ကားတို့ဖြင့် ဆင်းရဲသား လောကကို သရုပ်ဖော်ခဲ့၏။

ဂိုးယာသည် အနုပညာနှင့် အကျိုးပေးမည့် သူဖြစ်ရာ သူရေးဆွဲလိုက်သော ပန်းချီကားများမှာ သူမတူအောင် ကောင်းမွန်၍ အသက်ပါလှ၏။ မာတင်နက်ထံ၌ ပန်းချီပညာများဆည်းပူးပြီးနောက် မဒရစ်မြို့တော်ရှိ ဗေယူထံတွင် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားယင်း ဗေယူ၏ သမီးနှင့် လက်ထပ်လိုက်လေသည်။ ထို့နောက် ပန်းချီဖက်၌ ဗဟုသုတ ပိုမိုရရှိနိုင်ရန် အီတလီနိုင်ငံသို့ ခရီးလှည့်လည်သွားပြီးလျှင် ရောမမြို့တွင် အတော်ကြာကြာနေ၍ ရောမပန်းချီအမျိုးမျိုးကို လေ့လာလေ၏။ ထိုမြို့သူ မြို့သားတို့၏ နေမှု၊ ထိုင်မှု၊ အသက်မွေးမှု စသည်တို့ကိုလည်း ဆည်းပူးခဲ့၏။ ၁၇၇၂ ခုနှစ်တွင် ပါးမား အနုပညာတံခွန်ကျောင်းမှ ကျင်းပသော ပန်းချီပြိုင်ပွဲ၌ ဂိုးယာသည် ဒုတိယဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့လေသည်။ အီတလီမှ ပညာများဆည်းပူးခဲ့ပြီးနောက် စပိန်နိုင်ငံသို့ပြန်လာ၍ ပန်းချီဆရာအဖြစ် အသက်မွေးလေသည်။ ၁၇၇၅ ခုနှစ်တွင် မဒရစ်မြို့ စပိန်အမျိုးသား ပန်းချီပြတိုက်ထဲရှိ အမြိတ်ပန်းများအတွက် ကာတွန်းရုပ်ပြောင်များ ရေးဆွဲပေးရသည်။ ၁၇၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကာတွန်းရုပ် ၂၀ ခန့် ရေးဆွဲပြီးရာ ထိုကာတွန်းရုပ်များသည် ကာတွန်းပညာကို တစ်မျိုးတပုံ ပြောင်းလဲ တိုးတက်စေခဲ့သည်။ ၁၇၀၅ ခုနှစ်တွင် အနုပညာတံခွန်ကျောင်း၌ ညွှန်ကြားရေးဝန် ဖြစ်လာ၍ နောက်တစ်နှစ်တွင် နန်းတွင်းပန်းချီတော်အဖြစ် ခန့်ထားခြင်းခံရသည်။ သူသည် ဝယ်လင်တန် နယ်စားနှင့် အခြားနာမည်ကျော် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ပုံကို ရေးဆွဲရ၏။ ဂိုးယာသည် စားဆေးနှင့် ပုံရေးရာ၌လည်း ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်သည်။ စားဆေးနှင့် ရေးဆွဲသော သူ၏ပုံ ၃ ပုံမှာ ကျော်စောလှသည်။ ပထမပုံမှာ သူ့ခေတ်က လူများ၏ မသမာမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။ ဒုတိယပုံမှာ နွားတိုက်ပွဲပုံများဖြစ်သည်။ တတိယပုံကား စပိန်နိုင်ငံထဲသို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သော ပြင်သစ်စစ်သားများ၏ ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်ပုံကို ဖော်ပြထားသည်။ ဂိုးယာသည် အနုပညာဖြင့် တော်လှန်ရေးဝါဒကို လက်ကိုင်ထားသူဖြစ်၏။ စပိန် ပြည်တွင်းရေး မငြိမ်မသက်ဖြစ်သောအခါ ဂိုးယာ၏ လုပ်ငန်း များစွာထိခိုက်လာ၏။ စပိန်၏ ရန်သူဖြစ်သော ပြင်သစ်တို့ကို ဂိုးယာသည် အားပေးအားမြှောက်လုပ်၏။ ထို့ကြောင့် စပိန်တို့က သူ့အပေါ်အငြိုးထား၍ ရန်ရှာလေသည်။ နောက်ဆုံး၌ သူသည် စပိန်နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသွားရတော့၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ ပန်းချီကားများကမူ အတိဒုက္ခရောက်သော စပိန်တို့ကို သနားကြင်နာကြောင်း သက်သေခံလျက်ရှိသည်။ စပိန်အမျိုးသားပြတိုက်ရှိ အမြိတ်ပန်းများအတွက် ခဝါသည်မိန်းမပုံ၊ သိုးစီးနေသော ကလေးပုံ စသည်များကို ရေးဆွဲထားခဲ့၏။ ထိုခေတ်က စပိန်နိုင်ငံ၏ တောင်ယာတောမှ ဆင်းရဲသား

များနှင့် လမ်းမပေါ်မှ လူထု၏ဘဝကို ဂိုးယာက ပန်းချီဖြင့် ရုပ်လုံးဖော်ထားသည်။

၁၈၂၂ ခုနှစ်တွင် ဂိုးယာသည် စပိန်နိုင်ငံမှ ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါရစ်မြို့တော်သို့ ထွက်ခွာခဲ့၏။ ၅ နှစ်နေပြီးသော် မဒရစ်မြို့သို့ ခေတ္တပြန်သွားကာ တဖန် ပြင်သစ်သို့ ပြန်လာခဲ့ပြီး လျှင် ဗော်ဒိုးမြို့၌နေလေ၏။ ၁၈၂၈ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ ဗော်ဒိုးမြို့၌ပင် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်လေသည်။ ဂိုးယာသည် သူ၏အနုပညာမျက်စိဖြင့် မြင်သမျှကို မည်သူမျှကနာမျှမထောက်ဘဲ ရေးဆွဲတတ်သည်။

သူရေးဆွဲသော ဘုရင်၊ မိဖုရားနှင့်မူးမတ်များ၏ ရုပ်ပုံများသည် တောက်ပြောင်သောဆေးရောင်များဖြင့် ထင်ထင်လင်းလင်း ရေးဆွဲထားသဖြင့် သူတို့၏စိတ်ဓာတ် စရိုက်နှင့် အရည်အသွေးကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ သူသည် ပုံတူတစ်ခုကို ၂ နာရီနှင့် အပြီးရေးဆွဲနိုင်သောဟူ၏။

ပုံတူရေးပန်းချီကျော် ဂိုးယာ၏ လက်ရာ

ဂေါက်သီးကစားနည်း ။ ။

‘ဂေါ့’ဟူသော အင်္ဂလိပ်စကားကို မြန်မာဆန်ဆန် ဂေါက်သီးဟုခေါ်ကြသည်။ ထိုအမည်ကို စတင်သုံးစွဲသူမှာ ခေတ်စမ်းစာပေသမား တစ်ဦးဖြစ်သူ သိပ္ပံမောင်ဝအမည်ခံ ဦးစိန်တင်ပင်တည်း။ (စိန်တင်ဦး-ရှု) ဤသည်မှစ၍ ဂေါ့ဂိုက်ခြင်းကို ဂေါက်သီးကစားသည်ဟုပြောဆိုလာကြ၏။

ဂေါက်သီးကစားခြင်း မှာ ဂေါက်သီးကွင်း တစ်လျှောက်တွင် ဂေါက်သီးရိုက်တံ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဂေါက်သီးကိုရိုက်၍ သတ်မှတ်ထားသော ကျင်းအတွင်းသို့ ဝင်အောင် သွင်းခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ စနစ်တကျပြုလုပ်ထားသော ဂေါက်သီးကွင်းတွင် ကျင်းပေါင်း ၁၈ ကျင်းမျှ ရှိလေသည်။ စ၍ရိုက်ရသော တီးခေါ်နေရာနှင့် ကျင်းတို့၏ အကွာအဝေးမှာတစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူညီကြချေ။ ကိုက် ၁၀၀ မှ ကိုက် ၅၀၀ အထိ ကွာတတ်သည်။

တီမှာ ၁၂ ပေ ပတ်လည်ခန့် ကျယ်ပြန့်သော မြေကွက်

ကလေးဖြစ်၏။ ထိုမြေကွက်မှ ဂေါက်သီးကိုစတင်၍ရိုက်သော အခါ ဂေါက်သီးကို သစ်သားငုတ်ပေါ်၌ ဖြစ်စေ၊ သံပုံပေါ်၌ ဖြစ်စေ စု၍ထားရသည်။ ပထမအကြိမ် ရိုက်ရန်စုပေးရာ၌ သာ ဂေါက်သီးကို ဂေါက်သီး ရိုက်သူသည် လက်နှင့် ကိုင်ခွင့် ရှိ၏။ နောက်တွင် ကျင်းအတွင်းသို့ သွင်းလိုက်သည်အထိ သင့်တော်ရာ ဂေါက် သီးရိုက်တံတို့ကိုသာ အသီးသီး အသုံးပြု သွားရ၏။ အလျား၊ အနံပေ ၄၀ ခန့်စီရှိ၍ ညီညာသည့် မြက်ခင်းပြင်၏အလယ်တွင် အချင်း ၄၂ လက်မရှိသော ကျင်းရှိ၏။ ထိုမြက်ခင်းပြင်ကို ဂရင်းဟု ခေါ်သည်။ တီး

နှင့် ဂရင်း အကြားတွင် ဂေါက်သီးရိုက်ရန် မြက်ပင်များကို အညီအညာရိတ်ဖြတ် ရှင်းလင်းထားသော ဖဲယားဝေးခေါ် ဂေါက်သီးလမ်းကြောင်း ရှိသည်။ ။ ဂေါက်သီးလမ်းကြောင်းနှင့်တကွ ဂရင်း မြက်ခင်းပြင်တို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရေအိုင်ငယ်၊ ချိုင့်ငယ်၊ တောင်ပူစာကလေး စသော အဆီးအတားများကို သင့်တော်သလို ပြုလုပ်ထားနိုင်လေသည်။ ထိုအဆီးအတားများကို ဂေါက်သီးရိုက်သူတို့က ဗန်ကာဟုခေါ်ကြသည်။ အဆိုပါဗန်ကာခေါ် အဆီးအတားများသည် မူလကပင် သဘာဝအတိုင်း တည်ရှိနေကြသည်လည်းရှိ၏။ ထိုသို့မဟုတ်လျှင် ကစားသူများက ဖန်တီးယူကြရသည်လည်း ရှိသည်။ ဗန်ကာများမှာ ပေါ့ပေါ့ဆဆ သဘောထားပါက ကစားကြ

သူများအတွက် ထောင်ချောက်များပင် ဖြစ်တော့သည်။ အဆိုပါ ထောင်ချောက်များထဲသို့ ကျသွားသော ဂေါက်သီးကို အပြင်သို့ ရိုက်ထုတ်ရန်မှာ မလွယ်ကူလှပေ။ ကျွမ်းကျင်သော ကစားသူသာလျှင် ဂေါက်သီးကို ထိုထောင်ချောက်များမှ လွတ်အောင် ရိုက်ထုတ်နိုင်ကြပေသည်။

ဂေါက်သီးကစားရာတွင် ဂေါက်သီးရိုက်သူတို့သည် ဂေါက်သီးကို ကျင်းအသီးသီးအတွင်းသို့ တစ်ကျင်းပြီးလျှင် နောက်ကျင်း၏တီးမှစ၍ ဆက်ကာဆက်ကာ အချက်အနည်းဆုံးနှင့် ရိုက်သွင်းနိုင်ရန် အားထုတ်ကြရသည်။ သာမန်အားဖြင့်

www.foreverspace.com.mm

သာယာသည့် မြက်ခင်းပေါ်တွင် ဂေါက်သီးကစားနေကြပုံ

၄ ချက်ရိုက်လျှင် တစ်ကျင်းသွင်းနိုင်သည်ဖြစ်ရာ ၁၈ ကျင်း စလုံးအောင်၍ တစ်ပွဲရရန် ၇၂ ချက်မျှ ရိုက်ကြရလေသည်။ ခရစ် ၁၉၂၆ ခုနှစ် ၁၉၂၇ ခုနှစ်များတွင် ဗိုလ်စွဲခဲ့သော အမေရိကန်လူမျိုး ဖော်စီဂျွန်းဆိုသူသည် ထိုထက်ပင်အချက်နည်း၍ရိုက်ကာ အောင်ပွဲ ယူခဲ့ဘူးလေသည်။

ဂေါက်သီးမှာ ကြက်ပေါင်စေး ဘောလုံးကလေးဖြစ်၍ အချင်း ၁.၆၈ လက်မ အနည်းဆုံးရှိပြီးလျှင် အလေးချိန် ၁.၆၂ အောင်စထက် မပိုရချေ။ အများဆုံးဖြစ်သော ဂေါက်သီးရိုက်တံမှာ အလျား ၄၂ လက်မမှ ၄၃ လက်မအထိရှိ၍ အလေးချိန် ၁၃ အောင်စနှင့် ၁၄ အောင် စအကြား၌ရှိသည်။ ဂေါက်သီးရိုက်တံခေါင်းများကို နေရာ အမျိုးမျိုးတို့၌ ရိုက်နိုင်ရန်ရည်သန်လျက်ပုံမျိုးစုံပြုကာ သစ်သားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သံဖြင့်လည်းကောင်းပြုလုပ်ထားသည်။ ဂေါက်သီးရိုက်သူ တစ်ဦးလျှင် ဂေါက်တံ ၆ မျိုးမျှ အနည်းဆုံးထား၍ ကစားလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဂေါက်သီး ကွင်းတွင် ဂေါက်တံအိတ်များကို လွယ်၍ ဂေါက်သီးရိုက်သူနောက်သို့လိုက်နေကြသော ကယ်ဒီခေါ် သူငယ်ကလေးများကို တွေ့နိုင်လေသည်။

ဂေါက်သီးကို တစ်ယောက်တစ်ဖက် သို့မဟုတ် အဖော်များနှင့် ၂ စုခွဲကာကစားနိုင်သည်။ အများအားဖြင့်ကား တစ်ယောက်ချင်း သူနိုင်ကိုယ်နိုင် ကစားလေ့ရှိကြ၏။ တစ်ခါ တစ်ရံလည်း တစ်ဖက် ၂ယောက်နေ၍ အပြိုင်အဆိုင် ကစားတတ်ကြသည်။

ဂေါက်သီးရိုက်သူသည် ရှုခင်းသာယာ၍ ကြည်နူးဖွယ်

ကောင်းသော မြက်ခင်းပေါ်တွင် လေကောင်း လေသန်ကို ရှုရှိုက်ရသောကြောင့် စိတ်ကြည်လင်ရွှင်လန်းခြင်း၊ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားရ၍ အညောင်းအညာပြေပြီးလျှင် ကျန်းမာလာခြင်း၊ အကိုင်အတွယ် အချိန်အဆတို၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း စသော အကျိုးထူးများအပြင် ယဉ်ကျေး မြင့်မြတ်သည့် စိတ်ထားများကို လည်း မွေးမြူရရှိလာနိုင်သောကြောင့် ဂေါက်သီးကစားခြင်းသည် ကိုယ်လက် လှုပ်ရှားကစားနည်း အမျိုးမျိုးတို့တွင်နှစ်သက်ဖွယ် အကောင်းဆုံး ကစားနည်းဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ သို့သော် ဂေါက်သီး အသင်းဝင်ကြေး ဂေါက်သီး ဂေါက်တံတို့၏ တန်ဖိုးစသော စရိတ်များမှာ အတော်ပင်ကြီး မားပေသည်။

ဂဏ်းမြို့ ။ ။ဘယ်လူကလေးမိမိနှင့်၊ ဘရပ်ဆဲမြို့တော်၏ အနောက်မြောက် ၃၁ မိုင်ကွာ ဆကဲ့နှင့် လိမြစ် ၂သွယ်တို့ ပေါင်းဆုံရာ၌ ဂဏ်းမြို့တည်ရှိ၏။ မြစ်နှင့် တူးမြောင်းများကြောင့် မြို့သည် အစိတ်စိတ်အပိုင်းပိုင်းဖြစ်နေ၍ တံတားပေါင်း ၂၀၀ ကျော် တို့ဖြင့် ဆက်သွယ်ထားရသည်။

ရှေးမြို့ဟောင်းကြီးဖြစ်သောကြောင့် အဆောက်အအုံဟောင်းများရှိလေသည်။ သို့သော် ခေတ်မီသည့်နေရာ၌ များစွာပင်ခေတ်မီသည်။ ဖလန်ဒါးနယ်၏ အချက် အချာမြို့လည်းဖြစ်သည်။ ထူးခြားထင်ရှား၍ စိတ်ဝင် စားဖွယ် ကောင်းသော အဆောက်အအုံကြီးမှာ စိန်ဗဗွန် ကသီဒရယ် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးဖြစ်၍ ၁၃ ရာစုနှစ်လောက်က တည်

ထားခဲ့သည့် သူန်းကြီးကျောင်းများ၊ သီလရှင်ကျောင်းများလည်းရှိ၏။ ဖလန်းဒါး နယ်စားကြီး ဆောက်လုပ်ထားသည့် အလယ်ခေတ်မှ ခမ်းနားလှသော ရဲတိုက်ဟောင်းကြီးမှာ မြို့၏ကျက်သရေဆောင် ရှေးဟောင်းအဆောက်အအုံကြီး ဖြစ်လေသည်။

ဘယ်လဂျီယမ်နိုင်ငံ၏ စက်မှုထွန်းကားရာ မြို့ကြီးဖြစ်သည့် အတိုင်း ချည်ထည်၊ သက္ကလတ်ထည်၊ သိုးမွေးထည် ရက်လုပ်သော လုပ်ငန်းများရှိ၏။ ဆပ်ပြာချက်ခြင်း၊ သားရေနယ်ခြင်း၊ ဂုန်လျှော်ထုတ်ခြင်း၊ စက္ကူလုပ်ခြင်း၊ ဆေးရွက်များပြင်ဆင်ခြင်း၊ စက်ပစ္စည်းများပြုလုပ်ခြင်း စသောလုပ်ငန်းများမှာလည်း အတော်ပင်ကြီးကျယ်သည်။

ဂဏ်းမြို့မှာ ၇ ရာစုနှစ်မှစ၍ ဥရောပသမိုင်းတွင် ထင်ရှားသောမြို့တစ်မြို့ဖြစ်ခဲ့ရာ ၁၈၁၄ ခုနှစ်တွင် နယ်သာလန် နိုင်ငံထံသို့ ပါဝင်ခဲ့၍ ၁၈၃၀ပြည့်နှစ်တွင်မှ ဘယ်လဂျီယမ်မြို့တစ်မြို့ဖြစ်လာ၏။ လူဦးရေ ၁၆၀၀၀၀ကျော် ရှိသည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်နှင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ဂျာမန်တို့ သိမ်းပိုက်ထားခြင်းခံခဲ့ရသဖြင့် အထူးပျက်စီးခဲ့၏။

ဂဏ်းမြို့၏ ကျက်သရေဆောင် ရဲတိုက်ဟောင်းကြီး

ပန်းများ စိုက်ပျိုးရောင်းချရာတွင် နာမည်ရသောမြို့ဖြစ်၍ ၅ နှစ်တစ်ကြိမ် တည်ခင်းပြသသော ပန်းပြပွဲကြီးမှာ အထူးထင်ရှား ကျော်စောလေသည်။

အလွန်လှပကျယ်ပြန့်သော ပန်းဥယျာဉ်ကြီးများနှင့် လမ်းလျှောက်ရန် စင်္ကြံများရှိသဖြင့် ရှုခင်း သာယာသော မြို့ကြီးတစ်မြို့ ဖြစ်သည်ဟုဘယ်လဂျီယမ် နိုင်ငံတစ်ဝန်းတွင် ကျော်စော၏။ ပန်းပင်များကိုလည်း ရောင်းချသဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံ 'ပန်းမြို့တော်ကြီး' ဟုခေါ်တွင်လေသည်။

ဂင်္ဂါမြစ် ။ ။ ဗုဒ္ဓဝင်နှင့် ရှေးဟောင်း နိပါတ်ပုံပြင်များ၌ ကျွန်ုပ်တို့ ကြားဖူးနားဝရှိနေသော ဂင်္ဂါမြစ်သည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်ထက်ပေပေါင်း ၁၀၄၀၀ ကျော်မြင့်သော ဟိမဝန္တာတောင်တန်းများရှိ ရေခဲဂူကြီးတစ်ခုအတွင်းမှ စတင်မြစ်ဖျားခံသည်။ တောတောင် အထပ်ထပ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့ပြီးသည့် နောက် အိန္ဒိယပြည်၏ ကျယ်ပြန့်သော လွင်ပြင်ကြီးများကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်းခဲ့လေသည်။ မြစ်လက်တက်များ ပေါင်းစပ် စီးဝင်ခြင်းမပြုမီ ဂင်္ဂါမြစ်ကြောင်းမှာ ရေအလွန်တိမ်၍ သင်္ဘောကြီးများ ဆန်တက်သွားလာခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ နန်းမြေလွင်ပြင်တစ်လျှောက် စီးဆင်းခဲ့ရသဖြင့် မြစ်ကြောင်းမှာ အလွန်ကွေ့ကောက်ပြီးလျှင် မြစ်ရေမှာ ကြည်လင်ခြင်းမရှိ ရေစီးလည်း အလွန်နေးသည်။

ဂင်္ဂါမြစ် လမ်းခရီးတဝက်၌ မြစ်အတွင်းသို့ ယမုံနာမြစ်လက်တက်ကြီးစီးဝင်သည်။ ထိုမြစ်နှစ်သွယ်အကြားရှိ ဒိုအပ်မြေခေါ် စပ်ကြားလွင်ပြင်သည် ကောက်ပဲသီးနှံစိုက်ရာတွင် မြေဩဇာ အကောင်းဆုံးဖြစ်သဖြင့် လူဦးရေမှာလည်း ကမ္ဘာပေါ်တွင် အထူထပ်ဆုံး ဒေသတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။

ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းတွင် ဗာရာဏသီမြို့၊ ပါတလိပုတ်ဟုတွင်ခဲ့သော ပတ္တနာမြို့နှင့် ကွန်ပိုမြို့ကြီးများရှိသည်။ ဂင်္ဂါမြစ်အတွင်းသို့ ဂုမ္ဘတီ၊ ဂေါဂရာ၊ ဂန်ဒတ် မြစ်လက်တက်များ စီးဝင်ကြ၏။

လွင်ပြင်ကြီးတစ်လျှောက် အရှေ့တောင်ယွန်းယွန်းသို့ တဖြည်းဖြည်းစီးဆင်းခဲ့ရာ ကာလကတ္တားမြို့မှ အထက်မိုင် ၂၀၀ ခန့်ဝေးသည့် နေရာတွင် မြစ်ညာမှနန်းမြေများစွာ သယ်ယူခဲ့သော ဗြဟ္မပုတ္တရမြစ်နှင့် ပေါင်းဆုံသည်။ ထိုအခါ ကျယ်ပြန့်သော မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများကို ဖြစ်ထွန်းစေလျက် ဗင်္ဂလားအော်ထဲသို့ မြစ်ကြောင်းများစွာ ခွဲပြီးလျှင် စီးဝင်လေသည်။ ဟူဂလီ

မြစ်မှာ ရေကြောင်းအလွန်နက်သဖြင့် ပင်လယ်မှ မိုင် ၈၀ ဝေးသော ကာလကတ္တားမြို့တိုင်အောင် ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးများ ဝင်ထွက်နိုင်၏။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများတွင် ရွံညွှန် လတာပြင်ကြီးများနှင့် ကိုင်းတောကြီးများ ရှိခြင်းကြောင့် သားရဲ တိရစ္ဆာန်များ၊ ကျားများနှင့် မိကျောင်းများ အထူးပေါများလေသည်။

အယူဝါဒအားဖြင့် ဂင်္ဂါမြစ်သည် ဟိန္ဒူလူမျိုးများ အထွတ်အမြတ်ထား အပ်သော မြစ်ဖြစ်၏။ ဂင်္ဂါမြစ်ရေကို

ချိုးခြင်းဖြင့် မကောင်းမှုမှ စင်ကြယ်စေသည်ဟူ၍ ယူဆကြသည်ပြင် ဟိန္ဒူလူမျိုးများကွယ်လွန်လျှင် သူတို့၏ အရိုးပြာကို ဤဂင်္ဂါမြစ်ထဲသို့စွန့်ပစ်နိုင်ပါက ကောင်းရာမွန်ရာသို့ ကောင်းရောက်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

ဂင်္ဂါမြစ်နှင့် လက်တက်များသည် မိုးတွင်း၌ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသများကို ရေလွှမ်းမိုးလျက် နန်းမြေများကို တင်စေသဖြင့် ထိုအရပ်များ၌ မြေဩဇာ အလွန်ထက်သန် ကောင်းမွန်ပြီးလျှင် သန်းပေါင်းများစွာသော လူတို့၏ နေထိုင်စားသောက်မှုကို လွယ်ကူစေ၏။ ဆန်စပါး၊ ဂျုံ၊ ဝါဂွမ်း၊ ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်၊ ဂုန်လျှော်များ ကောင်းစွာ ဖြစ်ထွန်းသည်။

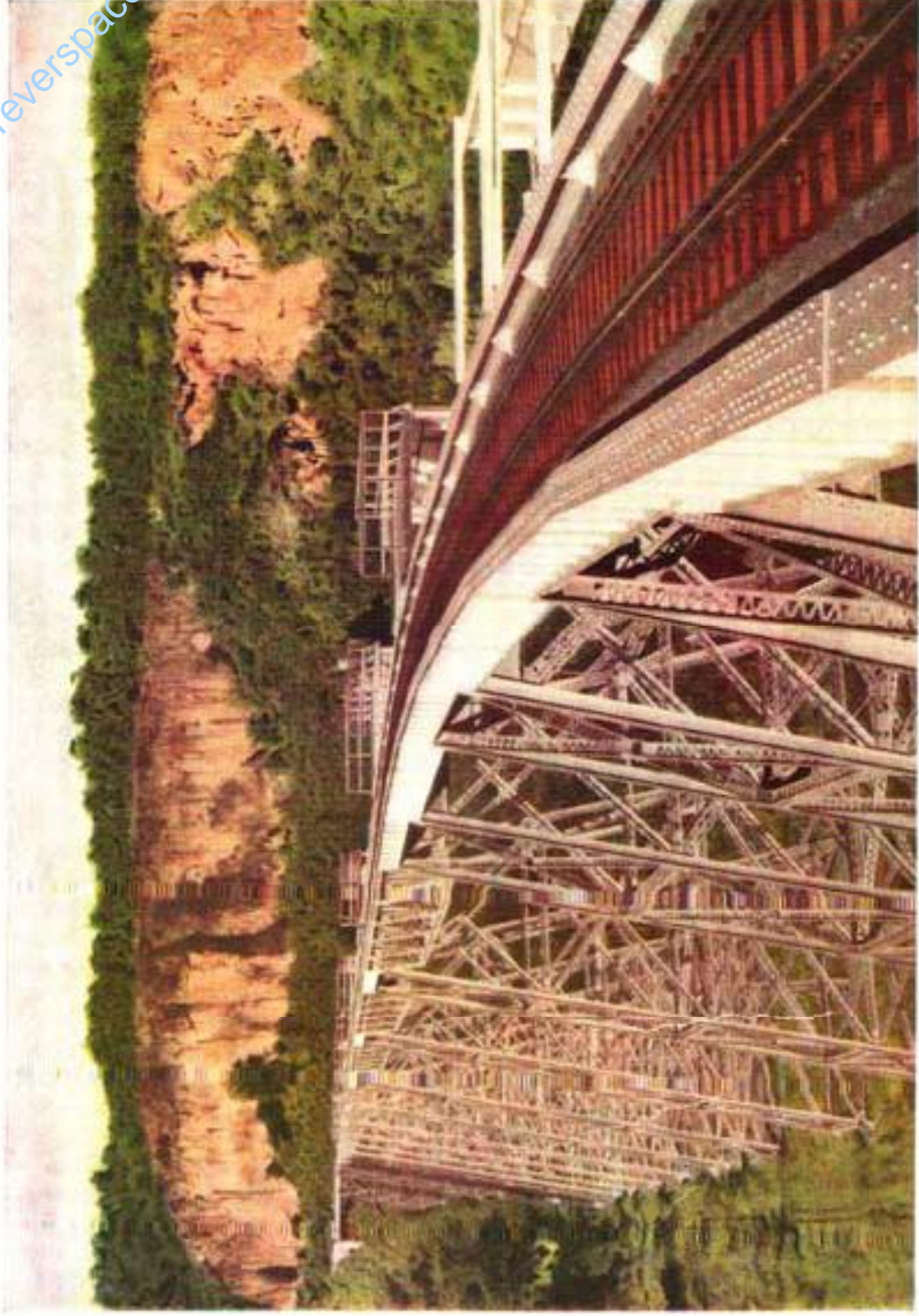
ဂင်္ဂါမြစ်သည် မိုင်ပေါင်း ၁၅၅၇ မိုင်ရှည်လျား၍ မြစ်ဝမှ မိုင် ၇၀၀ ကျော်ဝေးသော ကွန်ပိုမြို့အထိ သင်္ဘောများဆန်တက်သွားလာနိုင်ပြီးလျှင် အိန္ဒိယပြည် လွင်ပြင်ကြီး၏ ဗဟိုရေကြောင်းလမ်းမကြီးပင် ဖြစ်လေသည်။

ဂစ်ဗန် အက်ဒွပ် (ခရစ် ၁၇၃၇-၁၇၉၄) ။ ရောမနိုင်ငံကြီးပျက်စီးယိုယွင်းပုံသမိုင်းကို ရေးသားပြုစုခဲ့သော နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီး အက်ဒွပ်ဂစ်ဗန်သည် ခရစ် ၁၇၃၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်မြို့အနီးရှိ ပတ္တနီမြို့၌ ဖွားမြင်သည်။ မိဖတို့မှာ ငွေကြေးတတ်နိုင်သူများဖြစ်၏။ ဂစ်ဗန်သည် ငယ်စဉ်က ချူချာလှသဖြင့် ကျောင်းကိုပင် မှန်မှန်မတက်နိုင်ခဲ့ချေ။ သို့ရာတွင် စာများစွာ ဖတ်ခဲ့သူဖြစ်

၍ ပညာဗဟုသုတ ပြည့်စုံပြီးလျှင် အသက် ၁၅ နှစ်တွင် အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်၊ မောဒလင် ကောလိပ်ကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မကြာမီပရင်ဂျီဂိုဏ်းသို့ ကူးပြောင်းသွားသဖြင့် သူ၏ ဖခင်က သူ့ကို အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ်မှ ထုတ်လိုက်သည်။ ထိုနောက် ဂစ်ဗန်ကို ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံလိုဇန်းမြို့ရှိ ပရိုတက်စတန်ဘုန်းကြီးတစ်ပါးထံတွင် အပ်နှံ၍ ပညာသင်ကြားစေ၏။ ထိုမြို့တွင် ဂစ်ဗန်သည် ၅ နှစ်ကြာခဲ့၏။ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၌ ပညာသင်ကြားရသည်မှာ ပြင်သစ်ဘာသာနှင့်ဖြစ်သဖြင့် ပထမသော်အင်္ဂလိပ် ကျောင်းသားကလေး ဂစ်ဗန်အတွက် များစွာခက်ခဲနေရလေသည်။ သို့သော်လည်း ဆရာဘုန်းကြီးက အစစအရာရာသွန်သင်ဆုံးမသဖြင့် ဂစ်ဗန်မှာ မကြာမီ ပြင်သစ်ဘာသာကို လေ့လာဆည်းပူးနိုင်၏။ ဂစ်ဗန်သည် နဂိုကပင် စာဖတ်ဝါသနာပါသူဖြစ်၍ ယခုကဲ့သို့ ဝေးလံသောအရပ်၌ တစ်ယောက်တည်း လာနေရစဉ် စာအုပ်ကိုသာအဖော်ပြု၍ မျက်နှာနှင့်စာ အမြဲတပ်လျက်ရှိ၏။ ထိုသို့ ပညာသင်ကြားယင်း ဆရာဘုန်းကြီးက အယူဝါဒတရားကို တစ်မိမိခွဲ နားဝင်အောင် ဟောပြုလေရာ ဂစ်ဗန်မှာ ပရိုတက်စတန်ဂိုဏ်းဝင်တစ်ဦး ပြန်ဖြစ်လာပြန်၏။ လိုဇန်း၌နေ၍ ၅ နှစ်မျှကြာသော် ပျင်းရိငြီးငွေ့လာသဖြင့် အင်္ဂလန်သို့ တစ်ဖန်ပြန်ခဲ့၏။ ၁၇၅၈ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် စာပေလေ့လာမှုအကြောင်း ကျမ်းတစ်ကျမ်း ပြုစုလေသည်။

ဗာရာဏသီမြို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းမှ တွေ့မြင်ရသော ဂင်္ဂါမြစ်

ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ ကပ္ပာဒေါ်တွင်တည်ဆောက်ထားသော ဂုတ်ထိပ်တန်းတံတား

၁၇၄၄ ခုနှစ်တွင် အောက်လွတ်တော် အမတ်ဖြစ်သည်။
၁၇၆၆ ခုနှစ်တွင် 'ရောမနိုင်ငံတော်ကြီး ပျက်စီးပုံ' ခေါ် နိုင်ငံ
သမိုင်းကျမ်းကြီးကို စတင်ထုတ်ဝေသည်။

နိုင်ငံသမိုင်းကျမ်းကြီးမှာ အင်္ဂလိပ်ဂန္ထဝင်တွင် မှတ်
တမ်းတင်လောက်သော ကျမ်းကြီးတစ်စောင်ဖြစ်၍ အတွဲ
တွဲရှိ၏။ ၁၇၆၆ ခုနှစ်မှ ၁၇၈၈ ခုနှစ်အတွင်း ၁၂ နှစ်ကာလ
ပတ်လုံး ဂစ်ဗန်သည် ထိုကျမ်းကြီးထွက်အောင် ကြိုးစားခဲ့ရ
၏။ ကျမ်းကြီးကို ပြုစုနိုင်အောင် ရောမနိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်
သည့် အချက်အလက်တို့ကို ရှာဖွေရာ၌ ဂစ်ဗန်သည် စာတွေ
မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်အောင် သူ့ကိုယ်တိုင် အီတလီမြေကို
နင်းကာ ခရီးလှည့်လည်ခဲ့၏။ အကြောင်းအရာများကို
သူ့စိတ်၌ သေချာတိကျမှ ရေးသားလေ့ရှိ၏။ သူ၏ နိုင်ငံ
သမိုင်းတွင် နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေးနှင့် စစ်မက်ရေးများကို
အသားပေးထား၍ စီးပွားရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ ပေါင်းသင်း
ဆက်ဆံရေးများကို မြှုပ်ထား၏။ သို့သော်လည်း ဂစ်ဗန်၏
ရောမနိုင်ငံတော်ကြီး ပျက်စီးပုံ သမိုင်းကျမ်းကြီးကို သမိုင်း
စာစောင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်စာပေတစ်ရပ်
အဖြစ်လည်းကောင်း၊ လူတိုင်းလက်ခံနှစ်သက်ကြပေသည်။ သူ၏
စာအရေးအသားမှာ ပြေပြစ်ချောမောပြီးလျှင် ဖတ်ရှု၍
မငြီးနိုင်အောင် ခန့်ညားကောင်းမွန်လှပေသည်။ ထို
ကြောင့် ကျမ်းကြီးကိုပြုစုရသော အက်ဒွပ်ဂစ်ဗန်ကို နာမည်
ကျော် စာရေးဆရာတစ်ယောက်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလာ
ကြသည်မှာ အံ့ဩဖွယ်ရာ မဟုတ်ချေ။

သူ၏နိုင်ငံသမိုင်း ကျမ်းကြီးကို ၂ ပိုင်းခွဲခြား၍ ဝေဖန်
နိုင်သည်။ ပထမပိုင်းမှာ အတော်ပင် စေ့စပ်သေချာစွာ ရေး
ထားသည်။ ဒုတိယပိုင်းမှာကား နှစ်ပေါင်း ၈၀၀ အတွင်း
ဖြစ်ပျက်သော အကြောင်းအရာများဖြစ်၍ ပထမပိုင်းမှာ
လောက် အချက်အလက် ပြည့်စုံမှန်ကန်ခြင်းမရှိ။ သို့ရာတွင်
သူရေးသားခဲ့သော ကျမ်းကြီးတစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ကြည့်လျှင်
ထိုကျမ်းကြီးသည် အင်္ဂလိပ်စာပေတွင်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာစာပေ
တွင်လည်းကောင်း ထင်ရှားသော သမိုင်းမှတ်တမ်းကြီး
တစ်စောင်ဖြစ်ကြောင်းကို လူတိုင်းဝန်ခံရမည်ဖြစ်ပေတည်း။

ဂတ္တပါးချားပင် ။ ။ ကော်စေးပင် - ရှု။

ဂုတ်ထိပ် ။ ။ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း သီပေါနယ်တွင်
ရှမ်းဘာသာဖြင့် ဟိုကွတ်ဟုခေါ်သော ရွာရှိသည်။ ဗြိတိသျှ
တို့က ရှမ်းပြည်နယ်၏ အုပ်ချုပ်ရေးကိုစီမံခန့်ခွဲသော ခရစ်
၁၈၉၈ခုနှစ်လောက်က ထိုရွာမှ ရွာပေါင်း ၄၈ရွာကိုကြီး
မှူးရသည့် တိုက်နယ်ဗဟိုဌာနဖြစ်သည်။ ထိုရွာကို မြန်မာ
တို့က ဂုတ်ထိပ်ဟုခေါ်ကြသည်။ ဟိုကွတ်နှင့် ဂုတ်ထိပ် ဟူ
သောအခေါ်မှာ ထိုနေရာဒေသတွင် မြစ်ချောင်းများ ၎င်း

ကျမ်းပြုဆရာ အက်ဒွပ်ဂစ်ဗန်

လျှိုးကွယ်ပျောက်၍သွားသည်ကို အစွဲပြု၍ ခေါ်ခြင်းဖြစ်
သည်။ ထိုရွာနားတွင် နမ်းပဆေးမြစ်သည် မြေကြီးထဲသို့
ထိုးဝင်စီးဆင်းပြီးနောက် အခြားတစ်နေရာတွင် မြစ်ကြောင်း
ပေါ်သည်။ ကာလရွေ့လျောလာသောအခါ ၎င်းထိပ်ကို
ဂုတ်ထိပ်ဟု အများကခေါ်ဝေါ်လာကြသည်။

ဂုတ်ထိပ်သည် ထိုနမ်းပဆေးမြစ်ကြောင့်သာ ထင်ရှား
ခဲ့သည်မဟုတ်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အမြင့်အားဖြင့် ဒုတိယ
ဖြစ်သော တံတားဟူ၍ ကျော်ကြားသော ဂုတ်ထိပ်
တံတားကြောင့်လည်း ပို၍ထင်ရှားသည်။ ခရစ် ၁၈၉၇
ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရသည် မန္တလေးမှဖမ်းမော်သို့ မီးရ
ထားလမ်းဖောက်လုပ်ရာ မန္တလေးမှကွမ်းလုံသို့ မီးရထား
လမ်းဖောက်လုပ်ရန်လည်း လိုအပ်သည်ကို တွေ့ရှိလာကြ
သည်။ ထို့ကြောင့် ဂုတ်ထိပ် တံတားကို စတင်ဆောက်လုပ်
ရန် မြန်မာပြည်အစိုးရက စီမံလေသည်။

ဂုတ်ထိပ်တံတားမှာ မန္တလေးမှ ကွမ်းလုံမီးရထား
လမ်းရှိ နောင်ချိုဘူတာအလွန်တွင် မီးရထားမိုင်တိုင်အ
မှတ် ၄၆၃ / ၀-၉ ရှိသောကျောက်ဂူကြီးအပေါ်သို့ဖြတ်၍
တောင်ထိပ်၂ခုကိုဆက်သွယ်ထားသည်။ ဂုတ်ထိပ် တံ
တားကို မြန်မာပြည်အစိုးရသည် အမေရိကန်နိုင်ငံ ပင်ဆီ
လဗေးနီးယားနှင့် မေရီလန်တံတားဆောက်လုပ်ရေး
ကုမ္ပဏီအား ၎င်းရမ်းကာဆောက် လုပ်စေသည်။ ဆောက်
လုပ်၍ ကုန်ကျငွေမှာ ၁၆၉၈၂၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ ဂုတ်
ထိပ်တံတား၏ အလျားမှာ ပေပေါင်း ၂၂၆၀ ဖြစ်၍

www.foreverspace.com.mm

ဂန့်ဂေါမြို့တွင် ထင်ရှားတည်ရှိသော စွယ်တော်ရှင် စေတီတော်

တံတား သံခြေတိုင်အချို့မှာ အနိမ့်ဆုံး ချောင်းမြောင်း ချိုင့်ဝှမ်းမှသည် မီးရထားသံလမ်းအထိ ပေ ၁၁၀၀ အထိ မြင့်သည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုတံတားကို ဆောက်လုပ်ရာ၌ သံနှင့်သံမဏိတန်ချိန် ၄၃၁၁ တန်နှင့် သံမိုပေါင်း ၁၀၀၀၀၀၀ ကို သုံးစွဲရသည်။ ထို တံတားသည် နမ္မတူသတ္တုတွင်း တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်း၏ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင် အရေး ပါလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးကိုလည်း များစွာအထောက်အပံ့ပြုသည်။ ထို အကြောင်းတို့ကြောင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးတွင် မဟာ မိတ်တို့၏ မြေလှန်စနစ်အရ ဂုတ်ထိပ်တံတားသည် ဖျက် ဆီးခြင်းခံရသည်။ သို့သော် သံတိုင်အမှတ် ၂ နှင့် ၅ သာ ပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့နောက်တစ်ဖန် မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆုတ်ခွာ ပေးရသော ဂျပန်တို့သည် တံတား၏အမြင့်ဆုံးတိုင်များ သံတိုင်အမှတ် ၉၊ ၁၀၊ ၁၁ နှင့် ၁၂ တို့ကို အောက် ခြေမှစ၍ပုံးဖောက် ခွဲကာ ဖျက်ဆီးခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် သံတိုင်အမှတ် ၉မှာအနည်းငယ်ပျက်စီးသည်။ အမှတ် ၁၀ နှင့် ၁၂ တို့မှာပြို၍လဲလေသည်။ အမှတ် ၁၁ မှာမူ အောက် ခြေပြတ်သော်လည်း မလဲချေ။ ထိုတိုင်များပေါ်ရှိ ပေ ပေါင်း ၁၂၀ စီရှည်သော ပေါင်းကူး သံဘောင် ၄ ခုမှာမူ မြေသို့လျှော ကျရလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ်၌ ထိုတံတား ကို နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများ ငှားရမ်း၍ ပြင်ရန် စီစဉ်ခဲ့သော် လည်း ထိုကုမ္ပဏီများက တင်ဒါတင်သွင်းသော အဖိုးနှုန်းမှာ ကြီးလေးလှသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမီးရထားဌာနကပင် ဦးစီး၍ ပြင်ဆင်ခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ပြင်ဆင်သောလုပ်ငန်းကို ၁၉၄၈ ခု၊ မေလက စတင်ခဲ့သော်လည်း ပစ္စည်းရှားပါး၍

လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲသောကြောင့် ၁၉၅၁ ခု၊ ဩဂုတ်လအတွင်း၌သာ ပြီးစီး ခဲ့လေသည်။ ပြန်လည်ပြုပြင် တည်ဆောက်ရသည့် စရိတ်မှာ ၃၂ သိန်းခန့်ဖြစ်သည်။

ဂန့်ဂေါမြို့ ။ ။ ပခုက္ကူမြို့ရင်း၊ ဂန့်ဂေါနယ်နှင့် ဂန့်ဂေါမြို့နယ် တို့၏ ရုံးစိုက်ရာမြို့ဖြစ်သည်။ ဂန့်ဂေါနယ်မှာ ပခုက္ကူမြို့ရင်း၏ အနောက်မြောက်ဘက်နယ်ဖြစ်၍ အရှေ့ဘက်၌ပုံတောင်၊ အနောက်ဘက်၌ ချင်းတောင်တို့၏ စပ်ကြားတွင် တည်ရှိ သော ကျဉ်းမြောင်းရှည်လျားသည့် မြေခန့်မိဒေသကလေး မျှသာဖြစ်သည်။ မြို့နယ်၏ အကျယ်အဝန်းမှာ ၆၉၈ စတု ရန်းမိုင်မျှဖြစ်လေသည်။ မြို့၏ လူဦးရေမှာ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သန်းခေါင်စာရင်းအရ ၃၈၀၀ မျှရှိသည်။ မြို့နယ်အတွင်း ၌ ယောလူမျိုးအများ နေထိုင်သည်။

ဂန့်ဂေါမြို့သည် မြစ်သာမြစ်၏ လကျာဖက်ကမ်းတွင် တည်ရှိသည်။ ထီးလင်းမြို့မှ ကလေးမြို့သို့သွားသော နွေရာသီ ကားလမ်းသည် ဂန့်ဂေါမြို့ ကိုဖြတ်လျက်ရှိ၏။ စွယ်တော်ရှင် စေတီသည် ဂန့်ဂေါမြို့ရှိ တန်ခိုးကြီးစေတီတော်ဖြစ်သည်။ မြို့နယ်တစ်ခုလုံးသည် ရေအလုံငှာ မြစ်သာမြစ်ကိုအားကိုး ရသည်။ ဂန့်ဂေါမြို့တွင် ပိုးထည်လုပ်ငန်း အတော်အတန်ထွန်း ကားသည်။ လေကြောင်းခရီးလမ်း ဖွင့်လှစ်ထား၍ ပခုက္ကူမှ တစ်ဆင့်အပတ်စဉ် ရန်ကုန်နှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသည်။

မြို့ပြ အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် ဂန့်ဂေါနယ်ကို ဂန့်ဂေါမြို့နယ် နှင့် ထီးလင်းမြို့နယ်ဟု ခွဲခြားအုပ်ချုပ်သည်။

ဂန္ထဗေဒ ။ ။ ဂန္ထဗေဒ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ စာပေ ကျမ်းဂန် သို့မဟုတ် စာအုပ်များ အကြောင်းကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍

ပြသော ပညာရပ်ဖြစ်သည်။ ဂန္ထပေဒကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ အားဖြင့် ဗဟုပဏိအိုဂရမ်ဖီဟု ခေါ်သည်။ ဂန္ထပေဒ၏ မူလသဘာဝမှာ စာအုပ်စာတမ်းများအကြောင်းကို ရေးသား ပြုစု၍ စာပေလေ့လာသူတိုင်းအား မိမိတို့နှစ်သက်ရာ ဘာသာရပ်အသီးသီးကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စေ့စုံစွာ လေ့လာနိုင်စေရန်အတွက် ကူညီပေးသည့် သဘောပင် ဖြစ်သည်။ ဂန္ထပေဒသဘော သက်ဝင်သော လုပ်ငန်းများ ကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် ခရစ်နှစ် ၁၈ ရာစုများအတွင်းက စတင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ စာပေလောကတွင် တစ်နေ့တစ်ခြား တိုးတက်များပြားလာသော စာအုပ်စာတမ်းများကို စာရင်း ပြုလုပ်ကာ စာဖတ်သူတို့အား အကျိုးပြုရန် လိုအပ်လာ သည့်အတွက်ကြောင့်သာ ဤဂန္ထပေဒပညာရပ်မှာ ထူးထူးခြား ခြားပင် အသုံးများလာခဲ့ပေသည်။ အင်္ဂလန်ပြည် လန်ဒန် မြို့တော်တွင် ခရစ်နှစ် ၁၈၉၂ ခုနှစ်ကစတင်တည်ထောင်ခဲ့သော ဂန္ထပေဒအသင်းကြီး ရှိလေသည်။

ဤဂန္ထပေဒပညာရပ်ကို ၁၈ ရာစု နှစ်များအတွင်းမှ ယနေ့အထိ သုံးစွဲလာခဲ့ရာ အများ သိရှိနေသော ဝေါဟာရအဖြစ် ဤ ပညာရပ်တွင် လုပ်ကိုင် နည်း ၂ မျိုး သက်ဝင်လျက်ရှိသည်။

ပထမအမျိုးကား စာအုပ်များကို စနစ်တကျ အမည်စာရင်းတင်သွင်း နည်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤလုပ်ငန်း နှင့် စာအုပ်ကတ်တလောက်ခေါ် စာ အုပ်စာရင်းတို့မှာ ခြားနားလေသည်။ စာအုပ်ဆိုင်တွင် ရှိရှိသမျှ စာအုပ်များ ကို ဝယ်ယူသူ သိရှိနိုင်ရန် စုပေါင်းစာ ရင်း တင်ထားခြင်းမှာ ကြော်ငြာသ ဘောသာဖြစ်၍ ဂန္ထပေဒလုပ်ငန်းနှင့် များစွာ ကွာခြားလှပေသည်။

ဒုတိယအမျိုးကား စာအုပ်စာ တမ်းများ၏ အကြောင်းကို စုံလင် အောင် ဝေဖန် ဖော်ထုတ်၍ စာရင်း တင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပမာဆိုသော် စာ အုပ်အမည်၊ စာရေးဆရာအမည်၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူအမည်၊ ရိုက်နှိပ်သည့်ခုနှစ် စသော ထည့်ရိုး ထည့်စဉ် အချက်အလက်များဖြင့် စာအုပ်အရွယ်အစား၊ စာအုပ်၏ တန်ဖိုး၊ မည်သည့် အကြိမ်မြောက်တည်းဖြတ် ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ပါဝင်သည့်ရုပ်ပုံ၊ ပုံကြမ်းနှင့် မြေ ပုံများ၊ စုစုပေါင်းစာမျက်နှာစသည်တို့နှင့်တကွ စာအုပ်ပါ အကြောင်းအချက်များကိုပါ စုံလင်နိုင်သရွေ့ စုံလင်အောင် ဝေဖန်ထည့်သွင်း ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓဂယာရှိ မဟာဗောဓိစေတီ

ထိုစေတီကိုမူလက ဝဇီရာသန ဂန္ဓကုဋိတိုက်ဟု တွင်ကြောင်းဖြင့် အဆိုရှိသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၁၀၅ နှင့် ၁၂၉၈ တို့တွင် မြန်မာ ဘုရင်တို့က ပြန်လည် မွန်းမံပြင်ဆင်ခဲ့သည်။

ဂန္ထပေဒဟူ၍ မြန်မာဂန္ထဝင်တွင် အထင်အရှား လိုက် စားပြုစုခြင်းနည်း ပါးလှငြားသော်လည်း ဂန္ထပေဒသဘော သက်ဝင်သော ပြုစုထားချက်များကိုတွေ့ရသည်။ ပုံစံအား ဖြင့် ကုန်းဘောင်ခေတ် မိုင်းခိုင်းမြို့စား အတွင်းဝန် မဟာ သီရိဇေယျသူ၏ ပိဋကတ်သမိုင်းတွင် ရှေးခေတ်မှစ၍ ကျမ်း ပြု ဆရာပေါင်း ၃၃၈ ဦးတို့ပြုစုခဲ့သော ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ဝတ္ထု၊ ဋီကာ၊ ကျမ်း၊ ရာဇဝင်ကျမ်း၊ ဆန်းကျမ်း၊ တက်ကျမ်း၊ ပူရာဇာကျမ်း၊ ဆေးကျမ်း၊ ဗေဒင်ကျမ်း၊ ဓမ္မသတ်ကျမ်း စသည့် ကျမ်းမျိုးစုံကို ရေးသူအမည်၊ ရေးသည့်ကာလနှင့် ကျမ်းလာအကြောင်းအရာ အမြဲနှင့်တကွ ဖော်ပြထား လေသည်။ ထို့ပြင် မြောင်လှမြို့စား နိုင်ငံခြား ဝန်ထောက် တော်မင်း၊ မင်းကြီးသီရိမဟာဇေယျသူ ရေးသားသော ကဝိ လက္ခဏာဒီပနီကျမ်းတွင်လည်း ကျမ်းပြုရာတွင် မိမိကိုးကား ထောက်ထားခဲ့သော ၅၀၀ နီးပါးမျှ ကျမ်းတို့ကို ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ သုတ်၊ ဇာတ်၊ သဒ္ဒါ၊ ဝတ္ထု၊ ရာဇဝင်၊ သမိုင်း၊ မော်ကွန်း၊ ချောင်း၊ မဟာဝင်၊ နီတိ၊ ဓမ္မသတ်၊ လင်္ကာ၊ ကျောက်စာစသော ခေါင်းစဉ်များဖြင့် ခွဲခြားစာရင်းတင်ခဲ့လေသည်။

ယခုအခါ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော်အစိုးရတို့၏ သုံးလတ်ကြိမ် ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုတ်ဝေသော စာအုပ်များစာရင်းမှာ ဂန္ထပေဒဝင် ကျမ်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသော် ရသင့် လေသည်။

ဂန္ဓကုဋိ ။ ။ မြတ်စွာဘုရား သီတင်း သုံးရာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ရှိ မွှေး ကြိုင်သော ရနံ့ရှိသည့် တိုက်ခန်းဖြစ် သည်။ ဂေါတမဘုရား လက်ထက် တော်တွင် အနာထပိဏ် သူဌေးသည် သာဝတ္ထိပြည်၏ အနောက်တောင် မျက်နှာတွင် ဇေတမင်းသား စိုက်လုပ် အပ်သော ၁၆ ပယ်ကျယ်သည့် ဥယျာဉ်ကို ငွေအသပြာ ၁၈ ကုဋေဖြင့် ဝယ်ယူ၍ ၁၈ ကုဋေသော ငွေကိုစိုက်

ထုတ်လျက် ဘုရားရှင်အတွက် ကျောင်းတော်ကို တည် ဆောက်၏။ ဇေတမင်းသား၏ နေရာဖြစ်သောကြောင့် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ဟုတွင်၏။ ထို ဇေတဝန်ကျောင်း တော်ရာကား ရှေးဘုရားအဆက်ဆက်တို့ သီတင်းသုံးရာ နေရာလည်း ဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇေတိဌာန ဗမ္မနံ့အပ် သောအရပ် ဖြစ်လေသည်။ ထိုကျောင်းတော်သည် ဘုံ အားဖြင့် ၃ ဆင့်ရှိ၏။ တစ်ထောင်မျှသော ပြာသာဒ်အရန်

ရှိ၏။ များစွာသော စင်္ကြံ၊ မဏ္ဍပ်၊ ဇေယျ၊ ဂူ၊ လှိုက်တိုခြံရံ လျက်ရှိ၏။ ဂန္ဓကုဋ်၊ သလာက ကုဋ်၊ ကောသမ္မလကုဋ်၊ ကမေရ်ကုဋ် ဟူသော ကုဋ်လေးလုံးတို့ဖြင့်တင့်တယ်၏။

ယင်းသို့တင့်တယ်သော ကုဋ်လေးလုံးအနက် ဂန္ဓကုဋ်သည်ကား ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ရှိ ဘုရားရှင် ကိန်းဝပ် သီတင်းသုံးရာအခန်းဖြစ်သည်။ ဂန္ဓကုဋ်ပရိဝေဏ ဟုလည်းခေါ်သည်။ ဘုရားရှင်သည် ဂန္ဓကုဋ်အတွင်း၌ အမြဲ တစေ သီတင်းသုံးကာ တပည့်သား သံဃာတို့ကို တရားဓမ္မ ဟောပြောလေ့ရှိသည်။ ဂန္ဓကုဋ်သည် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် အတွက် သီးသန့်ထားသော မြင့်မြတ်သည့် နေရာဖြစ်၍

ဘုရားရှင်၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ် သော ရှင်အာနန္ဒာသည်ပင်လျှင် ဘုရားစံရာ ဂန္ဓကုဋ်အတွင်း၌ ဘုရားရှင်နှင့် အတူမနေချေ။

အနာထပိဏ်သူဌေး၏ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ရှိ ဘုရား

မိဂဒါဝုန်ဥယျာဉ်အနီးတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မဖြစ်မီက ဆောက်လုပ်ပြီးစီးခဲ့သော မုလဂန္ဓကုဋ်တိုက်

စံတော်မူရာဂန္ဓကုဋ်ကို အစွဲပြု၍ နောင်တွင် ဘုရားရှင်အမြဲ ကိန်းဝပ်တော်မူရာကို ဂန္ဓကုဋ်ဟုပင် ခေါ်သည်။ ကျောင်း အမကြီး ဝိသာခါသည် ပုပ္ဖာရာမကျောင်းတော်၌ ဂန္ဓကုဋ် တစ်ခုကိုဆောက်လုပ်၍ ဘုရားရှင်အားလှူဖူးကြောင်း မှတ်သားရသည်။ ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဂါယာတွင် ဘုရားရှင်လက် ထက်တော် အခါက ဂန္ဓကုဋ်တိုက်ကို အစွဲပြု၍ ဂန္ဓကုဋ်တိုက် သစ်ကို ဆောက်လုပ်ထားလေသည်။

ဂန္ဓာရုံ ။ ။ ဂန္ဓာရုံဟူသည်ကား အနံ့ပင်ဖြစ်၏။ အနံ့ကို တိရစ္ဆာန်များသည် လူတို့ထက် ပိုမိုထိရောက်စွာ ခံစားနိုင်

ကြသည်။ ခွေးတစ်ကောင်ကို အဝတ်ဟောင်းတစ်စ ပေးလိုက် လျှင် ထိုခွေးသည် အဝတ်စပိုင်ရှင်ကို ရှာပေးနိုင်သည်။ ယင်းသို့သိမှုမှာ အနံ့ဖြင့် ခွဲခြားသိရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ သူစိမ်း တစ်ယောက်အား သူ့သခင်၏အဝတ်ကို ဆင်ပေးလိုက်ပါက တစ်ခဏမျှ ခွေးသည်သူစိမ်းအား သူ့သခင်အစစ်ဟု ထင်မှတ် လိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် အနံ့ခံပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် သခင် အစစ်မဟုတ်မှန်းသိ၍ရန်မူလိမ့်မည်။ ခွေးသည် အမြင်ထက် အနံ့ကိုအားကိုးသောတိရစ္ဆာန်မျိုးဖြစ်သည်။ အနံ့သည် အရသာနှင့် များစွာဆက်သွယ်မှုရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ခံစား ရသော အနံ့အသက်ဟူသမျှမှာ အနံ့နှင့်ပတ်သက်သော နှစ်ကြောစွန်းများရှိသည့် နေရာတွင် အနံ့ဓာတ်ပစ္စည်းများ လာရောက်ထိတွေ့သောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည်။ အနံ့ အသက်တစ်မျိုးသည် နှစ်ကြောတစ်မျိုးစီနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ဆိုင်ရာနှစ်ကြောကို သွားရောက်တွေ့ထိသောအခါ ဆိုင်ရာ အနံ့အသက်ကိုရရှိနိုင်သည်။ ပစ္စည်းတစ်ခုသည် ဓာတ်ငွေ့ အဖြစ်ဖြင့်တည်ရှိမှသာလျှင် ထိုပစ္စည်း၏ အနံ့ကိုရရှိနိုင်၏။ ဓာတ်ငွေ့များသည် ပျံ့နှံ့တတ်သောသဘောရှိ၍ အဝေး၌ ရှိသော ပစ္စည်းများကို အနံ့ဖြင့်သိရှိကြရလေသည်။ တစ်ခါ တစ်ရံ ကျွန်ုပ်တို့ အအေးမိ၍ နှာစေးနေသည့်အခါများတွင် အစာစားသောက်ရာ၌ ခံတွင်းမတွေ့ဘဲ ဖြစ်တတ်ကြသည်။ အနံ့နှင့်အရသာသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုများစွာ ဆက်စပ်နေသော ကြောင့် အနံ့မရရှိသောအခါတွင် အရသာပျက်၍သွား သည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ဂန္ဓာမာပန်း ။ ။ ဂန္ဓာမာပန်းသည် ဒေသီ နေကြာ၊ ထပ်တရာစသည်တို့နှင့်အတူ ကွန် ပေါဇီတီမျိုးစဉ်ကြီးတွင် ပါဝင်လေသည်။ နှစ်ကြာရည်ခံပင်မျိုး ဖြစ်သဖြင့် နှစ်စဉ်နှစ် ဆက် ပေါက်နေနိုင်ပေသည်။

ဂန္ဓာမာပန်းပင်အမျိုးမျိုးကို ယခုအခါ မြောက်ဘက် ကမ္ဘာလုံးခြမ်းရှိ သမပိုင်းဒေသ များ၌ အများအပြားတွေ့ရသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအပင်မျိုးစတင်ပေါက်ရောက်ရာ ဇာတိဒေသမှာ တရုတ် နိုင်ငံဖြစ်သည်ဟု သိရလေသည်။ တရုတ်နိုင်ငံမှနေ၍ ရှေးနှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ခန့်က ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ထိုအပင်မျိုး ရောက်သွားသည်။ ထိုပန်းကို ၁၄ ရာစုနှစ်ကစ၍ ဂျပန် နိုင်ငံတွင် ထီးသုံးနန်းသုံးအမှတ်တံဆိပ်အဖြစ်သုံးစွဲခဲ့သည်။ ယခုအခါ ဂျပန်နိုင်ငံ၌ချယ်ရီပန်းကဲ့သို့ ထိုပန်းသည် ထင်ရှားလျက်ရှိသည်။ ထိုပန်းမျိုးသည် ဥရောပတိုက်သို့ ၁၇၆၄ ခုနှစ်တွင် ရောက်သွားရာ ရောက်လျှင် ရောက်ခြင်းပင် ထိုပန်းမျိုးကို လူကြိုက်များလာလေသည်။

ဂန္ဓာမာပန်းပင်တွင် မျိုးကွဲပေါင်း မြောက်မြားစွာပါဝင်

ရန်ကင်းသော်လည်း အဆင်းလှသည့် ဂန္ဓမာပန်းတစ်မျိုး

သည်။ အလေ့ပေါက်များလည်းရှိ၍ စိုက်ပျိုးယူသော အပင်များလည်းရှိသည်။ ပြုပြင်စိုက်ပျိုးယူရသောပန်းများမှာ အထူးပင်လှပကြ၏။ အပွင့်များတွင် အဖြူအဝါအနီ အပြောက်အစင်းစသည်ဖြင့် အရောင်အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ပုံသဏ္ဍာန်လည်း အမျိုးမျိုးရှိသည်။ အပွင့်မှာ အချင်း၂ လက်မမှ ၈ လက်မခန့်ထိအောင် အရွယ်အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ ပန်းပွင့်ချိန်မှာ ဆောင်းဦးပေါက်ချိန်ဖြစ်သည်။ ထိုပန်းမျိုးအားလုံး၌ အနံ့ကင်းတတ်သည်။ အနံ့ရှိပါကလည်း စိမ်းရွှေရွှေအနံ့မျိုး သက်သက်မျှသာရှိတတ်၏။ ဂန္ဓမာပန်းသည် ယခုအခါ ကမ္ဘာပေါ်၌ အကျော်ကြားဆုံးပန်းများတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ထိုအပင်မျိုးကို စိုက်ပျိုးရန် လွယ်ကူသည့်အတိုင်း အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်၌ စီးပွားရေးအဖြစ် စိုက်ပျိုးရောင်းချသူများ ရှိကြသည်။

ဂန္ဓိ၊ မဟတ္တမ(ခရစ် ၁၈၆၉-၁၉၄၈) ။ ။ မြင်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်ကို အစွဲပြု၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံ လူထုတစ်ရပ်လုံးက 'မဟတ္တမ'ဟု ဘွဲ့ထူးသညာ အပ်နှင်းခြင်း ခံရသော မိုဟန်ဒတ်ကရမ်ချန်ဂန္ဓိသည် ၁၈၆၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယပြည်အနောက်ပိုင်း ကားတီအာဝါးကျွန်းဆွယ်၊ ပေါ်ဗန်ဒါမြို့တွင် ဖွားမြင်လေသည်။ သူ၏ဖခင်မှာ အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား ပြည်နယ်များဖြစ်သော ရာဂျကုတ်နှင့် ဗန်ကနာပြည်နယ်များတွင် ဒီဝန်ခေါ် အမတ်ချုပ်ကြီးဖြစ်သည်။ မိခင်ဖြစ်သူကား ဘုရားတရားကို အလွန်ကိုင်းရှိုင်း ကြည်ညိုသူဖြစ်ရကား ဂန္ဓိသည် သူ၏မိခင်ထံမှ ဘုရားတရားကိုင်းရှိုင်းမှုကို အမွေခံခဲ့သည်ဟုဆိုနိုင်သည်။

ဂန္ဓိသည်ငယ်စဉ်က ရာဂျကုတ်နှင့်ဘန်ဂါးမြို့တွင် ပညာသင်ကြားသည်။ ဂန္ဓိသည် မျိုးရိုးအလိုက် အသက်ငယ်ငယ်နှင့်ပင် အိမ်ထောင်ပြုရသည်။ သို့ဖြစ်၍ ၁၇ နှစ်သားအရွယ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည်လန်ဒန်မြို့သို့ ဝတ်လုံအတတ်ကို သင်ကြားရန် အိန္ဒိယမှထွက်ခွာသွားသောအခါ သားသည် အဖေပင်ဖြစ်၍ နေချေပြီ။ ဥပဒေပညာကို ၄ နှစ်ခန့် သင်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၈၈၉ ခုနှစ်တွင် ဝတ်လုံဖြစ်၍ အိန္ဒိယပြည်သို့ ပြန်လာပြီးလျှင် ဘုံဘိုင်မြို့၌ စတင် ရှေ့နေလိုက်လေသည်။ သို့သော် ကောင်းစွာ အကျိုးမပေးသေးချေ။ ၁၈၉၃ ခုနှစ်၌၊ ကားတီအာဝါးရှိ ကုန်သည်တစ်ဦးကငှားရမ်းသဖြင့် တောင်အာဖရိကသို့ သွားရောက်ကာ ထိုကုန်သည်၏ အမှုအတွက် ရှေ့နေလိုက်သည်။ ဂန္ဓိသည် တောင်အာဖရိက၌ ကြာကြာနေရန် စိတ်မကူးခဲ့ချေ။ သို့သော်ကြာကြာနေရန် အကြောင်းတစ်ရပ် ပေါ်လာခဲ့သည်။

ထိုအကြောင်းမှာ လူဖြူလူမဲခွဲခြားသောစနစ်ကြောင့် တောင်အာဖရိက၌ ထာဝရနေသော အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားတို့သည် နိုင်ငံတော်သားအခွင့်အရေးနှင့် အခြားအခွင့်အရေးများ မရခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဂန္ဓိသည် နာတဲ

အိန္ဒိယအမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး မဟတ္တမဂန္ဓိ

ပြည်နယ်၌ အခြေစိုက်ကာ နာတဲအိန္ဒိယကွန်ဂရက်ကို တည်ထောင်ပြီး အိန္ဒိယသားတို့၏ အခွင့်အရေးကို စတင် တိုက်ယူလေသည်။ ဂန္ဓိသည်တောင်အာဖရိကတိုက်၌ အိန္ဒိယပြည်သားတို့၏ နိုင်ငံရေးကိုကြိုးပမ်းရင်း၊ ဝတ်လုံအဖြစ်ဖြင့် ၁၇ နှစ်တိုင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာမှ၊ ကမ္ဘာတွင်ဥဒါန်းတွင်ရစ်သော သူ၏နိုင်ငံရေး ကြိုးပမ်းမှုဝါဒကို ကြံစည်တွေးတောကာ

လက် တွေ့ ကျင့် သုံး ခဲ့ လေ သည်။ အဘင် အာဖရိက တိုက်တွင် အိန္ဒိယ တိုင်းရင်း သားတို့သည် တစ်နယ်မှတစ်နယ် သို့ ဖြတ်ကျော်ကူးပြောင်း ခွင့် မရကြချေ။ ဂန္ဓိသည် ထိုအခွင့်အရေးကိုရရန် အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား ၃၀၀၀ တို့ကိုဦးစီး၍ ပြည်နယ်၏ နယ်နိမိတ်ကို ဖြတ်ကျော်လေ သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မတရားချုပ်ချယ်သောဥပဒေကို တိုက်ဖျက်ရာ၌ တောင်အာဖရိကတိုက် အစိုးရက အိန္ဒိယ တိုင်းရင်းသားအများစုကို ဖမ်းဆီးစေခြင်းအားဖြင့်

ပြည်တွင်းလက်မှုလုပ်ငန်းကို အားပေးသည့်အနေဖြင့် မဟတ္တမဂန္ဓိကိုယ်တိုင်ခြည်ငင်နေပုံ

အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ သူ၏ အမျိုးသားအားလုံးတို့ နိုးကြားလာစေရန်ဖြစ်လေသည်။ ဤ အာဏာဖီဆန်ရေးတိုက်ပွဲကို သစ္စာပြဟဟူ၍ ဂန္ဓိက အမည်ပေးသည်။ သစ္စာပြဟ၏ နည်းပရိယာယ်မှာ အကြမ်းမဖက်သော အနည်းသက်သက်ဖြင့် အာဏာဖီဆန်တော်လှန်ရန် အဓိဋ္ဌာန်တည်ဆောက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤနည်းပရိယာယ်ကို အခြေခံသော ဂန္ဓိ၏ဝါဒမှာ အဟိံသဝါဒဖြစ်သည်။ အဟိံသဟူသည်ကား ပါဏာတိပါတကံကို ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတည်း။ ဂန္ဓိသည် အဟိံသ၏ သဘောတရားကို အကျယ်ချဲ့ကြည့်ပြီးလျှင် ကိုယ်နှုတ်နှလုံးသုံးပါးစလုံးဖြင့် အကြမ်းမဖက်မှုကို သူ၏နိုင်ငံရေးဝါဒအနေနှင့် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့လေသည်။

ဂန္ဓိသည် ၁၉၀၈ ခုနှစ်မှသည် သစ္စာပြဟတည်ဆောက်သော ၁၉၁၄ ခုနှစ်အထိ အလွန်ဝင်ငွေကောင်းသော ရှေ့နေအလုပ်ကိုစွန့်၍ တောင်အာဖရိကအရေးကို ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး၌ တောင်အာဖရိကတိုက်ဘုရင်ခံ ဗိုလ်ချုပ်မှူး စမတ်သည် အိန္ဒိယသားတို့ကို ပညတ်သော ဥပဒေနှင့် စည်းကြပ်သော တစ်နှစ်လျှင် ၃ ပေါင်ကျ အခွန်တော်တို့ကို ပလပ်လိုက် ရလေတော့သည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် ဂန္ဓိသည် အိန္ဒိယပြည်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်၌ ပထမကမ္ဘာစစ်ဖြစ်၍နေပြီ။ ထိုစစ်ကိုမှီ၍ လက်အောက်ခံနိုင်ငံများသည် နိုးကြားလာခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ အိန္ဒိယ၌ ဂန္ဓိသည် တောင်အာဖရိကအရေးထက် ကြီးကျယ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံရေး ကြိုးပမ်းမှုကြီးကို စတင် ဆောင်ရွက်ရလေသည်။ အိန္ဒိယပြည်သို့ ပြန် ရောက်လျှင်ပင် ဂန္ဓိသည် အိန္ဒိယအမျိုးသားကွန်ဂရက်၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။ အိန္ဒိယအမျိုးသားစိတ်ဓာတ်ကို လှုံ့ဆော်ပေးရာဖြစ်သော သတင်း

စာတို့ကိုလည်း တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဂန္ဓိ၏ ‘ယန်းအိန္ဒိယသတင်းစာ’ မှာ အထူးကျော်ကြားခဲ့သည်။

ဂန္ဓိသည် ရုရှစာရေးဆရာကြီး တော်စတိုင်းအား အလွန်ကြည်ညိုသည်။ တော်စတိုင်း၏အတွေးအခေါ်တို့သည် ဂန္ဓိအားလွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တော်စတိုင်း၏ မြိုးခြံမှုကို အတုယူကာ တောင်အာဖရိကတိုက်၊ ဒါဗန်မြို့၌ ဖီးနစ်ဟုခေါ်သော ဓမ္မသာလာယံကျောင်း၊ ဂျိဟန္တစ်စပတ်အနီး၌ ‘တော်စတိုင်းယာတော’ ဟုခေါ်သော ဓမ္မသာလာယံကျောင်းတို့ကိုတည်ထောင်သည်။ မြိုးခြံမှု၊ စည်းကမ်းကြီးမှု၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းမှု စသောအကျင့်တို့ကို ထိုကျောင်းများမှ ပြုစုပေးခဲ့သည်။ စင်စစ် တော်စတိုင်းယာတောကို တည်ထောင်သည်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံရေး ကြိုးပမ်းမှုကြီးအတွက် သစ္စာပြဟတည်ဆောက်ရာတွင် အခြေခံစာရိတ္တပလပြည့်စုံစေရန်ရည်ရွယ်ပေသည်။ ဤရည်ရွယ်ရင်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အခါမှာ အိန္ဒိယ၌ ပေါ်လာခဲ့ပြန်သည်။ ဂန္ဓိသည် အိန္ဒိယပြည်အာမာဒပတ်မြို့တွင် တော်စတိုင်းယာတော နည်းတူ ကျောင်းသင်္ခမ်းတစ်ခု တည်ထောင်လေသည်။ ထိုကျောင်းသင်္ခမ်း၏ ပရိဂ္ဂဟ်မှနေ၍ ဇာတ်နိမ့်သူ လယ်သမား၊ အလုပ်သမားတို့၏ အရေးကို ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ဆဲ ၁၉၁၉ ခု၊ ဧပြီလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်မှူးချုပ် ဒိုင်ယာသည် သူ၏အာဏာကို ဖီဆန်သည်ဟုဆိုသော အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား လူထုအစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို အမွှာရစ်ဆာမြို့တွင် သေနတ်နှင့်ပစ်ဖောက်၍ လူစုခွဲလိုက်သည်။ ဤအချိန်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံအား ဗြိတိသျှ အစိုးရက မွန်တေဂူနှင့် ချမ်းစဖို့တို့၏ အုပ်ချုပ်မှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး စီမံကိန်းကို ပေးအပ်ဆဲ အချိန်ဖြစ်သည်။ လူထုကို သေနတ်နှင့်ခွဲရာ၌

သေကြေဒဏ်ရသည့် များပြားလေရာ၊ ဂန္ဓိ၌ စိတ်အလွန်ထိခိုက် သွားလေရကား ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးကို အပြင်းအထန် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုလုပ်သည့် လမ်းစဉ်ကိုချမှတ်လိုက်လေသည်။ ဂန္ဓိသည် မွန်တေဂူ၊ ချမ်းစဖို့ပြင်ရေးကို သပိတ်မှောက်သည့် ပြင် အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား အပေါင်းတို့သည် မိမိတို့ရရှိထားသော ရာထူး၊ ဂုဏ်ထူးတို့ကိုစွန့်၍ ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ တည်ထောင်ထားသော ကျောင်းနှင့်အဖွဲ့အစည်းတို့မှ နုတ်ထွက်ကြပြီးလျှင် အခွန်တော်ကိုပင် မပေးဆောင်ရန် ဆော်ဩလေသည်။ ဤလှုပ်ရှားမှုကြောင့် ဂန္ဓိ၏ ခါဒါဝတ်ဆင်ရေး တည်းဟူသော ဝိသနာရက္ခိတတရားသည် ပေါ်ပေါက်လာပြန်လေသည်။ ဂန္ဓိ၏ နိုင်ငံရေးကြိုးပမ်းမှုခေတ်၌ မြန်မာပြည်တွင် လည်းပင်နီအင်္ဂါကိုသာ ဝတ်ဆင်ရမည်ဟူသော ဝိသနာအဖွဲ့အစည်းတို့ လှုပ်ရှားလာခဲ့လေသည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဂန္ဓိသည် အစိုးရနှင့်မဆက်ဆံရေး နည်းပရိယာယ်ကို တစ်နိုင်ငံလုံး ပျံ့နှံ့အောင် ဆောင်ရွက်လေသည်။ ထိုမှစ၍ဂန္ဓိကို မဟတ္တမဂန္ဓိဟု အိန္ဒိယပြည်လူထု တစ်ရပ်လုံးက ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။ ထိုအစိုးရနှင့် မဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းတွင်လည်း အခြေခံမှာ အနနည်း သက်သက်

၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယပြည်အတွက် အရေးဆိုရန် လန်ဒန်မြို့သို့ မဟတ္တမဂန္ဓိ ရောက်ရှိနေစဉ်

ဖြစ်သော သစ္စာပြဟပင်ဖြစ်၏။ သို့သော် ဗြိတိသျှဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓာတ်တို့ပေါက်ကွဲသည့်အခါ အဓိကရုဏ်းများ ဖြစ်ပွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ဂန္ဓိသည် ထောင်ခွန်နှစ် အပြစ်ပေးခြင်း ခံရသည်။ သို့ပါသော်ငြားလည်း ပြည်သူ့လှုပ်ရှားမှုကြောင့် ခြောက်လအပြစ်ဒဏ်ကို ခံပြီးနောက် လွတ်လာလေသည်။

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ ဧပြီလတွင် ဂန္ဓိသည် အိန္ဒိယပြည်ဆားခွန် တော်ဥပဒေကိုဖျက်ဖျက်ဖျက်ဖျက် လူစုလူဝေးနှင့်ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင် ဆားချက်လေသည်။ ဤကိစ္စကြောင့် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့တွင် ဂန္ဓိသည် ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေးခြင်းခံရ၍ ၁၉၃၁ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင်ထောင်မှလွတ်လာ၏။

ဤအချိန်၌ အိန္ဒိယပြည်သည် လန်ဒန်မြို့တွင် ကျင်းပမည့် မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေး၌ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်အတွက် အရေးဆိုနေသော အချိန်အခါဖြစ်လေသည်။ အိန္ဒိယပြည်ဘုရင်ခံ လော့အာဝင်သည် ဂန္ဓိနှင့်စေ့စပ်ရာတွင် ဂန္ဓိသည် အာဏာပီဆန်ရေးလုပ်ငန်းကိုခဏရပ်စဲထား၍ လန်ဒန်မြို့ မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးပွဲသို့ ကွန်ဂရက်၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်သည်။ လန်ဒန်မြို့မှ ပြန်လာသောအခါ ဂန္ဓိနှင့် အာဝင်တို့၏ စေ့စပ်ရေးမှာ ပျက်သွားပြီဖြစ်၍ ဂန္ဓိသည် အကျဉ်းချထားခြင်းကို ခံရပြန်သည်။ ဤတွင် ဂန္ဓိသည် အစာမစားဘဲ အသေခံမည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုသည်။ ထို့နောက် လူထု၏ ဆူပူအရေးဆိုမှုများကြောင့် ဗြိတိသျှအစိုးရက သူ့အား ထောင်မှလွတ်ရပြန်သည်။

ဤအတွင်းဂန္ဓိသည် ဇာတ်နိမ့်သူများ၏အရေးကို စွမ်းစွမ်း တမံဆောင်ရွက်ရာ ထောင်ကျခံရသေးသည်။ ဇာတ်နိမ့်သူတို့၏ အရေးကို ထောင်အတွင်းမှပင် ဆက်၍ ဆောင်ရွက်ရာ နောက်ဆုံး၌ ဂန္ဓိကို ဗြိတိသျှအစိုးရက ထောင်မှလွတ်လိုက်ရပြန်သည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ် ရောက်သော် အိန္ဒိယပြည်အုပ်ချုပ်ရေးအသစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပေါ်ပေါက်သည်တွင် ဂန္ဓိသည်အိန္ဒိယအမျိုးသား ကွန်ဂရက်ကို ခေါင်းဆောင်ရာမှ အနားယူလိုက်သည်။ ကွန်ဂရက်ဝင်တို့အား အုပ်ချုပ်ရေးသစ်၌ ရာထူးယူ၍ဆောင်ရွက်ကြရန် ညွှန်ကြားသည်။ ထို့နောက် ကျေးလက်တောရွာ ပြုပြင်ရေးစခန်း ဌာနချုပ်ဖြစ်သော ဆေးဗာဂရုံရွာကလေးတွင်နေ၍ ကျေးလက်ပြုပြင်ရေးကိုဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်၌ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်ပွားသောအခါ ဂန္ဓိသည် အိန္ဒိယပြည် လွတ်လပ်မှသာလျှင် မဟာမိတ်တို့ကို ကူညီပူးပေါင်းနိုင်မည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ မူလက ဂန္ဓိသည် နာဇီဝါဒနှင့် ဖက်ဆစ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု၍ ဗြိတိသျှအစိုးရ အကျဉ်းအကျပ်တွေ့စေမည့် အလုပ်ကို ရှောင်ခဲ့သည်။ သို့သော် လွတ်လပ်ရေးအတွက် လူထုဆန္ဒ ပြင်းပြလာသောအခါ ဂန္ဓိသည် ဘုရင်ခံလော့လင်လစ်ဂိုက ပူးပေါင်းကူညီရန်

ဖိတ်ခေါ်သည်ကို လက်မခံခဲ့ချေ။ ကွန်ဂရက်၏သဘောထားမှာ လုံးဝလွတ်လပ်ရေးမရလျှင် မကူညီဟူသော သဘောထားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗြိတိသျှ အစိုးရသည် ဘာစတီယံကို ဂန္ဓီနှင့်စေ့စပ်ရန်စေလွှတ်သော်လည်း မအောင်မြင်ချေ။ ဂန္ဓီလည်း အာဏာဖိဆန်ရေးကို စတင်လုပ်ဆောင်ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ဂန္ဓီနှင့်တကွ ကွန်ဂရက်ခေါင်းဆောင်တို့ကို စစ်အတွင်း၌ ဗြိတိသျှအစိုးရက ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားပြန်သည်။ သို့သော် အစာငတ်ခံပြီးနောက် ဂန္ဓီသည် ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ မေလတွင် ထောင်မှလွတ်လာပြန်သည်။ ထို့နောက် ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၆ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ဝေသော ဗြိတိသျှ၏ စက္ကူဖြူစာတန်းပါ အိန္ဒိယပြည်လွတ်လပ်ရေးစီမံကိန်းကို ဂန္ဓီသည် ပယ်ချခဲ့ပြန်သည်။

သို့သော် ဟိန္ဒူနှင့်မွတ်စလင်တို့သည် အိန္ဒိယနှင့်ပါကစ္စတန် ခွဲရေးတွဲရေးကိစ္စကြောင့် အကြီးအကျယ် အဓိကရုဏ်းဖြစ်နေကြသည်။ ထိုအဓိကရုဏ်းကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ရန် ဂန္ဓီသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ဘင်္ဂလားအရှေ့ပိုင်းနယ်များသို့ နယ်လှည့်တရားဟောထွက်ပြီးလျှင် ဟိန္ဒူနှင့် မွတ်စလင်တို့ သင့်တင့်ရေးအတွက် အစာငတ်ခံခဲ့သည်။ ဂန္ဓီသည် အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်ခွဲခြားမှုကို အလိုမရှိ၊ မနှစ်သက်ချေ။ သို့သော် ရှေ့အလားအလာ၌ ဟိန္ဒူ မွတ်စလင်တို့ စိတ်ဝမ်းကွဲမှုကိုသာ မြင်နေရ၍ ခွဲရေးကို လက်ခံလိုက်ရသည်။

ဤအတွင်း ၁၉၄၇ခုစက်တင်ဘာလတွင် ကာလကတ္တား မြို့၌ ဟိန္ဒူ မွတ်စလင်အဓိကရုဏ်းဖြစ်ပြန်လေရာ ဂန္ဓီသည် အစာငတ်ခံပြန်လေသည်။ အဓိကရုဏ်း နောက်ထပ် မဖြစ်ပွားစေရပါဟု ခေါင်းဆောင်တို့က အာမခံသောကြောင့် အစာကို ပြန်၍စားသည်။ သို့သော်လည်း ၁၉၄၈ခုနှစ်၊ဇန်နဝါရီလတွင် ဟိန္ဒူ မွတ်စလင် အဓိကရုဏ်းပြန်၍ဖြစ်ပြန်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဇန်နဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် အစာငတ်ခံပြန်သည်။ ယင်းသို့ အစာငတ်ခံ၍ နာရီပေါင်း ၁၇၁ နာရီနှင့် ၄၅ မိနစ် စေ့သောအခါ ဟိန္ဒူ၊ ဆစ်နှင့် မွတ်စလင်ခေါင်းဆောင်တို့သည် သင့်မြတ်ညီညွတ်ရေးကတိကို ဂန္ဓီအားပေးကြသဖြင့် ဂန္ဓီသည် အစာကိုပြန်၍စားပြန်သည်။ ဇန်နဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ဟိန္ဒူလူငယ်တစ်ဦးသည် ဟိန္ဒူ မွတ်စလင် ငြိမ်းချမ်းရေး မလိုလားသော ဆန္ဒကိုပြသည့်အနေနှင့် ဂန္ဓီ၏ နေအိမ်အနီး၌ ဗုံးဖောက်ခဲ့သည်။ ဂန္ဓီသည် ထိုသူငယ်အား အပြစ်မှ ခွင့်လွှတ်ပါရန် မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။

ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့၊ ညနေ ၅ နာရီ ၁၀ မိနစ်အချိန်တွင် ဂန္ဓီသည် ဒေလီမြို့ရှိ သူ၏ ဗီယာလာနေအိမ်၌ ဘုရားဝတ်ပြုရန် အလာ

တွင် ဟိန္ဒူလူငယ်တစ်ဦးဖြစ်သော ဂတ်ဆေးဆိုသူသည် ဂန္ဓီကို ခြောက်လုံးပူးနှင့် သုံးချက်ပစ်သည်။ ဂန္ဓီသည် နာရီဝက်ခန့် ကြာသောအခါ အနိစ္စရောက်လေသည်။ နောက်တစ်နေ့၌ ဂန္ဓီ၏ ရုပ်ကလာပ်ကို နေအိမ်မှ ယမုန်နာမြစ်ကမ်းခြေသို့ပို့ဆောင်ကြပြီးလျှင် မီးသင်္ဂြိုဟ်၍ ဂန္ဓီ၏ပြာကို ယမုန်နာရေ အယဉ်၌ မျှောလိုက်ကြလေသည်။

ဂန္ဓက်ငှက်။ ။ ဂန္ဓက်ငှက်သည် သမိုင်းပင်လယ်တွင်ကျက်စားသော ဂူလီဒေးမျိုးရင်းဝင် ငှက်ကြီးတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ တင်ကျီးနှင့်အတူ ပယ်လီကင်နီဖောင်းမျိုးစဉ်တွင်ပါသော်လည်း အသွင်အပြင်အားဖြင့်တင်ကျီးနှင့်မတူချေ။ ဦးခေါင်းနှင့်လည်ပင်းအနည်းငယ်ဝါ၍ အတောင်ဖျားမည်းသည်မှတစ်ပါး တစ်ကိုယ်လုံးဆွတ်ဆွတ်ဖြူနေသည်။ ကိုယ်လုံးမှာ ၃ ပေခန့် ရှည်သည်။ ဝမ်းဘဲခြေမျိုးရှိသည်။ ချွန်ထက်သော နှုတ်သီးမှာ ရှည်၍ကောက်၏။

အခြားသော ပင်လယ်ငှက်များနည်းတူ ဂန္ဓက်ငှက်တို့သည် ငါးဖမ်းရာ၌ အလွန်ကျင်လည်သည်။ ရေမျက်နှာပြင်၏ အထက်ပေ ၁၀၀ ခန့်အမြင့်၌ ပျံဝဲနေပြီးလျှင် ရေထဲတွင်မြင်ရသောငါးကို ရုတ်တရက်ထိုးဆင်း၍ဖမ်းယူနိုင်သည်။

ဂန္ဓက်ငှက်သည် ကျောက်ဆောင်များပေါ်၌ အသိုက် လုပ်တတ်သည်။ သာမန်အားဖြင့် တစ်ကြိမ်လျှင် ဥတစ်လုံးသာဥလေ့ရှိသည်။ ဤငှက်မျိုးတွင် မျိုးကွဲများရှိသည်။ ဂန္ဓက်ငှက်အညိုမျိုးကို အပူပိုင်းဒေသ ပင်လယ်များ၌ တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ တနင်္သာရီကမ်းခြေ၌ ရံဖန်ရံခါ တွေ့ရှိရသည်။

ကျောက်ဆောင်ပေါ်တွင် အသိုက်လုပ်လေ့ရှိသည့် ဂန္ဓက်ငှက်

ဂိန်းစပားရား(ခရစ် ၁၇၂၇-၁၇၈၈) ။ ။ ဗြိတိန်ပြည်၏ ပန်းချီအနုပညာကို ရှေ့တန်းသို့ပို့ဆောင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များအနက် တောမတ်ဂိန်းစပားရားသည် တစ်ယောက် အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ လူပုံတူနှင့် ရှုခင်းများရေးခြယ်ရာတွင် ကာဝိမြောက်တစ်ဦးဖြစ်၏။ ဂိန်းစပားရားသည် ခရစ် ၁၇၂၇ခုနှစ်တွင် ဆပ်ဖတ်ခရိုင် ဆဒ်ဗာရီမြို့၌ မွေးဖွား၏။ မွေးချင်း ၉ ယောက်အနက် အငယ်ဆုံးဖြစ်၏။ အသက် ၁၄ နှစ်သား

ကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲသော တောမတ်ဂိန်းစပားရား၏ ပုံတူပန်းချီကား

အင်္ဂလိပ်လူမျိုးပန်းချီကျော် ဂိန်းစပားရား၏လက်ရာ

ကပင် တောမတ်သည် သူနေထိုင်သည့် အရပ်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရှုခင်းများကို ရေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူ၏ဖခင်က ကလေး၏ဝါသနာနှင့် အရည်အချင်းကိုသိ၍ လန်ဒန်မြို့သို့ပို့ပြီးလျှင် ဟျူးဗတ်ဂရေ ဗလောထံ၌ အကဲချင်းခေါ် စားဆေးဖြင့်ပုံဆွဲခြင်းအတတ်ကို သင်ယူစေသည်။ ၁၇၄၅ ခုနှစ်တွင် တောမတ်သည် အစ်ပစ္စစ်မြို့၌နေထိုင်ကာ ရှုခင်းပန်းချီကားများနှင့် ပုံတူကားများကို ရေးဆွဲလေသည်။ ၁၇၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဗသမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီးများ၏ ပုံတူပန်းချီကားများကို ရေးဆွဲလေရာ သတင်းကြီးလာသည်။ ထို့နောက် လန်ဒန်မြို့တော်သို့ပြောင်းရွှေ့၍ တတိယ ဂျော့ဘုရင်နှင့် မိဖုရားတို့၏ ပုံတူကားများနှင့် အခြားထင်ရှား

သော ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ကချေသည်များကို ရေးဆွဲသည်။ ဂိန်းစပားရားက ရှုမျှော်ခင်းကားများရေးဆွဲခြင်းကိုသာ စိတ်ပါသည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုခေတ်ကလူများတို့သည် ထိုကားများကို တန်ဖိုးမထားတတ်ကြချေ။ ထို့ကြောင့် လူပုံတူများကိုသာ တွင်ကျယ်စွာ ရေးဆွဲခဲ့ရသည်။ ၁၇၆၈ ခုနှစ်တွင် ဂိန်းစပားရားသည်တော်ဝင်အနုပညာတံခွန်အသင်းကြီးသို့ ဝင်ခွင့်ရခဲ့၏။ အသင်းကြီးသို့ သူရေးဆွဲသည့် ရှုမျှော်ခင်းနှင့် လူပုံတူကားများကိုပေးပို့ခဲ့ရာတွင် လူပုံတူကား သုံးခုအတွက် အသင်းကြီးနှင့် မကျေမနပ်ဖြစ်သောကြောင့် အသင်းဝင်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ပြီးလျှင် သီးခြားပြခန်းတစ်ခုဖွင့်လှစ်လေသည်။ သို့သော်လည်း သူ၏ပြခန်းမှာ သူမျှော်မှန်းသလောက် မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။

ဂိန်းစပားရားသည် အလွန်ခေါင်းမာသူတစ်ယောက်ဖြစ်သည့်အလျောက် ဆာဂျော့ရွာရေးနောနှင့်လည်း အတိုက်အခံ ဖြစ်ခဲ့သေး၏။ (ရေးနော ဆာဂျော့ရွာ-လည်းရှု။) သူ၏ လက်ရာပြောင်လှသော ပန်းချီကားများကို တွေ့ရှိရသဖြင့်လည်း ဂိန်းစပားရားသည် ရေးနောထက်မသာသာအောင် ကြိုးစားခဲ့သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ သို့သော် ဤပုဂ္ဂိုလ် ၂ ဦးတွင် မည်သူကပို၍တော်သည်ဟု ပြောနိုင်ရန်ခဲယဉ်းသည်။ ပညာတူသဖြင့် ရန်သူသဖွယ်ဖြစ်ကြသော်လည်း ဂိန်းစပားရားသည် သူမသေမီကလေးတွင် ဆာရေးနောကို ခေါ်ယူပြီးလျှင် သူတို့၏ ယခင်ကမကျေနပ်မှုများကို ခဝါချကာ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းကဲ့သို့ သဘောထားကြရန် ပြောကြားသွားလေသည်။ ဂိန်းစပားရားသည် ၁၇၈၈ ခုနှစ်၊ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်လေသည်။

ဂုဏ် ၁၀ ပါး ။ ။ ဂုဏ်ဆိုသည်မှာ ဂုဏ်ဟူသောပါဠိမှလာသော စကားဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား အထင်အရှား ပြခြင်းဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အထည် ကိုယ်ခြပ်ကို လှမ်းခြားထင်ရှားအောင်ပြသော အခြင်းအရာကို ဂုဏ်ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းကြလေသည်။

ဂုဏ်သည် သက်ရှိသက်မဲ့အရာအားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည်။ စာပေ၌လည်း ဂုဏ်ဟုခေါ်သော ထူးခြားသည့် အခြင်းအရာ ရှိသည်။ စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စာကိုပညာရှိများနှစ်သက်ကြစေရန် တန်ဆာဆင်၍ ရေးသားဖွဲ့ဆိုလေ့ရှိကြရာ ယင်းသို့ဖွဲ့ဆိုသဖြင့် ထင်ရှားစွာပေါ်ပေါက်လာသည့်နှစ်သက်ဖွယ်အခြင်းအရာကိုပင် စာပေ၌ ဂုဏ်ဟုခေါ်ရသည်။ ယင်းကို သဒ္ဒါလင်္ကာရဟူ၍လည်းခေါ်သည်။ သုဗောဓာလင်္ကာရကျမ်း၌ စာပေအရေးအသားနှင့်ဆိုင်သော ဂုဏ် ၁၀ ပါးရှိကြောင်း ပြထားလေသည်။ ယင်းတို့မှာ အကျဉ်းအားဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်လေသည်။

- ၁။ ပသာဒဂုဏ် --- ကြည်ညိုဖွယ်ရှိခြင်း
- ၂။ ဩဇာဂုဏ် --- သိပ်သည်းလေးနက်ခြင်း
- ၃။ မဓရတာဂုဏ် --- ချိုသာနာပျော်ဖွယ်ရှိခြင်း
- ၄။ သမ္မတာဂုဏ် --- အသံညီမျှခြင်း
- ၅။ သုခုမမာလတာဂုဏ် --- သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်း
- ၆။ သိလေသဂုဏ် --- ပြေပြစ်သောပုဒ်ရှိခြင်း
- ၇။ ဥဒါရတာဂုဏ် --- လွန်ကဲသောဂုဏ်ရှိခြင်း
- ၈။ ကန္တိဂုဏ် --- နှစ်သက်ဖွယ်ရှိခြင်း
- ၉။ အတ္တဗျတ္တိဂုဏ် --- အနက်ထင်ရှားခြင်း
- ၁၀။ သမာဓိဂုဏ် --- တင်စားခြင်း အကျယ်အားဖြင့်ကား

အကျယ်အားဖြင့်

- ၁။ စကားစပ်နီး၍ အနက်သိလွယ်သောပုဒ်များဖြင့် ရေးသားသောအဖွဲ့မျိုးကို ပသာဒဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရသည်။
ပုံစံ။ ။ပရိက္ခရာ၊ ဥစ္စာ အိမ်ထောင်၊ ကုန်အောင်ခြေရွှေ၊ စွန့်ခဲ့ပေ၍၊ မနေလူရပ်၊ တောသို့ကပ်လည်း။ (ပါရမီတော်ခန်း)။
- ၂။ စကားလုံးများကို သိပ်သည်း ကျစ်လျစ်အောင် ပေါင်းစပ်၍ ရေးသားသော အဖွဲ့အကျဉ်းကို အကျယ်ချဲ့၍ အကျယ်ကို အကျဉ်းချုံး၍ ရေးသားသော အဖွဲ့မျိုးကို ဩဇာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရသည်။
ပုံစံ။ ။သံဝိအစ၊ ဝေလေးလီ၊ ဌာယီနှစ်ပါး၊ ပျက်ပွားတည်မှု၊ ကမ္ဘာပြုကို အနုသန္ဓေ၊ ရွှန်းရွှန်းဝေစိမ့်၊ (လောကဝိဒူမော်ကွန်း)။
- ၃။ အသံတူဌာန်တူ အက္ခရာများပါသည့်ပုဒ်ကို များစွာ အသုံးပြု၍ရေးသားသောအဖွဲ့၊ အက္ခရာတူပုဒ်တို့ကို

ထပ်ကာထပ်ကာ အသုံးပြု၍ရေးသားသော အဖွဲ့မျိုးကို မဓရတာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရသည်။

ပုံစံ။ ။နီလာပတ္တမြား၊ မျက်ကိုးပါးလည်း၊ ဘုရားမြတ်မွန်၊ လာမည်မှန်ဟု၊ (ဂါထာခြောက်ဆယ်ပျို့)။

၄။ ပဒတိုင်း၌ အသံနူးညံ့သော သိထိလအက္ခရာများများ အညီအမျှထား၍ဖြစ်စေ၊ အသံကြမ်းတမ်းသော ဓနိတအက္ခရာများ အညီအမျှ စီထား၍ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးအညီအမျှ စီထား၍ဖြစ်စေ ရေးသားသော အဖွဲ့မျိုးကို သမတာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရသည်။

၅။ အသံ နူးညံ့သော သိထိလအက္ခရာများများသုံး၍ အရွတ်အဆိုခက်သော ပုဒ်များမပါအောင် ရေးသားသောအဖွဲ့မျိုးကို သုခုမမာလတာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရသည်။

၆။ ဌာန်ချင်းနီးသော အက္ခရာများပေါင်းစုထားသည့် ပုဒ်မျိုးဖြင့် ရေးသားလျက် ဓနိတအက္ခရာလည်း အနည်းငယ်ပါသောအဖွဲ့မျိုးကို သိလေသဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဟုဆိုရသည်။

(အဆိုပါဂုဏ် ၃ မျိုးမှာ ပါဠိဘာသာ အဖွဲ့များ၌သာ ထင်ရှားသည်။)

၇။ အလွန်အကျူး ထူးခြားလွန်ကဲခြင်းကို ရေးသားသော အဖွဲ့ကို ဥဒါရတာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရသည်။
ပုံစံ။ ။မုန်ညင်းစေ့တွင်း၊ ဝင်၍ စကြို၊ သွားစံပပါနေလကိုင်မှီ။ (မဃဒေဝလင်္ကာ)။

၈။ အလွန်အမင်းချီးကျူးမှုကို လူအများ နှစ်သက်အောင် လောကပြောရိုးပြောစဉ်ထက်မလွန်စေဘဲ ရေးသားသောအဖွဲ့ကို ကန္တိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရသည်။
ပုံစံ။ ။တက်ဘို့ဘဝဂ်၊ ကောင်းကင်ကက်ဖြင့်၊ ချင့်တွက်မနိုင်၊ ဉာဏ်မဏ္ဍိုင်ကို၊ (ပါရမီတော်ခန်း)။

၉။ သဒ္ဒါအနက်အားဖြင့် ဖြည့်စွက်ရန်၊ ဆွဲယူရန်မလိုအောင် ပြည့်စုံထင်ရှားစွာ ရေးသားသောအဖွဲ့ကို အတ္တဗျတ္တိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟုဆိုရသည်။

ပုံစံ။ ။ပုပ္ဖကမ္မ၊ ရှေးကပြုသား၊ ကောင်းမှုထဲနီး၊ ဘုန်းတန်းကြီး၍၊ မင်းထီးဖြစ်လောက်၊ ဘွားလတ် မြောက်က၊ ထိတ်ကြောက် အန္တရာယ်၊ ရှင်းရှင်းပယ်၍၊ မခြယ်စိုးစိ၊ မမှေးငြိတည်း။ (ပါရမီတော်ခန်း)။

အဆွေ၌မှာ၊ သက်တရာလျှင်၊ မနာမဖျား၊ မြင်လိုငြား၏ (မဟာသုတသောမပျို့)။

၁၀။ လောကစည်းကမ်းနှင့် မဆန့်ကျင်အောင် တင်စား၍ ရေးသားသောအဖွဲ့ကို သမာဓိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟုဆိုရသည်။

သုဗောဓာလင်္ကာရကျမ်း၌ သမာဓိဂုဏ်ကို တဖန် ၆ မျိုးခွဲခြား၍ ပြဆိုပြန်သည်။ ယင်း ၆ မျိုးကို

အောက်တွင် ပုစံနှင့်တကွ ရေးသားဖော်ပြပါအံ့။
(က) သင်္ဂဟသတ္တဝါတို့၏သဘောကို သက်မဲ့အရာဝတ္ထု၌ တင်သား၍ ဖွဲ့ဆိုခြင်း။

ပုံစံ။ ။ထားဝယ်မှုိုင်းလင်း၊ ဆိုင်းဆိုင်း ဝန်းကျင်၊ ဘုရားရှင်ကို အကြင်လူနတ်၊ ပရိသတ်တို့၊ ရိုသွတ်နမော၊ သာဓုခေါ်လျက်၊ ပူဇော်ကြထွေ၊ ဆွတ်သာစေဟု၊ ပင်ခြေ မကြွင်း၊ ညွတ်ကုန်လျှင်းသည်။(ဂါထာခြောက်ဆယ်ပျို့)။

(ခ) ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော ဝတ္ထုတို့၏သဘောကို ပုံသဏ္ဍာန် မရှိသော အရာ၌ တင်စားခြင်း။

ပုံစံ။ ။ချမ်းသာဝင်းဝင်း၊ ပြည်မင်း ဗိမာန်၊ မြိုက် နိဗ္ဗာန်နှင့်။ (ဆုတောင်းခန်း)။

(ဂ) အရသာရှိသော ဝတ္ထု၏သဘောကို အရသာမရှိ သောဝတ္ထု၌ တင်စားခြင်း။

ပုံစံ။ ။ မမ္မခန္ဓာ၊ ငါ့ပညာဟု၊ အင်္ဂါကိုးမည်၊ ရင်နို့ ရည်ကို၊ ချမ်းကြည်သောကများ၊ တက်စီးပွား၍၊ (ပါရမီ တော်ခန်း)။

(ဃ) အရည်၏သဘောကို အရည်မဟုတ်ရာ၌ တင် စား၍ ဖွဲ့ဆို ရေးသားခြင်း။

ပုံစံ။ ။ဆေးသေလေးကျောက်၊ မဂ်ရည်သောက် က၊ ရှင်မြောက်လန်းလန်း။ (ဆုတောင်းခန်း)။

(င) ပြုလုပ်တတ်သူ၏ သဘောကို မပြုလုပ်တတ်သော အရာ၌ တင်စားခြင်း။

ပုံစံ။ ။ အကြံယုတ်မာ၊ မိစ္ဆာလည်းမည်၊ အံ့စည် မှက်ရဲ၊ ကိုက်ဆွပ်ခဲ၍။(ဆုတောင်းခန်း)။

(စ) အစိုအခဲဖြစ်သော ဝတ္ထု၏သဘောကို အစိုအခဲ မဟုတ်သောဝတ္ထု၌ တင်စားခြင်း။

ပုံစံ။ ။အစောက်မတ်လတ်၊ မာန်တောင်ထွတ်ကို၊ တိမ်းညွတ်တောက်တို့၊ မဂ်စွမ်းဖြို၍။ (ဆုတောင်းခန်း)။

ဤဂုဏ်၁၀ပါးအဓိပ္ပာယ်ကို ကျက်မှတ်ရလွယ်အောင်မန် လည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မဃဒေဝလင်္ကာသစ်နိဂုံး၌ အောက်ပါအတိုင်းဖွဲ့ဆိုထားသည်။

ပသာဒေါဇော၊ သဘောထင်စွာ၊ အလင်္ကာနှိုက်၊ ဂါထာ ယခင်၊ ကျူးဖွင့်ဆိုသား၊ စပ်သင့်ပုဒ်စဉ်၊ နီးယှဉ်တင့်တယ်၊ သိလွယ်အနက်၊ နှစ်ချက်စုံလှ၊ ပသာဒတည့်၊ ဩဇမကား၊ သမာသ်များနှင့်၊ စကားနာဖွယ်၊ ကျဉ်းကျယ်ချဲ့ချဲ့၊ မှတ်ပုံလက္ခဏာ၊ စွဲသေချာရှင့်၊ တစ်ဖြာထိုမှ၊ ဒီဃပုဒ်ချင်း၊ ရသချင်းနှင့်၊ ဌာန်ခြင်းတူဟုတ်၊ သံယုဂ်ပါယို၊ ဓနိပါခြင်း၊ ပုဒ်ချင်းနီးစွာ၊ လွန်သာယာသည်၊ ပဒါသတ္တိ၊ မည်ရှိခေါ်ပြု၊ မစုရတာ၊ ခရာတူပုဒ်၊ ထပ်ထပ်ထုတ်လည်း၊ သမုတ်သည်၊ အနုပ္ပါသ၊ မစုရတည့်၊ ပဒလေးလီ၊ သိထိလချင်း၊ ညီစေခြင်း နှင့်၊ မယွင်းခနီ၊ ညီစွာချိကမိသိရောရာ၊ သုံးမျိုးပါလည်း၊ သမတာခေါ်ထုံး၊ လေးပုဒ်လုံးနှိုက်၊ စီကုံးသိထိ၊ များစေ

ဘိလျက်၊ ဓနိတက္ခရာ၊ နည်းမျှသာလျှင် ပါသည်အချင်း၊ သိမ်မွေ့ခြင်းနှင့် သေခြင်းဟူစွာ၊ လူဝေါဟာကို၊ နတ်ရွာ စံကြွ၊ ဆိုခြင်းစသား၊ ဂါမ္မကင်းဝေး၊ ယဉ်ကျေးသမှု၊ ခေါ် ဝေါပြုလည်း သုခုမာလာ၊ မည်ထတစ်ဦး၊ ဌာန်နီးစသည် ပေါင်းတည်ပုဒ်ချင်း၊ မက္ခာခြင်းနှင့်၊ မကင်းခနီ၊ ပါဘိနည်း လှ၊ သိလေသတည့်။ ကံဆလွန်ကျူး၊ ဂုဏ်ထူးအယို၊ ပြဆိုဘိ နှင့်၊ ဝိသေသန၊ ပါသမျှကား၊ ဥဒါရတာ၊ မှတ်ကုန်ရာ၏၊ လူရွာထုံးတမ်း၊ စည်ကမ်းမလွန်၊ ပညဝန်တို့၊ ကောင်းမွန် နှစ်လို၊ ခြင်းရာတို့ကား၊ ရှင်ပျို့နာအီ၊ ဂုဏ်ကန္တိတည့်၊ ထိုပြီ အပ၊ နေယျပြစ်ကွာ၊ သဒ္ဒါအနက်၊ မထည့်စွက်ဘဲ၊ နှစ်ချက် အရ၊ ထင်စွာလှကား၊ အတ္တဗျတ္တိ၊ သက်ယိုမှုရာ၊ သက်မဲ့မှာ လျှင်၊ တင်ကာခေါ်ခြင်း၊ အဆင်းယိုမြော်၊ ဆင်းမဲ့ပေါ်တွင်၊ တင်ခေါ်သာည့်၊ ရသာယိုကို၊ မယိုနှိုက်တည့်၊ အရည်မဟု၊ အရည်မူငြား၊ ကတ္တားယိုဘဲ၊ ကတ္တားမဲ့နှိုက်၊ တင်ဖွဲ့တဖြာ၊ စိုင်းခဲမာကို၊ ခိုင်မာမဲ့ထက်၊ တင်လျက် ခေါ်ဘိ၊ သမာဓိဟု။ ကဝိလက္ခဏာ၊ ဂုဏ်ဆယ်ဖြာလည်း၊ အလင်္ကာကြီး၊ ပုဒ်တိုင်း ပြီးသည်၊ မိုးလော့နောက်လူ ဉာဏ်ခိုးတည်း။ ဦးထွန်းမြင့်။

ဂိုဏ်း ။ ။ဂိုဏ်းဆိုသည်မှာ ပါဠိစကား ဂဏမုဖြစ်လာသော မြန်မာစကားဖြစ်သည်။ ဂဏသည် အစုကိုဟောသည်။ ဂိုဏ်းသည် ပါဠိဘာသာနှင့်မြန်မာကဗျာတို့ကိုဖွဲ့ရာတွင် အရေး တကြီး လိုက်နာရသောစည်းကမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ထို ကြောင့်လည်း ရှင်ရဋ္ဌသာရသည် ကိုးခန်းပျို့၌ အောက် ပါအတိုင်း ဖွဲ့ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆိုရေးတွက်ကာ၊ ပဒက္ခရာ၊ ဝဏ္ဏမတြာ၊ ဂါထာ ဆန်းဂိုဏ်း၊ ကရိုဏ်းပယတ်၊ ဌာန်မရွတ်တည့်၊ ဟောရွတ်ပီပြင်၊ မလျင်မတုန်၊ နှုတ်အာဂုဏ်နှင့်၊ မမှုန်ပိုင်၊ မယိုင် မယိမ်း၊ မတိမ်းမဆွဲ၊ မရွံမထိတ်၊ ခြသေ့စိတ်သို့၊ ဖိုလ်ဟိတ်သွယ်ခိုင်း၊ တစ်ခွန်းလှိုင်း က၊ လူတိုင်းအံ့အဲ၊ နာမရဲတည့်။

ပါဠိဂါထာဖွဲ့ရာ၌ အက္ခရာအရေအတွက်ကိုအခြေပြု၍ ဂရု လဟုခွဲကာဖွဲ့နည်းနှင့် ဂရုလဟုခွဲကာ မတြာအရေအတွက် ကို အခြေပြု၍ဖွဲ့နည်းဟု နှစ်နည်းရှိသည်။ (ဂါထာ-ရှု။) အက္ခရာဖြင့်ဖွဲ့နည်းတွင် ‘အက္ခရာသုံးခု တဂိုဏ်းပြုလော့၊ စတုဂ္ဂိုဏ်း၊ အဆုံးပယ်မှ၊ အစအဆုံး၊ မသုံးပဉ္စ၊ နှစ်ဂိုဏ်း ဆတည့်။သတ္တအဋ္ဌ၊ စသည်တို့မှာ၊ ရှေးနည်းသာလျှင်၊ စာ နာထောက်ထား၊ ကြိစူးထား၍၊ မမှားယူသင့် သည်တကား’ ဟူသော ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ၏ ဆန်းလင်္ကာအရ သုံးလုံးကို တစ်ဂိုဏ်းယူရသည်။ လေးလုံးရှိလျှင် အဆုံးလုံးကိုပယ် ရသည်။ ငါးလုံးရှိလျှင် အစလုံးနှင့် အဆုံးလုံးကို ပယ်ရသည်။ ခြောက်လုံးရှိလျှင် နှစ်ဂိုဏ်းယူရသည်။ ခုနစ်လုံး ရှစ်လုံး ရှိလျှင် ရှေးနည်းအတိုင်း ထောက်ဆ၍ ယူရလေသည်။

ဤတွင် ဂဏန်းပညာပုံစံကို ဤသို့သိရ၏။ 'ရုံးစုပေါင်း စည်း၊ ဂိုဏ်းပုံစံကို၊ ကမ္ဘာတစ်ခု၊ နိဒါန်းပြုပုံ၊ ဗိန္ဒုဒီယ၊ သံယောဇကကို၊ မြင်ကရ၊ လဟုရသ၊ မှတ်ကြပြီးခါ' ဟူသော ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ၏ ဆန်းလင်္ကာအရ ဗိန္ဒုဒီယ သေးသေးတင်ပါသော အက္ခရာကိုလည်းကောင်း၊ ဒီဃခေါ်အသံရှည် အက္ခရာကိုလည်းကောင်း၊ သံယုတ်ခေါ် အသတ်ရှိသော အက္ခရာကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏဟုယူရသည်။ (သို့သော် တစ်ခါတစ်ရံ ပါဒ၏ အဆုံးလဟု အက္ခရာကိုလည်း ပါဒန္တဂဏဟု ယူရသေးသည်။) ရသခါ အသံတို အက္ခရာများကို လဟုယူရသည်။

ဂဏကို ဂဏယ်အက္ခရာဖြင့်လည်းကောင်း၊ လဟုကို လအက္ခရာဖြင့်လည်းကောင်း၊ မှတ်၍ပြရသော် (၁) ဂဂဂသည် မ ဂိုဏ်း၊ (၂) လလလသည် န ဂိုဏ်း၊ (၃) ဂလလသည် ဘ ဂိုဏ်း၊ (၄) လဂဂသည် ယ ဂိုဏ်း၊ (၅) လဂလသည် ဇ ဂိုဏ်း၊ (၆) လလဂသည် သ ဂိုဏ်း၊ (၇) ဂလဂသည် ရ ဂိုဏ်း၊ (၈) ဂဂလသည် တ ဂိုဏ်းဟူ၍ ဂိုဏ်းရှစ်ပါး ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထိုရှစ်ပါးတွင် မ၊ န၊ ဘ၊ ယ၊ ဂိုဏ်းလေးပါးကို အလိုရှိအပ်သော ကုဋ္ဌဂိုဏ်းများဟုခေါ်သည်။ ဇ၊ သ၊ ရ၊ တ၊ ဂိုဏ်းလေးပါးကို အလိုမရှိအပ်သော အနိဋ္ဌဂိုဏ်းများဟုခေါ်သည်။ ဤဂိုဏ်းတို့ကို နတ်များစောင့်၍ ယင်းတို့နှင့်နက္ခတ်များယှဉ်သည် ဟူ၍လည်းဆိုသည်။ ဤအချက်တို့ကို အလွယ်တကူ မှတ်နိုင်ရန် ပညာရှင်များသည် အောက်ပါသင်္ကေတလင်္ကာကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့ကြသည်။

လင်္ကာ	ဂိုဏ်း	စောင့်နတ်	ယှဉ်နက္ခတ်	ဣန္ဒြ၊ အနိဋ္ဌ
၁။ ဘူလမိ	ဘ	လနတ်	မိဂသီ	ဣန္ဒြ
ဂလလ				
၂။ နသိဘ	န	သိကြား	ဘရဏီ	ဣန္ဒြ
လလလ				
၃။ ယတိသတ်	ယ	တိမ်နတ်	သတ္တဝိသျှ	ဣန္ဒြ
လဂဂ				
၄။ မတ်ဘုံဇေ	မ	ဘုမ္မစိုး	ဇေဋ္ဌ	ဣန္ဒြ
ဂဂဂ				
၅။ ဇနေပု	ဇ	နေနတ်	ပုနပ္ပသျှ	အနိဋ္ဌ
လဂလ				
၆။ သုလိသွာ	သ	လေနတ်	သွာတိ	အနိဋ္ဌ
လလဂ				
၇။ ရာမိကြတ်	ရ	မီးနတ်	ကြတ္တိကာ	အနိဋ္ဌ
ဂလဂ				
၈။ တတ်အာသ	တ	အာကာသစိုး	သရဇာဏ်	အနိဋ္ဌ
ဂဂလ				

မကြာဖြင့်ဖွဲ့နည်းတွင် လေးမကြာကို တစ်ဂိုဏ်းယူရသည်။ ဂဏာစံလုံးကို နှစ်မကြာဖြင့်လည်းကောင်း၊ လဟုတလုံးကို တစ်မကြာဖြင့်လည်းကောင်း မှတ်၍ပြရသော်-

- (၁) ဂ + ဂ = ၂ + ၂ ကို မဂိုဏ်း၊
- (၂) လ + လ + လ + လ = ၁ + ၁ + ၁ + ၁ ကို နဂိုဏ်း၊
- (၃) ဂ + လ + လ = ၂ + ၁ + ၁ ကို ဘဂိုဏ်း၊
- (၄) လ + ဂ + လ = ၁ + ၂ + ၁ ကို ဇဂိုဏ်း၊
- (၅) လ + လ + ဂ = ၁ + ၁ + ၂ ကို သဂိုဏ်း၊

ဟူ၍ ဂိုဏ်းငါးပါး ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြန်မာမှု၌ ကဗျာဖွဲ့ရာတွင် အထက်ပါအက္ခရာဖြင့်ဖွဲ့နည်းကိုလိုက်နာကြ၏။ သို့သော်ကဝိကဏ္ဍပါသကျမ်းလာအောက်ပါလင်္ကာထွက်နည်းကိုလည်း အချို့ကလိုက်နာခဲ့ကြပုံရသည်။ သပြေဇပျူ၊ ကျွန်းလုံးသူဝယ်၊ မှန်ကူမှန်ကင်း၊ တို့စုစင်း၏၊ တကွင်းစံတည်၊ ခေါင်ငံရည်သား၊ မျိုးမည်ရွှေလှော်၊ ငါ့ညီတော် ။ ။ ထွန်းပေါ် ရောင်မြည်၊ သို့ချည်းတည်သား၊ ဤသည်ပုဒ်တွင်၊ ထွန်းကိုလျှင်တည့် မြဲပင်ပယ်သင့်၊ သိစေလင့်လော့။ ။ နန်းနှင့်ရွှေပြည်၊ သို့ချည်းတည်သား၊ ဤသည်ပုဒ်တွင်၊ နှင့်ကိုလျှင်တည့်၊ ဆင်ခြင်ကြံထွေ၊ သိတတ်စေလော့။ မိုးရွေလတ်မည်၊ သို့ချည်းတည်သား၊ ဤသည်ပုဒ်တွင်၊ မည်ကိုပင်တည့်၊ ပယ်သင်ဖြတ်ဟန်၊ သိလင့်ထွန်လော့၊ ပယ်ချန်ဖြတ်သည်၊ သုံးမည်နာမ၊ ဤမျှပါဠိ၊ ဂဏာတိကို၊ ကျယ်သိလေသ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့ဝယ်၊ ထွေထွေကယ်သား၊ အဓိပ္ပာယ်တို့ကို၊ သို့ချည်းလိုဟု၊ ဘုန်းပျိုညွန့်သစ်၊ ညီချစ်ဉာဏ်မွှေ၊ သိတတ်စေ။

ဤနည်းအရဆိုသော် ပုဒ်တို့တွင် ကြိယာရှိလျှင် ကြိယာကို ပယ်ရသည်။ ကြိယာမရှိလျှင် အစလုံးကိုပယ်ရသည်။ ဤတွင် ကြိယာဆိုသည်မှာ ကြိယာခြောက်ဆယ်ကို ဆိုလိုသည်။
ဦးထွန်းမြင့်။

ဂုန်ညင်းပင် ။ ။ ခုန်ညင်းပင် ။)

ဂဏန်းပညာ၊ ဒုတိယ(ဆွဲဒင်) (ခရစ် ၁၅၉၄-၁၆၃၂) ။
ဒုတိယ ဂဏန်းပညာဟူသော ဘွဲ့အမည်ဖြင့် ဆွဲဒင်ထီးနန်းကို ၁၆၁၁ ခုနှစ်တွင် ဆက်ခံသော ဂဏန်းပညာအဒေါ့ဖပ်သည် ဆွဲဒင်ပြည့်ရှင် နဝမချားဘုရင်၏ သားတော်ဖြစ်လေသည်။ ၁၅၉၄ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် စတောဟုမ်းမြို့ရဲတိုက်ကြီးတွင်ဖွားမြင်သည်။ အသက် ၁၂ နှစ်အရွယ်တွင် လက်တင်ဘာသာ၊ အီတာလျံ၊ ဒတ်ချ်နှင့် ဂျာမန်ဘာသာစာပေများကို နိုင်နင်းစွာ တတ်ကျွမ်းခဲ့သည်။

၁၆၁၁ ခုနှစ်တွင် နဝမချားဘုရင် နတ်ရွာစံသဖြင့် အသက် ၁၇ နှစ်သားမျှသာရောက်ရှိသေးသော ဂဏန်းပညာသည် ဆွဲဒင်ထီးနန်းကို ဆက်ခံစိုးစံရသည်။ ဂဏန်းပညာဘုရင်ထီးနန်းဆက်ခံပြီး၍ မကြာမီပင် သူ၏ခမည်းတော်လက်ထက်က ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ၊ ပိုလန်နိုင်ငံ၊ ရုရှနိုင်ငံတို့နှင့် စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့

www.foreverspace.com.mm

လွတ်ဆင်မြို့တိုက်ပွဲတွင် ဂပ်စတားဗပ်ဘုရင်ကြီး ဆုမွန်တောင်းနေပုံ

သော စစ်ပွဲများကို ဆက်လက်တိုက်ခိုက်လေတော့သည်။ ဂပ်စတားဗပ်သည်စစ်ပွဲတိုင်း၌ပင်အောင်မြင်ခဲ့၏။ ၁၆၁၇ ခုနှစ်၊စစ်ပြေငြိမ်းရေးစာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ရာတွင် ဗောလတစ်ပင်လယ်၏အရှေ့ဘက်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်ရှိပြည်နယ်များသည် ဆွီဒင်ပိုင်ဖြစ်လာလေသည်။ ထို့နောက် ပိုလန်နိုင်ငံနှင့် ၈ နှစ်ကြာမျှ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာတွင်လည်း အောင်ပွဲရသည်သာများလေသည်။ ထိုအတောအတွင်း သူ၏စစ်တပ်ကို ဥရောပတိုက်တွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ပြုပြင်ဖန်တီးခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ အောင်ပွဲများရပြီး နယ်မြေအများ သိမ်းပိုက်ရရှိကာ စစ်ပရိယာယ် ကြွယ်ဝ၍ ရဲစွမ်းသတ္တိ ရှိလှသောကြောင့် သူ့အား မြောက်ပိုင်းကခြင်သော်ကြီးဟုခေါ်ကြ၏။ အုပ်ချုပ်ရေးဘက်တွင်လည်း အစွမ်းအစရှိသူ ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဆွီဒင်နိုင်ငံတွင်း၌ ရွာသစ်များချက်ချင်း တည်ထောင်ပေးသည့်အပြင် ပညာတိုးတက် ပြန့်ပွားရေးအတွက် အပ်ဆားလာတက္ကသိုလ်ကြီးကို တိုးတက်ချဲ့ထွင်နိုင်ရန် မြေများပေးအပ်လေသည်။ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို တောင့်တင်းအောင် စီမံခဲ့သည်။ ဥပဒေသစ်များကိုလည်း ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့သည့်အပြင် ဆွီဒင်နိုင်ငံ အုပ်ချုပ်ရေးစက်ယန္တရားကြီးတစ်ခုလုံးကိုလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုက်လေသည်။

သို့ဖြစ်၍ သူ၏လက်ထက်တွင် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့လေသည်။ ဂပ်စတားဗပ်သည် ဥရောပ နှစ်သုံးဆယ်စစ်ပွဲကြီးတွင် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းမှာ ကိုယ်တိုင်ကပရိုတက်စတန်

ဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်၍ ပရိုတက်စတန်ဂိုဏ်းသားများဘက်မှ ကူညီရန် အတွက်သာမဟုတ်ဘဲ သူ၏ နိုင်ငံတော်ကို ဂျာမန်ပြည်နယ်ကမ်းခြေအထိ တိုးချဲ့ရန်အတွက်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ (နှစ်သုံးဆယ်စစ်ပွဲ-ရှု။)

၁၆၃၁ ခုနှစ်တွင် ဂပ်စတားဗပ်သည် ဆွီဒင် စစ်သည်တော်ပေါင်း ၃၀၀၀၀ နှင့်အတူ ဂျာမနီပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် တက်ရောက် တပ်စွဲ၍တိုက်ပွဲတစ်ပွဲပြီးတစ်ပွဲ အောင်မြင်ခဲ့လေသည်။ လိုက်ပဆစ်မြို့အနီး ဗရိုက်တင်ဖဲတိုက်ပွဲတွင် ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင် ဩစတြီးယန်း ဗိုလ်ချုပ် တီးလီအားအောင်နိုင်လိုက်၏။ ဤတိုက်ပွဲမှာ နှစ်သုံးဆယ်စစ်ပွဲကြီးတွင်အကြီးကျယ်ဆုံးသော တိုက်ပွဲကြီးဖြစ်လေသည်။ ဩစတြီးယန်း ဧကရာဇ်ဘုရင်သည် တီးလီ၏ နေရာတွင် ဗိုလ်ချုပ် ဗော်လင်းစတိုင်းအားခန့်၍ ဂပ်စတားဗပ်ကို တုံ့ပြန် တိုက်ခိုက်စေလေသည်။

ထို့နောက် ၁၆၃၂ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၆ရက်နေ့တွင် လွတ်ဆင်မြို့၌ ဂပ်စတားဗပ်၏ စစ်တပ်နှင့် ဗော်လင်းစတိုင်း၏ စစ်တပ်တို့ ဆုံမိကြ၍ ပြင်းထန်လှသော တိုက်ပွဲကြီးဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် ဗော်လင်းစတိုင်း၏ စစ်တပ်ကြီးလည်း ဖရိဖရဲပြိုကဲပျက်စီးကာ ဆွီဒင်တို့က အနိုင်ရလိုက်သော်လည်း သူတို့၏ရဲစွမ်းသတ္တိရှိလှသော ဂပ်စတားဗပ် ဘုရင်မှာ ကျည်သင့်ကျဆုံးသွားသောကြောင့် ထိုဆုံးရှုံးမှုကြီးနှင့်စာသော်အောင်ပွဲမှာ မပြောပလောက်ပေ။ သို့သော်လည်း ထိုသို့အောင်ပွဲ ရလိုက်သောကြောင့် ဂျာမနီပြည်တွင် ပရိုတက်စတန်ဂိုဏ်း၏ အရေးမှာ စိတ်အေး သွားရပေတော့သည်။

ဆွီဒင်နိုင်ငံဘုရင် ဂပ်စတာဗမ်

ထို့ပြင် ဂပ်စတာဗမ်၏ ကြိုးပမ်းချက်များကြောင့် မြောက်ပိုင်းနိုင်ငံများထဲတွင် ဆွီဒင်နိုင်ငံမှာ စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများ အတိုးတက်အဖွံ့ဖြိုးဆုံး နိုင်ငံဖြစ်၍ ထိပ်တန်းသို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။
ဂပ်စတာဗမ်အဒေါ်ဖမ် နတ်ရွာစံပြီးသည့်နောက် ထီးနန်းကို သမီးတော် ခရစ္စတီနာ ဆက်လက်စိုးစံခဲ့လေသည်။

ဂုံလူမျိုး ။ ။ ဆေးခြောက်ပင် - ရှု

ဂုံလူမျိုး ။ ။ ဂုံလူမျိုးသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဂုံလူမျိုးကို ခုံဟုလည်းရေးကြ၏။ ဂုံလူမျိုးတို့၏အနွယ်မှာ ယိုးဒယားတရုတ်ဖြစ်သည်။ ထို ယိုးဒယားတရုတ်လူမျိုးများသည် တရုတ်ပြည်မှ ရွှေလီမြစ်ကြောင်းဆင်းသက်၍ မြန်မာနိုင်ငံသို့ဝင်ရောက်လာခဲ့၏။ ထိုလူမျိုးများတွင် ထိုင်း(တစ်နည်း) ရှမ်းနှင့် ကရင်လူမျိုးဟူ၍ လူမျိုး ၂စုကွဲလေသည်။ ထို့ပြင် တဖန်ဒေသကိုလိုက်၍ ထိုင်း(တနည်း) ရှမ်းတို့ကို သုံးမျိုးခွဲနိုင်သေးသည်။ ယင်းတို့မှာ မြောက်ပိုင်း ရှမ်း၊ အလယ်ပိုင်းရှမ်းနှင့် တောင်ပိုင်းရှမ်းတို့ဖြစ်သည်။ ရှေးမြန်မာမင်းတို့အခေါ်အရ အနောက်ရှမ်း၊ မြောက်ရှမ်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းရှမ်းတို့ဖြစ်သည်။ ထိုရှမ်း ၃ မျိုးတွင် အလယ်ရှမ်းသို့မဟုတ် အရှေ့ရှမ်းလူမျိုးတွင် ဂုံနှင့် လူးလူမျိုးတို့ ပါဝင်လေသည်။

ဂုံလူမျိုးတို့သည် ရှမ်းကိုးပြည်ဝင် ကျိုင်းတုံမြို့တွင် အများဆုံး နေထိုင်ကြသည်။ ကျိုင်းတုံနယ်၊ သံလွင်မြစ်အရှေ့ဖက် ကမ်းတွင် ဂုံလူမျိုးများ နေထိုင်ကြလျက် အနောက်ဘက်ကမ်းတွင် လူးလူမျိုးတို့အနေများလေသည်။ ရှေးအခါက ဂုံလူမျိုးတို့နေထိုင်ရာ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်ကို မေမာဝရတိုင်း၊ ဂုံပြည်ဟုလည်း ရေးသားလေသည်။ ကဝိလက္ခဏာသတ်ပုံကျမ်းတွင် 'ကျိုင်းတောင်းကျိုင်းတုံ၊ မြို့မိုင်းလုံ၊ မော်တုံရှမ်းတို့ကျေး' ဟူ၍လည်းကောင်း 'ကချင်နှင့်ဂုံ၊ ပြုနှင့်မြို့၊ သတုံသည်ကဝေး' ဟူ၍လည်းကောင်း ကျိုင်းတုံနှင့် ဂုံတို့ကို ဖော်ပြထားသည်။
ဂုံလူမျိုးတို့၏ ဘာသာစကားမှာ တောင်ပိုင်း ထိုင်းဘာသာစကားတွင် ပါဝင်သည်ဟုဆို၏။ သူတို့၏စာပေအရေးအသားကို မြန်မာတို့ထံမှ တစ်ဆင့်ရသည်ဟုသိရသည်။ ရှမ်း(တစ်နည်း)ထိုင်း စာပေအက္ခရာ အရေးအသား ၆ မျိုးရှိ၏။

ကျိုင်းတုံမြို့နယ်မှ ဂုံအမျိုးသမီး

ယင်းတို့တွင် လူးနှင့် ဂုံ(ခုံ)တို့၏ စာပေအရေးအသားကို ခွဲခြားထားလေသည်။ ထို့ကြောင့် စာပေအရေးအသားတွင် လူးနှင့်ဂုံကို မတူဟုဆိုနိုင်သော်လည်း မျိုးရိုးနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများမှာ များစွာခြားနားခြင်း မရှိလှဟု သိရသည်။
၁၉၂၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ လူးနှင့် ဂုံလူမျိုးစုစုပေါင်း ၁၆၂၂၇ ရှိသည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်း၌မူ ၂၂၅၈၉၄ ရှိသည်ဟုဆိုသည်။
ဂုံလူမျိုးများသည် ဗုဒ္ဓဝါဒီများဖြစ်ကြ၏။ သူတို့၏ ဝတ်စားပုံမှာ ရှမ်းလူမျိုးများ၏ အဆင်တန်ဆာများဖြစ်သော

အမည်းရောင်အင်္ကျီ၊ ဘောင်းဘီနှင့် ခေါင်းပေါင်းကြီးများကို ယောက်ျားများက ဝတ်ဆင်ကြ၏။ မိန်းမများကမူ လက်ကောက်ဝတ်ကျပ်သော အင်္ကျီလက်ရှည်ကိုဝတ်၍ ခေါင်းပေါင်းပွကြီးများကိုပေါင်းတတ်သည်။ ဂုံလူမျိုးတို့၏ ခန့်အိမ်မှာအထူးသဖြင့်အုတ်ကွပ်မိုးနှင့်အုတ်အင်္ဂါတောအကာအရံဖြင့် ဆောက်လုပ်သောအိမ်များဖြစ်သည်။

ဂုံလျှော်ပင်။ ။ဂုံလျှော်ပင်ကို ပီလောပင်ဟုလည်းခေါ်ကြသည်။ ဂုံလျှော်ပင်သည် ပိုက်ဆံပင်နှင့် လုံးဝကွဲပြားခြားနားသည်။ သို့ရာတွင် အသုံးချရာ၌ ပိုက်ဆံပင်နှင့် အလားတူဖြစ်၍ ၂ ပင်စလုံးကို လျှော်ထုတ်ယူရန် စိုက်ပျိုးကြသည်။ လျှော်ထုတ်ယူနိုင်သော ဂုံလျှော်ပင်မှာ ၂ မျိုးရှိလေသည်။ တစ်မျိုးမှာ ကော်ခိုရပ် ကပ်စုလာရစ်မျိုးဖြစ်၍ အခြားတစ်မျိုးမှာ ကော်ခိုရပ်အော်လီတိုရိယပ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ကော်ခိုရပ်မျိုးမှ ပွားထွက်သော အခြားဂုံလျှော်ပင်များလည်းရှိ၏။ ဂုံလျှော်ပင်ကို ပူပြင်းစိုစွတ်သော တိုင်းပြည်များ၌စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ ဂုံလျှော်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှအများဆုံးထွက်သည်။ ဤအပင်ကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဘင်္ဂလားပြည်နယ်၌ အမြောက်အမြား စိုက်ပျိုးသည်။ ယခင်အခါက စကော့တလန်ပြည်ရှိ ဒန်ဒီမြို့တွင် ဂုံလျှော်စက်ကြီးများရှိသဖြင့် ဂုံလျှော်ကြမ်းများကိုထိုမြို့သို့တင်ပို့ရသည်။ ယခုအခါ ဘင်္ဂလားပြည်နယ် ကာလကတ္တားမြို့တွင် ဂုံလျှော်စက်ကြီးများ ဆောက်လုပ်ထားပြီးဖြစ်၍ ဂုံလျှော်ဖြင့် ပြုလုပ်ရသော အချောထည်များကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ပင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း ဂုံလျှော်ပင်များ စိုက်ပျိုးသောလုပ်ငန်းကို

လုပ်ကိုင်လျက်ရှိပေပြီ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အင်းစိန်ခရိုင်၊ ကမာရွတ် လှိုင်မြစ်ကမ်းပါးတွင် ဂုံလျှော်စက် တည်ဆောက်ရန်စီမံလျက်ရှိလေပြီ။ ဂုံလျှော်နှင့်ပြုလုပ်သော ဂုံနီအိတ်များမှာအသားထူထဲသဖြင့် ဆန်စပါး၊ သကြားစသည်တို့ထည့်ရန်အတွက် ကောင်းသည်။ အာလူး၊ ကြက်သွန်ထည်ရန်အတွက် အသားကျဲသောဂုံနီအိတ်များကို အသုံးပြုကြသည်။ ဂုံလျှော်ဖြင့်ပြုလုပ်သော ဂုံနီအိတ်ဖျင်ကို ဝါနှင့်အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများကို ထုပ်ပိုးသယ်ယူရာ၌ အသုံးပြုကြသည်။ ဂုံလျှော်ကြီးကြီးကြီးကလေးနှင့် စက္ကူကြမ်းများကိုလည်း ဂုံလျှော်ဖြင့်လုပ်ကြသည်။ ဂုံလျှော်၏အမျှင်မှာနု၍ ပိုးခြည်မျှင်ကဲ့သို့ပျော့ပျောင်းသဖြင့် ဆံပင်အတုလုပ်ရာ၌ အသုံးဝင်သည်။ ဂုံလျှော်သည် ဆိုးဆေးတင်ရ လွယ်ကူသည်။ ဈေးချိုချိုဖြင့် ရောင်းချနိုင်သောကော်ဇောမျိုးကိုလည်း ဂုံလျှော်ဖြင့် ရက်လုပ်ရလေသည်။

ဂုံလျှော်ပင်ကိုရိတ်ဖြတ်ရန် သင့်လျော်သောအချိန်မှာ သီးတံများထွက်ပြုစအခါ ဖြစ်သည်။ အချို့ဒေသများတွင် အပွင့်များပွင့်လာသည့်အခါမှအပင်များကို ရိတ်သိမ်းကြ၏။ ဂုံလျှော်ကို တံစဉ်ဖြင့် မြေကြီးနှင့်ကပ်လျက် အပင်ရင်းမှဖြတ်ယူရ၏။ ထို့နောက်လယ်ကွက်ထဲ၌ ၂ရက်ခန့် ပုံထားရသည်။ အရွက်များကြွေပြီးနောက် အကိုင်းအခက်များပါဝင်သော အဖျားပိုင်းကို ဖြတ်ပစ်လျက် အပင်ရိုးများကို အစည်းငယ်ကလေးများ ဖွဲ့စည်းထားရ၏။ ထိုအစည်းများကို ကုန်းမြင့်တွင် ပုံလျက် သစ်ရွက်၊ ပေါင်းပင် မြေစိုင်းခဲ စသည်တို့ဖြင့် ဖုံးဖိထားရသည်။ ထိုသို့ ၃ရက်၄ရက်ခန့်ထားပြီးနောက် ကြွင်းကျန်နေသေးသမျှသော အရွက်တို့ကို လှုပ်ခါချပြီးလျှင်

စိုက်ခင်းမှရိတ်သိမ်းစုပုံထားသော ဂုံလျှော်ပင်များ

အစည်းများကို ရေစိမ်ရန် ရေကန်သို့မဟုတ် ချောင်းသို့ သယ်ယူရသည်။ ရေစိမ်သောအခါ အစည်းများကို ဝန်လေးများဖြင့် ဖိထားရ၏။ ထိုသို့ အစည်းများကို ၁၀ ရက်ခန့်သို့မဟုတ် ထိုထက်ကြာအောင် ရေစိမ်ထားပြီးနောက် အမည်းရောင်သန်းလာသောအခါ ရေမှဆယ်ယူရ၏။ ရေစိမ်ထားစဉ် အစည်းများကို နေ့စဉ် စစ်ဆေးကြည့်ရှုရ၏။

လျှော်ရရှိစေရန် ရေစိမ်ထားပြီးသော အပင်ရိုးစည်းကို လက်တစ်ဖက်နှင့်ကိုက်လျက်၊ လက်တစ်ဖက်ကလက်ရိုက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ တုတ်ပြားနှင့်ဖြစ်စေ၊ အစည်း၏အောက်ပိုင်းကို ရိုက်ရ၏။ ရိုက်နေစဉ်တွင် အစည်းကို

ရေ၌မြုပ်ထားရ၏။ ထိုအခါ အပင်ရိုးသည် ကြေမွထွက်သွားပြီးလျှင် ဂျပန်လျော်သာ ကျန်ရစ်ခဲ့ပေမည်။ ကျန်ရစ်ခဲ့သော လျော်မျှင်ကို ပြောင်းပြန်လှန်၍ အထက်ပိုင်းကို ရေစိမ်ပြီးလျှင် လျော်ချည်းသာ ကျန်သည့်တိုင်အောင် ထုလိမ်ချေခွရလေသည်။ နောက်ဆုံး၌ ထုတ်ယူပြီးသောလျော်ကို ရေမျက်နှာပြင်တွင်ရိုက်လျက် စင်ကြယ်အောင် ဖွပ်ရသည်။

ထိုသို့ဖွပ်ပြီးနောက် ရရှိသောလျော်ကို ရေကုန်စင်အောင် ညှစ်၍ အစိုအတိုင်း တစ်ရက်ခန့်ပုံလျက်ထားရသည်။ ထို့နောက်လုံးလုံးလျားလျားခြောက်သွေ့သည့်တိုင်အောင် ၂ ရက် ၃ ရက်ခန့် နေလှန်းပေးရသည်။ ကောင်းစွာ ခြောက်

သွေ့လာသောအခါ လျော်များကို ကျစ်လျစ်စွာစည်းရသည်။ လျော်များကို စနစ်တကျပြုပြင်၍ အပြီးအရှင်းကောင်းခဲ့လျှင် ၅ ပေမှ ၈ ပေထိ ရှည်သော လျော်ပင်များကိုရနိုင်သည်။ တစ်ဧကလျှင် လျော်အထွက်မှာ ပေါင် ၉၀၀ မှ ပေါင် ၁၆၀၀ လောက်အထိဖြစ်သည်။ အပွင့်ကြွေ၍ သီးတံများ ပြုစုအချိန်၌ ရိတ်သိမ်းသောလျော်တို့သည် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏။ ထို့ထက်စော၍ ရိတ်သိမ်းသောလျော်တို့မှာ မခိုင်ခံ့ချေ။ ထို့ထက် နောက်ကျ၍ အစေ့များ ရင့်မှည့်လာမှ ရိတ်သိမ်းသော လျော်တို့မှာ ကြမ်းထော်သည့်အတွက် ညံ့ဖျင်းသည်။

သဘာဝရှုခင်း သာယာသောနိုင်ငံ

နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ အတွင်း ဂျပန်နိုင်ငံသည် အခြားနိုင်ငံတို့နှင့် မဆက်ဆံဘဲ တစ်ဦးတည်းသီးခြားတည်ရှိခဲ့ရာ နိုင်ငံတကာနှင့်ယှဉ်နိုင်သော ခေတ်မီလက်နက်နိုင်ငံအဖြစ်သို့ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ပထဝီအနေအထား၊ နိုင်ငံသမိုင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုထုံးစံလေ့များကို ဤအကြောင်းရပ်တွင် ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ပေသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံ ။ ။ ဂျပန်နိုင်ငံသည် အာရှတိုက်အရှေ့ပိုင်း ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာထဲတွင် တည်ရှိ၍ အရှေ့မြောက်မှ အနောက်တောင်သို့ သွယ်တန်းနေသည့် ဟိုကိုင်းဒိုး၊ ဟွန်းရှူး၊ ရှီကိုးကူးနှင့်ကျူးရှူးအမည်ရှိ ကျွန်းကြီး ၄ကျွန်းနှင့် ကျွန်းငယ် ၄၀၀၀ ခန့်ပါဝင်သည်။ ထိုကျွန်းငယ်များအနက် ကူးရီးကျွန်းစုနှင့် ရီယူးကျွန်းစုငယ်များမှာ ထိုကျွန်းကြီး ၄ ကျွန်း၏ မြောက်ဘက်နှင့် တောင်ဘက်ဖျားတို့၌ အသီးသီးတည်ရှိကြ၏။ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်းမှာ ၁၄၁၅၂၉ စတုရန်းမိုင်ရှိသည်။ ဂျပန်ကျွန်း၌ တောင်ကြားလမ်းများရှိသော တောင်ကုန်းတောင်တန်းများနှင့် သစ်ပင်ဝါးပင်များ အလွန်ထူထပ်သည်။ ကမ်းများမှာ ကျဉ်းမြောင်းလှသဖြင့် ကြီးမားသောမြစ်များမရှိချေ။ တောင်ကျချောင်းကလေးများအဖြစ် အနံ့အပြားရှိ၍ ရေအေးဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေါ်ပေါ်ရယူနိုင်သည်။ မီးတောင်များပေါ်များသဖြင့် မြေငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ မီးတောင်ပေါက်ကွဲခြင်းစသော ဘေးအန္တရာယ်များ မကြာခဏ ပေါ်ပေါက်တတ်သည်။ ထို့ပြင် ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ လေမုန်တိုင်းကျခြင်း အစရှိသည့် ဘေးအန္တရာယ်တို့လည်း ဖြစ်ပွားလေ့ ရှိသည်။ ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် တစ်နေ့လျှင်မြေငလျင် ၄ ကြိမ်မျှလှုပ်၍ ဂျပန်လူမျိုးတစ်ယောက်သည်တစ်သက်တွင်တစ်ခါ မြေငလျင်အကြီးအကျယ် လှုပ်ရှားခြင်းနှင့်တွေ့ကြုံရစေမြဲဟုဆိုလေသည်။ တိုကျိုမြို့နှင့် ဟိုကိုဟာမားမြို့များကို အကြီးအကျယ် ဖျက်ဆီးလိုက်သော ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ မြေငလျင်ကြီးမှာ လူပေါင်း ၉၀၀၀၀ ကျော်ခန့် သေကြေပျက်စီးစေခဲ့သဖြင့် အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်လေသည်။ နိုင်ငံ၏လူဦးရေမှာ ၁၉၅၄ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလသန်းခေါင်စာရင်းအရ ၈၇၅၀၀၀၀ ဖြစ်၏။

ရေတံခွန်များ၊ ထုံးအိုင်များ၊ ရေပူစမ်းများ၊ လှပသော တံတားများ၊ ထင်းရှူးပင်များနှင့် ပန်းဥယျာဉ်များစသော ရှုမျှော်ခင်းများကို အနံ့အပြားတွေ့ မြင်နိုင်သဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံမှာ သဘာဝအားဖြင့် သာယာလှပသောနိုင်ငံ ဖြစ်ပေသည်။ ချယ်ရီပန်းမှာ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ထင်ရှားသောပန်းဖြစ်၏။ ၁၂၃၉၅ ပေမြင့်၍ တောင်ထွတ်၌ ဆီးနှင်းများအစဉ်ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသော ဖူဂျီယာမာမီးတောင်မှာ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော ရှုမျှော်ခင်းတစ်ရပ် ဖြစ်လေသည်။ ဂျပန်အနုပညာရှင်များသည် ထိုမီးတောင်ကို ပန်းချီရေးဆွဲ၍လည်းကောင်း၊ ကဗျာလင်္ကာများစပ်ဆို၍လည်းကောင်း အမွှမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။ ဂျပန်တို့သည် ဖူဂျီယာမာကို ဖူဂျီဟုအလေးအမြတ်ပြုကာခေါ်ဝေါ်၍ အထွတ်အမြတ်ထားကြသည်။ ရာသီဥတုမှာ တောင်ဘက်ဖျားပိုင်း၌အပူပိုင်းဒေသဆန်၍ မြောက်ဘက်သို့ကျလေ အအေးပိုင်းဒေသဆန်လေဖြစ်သည်။ မြောက်ဘက်ရှိ ဟိုကိုင်းဒိုးနှင့် ဟွန်းရှူးကျွန်းများတွင် ဆောင်းရာသီ၌ ဆီးနှင်းများအလွန်ကျ၍အေးမြသော်လည်း ဂျပန်နိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း၌မူ အရှေ့ဘက် ကမ်းခြေရှိ ပူနွေးလှသော ကူရုရှိအိုရေစီးကြောင်းကြောင့် နွေး၏။ မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းသော်လည်း နိုင်ငံတော်၏ ဆယ့်ရှစ်ပုံတပုံသာလျှင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးနိုင်သဖြင့် တောင်စောင်းများ၌ပါမကျန် နေရာလပ်မထားဘဲ စိုက်ပျိုးကြရသည်။ ဆန်စပါးရှားပါးသောကြောင့် ဂျုံ၊ လူး၊ ဆပ၊ မုယောများကိုပါ စိုက်ပျိုးရလေသည်။ လက်ဖက်ပင်ကိုမူ အများအပြား စိုက်ပျိုးကြလေသည်။ ဝါးရုံတောများပေါများသဖြင့် ဝါးကို ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးပြုပြင်လုပ်၍ ရောင်းချကြသည်။ ရွှေ၊ ကြေးနီ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ သံ၊ ရေနံ စသော တွင်းထွက်ပစ္စည်းများ

ထွက်သော်လည်း မလုံလောက်သဖြင့်လိုအပ်သည်တို့ကို နိုင်ငံခြားမှတင်သွင်းရ၏။ ကန့်ကိုမူမီးတောင်ဒေသများ၌များစွာတူးဖော်ရရှိနိုင်သည်။ စက်မှုလက်မှုထွန်းကားသောနိုင်ငံဖြစ်၍ သင်္ဘောတည်ဆောက်ခြင်း၊ အဝတ်အထည်နှင့် ကစားခရာများပြုလုပ်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်နှင့်သံထည်ပစ္စည်းများ ပြုလုပ်ခြင်းစသော လုပ်ငန်းများရှိသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မဖြစ်မီက ပင်လယ်ရပ်ခြားသို့ ကုန်သင်္ဘောများဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွင် ဂျပန်နိုင်ငံမှာ ပဉ္စမလိုက်ခဲ့သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံ၏မြို့တော်မှာ တိုကျိုမြို့ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ သန်းခေါင်စာရင်းအရ လူဦးရေ ၆၇၇၈၈၀၄ ရှိသည်။ တိုကျိုမြို့ကို ရှေးအခါက ယေဒိုမြို့ဟု ခေါ်သည်။ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ တည်ရှိသည့် အိုဆာ ကားမြို့၊ သင်္ဘောတည်ဆောက်ရာ ကိုဗိုမြို့နှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု၌ ဗဟိုအချက်အချာဖြစ်သည့် ယိုကိုဟားမားမြို့များမှာလည်း အခြားထင်ရှားသောမြို့ကြီးများဖြစ်သည်။

ဂျပန်လူမျိုးများမှာ ဘူရီဒိုးခေါ် သူရဲကောင်းစိတ်ဓာတ်ရှိမှု၌များစွာ ဂုဏ်ယူ၍ လုံ့လ၊ ဝီရိယ၊ ဇွဲဖြင့်ကြီးပွားလာကြ

သူများ ဖြစ်သည်။ မြေငလျင် မကြာခဏလှုပ်သောကြောင့် သစ်ဝါးစက္ကူတို့ဖြင့် ပေါ့ပါးသော အိမ်ငယ်ကလေးများကို ဆောက်လုပ် နေထိုင်ကြ၏။ အိမ်ခန်းတွင်း၌ အနောက်နိုင်ငံသုံး ခေတ်မီ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများအစား ဖျာများကို အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ပန်းပင်စိုက်ပျိုးမှု၌ များစွာဝါသနာထုံသော လူမျိုးဖြစ်သဖြင့် ရေကန်ငယ်ကလေးများဖြင့်ပြီးသော ပန်းဥယျာဉ်များကို အနံ့အပြားတွေ့နိုင်သည်။ ဆင်းရဲသောသူများကပင် မိမိတို့၏အိမ်ဝင်းများထဲ၌ ပန်းပင်များကို စိုက်ပျိုးလေ့ရှိကြပေသည်။

ပန်းဥယျာဉ်အတွင်း အထူးသတ်မှတ်ထားသောနေရာ၌ လက်ဖက်ရည်ပွဲကို အခါအားလျော်စွာ တည်ခင်းကျင်းပလေ့ရှိ၏။ ထိုလက်ဖက်ရည်ပွဲ၌ ဂျပန်တို့သည် လက်ဖက်ရည်ကိုအမြတ်တနိုးပြု၍ တခမ်းတနားသောက်လေ့ရှိသည်။ မိတ်သင်္ဂဟများအား ဆာကေခေါ်ချက် အရက်စိုင်းဖြင့် တည်ခင်းခြင်းမှာ ဂျပန်ဧည့်ခံပွဲများ၏ အလေ့အထ ဖြစ်သည်။ ဧည့်ဝတ်ကျောပွန်စေရန်လည်း ဂေရှာခေါ် ဂျပန်ဧည့်ခံအမျိုးသမီးများကို ငှားရမ်းရလေသည်။ ထို့ပြင် ဂျပန်ယောက်ျားကလေးများ၏ ကစားစရာပွဲတော်၊ မိန်းကလေးများ၏ အရုပ်ပွဲတော် အစရှိသော ပွဲတော် အများအပြားကို ဂျပန်နိုင်ငံ၌ နှစ်စဉ်ကျင်းပကြသည်။ နပန်းလုံးခြင်းနှင့် သိုင်းကစားခြင်းများမှာ လူကြိုက်များသော ဖျော်ပွဲရွှင်ပွဲများဖြစ်သည်။ ကိုးကွယ်သော အယူဝါဒများမှာ ရှင်တိုအယူဝါဒ ၂၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဗုဒ္ဓအယူဝါဒ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ ကွန်ဖူးရှပ်အယူဝါဒနှင့် ခရစ်ယန်အယူဝါဒများဖြစ်၍ ရှင်တိုအယူဝါဒမှာ ရှေးအကျဆုံးသော အယူဝါဒဖြစ်လေသည်။

ဂျပန်လူမျိုးများ၏ မူလဗီဇမှာ ဂျပန်ကျွန်းသို့ တောင်ဘက်ဒေသများမှ လာရောက်နေထိုင်ကြသည့် ပသျှူးအနွယ်ဝင် များဟု ဆိုသော ယာမာတိုလူမျိုးစု ဖြစ်သော်လည်း ယခုခေတ် ဂျပန်လူမျိုးများမှာ ပသျှူး၊ မန်းချူး၊ ကိုရီးယား၊ မွန်ဂိုနှင့် အိုင်းနူးလူမျိုးများမှ ရောစပ်ပေါက်ဖွားလာသူများ ဖြစ်ဟန်တူသည်။ အိုင်းနူးလူမျိုးများကား မူလက ဂျပန်နိုင်ငံတောင်ပိုင်း၌ နေထိုင်ကြသော အသားဖြူ လူရိုင်းများဖြစ်၍ ဂျပန်

ဂျပန်နိုင်ငံ တည်နေရာပြမြေပုံ

ဂျပန်နိုင်ငံ

လူမျိုးများက မောင်းထုတ်ကြသဖြင့် ယခုအခါ မြောက်ဘက်ရှိ ဟိုကိုင်းဒိုးကျွန်း၌သာ ယင်းလူမျိုးအနည်းအကျဉ်းကို တွေ့နိုင်ပေတော့သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံကို တစ်ခုတည်းသောမင်းဆက်မှ အနွယ်တော်မပျက်ဆက်ခံလာကြသော ဂျပန်ဧကရာဇ်များက အုပ်ချုပ်သည်။ ဂျပန်လူမျိုးများအလိုအားဖြင့် ဂျပန်ဧကရာဇ်များမှာ အမေတေရုအမည်ရှိ နတ်သမီးမှဆင်းသက်လာကြသူများဖြစ်သည်။ ဘီစီ ၆၆၀ ပြည့်နှစ်ခန့်က နန်းတက်သော ဂျင်မူတင်နောမှာ ပထမဂျပန်ဧကရာဇ်ဖြစ်၏ဟု ဆိုကြသည်။ ဂျပန်ဧကရာဇ်မှာ နိုင်ငံတော်၏ အကြီးအကဲ ဖြစ်သော်လည်း အေဒီ ၁၂ ရာစုနှစ်သို့ရောက်သောအခါ တိုင်းပြည်၏ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာ အရပ်ရပ်တို့ကို ရှိရှိခေါ် စစ်သေနာပတိများက သိမ်းပိုက်ထားသဖြင့် ဧကရာဇ်များမှာ ပြုရပ်မျှသာ ဖြစ်နေခဲ့လေသည်။ ထိုအခိုက် ဂျပန်နိုင်ငံ၌ ကံကျွေးချစနစ် ထွန်းကားလာသဖြင့် ဒိုင်မျိုခေါ် မှူးမတ်ကြီးများနှင့် ဆာမူရိုင်းခေါ်သူရဲကောင်းကြီးများမှာ လူတန်းစားအားဖြင့် အလွန်မြင့်သောအခြေသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ ၁၆ ရာစုနှစ်သို့ ရောက်သော် နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး၌ မှူးမတ်များ၏ ဆွေမျိုးများတို့သည် တစ်စုနှင့်တစ်စု တိုက်ခိုက်၍ အာဏာလုခဲ့ကြသည်။ ၁၆ ရာစုနှစ်နှင့် ၁၇ ရာစုနှစ်ဦးပိုင်းတွင် နိပုနား ဂါး၊ ဟီဒေယိုရှိနှင့် အီယေယာစု အမည်ရှိသော ခေါင်းဆောင် ၃ ဦးတို့သည် နိုင်ငံတော် စည်းရုံးရေးကို အားကြီးမာန်တက်ဆောင်

ရွက်ခဲ့ကြပြီးလျှင် ဂျပန်နိုင်ငံတွင်ပြည်တွင်း အေးချမ်းသာယာသည့် တိုက်ပွဲဝါး ရှိစေရန်ကို စတင် ခဲ့လေသည်။

ကမ္ဘာ့အရှေ့ဖျား၌ ဂျပန်နိုင်ငံရှိကြောင်း ဥရောပတိုက်ဖွားများ ကြားသိလာကြခြင်းမှာ ၁၃ ရာစုခေတ်က တရုတ်ပြည်သို့ ခရီးလှည့်လည်ခဲ့သော အီတလီပြည်၊ ဗင်းနစ်မြို့သား မာကိုပိုလို၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။ (မာကိုပိုလို-ရှု။)

ခရစ် ၁၅၄၂ခုနှစ်က တရုတ်ကမ်းခြေတွင် လေမှန်တိုင်းမိကာ ပျက်စီးသွားခဲ့သော ပေါ်တူဂီသင်္ဘောသားများမှ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ပထမဦးစွာရောက် ရှိခဲ့ကြသော ဥရောပတိုက်သားများဖြစ်သည်။ ၁၅၄၉ ခုနှစ်မှစ၍ဂျပန် အစ်သာသနာပြုဆရာ စိန်ဖရန့်စစ်ဇေးဗီးယားနှင့် အင်္ဂလိပ်၊ ဒတ်ချ်စသော နိုင်ငံခြားကုန်သည်များသည် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ဆက်လက်ရောက်ရှိလာခဲ့ကြပြီးလျှင် ဂျပန်သင်္ဘောသားများကလည်း မက္ကဆီကို၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယစသော ပင်လယ်ရပ်ခြားဒေသများသို့ သွားရောက် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ခရစ် ၁၆၃၆ခုနှစ်သို့ ရောက်သော် တိုက်ပွဲဝါးရှိစေရန် မှူးမတ်တို့က နိုင်ငံခြားသင်္ဘောသားများသည် နိုင်ငံရေးလုပ်ကြံမှုများ၌ ပါဝင်သည်ဟုယူဆကာ နိုင်ငံခြားသားအားလုံးကို ဂျပန်နိုင်ငံမှနှင်ထုတ်၍ တိုင်းရင်းသားများကိုလည်း နိုင်ငံတွင်းမှ ထွက်ခွင့် မပေးတော့ချေ။

သို့သော် ဒတ်ချ်လူမျိုးများကိုမူ တနှစ်လျှင် သင်္ဘောတစင်းကျ ဝင်စေ၍ နာဂါစာကီမြို့အနီးတဝိုက်၌ ရောင်းဝယ်ဖောက်

တောင်မြေရှိ ကျေးရွာစိုက်ပျိုးခင်းတွင် လှေကားထစ်ယာကွက်များကို ဤသို့တွေ့မြင်နိုင်သည်။

www.foreverspace.com.mm

ဂျပန်လူမျိုးတို့ အထွတ်အမြတ်ထားကြသည့် ဗုဂျီယာဓာမီးတောင်

ကားခွင့်ပေးခဲ့လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံသည် နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော်မျှ အနောက်နိုင်ငံများနှင့် အဆက်ဖြတ်၍ အထီးကျန်နိုင်ငံအဖြစ် နေထိုင်ခဲ့၏။ ခရစ် ၁၈၅၃ ခုနှစ်တွင် တိုကျိုပင်လယ်အော်သို့ ရေတပ်အလုံးအရင်းဖြင့်ရောက်လာသော အမေရိကန် ရေတပ်ဗိုလ်မှူးချုပ် အမ်၊ဂျီ၊ ပယ်ရီ၏ ကြီးပမ်းမှုကြောင့် ဂျပန်နိုင်ငံသည် အနောက်နိုင်ငံများနှင့် ပြန်လည်ဆက်ဆံလာခဲ့၏။ ထို့နောက် အမေရိကန်အပါအဝင် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှစသောနိုင်ငံများနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး စာချုပ်များ ချုပ်ကာ နိုင်ငံခြားသားများအား ယိုကိုဟားမား၊ နာဂါစာကီနှင့် ဟကိုဒေတီမြို့များတွင် နေထိုင်ခွင့် ပြုလာလေသည်။

၁၈၆၇ ခုနှစ်တွင်နန်းတက်သော မေဂျီဘုရင်လက်ထက်၌ ဂျပန်နိုင်ငံမှာ အဖက်ဖက်မှ များစွာတိုးတက် ပြောင်းလဲခဲ့လေသည်။ ရှိငွန်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်နှင့် ဆာမူရိုင်းခေါ် စစ်မှုထမ်းမျိုးရိုးများကို ဖျက်သိမ်းပြီးလျှင် ၁၈၈၉ ခုနှစ်မှစ၍ နိုင်ငံတော်ကို ပါလီမန်အုပ်ချုပ် ရေးစနစ်ဖြင့်အုပ်ချုပ်လေသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ ပညာတော်သင်များ စေလွှတ်ကာကြည်းတပ်၊ရေတပ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပညာများကို ဂျာမနီနိုင်ငံမှလည်းကောင်း၊ ဗိသုကာနှင့်အနုပညာများကို ပြင်သစ်နိုင်ငံနှင့်အီတလီနိုင်ငံတို့မှလည်းကောင်း၊ ပညာရေးနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများကို အင်္ဂလန်နှင့်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံများမှလည်းကောင်း ဆည်းပူးရယူစေခြင်းဖြင့်

ဂျပန်နိုင်ငံသည် အာရှတိုက်၌ ခေတ်မီစက်မှုလက်မှုနိုင်ငံကြီး ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်အခါမှစ၍ ဂျပန်လက်နက်နိုင်ငံကို ချဲ့ထွင်တည်ထောင်လာခဲ့ကြလေသည်။

၁၈၉၄-၉၅ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားသောတရုတ်ဂျပန်စစ်ပွဲ၌ ရှေးကျသောတရုတ်တပ်များမှာ ခေတ်မီသောဂျပန်ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်များ၏ ချေမှုန်းခြင်းကိုခံခဲ့ရ၍ စစ်အပြီးတွင် ဂျပန်နိုင်ငံက ပိုအာသာ ဆိပ်ကမ်းနှင့် အခြားတရုတ်နယ်များတို့ကို တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း ပြင်သစ်၊ ရုရှနှင့်ဂျာမနီတို့၏ စွက်ဖက်မှုကြောင့် ဖေါ်မိုးဆား(တိုင်းဝမ်)ကျွန်းနှင့်သာ ကျေနပ်လိုက်ရသည်။ ပိုအာသာကိုမူ ရုရှကသိမ်းလိုက်၏။ ဤသည်ကား ဂျပန်၏ ပထမစစ်အင်အား စမ်းသပ်အောင်မြင်မှုပင်ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင် ရုရှနှင့်စစ်ဖြစ်ပြန်ရာ ရုရှကြည်းတပ်၊ ရေတပ်တို့မှာ မရှုမလှဆုံးရှုံး၍ စစ်အပြီးတွင် ဂျပန်နိုင်ငံသည်ရုရှထံမှ ဆက်ကလင်ကျွန်းတစ်ပိုင်းနှင့် ကိုရီးယားကိုရရှိသည့်အပြင် ပိုအာသာဆိပ်ကမ်း၊ လီယိုတွန်ကျွန်းဆွယ်နှင့် မန်းချူးရီးယား တောင်ဘက်ပိုင်းတို့ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ပြန်သည်။ ၁၉၁၄ ခုနှစ်၊ ပထမကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ပွားသောအခါ ဂျပန်နိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှတို့နှင့် မဟာမိတ်ပြု၍ ဂျပန်ပိုင်တရုတ်နယ်ကလေးများကို တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့် စစ်အပြီးတွင် ထိုနယ်များကို ရလိုက်ပြန်သည်။ ၁၉၂၁-၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သောဝါရှင်တန်စာချုပ်အရ ဂျပန်က တရုတ်နိုင်ငံ၏နယ်ပယ်များကို မထိပါးပါဟုဆိုကာ အာမခံခဲ့

ဂျပန်နိုင်ငံ

တိုင်းရင်းသားဝတ်စုံကို ဆင်ယင်ထားသော ဂျပန်အမျိုးသမီး ၂ ဦး

ဂျပန်မိသားတစ်စု ဝိုင်းဖွဲ့၍ စားသောက်နေကြပုံ

ဂျပန်နိုင်ငံ

သော်လည်း ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံရှိ မန်ချူးရီးယား နယ်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းယူပြီးလျှင် မန်ချူးကိုးဟုအမည်ပြောင်းကာ မိမိပြင်စေခံလွတ်လပ်သောနိုင်ငံ တစ်ရပ်အဖြစ် ကြေညာလိုက်လေသည်။ ယင်းကိစ္စကို တုံ့ပြန်သောအားဖြင့် တရုတ်တို့က ဂျပန်ပစ္စည်းများကို သပိတ်မှောက်သည်တွင် ဂျပန်တို့က ရုန်ဟိုင်းမြို့ကိုတိုက်ခိုက်၍ ခေတ္တသိမ်းပိုက်ကြ၏။ ယင်းအပြုအမူအတွက် နိုင်ငံအသီးသီးကကန့်ကွက်ကြသောအခါ ဂျပန်နိုင်ငံသည် ၁၉၃၃ ခုနှစ်၌ နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းကြီးမှ နုတ်ထွက်လိုက်လေသည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ်၌ စစ်ဝါဒီများဖြစ်သော အမျိုးသားရေးအဖွဲ့ဝင်တို့က စစ်တပ်ကို ကြီးကိုးနိုင်လာသောအခါ ကွန်မင်တန်ဆန့်ကျင်ရေးစာချုပ်ကို ဂျပန်၊ အီတလီစသော ဝင်ရိုးစွန်းနိုင်ငံများနှင့် ချုပ်ဆိုခဲ့၍ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် စစ်မကြေညာဘဲ တရုတ်နိုင်ငံအား ကျူးကျော်ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ပြန်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် တရုတ်နိုင်ငံရှိ ဗြိတိသျှကျေးတော်မျိုး ကျွန်တော်မျိုးများအား ဂျပန်တို့က နှိပ်စက်သည်ဆိုကာ ဂျပန်နှင့်အနောက်နိုင်ငံများ ဆက်ဆံရေးတင်းမာလာသည်တွင် ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်နှင့် ဒတ်ချ်တို့က ဂျပန်နှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုအဆက်ဖြတ်လိုက်လေသည်။ ဤကိစ္စအတွက် စေ့စပ်ရေးများမှာ မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၈ ရက်နေ့တွင် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာတွင်း ဟာပိုင်ယန်ကျွန်းစုနှင့် ပါးဟာဗာရှိ အမေရိကန်ရေတပ်စခန်းကြီးကို ဂျပန်တို့က စစ်မကြေညာဘဲ ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်လိုက်ခြင်းဖြင့်

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် အရှေ့ဖျားသို့ ကူးစက်ခဲ့တော့လေသည်။ စစ်ဖြစ်စဉ် ဖိလစ်ပိုင်၊ ယိုးဒယား၊ မလေး၊ မြန်မာစသော အာရှတိုက်အရှေ့တောင်အာရှဒေသများစွာတို့ကို ဂျပန်တို့က လျင်မြန်စွာသိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း ၁၉၄၂ ခု၊ ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဩစတြေးလီးယားနှင့် ဟာပိုင်ယန်ကျွန်းများကိုသိမ်းရန် တောင်ဘက်သို့ထိုးဆင်းလာသော ဂျပန်တပ်များမှာ ကော်ရယ်ပင်လယ်နှင့် မစ်ဒဝေးကျွန်းတိုက်ပွဲများ၌ မရှုမလှရှုံးနိမ့်သွားခဲ့ရသည်မှစ၍ စစ်ပြီးသည်အထိ ခံစစ်သာ ပြုနိုင်တော့သည်။ မဟာမိတ်တပ်သည် ဂျပန်နိုင်ငံကို တဖြည်းဖြည်းကပ်လာသောအခါ ဂျပန်တို့သည် နိုင်ငံတောင်ဖက်ရှိ အီဂိုဂျီးမားနှင့် အိုတီးနားဝါးကျွန်းများမှ အသေအလဲခုခံကြသဖြင့် ယင်းသည့်ကျွန်းများတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော တိုက်ပွဲများကား ဂျပန်တို့၏ နောက်ဆုံးပိတ် အပြင်းအထန်ဆုံးသော တိုက်ပွဲများဖြစ်သည်။ ထိုအတွင်းရုရှက ဂျပန်နိုင်ငံအား စစ်မကြေညာဘဲ မန်ချူးရီးယားကိုဝင်၍ တိုက်ပြန်၏။ သို့သော် မဟာမိတ်တို့က ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ပီရီဂျီးမားနှင့် နာဂါစာကီမြို့များကို အနုမြူဖုံးတလုံးစီ ကြိုချလိုက်မှသာ ၁၉၄၅ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ဂျပန်တို့ ခြွင်းချက်မရှိ လက်နက်ချခဲ့ကြလေသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် တိုကျိုပင်လယ် အော်အတွင်း 'မိဇူးရီ'စစ်သင်္ဘောပေါ်၌ အခမ်းအနားဖြင့် ဂျပန်တို့ လက်နက်ချခဲ့ရ၍ ယခင်ကပိုင်ခဲ့ဖူးသော မန်ချူးရီးယားနှင့်ဖော်မိုဆာတို့ကိုတရုတ် တို့အား ပြန်ပေးရပြီးလျှင်

ဂျပန်နိုင်ငံ တိုကျိုမြို့တော်၏ စည်ကားသော ရပ်ကွက်တစ်ခု

ဆက်ကလင်ကျွန်းတောင်ပိုင်းနှင့် ကူးရီးကျွန်းစုများကို ရှုရှုနှင့်၊ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ ကျွန်းငယ်များကို အမေရိကန်သို့ အသီးသီးပေးအပ်လိုက်ရသည်။ စစ်အတွင်း ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများ၌ အားပေးအားမြှောက်ပြုသည် ဟူသောစွဲချက်ဖြင့် ယာမာရှိတာနှင့် ဟုမ္မာအမည်ရှိ ဂျပန် စစ်ဗိုလ်ချုပ် ၂ ဦးအား မဟာမိတ်တို့က စစ်ဆေးကွပ်မျက်၍ စစ်အတွင်းက နန်းရင်းဝန်ဖြစ်ခဲ့သော ဗိုလ်ချုပ်တို့ရှိနှင့် အပေါင်းပါ ၂၇ ဦးတို့အားလည်း စစ်ရာဇဝတ်ကောင်များ အဖြစ် ရုံးတင်စစ်ဆေး၍ အပြစ်ပေးခဲ့လေသည်။ ရဲအဖွဲ့နှင့် လက်နက်ကိုင်တပ်များကို အထူးအရေးပေးခဲ့သော အခြေခံဥပဒေဟောင်းကို ပယ်ဖျက်၍ မဟာမိတ်များအလိုကျ

ဒီမိုကရေစီသဘောသက်ဝင်သည့် အခြေခံဥပဒေသစ်ကိုရေး ဆွဲခဲ့ကြသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံတွင် နယ်သိမ်းတပ်ပေါင်းစု၏ သေနာပတိချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော ဗိုလ်ချုပ်မှူး မက်အာသာသည် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ စစ်ပြီးခေတ်နိုင်ငံရေးကို ပုံသွင်းပေးရာတွင် ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ စီးပွားရေးအားဖြင့်ဆိုလျှင် ယခုအခါ ဂျပန်နိုင်ငံဖြစ် အထည်အလိပ်၊ အစားအစာ၊ စက်ကိရိယာနှင့် ဓာတ်ပုံပစ္စည်းများသည် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ ပြန့်လည်တွင်ကျယ်လာစပြုပြီဖြစ်၍ စစ်ကြောင့် ကျဆုံးခဲ့ရသော ဂျပန်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး အဆောက်အအုံကြီးမှာလည်း တစတစ ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာပြီဟု အမှန်ပင် ယူရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အလှအပကြိုက်သောနိုင်ငံမှ အနုပညာအစွမ်း

ဂျပန်လူမျိုးတို့သည် အနုပညာနှင့်လက်မှုပညာဖက်တွင် အထူးပင်စိတ်ဝင်စားသည်ဟုဆိုရပေမည်။ ဂျပန်ဆင်းရဲသားတို့သည် မိမိတို့နေအိမ်များကိုပင်လျှင် အနုပညာမြောက်ပစ္စည်းများဖြင့် မွမ်းမံပြုပြင်တန်ဆာဆင်ထားသည်။ ဤအကြောင်းရပ်တွင် ဂျပန်လူမျိုးတို့၏ အနုပညာဘက်၌ လက်စွမ်းထက်ပုံကို ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ဂျပန်အနုပညာ။ ။ဂျပန်လူမျိုးများ အလှအပကြိုက်ကြသည်မှာ သန္ဓေကပင် ဝါသနာအထုံပါခဲ့၍ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အလွန်ဆင်းရဲသော ရပ်ကွက်များ၌ပင် ဆင်းရဲသူဆင်းရဲသားတို့၏ နေထိုင်ကြသောအိမ်များ၊ ပန်းဥယျာဉ်ကလေးများ၊ အိမ်တွင်းပစ္စည်းအသုံးအဆောင်များ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများ၊ အလှဆင်ထားသည့်ပစ္စည်းများ၊ ပန်းချီကားများ၊ ပန်းအိုးများနှင့် စားဖိုဆောင်မှအိုးခွက်များပါမကျန် အနုပညာမြောက်သောပစ္စည်းများဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရလေသည်။ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း၌ပင် အိမ်အတွင်းပြင်ဆင်ထားပုံ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများ စီစဉ်ပုံ ပန်းချီကားများချိတ်ဆွဲထားပုံ၊ ဖျာ၊ ကော်ဇောများ ခင်းကျင်းထားပုံ ပန်းအိုးများဆင်ပြင်ပုံတို့ကိုမြင်ရခြင်းဖြင့် လူမျိုး၏စိတ်ဓာတ်သည် အလှအပကိုမည်မျှနှစ်သက်၍ အနုပညာကိုမည်မျှလိုက်စားကြောင်း ကောင်းစွာအကဲခတ်နိုင်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အမေရိကန် အင်္ဂလန်စသောတိုင်းပြည်များကဲ့သို့ အဖိုးထိုက်တန်၍ ထူးကဲခိုင်မာသောပစ္စည်းများကို ခမ်းနားစွာမထားစေကာမူ လက်မှုပညာ ပစ္စည်းများဖြင့် သပ်ရပ်စွာအလှအပဆုံးမွမ်းမံပြင်ဆင်နိုင် သူများမှာ ဂျပန်လူမျိုးများပင်ဖြစ်လေသည်။

ဂျပန်ပြည်၌ ပေါက်ရောက်သော ဝါးနှင့်ထင်းရှူးပင်များ၊ တောင်စခန်းများတွင်တွေ့ရသော မြေစေးရွှံ့စေးအမျိုးမျိုးတို့ကလည်း ဂျပန်လူမျိုးတို့၏ သုခုမပညာရပ်များကို အဖက်ဖက်မှ ကူညီအားပေးလျက် ရှိလေသည်။

သဟဲပြုသည်။ အိုးခွက်လုပ်ငန်း ကို ၈ ရာစုနှစ်လောက်က တရုတ်ပြည်မှသင်ကြားမှတ်ယူကာ စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့လေသည်။ ခရစ်၁၅၉၈ ခုနှစ်တွင် ဆတ်ဆူမာဆိုသူ ဂျပန်မင်းသားတစ်ပါးသည် ကိုရီးယားပြည်ကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့၍ အပြန်တွင် အိုးအတတ်ကျွမ်းကျင်သူများကို ခေါ်၍ လာခဲ့လေသည်။ ထိုသူများသည် ဂျပန်ပြည်တွင်တွေ့ရသော ရွံ့မြေစေးတစ်မျိုး ကိုပြုပြင်ကာ အိုးခွက်မှစ၍ ထည့်စရာများ စတင်ပြုလုပ်လေသည်။ ယင်းခွက်ယောက်များကို အပေါ်ယံ၌ ကြွေရောင်တင်ထားသည်။ ထိုကြွေရည်သုတ်ပစ္စည်းမျိုးကို မင်းသားအား ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ဆတ်ဆူမာဟုအမည်ပေးရာ ယခုအခါ မြို့ကြီးတိုင်းလိုလို၌ယင်းတို့ကိုပြုလုပ်၍ နိုင်ငံခြားသို့ပင်ထင်ရှားတွင်ကျယ်သော ကုန်ပစ္စည်းအနေဖြင့် တင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိနေလေပြီ။

ထို ၁၆ ရာစုနှစ်ကုန်ခါနီး၌ ဂျပန်ပြည်သို့ လာရောက် အလုပ်လုပ်နေသောကိုရီးယားနယ်သား အိုးသည်တစ်ဦးသည် အီဇမိခေါ်တောင်ထိပ်မှ ရွံ့စေးတစ်မျိုးကို တွေ့ရပြီးလျှင် ယင်းမှာတရုတ်ပြည်ထွက် ကြွေအဖြူနှင့် အပြာကဲ့သို့ ကောင်းမွန်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ သို့နှင့်ထိုကြွေထည်လုပ်ငန်းကို ချဲ့ထွင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ ယခုအခါဂျပန်ပြည်ကြွေထည်သည် အကောင်းဆုံးထုတ်ကုန်တစ်ရပ်အနေနှင့်ရှိခဲ့သည်။

သုခုမအနုပညာသည်များနေထိုင်သော တိုင်းပြည်ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဂျပန် လူမျိုးများသည် ပန်းများကို အလွန်နှစ်သက်ကြ၍ ပန်းဥယျာဉ်လုပ်ငန်းကိုလည်း အများအပြားလုပ်ကိုင်ကြသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း မြို့ကြီးများတွင် ပန်းပြပွဲ ပြိုင်ပွဲများကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။

ဂျပန်အနုပညာ

ပန်းချီအတတ်နှင့်ဆိုင်လျှင် ရှေးဂျပန်ပန်းချီများမှာ တရုတ်တို့၏ ဖြစ်မြစ်မှ နှယ်လာသော အသွင်အပြင် ရှိသည်။ သို့သော် နှောင်းခေတ်သို့ ရောက်သောအခါ အနောက်နိုင်ငံ များမှအတူယူကာ လွန်စွာခေတ်ဆန်လေသည်။ သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ဂျပန်လူမျိုးတို့၏ အတွေးအခေါ်အယူအဆကို မပျောက်မပျက်စေဘဲ ခေတ်ဆန်ဆန်ရေးပုံရေးနည်းဖြင့် သရုပ်ဖော်ကာရေးခြယ်ကြလေသည်။

စာရေးပုံသားပုံ၌ တရုတ်တို့၏ မူလဖြစ်ပါရှိလေသည်။ ကဗျာလင်္ကာစပ်ဆိုပုံ၌ ဂျပန်ကဗျာများမှာ တရုတ်တို့၏ စပ်ဆိုဟန်ကို အတူယူထားကြောင်းတွေ့ရသည်။ ၂ ကြောင်းတွဲ ၄ ကြောင်းတွဲစသည်ဖြင့် အကြောင်း ရေနှင့် တွဲထားသည့် ကဗျာလင်္ကာများမှာ ခေတ်အစားဆုံးဖြစ်၏။ ဂျပန်ပြည် ပြဇာတ်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဇာတ်ကွက်ဆင်ပုံ၊ ဇာတ်လမ်းထွင်ပုံ၊ အခမ်းအနားပြင်ဆင်ပုံတို့မှာ တရုတ်ပြဇာတ်များနှင့် များစွာတူလေသည်။

အရှေ့တိုင်းသားများတို့၏ ပြောင်မြောက်သောလက်ရာတစ်ခုဖြစ်သည့် ပန်းပုပညာမှာလည်း ဂျပန်တို့အရေးတယူထားရှိသည့် သုခုမအနုပညာရပ် တစ်ခုဖြစ်၏။ ရှေးဟောင်း ပန်းပုလက်ရာများကို ရှေးဘုရားကျောင်းကြီးများနှင့် အဆောက်အအုံဟောင်းကြီးများ၌သာတွေ့ရ၍ ၁၆ ရာစုနှစ်မှ ယခုအချိန်အထိ တိုးတက်ထွန်းကားလာလေသည်။ သစ်သားပေါ်တွင် ထုထွင်းအပ်သော ထိုသစ်သား ပန်းပုများကို အများအားဖြင့် ဘုရားကျောင်းများတွင် တွေ့ရ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ အကြိုက်နှင့်ဆီလျော်အောင် ဟင်္သာပဒါး၊ ရွှေစသည်တို့ဖြင့် ခြယ်ထားကြ၏။

ရုပ်လုံးအကောင်အထည်တို့မှာ များသောအားဖြင့် ပန်းအမျိုးမျိုးပုံများ၊ ငှက်ရုပ်များ၊ နတ်သမီး၊ ကိန္နရာရုပ်များ၊ နဂါးရုပ်များဖြစ်ပြီးလျှင် တံခါးမှိန်များ၊ တိုင်များ၊ မျက်နှာကြက်များနှင့် ပစ္စင်ရင်တားများပေါ်တွင် ထုလုပ်ထားရှိတတ်ကြလေသည်။

အချို့လက်ရာများမှာ အလွန်ပင်အနုစိတ်၍ အံ့မခန်းရှိသည်။ လက်မှုပညာနှင့်ဆိုင်သော အခြားပညာရပ်များမှာဆင်စွယ်ပန်းပုထုခြင်းနှင့် အဝတ်များပေါ်တွင် ရွှေခြည်ထိုးခြင်း၊ ဇာပန်းဖောက်ခြင်းများကဲ့သို့ သတ္တုအမျိုးမျိုးပေါ်တွင် ပန်းဖော်ခြင်း၊ ကျောက်စီခြင်း၊ ကျောက်မြှုပ်ခြင်းအတတ်ပညာများဖြစ်လေသည်။ ယင်းတို့မှာ ကျောက်ရုပ်တုငယ်၊ သံရုပ်တုငယ်ကလေးများထုခြင်း၊ ယပ်တောင်များ၊ ဖဲထီးလက်ကိုင်များထုခြင်း၊ ဇာအိမ်ဇာရိုးပြုလုပ်ခြင်းများ ပါဝင်လေသည်။ သံနှင့်သံမဏိများပေါ်တွင် မိလ္လာဖြင့်ပန်းဖော်ခြင်း၊ ရုပ်ပုံများဖော်ခြင်းအတတ်မှာလည်း ဂျပန်တို့၏ ရှေးဟောင်းသုခုမပညာရပ်တစ်ခုဖြစ်၍ ဂျပန်လူမျိုးများသည် ထိုအတတ်တွင် ပြိုင်ဘက်ကင်း ကျွမ်းကျင်ကြသည်။

ကြေးညိုသတ္တုဖြင့် ရုပ်တုလုပ်ခြင်း၌လည်း ဂျပန်တို့၏

ဂျပန်အနုပညာကိုသရုပ်ပေါ်စေသည့် အိုဆာကာမြို့ရှိရဲတိုက်ကြီး

www.foreverspace.com.mm

ဆက်ဆုမာခေါ် ကြွေထည်ပေါ်တွင် စုတ်ရေဆေးခြယ်နေပုံ

လက်ရာမှာ ချီးကျူးလောက်ပေသည်။ ကမကုရမြို့ရှိ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကြီးမှာ ဤကြေး သတ္တုဖြင့် ပြုလုပ်ထား၍ ပေ ၅၀ ခန့်အမြင့်ရှိ၏။ ပြုလုပ်ပုံမှာထိုကြေး သတ္တုများကို အချပ်လိုက်စပ်ပြီးနောက် အဆုံးသတ်တွင် လက်ရှိကတုကလေးဖြင့် ဆောက်ဖြတ်ကာ ပုံတော်ကို ဖော်ထားလေသည်။

ရောင်စုံပန်းရိုက်ခြင်းအတတ်၌လည်း ဂျပန်ကိုမီသူ ရှားလေသည်။ ယင်းအတတ်မှာ ပန်းချီဆရာလက်ရာလည်းပါ။ ပန်းပုဆရာလက်ရာလည်းပါရ၍၊ ပန်းပုဆရာက ဆန်းပြားလှပစွာ ထွင်းဖောက်လုပ်ထားသည့် ပန်းပုံများကို ပန်းချီဆရာက ပကတိသဘာဝပန်းပွန်းနွယ်တို့နှင့်တူအောင် ဆေးခြယ်ရလေသည်။ ထို့နောက် ရောင်စုံရိုက်မည့် ဗလောက်ပုံစံများ အမျိုးမျိုးပြုလုပ်ပြီးလျှင် ဆေးရောင်တစ်ရောင်လျှင် ဘလောက်တစ်မျိုးကျစီထား၍ သူ့နေရာနှင့် သူ့ သူ့အထပ်နှင့်သူ အရောင်ထပ်၍ အံ့ကိုက်အောင် 'ဒုက္ခခံကာ တစ်ထပ်ပြီးတစ်ထပ် ရိုက်ယူရလေသည်။ သို့ရိုက်ယူမှသာလျှင် အဖူးအပွင့် အခက်အလက်တို့မှာ ဆေးရောင်ချင်း ရောယှက်ကာ သဘာဝပန်းခက် ပန်းနွယ်တို့နှင့် တစ်ထေရာတည်း တူညီလေသည်။ ၁၈ ရာစုနှင့် ၁၉ ရာ စုနှစ်အတွင်းတွင် ထိုအတတ်၌ အထူးကျွမ်းကျင်ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများရှိခဲ့ကြ၍ ထိုအခါတွင်မှ ဂျပန်များသည် ရောင်စုံပန်းရိုက်ပညာတွင် တစ်ဖက်ကမ်းခပ်လေတော့သည်။

အဝတ်ပေါ်၌ဖြစ်စေ၊ စက္ကူပေါ်၌ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ပုံများ၊ ပန်း

ပုံများ ရောင်စုံ ရိုက်နိုင်ခြင်းအတတ်သည် ပြင်သစ်ပြည်မှစခဲ့ရာ ထိုပညာကို ဂျပန် အနုပညာသည်များ စိတ်ဝင်စားကာ အတုယူခဲ့ ဟန် တူသည်။ ဂျပန်ပြည်၌ကျောင်းများပင် ဖွင့်လှစ်သင်ကြား၍ ယခုအခါထိုအတတ်ပညာဖြင့် လူပေါင်းများစွာ အသက်မွေးမြူလျက် ရှိကြသည်။ သို့ပင် အနောက်နိုင်ငံမှယူခဲ့သည့် ပညာရပ်တစ်ရပ်ဖြစ်စေကာမူ ဂျပန်တို့သည် မိမိတို့၏ရှေးခေတ်အနုပညာရပ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သည့်အနေဖြင့် ရှေးဟောင်းစနစ်များကို ပြန်၍ အသက်သွင်းနိုင်သမျှ သွင်းခဲ့ကြ၏။ သို့ဖြင့် အရှေ့တိုင်းသား ဂျပန်တို့သည် သုခုမအနုပညာများနှင့်ဆိုင်သည့်ကိစ္စများ၌ပင် မိမိတို့တိုင်းရင်းဖြစ် ရှေးဟောင်းပညာရပ်များကို တိမ်ကော ပပျောက်ခြင်း မရှိရလေအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားလို၍ အနောက်တိုင်း၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကို ခံယူလိုဟန် မရှိကြချေ။

ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ယောက်ျားမိန်းမ မည်သူမဆို ပန်းများကို အလွန်နှစ်သက်တတ်သောဝါသနာရှိသည့်အတိုင်း ဥယျာဉ်များဖြင့်အကြီးအကျယ် မစိုက်ပျိုးနိုင်စေကာမူ မိမိတို့ရရှိသမျှ မြေကွက်ကလေးများတွင် မြေပေါ်၌ အိုးများဖြင့်၊ ပန်းပင်များကို ယုယုယယ စိုက်ပျိုးကြ သောအလေ့အထရှိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း 'ပန်းကြိုက်သောဂျပန်ပြည်' ဟူ၍ ကမ္ဘာကပင် အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသည်။ သူတို့သည် မည်မျှလောက် အလှအပကြိုက်သည်ဆိုပါမူ အိမ်

ဂျပန်အနုပညာ

တွင်းရှိပန်းအိုးများ၌ အလှထိုးရာ၌ပင်လျှင် 'ပန်းအလှထိုးနည်း' ဟူ၍ ပန်းခိုင်များကို လိမ်ခြင်း၊ ညွတ်၍ ပေးခြင်း၊ ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းများကိုပြုလုပ်ကာ သဘာဝအတိုင်းဖြစ်နေသည့်ဟန် ပြုလုပ်ပေးခြင်းကို ပညာရပ်တစ်ခုအနေနှင့် ထားရှိလေသည်။ တစ်သီးတစ်သန့် စာအုပ်များပင် ထုတ်ကာ အမျိုးသမီးကလေးများ၊ ကျောင်းသူများ၊ အိမ်ရှင်မများအား သင်ကြားပေးလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်း ပုဂံနှင့် ညောင်ဦးမြို့များတွင် သစ်စေးသရိုလုပ်ငန်း တွင်ကျယ်သကဲ့သို့ ဂျပန် သရိုလုပ်ငန်းမှာလည်း ထင်ရှားပြီးလျှင် ဂျပန်များသည် ဤအတတ်၌ ထူးချွန်သူများဖြစ်၏။ ထိုလုပ်ငန်းအတွက် 'ရှူးမက်' အမျိုး အနွယ်ဖြစ်သော အပင်တစ်မျိုးမှရရှိသော အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေသည့် သစ်စေးမှ ချိပ်ကိုထုတ်ယူလေသည်။ ထိုချိပ်ရည်ကို အလိုရှိသောသစ်သားပေါ်၌ ပါးလွှာစွာ သုတ်ပြီးသော် ရေနွေးငွေ့ပေးထားသော သေတ္တာထဲတွင် အခြောက်ခံပြီးနောက် ကောင်းမွန်စွာ ပွတ်တိုက်၍ အရောင်တင်ပေးလေသည်။ ဤနည်းအတိုင်း တစ်ကြိမ်မကကြိမ် ပေါင်းများစွာ သည်းခံ၍ထပ်တစ်လဲလဲ ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် မိမိအလိုရှိသည့်အတိုင်း အသားတက်ခြင်း၊ အသွေးအရောင် ထွက်လာခြင်းများကို ရရှိလေသည်။ ဤအတတ်ကို ပန်းယွန်းလုပ်ခြင်းအတတ်ဟု ခေါ်တွင်လေသည်။ ထို ယွန်းထည်များ၊ ပန်းကန်ပြားများ၊ ဗျပ်များပေါ်၌ ရှုမျှော်

ခင်းများ၊ ရုပ်ပုံများနှင့် ပန်းနွယ် ပန်းခက်များဖြစ်အောင် သဲဖြူမှုန့်ကလေးများ၊ ကျောက်ခဲနုကလေးများဖြင့်ကပ်သော အတတ်ပညာရပ်တစ်ခုလည်း ရှိသေးသည်။ ထိုအတတ်ကို ဂျပန်ကလေးသူငယ်တို့ များစွာနှစ်သက်ကြသည်။

ပျော်ရွှင်မှုနှင့်ဆိုင်လျှင်လည်း ဂျပန်တို့၏ ရှေးအစဉ်အလာ ဂီတသံများမှာ တရုတ်နှင့်များစွာတူပြီးလျှင် အနောက်နိုင်ငံသားများ၏ နားထဲတွင် အသံအနိမ့်အမြင့်မရှိသလောက် ဖြစ်နေလေသည်။ အသုံးပြုသော တူရိယာများမှာ မောင်းများ၊ ဗုံကြီး၊ ဗုံတိုများနှင့် စောင်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ယခုခေတ်၌မူ ယင်းတို့ကို ခေတ်သစ်နည်းစနစ်ဖြင့် အနောက်တိုင်းဆန်အောင် စီမံပြုလုပ်လေပြီ။

ဂျပန်လူမျိုးများသည် ဆောက်လုပ်ခြင်းမိသကားအတတ်၌လည်း လက်ရာမြောက်သည်။ ဘုရားပုထိုးများ၊ ကျောင်းများစသည်တို့တွင် ဘုံဆင့်များ အထပ်ထပ်ရှိပြီးလျှင် လှပစွာအကောက်အချိတ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသည်။ စေတီပုထိုးများမှာ ဘုံအဆင့်များ အထပ်ထပ် အရစ်ရစ်တည်ထား၏။ နန်းတော်များမှာ ကျောက်သား ဖြင့်ပြုလုပ်သည့် ပစ္စင်ရင်တားတို့ဖြင့် မွမ်းမံထား၏။ အိမ်များကို အုတ်ကြွပ်များ၊ တိုင်းရင်းဖြစ် သက်ငယ်များဖြင့် လှပစွာမိုးထားပြီးလျှင် အမိုးများသည် အစွန်းတွင် အပေါ်သို့ ကော့ထောင်လျက် ရှိကြ၏။ ခေတ်မှီအိမ်များကို အများအားဖြင့် သစ်သားဖြင့်ဆောက်လုပ်ကြ၍ ဥယျာဉ်နှင့်ရှုမျှော်

ဆင်စွယ်ပန်းပုအတတ်တွင်လည်ဂျပန်တို့၏လက်ရာမှာအံ့ချီးဖွယ်ရာဖြစ်ပေသည်

ခင်းများကို အရေးတကြီးပေးထားကြသည်။ အိမ်ကို တစ်ထပ်သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်ထပ်သော်လည်းကောင်း ဆောက်လုပ်၍ အညှီရောင် ပျဉ်အုတ်ကြွပ်များမိုးထား၏။ ဇောနယ်များ၌မူ တိုင်းရင်းဖြစ် သက်ငယ်ကို မိုးကြ၏။ ကြမ်းပြင်တွင် ထု ၂လက်မထူသောပေဖရို သည့်ဖျာများကို စေ့စပ်စွာခင်းထားပြီးလျှင် အခန်းများကိုလည်း ဖျာချပ်၏ အရွယ်အစားနှင့် ကိုက်ညီအောင်ပြုလုပ်ကြ၏။ အခန်းများမှာ တစ်ခန်းနှင့်တစ်ခန်း လွယ်ကူစွာဖွင့်၍ရနိုင်သောလိုက်ကာအရှင်များဖြင့် အပိုင်းအခြားများပြုလုပ်ထား၏။ ထိုလိုက်ကာ များရှိ အဝတ်ပေါ်တွင် ရှုမျှော်ခင်းများ၊ ရုပ်ပုံများနှင့် ပန်းပွင့် ပန်းနွယ်များရေးဆွဲ၍သော်လည်းကောင်း၊ ရက်လုပ်၍သော် လည်းကောင်း တန်ဆာဆင်ထားကြလေသည်။ ယခုအခါ စားဖိုဆောင်များတွင် အလွယ်တကူသုံးစွဲနိုင်သည့် အနောက်တိုင်းဖြစ်ကိရိယာများကို တပ်ဆင်ထားလေသည်။ အလင်းရောင်ရစေရန်အတွက် ဖွင့်ရပိတ်ရလွယ်သောပြတင်းပေါက်များကို အရှင်တပ်ထားသည်။ အိမ်ပြင်တွင် ပန်းဥယျာဉ် ငယ်များဖြင့် လှပစွာပြင်ဆင်ထားသကဲ့သို့ အိမ်တွင်း၌လည်း ရိုးရှင်းသပ်ရပ်စွာပြုလုပ်ထားတတ်ကြသည်။

အိမ်ထောင်သိမ်းဆည်းသည့်ဘက်တွင် ဂျပန်မိန်းမများသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အလွန်လုံ့လဝီရိယရှိ၍ စေ့စပ်သေချာသည်ဟု ကျော်စောကြ၏။ ထိုနည်းတူ ဂျပန်ယောက်ျားများကလည်း အိမ်သုံးကိရိယာများပြုလုပ်ရာတွင် လက်မြောက်ကြသည်။ ဂျပန်ယောက်ျား မိန်းမအားလုံးပင် တနည်းနည်းအားဖြင့် သူတို့ကိုယ်တိုင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အနုပညာသည်များဖြစ်ကြသည်။

ဂျပမေးကားကျွန်း ။ ။ဂျပမေးကားဟူသောအမည်မှာ ရေတံခွန်ရှိသောကျွန်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရလေရာ ထိုကျွန်း၌ စိမ့်စမ်းရေတံခွန်တို့သည် အပျော်ခရီးထွက်သူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ချမ်းမြေ့အောင် ဖန်တီးပေးသည်။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း သစ်ခွပန်း၊ ဂမုန်းပန်း၊ ဂေါ်ဖိပန်းစသော ရောင်စုံပန်း အမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ၁၄၉၄ ခုနှစ်တွင်ဂျပမေးကားကျွန်းသို့ အနောက်နိုင်ငံသားထဲမှ ရှေးဦးစွာရောက်ခဲ့သော ကိုလံဘတ်က နတ်ဥယျာဉ်နှင့် တူသော ကျွန်းဟု အမှတ်တရ ပြောခဲ့ဖူးသည်။

ဂျပမေးကားကျွန်းသည် ဗြိတိသျှပိုင်အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစုတွင် အကြီးဆုံးနှင့်အထင်ရှားဆုံးကျွန်းဖြစ်၍ အလျား ၁၄၄ မိုင်၊ အနံမိုင် ၄၀ ခန့်ရှိသည်။ ကျူဘားကျွန်း၏တောင်ဖက်မိုင် ၉၀ခန့်အကွာတွင်တည်ရှိသည်။

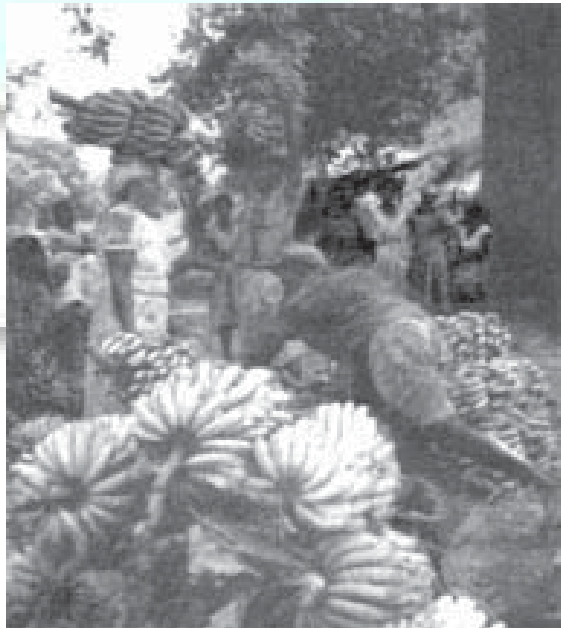
ရှေးအခါကမူဤကျွန်းမှာ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သောပင်လယ်ဓားပြများ၏ စခန်းချရာဌာနဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ကိုလံဘတ်တွေ့ရှိပြီးနောက် ၁၅နှစ်ခန့်အကြာတွင် စပိန်လူမျိုး

တို့ သွားရောက် ခဲ့ဖူးသည်။ ၁၆၆၅ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်ပိုင်ကိုလိုနီတစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် ဗြိတိသျှတို့က သိမ်းယူလေသည်။ လူဦးရေ ၁၂၀၀၀၀၀ ကျော်ရှိသည့်အနက် ၁၀၀ လျှင် ၂ ယောက်သာ မျက်နှာဖြူတို့ဖြစ်၍ ၇၇ ယောက်တို့မှာ ကပ္ပလီလူမျိုးများ၊ ၂၀ ယောက်မှာကပြားများနှင့် ကျန်လူတို့မှာ ကူလီများအိန္ဒိယလူမျိုးနှင့် တရုတ်များဖြစ်ကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ဂျပမေးကားကျွန်းနှင့်အတူတွဲဖက်ထားသော ကျွန်းငယ်များမှာ တာ့ကျွန်း၊ ကေးကပ်ကျွန်းနှင့် ကေးမန်းကျွန်းများဖြစ်ကြ၏။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ လူဦးရေခန့်မှန်းချက်မှာ ၁၄၇၁၆၀၂ ယောက်ဖြစ်သည်။

၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် သကြားဈေးကျဆင်းသဖြင့် အလုပ်သမားများသည် မိမိတို့ဝမ်းရေးအတွက် မကျေမနပ်ဖြစ်ကာ ဆူပူမှုများဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ထိုနှစ် ဇူလိုင်လ၌ စုံစမ်းရေးအဖွဲ့တစ်ခုကိုစေလွှတ်၍စုံစမ်းစေခဲ့၏။ သို့ဖြင့် ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေအရ ဘုရင်ခံက ဥပဒေပြုကောင်စီဖွဲ့စည်းကာ အုပ်ချုပ်လေသည်။ 'တိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရသည် ရေတပ်စခန်းပြုလုပ်ရန် နေရာတစ်ခုကို အမေရိကန်သို့ ငှားရမ်းလိုက်ရ၏။

မြစ်များ အတော်များများရှိသော်လည်း ဘလက်မြစ်တစ်ခုသာ သွားလာဆန်တက်နိုင်၏။ ဘလူးမောင်းတိုင်းခေါ် တောင်တန်းများမှာ ပေ ၇၀၀၀ ကျော်မြင့်၍ တောင်စောင်းများတွင် မဟော်ဂနီ၊ ထင်ရှူးပင်တို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်လျက်ရှိ၏။ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းများနှင့်ကားလမ်းများရှိ၏။

ထွက်ကုန်များမှာ သကြား၊ ငှက်ပျော၊ ကော်ဖီ၊ ချင်း

ဂျပမေးကားကျွန်း၏အရေးပါသောငှက်ပျောလုပ်ငန်း

www.foreverspace.com.mm

ဂျပမးကားကျွန်း၊ ကင်းစတောင်းမြို့တော်၏ သာယာသောရှုခင်း

(ဂျင်း)နှင့်အခြား သီးနှံများ ဖြစ်လေသည်။ ‘ဂျပမးကားရမ်’ ခေါ် ရမ်အရက်မှာ ထင်ရှားသော ထွက်ကုန်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

သားရဲတိရစ္ဆာန်များနှင့် အဆိပ်ရှိသောမြွေများမရှိချေ။ ကျွန်းတွင် မကြာခဏမြေလျင်လျင်၍ လေဆင်နှာမောင်း များ တိုက်ခတ်ကျရောက်တတ်၏။ ၁၉၀၇ခုနှစ်က မြေလျင် ပြင်းထန်စွာလှုပ်ခဲ့ဖူးရာ ကျွန်း၏မြို့တော်ဖြစ်သော ကင်းစ တောင်းမြို့တွင် လူပေါင်းများစွာသေကြေခဲ့၏။ ၁၉၁၂ ခုနှစ် တွင် တိုက်ခတ်သောလေနီကြမ်းကလည်း ကျွန်းအနောက် ဘက်ကမ်းရှိ သင်္ဘောဆိပ်တစ်ခုကို အတော်ပင်ပျက်စီးစေခဲ့၏။

ဂျေရှုစလမ်းမြို့ ။ ။ ဂျေရှုစလမ်းမြို့သည် အဇူရီယယ်နိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ဂျက်ဖားသင်္ဘောဆိပ်မြို့၏ အနောက် တောင်ဘက် ၃၅မိုင်ကွာ၌ရှိသော တောင်ကုန်းမြင့်တစ်ခု ပေါ်တွင်တည်ရှိ၏။ ခရစ်ယာန်နှင့် ယဟူဒီတို့အထွတ် အမြတ်ထားသည့် အယူဝါဒဆိုင်ရာ မြို့တော်ကြီး ဖြစ်သည်။ ‘ဂျေရှုစလမ်း’ ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေးမြို့တော်ဖြစ် ၏။ သို့သော် လည်း ဤမြို့၌ မကြာခဏ စစ်ပွဲများဖြစ်ပွား သောကြောင့်မကာခဏပြန်လည်ပြင် ဆင်တည်ဆောက်ခဲ့ရ သဖြင့် ထိုမြို့သည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိမြို့အပေါင်းတို့တွင် ငြိမ်းချမ်း မှုအနည်းဆုံးမြို့ ဖြစ်ပေသည်။ ယခုမြို့၏မြေအောက်ပေ ၃၀ ခန့်တွင် ရှေးခေတ်က ရောမလူမျိုးတို့ ဖောက်လုပ်ထား ခဲ့သည့် လမ်းကြီးကို တွေ့နိုင်လေသည်။ အမှန်စင်စစ် ဂျေရှု

စလင်မြို့သည် မြို့ ၃မျက်နှာကို နက်ရှိုင်းသောချောက်ကြီး ၃ ခု ဝန်းရံနေသောကြောင့် သဘာဝခံတပ်မြို့တစ်မြို့ ဖြစ်၏။

အရှေ့နှင့် အရှေ့မြောက်ဖက်တွင် ကစ်ဒရွန်ချောက်ကြီး သည် မြို့တော်ကို သံလွင်ပင်ကြီးများပေါက်ရောက်ရာ သံလွင်တောင်မှ ခြားထား၏။ အနောက်ဖက်တွင် တောင် ဖက်သို့တန်းသွားသော ဟင်နွန်(ဝါ)ဂီဟင်းနာချိုင့်ဝှမ်း ကြီးရှိသည်။ ယင်းမှာ ရှေးက ဖိနီရှန်လူမျိုးတို့ လူကိုသတ် ဖြတ်ယဇ်ပူဇော်ရာနေရာ ဖြစ်သည်။

ဂျေရှုစလင်မြို့ရိုးမှာ ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖျက်ဆီးခြင်းခံခဲ့ရ သည့်ပြင် အဖန်ဖန် ပြန်လည်ပြင်ဆင် တည်ဆောက်ခဲ့ရသော မြို့ရိုးဖြစ်၍ ယခု မြို့တံခါး ၈ပေါက်မှာ ၁၆ရာစုနှစ်က စူလ တန်ဘုရင်ဆော်လီမန် တည်ဆောက်ထားခဲ့သော တံခါးများ ဖြစ်၏။ မြို့၏ တောင်ဖက်တွင် ယဟူဒီလူမျိုးတို့ အထွတ် အမြတ်ထားရာ ဘုရားတန်ဆောင်းကြီးတစ်ခု၏ နံရံဟောင်း တစ်ခုရှိသည်။ ယင်းတန်ဆောင်းမှာ ယဟူဒီဘုရင်ကြီး ဆော် လမန်တည်ဆောက်ခဲ့သောအဆောက်အအုံကြီးတစ်ခုဟု ယုံ ကြည်ကြလေသည်။ သောကြာနေ့တိုင်း ယဟူဒီဘုရားဖူး တို့သည် ဤနံရံဟောင်းကြီးကို နဖူးနှင့်ကပ်လျက် ငိုကြွေးမြည် တမ်းကာ ရှေးခေတ်ဟောင်းက ယဟူဒီတို့ ခမ်းနားကြီးကျယ် ခဲ့ပုံကို အောက်မေ့တမ်းတလေ့ရှိသဖြင့် ငိုကြွေးရာတိုင်းဟု အမည်တွင် လျက်ရှိသည်။ ယင်းသည် ယဟူဒီတန်ဆောင်း ကြီးနေရာတွင် မွတ်စလင်တို့၏ အိုမာဖလီဝတ်ကျောင်းကြီး

ဂျူးဆလမ်းမြို့

ကိုကျောက်သားဖြင့်လှပစွာဆောက်လုပ်ထားလေသည်။ ဂျေရုစလင်မြို့တွင် ခရစ်ယာန်ဘုရားဖူးတို့ အထူးသွား ရော့ပိ ဖူးမျှော်တတ်သော နေရာကား ဟိုးလီးဆီး ပါးလခါး ဘုရားရှိခိုးကျောင်းဖြစ်၏။ ထိုကျောင်းတော်ရာမှာ ခရစ် တော်၏သင်္ချိုင်းရာဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ အမှန်စင်စစ် ခရစ်တော်အား ကားစင်တင်သတ်သော လက်ဝါးကပ်တိုင် တည်ရာ ခရစ်တော်အား မြှုပ်နှံရာနေရာတို့ကို မည်သူမျှ အတိအကျ မပြနိုင်ကြချေ။ သို့ရာတွင် မြင့်မြတ်သော နေရာကို ရည်မှန်း၍သာလျှင် ဖူးမြော်နေကြလေသည်။

မြို့တော်ဟောင်း၏ လမ်းများမှာ ကျဉ်းမြောင်းကောက် ကွေ၏။ မြို့ရိုးပြင်ဘက် ဆင်ခြေဖုံးများတွင် ကျယ်ပြန့်၍ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် သစ်ပင်စိုက်ထားသော လမ်းမ ကြီးများ၊ ဥယျာဉ်များနှင့် အဆောက်အအုံများရှိ၏။ မြို့ တော်၏ အကြီးဆုံးရပ်ကွက်သစ်မှာ ဂျက်ဖားတံခါးမကြီး၏ အနောက်ဘက်တွင်ရှိလေသည်။

ဘီစီ ၁၄၀၀ပြည့်နှစ်ခန့်တွင် ဤမြို့တော်ကို အီဂျစ်လက် အောက်ခံဘုရင်တစ်ပါးက အုပ်ချုပ်ခဲ့၏။ ထို့နောက် ဘီစီ

၁၀၀၀ ခန့်လောက်တွင် ဒေးဗစ်ဘုရင်သည် ဂျေရုစလင်ကို ယဟူဒီနိုင်ငံသစ်၏ မြို့တော်ပြုလုပ်ခဲ့လေသည်။ ဘီစီ ၅၈၆ ခုနှစ်တွင် ဗက်ဗီလုံးဘုရင် နက်ဗူခတ်နက်ဇာသည် ဂျေရု စလင်မြို့ကိုသိမ်း၍ မြို့သူမြို့သား အမြောက်အမြားကို ဖမ်းဆီး ခေါ်ဆောင်သွားလေသည်။ ပါရှင်းဘုရင် ဆိုင်းရပ်လက် ထက်တွင် မြို့သစ်ပြန်တည်၍ ဘီစီ ၄၄၅ ခုနှစ်လောက်တွင် မြို့ရိုးများကို အသစ်ပြန်လည်၍ ဆောက်လုပ်ခဲ့လေသည်။ တစ်ဖန် ဂျေရုစလင်မြို့သည် ဂရိဘုရင် အယ်လက်ဇန္ဒား -၁-ဂရိတ်လက်အောက်သို့ ကျရောက်ခဲ့ပြန်သည်။ နောင် အခါတွင် ဆီးရီးယန်းနှင့်အီဂျစ်ဘုရင်တို့ သူတစ်ပြန်ငါတစ်ပြန် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်း ခံခဲ့ရပြန်၏။ ဘီစီ ၆၃၇ နှစ်တွင် ရောမစစ်ဗိုလ်ကြီး ပွန်ပီက သိမ်းပိုက်ခဲ့၏။ ရောမတို့ လက် အောက်တွင် ယဟူဒီလူမျိုးများက ထကြွ ပုန်ကန်သဖြင့် မြို့ကို ၂ ကြိမ်မျှဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ခြင်းခံရ၏။ အေဒီ ၆၃၇ ခုနှစ်တွင် မွတ်စလင်တို့က သိမ်းပိုက်လိုက်၏။ ဂျေရုစလင် မြို့သည် တူရကီနှင့်အီဂျစ်လူမျိုးတို့ လက်ထဲမှ ၁၀၉၉ ခုနှစ် တွင် ကရူးဆိတ်စစ်ဆင်သူ ဥရောပဘုရင်များ၏လက်သို့ ကျ

ဂျူးဆလမ်းမြို့ရှိ ကျောက်သားဖြင့်ဆောက်လုပ်ထားသောအိုမာပလီ ဝတ်ကျောင်းကြီး

ရောက်ခဲ့ရ၏။ ၁၁၈၇ ခုနှစ်တွင် အာရပ်မွတ်စလင်ဘုရင် ဆဲလဒင်းက ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ခဲ့၍ ၁၅၁၇ ခုနှစ် တွင် တူရကီတို့ လက်ထဲသို့ ရောက် သွား၏။ ၁၁၈၇ နှစ်မှ ၁၁၉၇ ခု ဗြိတိ သျှစစ်တပ်များက သိမ်းပိုက်သည် အထိ မွတ်စလင်တို့လက်ထဲ၌ရှိခဲ့ ပေသည်။ (ဗြိတိသျှတို့ သိမ်းပိုက်ပြီး နောက် ဂျေရုစလင်၏သမိုင်းစဉ် အတွက် အဇူရီယယ် နိုင်ငံ-၅။)

ဂျေရုစလင်မြို့နှင့်ခရိုင်မှာ ယခုအခါ အစ္စရေးနိုင်ငံအစိုးရနှင့် ဂျော်ဒန် နိုင်ငံအစိုးရတို့ ခွဲဝေအုပ်ချုပ်လျက်ရှိ၏။ မြို့ဟောင်းကို ဂျော်ဒန်က ပိုင်၍ မြို့သစ် ကို အစ္စရေးကပိုင်သည်။ မြို့ဟောင်း တွင် အထွတ်အမြတ်နေရာ ၃၄ ခုရှိသည်။ မြို့သစ်၌မူ အထွတ်အမြတ်ထားရာနေရာ ၂ ခုသာရှိသည်။ ဂျေရုစလင်မြို့သည် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့မှစ၍ အဇူရီယယ်နိုင်ငံ၏ မြို့တော် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ လူဦးရေမှာ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင်ကောက်ယူခဲ့သော သန်းခေါင် စာရင်းအရ ၁၄၃၅၀၀ ဖြစ်လေသည်။

နယ်နိမိတ်အကြိမ်ကြိမ် ပြောင်းလဲခဲ့သော နိုင်ငံ

ဂျာမနီနိုင်ငံသည် ၁၈၇၁ ခုနှစ်မတိုင်မီက နိုင်ငံငယ်ကလေးများအဖြစ် အစိတ်စိတ်အပိုင်းပိုင်း ကွဲပြားလျက်ရှိ၏။ နိုင်ငံငယ်အချင်းချင်းလည်းစစ်ပြိုင်လျက် ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အခြေအနေမှာ နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ်စည်းရုံးမိသည်အထိ သမိုင်းစဉ် ကို ဤအကြောင်းရပ်တွင် ဖော်ပြထားပေသည်။

ဂျာမနီနိုင်ငံနှင့်သမိုင်း ။ ။ ဂျာမနီနိုင်ငံသည် ပထမနှင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တို့ကို မီးမွှေးခဲ့သော ဥရောပအလယ်ပိုင်း နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်၏။ (ကမ္ဘာစစ်၊ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ ကမ္ဘာစစ်-ရှု။) အနောက်ဘက်တွင် ပြင်သစ်၊ ဘယ်လဂျီ ယမ်နှင့်ဒတ်ချ်နိုင်ငံများ၊ အရှေ့ဘက်တွင် ပိုလန်နှင့် ချက်ကို စလိုဗားကီးယားနိုင်ငံများ၊ တောင်ဘက်တွင် ဆွစ်ဇာလန်နှင့် ဩစတြီးယားနိုင်ငံများ၊ မြောက်ဘက်တွင် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ၊ မြောက်ပင်လယ်နှင့် ဗောလတစ်ပင်လယ်တို့ ဝန်းရံလျက် ရှိသည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်မှာ ၂၀ ရာစုနှစ်အတွင်း စစ်မက် ဖြစ်ပွားမှုများကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြောင်းလဲခဲ့ရလေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် နိုက်ဆဲ နှင့်အိုဒါမြစ်များ အရှေ့ဘက်ရှိ ဂျာမန်နယ်များကို ပိုလန်နိုင်ငံ သို့လည်းကောင်း၊ ကေးနစ္စတတ်မြို့တော် (ယခုအခေါ် လီနင် ဂရက်မြို့)အပါအဝင် အရှေ့ပရပ်ရှားပြည်နယ်၏ မြောက်ဘက် ပိုင်းကို ရုရှနိုင်ငံသို့လည်းကောင်း၊ ပေးလိုက်ရသဖြင့် ယခုအခါ နိုက်ဆဲနှင့်အိုဒါမြစ်များမှာ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏အရှေ့ဘက် နယ် နိမိတ် ဖြစ်နေလေပြီ။ သို့သော် အိုဒါမြစ်ဝရှိ ရုတက်တင်မြို့ကိုမူ နယ်နိမိတ်အတွင်း မသွင်းခဲ့ချေ။ တစ်ဖန် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် အပြီး၌ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင် ၁၃၈၀၈၀ ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်နှင့် ပြင်သစ်တို့က မိမိတို့ သိမ်းပိုက်ထားသော ဂျာမန်နယ်များကိုစုပေါင်း၍ ပြည် ထောင်စုသမ္မတဂျာမန်နိုင်ငံခေါ် အနောက်ဂျာမနီနိုင်ငံ အဖြစ် ကြေညာသောအခါ ရုရှတို့ကလည်း ထိုနှစ် အောက်တိုဘာ လ ၇ရက်နေ့မတိုင်မီ မိမိတို့သိမ်းပိုက်ထားသော ဂျာမန် နယ်များကို ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတဂျာမန်နိုင်ငံခေါ် အရှေ့ဂျာမနီနိုင်ငံအဖြစ် ကျေညာလိုက်သည်။ အနောက် ဂျာမန်၌ဘာဗေးရီးယား၊ ဘားဒင်ဗာတင်ဗတ်၊ ဗရီးမင်း၊ ဟမ်း ဗတ်၊ ဟက်ဆီ၊ ဆက္ကဆွန်နီအောက်ပိုင်း၊ ရိုင်းလန်၊ ဝက်စ ဖေးလီးယားရှလဲဇွစ်ဟိုလစတိုင်နယ်များပါဝင်၍ အရှေ့ဂျာမနီ ၌ ဗရန်ဒင်ဗတ်၊ မက္ကလင်ဗတ်၊ ဆက္ကဆွန်နီ၊ ဆက္ကဆွန် နီအန်ဟော့၊ သူရင်းဂျီးယားနယ်များပါဝင်ကြသည်။ အနောက် နှင့် အရှေ့ဂျာမန်နိုင်ငံများ၏ အကျယ် အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင် ၉၆၇၀၀ နှင့် ၄၁၃၈၀ အသီးသီးတို့ ဖြစ်ကြလေသည်။

ဂျာမန်လူမျိုးများသည် ရုရှနိုင်ငံတောင်ပိုင်း မြက်ခင်းပြင် ဒေသတွင်နေထိုင်ခဲ့ကြသူတို့၏ အဆက်အနွယ်များဖြစ်ဟန် တူသည်။ ဘီစီ ၁၁၃ ခုနှစ်လောက်က ဥရောပတစ်ခွင်တွင်

လှည့်လည်သွားလာနေခိုက် ရောမလူမျိုးများနှင့် မကြာခဏ စစ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြရဖူးသည်။ ထို့နောက်နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ အကြာတွင် ဂျေ့ဒါ၊ ဖရန်၊ ဖရီးရှန်း၊ ဆက္ကဆွန်၊ ဗင်းဒေါ စသောဂျာမန်အဆက်အနွယ် လူမျိုးစုများက ရောမ နိုင်ငံတော် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်၍ နေထိုင်ခဲ့ကြပြီးနောက် ဖရန်လူမျိုးများမှာ ရှားလမ်းနီးဘုရင် လက်အောက်၌ နိုင်ငံထူထောင်၍ ကြီးပွားလာကြသည်။ (ရှားလမ်းနီးဘုရင်- ရှု။) အေဒီ ၈၄၃ ခုနှစ်တွင် ယင်းနိုင်ငံတော် ပျက်စီးသော အခါ၌ ပြင်သစ်နှင့် ဂျာမနီဟူ၍ သီးခြားနိုင်ငံ ၂ခု ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ၈၄၃ခုနှစ် နောက်တွင် နှစ်ပေါင်း ရာပေါင်းများစွာ ဂျာမနီကို နယ်ပယ်များခွဲ၍ အုပ်ချုပ်ခဲ့၏။ ယင်းသည့် နယ်ပယ်များမှာ ဂျာမန်လူမျိုး တစ်စုစီ နေထိုင်ရာဖြစ်၍ ဘာဗေးရီးယား၊ ဆွေဗီးယား၊ ဖရန်ကိုး နီးယားနှင့်ဆက္ကဆွန်နီတို့သာ နယ်ပယ်ကြီးများ ဖြစ်လေ သည်။ ဖရန်နိုင်ငံပြည့်ရှင် ဘုရင်ရှားလမ်းနီး၏ အဆက် အနွယ်များ ပြတ်သွားသောအခါ ဂျာမန်နိုင်ငံကို ဂျာမန်နယ် စားပယ်စားများအထဲမှ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားသော ဘုရင်များက အုပ်စိုးခဲ့သော်လည်း တန်ခိုးမကြီးသော မင်းများ လက်ထက်၌ နယ်စားပယ်စားများမှာ မိမိတို့နယ်ကလေး များကို လွတ်လပ်စွာ အုပ်ချုပ်နိုင်သော အခွင့်အရေးများ ရှိကြလေသည်။ ဂျာမန်ဘုရင် ပထမ အော့တိုး (ခရစ် ၉၁၂ -၉၇၃)၊ ပထမဖရက်ဒရစ် (၁၁၂၄-၉၀) နှင့် ဒုတိယ ဖရက် ဒရစ်(၁၁၉၄-၁၂၅၀)နှင့် ပထမမက္ကဆီဗီလျံဘုရင် (၁၄၉၃-၁၅၁၉)တို့မှာ တန်ခိုးကြီးသောမင်းများဖြစ်သည်။ သို့သော် ဂျာမန်နိုင်ငံအပြင် ဟော်လန်၊ စပိန်၊ ဩစတြီးယား၊ နေပယ်၊ စစ္စလီနှင့် အမေရိကတိုက်ရှိ နယ်ပယ် အများ အပြားကိုပါ အုပ်ချုပ်ခဲ့ရသည့် ပဉ္စမချားဘုရင် (၁၅၀၀-၅၈) ပင်လျှင် မာတင်လူသာ စတင်ခဲ့သော ခရစ်ယာန် သာသနာ့ အရေးတော်ပုံကို မနှိမ်နင်းနိုင်ခဲ့ပေ။ ယင်းအရေးပုံကြောင့် အနှစ်သုံးဆယ်စစ်ပွဲ(၁၆၁၄-၄၈) ဖြစ်ပွားခဲ့သဖြင့် ဘုရင်၏ အာဏာကျဆုံးကာ မြို့စားများ တွင်ကျယ်လာပြန်သည်။ နပိုလီယန်စစ်ပွဲများအပြီးတွင်ကျင်းပခဲ့သော ဗီယင်နာညီလာခံ (၁၈၁၄-၁၅)က ဂျာမန်နယ်များကို စုရုံးစေ၍ နယ်အကြီး အကဲများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သော လွှတ်တော်ဖြင့် အုပ်ချုပ်သည့် ဂျာမန်ပြည်ထောင်စုတစ်ခုကို တည်ထောင်ခဲ့ ကြလေသည်။ ၁၈၄၈ ခုနှစ်တွင် လစ်ဗရယ်အဖွဲ့ဝင် များက အင်အားတောင့်တင်းသည့် တစ်ခုတည်းသော

ဂျာမနီနိုင်ငံနှင့်သမိုင်း

ဂျာမနီနိုင်ငံနှင့် ဒီမိုကရေစီ အစိုးရ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တော်လှန်သံကြွခဲ့ကြ၏။ သို့သော် ယင်းတို့က ပရပ်ရှားဘုရင် ၁၇၁၅ ဘုရင်အရက်ဒရစ်ဝီလျံ(၁၈၄၀-၁၈၆၁)အား ဂျာမန် ဧကရာဇ် အဖြစ်ခံယူရန် အပ်နှင်းခဲ့ရာတွင် ငြင်းပယ်ခဲ့သဖြင့် မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။

ဂျာမနီနိုင်ငံတော်ဟူ၍ မယ်မယ်ရရ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမှာ ပရပ်ရှားနိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီး ဗစ်စမတ်၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ပင်ဖြစ်သည်။ (ဗစ်စမတ်-ရှူ) ဗစ်စမတ်သည် ၁၈၆၆ ခုနှစ်တွင် ဩစတြီးယားကိုနှိမ်နှင်းပြီးလျှင် ဩစတြီးယား အပေါင်းအပါ နိုင်ငံငယ်ကလေးများဖြစ်သော ဟန်နိုဗာ၊ ဟက်ဆီကက်ဆယ်၊ နက်ဆောတို့ကို ပရပ်ရှားနိုင်ငံတွင်းသို့ သွတ်သွင်းခဲ့၏။ ထို့နောက် မိန်းမြစ်မြောက်ဘက်ရှိ အခြားဂျာမန် နိုင်ငံကလေးများသည် ပရပ်ရှားနှင့်အတူ ပူးပေါင်းကာ မြောက်ဂျာမနီပြည်ထောင်စု(၁၈၆၇)ကို ဖွဲ့စည်း၏။ လေးနှစ်အကြာတွင် ဗစ်စမတ်၏ပရိယာယ်ကြောင့် ပြင်သစ်နှင့် စစ်ဖြစ်ခဲ့လေရာ အယ်လဆက်နှင့်လိုရိန်းနယ်များကို ရလိုက်ပြီးလျှင်တောင်ပိုင်းဂျာမန် နိုင်ငံငယ်များလည်း ပရပ်ရှားနှင့် ပူးပေါင်းလာကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ၁၈၇၁ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့မှစ၍ ဂျာမန်နိုင်ငံတော်ကြီး စတင် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် ပရပ်ရှားဘုရင်လည်း ဂျာမန်ဧကရာဇ်ဖြစ်လာခဲ့လေ၏။ နိုင်ငံတွင်း၌ ပြည်သူတို့ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရသည့် ရိုက်စတက်ခေါ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် တည်ထောင်ထားရှိသော်လည်း တကယ့်အာဏာမှန်မှာ နန်းရင်းဝန် ၌သာရှိလေသည်။ ပထမဝီလျံ(၁၈၇၁-၈၈) နှင့် တတိယ ဖရက်ဒရစ်(၁၈၈၈)ဧကရာဇ်ဘုရင်များ၏ လက်ထက် များတွင် နန်းရင်းဝန်ကြီး ဗစ်စမတ်၏ခေါင်းဆောင်မှုဖြင့် ဂျာမန်နိုင်ငံမှာ လျင်မြန်စွာ အင်အားကြီးမားလာကာ စက်မှုလက်မှုဘက်တွင်လည်း များစွာတိုးတက် ထွန်းကားလာသည်သာမက အာဖရိကတိုက်၊ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာများ၌ နယ်ပယ်အများအပြား ပိုင်ဆိုင်ခဲ့လေသည်။ ဂျာမန်ဧကရာဇ် ဒုတိယကိုင်ဇာဝီလျံ (၁၈၅၉-၁၉၁၄)၏ လက်ထက်တွင် ဗစ်စမတ်မှာ ရာထူးမှထုတ်ပယ်ခြင်းခံရ၍ ထိုမင်း၏ လောဘတစ်ကြီး နယ်ချဲ့လိုမှုကြောင့် အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျပန်တို့နှင့် ပထမကမ္ဘာစစ်(၁၉၁၄-၁၈)ဖြစ်ပွားခဲ့ရလေတော့သည်။ ဤစစ်

ကိုရှုံးခဲ့သော ဂျာမန်နိုင်ငံသည် ၁၉၁၉ ခုနှစ်၊ စစ်ပြေငြိမ်းစာချုပ်အရ စစ်အင်အားကို လျှော့ပေါ့ရကာ စစ်လျော်ကြေးများ အဆမတန်ပေးခဲ့ရသည့်ပြင် ယခင်က မိမိပိုင်ခဲ့သော နယ်ပယ်အားလုံးကိုလည်း စွန့်လွှတ်လိုက်ရ၏။ ဂျာမန်ဧကရာဇ် ဒုတိယကိုင်ဇာဝီလျံလည်း ဟော်လန်နိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ခဲ့ရလေသည်။

၁၉၁၉ ခုနှစ်မှစ၍ ဂျာမန်နိုင်ငံသည် အခြေခံဥပဒေသစ်ဖြင့် သမ္မတနိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ စစ်ပြီးဂျာမန်အစိုးရမှာ ရင်ဆိုင်လာသော ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို မဖြေရှင်းနိုင်သဖြင့် လူထုအယုံအကြည်နည်းလာသည်တွင်အဲဒေါ့ဟစ်တလာခေါင်းဆောင်သော နာဇီ(နတ်ဆီ)ပါတီခေါ် အမျိုးသားဆိုရှယ်လစ် ဂျာမန်အလုပ်သမားပါတီက ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင်တဖြည်းဖြည်း တန်ခိုးအာဏာ ကြီးမားလာခဲ့လေသည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ဟစ်တလာသည် ဂျာမန်နိုင်ငံ၏ သမ္မတနှင့်ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးများကို ပူးတွဲလက်ခံ၍ ဖျူအာရာခေါ် ခေါင်းဆောင်ဘွဲ့ကိုခံယူလိုက်ခြင်းဖြင့် အာဏာရှင်ဖြစ်လာခဲ့လေ၏။ (ဟစ်တလာ၊ အဲဒေါ့-ရှူ) ဟစ်တလာသည် ပထမကမ္ဘာစစ်ရှုံးခဲ့ရသော ဂျာမန်နိုင်ငံအားနိုင်ငံကြီး အဖြစ် မူရင်းအခြေသို့ ပြန်ရောက်စေလိုသည်သာမက ဂျာမန်စကားပြောသောလူအားလုံးကို သိမ်းသွင်း၍ မဟာဂျာမန်နိုင်ငံကြီး တည်ထောင်လိုသောဆန္ဒလည်းရှိသည်။ နိုင်ငံအားအာဏာရှင်စနစ်ဖြင့်အုပ်ချုပ်ရာ၌ ဂျာမန်ရှိ လူထုအဖွဲ့အစည်း အားလုံးမှာ နာဇီပါတီ၏ အလံတော်အောက်သို့ စည်းရုံးခဲ့လေသည်။ နာဇီပါတီအား ဆန့်ကျင်သော အတိုက် အခံများမှာ ကွပ်မျက်ခြင်း၊ အကျဉ်းချခြင်းခံရလေသည်။ အထူးသဖြင့်

ဂျာမန်နိုင်ငံတည်နေရာပြမြေပုံ

ဂျာမနီနိုင်ငံနှင့်သမိုင်း

ယဟူဒီလူမျိုးများသည် နာဇီပါတီ၏လုပ်ငန်းစဉ်များကို အားပေးကူညီခြင်းမပြုသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟစ်တလာကိုယ် တိုင်ကလည်း ပထမကမ္ဘာစစ်မှဖြစ်ပေါ်ခဲ့သောဂျာမနီရှိ ဘေး ဒုက္ခများမှာ ယဟူဒီတို့၏ပယောဂနှင့်မကင်းဟုယူဆထားသ ဖြင့်လည်းကောင်း များစွာနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းခံရလေ၏။

ဟစ်တလာခေါင်းဆောင်သော ဂျာမန်အစိုးရသည် ၁၉၃၅ ခုနှစ်၌ နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းကြီးမှ နုတ်ထွက်ကာ ၁၉၃၉ ခု နှစ် စစ်ပြေငြိမ်းရေးစာချုပ်ကို ဖောက်ဖျက်၍ ဂျာမနီစစ်အင် အားကို ပြန်လည်ထူထောင်လေ၏။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် မတ်လ တွင် ဩစတြီးယားနိုင်ငံအားသိမ်းယူကာ ဂျာမန်နယ်တစ်နယ် အဖြစ်ကြေညာ၏။ စက်တင်ဘာလတွင် ချက်ကိုစလို ဗား

ဗာဗေးရီးယားနယ်ရှိ ထင်ရှားသောရဲတိုက်ကြီး

ဟမ်းဗတ်မြို့ရှိ မြို့တော်ခန်းမအဆောက်အအုံ

ကီးယားနိုင်ငံပိုင် ဆူဒေတင်နယ်များကိုလည်း သိမ်းယူ လိုက် ပြန်လေသည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၁ရက်နေ့၌ ပိုလန်နိုင်ငံအား ဂျာမန်တို့ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ကြသည်တွင် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်တို့နှင့်ဒုတိယကမ္ဘာစစ် စတင် ဖြစ်ပွားခဲ့ လေရာ အီတလီနှင့်ဂျပန်တို့က ဂျာမန်ဘက်မှပါဝင် တိုက်ခိုက် ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၄၁ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အမေရိကန် ပြည် ထောင်စုသည် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်တို့နှင့် ပူးပေါင်း၍စစ် ထဲဝင် လေသည်။ စစ်ဖြစ်စဉ် ဂျာမန်တပ်များမှာ အောင်ပွဲများ ရ၍ ၁၉၄၂ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှကျွန်းစု၊ စပိန်၊ ပေါ်တူဂီ၊ ဆွစ် ဇာလန်၊ ဆွီဒင်နှင့် ရုရှနယ်များမှတစ်ပါး ကျန်ဥရောပ

တစ် တိုက်လုံးမှာ ဂျာမန်တို့လက်အောက်သို့ ကျရောက်ခဲ့လေ သည်။ သို့သော် ရုရှနိုင်ငံသို့ချီတက်ခဲ့သော ဂျာမန်တပ်များ နှင့် အာဖရိကစစ်မျက်နှာ အယ်အားလမိန်းအရပ်ရှိ နာမည် ကျော် ဂျာမန်စစ်သေနာပတိချုပ် ရွမ်းမဲ၏တပ်များ မရှုမလှ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသဖြင့် ၁၉၄၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှစ၍ ဂျာမန်တို့ တဖြည်းဖြည်း စစ်ရေးနိမ့်လာခဲ့သည်မှာ မိမိတို့နိုင်ငံကို အ သေ အလဲကာကွယ်ရသည့်အခြေအနေသို့ပင် ဆိုက်ရောက်ခဲ့ လေ၏။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်ဦးကစ၍ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်နှင့် ပြင်သစ်တပ်များက အနောက်ဘက်မှလည်းကောင်း၊ ရုရှတပ် များက အရှေ့ဘက်မှလည်းကောင်း ဂျာမန်နိုင်ငံအားဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ကြသည်တွင် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊မေလ ၈ ရက်နေ့၌ ဂျာမန်တို့ခြွင်းချက်မရှိ လက်နက်ချလိုက်ရလေသည်။ စစ်ပြီး သောအခါ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်နှင့်ရုရှတို့က ဂျာမနီနိုင်ငံကို ခွဲဝေအုပ်ချုပ်ခဲ့ကြလေ၏။

ဂျာမနီနိုင်ငံသည် လတ္တီတွဒ် ၅၅ ဒီဂရီမြောက်မှ ၄၇ဒီဂရီ မြောက်နှင့် လောင်ဂျီတွဒ် ၆ ဒီဂရီအရှေ့မှ ၁၅ ဒီဂရီအရှေ့အ တွင်း၌တည်ရှိ၍ စတုရန်းမိုင် ၁၃၈၀၈၀ ကျယ်ဝန်းလေသည်။ မြောက်ဖက်ပိုင်းတွင် ရုရှနိုင်ငံမှ အင်္ဂလိပ်ရေလက်ကြားကြီး အထိမျှကျယ်ဝန်းသော မြေနိမ့်လွင်ပြင်ရှိပြီးလျှင် အမ်း၊ ဗေဇာ၊ အဲလဗ၊ အိုဒါနှင့်ဗစ္စတျာလာစသောမြစ်များ ဖြတ်သန်းစီးဆင်း ကြ၍ မြောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက်၌ ကီး၊ ဗရီးမင်း၊ ဟမ်းဗတ်စသော ဆိပ်ကမ်းမြို့ကြီးများ ရှိလေသည်။ ဤလွင် ပြင်၏ အရှေ့ဘက်ဒေသတွင် သင်းဝင်ပင်၊ စပရုနှင့်ပိုင်းထင် ရှူးပင်များပေါက်၍ အင်းအိုင် အများအပြားရှိ၏။ သဲဆန်

ဂျာမနီနိုင်ငံနှင့် သမိုင်း

သောမြေကြီးနှင့် ပြင်းထန်သော ရာသီဥတုတို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာ၏အကူအညီဖြင့်သာ ရိုင်းစပါး၊ မုယောစပါး၊ အားလူးနှင့် မြင်းစားဂျုံများကို စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ မြင်း၊ သိုး၊ ဝက်နှင့် ကျွဲ၊ နွား တိရစ္ဆာန်များကိုလည်း မွေးမြူကြသည်။

တောင်ပိုင်းဒေသ၌ မြေဩဇာကောင်းသောတောင်ကြားများ သစ်တောထူထပ်သောတောင်ကုန်းများနှင့် တောင်များရှိသည်။ သင်းဝင်ပင်၊ ဝက်သစ်ချပင်၊ ဘုဇပတ်ပင်၊ ပိုင်းနှင့် စပရစ်သော ထင်းရှူးပင်မျိုးများ ပေါက်ရောက်ပြီးလျှင် ဂျုံ၊ ဂုန်လျှော်နှင့် ဆေးတို့ကိုစိုက်ပျိုး၍ စပျစ်ခြံများကိုလည်း အနှံ့အပြားတွေ့ ရ၏။ သစ်တောများမှရသော သစ်များကိုဖောင်ဖွဲ့၍ သစ်လုပ်ငန်းရှိရာမြို့များသို့ ရိုင်းမြစ်ကြောင်းမှ မျောချကြသည်။ ရှုမျှော်ခင်းကောင်းများနှင့် သမိုင်းဝင်ထင်ရှားသောရှေးဟောင်းအဆောက်အအုံများကို ဤသို့ အများအပြား တွေ့နိုင်လေသည်။ ဤတောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းအကြား ရိုင်းနယ်၊ ဝတ်စဖေးလီးယားနယ်၊ ဆီလီးရှားနယ်၊ ဆက္ကဆွန် ခရိုင်များအစရှိသည်တို့ပါဝင်သော အလယ်ပိုင်းဒေသတို့တွင် ကျောက်မီးသွေး ပေါများသဖြင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ အလွန်ထွန်းကားသည်။

ရာသီဥတုမှာ မြောက်ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းမှ အရှေ့တောင်အရပ်သို့တိုင်အောင် ဒေသ အလိုက် တဖြည်းဖြည်းပြောင်းလဲလျက် ရှိလေသည်။ဆောင်းရာသီတွင် အရှေ့ဘက်မှ အလွန်အေးမြသော လေတိုက်ခိုက်သဖြင့် ရေခဲသည်။ နွေရာသီတွင် မြောက်ပိုင်းထက် တောင်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းတို့က ပိုပူ၍ အပူရှိန်အများဆုံးမှာ ၈၀ ဒီဂရီ ဖာရင်ဟိုက်ဖြစ်သည်။ မိုးမှာတစ်နှစ်ပတ်လုံး သင့်တင့်စွာ ရွာသော်လည်း နွေရာသီ၌သာ အများအပြား ရွာလေ့ရှိပြီးလျှင် မြောက်ပိုင်းထက်တောင်ပိုင်းတွင် ပို၍ မိုးကောင်းသည်။ မြောက်ပိုင်း လွင်ပြင်ဒေသများ၌ မိုးရေချိန် ၂၅ လက်မရှိ၍ တောင်ပိုင်း၌ လက်မ ၄၀ မှ ၅၀ အထိ ရှိလေသည်။

ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ ၅ ပုံ ၃ ပုံမှာ စိုက်ပျိုးနိုင်သော ဧရိယာဖြစ်၍ ၄ ပုံ ၁ ပုံမှာ သစ်တောများဖြစ်သည်။ သစ်များအထွက် စုစုပေါင်းမှာ ၅၈၀၀၀၀၀၀၀၀ ကုဗပေ ဖြစ်သည်။ ကျောက်မီးသွေးများစွာ ထွက်သည်မှတစ်ပါး သံ၊ ဓာတ်ဆီ၊ ကြေးနီစသော တွင်းထွက်ပစ္စည်းများချို့တဲ့ သည်။ သိပ္ပံပညာ

ထွန်းကားသော နိုင်ငံဖြစ်သည့်အလျောက် ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ အလယ်ပိုင်းဒေသနှင့် မြောက်ပိုင်းလွင်ပြင်ဒေသတို့ ဆုံဆည်းရာနယ်စပ်တွင် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ အကြီးအကျယ် ထွန်းကားသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို အဖိုးနှုန်းချိုသာစွာဖြင့်သုံးစွဲနိုင်သောအခါ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများမှာလည်း နိုင်ငံအတွင်း ပျံ့နှံ့ခဲ့သည်။ ဆက္ကဆွန်နီနှင့် သူရင်းဂျီးယားနယ်များမှာ ဂျာမနီအလယ်ပိုင်းရှိ စက်မှုလက်မှုထွန်းကားရာ နယ်ပယ်ကြီးများဖြစ်၍ အထည်အလိပ် ရက်လုပ်သော စက်ရုံများလည်းရှိသည်။ ရူးဝါးဒေသ၊ ရိုင်းမြစ်ညာဒေသနှင့် နက္ကာမြစ်ဝှမ်းဒေသများမှာ ရိုင်းဒေသ၏စက်မှုလက်မှုနယ် ဖြစ်လေသည်။ ထိုဒေသတွင် ကျောက်မီးသွေးများစွာထွက်သည့်အပြင် ဓာတုဗေဒလုပ်ငန်းများ၊ အထည်အလိပ်နှင့် သံထည်များထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံများလည်း အမြောက်အမြား တွေ့ရှိရလေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်(၁၉၁၄ -၄၅)အပြီး ဂျာမနီနိုင်ငံအား နှစ်ခြမ်းခွဲလိုက်သောအခါ၌ ၁၉၅၄ခုနှစ်၊ သန်းခေါင်စာရင်းအရ အရှေ့နှင့်အနောက်ဂျာမနီနိုင်ငံများတွင် လူဦးရေ ၁၇၆၀၀၀၀၀ နှင့် ၄၉၆၅၂၀၀၀ အသီးသီးရှိကြ၍ လူအများစုမှာ ခရစ်ယာန်များဖြစ်လေသည်။ ဘာလင်မြို့တော်ကိုလည်း အရှေ့အနောက်ခွဲထားပြန်ရာ အရှေ့ဘာလင်၌ လူဦးရေ (၁၉၅၄ ခုနှစ်) ၁၁၇၅၀၀၀ ရှိ၍ အနောက်ဘာလင်၌ ၂၁၉၄၆၀၀ ရှိသည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်ဦးတွင် အနောက်ဂျာမနီသည် အချုပ်အခြာအာဏာကို ပြန်လည်ရရှိကာ မြောက်အတ္တလန္တိတ်စာချုပ်ဝင် နိုင်ငံ ဖြစ်နေလေပြီ။

၁၈၉၁ခုနှစ်က ဂျာမန်ဧကရာဇ်ဘုရင် ပထမဝီလျံဘာလင်မြို့ထဲသို့ချီတက်လာပုံ

ဂျာမန်စာပေသမိုင်း

အင်ဒိုယူရိုပီယန် ဘာသာမျိုးရင်း (၀၁) အာရိယန်ဘာသာမျိုးရင်းမှ ပေါက်ပွားခဲ့သော ဂျာမန်ဘာသာစာပေတွင် 'ဟစ်လဒ်ဗရန်း'လင်္ကာကြီးခေတ်မှစ၍ အဆင့်ဆင့်တိုးတက်လာပုံကို ဤအကြောင်းရပ်၌ဖော်ပြထားသည်။ လူသာ၊ ဂါတာ၊ ရှီးလား၊ လုဒဗစ် စသောပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဂျာမန်စာပေသမိုင်းတွင် ထင်ရှားသူများ ဖြစ်ပေသည်။

ဂျာမန်စာပေ။ ။ဘာသာစကားရပ်ပညာအလိုအားဖြင့် ဂျာမန်ဘာသာသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ စကန်ဒီနေဗေးယန်းဘာသာ၊ ဂရိဘာသာ၊ အိုင်ရေးနီယန် ဘာသာ၊ သက္ကဋဘာသာ စသည်တို့၏ အရင်းခံဖြစ်သော အင်ဒိုယူရိုပီယန်ဘာသာမျိုးရင်းတွင် အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ။ အချို့ဘာသာစကားရပ်ပညာရှင်တို့က အင်ဒိုယူရိုပီယန် ဘာသာမျိုးရင်းကိုပင် အာရိယန်ဘာသာမျိုးရင်းဟု ယနေ့တိုင် ခေါ်ဆိုလျက်ရှိကြသည်။ ထိုဘာသာမျိုးရင်းမှခွဲလာသော ရှေးဟောင်းဂျာမန်ဘာသာကို လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ခန့်က စကန်ဒီနေဗီးယား တောင်ပိုင်းနှင့် ဒိန်းမတ်နယ်တို့တွင် ပြောဆိုကြသည်။ ထို့နောက်၌ ကား ယင်းရှေးဟောင်း ဂျာမန်ဘာသာသည် ဒေသအလိုက် ကွဲပြားပြန်ရာအထက်ပိုင်း ဂျာမန်ဘာသာနှင့် အောက်ပိုင်းဂျာမန်ဘာသာဟူ၍ ဖြစ်လာပြန်သည်။ အထက်ပိုင်း ဂျာမန်ဘာသာကိုဂျာမနီအလယ်ပိုင်းနှင့်တောင်ပိုင်းကုန်းမြင့်ဒေသများ၌ ပြောဆိုကြသည်။ အောက်ပိုင်း ဂျာမန်ဘာသာကိုမူ ဂျာမနီမြောက်ပိုင်းအနိမ့်ဒေသများ၌ ပြောဆိုကြသည်။ ယခုခေတ်ဂျာမနီနိုင်ငံအနှံ့အပြား၌ အထက်ပိုင်းဂျာမန်ဘာသာလျှင် လွှမ်းမိုး၍ နေလေသည်။

နိုင်ငံရေးဝါဒကို ကမ္ဘာဖြင့်ထုတ်ဖော်သူ ဟိုင်းနရစ်ဟိုင်းန

လူမျိုးတစ်မျိုး၏စာပေကို မူလမှစ၍ စစ်ဆေးသုံးသပ်ကြည့်လျှင် မူလတွင်ပါးစပ်မှ ရွတ်ဖတ်သီဆိုသော ရာဇဝင်သမိုင်းမော်ကွန်းတို့မှအစပြုသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ဤဓမ္မတာအတိုင်း ခရစ်ယာန်အယူဝါဒထွန်းကားလာသော ရှားလမိန်းဧကရာဇ်ဘုရင်လက်ထက်မတိုင်မီ ဂျာမန် (၀၁)ဂျာမန်နွယ်လူမျိုးစုတို့၏ စာပေမှာ နှုတ်ဖြင့်သီဆိုသော စာပေဖြစ်သည်။ ယင်းတို့သီဆိုကြသော သမိုင်း၊ လင်္ကာ၊ မော်ကွန်းစသည်တို့မှာ နတ်များ၊ အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်များက ဘီလူးကုမ္ဘာ၏ ရက္ခိုက်တို့ကို မည်သို့ နှိမ်နင်းကြောင်းကို ဖွဲ့နွဲ့၏။

ဤသို့နှုတ်ဖြင့် သီဆိုကြသော လင်္ကာမော်ကွန်းတို့သည် သားစဉ်မြေးဆက်အထိ ဆက်လက်တည်ရှိခဲ့ရာ အက္ခရာဖြင့်ရေးသားသော ခေတ်ရောက်သော် ရေးသောစာပေအနေဖြင့် ထွန်းကား၍လာပြန်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ နှုတ်ဖြင့်သီဆိုခဲ့သည်ကို စာဖြင့်မှတ်တမ်းတင်သော သာဓကတစ်ရပ်မှာ ခရစ်နှစ် ၈၀၀ လောက်ကရေးသားသည့် ဟုယူဆရသည့် 'ဟစ်လဒ်ဗရန်း ၃' လင်္ကာကြီးဖြစ်သည်။ ထိုလင်္ကာတွင် သားအဖနှစ်ဦးတို့ စစ်ထိုး၍ ကြေကွဲဖွယ်ဖြစ်ရသည်ကို ဖွဲ့နွဲ့ထား၏။

အက္ခရာပေါ်ပြီဟု ယူဆရသော ခရစ် ၇၅၀ ခုနှစ်မှသည် ၁၀၅၀ ပြည့်နှစ်အထိ ခေတ်မှာ ရှေးဟောင်း အထက်ပိုင်း ဂျာမန် စာပေခေတ်ဖြစ်လေသည်။ ထိုခေတ်အတွင်းတွင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေများ ထွန်းကားခဲ့သည်။ နှိုင်းယှဉ်ပြရသော် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ဘုရားဟောသုတ္တန်ဒေသနာတို့ကို ပါဠိမှမြန်မာသို့ အနက်ပြန်၍ ပျို့အစောင်စောင်ဖွဲ့ဆိုသီ ကုံးကြသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်၌ သမ္မာကျမ်းစာတို့ကို လက်တင်ဘာသာမှ ဂျာမန်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုကြသည်။ ခရစ် ၈၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဓမ္မသတ်ကျမ်းကို အလင်္ကာဖြင့် သီကုံးရေးဖွဲ့သည်။

ခရစ် ၁၁၀၀ နှင့် ၁၂၀၀ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ဂျာမန်သူရဲကောင်းတို့ထွန်းကား၍ တန်ခိုးအရှိန်အဝါကြီးလာကြသည်။ ထိုသူရဲကောင်းတို့သည် ကရူးဆိတ်ခေါ် အယူဝါဒနှင့်စပ်လျဉ်းသောစစ်ပွဲများ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ဒေသအနှံ့အပြားသို့ရောက်ပေါက်လာကြသည်။ ဤသို့ မိမိနိုင်ငံ၏အပြင်ဖက်၌ ရှိသောအခြားနိုင်ငံသူရဲကောင်းများနှင့် တွေ့ဆုံ၍ နှီးနှောခွင့်ရလေသော် ဂျာမန်သူရဲကောင်းတို့သည် ပြင်သစ်၊ ရောမ၊ ဂရိစာပေ အရသာတို့ကို မိမိနိုင်ငံတွင်း၌ ဖြန့်ချိလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ထရိုဂျန်စစ်ပွဲအကြောင်း၊ အယ်လက်ဇန္ဒာဘုရင်၏ စွန့်စားခြင်းအကြောင်း၊ အီးနီးယပ်၏ ခရီး

ဂျာမန်စာပေ

လှည့်ခြင်းအကြောင်း စသည်တို့သည် ဂျာမန်စာပေ၌လည်း တွေ့ရှိလာရသည်။အထူးသဖြင့် ထိုခေတ်က ပြင်သစ်နိုင်ငံ တွင် အလင်္ကာနည်းသစ်တစ်ခုသည် ခေတ်စားခဲ့သည်။ ထို အလင်္ကာနည်းသစ်သည် ဩကာသလောကအဝန်းနှင့် အ

သမ္မာကျမ်းစာကိုဘာသာပြန်ခဲ့သော မာတင်လူသာ

ချစ်ကို ဦးစားပြုကာ ဖွဲ့နွဲ့သောသဘောရှိသည်။ ဤသည်ကို အတုယူ၍ ဂျာမန်စာပေလောကတွင် အချစ်ကိုဖွဲ့နွဲ့သော မှာတမ်းရတုမျိုး ထွန်းကားလာခဲ့သည်။

ခရစ် ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်တိုက်၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ နန်းတွင်းဇာတ် တော်ကြီးများ ကဲ့သို့သော နန်းတွင်းအက်ပစ်ကဗျာများ ထွန်း ကားလာပြန်လေသည်။ ဤခေတ်၌လည်း ပြင်သစ်စာ ပေ အရှိန်ဩဇာသည် လွှမ်းမိုးလျက်ပင်ရှိခဲ့သည်။ ထိုနန်း တွင်း ကဗျာတို့တွင် သူရဲကောင်းတို့ မြင်းစီးချင်းစစ်ထိုးသည့် ပွဲများအကြောင်း၊ အချစ်အကြောင်း၊ မှော်ဝိဇ္ဇာအကြောင်း စသည်တို့ကို ဖွဲ့နွဲ့ ကြသည်။ ဂျာမန်စာပေတွင် ထင်ရှား ခဲ့သည့် ဆီးဖရစ်သူရဲကောင်းအကြောင်း ကဗျာတို့မှာလည်း ခရစ် ၁၂၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်တွင် ခေတ်စားခဲ့သည်။

ဤခေတ်တွင် မှာတမ်းစပ်ဆိုနည်းများ တိုးတက်လာလေ သည်။ စည်းကမ်းလည်းကြီးလာသည်။ မှာတမ်းနှင့် နန်း တွင်း ဇာတ်တော်များ ပေါ်ပေါက်နေသည့်အထဲဝယ် သာမန် အရပ်သူအရပ်သားတို့၏ ရှေးရိုးသီချင်းများသည်လည်း တွင်ကျယ်လျက်ရှိပေသည်။

ခရစ်ယာန်သာသနာ့အရေးပုံကြီးကို ဂျာမန်နိုင်ငံ၌ မာတင် လူသာကစတင်လုပ်ဆောင်သောအခါ သမ္မာကျမ်းစာကို မာတင်လူသာကိုယ်တိုင်ပင် ဂျာမန်ဘာသာပြန်ဆိုသည်။

သူ့လက်ထက်မတိုင်မီက ဂျာမန်စာပေမှာ ဘာသန္တရအား ဖြင့် အမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားနေခဲ့ရာ သမ္မာကျမ်းစာကို ဘာသာပြန်ပြီးသည့် နောက်၌ကား ဂျာမန်စာပေသည်မူ တစ်မျိုးတည်း ဖြစ်လာသည်။ ဆိုလိုရင်းကား ဂျာမန်စကား ၌ ဒေသန္တရမှုအမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားရာမှ မာတင် လူသာ၏ သမ္မာကျမ်းစာကြောင့် ဂျာမန်ဘာသာစကားရပ် အမျိုးမျိုးတို့သည် တစ်မျိုးတည်း ဖြစ်လာသော ဟူ၏။

(ခရစ်ယာန်သာသနာ့အရေးပုံ၊ လူသာ မာတင်-လည်းရှု။)

ယခုဖော်ပြခဲ့သောခေတ်ကို အလယ်ခေတ်ဟု ခြုံ၍ခေါ်၏။ အလယ်ခေတ်၏ နောက်ပိုင်း၌ နှစ်သုံးဆယ်စစ်ပွဲကြီး သည် ဥရောပတစ်တိုက်လုံးကို တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေခဲ့ရာ ဂျာမန်နိုင်ငံသည် များစွာပျက်စီးခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုပျက်စီးမှုများအကြားမှ ဂျာမန်တို့၏ အလယ်ခေတ်ဝတ္ထု များ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ထိုခေတ်၏ ကြေးမုံပြင်နှင့်တူ သော ဂရင်မဲရှောဆင် (ခရစ် ၁၆၂၅-၇၆) ရေးခဲ့သော ‘ဆင်ပလစ္စစ္စိမ်’ဝတ္ထုမှာ နှစ်သုံးဆယ်စစ်ပွဲကြီး၏ အဖျက် သဘောကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ထိုဝတ္ထုကြီး ပေါ်ပေါက် ပြီး များမကြာမီတွင် အင်္ဂလန်ပြည်၌ယင်းနှင့်အလားတူ ‘ရော်ဘင်ဆန်ကရူးဆိုး’ဝတ္ထု ပေါ်ပေါက်လာသည်။

အလယ်ခေတ်၏ နောက်ပိုင်းမှာကား ဂျာမန်စာပေ၏ ရီနေဆွန်း ခေါ်ဉာဏ်သစ် အရေးတော်ပုံခေတ် ဖြစ်လေသည်။

၁၈ ရာစုနှစ်တွင်အင်္ဂလိပ် ကဗျာဆရာ ဗီလတန်၏ ‘ဆုံးခဲ့ ပေါ့ပြည်နတ်ရွာ’ဟူသော ကဗျာကို အတုယူ၍ ‘မက်ဆီ အတ်’ ခေါ် ကဗျာကို ကလော့စတော့(ခရစ် ၁၇၄၄- ၁၈၀၃) ကရေးခဲ့သည်။ ဤကဗျာ၏ အရေးပါပုံကား ဂျာ မန်စာပေတွင်ပြင်သစ်နှင့် လက်တင်စာပေတို့၏ ဩဇာကို တွန်းလှန်ပယ်ဖျက်သည့်သဘောပါသည့်အတွက် ဖြစ်သည်။ ကလော့စတော့သည် ခေတ်သစ်ဂျာမန်စာပေကို ပထမဦး စွာပြုစုခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဂျာမန်စာပေ၌ ခေတ်နှင့်မညီသော စာပေနည်းနိဿယတို့ကို ခေါင်းဆောင်ပြုကာတော် လှန်သူ ကား ယိုဟန်းဟာဒါ(ခရစ် ၁၇၄၄-၁၈၀၃)ဖြစ်သည်။ ဟာဒါ၏စာပေမှာ လူ့သမိုင်းဖြစ်စဉ်သင်္ခါရကို သုံးလို သောသဘောပါသည်ဖြစ်ရကား၊ ထိုခေတ်လူငယ်အများ ၏ စိတ်နှလုံးကို သိမ်းကျုံးဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဟာဒါး အား ဆရာအမှတ်ဖြင့် ဆည်းကပ်သူမှာ ကမ္ဘာကျော် ‘ဖော့’လင်္ကာကြီးကိုရေးသူ ယိုဟန်းဂါတာ (ခရစ် ၁၇၄၉ -၁၈၃၂)ဖြစ်သည်။ (ဂါတာ ဖွန်ယိုဟန်းဝုဖဂန်-ရှု။) ဂါတာ၏သူငယ်ချင်းဖြစ်သူမှာ ပြဇာတ်ဆရာယိုဟန်း ဖရီးဒရစ်ရီးလား ခရစ် ၁၇၅၉- ၉၃ ဖြစ်သည်။ (ရီးလား ဂျေအက်(ဖ)-ရှု။) သူတို့ နှစ်ဦးနှင့် ဟာဒါသည် ဂျာမန် စာပေ၌ ပြင်သစ်ဩဇာလွှမ်းမိုးခြင်းအား တော်လှန်သော ခေတ်တစ်ခေတ်ကို ထူထောင်ခဲ့ကြလေသည်။

ခရစ် ၁၈၀၀ ပြည့်နှစ်မှလွန်လေသော် ဂျာမန်စာပေခေတ်မှာ စိတ်ကူးယဉ်ခေတ် ဖြစ်လေသည်။ ထိုစိတ်ကူးယဉ်ခေတ်အတွင်း၌ ဂရင်းညီနောင်တို့၏ ဒဏ္ဍာရီများ ထွန်းကားလာသည်။ ထိုခေတ်ထဲတွင် ဂျူးဗတ်၊ ဂျူးမန်း၊ မင်ဒယ်ဇန်၊ ဗရမ်း၊ ဝုနှင့်စထရောက်တည်းဟူသော ဂီတအနုပညာရှင်များ၏ တေးဂီတတို့မှာ အထက်ဖော်ပြပါ စိတ်ကူးယဉ်ခေတ်ကဗျာများကိုမှီ၍ စပ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုခေတ်အတွင်း၌ ကမ္ဘာကျော်ဗတ်ဂနာ၊ ရှူပင်ဟော စသောဂီတဆရာများအပြင်၊ နာဇီခေါ် နတ်ဆီဝါဒ၏ ရှေ့ဆောင်ရှေ့ပြေးဖြစ်သူ နီးချယ်တို့လည်း ထွန်းကားလာခဲ့သည်။

၁၉ ရာစုနှစ်၏ အလယ်ပိုင်းခေတ်တွင် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများ ရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးအရ တော်လှန်ရေးများ ပေါ်ပေါက်နေစဉ် ထိုတော်လှန်ရေးတို့သည် စာပေ၌လာ၍ အရောင်ဟပ်လေသည်။ ထိုအခါ စာပေသမားတို့သည် သတင်းစာ၊ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထု အစရှိသည်တို့၌ စိုးမိုးသူတို့ကို ဝေဖန်ကြသည်။ ယင်းတို့အထဲတွင် ဟိုင်းနရစ် ဟိုင်းန (ခရစ် ၁၇၉၇ - ၁၈၅၆) သည် ရတုဆန်သော လစ်ရစ်ကဗျာများ၌ သူ၏ ပြင်းပြသော နိုင်ငံရေးဝါဒစွဲတို့ကို ထည့်သွင်းစပ်ဆိုသည်။ ဟိုင်းနယ် နှောင်းခေတ်ကို အတော်အတန် လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့လေသည်။

၁၉ ရာစုနှစ်အတွင်း၌ ပေါ်ပေါက်လာသော ဂျာမန်ဝတ္ထုနှင့်ပြဇာတ်တို့သည် ဖြေဖျော်မှုကို အရေးထားသည်ထက်

ဂျာမန်စာပေတွင် ထင်ရှားသည့် ပြဇာတ်ဆရာကြီးရှီးလား

လူ့စရိုက်နှင့် လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းတို့မှ ပေါ်ပေါက်လာသော ပြဿနာရပ်တို့ကို ပိုမို၍ အရေးထားကြလေသည်။ ရာဇဝင်ဝတ္ထုဟုခေါ်လေ့ရှိသော လူ့သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သည့် ဝတ္ထုများလည်း ထွန်းကားခဲ့သည်။ ထို့အပြင်ဝတ္ထုများတွင် ယထာဘူတပညာသဘောတို့ကို သွတ်သွင်းလာကြသည်။ ပြဇာတ်တို့တွင် ဘဝဒုက္ခသစ္စာနှင့် ထိုဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်စေရန် ဖြေရှင်းဖို့ရာ ပြဿနာများကို ဖော်ပြကြလေသည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် စစ်'ဏ်ကြောင့် ပျက်စီးနေသောဂျာမနီ၏ သဘာဝကို အဘက်ဘက်မှနေ၍ သရုပ်ဖော်ပြုကြသည်။ ဇနပုတ္တိခေါ် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုရေးသားရာ၌ ကမ္ဘာကျော်ခဲ့သော အေမီးလုဗစ်သည်လည်း ထိုခေတ်၏ စာပေခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးပင်ဖြစ်လေသည်။ ထို့ပြင် ခေတ်ဝတ္ထုလောက၌လည်း တောမတ်မန်းသည် လောကသဘာဝ၊ လူ့သဘာဝအဖွဲ့အနွဲ့တို့၌ ကောင်းသည်ဟု ထင်ရှားကျော်စောခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် စာပေလောကကို ပါတီရေးဝါဒများ တဖြည်းဖြည်းလွှမ်းမိုးခဲ့လေသည်။ ဂျာမနီနိုင်ငံတွင် အမျိုးသားဆိုရှယ်လစ်ပါတီ(နတ်ဆီ) တန်ခိုးတက်လာရာ သူတို့ပါတီ၏ ဝါဒနှင့်ကိုက်ညီသော စာရေးဆရာများကိုသာ မြှောက်စား၍ သူတို့ဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်သူများအား တရားမဲ့နှိမ်လျက်ရှိလေရာ အထူးသဖြင့် ယဟူဒီလူမျိုး စာရေးဆရာများနှင့် နိုင်ငံရေးမျှတမှုကို လိုလားသော လက်ဝဲစာရေးဆရာကြီးများသည် အခြားနိုင်ငံသို့ တိမ်းရှောင်၍ နေကြရလေသည်။ ဂျာမန်ဝတ္ထုရေးဆရာကြီး နာမည်ကျော်တောမတ်မန်းမူကား ဂျာမနီနိုင်ငံကိုပင် စိတ်နာကာ ဂျာမနီနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာ၍ ဂျာမန်နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ စွန့်လွှတ်ပြီးလျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံသားအဖြစ် ခံယူလိုက်လေသည်။ ယခုအခါ ကာလီဖိုးနီးယားနယ်တွင်နေထိုင်၍ အမေရိကန်စာရေးဆရာအဖြစ် စာပေများ ရေးသားလျက်ရှိသည်။

ဂျာမန်အနုပညာ ။ ။ ဂျာမန်ပန်းချီဆေးရေးပညာ ၁၅ ရာစုနှစ်အစလောက်ဆီက စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် ထိုခေတ်က မှတ်သားလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ မပေါ်ပေါက်သေးချေ။ ဖလန်းဒါးနယ်တွင် ဟူးဗတ်ဗန်အိုက် အမည်ရှိ ပန်းချီ ဆရာကြီးသည် သူ၏စိတ်ကူးတွင် ထင်မြင်သော နတ်ပြည်၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို ရေးဆွဲနေသည့်အချိန်တွင် ဂျာမန်တို့ကလည်း သူတို့စိတ်ကူးတွင် ထင်မြင်နေသော နတ်ပြည်ကိုမှန်းဆကာ ရေးခြယ်လျက် ရှိကြသည်။ သူတို့၏ အမြင်တွင် နတ်ပြည်ဆိုသည်မှာ ပန်းမျိုးစုံပွင့်သော နတ်ဥယျာဉ်ကြီး တစ်ခုဖြစ်၍ ထိုဥယျာဉ်ကြီးထဲတွင် သူတော်သူမြတ်များ စံပျော်နေထိုင်ကြသည်ဟု အယူရှိကြသည်။ ၁၅ ရာစုနှစ် ဒုတိယပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဂျာမန်

ဂျာမန်အနုပညာ

ဂျာမန်အနုပညာစစ်စစ်အဖြစ်ထင်ရှားသောပန်းပုထုလုပ်ငန်း

တို့သည် ဖလန်းဒါး အနုပညာရပ်များကို အထူးပင် လေးစားလာကြသဖြင့် ဂျာမန် ပန်းချီဆရာတို့သည် ဖလန်းဒါးနယ် သို့သွားရောက်၍ ပန်းချီပညာကို လေ့လာကြလေသည်။ သို့ဖြစ်ရကား ထိုခေတ်က ဂျာမန်အနုပညာမှာ ဖလန်းဒါး အနုပညာဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။

ဂျာမန်ပန်းချီပညာသည် နိုင်ငံခြားမှ နွယ်လာခဲ့သည်ဖြစ်စေကာမူ ပန်းပုထုလုပ်ခြင်းပညာမှာ ဂျာမန်အနုပညာစစ်စစ်ဖြစ်သည်။ ထိုပညာမှာ ဂျာမန်နိုင်ငံတွင် ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကပင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့၍ ဂျာမန်တို့၏ရှေးအကျဆုံး အနုပညာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ပန်းနွယ်ပန်းခက် ပုံသဏ္ဍာန်များနှင့် လှပသောရုပ်လုံးများကို သစ်သားပေါ်၌ ပန်းပုထုလုပ်သော အတတ်တွင် ဂျာမန်တို့သည် ထူးကဲလှပေသည်။

ဂျာမန်တို့၏ အကောင်းဆုံးအနုပညာတစ်ရပ်မှာကား ပန်းပုပညာပင်ဖြစ်ချေသည်။ ဂျာမန်အနုပညာသည်များသည် သစ်သားဖြင့် ရုပ်လုံးထုရာ၌ ကျွမ်းကျင်ကြ၏။ လက်ရာလည်း ကောင်းမွန်၏။ ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများအတွင်း တွေ့ရှိရသော ပလွင်နောက်ခံတံကုံးများ၌ ထုလုပ်သော ရုပ်တုရုပ်လုံးများက ဂျာမန်တို့၏ အနုပညာလက်ရာကို ပြောင်မြောက်ကြောင်း သက်သေခံလျက်ရှိ၏။ ဂျာမန်အနုပညာ သမားမှန်လျှင် ထိုအတတ်ပညာတွင် ကျွမ်းကျင်ကြသည်ချည်း ဖြစ်ကြ၏။ ထိုသူများအနက် မာတင်ရှုန်ဂေါင်ဝါသည် အလွန်ထင်ရှားသည်။ သူသည် ကြေးပြားပေါ်တွင်

ပုံထွင်းသော အတတ်၌လည်း အလွန်ကျွမ်းကျင်ပေသည်။ အလိုရှိသောပုံပေါ်လာအောင် ကြေးပြားပေါ်တွင် ချွန်ထက်သော ကိရိယာတစ်ခုဖြင့် သေးငယ်သောမျဉ်းများကို ရေးဆွဲပြီးလျှင် ထိုမျဉ်းငယ်များတွင် မင်ကို လောင်းထည့်သည်။ ထိုစက္ကူချပ်ကို ဖိနှိပ်ကူးယူလိုက်လျှင် ရုပ်ပုံပေါ်လာလေသည်။ ဤနည်းဖြင့် ရုပ်ပုံအများ ရနိုင်သည်။ နောင်အခါ၌ ကြေးပြားပေါ်တွင် ပုံထွင်းသောနည်းကိုယူ၍ သစ်သားပေါ်တွင်ပုံထွင်းသော အတတ်ပညာသည် တွင် ကျယ်၍လာလေသည်။

ထိုအချိန်အခါတွင် အီတလီနိုင်ငံ၊ ဗင်းနစ်မြို့၌ အနုပညာသည် ထိပ်တန်းသို့ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ရာ ဗင်းနစ်မြို့နှင့်နီးစပ်သော ဂျာမန်တောင်ပိုင်းသည်လည်း ဂျာမန် အနုပညာရပ်များကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လာစေရန် ကြိုးစားလျက်ရှိသည်။ ဤသို့ ကြိုးစားအားထုတ်မှုကြောင့် ဖြစ်ထွန်းသော အကျိုးမှာ ကမ္ဘာ့ အနုပညာသမိုင်းတွင် မှတ်တမ်းတင်ထားရမည့် သုခုမပညာသည်ကြီး အားလစရက်ဒျူရာ(ခရစ် ၁၄၇၁-၁၅၂၈) ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပေသည်။ (ဒျူရာအေ-ဂျူ) အားလစရက်ဒျူရာမှာ နျူးရမ်းပပ်မြို့နေ ရွှေပန်းထိမ်ဆရာ တစ်ဦး၏ သားဖြစ်၍ ဥရောပတိုက်ရှိ နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ကျော်ကြားလျက်ရှိသော မိုက်ကယ်အန်ဂျီလို၊ ရက်ဖီအယ်၊ ဂျီပနီးဗဲလီနီ၊ တစ်ရှန်အစရှိသူတို့နှင့်လည်း ခင်မင်သူဖြစ်၏။ နိုင်ငံအရပ်ရပ်သို့လှည့်လည်ကာ လေ့လာကြည့်ရှုခဲ့သူဖြစ်သဖြင့်

ဗဟုသုတနှင့်လည်း ပြည့်စုံပေသည်။ ဒျူရာသည် ဂျာမန် အနုပညာသမိုင်းပထမပိုင်းကို ရေးသားပြုစုခဲ့၏။ ကျွန်တစ်ပိုင်းကိုမူ ပန်းချီနှင့် ပုံထွင်းအနုပညာဆရာကြီးများဖြစ်ကြသော လူးကာတ်ကရားနတ်နှင့် ဟောလဗိုင်းတို့က ရေးသားခဲ့လေသည်။(ဟောလဗိုင်း ဟန်းဇ-ရှူ။)

အထူးအားဖြင့် ကျော်ကြားသလောက် လက်ရာ ပြောင်မြောက်ခဲ့သူများမှာ ဒျူရာနှင့်ဟောလဗိုင်းတို့ ဖြစ်ကြ၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ကွယ်လွန်သောအခါတွင် သူတို့၏ခြေရာကို နင်းနိုင်မည့်သူများ မပေါ်ပေါက်တော့ချေ။ ဂျာမန်အနုပညာရပ်များသည်လည်း ထိုအခါမှစ၍ မှေးမှိန်ခဲ့ပြန်၏။ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ခန့် မှေးမှိန်ခဲ့သော ဂျာမန်အနုပညာရပ်များသည် ၁၈ ရာစုနှစ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ

ပန်းချီကျော်ဟောလဗိုင်းရေးဆွဲခဲ့သောအဋ္ဌမဟင်နရီဘုရင်၏ ပုံတူ

ဒန်းဇစ်မြို့သား ပန်းချီဆရာ ကိုးဒိုပျက်စကီ ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် ပြန်လည်ထွန်းကားလာသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ လူရုပ်ပုံ ပန်းချီနှင့် ပုံထွင်းပညာတို့တွင် လက်ရာ ပြောင်မြောက်လှသူ ဖြစ်၏။ ထို့နောက်တွင် ရောမအနုပညာကို လိုက်စားသူ အန်တွန်ရက်ဖီအယ်မင်းနှင့်အင်္ဂလိပ်အနုပညာကိုလိုက်စားသူ အန်ဂေလီကာ ကောက်ဖမန်ဆိုသူ အမျိုးသမီးတို့သည် ဂျာမန်အနုပညာ လောကထဲသို့ဆန်းသစ်သောအနုပညာရပ်များကို သွတ်သွင်းလာခဲ့ကြသည်။

ဂျာဗိုးအာကောင် ။ ။ဂျာဗိုးအာကောင်သည် အာရေဗျနိုင်ငံနှင့်မြောက်အာဖရိကတိုက်တို့တွင် များသောအားဖြင့် တွေ့ရသော နို့တိုက်သတ္တဝါတစ်မျိုးဖြစ်၏။ ‘ဒစ်ပိုဒီဒီး’ မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်၏။ ယင်း၌ ကြွက်သွားကဲ့သို့ သေးငယ်၍ ချွန်ထက်သော သွားမျိုးရှိသည်။

အီဂျစ်နိုင်ငံရှိ ဂျာဗိုးအာကောင်မှာ ကိုယ်အရှည် ၈ လက်မခန့်ရှိသည်။ အမြီးမှာလုံး၍ ၁၀လက်မခန့်ရှည်ပြီးအမွှေးတိုကလေးများဖြင့်ဖုံးလွှမ်းနေသည်။ အဖျား၌အမွှေး စုလျက်ရှိ၏။ ခြေသည်း ၅ခုရှိသောရှေ့ခြေတို့မှာ အလွန်တို၏။ နောက်ခြေတို့မှာ ရှေ့ခြေတို့ထက် ၆ ဆခန့်ရှည်သည်။ ခုန်ရန် ကြံရွယ်သောအခါ နောက်ခြေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အမြီးကိုလည်းကောင်း ထောက်၍ထားသည်။ ရှေ့ခြေတို့ကိုမူ ရင်ပတ်တွင်ကပ်၍ထားလေသည်။ ထိုနောက် ခုန်လိုက်သောအခါ နောက်ခြေတို့ဖြင့်သာ ထောက်၍ကျသည်။ ဤသို့ လျင်မြန်စွာခုန်ပေါက်ကာ တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ သွားလာလှည့်လည် ကျက်စားတတ်ကြလေသည်။

ဂျာဗိုးအာကောင်သည် ခြေသည်းများဖြင့် မြေကြီးတွင်တွင်းတူး၍ တစ်နေ့လုံးနေသည်။ ညဉ့်အခါတွင်သာထွက်၍ လျင်မြန်ဖျတ်လတ်သောကြောင့် ဖမ်းမိရန်ခဲယဉ်းပေသည်။ အသင်းအဖွဲ့နှင့် နေလေ့ရှိသည်။

ပါရှားနိုင်ငံရှိ ‘အဲလက်တဂအင်ဒီးက’ခေါ် ဂျာဗိုးအာကောင်သည်လည်း တွင်းထဲတွင်နေသော ညဉ့်သတ္တဝါမျိုးဖြစ်၏။ ကောက်ပဲ သီးနှံများကို ရှာဖွေစားသောက်သည်။

နောက်ခြေနှင့်အမြီးကိုထောက်၍ ခုန်ပေါက်သွားလာတတ်သော ဂျာဗိုးအာဆင်

အာရှတိုက် အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ရတနာဒီပကျွန်း

ဂျားဗားကျွန်းသည် အရှေ့အိန္ဒိယ ကျွန်းစုတွင် သဘာဝပစ္စည်းကြွယ်ဝသဖြင့် ထင်ရှားသည်။ ကြက်ပေါင်စေး၊ ကြံ၊ ကွီနိုင်ဆေး အများဆုံးထွက်သောဒေသဖြစ်၏။ ဂျားဗားကျွန်းတွင် ဗုဒ္ဓအယူဝါဒဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံကြီးများရှိသည်။

ဂျားဗားကျွန်း။ ။ဂျားဗားကျွန်းသည် အရှေ့အိန္ဒိယကျွန်းစုတွင် အရေးပါအရာရောက်ဆုံးကျွန်းဖြစ်၏။ ဆူမတြားနှင့် ဘာလီကျွန်း ၂ ကျွန်းအကြားတွင် တည်ရှိ၍၊ သဘာဝပစ္စည်းများကြောင့် ကမ္ဘာကျော်ကြား ခဲ့လေသည်။ ဂျားဗားကျွန်းသည် အလျားမိုင် ၆၆၀၊ အနံမိုင် ၄၀ မှ ၁၂၅ မိုင် အထိရှိ၏။ အကျယ်အဝန်းမှာ မဒူရကျွန်းအပါအဝင် စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၅၁၀၃၂ မိုင်ဖြစ်လေသည်။

ဂျားဗားကျွန်း၏အလယ်တွင် တောင်စဉ်တောင်တန်းများရှိ၏။ ထိုတောင်တန်းတွင် မီးတောင်များလည်းပါ၍ အမြင့်ဆုံးတောင်ထွတ်မှာ ပေပေါင်း ၁၀၀၀၀ အထိရှိ၏။ မြစ်များသည် အများအားဖြင့် မြောက်ဖက်သို့စီးဆင်းကြသည်။ ဆိုလိုမြစ်နှင့်ဗရန်တတ် စမြစ်တို့မှာ အကြီးဆုံးမြစ်နှစ်သွယ် ဖြစ်၏။ ဂျားဗားကျွန်းမှမြစ်များတွင် မိုးအခါ၌သာလှေသင်္ဘောငယ်များ သွားလာနိုင်သည်။ သို့သော် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးအတွက် ထိုမြစ်များကို အများဆုံးအားထားရလေသည်။

ကျွန်း၏ တစ်ဝက်ကျော်ကျော်မှာ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေများဖြစ်၍ ကျန်တစ်ဝက်မှာ တောကြီးများမည်းများ ဖြစ်သည်။ ထိုတောကြီးများမှ ကျွန်းသစ်နှင့် အခြားအဖိုးတန် ပစ္စည်းများထွက်၏။ ဂျားဗားကျွန်း တွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး အပူချိန်ပြင်းထန်၍ မိုးအမြဲရွာသွန်းလေသည်။ သို့အတွက် ဆန်၊ စပါး၊ သကြား၊ ပြောင်းဖူး၊ မြေပဲ၊ ဆေးရွက်၊ စင်ကိုနားပင်၊ ကြက်ပေါင်စေး၊ ပင်များကို စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် ကြလေသည်။ ယင်းတို့တွင် ဆန်စပါးမှာ တိုင်းရင်းသားတို့၏ အရေးကြီးဆုံးကောက်ပဲသီးနှံဖြစ်၏။ ကမ္ဘာသုံးကွီနိုင်ဆေး အများဖြစ်ဆေးကို ဤကျွန်းမှ အများဆုံးရရှိလေသည်။

ဂျားဗားကျွန်းတွင် တိုင်းရင်းသားတို့၏ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများသည် ရှေးအခါကပင်ရှိခဲ့သော်လည်း ခေတ်မီစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများကိုမူ ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်းနှင့် စစ်ပြီး

ကာလတွင်မှ စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့၏။ ဂျားဗားကျွန်း၏စက်မှုလုပ်ငန်းများသည် သုံးမျိုးကွဲပြားသည်။ ယင်းတို့မှာ အိမ်တွင်းစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း၊ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း ကလေးများနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းကြီးများဖြစ်သည်။ ထိုသုံးမျိုးစလုံးကို အစိုးရကထောက်ပံ့ပေးလေသည်။ ဓါတ်သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းမှာ အနည်းငယ်အရေးပါ

ဂျားဗားကျွန်းတည်နေရာပြမြေပုံ

သောလုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်၏။ ရေနံ၊ ရွှေ၊ ငွေများကို တူးဖော်ရရှိ၍ ရေနံ တူးဖော်ရေး လုပ်ငန်းသည် အတော်အတန် တိုးတက်လာခဲ့လေသည်။

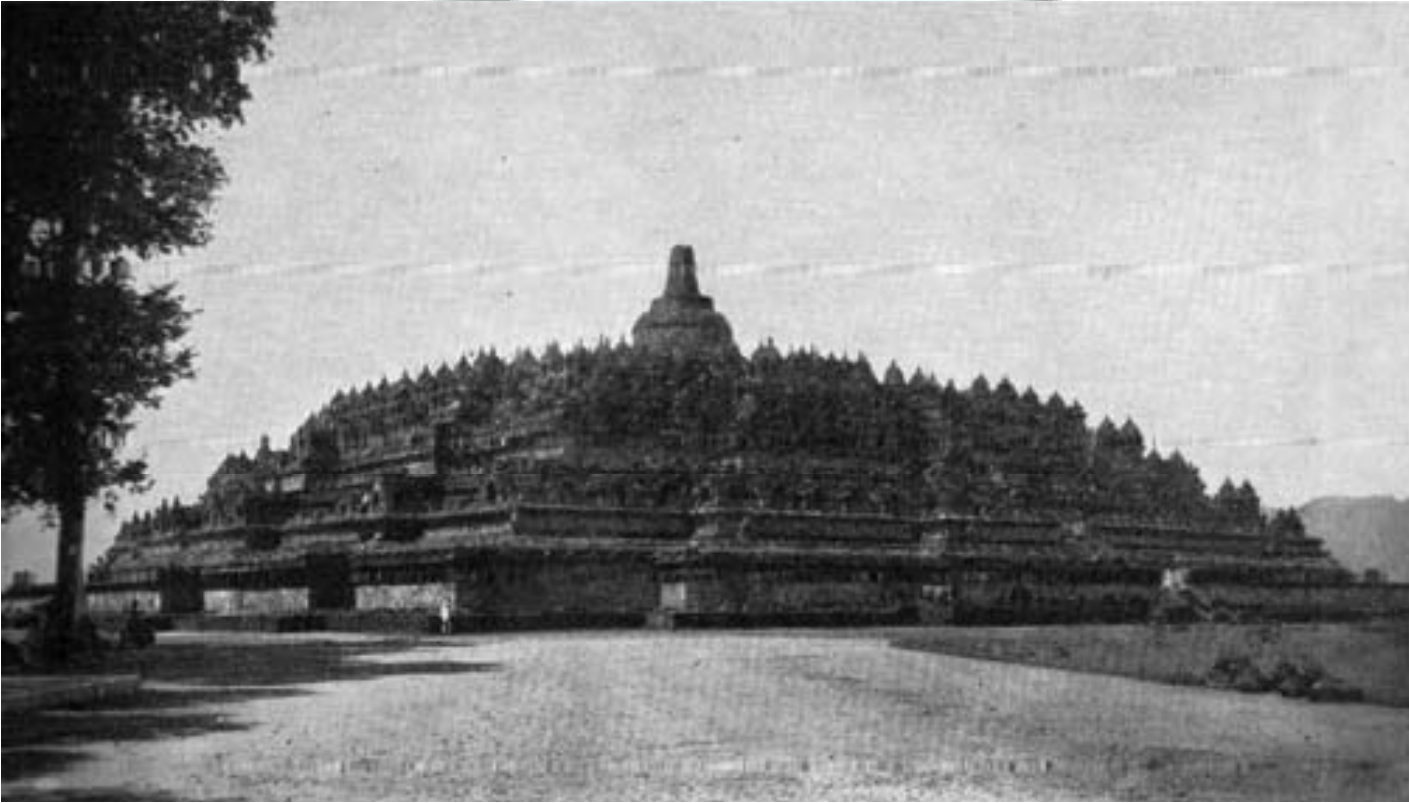
ဂျားဗားကျွန်း၏ လူဦးရေမှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ မဒူရကျွန်း အပါအဝင် ၅၁၀၀၀၀၀ ခန့် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်း၏ အကျယ်အဝန်းနှင့်တွက်သော် စတုရန်းတစ်မိုင်လျှင် လူဦးရေ ၁၀၀၀ ခန့်မျှ နေထိုင်ကြသဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူနေအထူထပ်ဆုံးသော အရပ်တစ်ခုဖြစ်၏။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမှာ မလေးအနွယ်များဖြစ်၍ လူမျိုးစုကြီး ၂ စု ကွဲနေသည်။ ယင်းတို့မှာ ဂျားဗားလူမျိုးနှင့် ဆွန်ဒန်လူမျိုး များ ဖြစ်၏။ ထိုလူမျိုးစုတစ်စု၌ လူမျိုးအလိုက် သီးခြားဘာသာစကားရှိလေသည်။ တိုင်းရင်းသားများမှာရိုးသား၍ ဝီရိယရှိပြီးလျှင် အေးချမ်းစွာ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်။ ကြက်တိုက်ပွဲနှင့်ရုပ်သေးပွဲများ

ဂျားဗားကျွန်း

သည် တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဖျော်ပွဲ ရွှင်ပွဲများဖြစ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးကဲ့သို့ သစ်ဝါးများဖြင့် အိမ်များကို ဆောက်လုပ်နေထိုင်ဟတ်ကြ၏။ တိုင်းရင်းသားတို့၏ အိမ်အများမှာ အဖျားအားဖြင့် ခြေတံရှည်အိမ်များဖြစ်သည်။ ပျက်စီးနေသော ဟိန္ဒူဘုရားရှိခိုးကျောင်း မြောက်မြားစွာတို့ကိုတွေ့ရခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်းသားများသည် ရှေးအခါက ဟိန္ဒူအယူဝါဒီများဖြစ်ကြမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ ဂျားဗားကျွန်း၏ အလယ်ပိုင်းတွင် ပျက်စီးနေသော ဗုဒ္ဓသာသနာ အဆောက်အအုံကြီးတွေ့ရ၏။ ထိုအထဲတွင် အကြီးဆုံးမှာ ဗောဓေပုဇောခေါ် အဆောက်အအုံများကိုဖြစ်၏။ ယင်းသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဗုဒ္ဓအယူဝါဒဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများထဲတွင် အကြီးဆုံးအဆောက်အအုံတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကို ဆောက်လုပ်ထားပုံနှင့် ဖော်ထားသော ရုပ်လုံးများမှာ လည်းအံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးဆန်းလှသည်။ ဂျားဗားကျွန်းကို အာရပ်လူမျိုးတို့ သိမ်းပိုက်သည့် ၁၅ ရာစုနှစ်လောက်ကစ၍ ကျွန်းသူကျွန်းသားများမှာ မွတ်စလင်များ ဖြစ်လာကြ၏။ ဂျားဗားကျွန်း၏မြို့တော်မှာ ရှေးက ဗတေးဗီးယားဟု ခေါ်၍ ယခု ယာကားတားဟုခေါ်သော မြို့ဖြစ်၏။ ထိုမြို့တွင် လူဦးရေ ၂၈၀၀၀၀ ခန့်ရှိသည်။ အရေးပါသော သင်္ဘောဆိပ်မြို့ကြီးများမှာ ဆူးရဗားနှင့် ဆမားရန်းမြို့များဖြစ်သည်။ ဂျားဗားကျွန်း တစ်ခုလုံးတွင် လမ်းမကြီးများ၊ မီးရထားလမ်းများ အနှံ့အပြား ဖောက်လုပ်ထား၏။ ယာကားတာမြို့တော်နှင့် ဆူးရဗားယမြို့ကို မီးရထားလမ်းဖြင့် ဆက်သွယ်ထားလေသည်။

ခရစ် ၁ ရာစုလောက်တွင် ဂျားဗားသို့ ဟိန္ဒူလူမျိုးတို့ ရောက်ရှိလာခဲ့၍ တဖြည်းဖြည်း တန်ခိုးကြီးလာလေသည်။ ၁၅၂၀ ပြည့်နှစ်ခန့်တွင် ဟိန္ဒူနောက်ဆုံးမင်း မဂျပဟစ် ပျက်စီးသည်တွင် ဂျားဗားကျွန်းအုပ်ချုပ်ရေးမှာ အကွဲကွဲ အပြားပြားဖြစ်ခဲ့၍ တိုင်းရင်းသားမင်းငယ်များက အုပ်ချုပ်လေသည်။ ၁၅၆၉ ခုနှစ်တွင်တည်ထောင် ခဲ့သော ဒပ်ချ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသည် ဂျားဗားကျွန်းသို့ ဝင်ရောက်၍ တိုက်ခိုက်ရာမှ ၁၆၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဒပ်ချဘုရင်ခံချုပ်ကို ခန့်ထားခဲ့၍ ၁၆၁၉ခုနှစ်တွင် ဗတေးဗီးယားမြို့ကို တည်ထောင်ခဲ့၏။ နပိုလီယန်စစ်ပွဲများအတွင်း ဂျားဗားကျွန်းကို ဗြိတိသျှတို့က သိမ်းပိုက်ခဲ့သော်လည်း ၁၈၁၆ ခုနှစ်တွင် ဒပ်ချတို့ လက်သို့ပြန်၍အပ်ခဲ့လေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ၁၉၄၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၅ ခုနှစ်တိုင်အောင် ဂျပန်တို့က ဂျားဗားကျွန်းကို သိမ်းပိုက်ထား၏။ စစ်ပြီးကာလတွင် ဒပ်ချတို့က ပြန်လည် ရရှိပြန်သည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် လင်ဂျာတီသဘောတူညီချက်စာချုပ်အရ ဂျားဗားကျွန်းသည် ဆူမတြား၊ မဒူရာကျွန်းတို့နှင့်အတူ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၌ အင်ဒိုနီးရှားသမ္မတနိုင်ငံတော်တွင် ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ ယာကားတားမြို့သည် သမတနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်လေသည်။ ဂျားဗားကျွန်း၏ မြို့ကြီးတစ်မြို့ဖြစ်သော ဗန်ဒန်းမြို့တွင် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၈ရက်နေ့မှ ၂၄ ရက်နေ့အထိ အာရှ၊ အာဖရိက ၂၉ နိုင်ငံ ညီလာခံကြီးကိုကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုညီလာခံတွင် ကမ္ဘာ့ပြဿနာ အရပ်ရပ်ကို ဆွေးနွေးခဲ့သဖြင့် ကမ္ဘာ့လူထု၏ အာရုံပြုရာဒေသအဖြစ် ရောက်ခဲ့လေသည်။

ဂျားဗားကျွန်းရှိ ဗောဓေပုဇောခေါ် ဗုဒ္ဓအယူဝါဒဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံကြီး

လန်ဒန်မြို့၊ စိန်ဂျိမ်းနန်းတော်တွင် ဂျီစီဘီအေကိုယ်စားလှယ်များအပါအဝင် မြန်မာပြည်မှခေါင်းဆောင်များနှင့် ဗြိတိသျှကိုယ်စား

ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ ။ ။မြန်မာအသင်းချုပ်ကြီး၏ အမည်ကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ‘ဂျင်နရယ် ကောင်စီအော့ ဗားမိအက် စို စီအေရုန်း’ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအင်္ဂလိပ်စကား ကို အတိုချုံး၍ ‘ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ’ဟု ခေါ်ကြပြန်သည်။ မြန်မာအသင်း ချုပ်ကြီးသည် ထိုအတိုချုံးထားသော အင်္ဂလိပ်စကားအတိုင်း နိုင်ငံအဝန်း ၌ အမည်တွင်လေသည်။

ပေါ်ပေါက်လာပုံ

မြန်မာအသင်းချုပ်ကြီးမှာ မြန်မာနိုင်ငံကို ဗြိတိသျှတို့ သိမ်းပိုက်ပြီးသည့်နောက် လူထုစည်းရုံးမှုဖြင့် ရှေးဦးစွာ တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းကြီးဖြစ်သည်။ ထိုအသင်းကြီး ပေါ်ပေါက်လာပုံ ဖော်ပြချက်မှာ အတိုအကျအရ ‘ဂိုဏ်း၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေ’ဟု အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြင့် အတိုကောက်ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်း၌ တွေ့ရသည်။(ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်း -ရှု။) ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေ ဟူသော စကား၏ အရှည်ကောက်မှာ ‘ယန်းမင်း ဗုဒ္ဓစ အက်စိုစီအေရုန်း’ ဖြစ်သည်။ ထိုအသင်းကိုသက္ကရာဇ် ၁၂၆၈ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၀၆ ခုနှစ်) တွင် တည်ထောင်သည်။ အသင်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာ၊ ပညာဟူသော အကြောင်း လေးပါးကို လူမှုဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတို့ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးအောင်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ အနယ်နယ်၌ အသင်းခွဲများရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ

ရေး လှုပ်ရှားလာသော ခရစ် ၁၉၁၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၉ ခုနှစ်အတွင်း၌ ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေအသင်းပေါင်း ၂၀၀ ကျော်မျှ တိုးပွားလာခဲ့လေသည်။

၁၉၁၇ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိသျှပါလီမန်အောက်လွှတ်တော်၌ အိန္ဒိယပြည်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး မွန်တေဂူသည် ဗြိတိသျှအင်ပိုင်ယာနှင့် တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်သော အိန္ဒိယပြည်ကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် တစ်စတစ်စပေးအပ်ရမည်ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ကျေညာလိုက်လေသည်။

ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေအသင်းသည် ထိုကြေညာချက်ကို စိတ်မဝင်စားဘဲမနေနိုင်ချေ။ အသင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာ၊ ပညာဟု သတ်မှတ်ထားသဖြင့် လွန်စွာမှန်ကန်ကျယ်ဝန်းလေရကား ဝိုင်၊အမ်၊ ဘီ၊ အေ သည် နိုင်ငံရေးနယ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့လေသည်။ ထိုကြောင့် အသင်းကြီးသည် အိန္ဒိယပြည်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး မွန်တေဂူနှင့် အိန္ဒိယပြည်ဘုရင်ခံချုပ် လော့ချမ်းစဖို့တို့ မြန်မာပြည်သို့ လာလျှင် မြန်မာတို့၏လိုလားချက်များကို ပြောဆိုရန် စောင့်မျှော်နေလေသည်။ သို့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂ ဦးသည် အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်ကိစ္စကို အိန္ဒိယပြည်၌ လှည့်လည်၍ စုံစမ်းခဲ့သော်လည်း မြန်မာပြည်သို့ လုံးဝမလာရောက်ခဲ့ပေ။ ထိုအခါ ၁၉၁၈ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာတွင် မြန်မာပြည် ဥပဒေပြုကောင်စီအဖွဲ့ဝင် မင်းတိုင်ပင်အမတ် ဦးဖေ၊ ဦးမေအောင်၊ ဦးဘဖေနှင့် ဝတ်တော်ရ ဦးစုတို့ပါဝင်သော မြန်မာကိုယ်

လှယ်များ မျက်နှာစုံညီအည်းအဝေးကျင်းပနေကြစဉ်

စားလှယ်အဖွဲ့သည်ကာလကတ္တားမြို့သို့သွားရောက်၍ မြန်မာတို့၏အခွင့်အရေးများကိုတောင်းဆိုခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၌ ထွက်ပေါ်လာသော မွန်တေဂူနှင့် ချမ်းစဖို့အစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာပြည်အတွက် အုပ်ချုပ်မှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ထောက်ခံချက်များ မပါရှိခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေအသင်းသည် ထိုကိစ္စကို ဆက်လက် ကြိုးပမ်းရလေသည်။ သို့သော် ထိုအချိန်၌ ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေအသင်းတွင် နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်လိုသူတို့ကတစ်ဖက်၊ မဆောင်ရွက်လိုသူကတစ်ဖက် ရှိနေပေသည်။ ၁၉၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁၈ ရက်နေ့တွင်ကျင်းပသော အစည်းအဝေး၌ နိုင်ငံရေးကိုယ်ထိလက်ရောက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လိုသူတို့ ဖက်မှအနိုင်ရခဲ့သည်။ ထို့နောက်အိန္ဒိယပြည်အား ပြုပြင်ပြောင်းလဲအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ပေးအပ်ရန် ဗြိတိသျှပါလီမန်က ဥပဒေကြမ်း တင်သွင်းရာတွင် မြန်မာပြည်အတွက် ဘာမျှ မပါရှိသည်နှင့် ၁၉၁၉ ခုနှစ် မေလ ၁၈ ရက်နေ့ ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေက အင်္ဂလန်သို့ ဦးဘဖေ၊ ဦးပု၊ ဦးထွန်းရှိန် တည်းဟူသော ကိုယ်စားလှယ်တို့ကို စေလွှတ်လေသည်။ သို့ပါလျက် နှင့်လည်း အိန္ဒိယပြည်အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို စဉ်းစားကြသောဗြိတိသျှအထက်နှင့် အောက်ပါလီမန် ၂ ရပ် တွဲဖက်ကော်မတီသည် မြန်မာပြည်အတွက် အုပ်ချုပ်မှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများကို ဥပဒေကြမ်းတွင် ထည့်သွင်းပေးရန် မထောက်ခံခဲ့ချေ။

ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ

ဤသို့ မြန်မာ့ဆန္ဒကို ဗြိတိသျှပါလီမန်က လျစ်လျူပြုနေချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အမျိုးသားစိတ်ဓာတ် ပြန်လည်ထွန်းကားနေသော အချိန် ဖြစ်လေသည်။ ဤအတွင်း ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဟု သီးခြားတက္ကသိုလ် တည်ထောင်ရန် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေကို မြန်မာပြည်အစိုးရက အတည်ပြုလိုက်ရာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတို့၏ သပိတ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာပြီးလျှင် မူလက ထကြွနေသော အမျိုးသားစိတ်ဓာတ်မှာ တရှိန်ထိုးလျှမ်းလျှမ်းတောက်၍ လာလေတော့သည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ပြည်မြို့တွင်ကျင်းပသော ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေ နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေး၌ နိုင်ငံရေးစည်းရုံးမှုအရှိန် တက်ကြွနေသည်ကို ထောက်ရှု၍ ဦးဘလှိုင်နှင့် ဦးကွန်းတို့က ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေအစား ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော မြန်မာအသင်း ချုပ်ကြီး တည်ထောင်ရန် အဆိုသွင်းသည်။ ယင်း အဆိုကို အတည်ပြုလိုက်ကြသဖြင့် ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေ၏အမည်သည် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ မြန်မာအသင်းချုပ်ကြီးဟူသော အမည်သို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ရဟန်းတော်အချို့သည် ဝံသာနုနှင့် နိုင်ငံရေးစိတ်ဝင်စားလာကြသောကြောင့် အထက်မြန်မာပြည်၊ အောက်မြန်မာပြည် သံဃသာမဂ္ဂီအသင်းများကို အင်တိုက်အားတိုက် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင် ကြလေသည်။ ထိုသို့ ဖွဲ့စည်းသည့် သံဃသာမဂ္ဂီတို့သည် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေကို တက်ကြွစွာ ထောက်ခံအားပေးလာကြလေသည်။

အသင်းချုပ်၏ တိုးတက်မှု

၁၉၂၁ခုနှစ်တွင် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ အသင်းချုပ်၏ လက်အောက်၌ ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေ အသင်းအပြင် ဝိုင်၊ ဒဗလျူ၊ ဘီ၊ အေ ခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝ ကုမ္ပဏီအသင်းလည်းရှိလေသည်။ (ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝကုမ္ပဏီအသင်း-ရှု။) ဝိုင်၊ ဒဗလျူ၊ ဘီ၊ အေ ဟူသော ဝေါဟာရမှာ 'ယန်းဝင်းမင်း ဗုဒ္ဓစံအက်စီ စီအေရှန်း' ဟူသော အင်္ဂလိပ်အမည် အတိုကောက်ဖြစ်သည်။ ထိုအသင်း ၂ သင်းနှင့် အလားတူ အမျိုးသမီးအမျိုးသားအသင်းပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်မျှရှိခဲ့သည်။ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ အသင်းဝင်များသည် မြန်မာပြည်ဖြစ် အထည်များကို ဝတ်ဆင်ကြရန်၊ မြန်မာအချင်းချင်း ချစ်ခင်ညီညွတ်စွာ ရိုင်းပင်းကူညီကြရန် စသည်တို့ကို လှုံ့ဆော်ပေးသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာတောင်သူလယ်သမား အပေါင်းတို့က ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေကို ဝံသာနုအသင်းဟုခေါ်လာကြ၍ ထိုဝံသာနုအသင်းတို့မှာ ၁၀၀၀ ကျော်မျှ ပွားများလာသည်။ ဝံသာနုအသင်း တစ်သင်းလျှင် လူပေါင်း ၂၀ ကျော်မှသည် ၅၀၀ ကျော်အထိ ရှိလေသည်။ အသင်း၏ တည်ရာဌာနမှာ ရန်ကုန်မြို့ လွှစွလမ်း၌ဖြစ်သည်။

ခိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ

၉၂၁ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယပြည်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးက ပါလီမန်သို့ ငွေကန်ခံချက်တစ်ခု တင်သွင်းလိုက်လေသည်။ ထိုထောက်ခံချက်အရ အုပ်ချုပ်မပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးများကို မြန်မာပြည်အား ပေးအပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုပြုပြင်ရေး စီမံချက်များအရ ဆာအေ၊ အက်(ဖ)ဂိုက် ခေါင်းဆောင်၍ ဂိုက်ကော်မတီဟုတွင်သော မြန်မာပြည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကော်မတီသည် မြန်မာပြည်သို့ ပေးအပ်ရမည့် မဲဆန္ဒအခွင့်အရေး ဗဟိုအစိုးရက သီးသန့်ယူထားမည့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာန၊ လွှဲပြောင်းပေးမည့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနတို့ကို မြန်မာပြည်သို့ လာရောက်စုံစမ်းရာတွင် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေသည် ဂိုက်ကော်မတီကို သပိတ်မှောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှပါလီမန်က မြန်မာပြည်အားပေးအပ်ရန် ခိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ဥပဒေဖြင့် အတည်ပြုလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ ၁၂၈၄ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၆ ရက် (ခရစ် ၁၉၂၂ ခုနှစ်)တွင် သရက်မြို့၌ကျင်းပသော ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ အထူးကွန်ဖရင့် အစည်းအဝေးကြီးက 'ခိုင်အာခီသည် လုံးဝကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး မဟုတ်၊ လမ်းခုလတ်သာဖြစ်၍ ဝီလဆန်၏ ၁၄ ချက်နှင့်မညီ' ဟု ယူဆပြီးလျှင် ဟုမ္မရူးခေါ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရမည့် တင်းတိမ်နိုင်မည်ဟုဆိုကာ မြန်မာပြည် ဥပဒေပြုကောင်စီကို သပိတ်မှောက်လိုက်သည်။

နှစ်စုကွဲခြင်း

သို့သော် ခရစ် ၁၉၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည် အတွက် ခိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သည် စတင်အာဏာတည်လေသည်။ ထိုအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်အရ မြန်မာသည် ဥပဒေပြုကောင်စီ ရွေးကောက်ပွဲတို့ကို ၁၉၂၂ ခုနှစ်ဝင်ဘာလကစ၍ ကြိုတင်ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရန်အချိန် ရောက်လာသည်တွင် ဥပဒေပြု ကောင်စီကို သပိတ်မှောက်လိုသူတစ်စု၊ မမှောက်လိုသူတစ်စု နှစ်စုကွဲကာ ဝိဝါဒ ဖြစ်ကြလေသည်။ ဦးဘဖေ၊ ဦးဘလှိုင်၊ ဦးပု၊ မန္တလေးဦးဘဦး အမှူးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ၂၁ ဦးက ခိုင်အာခီစနစ်ကို လက်ခံ၍ ဥပဒေပြု ကောင်စီထဲမှနေ၍ အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုတို့ကို အရေးဆိုမည်ဟု ကျေညာခဲ့သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂၁ ဦးသည်လည်း မူရင်း ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေမှ ခွဲထွက်၍ မိမိတို့အသင်းကိုအမည်မပေးဘဲ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ ဟူ၍ပင် မှည့်ခေါ်လေသည်။ သို့သော် ခွဲထွက်ရေးသွားသော ခေါင်းဆောင် ၂၁ ဦးအစွဲပြု၍ ၂၁ ဦးပါတီဟု အများက ခေါ်ကြလေသည်။ မူရင်း ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ တွင် ဦးချစ်လှိုင်၊ သာယာဝတီဦးပုနှင့် ဦးထွန်းအောင်ကျော်တို့ ကျန်ရစ်ခဲ့၍ ယင်း ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေကိုလှိုင်၊ ပု၊ကျော်ပါတီဟူ၍ ခေါ်

ကြသေးသည်။ ခိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ပေါ်ပေါက်လာသော မြန်မာပြည်ဥပဒေပြုကောင်စီတွင် အမတ်ပေါင်း ၁၀၃ ဦးရှိသည့်အနက် ၈၄ ဦးသည် အများပြည်သူတို့ကရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသူများဖြစ်သည်။ ထို ၈၄ ဦးအနက် ၂၁ ဦးပါတီဝင် ၂၈ဦးသာလျှင် အမတ်အဖြစ် အရွေးခံခဲ့ရလေသည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ် ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယ ဥပဒေပြု အောက်လွှတ်တော်အတွက် မြန်မာပြည်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ အသစ်ရွေးချယ်ရာ၌မူကား မူလ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ အသင်းကြီးသည် သပိတ်မှောက်ခြင်းမပြုဘဲ ဝင်ရောက် အရွေးခံရာ ထိုအသင်းဝင်ချည်းသာ အရွေးခံရသည်။

ဝံသာနုအသင်း

မူလမြန်မာအသင်းချုပ်ကြီးသည် ဦးချစ်လှိုင် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေဟူ၍သာမက ဝံသာနု ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ ဟူ၍လည်းတွင် လာသည်။ ၂၁ ဦး ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ နှင့် အပြိုင်ဖြစ်သော်လည်း အင်အားဆုတ်ယုတ်ခြင်းမရှိပေ။ ၁၉၂၃ နှင့် ၁၉၂၄ ခုနှစ်များတွင် တိုင်းပြည်လူထု နိုးကြားမှုကို မနားမနေ ဆောင်ရွက်ရာ တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ ထောက်ခံမှုကို များစွာရခဲ့လေသည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် အစိုးရနှင့်မဆက်ရေး ဟူသော ကြွေးကြော်သံဖြင့် 'ဘူး' အသင်းများသည် ဟင်္သာတနယ်၌ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ဘူးသည်။ ထိုအသင်းများသည် ဝံသာနု ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေက လှုံ့ဆော်ပေးသော စိတ်ဓာတ်တို့ဖြင့် တည်ထောင်ကြသည်ဟု ယူဆရန်အကြောင်းရှိလေသည်။ သို့သော် များမကြာမီ ထိုအသင်းများကို အစိုးရက မတရားအသင်းဟု ကျေညာလိုက်လေသည်။

သမ္မတ ဦးချစ်လှိုင်

၁၂၈၆ ခုနှစ် ကဆုန်လ (ခရစ် ၁၉၂၄ ခုနှစ် မေလ)တွင် ၁၁ ကြိမ်မြောက် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ ကွန်ဖရင့်ကို ပေါင်းတည် မြို့၌ ကျင်းပရာနယ်မှကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော် တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးက ဦးချစ်လှိုင်ကိုပင် ဥက္ကဋ္ဌတင်မြှောက်လိုက်သည်။ ယခင်က သရက်မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သော ကွန်ဖရင့်မှအစပြု၍ ဦးချစ်လှိုင်အား သမ္မတ တင်မြှောက်ခဲ့သည်ကို ပေါင်းတည်ကွန်ဖရင့်က ထပ်မံအတည်ပြုလိုက်သည်။ ဤသည်တွင် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ ဥက္ကဋ္ဌများကို သမ္မတဟုချီးကျူး ခေါ်ဝေါ်သော အလေ့အထတစ်ရပ် ပေါ်လာခဲ့လေသည်။ (ချစ်လှိုင်၊ ဦး-ရှု။)

ဖိနပ်ခြင်း

၁၂၈၆ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၂၄ခုနှစ်)တွင် မန္တလေးမြို့၌ ဆရာတော်ဦးဥက္ကမအားကြိုဆိုရန် ဝံသာနုများ စီတန်းလှည့်လည်စဉ် ပုလိပ်တို့က တားဆီးရိုက်နှက်ကြရာ ရဟန်းရှင်လူ

၁၉၃၁ ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ အထက်လွှတ်တော်၌ အိန္ဒိယပြည်နှင့် မြန်မာပြည် တွဲရေးခွဲရေးပြဿနာကို ဆွေးနွေး ရန်အတွက်ကျင်းပသောမျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးဖွင့်ပွဲတွင် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်များကို ဤသို့တွေ့မြင်နိုင်သည်။

တို့ ဒဏ်ရာရကြသည်။ ဆရာတော်ဦးစန္ဒီမှာ သေနတ် ဒဏ်ရာနှင့် ပျံလွန်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုနှစ်အတွင်း၌ပင် ဆရာတော် ဦးဥတ္တမအား ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၁၂၄(က) နှင့်ထောက်ဒဏ် ၃ နှစ်အပြစ်ပေးလိုက်သည်ကို အကြောင်း ပြု၍ ရန်ကုန်မြို့၊ ဆူးလေဘုရားအနီးရှိ ဖိုက်စကွဲယား (ယခု ဗန္ဓုလ)ပန်းခြံ၌ သံဃာတော်များ၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများပါဝင်သော ဆန္ဒပြအစည်းအဝေးကြီးကို မြင်းစီး ပုလိပ်တို့က မြင်းနှင့်တိုက်၊ တုတ်နှင့်ရိုက်၍ ဖျက်ဆီး လေသည်။ ဤသို့ဖိနှိပ်သော အခြင်းအရာကို အရှိန်ပြင်း၍ လာလေလေ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ၏အင်အားမှာညီညွတ်တောင့် တင်းလာလေလေ ဖြစ်တော့သည်။

ဒုတိယအကြိမ်နှစ်စုကွဲခြင်း

သို့ရာတွင် ပုဂ္ဂိုလ်စွဲသဘောကွဲလွဲမှုတို့ကြောင့် တစ်မျိုးသား လုံးညီညွတ်ရေးမှာ အစဉ်အလာကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်လာလောက် အောင် ကြာရှည်စွာမခံခဲ့ရချေ။ ၁၂၈၆ ခုနှစ်တွင် ပုသိမ်ခရိုင် ငဝန် ရေကာတာကျိုးသဖြင့် ကယ်ဆယ်ရေး ရံပုံငွေကောက်ခံ သောကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အချင်းချင်း သဘောကွဲလွဲလာကြ သည်။ ဦးချစ်လှိုင်ကို သံဃဩဝါဒမခံဟု စွပ်စွဲလာကြသည်။

ထိုကြောင့် ၁၂၈၇ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၂၅ခုနှစ်)တွင် ရွှေဘို၌ ကျင်းပသော ၁၂ ကြိမ်မြောက် ကွန်ဖရင့်သည် ဦးချစ်လှိုင် အား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ပြန်လည်ရွေးကောက်တော့ဘဲ ဦးစိုး သိမ်းကို ဥက္ကဋ္ဌ တင်မြှောက်လိုက်လေသည်။ ဤတွင် ဦးချစ်

လှိုင်သည် အညမညသမ္မန္တအဖွဲ့ဟူသော အမည်ဖြင့်သီးခြား ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ အသင်းကို တည်ထောင်ပြန်လေသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ဒိုင်အာစီရွေးကောက်ပွဲ

ဒိုင်အာစီစနစ်အရ ဒုတိယအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပ ရန်အချိန်သည် နီးကပ်လာပြန်လေသည်။ ထိုအခါ သပိတ် မှောက် ဝံသာနု ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ မှ ခေါင်းဆောင်အချို့တို့သည် သပိတ်လှန်၍ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ကြသည်။ ယင်းအချိန်၌ သာယာဝတီဦးပုခေါင်းဆောင်သော ဟုမ္မရူးပါတီ၊ ဦးတုတ် ကြီး ခေါင်းဆောင်သော သရာဇပါတီတို့လည်း ပေါ်ပေါက် လာခဲ့ပြီ။ ရွေးကောက်ပွဲပြီးသောအခါ ၂၁ ဦးဂိုဏ်း၊ ဟုမ္မရူး ဂိုဏ်းနှင့် သရာဇဂိုဏ်းတို့သည် ရည်ရွယ်ချက်ခြင်းတူရာတို့၌ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ဤသို့လျှင် ဒိုင်အာစီအုပ် ချုပ်ရေးကို အထောက်အပံ့ပြုသည့် အင်အားစုတို့မှာ လွှတ် တော်၌ များပြားလာသည်နှင့်အမျှ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ လည်း အင်အားဆုတ်ယုတ်လာခဲ့သည်။

ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ ကွန်ဖရင့်များ

ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေသည် နှစ်လည်အစည်းအဝေးများကို တစ်နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်ကျ စည်းဝေးလေ့ရှိသည်။ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ ခေတ်မမိုနိုမီ ကျင်းပကြသော နှစ်လည်အစည်းအဝေးတို့ မှာ တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ ညီညွတ်သောအင်အားစုကို ပြခဲ့ ပေသည်။ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ၏သမိုင်း၌ ထင်ရှားသောနှစ်လည်

အစည်းအဝေးတို့၏ ကျင်းပသောနေရာနှင့် နေ့ရက်ကို ဖော်ပြရလျှင်အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ပိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေအသင်းချုပ်အနေနှင့် သတ္တမမြောက် နှစ်လည်အစည်းအဝေးကို ၁၉၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ တွင် ပုသိမ်မြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ အဋ္ဌမမြောက် အစည်း အဝေးကို ပြည်မြို့၌ကျင်းပသည်။ ၁၂၈၃ ခုနှစ်(ခရစ် ၁၉၂၁ ခုနှစ်) သီတင်းကျွတ် လဆုတ် ၅ ရက်နေ့တွင် မန္တလေးမြို့၌ နဝမကွန်ဖရင့်ခေါ် ၉ ကြိမ်မြောက် နှစ်ပတ်လည် အစည်း အဝေးကို ကျင်းပခဲ့ရာ ထိုကွန်ဖရင့်မှာ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ၏ သမိုင်းတွင် အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်သည်။ ဤ အစည်းအဝေး သို့ လူပေါင်း ၁၀၀၀၀၀ ကျော်တက်ရောက်ခဲ့လေသည်။ ထိုအစည်းအဝေးကြီးက အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာ ယနေ့တိုင်အောင် အမျိုးသားနေ့ဟူ၍ မြန်မာပြည်ထောင်စုက နှစ်စဉ် ကျင်းပလျက်ရှိသည်။ (အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့-ရှု။) ဟုမူ့ရေးခေါ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကိုတောင်းဆိုလာသော သရက်မြို့ ကွန်ဖရင့်ကြီးမှာ ၁၀ ကြိမ်မြောက် နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးဖြစ်၍ ၁၂၈၄ ခုနှစ် (ခရစ် ၁၉၂၂ ခုနှစ်) တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၆ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် ပျဉ်းမနား၌ ဦးချစ်လှိုင် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေကွန်ဖရင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်၌ ဦးချစ်လှိုင် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေသည် ပေါင်းတည်ကွန်ဖရင့်ကျင်းပစဉ် ဟင်္သာတ၌ ညီညွတ်ရေးကွန်ဖရင့်ကျင်းပ၍ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ ကွန်ဖရင့်ကို ရင်ကြားစေ့အောင် တိုက်တွန်းခဲ့၏။ သို့သော် မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် ဦးချစ်လှိုင် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ သည် မင်းဘူး၌ စည်းဝေးခဲ့ပြီးနောက် စင်ပြိုင်ကွန်ဖရင့်များ ပေါ်လာခဲ့သည်။

စင်ပြိုင် ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေများ

၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ဦးချစ်လှိုင်၏ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေသည် မကွေးမြို့၌ နှစ်လည်အစည်းအဝေးကျင်းပစဉ် သရက်မြို့၌ ဦးစိုးသိမ်း ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေကလည်း နှစ်လည်အစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့၏။ ဦးစိုးသိမ်းသည် မူရင်းဝံသာနု ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ တွင် ၁၂ ကြိမ်မြောက်နှစ်လည်အစည်းအဝေးမှသည် ၁၅ ကြိမ်မြောက်အထိ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ခဲ့သည်။ ဦးစိုးသိမ်း၏ နိုင်ငံရေးအယူအဆမှာ အစိုးရနှင့်လုံးဝမဆက်ဆံရေး၊ အာဏာပီဆန်ရေး၊ အခွန်တော်မပေးရေးဟူသော အယူအဆဖြစ်သည်။ ၁၂၉၁ ခုနှစ်(ခရစ် ၁၉၂၈ ခုနှစ်) တန်ခူးလတွင် တောင်ငူမြို့၌ကျင်းပသောကွန်ဖရင့်တွင် မြန်မာပြည်ကို အိန္ဒိယမှ ခွဲထုတ်ပါက အထက်ပါလမ်းစဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုပြင် အပျော်တမ်းတပ်များ ဖွဲ့စည်းရန်ကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ထို ဆုံးဖြတ်ချက်တို့ကို နိုင်ငံရေး၌

အကြမ်းဖက်၍ ဆောင်ရွက်သည်ဟု ရဟန်းရှင်လူတို့က ယူဆကာထိုကွန်ဖရင့်ကို သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြလေသည်။ သပိတ်မှောက်သူတို့သည် ဗဟိုဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ အမည်ဖြင့် ဂိုဏ်းခွဲ၍ စင်ပြိုင်အဖွဲ့တည်ထောင်ကြလေသည်။ တောင်ငူကွန်ဖရင့်တွင် နောင်သောအခါ သာယာဝတီ ဂဠုန်ပုန်ကန်မှုကြီးကို ခေါင်းဆောင်မည့် ဆရာစံမှာ ဦးစိုးသိမ်းအဖွဲ့၌ အရေးပါသူတစ်ဦးပင် ဖြစ်၏။ အပျော်တမ်းတပ်များဖွဲ့စည်းရန် တိုက်တွန်းသူလည်း ဖြစ်၏။ ထိုဗဟို ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ၌ ဦးစုသည် ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည်။

ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ နှင့် ခွဲရေးတွဲရေး

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၌ မြန်မာပြည်တွင် ဒိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးကို ဖျက်သိမ်း၍ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို ပေးအပ်ရန်ဟူသော နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုကြီး ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထိုအခါ ဆာဂျွန်ဆိုင်မွန် အမှူးပြုသဖြင့် ဆိုင်မွန်ကော်မရှင်ဟုတွင်သော အိန္ဒိယ စတင်ကျယ်ထရီ ကော်မရှင်သည် မြန်မာပြည်ကို အိန္ဒိယပြည်မှ ခွဲထုတ်သင့်သည်ဟု အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းလေသည်။ ဤတွင် အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာတွဲရေးခွဲရေး ပြဿနာသည် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေသည်။ ထိုပြဿနာသည် ၁၉၃၂ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် အခြေခံ ဝိဝါဒတစ်ရပ်ဖြစ်လာခဲ့ရာ ဦးချစ်လှိုင်၊ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ၊ ဦးစိုးသိမ်း ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေနှင့် ဦးစု ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေတို့သည် တွဲရေးဖက်မှ အတိအလင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၁ ဦးအဖွဲ့ကား ခွဲရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သည်။ တွဲရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု လိုအပ်သည်ဟုသဘော ရရှိကြသောအခါ တွဲရေးသမားတို့သည် ဒေါက်တာဘမော်အားခေါင်းဆောင်အဖြစ်ဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြလေသည်။ များမကြာမီ ဦးစိုးသိမ်း ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ၏ သြဝါဒစရိယဆရာတော်ဖြစ်သောသက်ပန်းဆရာတော်နှင့် ဒေါက်တာဘမော်တို့ သဘောကွဲလွဲသည့်အခါ မြေစိုဆရာတော်အား သြဝါဒစရိယအရာ၌ တင်မြှောက်ကြလေသည်။ ထိုမြေစိုဆရာတော်၏ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ တွင်ဗန္ဓုလဦးစိန်သည် ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။ မြေစို ဆရာတော် ပျံလွန်သောမူသောအခါ ထို ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ အသင်းကို မင်္ဂလွန်းဆရာတော်က သြဝါဒစရိယအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်လေရာ မင်္ဂလွန်း ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေ ဟု ခေါ်ကြပြန်သည်။ ထိုနောက်၌ကား မင်္ဂလွန်း ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေသည် ဆင်းရဲသားဝံသာနုအဖွဲ့ချုပ်ဟူ၍ ပြောင်းလဲလာခဲ့ ပြန်လေသည်။ မြန်မာပြည် အက်ဥပဒေ(၁၉၃၅)အရ မြန်မာပြည်ကို အိန္ဒိယပြည်မှခွဲထုတ်၍ အုပ်ချုပ်ရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းကို ပေးအပ်လိုက်သဖြင့် ၁၉၃၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့်အခါ ဂျီ၊ စီ၊ ဘီ၊ အေဟူသောအမည်သည် လုံးဝကွယ်ပျောက်သွားလေသည်။

ဂျီနီးဗားမြို့ ။ ။ဂျီနီးဗားမြို့သည် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ဂျီနီးဗားရေအိုင်၏ အနောက်တောင်ထောင့် ရုန်းမြစ်ပေါ်၌ တည်ရှိ၍ နှစ်လိုစဖွယ် တင့်တယ်စိုပြည်သောမြို့ဖြစ်၏။ ဥရောပတိုက်အလယ်၌ တည်ရှိပြီးလျှင် လှပသောရှုမျှော်ခင်းများနှင့်အေးချမ်းသာယာသော မြို့တစ်မြို့ဖြစ်သည့်အတိုင်း နိုင်ငံခြားသားများ သွားရောက်လည်ပတ်လေ့ရှိကြ၏။ ရုန်းမြစ်သည် ဂျီနီးဗားမြို့ လယ်ကို ဖြတ်သန်းကာ စီးဆင်းသွား၏။ မြို့သည် လှပတင့်တယ်၍ သန့်ရှင်း၏။ ဂျီနီးဗားအိုင်ကြီး၏ ကမ်းပါးတစ်လျှောက်တွင် ကျယ်ပြန့်သောလမ်းမကြီးများသည်လည်းကောင်း၊ လမ်းနံဘေးတွင် လှပဖြူဖွေးသော ကျောက်အိမ် များသည်လည်းကောင်း လှပစွာတည်ရှိကုန်၏။ နေဝင်ချိန်များ၌ အရှေ့တောင်ဘက်မိုင် ၄၀ ကွာတွင်ရှိသည့် ဆီးနင်းများဖုံးအုပ်နေသော ဗလန်းတောင်ထိပ်သည် ဝင်လှဆဲသောနေရောင်တွင် ရှုမငြီးဖွယ် တင့်တယ်လှပလေသည်။ ဂျီနီးဗားရေအိုင်ကြီးမှာ ၄၅ မိုင်အလျားရှိ၍ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံးနှင့်အလှပဆုံးဖြစ်လေသည်။

ရာမအာဏာရှင် ဂျူးလီးယပ်ဆီဇာ လက်ထက်မှစ၍ ဤမြို့တည်ထောင်ခဲ့ရာ ဥရောပအလယ်ခေတ် ကုန်လု နီးနီးလောက်တွင် ဂျီနီးဗားမြို့သူမြို့သားများသည် သူတို့ကို အုပ်စိုးနေသော ခရစ်ယန်ဘုန်းကြီးနှင့် ဆဗ္ဗိုင်းဘုရင်ကို တော်လှန်လိုက်ကြပြီးနောက် သမ္မတနိုင်ငံ တည်ထောင်ကြသည်။

၁၆၀၂ခုနှစ်တွင်လည်း အလစ်ဝင်၍တိုက်သော ဆဗ္ဗိုင်းမင်းဆက်တပ်များကို တွန်းလှန်ပစ်လိုက်သည်။ ဘာသာရေးအပြောင်းအလဲခေတ်၌ ဂျီနီးဗားမြို့သည် ပရိုတက်စတန်ဂိုဏ်း

ကို ထောက်ခံသောမြို့ဖြစ်၍ ပရိုတက်စတန်ခေါင်းဆောင်ကြီးကယ်လဗင်၏ ဌာနချုပ်ရှိသောနေရာဖြစ်၏။ နပိုလီယန်ဘုရင် စစ်ရှုံးပြီးနောက် ဂျီနီးဗားမြို့သည် ၁၈၁၅ ခုနှစ်တွင် ဆွစ်ပြည်ထောင်စုနှင့် ပူးပေါင်းလိုက်လေသည်။

ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးစာရေးဆရာကြီး ရူးဆိုးမွေးဖွားရာ ဒေသဖြစ်သည့်ပြင်၊ ပြင်သစ်ပညာရှိကြီး ဗော်လတဲလားလည်း ဤမြို့တွင် အတော်ကြာ နေထိုင်ခဲ့ဘူး၏။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်မီက နိုင်ငံပေါင်းချုပ် အသင်းကြီး၏ ဗဟိုဌာနချုပ်တည်ရှိရာဖြစ်၍ အခြား ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ တိုင်းပြည်အချင်းချင်း ဖွဲ့စည်းထားသော အစည်းအရုံးများ၏ ဌာနချုပ်များလည်းရှိ၏။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကွန်ဖရင့်ကြီးများကိုလည်း ဂျီနီးဗားမြို့တွင် မကြာခဏ ကျင်းပခဲ့ကြလေသည်။

လူဦးရေမှာ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်သန်းခေါင်စာရင်းအရ ၂၀၂၉၁၈ ရှိ၏။ ပြင်သစ်နှင့် နီးစပ်သဖြင့် ဘာသာစကားနှင့်ဓလေ့ထုံးစံမှာ ပြင်သစ်နိုင်ငံနှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်လေသည်။ တိုင်းပြည်ထွက် ကုန်ပစ္စည်းမှာ နာရီများ၊ လောကဓာတ်ပညာဖက်ဆိုင်ရာ ကိရိယာများ၊ ခွဲစိတ်သည့်ကိရိယာတန်ဆာပလာ၊ အပေါစားစက်ကလေးများနှင့် အစားအစာများ ဖြစ်လေသည်။

ဂျီနီးအားမြို့ ။ ဂျီနီးအားမြို့သည် အီတလီနိုင်ငံ၏ အနောက်မြောက်ပိုင်း ဂျီနီးအားမြို့ပင်လယ်ကွေ့၏ ကမ်းခြေအလယ်ဗဟိုတွင် တည်ရှိ၏။ မြေထဲပင်လယ်ကမ်းခြေပေါ်တွင် အကြီးဆုံးဆိပ်ကမ်းမြို့ကြီး တမြို့ဖြစ်သည်။ အီတလီ နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း

သပ်ရပ်တင့်တယ်သော ဂျီနီးဗားမြို့ရှုခင်း

အီတလီနိုင်ငံကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွင် အချက်အချာဖြစ်သော

သွားပြီးနောက် ၁၈၆၁ ခုနှစ် တွင် အီတလီပိုင် ဖြစ်သွားသည်။ ထိုမြို့၏ လူဦးရေမှာ ၆၇၈၇၄၀ (၁၉၄၇ ခု)ဖြစ်သည်။ သင်္ဘော လုပ်ငန်း၊ အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်း နှင့် အထည်လုပ်ငန်းများရှိ၏။

ဂျီဗရောတား ။ ။ ဂျီဗရောတား မှာ မြေထဲပင်လယ်အနောက် ဘက် ဝဋ်ရှိသော ဗြိတိသျှက ရောင်းကိုလိုနီတစ်ခု ဖြစ်၏။ စပိန် ပြည် တောင်ဘက်မြေထဲပင်လယ် ထဲသို့ ထိုးထွက်လျက်ရှိသော သန် လျက်စွန်းအင်္ဂုပေါ်တွင် တည် ရှိလျက် ၁ မိုင်ခန့်ရှည်ပြီး လျှင် ၁ မိုင်ခန့်ကျယ်ပြန့်၍ ပေပေါင်း ၁၄၀ မြင့်လေသည်။

သို့သွားရာ တံခါးမကြီးလည်းဖြစ်၏။ အီတလီနိုင်ငံလုံးမှ ထွက်သော ကုန်ပစ္စည်းတို့၏ ငါးပုံတစ်ပုံခန့်မျှကို ထိုသင်္ဘော ဆိပ်မြို့ကြီးမှ တဆင့် တင်ပို့ရလေသည်။ အနီးဆုံးဖြစ်သော မာဆေးမြို့ကြီးလောက် သင်္ဘောအဝင်အထွက် မများလှ သော်လည်း ထိုမာဆေးဆိပ်ကမ်း မြို့ကြီးထက်ပင် ကုန်တင် ကုန်ချ ပိုမို၍များပြား၏။ သင်္ဘောကျင်းကြီးများနှင့် ကုန် ပစ္စည်းသိုလှောင်ရန် ကုန်ရုံကြီးများကိုလည်း တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ထား၏။ ထိုဆိပ်ကမ်းမှ အီတလီနိုင် ငံသို့ ဝင်ကုန်များမှာ ဂျုံ၊ ပြောင်း၊ ဝါဂွမ်း၊ ဓာတ်ဆီ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ ဖော့စဖိတ်၊ သံနှင့် သံမဏိတို့ ဖြစ်သည်။ ထွက်ကုန်များမှာမူကား ပိုးထည်၊ သံလွင်ဆီ၊ ဆပ်ပြာ၊ စက္ကူ၊ ဝိုင်အရက် နှင့် စကျင်ကျောက်များပင်တည်း။

ဤမြို့ကြီးသည် အီတလီနိုင်ငံ၏ လေကြောင်းနှင့်မီးရထား လမ်းပတ်ဌာန ဖြစ်သည်။ ရှေးအခါက ဂျီနိုးအာမြို့သူမြို့သား များသည် ပင်လယ်၌စွန့်စားသွားလာကြ၍ ဂျီနိုးအာမြို့မှာပင် နာမည်ကျော်သင်္ဘောသားကြီး ခရစ္စတိုဖာကိုလံဗပ် ထွန်း ကားခဲ့လေသည်။ (ကိုလံဗပ်စီ-ရှူ။)

ဂျီနိုးအာမြို့သည် ရှေးအခါက လောင်းပတ်နှင့်ဖရန်ကို လက်ထံသို့ ကျရောက်၍ ရှားလမ်းနားဘုရင်ကြီး၏ နိုင်ငံတော် ကြီးပျက်စီးသွားသောအခါ လွတ်လပ်သောမြို့တစ်မြို့ ဖြစ်လာ သည်။ မှူးမတ်သေနာပတိ လူနည်းစုတို့နှင့် ဒီမိုကရေစီ ဝါဒသမားများသည် အမြဲပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ရာ တစ်လှည့်စီအုပ်စိုး ခဲ့ကြ၍ ၁၆ ရာစု၌ လူနည်းစုဝါဒ လွှမ်းမိုးသွားသည်။ ထို နောက်၌ကား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရရှိခဲ့ရာမှ ဆာဒင်းနီး ယားနှင့်ဗီးဒမ္ဗန်နယ် ဘုရင်များ၏ လက်အောက်သို့ ရောက်

ဂျီဗရောတားမြို့ကား ခံတပ်မြို့ဖြစ်သည်။ အာဖရိကတိုက် ၏ မြောက်ဘက်ဖျားနှင့် ဥရောပတိုက်ရှိ စပိန်နိုင်ငံ တောင် ဖျားမှာ ၁၂ မိုင်ခန့်သာကွာဝေးလျက် ဂျီဗရောတား ကျောက် စွန်းကြီးသည် မြေထဲပင်လယ် ရေပြင်ထဲသို့ မြင့်မြင့်မား မား ထိုးထွက်လျက်ရှိရာ မြေထဲပင်လယ်နှင့်တကွ ဆူး အက်တူးမြောင်းကိုဖြတ်၍ အရှေ့ဖျားသို့သွားရာ ရေလမ်း ကြောင်းကို စောင့်ရှောက်ကာကွယ်သောခံတပ်ဖြစ်သည်။

ဂျီဗရောတားမြို့မှာ အနောက်မြောက်ထောင့်တွင်တည် ရှိ၍ စစ်တပ်အပြင် လူဦးရေ အရပ်သား ၁၇၀၀၀ ခန့်ရှိ၏။ ကျောက်ဆောင်၏ မြောက်ဖက်ဆုံးတွင် ဗြိတိသျှနယ်နှင့် စပိန်နယ်ကိုခြားထားသော ကြားနယ်မြေ လွတ် ရှိလေသည်။

ခရစ် ၇၁၁ ခုနှစ်က မွတ်စလင်စစ်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးသည် ရေလက်ကားကိုဖြတ်၍ ဂျီဗရောတားကို သိမ်းယူခဲ့ရာထို ကျောက်တောင်ကုန်းကို 'ဂျဗယ်အယ်တာရစ်' ၏ကျောက် တောင်ကုန်းဟု စစ်ဗိုလ်၏ အမည်ကိုအစွဲပြု၍ ပေးခဲ့ရာမှ ဂျီဗရောတားဟုခေါ်တွင်လာသည်။ ထိုသူသည် ထိုနေရာ၌ ပင် ခံတပ်တည်ဆောက်ခဲ့၏။ ၁၇၀၄ ခုနှစ်တွင် ဂျီဗရော တားကိုဗြိတိသျှတို့က စပိန်တို့ထံမှ သိမ်းယူပြီး ခံတပ်အခိုင် အခံ ပြုလုပ်ထားသည်။ သို့ဖြစ်၍ ၁၇၇၉-၁၇၈၃ ခုနှစ်များ အတွင်း ပြင်သစ်နှင့်စပိန်တို့ပူးပေါင်းလုပ်ကြံသော်လည်း မရခဲ့ချေ။ ခံတပ်မှ ပစ်ခတ်သောအမြောက်ကြီးများကြောင့် ရန်သူသင်္ဘောများသာ မီးလောင်ပျက်စီးသွားကြရလေ သည်။ ခံတပ်မှာ ဖောက်ခွဲ၍ မရသော ကျောက်သားပက တိဖြစ်၍ အထူးခိုင်ခံ့ပြီးလျှင် ဖြိုခွင်းရန် ခဲယဉ်း လှလေသည်။ သင်္ဘောဆိပ်မှာ သင်္ဘောကြီးများပင် ဆိုက်ကပ်နိုင်၍ ကုန်

သင်္ဘောများကို ကျောက်မီးသွေး ဖြည့်တင်းရာစခန်းလည်း ဖြစ်၏။ မြေပင်လယ်၏ တံခါးဝတွင် ခန့်ညားထည်ဝါစွာ တည်ရှိသဖြင့် ဗြိတိသျှတို့အတွက် အရေးကြီးသော ချက် ကောင်းရေတပ်စခန်းတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် အတွင်းက ရန်သူဂျာမန်ဩဇာခံ ဗီရီပြင်သစ်အစိုးရနှင့် အီတလီတို့က တိုက်ခိုက်သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။

ဂရိတို့သည် ထိုဂျီဗရေတားကျောက်တောင်စွန်းနှင့် အာ ဖရိကတိုက်ဖက်ရှိအငူစွန်းတို့ကို ကမ္ဘာကြီး၏ အနောက်ဘက် တံခါးဝများဟုပင်ရှေးအခါက မှတ်ယူခဲ့ကြဘူးသည်။

ဗြိတိသျှတို့၏ ရေတပ်စခန်းနှင့်ခံတပ်မြို့ဖြစ်သောဂျီဗရေတား

ဂျီရေနီးယမ်း ။ ။ဂျီရေနီးယမ်းခေါ် ကျောက်ပန်းပင်မှာ အန်းပင်အပါအဝင်ဖြစ်သော ဂျီရေနီးယားစီးမျိုးရင်းတွင် ပါ ဝင်၏။ သို့သော် ကျောက်ပန်းပင်တွင် အတူ နှင့်အစစ်ဟူ၍ ၂ မျိုးရှိပြန်သည်။ ကျောက်ပန်းပင်ဟု ခေါ်ဆိုနေကြသည့် အနီ၊ အဖြူနှင့် ပန်းရောင် အရောင် ၃ မျိုးရှိသော ခြံစိုက်ပန်း မွှေးပင်များ မှာအမှန်အားဖြင့် ကျောက်ပန်းပင်အတူမျှ သာ ဖြစ်လေသည်။

ကျောက်ပန်းပင်အစစ်မှာ အပင်ရိုင်းသာဖြစ်၍ မရန်း ရောင်သို့မဟုတ် ပန်းရောင်ပွင့်များ ပွင့်လေ့ရှိ၏။ ထိုအပင်၏ သီးတောင့်ပုံကိုကြည့်၍ အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ထိုအပင်ကို ကရိန်း ဗိ(ကြီးကြားနှုတ်သီး)ပင်ဟူ၍ခေါ်ကြသည်။ ယင်းတို့မှာ အထူးသဖြင့် လောင်းရိပ်ရသောနေရာများတွင် ပေါက်လေ့ ရှိသည်။ သီးတောင့်များ မွှေးနုကလေးများကို တွေ့နိုင်

သည်။ အလှအပဆုံးမျိုးမှာ ပန်းပြာပွင့်သော အမျိုး ဖြစ်၍ လမ်းဘေးများတွင် ပေါက်လေ့ရှိသည်။ အခြား တစ်မျိုးမှာ စိုစွတ်သော သစ်တောများနှင့် အုတ်တံတိုင်းပျက် ကြီးများပေါ်တွင် ပေါက်ကြ၍ ယင်းတို့၏အပွင့်ကလေးများ မှာ မရန်းပြာနုရောင်ပေါ်တွင်အနီစင်းများရောလျက်ရှိ၏။ ခြောက်သွေ့သော သဲမြေများတွင်ပေါက်လေ့ရှိ၍ ကျောက် ပန်းပင်အနွယ်ဝင် အခြားပန်းပင် တစ်မျိုးလည်း ရှိသေးသည်။ ယင်းကို စတော့ဗီ(ငှက်ကျားနှုတ်သီး)ပင်ဟုခေါ်သည်။

ဧည့်ခန်းများတွင် ပန်းအိုးများ၌ အလှစိုက်ပျိုးထားလေ့ရှိ သော ကျောက်ပန်းပင်မျိုးမှာ ကျောက်ပန်းပင်ဟု ခေါ် ရခြင်းသော်လည်း အထက်တွင်ရေးခဲ့သည့်အတိုင်း အတူမျှ သာဖြစ်သည်။ ထိုအပင်သည် မှန်အားဖြင့်ပယ်လာဂိုးနီး ယမ်းဟုခေါ်သော ပန်းပင်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဂျီရေ နီးယေးစီး မျိုးရင်းမှာပင် ပါဝင်လျက် ကျောက်ပန်းပင်နှင့် အသွင်ချင်းသာကွာခြားသည်။ ပန်း၏အရောင်မှာ ဆွတ် ဆွတ်ဖြူမှ ပန်းရောင်နှင့် ကြက်သွေးရောင်အထိ အရောင်မျိုး စုံသည်။ အရွက်များမှလည်း အဝါရောင် အဖြူရောင်စ သည်ဖြင့် ကွဲပြားကြသည်။ ထိုပန်းပင်မျိုးကို အထူးသဖြင့် အိမ်ပြတင်းပေါက်ဝများတွင် အလှစိုက်ပျိုးကြ၍ စားပွဲတင် ပန်းအိုးစသည်များဖြင့်လည်း အလှအပစိုက်ပျိုးလေ့ရှိ ကြသည်ကို တွေ့ရှိရလေသည်။

ဂျီရေနီးယမ်းခေါ် ကျောက်ပန်းပင်

ရှေးဂရိတို့၏ မြေကိုတိုင်းတာသောပညာ

ဂျီဩမေတြီပညာကို ကျောင်းသားအများပင် လေ့လာသင်ကြားကြရပေမည်။ သင်္ချာဘာသာတွင်အလွန်အရေးပသောပညာတစ်ရပ်ဖြစ်၏။ မြေတိုင်းရာမှစ၍ ဤပညာမှာ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့်ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့သည်။ ထိုပညာကို စနစ်တကျဖြစ်အောင် လေ့လာစဉ်ခွဲသူ ရှေးဂရိပညာရှိကြီးယူကလစ်ကိုအစွဲပြု၍ ရှေးက ထိုပညာကို ယူကလစ်ဟူ၍ပင် ကျွန်ုပ်တို့ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသေးသည်။

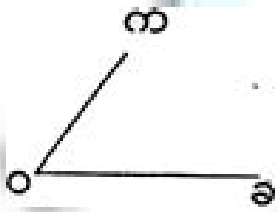
ဂျီဩမေတြီ ။ ။ ဂျီဩမေတြီဟူသောဝေါဟာရသည် ဂရိဘာသာစကားမှ ဆင်းသက်လာ၍ မြေကို တိုင်းသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ဂျီဩမေတြီသည် ရှေးဂရိလူမျိုး တို့အဖို့ မြေကြီးတိုင်းတာသော ပညာရပ်သော်လည်း ယခုအခါ ဂျီဩမေတြီ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ပိုမိုကျယ်ပြန့်၍လာသည်။

ဂျီဩမေတြီသည် အလွန်ရှေးကျသော ကာလမှစ၍ တည်မြဲလာသည့်ပညာရပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထိုပညာကို ရှေးခေတ် အီဂျစ်လူမျိုးတို့ စတင်အသုံးပြုခဲ့ကြဟန်တူသည်။ အီဂျစ်ပြည်တွင်း နင်းမြစ်ရေလျှံမှုကြောင့် မြေယာနယ်နိမိတ်များကို မကြာခဏ ပြန်လည်တိုင်းတာခဲ့ကြရသည်။ ထိုသို့ တိုင်းတာရာတွင် ထောင့်များကိုရေးဆွဲ၍ တိုင်းတာခဲ့ကြသည်။ ဧရိယာများကို တွက်ချက်၍လည်း တိုင်းတာခဲ့ကြသည်။ ပီရမစ်ခေါ် ကမ္ဘာကျော်အဆောက်အအုံကြီးများကို ဆောက်လုပ်ရာတွင် အီဂျစ်လူမျိုးတို့သည် ဂျီဩမေတြီ၌ ထင်ရှားသောစည်းမျဉ်းများကို ထိရောက်စွာအသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

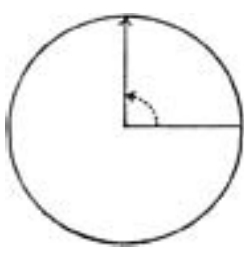
အီဂျစ်လူမျိုးတို့ အသုံးပြုခဲ့သော ဂျီဩမေတြီ၌ စည်းမျဉ်း ၂၀၀၀ အနည်း ငယ်မျှပါရှိသည်။ ထိုစည်းမျဉ်းများဖြင့် သူတို့သည် ဂျီဩမေတြီပုံအမျိုးမျိုးတို့၏ ဧရိယာများကို တိုင်းတာခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ထောင့်မှန်များကို စနစ်တကျတိုင်းတာဆောက်လုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဂရိလူမျိုးတို့သည် ဂျီဩမေတြီတိုင်းတာနည်းများကို သိပ္ပံပညာရပ်အခြေသို့ ရောက်အောင် ပြုစု ပျိုးထောင်ပေးခဲ့ကြသည်။

ရှေးဂရိပညာရှိတို့တွင် ယူကလစ်သည် ဂျီဩမေတြီပညာကို စနစ်တကျဖြစ်အောင် လေ့လာစဉ်ခွဲသောသူ ဖြစ်သည်။ ယူကလစ်ရေးသားခဲ့သော စာအုပ် ၁၃ အုပ်အနက် ပထမဖအုပ်နှင့် နောက်ဆုံး ၃ အုပ်တွင် ပလိန်း ဂျီဩမေတြီနှင့် ဆောလစ်ဂျီဩမေတြီ အကြောင်းအရာများပါရှိလေသည်။ ပလိန်းဂျီဩမေတြီဆိုသည်မှာ မျက်နှာပြင်ညီတစ်ခုတည်း၌ရှိသော ပုံများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာရသော ဂျီဩမေတြီကို ဆိုသည်။ ထိုပုံများသည် စတုရန်း၊ တြိဂံ၊ စက်ဝိုင်း၊ အနားပြိုင်စတုဂံစသည့်အလျားနှင့် အနံသာရှိသောပုံများနှင့် ဖြစ်ကြသည်။ ဆောလစ် ဂျီဩမေတြီဆိုသည်မှာ ထုပုံများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာရသော ဂျီဩမေတြီကိုဆိုသည်။ ထုပုံများသည် ဂူဗတုံး၊ ဆလင်ဒါ၊ စက်ဝိုင်းလုံး၊ အဝိုင်း ထုရွက်စသည့် အလျား၊ အနံ၊ အမြင့်ရှိသော ထုပုံများဖြစ် ကြသည်။ ယခုအခါ ယူကလစ် ဂျီဩမေတြီ ပညာရပ်များကို ခေတ်နှင့်လျော်အောင် ပြုပြင်၍ ကျောင်းများ၌ သင်ကြားကြ၏။

ဂျီဩမေတြီသင်ကြားရာတွင် ထောင့်များကိုနားလည်ရန်မှာ များစွာပင်အရေးကြီးပေသည်။ အကြောင်းမှာမူ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထောင့်များနေရာတကာတွင် တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ စာအုပ်၌လည်းကောင်း၊ အရပ်ကား၌လည်းကောင်း၊ အခန်း၌လည်းကောင်း၊ လမ်းဆုံများ၌လည်းကောင်း ထောင့်များရှိကြသည်။ ထောင့်မှန်သည် ကျွန်ုပ်တို့ အတွေ့အကြုံအများဆုံးသောထောင့်မျိုးဖြစ်၏။ မျဉ်းဖြောင့်နှစ်ကြောင်းသည် အမှတ်တစ်ခုတွင် တွေ့ဆုံဖြတ်သန်းကြသောအခါ ထောင့်များဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထောင့်မှန်အပြင် အခြားထောင့်များလည်း ရှိသေးသည်။ မြို့တစ်မြို့၏ မြေပုံကိုကြည့်လျှင် လမ်းများသည် ထောင့်အမျိုးမျိုးဖြစ်အောင် ဖြတ်နေကြသည်ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

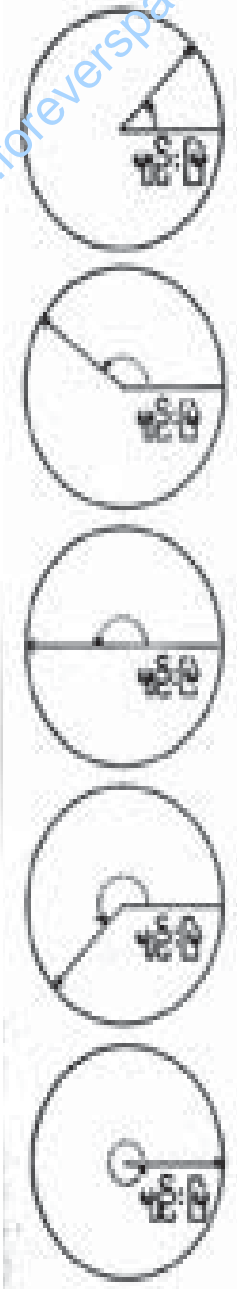

ထောင့် ဆောင် မျဉ်း ဖြောင့်များကို ထောင့်လက်တံများဟုခေါ်သည်။ မျဉ်း ၂ ကြောင်း တွေ့ဆုံသော နေရာသည် ထောင့်၏ထိပ် ဖြစ်သည်။ ပုံတွင် ကဝ နှင့် ခဝ တို့သည် ၀ ၌တွေ့ဆုံကြသဖြင့် ကဝ နှင့် ခဝ တို့သည် လက်တံများဖြစ်ကြ၍ ၀ သည်ထိပ်ဖြစ်သည်။ ထောင့်တစ်ခုကိုဖော်ပြလိုသောအခါ ကဝခ ထောင့်ဟူ၍ အက္ခရာသုံးလုံးဖြင့် ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ ထောင့်ကို တဖန်ဟူသော အမှတ်အသားဖြင့် ဖော်ပြလေ့ရှိရာ ပုံတွင်ပြထားသော ထောင့်ကို ကဝခ (ကဝခ)သို့မဟုတ် အက္ခရာတစ်လုံးတည်းဖြင့် ၀ (ဝ)ဟု ရေးသားဖော်ပြလေ့ ရှိကြသည်။ သိပ္ပံအလိုအားဖြင့် မျက်နှာပြင်တစ်ခုပေါ်တွင် မျဉ်းတစ်ကြောင်းသည် အခြားတည်မြဲသော မျဉ်းတစ်ကြောင်းမှ တည်မြဲသော အမှတ်တစ်ခုကို အစွဲပြု၍ လှည့်ပတ်သွားသောအခါ ထောင့်များဖြစ်လာကြသည်။ အောက်ပါ စက်ဝိုင်းပုံတွင် မြားပြထားသော လက်တံသည် မျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ တည်မြဲသော မျဉ်းမှစ၍ တည်မြဲသော အမှတ်ကို လှည့်ပတ်သွားနေသည်။ လက်တံ ရပ်သောအခါ လက်တံနှင့် မျဉ်းတို့သည် ပုံတွင်ပြထားသည့် အတိုင်း ထောင့် မှန် ကျလျက်ရှိသည်။ ထောင့်

ဂျီဩမေတြီ

www.foreverspace.com.mm

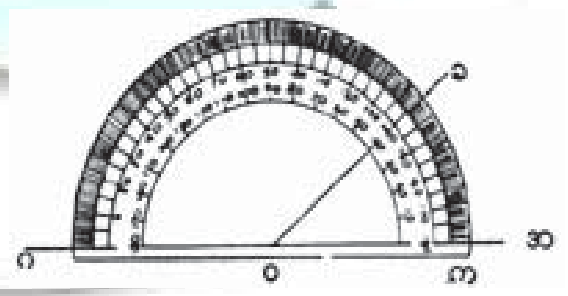
မှန်စတုဂံတွင် ဤထောင့် မျိုးရှိသည်။ ထောင့်များ တွင် လက်ယာလှည့် ထောင့် နှင့် လက်ဝဲလှည့်ထောင့်ဟု ၂ မျိုး ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဤနေရာ၌ လက်ဝဲလှည့်ထောင့်များ ကိုသာ စဉ်းစားမည်။

ထောင့်များကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပထမပုံတွင် လက်တံနှင့် မျဉ်းမြေတို့ဆောင်သော ထောင့် ငယ်တစ်မျိုးကို တွေ့ကြရ၏။ ဤထောင့် မျိုးကို ထောင့်မှန်ထက် ငယ်သောကြောင့် ထောင့်ကျဉ်းဟု ခေါ်သည်။ ဒုတိယပုံတွင် မျဉ်းမြေ နှင့် လက်တံတို့၏ အကြား ရှိ ထောင့် သည် ထောင့်မှန်တစ်ခုထက်ကြီးသော်လည်း ထောင့်မှန် ၂ ခုထက်ငယ်သည်။ ဤထောင့် မျိုးကို ထောင့်ကျယ်ဟု ခေါ်သည်။ မျဉ်းမြေနှင့် လက်တံတို့သည် တတိယပုံတွင် ဖြောင့်တန်းလျက် ရှိကြလေသည်။ လက်တံ ၂ ခုတို့ တစ်ဖြောင့်တည်း နေသောကြောင့် ဤထောင့်မျိုးကို ထောင့်ဖြောင့်ဟုခေါ်သည်။ စတုတ္ထပုံတွင် လက်တံသည် မူလနေရာဖက်သို့ပြန်သွားသဖြင့် ဤထောင့်မျိုးကို ထောင့်ပြန်ဟုခေါ်သည်။ ဤထောင့်မျိုးသည် ထောင့်မှန် ၂ ခုထက်ကြီး၏။ သို့သော် ထောင့်မှန် ၄ ခုထက်

ထောင့်တွင် ၃၆၀ ဒီဂရီရှိသောကြောင့် တစ်ပတ်ဝက်ရှိသော ထောင့် သို့မဟုတ် ထောင့်ဖြောင့်တွင် ဒီဂရီ ၁၈၀ ရှိ၍ တစ်ပတ်၏ လေးစိတ်တစ်စိတ်သို့မဟုတ် ထောင့်မှန်တွင်ဒီဂရီ ၉၀ ရှိသည်။ တစ်ဖန် ၁ဒီဂရီကို မိနစ် ၆၀၊ ၁ မိနစ်ကို စက္ကန့် ၆၀ ဟူ၍ခွဲစိတ်ထားကြပြန်သဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် မည်သည့်ထောင့်မျိုးကိုမဆို အလွယ်တကူ တိကျ မှန်ကန်စွာ တိုင်းတာနိုင်ပေသည်။

ထောင့်တိုင်းနည်း

ထောင့်များကိုတိုင်းရာ၌ ထောင့်တိုင်းကရိယာ(အင်္ဂလိပ်လို ပရိုထရက်တာ)ကို အသုံးပြုကြရသည်။ ပုံတွင် ပါသည့် ကဝေ ကိုတိုင်းလိုလျှင် ကဝေတွင် ၀က လက်တံသည် နေရာမြဲသော ၀ အမျဉ်းမှ တည်မြဲသော ၀ အမှတ်ကိုပတ်၍ လှည့်သွားရာ ၀၁ နေရာသို့ ရောက်သွားသည်ဟု ယူဆပါ။ ဤသို့ယူဆလျှင် ၀ကကို အစမျဉ်းဟုခေါ်၍ ၀၁ ကို အဆုံးမျဉ်းဟုခေါ်ပါ။ အထက်ပါ ထောင့်ကို တိုင်းလိုသောအခါ ကဝေ ကို ၀ အထိဆွဲ၍ ပရိုထရက်တာ၏ ဗဟိုကို ထောင့်ထိပ်ပေါ်တွင် တည်တည်ကျနေအောင် တင်ထားပါ။ ထိုနောက် ပရိုထရက်တာ၏အနားကို ကဂ မျဉ်းနှင့် တစ်ထပ်တည်းဖြစ်နေအောင် ရွှေ့ပေးပါ။ ထိုအခါ အဆုံးမျဉ်းသည် ပရိုထရက်တာ၏ စက်ဝိုင်းကို မည်သည့်နေရာ၌ ဖြတ်သန်းသည်ကိုကြည့်ပါ။ ဖြတ်သန်းသောနေရာတွင် ရေးမှတ်ထားသောဒီဂရီသည် ကဝေ ထောင့်မည်မျှကျယ်သည်ကို ပြပေးလိမ့်မည်။ ကဝေ ထောင့်သည် ၁၈၀ ဒီဂရီ ကျယ်သည်။ အကယ်၍ ကဝေ ထောင့်သည် ၄၀ ဒီဂရီဖြစ်လျှင်

ထောင့်တိုင်းကရိယာ၊ ပရိုထရက်တာ

ငယ်သည်။ ပဉ္စမပုံတွင် လက်တံသည် တစ်ပတ်တိတိ လည်ပြီး ဖြစ်သည်။ ဤသို့ တစ်ပတ်လည်၍ ဖြစ်လာသောထောင့်ကို တပတ်လည်ထောင့်ဟုခေါ်သည်။

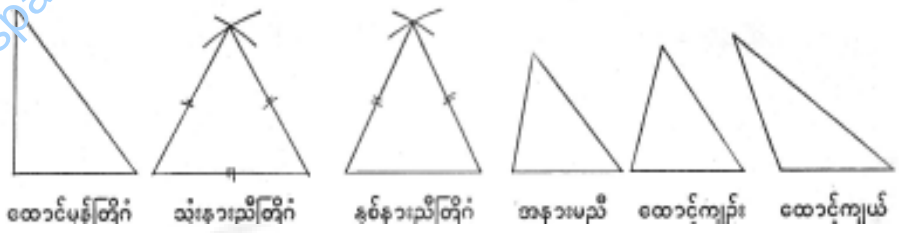
ရှေးခေတ်လူတို့သည် နက္ခတ်တာရာများ လှည့်ပတ်ခြင်းကို လေ့လာခဲ့စဉ်က တစ်ပတ်လည်ထောင့်၌ ၃၆၀ ဒီဂရီ ရှိသည်ဟု တန်ဖိုးထားခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါမှအစပြု၍ ယခုတိုင်အောင် ဤတန်ဖိုးသည် တည်မြဲလျက်ရှိသည်။ တစ်ပတ်လည်

$၁၀၀ = ၁၈၀ - ၈၀ = ၁၀၀ - ၄၀ = ၆၀$ ဒီဂရီဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပရိုထရက်တာတွင် ၄၀ဒီဂရီမှတ်ထားသောနေရာ၌ ၁၄၀ဒီဂရီမှတ်ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပေ မည်။

တြိဂံဆိုသည်မှာ မျဉ်းဖြောင့်သုံးကြောင်းတို့က လိုခြုံအောင်ဝန်းရံထားသော မျက်နှာပြင်ညီပုံဖြစ်သည်။ မျဉ်းတံကွန်ပါ။ ပရိုထရက်တာခေါ် ထောင့်တိုင်းကရိယာကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အောက်ပါတြိဂံများကို ရေးဆွဲနိုင်သည်။

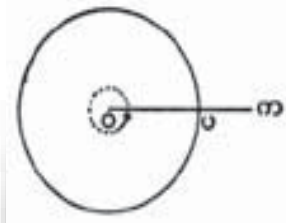
ဂျီဩမေတြီ

www.foreverspace.com.mm

ထောင်မှန်တြီဂံ၊ သုံးနားညီတြီဂံ၊ နှစ်နားညီတြီဂံ၊ တနားမညီ၊ ထောင့်ကျဉ်း၊ ထောင့်ကျယ်

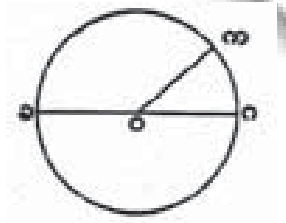
တြီဂံများကို အမျိုးအစားခွဲခြားရာ၌ အနားကိုအကြောင်း ပြု၍ သုံးနားညီတြီဂံ (တြီရန်း)၊ နှစ်နားညီတြီဂံ၊ အနားမညီတြီဂံဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ အနားမညီသောတြီဂံကို အင်္ဂလိပ်လို စကေးလင်းတြီဂံဟုခေါ်သည်။ ထောင့်တစ်ခုကို အကြောင်းပြု၍လည်း ထောင့်မှန်တြီဂံ၊ ထောင့်ကျဉ်းတြီဂံ၊ ထောင့်ကျယ် တြီဂံဟု ခေါ်ကြ၏။

သည် မျဉ်းကောက်တစ်ခုကို ထင်ပေါ်လာစေလိမ့်မည်။ ထိုမျဉ်းကောက်ကို စက်ဝိုင်းဟုခေါ်သည်။

ထို့ကြောင့် စက်ဝိုင်းသည် ပိတ်နေသောမျဉ်းကောက်၏ ပုံဖြစ်၍ ထိုမျဉ်းကောက်ပေါ်ရှိ အမှတ်အားလုံးတို့သည် မျက်နှာပြင်တစ်ခုတည်းပေါ်၌တည်ရှိလျက် မျဉ်းကောက်အတွင်းရှိတည်မြဲသော အမှတ်တစ်ခုမှ အကွာအဝေး တူညီကြ၏။

စက်ဝိုင်းဆွဲရန် ကွန်ပါဗေါက်ရီယာကို အသုံးပြုကြရသည်။ ကွန်ပါဗေါက်ရီယာ ၂ ချောင်းကို အနည်းငယ် ကားထား၍ စက္ကူတစ်ရွက်ပေါ်ရှိ ဝ အမှတ်တွင် ခြေတစ်ချောင်းကို တည်မြဲအောင် (ရွေ့မသွားအောင်) ထောက်ထားပါ။ ထိုနောက်ခဲတံပါသောခြေကိုလှည့်လိုက်လျှင် စက်ဝိုင်းတစ်ခု ရရှိလာမည်။

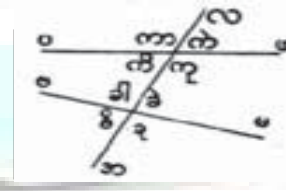

ဤစက်ဝိုင်းတွင် ဝ အမှတ်ကို ဗဟိုဟုခေါ်၍ စက်ဝိုင်း၏နယ်နိမိတ်ဖြစ်သောမျဉ်းကောက်ကို စက်ဝန်းဟုခေါ်သည်။ ဗဟိုနှင့်စက်ဝန်းပေါ်ရှိ အမှတ်တစ်ခုခုကို ဆက်ထားသည့်ဝကခေါ်မျဉ်းကို အချင်းဝက်ဟုခေါ်သည်။ ခဝဂမျဉ်းကဲ့သို့ ဗဟိုချက်ကိုဖြတ်၍ စက်ဝန်းပေါ်တွင်အဆုံးသတ်သောမျဉ်းကို အချင်းဟုခေါ်သည်။ အချင်းသည် စက်ဝိုင်းကိုနှစ်ခြမ်းအညီအမျှပိုင်းသည်။ စက်ဝိုင်းတစ်ခြမ်းစီကို စက်ဝိုင်းခြမ်းဟုခေါ်သည်။ စက်ဝန်း

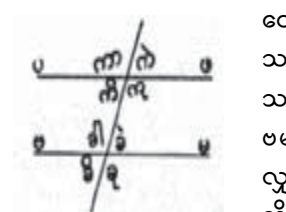
ပိုင်းတွင် စက်ဝန်း၏အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်သည့် အချင်းဝက် နှစ်ခုကြားရှိ စက်ဝိုင်း၏အစိတ်အပိုင်းကို စက်ဝိုင်းစိတ်ဟု ခေါ်သည်။ စက်ဝန်းပိုင်းကို ဂျီဩမေတြီတွင် အတိုနောက်တစ်နည်းဖြင့်ဟူ၍ ရေးသားလေ့ ရှိကြသည်။ ကခ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ စက်ဝိုင်းပိုင်း ကခ ဖြစ်၏။ စက်ဝိုင်းတိုင်း၌စက်ဝိုင်းနှင့် အချင်း၏အချိုးသည် တစ်သမတ်တည်းရှိ၍ ထိုအချိုးကို ပိုင်(π) ဟူသော ဂရိအမှတ်အသားဖြင့် ရေးသားဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ π၏တန်ဖိုးမှာ ၃ ဒသမ ၁၄၁၆ ခန့် ဖြစ်သည်။ စက်ဝိုင်းတစ်ခုတွင် စက်ဝန်း၏အရှည် ၂π နှင့် ညီမျှသည်ဟူသော ပုံသေတွက်နည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧရိယာသည် πr² နှင့် ညီမျှသည်ဟူသော ပုံသေတွက်နည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ တွက်ချက်သိရှိနိုင်သည်။ (r သည် စက်ဝန်းပိုင်း၏ အချင်းဝက်ဖြစ်၏။)

ဖြတ်မျဉ်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ထောင့်များ။ ။ မျဉ်း

၂ ကြောင်းကိုဖြစ်စေ၊ ထိုထက်များသောမျဉ်းတို့ကို ဖြစ်စေ ဖြတ်သန်းသွားသော မျဉ်းဖြောင့်ကို ဖြတ်မျဉ်းဟု ခေါ်သည်။ ပုံတွင် လ အသည် ပဖနှင့်ဗမမျဉ်းနှစ်ကြောင်းကိုဖြတ်သွားသည့်

ဖြတ်မျဉ်းတစ်ကြောင်းဖြစ်သည်။ ပဖနှင့် ဗမတို့ အပြင်ဖက်တွင် ကျရောက်နေသည့် ကက၊ကခ၊ခခထောင့်များကို အပြင်ထောင့်များဟုခေါ်၍ အတွင်းဖက်တွင် ကျရောက်နေသည့် ကခ၊ ခခ၊ ခခထောင့်များကို အတွင်းထောင့်များဟုခေါ်သည်။ ဖြတ်မျဉ်း၏ တစ်ဖက်တည်းရှိ အပြင်ထောင့်ကန်နှင့် အတွင်းထောင့်ခဲကို သက်ဆိုင်ရာထောင့်များဟုခေါ်သည်။ အခြားသက်ဆိုင် သောထောင့်များမှာ ကက နှင့် ခခ၊ ခခ နှင့် ကခ၊ ခခနှင့် ကကတို့ဖြစ်ကြသည်။ ကနနှင့် ခခ၊ ထောင့်များ ကိုမူကား ဝိသမ

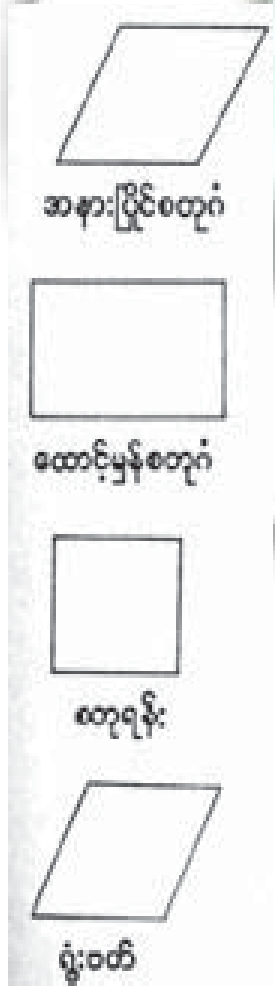

သတ်ထောင့် များဟု ခေါ်သည်။ အကယ်၍ ပဖနှင့် ဗမသည် မျဉ်းပြိုင်များဖြစ်လျှင် အောက်ပါအချက် များကို သိရမည်ဖြစ်သည်။

ဂျီဩမေတြီ

- (၁) သက်ဆိုင်ရာ ထောင့်ချင်း ညီသည်။
- (၂) ဝိသမသတ်ထောင့်ချင်း ညီသည်။
- (၃) ဖြားမျဉ်းတဖက်တည်းရှိ အတွင်းထောင့် ၂ ခုတို့၏ ပေါင်းရက်ိန်းသည် ထောင့်မှန် ၂ ခုနှင့်ညီသည်။ အပြန်အလှန်ကိုဆိုသော် ပဖနှင့်ဗမတို့ ကို ဖြတ်မျဉ်းတစ်ခုဖြတ်၍ သက်ဆိုင်ရာထောင့်များ ညီလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဝိသမသတ်ထောင့်များညီလျှင်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ဖြတ်မျဉ်း တစ်ဖက်တည်းရှိ အတွင်းထောင့် ၂ ခုတို့၏ ပေါင်းရက်ိန်းသည် ထောင့်မှန်နှစ် ခုနှင့်ညီလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပဖနှင့်ဗမ တို့သည် မျဉ်းပြိုင်များ ဖြစ်ကြသည်ဟုဆိုရပေမည်။

စတုဂံများ။ ။စတုဂံဆိုသည်မှာ အနား ၄ ခုရှိသော ပုံဖြစ်သည်။ အကယ်၍မျက်နှာချင်းဆိုင် အနားချင်းပြိုင်နေကြလျှင် ထိုပုံကိုအနားပြိုင်စတုဂံဟုခေါ်သည်။ အနားပြိုင်စတုဂံနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မှတ်သားရန်အချက်တစ်ခုမှာ မျဉ်းပြိုင်နှစ်စုံသည် တစ်စုံနှင့်တစ်စုံဖြတ်သောအခါ အနားပြိုင်စတုဂံတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေသည် ဟူသောအချက်ပင်ဖြစ်သည်။ အနားပြိုင်စတုဂံတွင် ထောင့်တစ်ခုသည် ထောင့်မှန်ဖြစ်လျှင် ထိုပုံကို ထောင့်မှန်စတုဂံဟုခေါ်သည်။ စတုရန်းသည် အနားညီထောင့်မှန်စတုဂံဖြစ်သည်။ ရှမ်းဗတ်သည် ၄ နားညီအနားပြိုင်စတုဂံဖြစ်၏။

ဂျီဩမေတြီတွင် အောက်ပါဝေါဟာရများကို အမြဲလိုပင်တွေ့ကြရသဖြင့် ယင်းတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သေချာစွာ သိထားရပေလိမ့်မည်။
အဆို၊အဆိုတွင် အဓိပ္ပာယ်မျိုးရှိသည်။ သီအိုရမ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရော်ဗလမ် (ပြဿနာကို) သော်လည်းကောင်းအဆိုဟု ခေါ်သည်။
သီအိုရမ် ။သီအိုရမ်သည် သက်သေပြန်ရန် လိုသော သစ္စာ(မှန်ကန်ချက်)တစ်ရပ်ဖြစ်၍ ဂျီဩမေတြီတွင် ဤကဲ့သို့သော သစ္စာအသီးသီး မှန်ကန်ကြောင်းကို သက်သေပြထားသည်။

ပရော်ဗလမ် ။ ပရော်ဗလမ်သည် တစ်စုံတစ်ရာ ဆောက်လုပ်ရန် သို့မဟုတ် ရေးဆွဲရန်လိုသော ပြဿနာဖြစ်သည်။ ပမာအားဖြင့် ပေးထားသောမျဉ်းရှိ အမှတ်တစ်ခု၌ ပေးထားသောထောင့်နှင့် ညီသည့် ထောင့်တစ်ခုကို ရေးဆွဲရန်မှာ ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

ကော်ရော်လာရီ ။အဆိုတစ်ခု၏ မှန်ကန်ချက်မှပေါ်ပေါက်လာသော အခြားမှန်ကန်ချက်သည် ကော်ရော်လာရီဖြစ်သည်။ ပမာအားဖြင့် တြိဂံတစ်ခု၏ထောင့်တစ်ခုသည် ထောင့်မှန်ဖြစ်လျှင် ကျန်ထောင့် ၂ ခုတို့၏ ပေါင်းရက်ိန်းသည် ထောင့်မှန်တစ်ခုဖြစ်၏ဟူသော မှန်ကန်ချက်မှာ ကော်ရော်လာရီ ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုမှန်ကန်ချက်ကား တြိဂံတစ်ခုရှိ ထောင့် ၃ခုတို့၏ပေါင်းရက်ိန်းသည် ထောင့်မှန် ၂ ခုနှင့်ညီသည်ဟူသော အဆိုပေါ်တွင် အမှီပြုသောကြောင့်ပေတည်း။

ပေးထားချက် ။ သီအိုရမ်တွင် မှန်ကန်သည်ဟု ယူဆထားသော အချက်များနှင့် ကြိုတင်တိုင်းတာထားသော အရာများကို ပေးထားချက်များ ဟုခေါ်သည်။

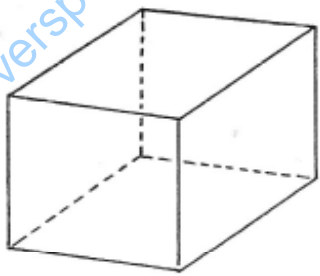
သက်သေပြရန်အချက် ။ သက်သေပြရန် အချက်တို့သည် ကား သက်သေပြရန် လိုသောအချက် ဖြစ်သည်။

အပြန်အလှန်သီအိုရမ် ။ သီအိုရမ်တစ်ခု၏ ပေးထားချက်နှင့် သက်သေပြရန်အချက်တို့သည် အခြားသီအိုရမ်တစ်ခု၏ သက်သေပြရန် အချက်တို့နှင့်ပေးထားချက်အသီးသီးတို့နှင့် အပြန်အလှန်တူညီနေလျှင် ထိုသီအိုရမ် ၂ ခုကို အပြန်အလှန် သီအိုရမ်ဟု ခေါ်သည်။ ပမာအားဖြင့် တြိဂံတစ်ခု၏ အနား ၂ ဖက်သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ညီကြလျှင် ထိုအနား ၂ ဖက်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်သော ထောင့်များ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ညီကြသည်ဟူသောသီအိုရမ်နှင့် တြိဂံထောင့် ၂ခုတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ညီမျှကြလျှင် ထိုထောင့်များနှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်နေသော အနားများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တူညီကြသည်ဟူသောသီအိုရမ်တို့သည် အပြန်အလှန်ဖြစ်ကြသည်။

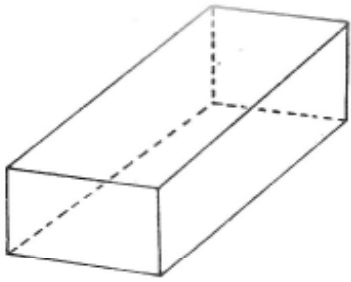
သီအိုရမ်များကို သက်သေပြသောနည်းအမျိုးမျိုးရှိသည်။ ထိုနည်းများကား တိုက်ရိုက်နည်းဖြင့် သက်သေပြနည်း၊ ပုံထပ်သက်သေပြနည်း၊ ထပ်တူညီမျှသောတြိဂံများဖြင့်သက်သေပြနည်း၊ ပယ်နည်းဖြင့် သက်သေပြနည်း၊ သွယ်ဝိုက် နည်းဖြင့် သက်သေပြနည်းနှင့် ပရိစ္ဆေဒနည်း (၀၁) အနာလစ်စစ်နည်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဂျီဩမေတြီပရော်ဗလမ်များကို ဖြေရှင်းရာ၌ အရေးအကြီးဆုံးအချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ အဆိုများကို ရှေးဦးစွာ နားလည်အောင်၊ မှတ်မိအောင် ဖတ်ထားကျက်ထားရန်ဖြစ်သည်။ ထိုနောက်ပရော်ဗလမ်၏ သဘောကိုနားလည်အောင် ၂ ကြိမ်၊ ၃ ကြိမ်ဖတ်ပါ။နားလည်သောအခါ ပြတ်သားသောပုံကိုရေးဆွဲပါ။ အကယ်၍ ရေးဆွဲရမည့်ပုံသည် တြိဂံဖြစ်လျှင် ပေးထားချက်မရှိပါက

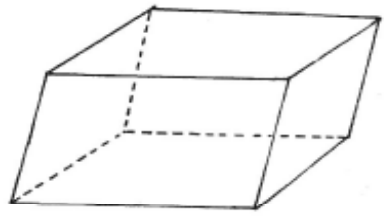
ဂျီဩမေတြီ

ကုဗတုံး

အပြိုင်စတုဂံတုံးမှန်

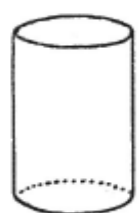

အပြိုင်စတုဂံတုံးယိုင်

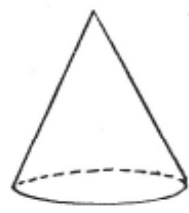
နှစ်နားညီသို့မဟုတ် သုံးနားညီတြိဂံမျိုးကို မဆွဲဘဲ စကောလင်းခေါ် အနားမညီ တြိဂံမျိုးကိုသာ ရေးဆွဲရမည်။ ပရော်ဗလမ်ကို မတွက်ချက်မဖြေရှင်းမီ ပေးထားချက်နှင့် သက်သေပြရန်အချက်ကို သီးသန့် ရေးသားဖော်ပြရမည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သက်သေပြရာ၌ ဆောက်လုပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရန်လိုသည်။ ပုံများကို ရေးဆွဲ၍ လိုအပ်သည့် ဆောက်လုပ်ချက်များကို ပြုလုပ်ပြီးစီးသောအခါ မိမိသင်ကြားမှတ်သားထားသောအဆို စသည့်အချက်အလက်များကို အကိုးအကားပြုကာ သာဓကပြရသည်။

ဂျီဩမေတြီ ၂ မျိုးရှိသည်။ အထက်တွင်ရေးသားခဲ့သည်များမှာ ပလိန်း ဂျီဩမေတြီနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ အခြားတစ်မျိုးမှာ ဆောလစ်ဂျီဩမေတြီ ဖြစ်၏။

ဂျီဩမေတြီသဘောအရ အစိုင်အခဲသာလျှင် ထုပ်ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ကလေးများကစားသော ဆပ်ပြာပူဖောင်းသည်လည်းထုပ်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဟင်းလင်းပြင် (လဟာပြင်) တွင် နေရာယူသော မည်သည့်အရာဝတ္ထုကိုမဆို ထုပ်ဟုခေါ်သောကြောင့်တည်း။ ထုပ်တစ်ခု၏ မျက်နှာပြင်သည် ထုပ်နှင့်ပတ်ဝန်းကျင်လဟာပြင်တို့ကိုခြားနားထားသည်။ ထုပ်တစ်ခု၏ အရောင်အဆင်းအလေးချိန်ကို စစ်ဆေးခြင်းသည် ဂျီဩမေတြီ၏အလုပ်မဟုတ်ချေ။ ဂျီဩမေတြီ၏အလုပ်ကား ထုပ်တစ်ခု၏သဏ္ဍာန်နှင့် ပမာန (ထုထည်)တို့ကို ကြည့်ရှုနှိုင်းယှဉ်သော အလုပ်သာ ဖြစ်သည်။ ပေးထားသည့်ထုပ်၏အရွယ်သည် ကုဗလက်မကဲ့သို့ သောပုံစံအတိုင်းအတာ၏ အဆပေါင်းမည်မျှရှိသည်ကို ရှာဖွေလျှင် ပေးထားသောထုပ်နှင့်ကုဗလက်မတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ရာ ရောက်ပေသည်။ ထိုကြောင့် ပမာဏကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်းသည် ပမာဏကိုတိုင်းတာခြင်းနှင့်လည်း အဓိပ္ပာယ် တူပေသည်။ မျက်နှာပြင်ကို တိုင်းတာရာတွင် အလျား၊အနံကိုသာတိုင်းတာရန်လိုသည်။ ထုပ်တိုင်းတာရာ၌မူကား အလျား၊ အနံအပြင် အမြင့်ကိုလည်း တိုင်းတာရန်လိုပေသည်။ ဤတိုင်းတာမှုကြောင့် ဆောလစ်ဂျီဩမေတြီသည် မင်ဆူရေရှင်း

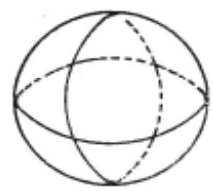
ဆလင်ဒါ

အဝိုင်းထူချွန်

ပိရမစ်

စက်ဝိုင်းလုံး

ခေါ် ပမာဏသင်္ချာနှင့် နီးကပ်စွာ ဆက်သွယ်လျက်ရှိသည်။ မကြာမကြာတွေ့မြင်ရသော ထုပ်တို့ကို အထက်တွင်ရေးဆွဲထားသည်။ဤထုပ် အသီးသီး၏အဓိပ္ပာယ်သို့မဟုတ် ဂုဏ်ထူးဝိသေသကိုလည်း ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ ကုဗတုံး၏မျက်နှာ ၆ ခုလုံးသည် စတုရန်းများ ဖြစ်ကြသည်။ မျက်နှာတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဖြတ်သောနေရာသည် ကုဗတုံး၏ အနားတစ်ခုဖြစ်သည်။ အနား ၃ ခုဆုံရာအမှတ်သည် ထောင့်စွန်းဖြစ်သည်။

အပြိုင်စတုဂံတုံးမှန်၏ မျက်နှာ ၆ ခုလုံးသည် ထောင့်မှန်စတုဂံများဖြစ်ကြသည်။ထိုကြောင့် ဤထုပ်၏ အလျား၊ အနံ၊အမြင့်တို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူညီကြချေ။ (ကုဗတုံးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါ)။

အပြိုင်စတုဂံတုံးသိုင်၏ မျက်နှာများသည် အနားပြိုင် စတုဂံများဖြစ်ကြ သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းကို အရွယ်တူ ထောင်မှန်စတုဂံတုံးနှင့်ဂျီဒြမ်မေတြီနည်းအရနှိုင်းယှဉ်ပြီး သာလျှင် ယင်း၏ပမာဏကို တိုင်းတာနိုင်သည်။

ဆလင်ဒါ(ဒလိန်)။ ။ ထောင့်မှန်စတုဂံပုံရှိ စက္ကူတစ်ချပ်ကို ကွေးလိုက်လျှင် ဆလင်ဒါ တစ်ခုဖြစ်လာသည်။

အဝိုင်းထုချွန်။ ။ စက်ဝိုင်းစိတ်တစ်ခုကို ကွေးလိုက်လျှင် ထုချွန်တစ်ခု ဖြစ်လာသည်။

ပိရမစ်(ထုချွန်)။ ။ စက္ကူတစ်ချပ်ကို ကြယ်ပုံညှပ်ပြီးနောက် အစွန်းထွက်နေသောကြိတ်များ ကို အောက်ခံအနားတ လျှောက် ချိုးကာ ယင်းတို့၏ ထိပ်များကို စုလိုက် သောအခါ ပိရမစ်ပုံဖြစ်လာသည်။

စက်ဝိုင်းလုံးကို လုပ်ပြရန် ခဲယဉ်းသည်။ သို့သော် စက်ဝိုင်းခြမ်းတစ်ခု ကို အချင်းမဏ္ဍိုင်ပြုကာ လှည့်လိုက်လျှင် စက်ဝိုင်းလုံးပုံတစ်ခု ထွက်ပေါ်လာသည်။

ဂျီအင်း၊ ဆာဂျေ၊ အိပ်(ခရစ် ၁၈၇၇-၁၉၄၆) ။ သိပ္ပံပညာရှင် ဆာဂျိမ်းဟော့ဂျီအင်းသည် ခရစ် ၁၈၇၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်မြို့၌ဖွားမြင်သည်။ ဂျီအင်းသည် အထူးသဖြင့် နက္ခတ္တဗေဒနှင့် သင်္ချာပညာရပ်တို့တွင်ထူးချွန်၏။ ကိမ်းဗရစ်တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ကြားနေစဉ် ပညာရည်ထက်မြက်သဖြင့် ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်၌ စမစ်

ဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့၏။ နောက် ၄ နှစ်အကြာတွင် ထရင်နီတီ ကောလိပ်ကျောင်း၌ သင်္ချာကထိက ဖြစ်၏။ ၁၉၀၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၀၉ ခုနှစ်ထိ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ ပရင့်စတန် တက္ကသိုလ်၌ သင်္ချာပါမောက္ခအဖြစ်ဆောင်ရွက်၏။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ပြန်ရောက်သည့်အခါ ကိမ်းဗရစ်တက္ကသိုလ်တွင် ၁၉၁၀ ခုမှ ၁၉၁၂ ခုနှစ်အတွင်း သင်္ချာပါမောက္ခအဖြစ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်၏။ ၁၉၁၉ ခုမှ ၁၈၂၉ ခုနှစ်အထိ တော်ဝင်အသင်း၌ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်လာ၏။ ၁၉၂၃ ခုနှစ် တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ ကယ်လီဖိုးနီးယား ပြည်နယ်ရှိ မောင့်ဗီလဆန်နက္ခတ္တမြောက်စင်၌ နက္ခတ္တသုတေသီတစ်ဦးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံခဲ့ရလေသည်။

ဂျီအင်းသည် ရူပဗေဒနှင့် နက္ခတ္တဗေဒကို သင်္ချာပညာဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းရှိသည်။ နက္ခတ္တဗေဒသင်္ချာကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် နက္ခတ်တာရာတို့နှင့်စပ်လျဉ်းသော ဗဟုသုတ အသစ်အဆန်းများကို ထုတ်ဖော်ရေးသားနိုင်ခဲ့သည်။ ရှေးအခါက သင်္ချာပညာကို အထူးတတ်မြောက်သူများ သာလျှင် ကောင်းကင်ရှိ နက္ခတ်တာရာများအကြောင်းကို သဘောပေါက်အောင် နားလည်နိုင်ကြ၏။ သာမန်လူတို့သည် ဂြိုဟ်နက္ခတ်စသည်တို့၏အမည်များလောက်ကိုသာ သိနိုင်ကြပြီး ထိုထက်တိုး၍ နားလည်နိုင်ဖွယ်ရာမရှိပေ။ သို့သော် ဆာဂျိမ်းဂျီအင်း၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ယခုအခါ၌ ကျောင်း သူကျောင်းသားများနှင့် ပညာအရည်အချင်း အသင့်အတင့်ရှိသူများပင်လျှင် စကြာဝဠာ၏ နက်နဲခက်ခဲသောအကြောင်းအရာတို့ကို သဘောပေါက်နားလည်နိုင်ကြပြီဖြစ်သည်။

သင်္ချာကို ထူးချွန်အောင်တတ်မြောက်ပြီးနောက် ဂျီအင်းသည် ထိုပညာ ကို နက္ခတ္တ- ရူပဗေဒတွင် အသုံးပြုလျက် စကြာဝဠာ၏ နက်နဲမှုများကို ထုတ်ဖော် ရှင်းပြလေသည်။ ဆာဂျိမ်းဂျီအင်းသည် နောက်လာနောင်သား တို့ သိပ္ပံပညာရပ်များကို လေ့လာရလွယ်ကူအောင် စာအုပ်များစွာရေးသားခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကောင်းဆုံး စာအုပ်ပေါင်း ၁၀၀ ရွေးချယ်ရာတွင် ဂျီအင်းရေးသား 'နက်နဲလှစွာ စကြာဝဠာ' စာအုပ်သည် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ဂျီအင်းရေးသားခဲ့သော အခြားစာအုပ်များမှာ နက္ခတ္တဗေဒပညာလိုက်စားသူ ပညာရှင်တို့နှင့်သာ သင့်တော်မည့်စာအုပ်များဖြစ်၏။ ဆာဂျိမ်းဂျီအင်းသည် ၁၉၄၆ ခု စက်တင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့၌ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင်အနိစ္စရောက်သည်။

ဂျူးဒိုအတတ် ။ ။(ဂျူးဂျစ်ဆူအတတ်-ရှု။)

ဂျူးနို ။ ။(ဂရိနတ်များ-ရှု။)

ဂျူးပီတာ ။ ။(ဂရိနတ်များ-ရှု။)

နက္ခတ္တမြန်ပြောင်းကြီးကို ဆာဂျိမ်းဂျီအင်းစစ်ဆေးနေပုံ

ဂျူနီးပါးပင် ။ ။ဂျူနီးပါးပင်သည် ထင်ရှားပင်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ခြောက်ဘက် ကမ္ဘာလုံးခြမ်းရှိ အေးသောဒေသများတွင် ပေါက်သည်။ ဂျူနီးပါး အမျိုးမျိုးစွာ ရှိသည်။ ဥပမာပုတိုက်တွင်ပေါက်သော ဂျူနီးပါးကွန်မျူနီအပင်မျိုးမှာ ရိုးရိုး ဂျူနီးပါးမျိုး ဖြစ်၏။ ထိုအပင်မျိုးသည် အထူးသဖြင့် ထုံးကျောက် တောင်များ၌ ပေါက်ကြသည်။ များသောအားဖြင့် ချုံဖုတ်ကလေးလောက် သာမြင့်ကြသော်လည်း ပေ ၂၀၊ ၂၅ ပေအထိမြင့်သော အပင်များလည်း ရှိသည်။ ဂျူနီးပါး၏အသားမှာနီ၏။ တစ်ပင် လုံးမှတာပင်တိုင်အန့် ထွက်သည်။ ဂျူနီးပါးအသားကို အိမ်ထောင်ပရိဘောဂနှင့် ခဲတံ ပြုလုပ်ရာတွင်အသုံးပြုကြသည်။ ထိုပြင် ဝင်းခြံတိုင်များအဖြစ်ဖြင့်လည်းအသုံးပြုကြသည်။

ရုတ်တရက်သော် ဂျူနီးပါးကို မည်သူမျှ ထင်ရှားပင်ဟူ၍ ထင်မည်မဟုတ်ချေ။ အကြောင်းမှာ ဂျူနီးပါးအသီးတို့သည် သာမန်ထင်ရှားသီးတို့ ကဲ့သို့ ကတော့ပုံမရှိဘဲ ဗယ်ရီသီးကလေးများကဲ့သို့ လုံးနေကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။ အသီး၏အရောင်မှာ နက်ပြာရောင်ဖြစ်သည်။ အစိမ်းပုပ်ရောင်အရွက်များသည် အပိပုံသဏ္ဍာန်ရှိကြသည်။ ဂျူနီးပါးသီးကို ဘယဆေးများဖော်စပ်ရာတွင် အသုံးပြုရသည်။ အရက်များတွင် အထူးသဖြင့်ဂျင်အရက်တွင်အနံ့အရသာရစေရန်အတွက်လည်း အသုံးပြုကြသည်။

ဂျူရီ ။ ။အင်္ဂလန်နိုင်ငံနှင့်တကွ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ တရားစီရင်ရေးစနစ်ကို လိုက်နာ ကြသည့်နိုင်ငံတို့တွင် အမှုအခင်းမှပေါ်ပေါက်လာသော အကြောင်းခြင်းရာတို့ကို အဆုံးအဖြတ် ပေးရသောအဖွဲ့ဟူ၍ တရားစီရင်သောတရားသူကြီးတို့နှင့် ဆက်စပ်တည်ရှိသည်။ ထိုအဖွဲ့ကို ဂျူရီအဖွဲ့ငယ်ဟုခေါ်တွင်လေသည်။

ဤသို့ဆုံးဖြတ်ပေးရသော ဂျူရီအဖွဲ့ငယ်အပြင် ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးဟူ၍လည်း ရှိသေးသည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်မတိုင်မီ ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးတို့သည် ရာဇဝတ်ကြီးတို့၌ ရုံးတော်ရှေ့မှောက်သို့ တရားခံအားမသွင်းရသေးမီ မှုခင်း ဖြစ်ပွားသည့်အခြင်းအရာတို့ကို ရှေးဦး စစ်ဆေးရသည်။

ဦးစွာပထမပေါ်ပေါက်လာသော သာဓကများအရ တရားလို၏ထွက်ချက်တို့သည် ယုတ္တိတန်သည်ဟူ၍ ကျေနပ်လောက်အောင် ထင်မြင်ယူဆရသည့်အခါ ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးက အမှုကိုစွဲချက်နှင့်တကွ ရုံးတော်သို့တင်သွင်းရသည်။ ဤသို့ ရုံးတော်သို့အမှုတင်သည့်အခါ တရားခံအား တရားသူကြီးနှင့် ဂျူရီလူကြီးများ၏ ရှေ့မှောက်တွင် စစ်ဆေးလေသည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ဂျူရီအဖွဲ့အပေါ်၌ချမှတ်ထားသော တာဝန်ဝတ္တရားတို့သည် ယုတ်လျော့သွားခဲ့သည်။ လန်ဒန်မြို့တော်နှင့်မစ်ဒဲဆက်ခရိုင်မှတစ်ပါး တစ်ခြား

ဂျူနီးပါးပင်၏ အသီးနှင့်အပွင့်များ

သော နယ်ပယ်အားလုံးတို့၌ ရှေးဦးစစ်ဆေးခြင်းတာဝန်တို့ကို ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးထံမှ နုတ်သိမ်းလိုက်လေသည်။ အဆိုပါ လန်ဒန်မြို့တော်နှင့် မစ်ဒဲဆက်ခရိုင်တို့တွင်လည်း အင်္ဂလန်ပြင်ပတွင် ရှိသော ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားတို့က နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်မှုကို ကျူးလွန်သည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ကိုလိုနီအစိုးရဘုရင်ခံနှင့် အခြားရာထူးဌာနနှင့်ကြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ မှုထမ်းရာထမ်းတို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်အက်ဥပဒေအရ ပြစ်မှုတို့ကိုကျူးလွန်သည့်အခါ၌ လည်းကောင်း၊ ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ပြစ်မှုတို့ကို ကျူးလွန်သည့်အခါ၌လည်းကောင်း ထိုအခါမျိုး၌သာလျှင် ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးသည် ရှေးဦးစွာ စစ်ဆေးခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

အထက်ပါ ဂျူရီနှစ်မျိုးအပြင် အခြားဂျူရီတစ်မျိုးရှိသေးသည်။ ထိုဂျူရီအဖွဲ့၏တာဝန်မှာ သေဆုံးခြင်း၏ အကြောင်းရင်းတို့၌ သင်္ကာမကင်းဖွယ်တို့ကိုတွေ့ရှိသည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ အကျဉ်းချထားစဉ်အကျဉ်းသမားသေဆုံးသည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာသိုက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်ကပိုင်ထိုက်သည်။ နိုင်ငံတော်သားပိုင်ထိုက်သည်ဟု အငြင်းပွားသော အခါ၌လည်းကောင်း စစ်ဆေးရသောတာဝန်ဖြစ်လေသည်။

အင်္ဂလန်ပြည်တွင် မှုခင်းစစ်ဆေးသော ဂျူရီအဖွဲ့ငယ်တွင် ဂျူရီလူကြီး ၁၂ ဦးပါဝင်၍ ရာဇဝတ်ကြောင်း မှုခင်း

တို့၌ ထိုဂျူရီ ၁၂ ဦးတို့ တညီ တညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်မှသာ လျှင် စီရင်ချက်သည် အတည်ဖြစ်နိုင်သည်။ ဂျူရီလူကြီး တို့ သဘောကွဲလွဲသည့်အခါများ၌ ဂျူရီအဖွဲ့သစ်ကို ဖွဲ့ပြီး လျှင် အမှုကို အသစ်ပြန်၍ စစ်ဆေးရသည်။ တရားမမှုများ ၌ကား သက်ဆိုင်ရာ ကာယကံရှင်တို့က ဂျူရီလူကြီးအများ ဆုံးဖြတ်ရာကို နာခံပါမည်ဟုဆိုလျှင် ထိုများရာ ဆုံးဖြတ် ချက်ဖြင့် အမှုကို စီရင်နိုင်သည်။ စကော့တလန်ပြည်၌ ရာဇဝတ်မှုခင်းများတွင် ဂျူရီလူကြီး ၁၅ ဦးပါဝင်ရ၍ များ ရာဆုံးဖြတ်သည် အတည် ဖြစ်ရသည်။ အမှုကို စွဲဆို တင် သွင်းရသော ဂျူရီအဖွဲ့ကြီး၌ကား ဂျူရီလူကြီး ၁၂ ဦးမှ ၂၃ ဦးအထိ ပါဝင်ရသည်။ အမှုကို စွဲဆိုတင်သွင်းခွင့်ရရန် ဂျူရီ ၁၂ ဦးက သဘောတူညီရသည်။ ၁၂ ဦးထက် နည်းသော ဂျူရီလူကြီးတို့က အမှုကိုစွဲဆိုတင်ရန် ဆုံး ဖြတ်သည်ရှိသော် ထိုစွဲဆိုချက်ကို ပလပ် လိုက်ရသည်။ သေမှုတို့ကို စစ်ဆေးရသော ဂျူရီအဖွဲ့၌ကား ဂျူရီလူကြီး ၇ ဦးမှ ၁၂ ဦးထိ ပါဝင်ရသည်။ ယင်းတို့အနက် ၂ ဦး ထက်မပိုသော ဂျူရီလူကြီးတို့၌ သဘောကွဲလွဲချက်များရှိခဲ့ သော် ကျန်ဂျူရီလူကြီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ရာကို သေခင်းစစ် ဆေးသော တရားသူကြီးက လက်ခံရသည်။

ဂျူရီအဖွဲ့ဖြင့် မှုခင်းစစ်ဆေးသောမူလဇစ်မြစ်မှာ မထင် ရှားချေ။ ထင်မြင်ယူဆချက်များ အမျိုးမျိုးအပုံဖုံရှိကြ၏။ သို့သော် အများကယူဆထားသော အချက်တစ်ရပ်မှာ ရှေး အင်္ဂလိပ် ဆက္ကဆွန်ခေတ်က နေရင်းဒေသရှိ နယ်သူနယ်သား များ အချင်းချင်း အငြင်းအခုံဖြစ်သည့်အခါ အရပ်လူကြီး များပါဝင်သော ဒေသန္တရခိုင်ရာ ခရိုင်ခွဲအဖွဲ့အစည်းအဝေး ပြုလုပ်၍ အဆုံးအဖြတ်ပေးသောလေ့မှ ဂျူရီအဖွဲ့ ဖွဲ့ခြင်း သည် ဆင်းသက်လာသည်ဟု ဖြစ်လေသည်။ ထိုထက်သင့် မြတ်သော အယူအဆတစ်ရပ်မှာ ယခုခေတ်တွင်အများသိပြီး ဖြစ်သော ဂျူရီစနစ်သည် ရောမအင်ပိုင်ယာနောက်ပိုင်း ခေတ်မှ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဟူသော အယူအဆဖြစ်၏။ ထိုခေတ်တွင် ရောမအင်ပိုင်ယာသည် နေပြည်တော်အပြင် ရပ်ဝေးရှိနယ်ပယ်များအထိ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ ပျံ့နှံ့ခဲ့ သည်။ ထိုအခါ ဗဟို ဘဏ္ဍာတော်တိုက်ဌာန အာဏာပိုင်တို့ နှင့် ရပ်ဝေးနယ်ပယ်ရှိတိုင်းသူပြည်သားတို့အချင်းချင်း ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ဆိုင်သော ဝိဝါဒများ ဖြစ်ပွားလာလေသည်။ ထိုဝိဝါဒတို့ကိုဖြေရှင်းရန်အလိုငှာ နေပြည်တော်ရှိ အရာရှိ အရာခံတို့သည် သက်ဆိုင်ရာဒေသ၏ ထက်အောက်ပတ် ဝန်းကျင်ရှိ တာဝန်ရှိသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆင့်ခေါ်ပြီးလျှင် ကျမ်းကျိန်စေ၍ စစ်တမ်းထုတ်လေသည်။ ထိုရောမ အင်ပိုင် ယာခေတ်က စစ်တမ်းများကို မြန်မာဘုရင်လက်ထက်က စစ်တမ်းများနှင့် သဘောသွားချင်း နှိုင်းယှဉ်ပေသည်။ နှောင်းခေတ် ရောမအင်ပိုင်ယာ၏ နည်းနိဿယတို့ကို ဖရန်

ကေရာဇ်တုရင်တို့နှင့် နော်မန်မြို့စားကြီးတို့က အတု ယူလေ သည်။ နော်မန်တို့က အင်္ဂလန်ပြည်ကို လွှမ်းမိုးလာသော အခါ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စတို့၌ ဘုရင်နှင့် တိုင်း သူပြည်သားတို့ အချင်းချင်းဝိဝါဒဖြစ်လေသော် နော်မန် တို့သည် ထိုဝိဝါဒကို ဖြေရှင်းရန်အလိုငှာ၊ အရပ်လူကြီးများ ပါဝင်သည့် အစည်းအဝေးကို ဆင့်ဆိုသည့် အခွင့်အာဏာကို အသုံးပြုလာကြသည်။

ခရစ် ၁၁၆၆ ခုနှစ်တွင် အရပ်လူကြီးများ အစည်းအဝေး ဆင့်ခေါ်သည့် ထုံးတမ်းကို ဥပဒေ ဖြင့်အတည်ပြုလိုက်ပြီး သည့်နောက် ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးစနစ်သည် ဖြစ်ထွန်းလာလေ သည်။ ဤအချိန်အထိ အမှုစစ် ဂျူရီအဖွဲ့ငယ်ဟူ၍ မပေါ် ပေါက်သေးချေ။ အမှုတင်သော ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးက တရားခံ ၏အမှုကိုတင်သည့်အခါ တရားခံသည် စွဲချက်ကိုချေပသော အနေဖြင့် ကမ္ဘာလေးရပ်စည်းဖြင့် အမှုကိုစစ်ဆေးရန် တောင်းဆိုလိုက် တောင်းဆိုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ၁၂၁၆ ခုနှစ် တွင် ကမ္ဘာလေးရပ်စစ်နည်းကို ပယ်ဖျက်လိုက်သောအခါ ဂျူရီအဖွဲ့ငယ်နှင့် အမှုစစ်သောစနစ်သည် ပေါ်ပေါက်လာ လေသည်။ သို့သော် မူလတွင် အမှုတင်ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးနှင့် အမှုစစ်ဂျူရီအဖွဲ့ငယ်တို့ကို ပြတ်သားစွာပိုင်းခြား၍ မထား ခဲ့လေ။ အမှုတင် ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးသည် မိမိအမှုကို မိမိတင် လျှောက်ပြီးနောက် ထိုအမှုကိုပင် စစ်ဆေးလေ့ရှိကြသည်။ ၁၃၅၂ ခုနှစ်ရောက်ခါမှပင် အမှုတင်ဂျူရီလူကြီးအဖွဲ့သည် အမှုကိုစစ်ဆေးခြင်း မပြုရလေဟု ပညတ်လေသည်။ ထိုနှစ် တွင် အမှုတင်ဂျူရီအဖွဲ့ကြီးနှင့် အမှုစစ်ဂျူရီအဖွဲ့ငယ်ဟူ၍ တရားခံအား စွဲချက်တင်ရန်နှင့် အမှုစစ်ရန်အလိုငှာ တီထွင် လိုက်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း တရားခံ၏သဘောတူညီချက် မရှိပါ ဘဲလျက် ဂျူရီအဖွဲ့နှင့်စစ်ဆေးခြင်းကို မပြုနိုင်သေးချေ။ ရုံး တော်ရှေ့သို့ တရားခံ ရောက်ရှိလာသောအခါ တရားခံက တရားသူကြီးနှင့် ဂျူရီအဖွဲ့တို့ စစ်ဆေးခြင်းကို သဘော တူလက်ခံပါသည်ဟု ပဋိညာဉ်မပေးလျှင် တရားခံကို မစစ် ဆေးနိုင်တော့ချေ။ ထိုကြောင့် ၁၇၇၂ ခုနှစ်အထိ လုပ်ရိုး လုပ်စဉ်မှာ အမှုစစ်ဆေးခြင်းကို တရားခံက လက်ခံလာသည့် တိုင်အောင် တရားခံအား နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းပင်ဖြစ်၏။ တရားခံက သဘောတူညီချက်မပေးသဖြင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် ရင်းဖြင့် တရားခံ သေဆုံးရသော အမှုများရှိခဲ့ဘူးသည်။ တရားခံသည် သူ၏အမှုကို အစစ်ခံသည်ထက် ညှဉ်းပန်းနှိပ် စက်၍ သေဆုံးရသောဒဏ်ကိုအဘယ်ကြောင့် ပို၍ကျေနပ် နှစ်သက်ပါသနည်းဟုဆိုသော် ထိုခေတ်က ဖြစ်ဒဏ်ခံရသော သူတို့သည် သေဒဏ်ဖြင့် စီရင်ပြီးခြင်းကိုသာ ခံရုံမျှမကဥစ္စာ ပစ္စည်းများလည်း အသိမ်းခံရ၍ သူ့အားဆက်ခံသည့် အမွေစား၊ အမွေခံဟူသမျှမှာလည်း နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးနှင့် တကွ အခြား အခွင့်အရေးများပါဆုံးရှုံးခြင်းကို ခံရသော

ကြောင့်ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ညဉ့်ပန်းနိပ်စက်ခြင်းကြောင့် သေဆုံးခဲ့သော် တရားခံသည် မှုပြစ်မရှိဘဲ သေဆုံးရသည်မည် သဖြင့် အထက်ပါအခွင့်အရေးမျိုးကို မဆုံးရှုံးလေ။ ၁၇၇၂ခု နှစ်သို့ ရောက်သည့်အခါ တရားခံ၏သဘောတူညီချက်ကို ရခါမှ တရားသူကြီးနှင့် ဂျူရီအဖွဲ့တို့ စစ်ဆေးနိုင်စေရမည် ဟူသောအချက်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။ ဂျူရီလူကြီး များအဖြစ်ဆောင်ရွက်သော အရည်အချင်းရှိသူများ၏ စာရင်း ကို သက်ဆိုင်ရာနယ်မှ အရာရှိများက ပြုလုပ်ပေးရလေ သည်။ အသက် ၂၁ နှစ်မှ ၆၀ အတွင်းရှိ မည်သည့် ယောက်ျား၊ မိန်းမ မဆို ဂျူရီလူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နိုင် သည့် ဂုဏ်အင်္ဂါရှိသည်။ သို့သော်ဆရာဝန်များ၊ သာသနာ့ဝန် ထမ်းများ၊ လွှတ်တော်အမတ်များ၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ၊ စစ်ဖက်ဆိုင်ရာအမှုထမ်းများ၊ တရားသူကြီးများ စသည် တို့မှာဂျူရီလူကြီးများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ခွင့်လွှတ် ထားခြင်းခံရသူများဖြစ်၏။ ရုံးမှ အလိုရှိသည့်အခါ စာရင်း မှရွေးချယ်ကာ ဆင့်ခေါ်လေသည်။ ဂျူရီလူကြီးအဖြစ် ဖြင့်ဆောင်ရွက်ရန် ဆင့်ခေါ်ခြင်းခံရသူသည် ရုံးသို့ မပျက်မ ကွက် သွားရောက်ရသည်။ ရုံးကအခွင့်အမိန့်ရမှသာလျှင် ရုံးသို့မသွားဘဲနေနိုင်သည်။ ရုံးမှလည်း လုံလောက်သော အကြောင်းပြချက်များ မရှိဘဲ ခွင့်ပြုခြင်း မရှိချေ။ ဂျူရီလူ ကြီးအဖြစ်ဆောင်ရွက်သဖြင့် အခကြေးငွေအနည်းငယ်သာရ ၏။ ဂျူရီလူကြီးများ မည်သည့်ဘက်သို့ မျက်နှာမလိုက်ဘဲ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်ရာ ဂျူရီလူကြီးများကို ဂရုစိုက် စိစစ် ရွေးချယ်ရလေသည်။ အရေးကြီးသော အမှုများတွင် ဂျူရီ လူကြီးများကို မည်သည့်ဖက်ကမှဩဇာပေးခြင်း၊ သွေး ဆောင်ခြင်းမပြုနိုင်အောင် အထူးဂရုစိုက်ရ၏။ ဂျူရီလူကြီး များအား လာဘ်ထိုးရန်ကြံစည်သူ၊ လာဘ်ပေးသူ များကို လည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် နှိပ်ကွပ်အပြစ်ပေးလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတရားလွှတ်တော်တွင် မူလစီရင်ပိုင်ခွင့် အာ ဏာအရ၊ စက်ရှင်မှုများကို စစ်ဆေးသည့်အခါ ဂျူရီလူ ကြီးများအဖွဲ့ဖြင့် စစ်ဆေးလေသည်။ ဂျူရီလူကြီးများအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင် ၉ ဦးပါဝင်၏။ ဂျူရီလူကြီးများကို တရားလွှတ် တော် ရုံးဝန်ထောက်က အမည်များကို အကွဲရာလိုက်စဉ်ကာ ရေးဆွဲထားသော စာရင်းမှ ရွေးချယ်ရသည်။ ထိုစာရင်း တွင် ခရိုင်ဝန်ထက် ရာထူးကြီးမြင့်သူများ၊ လွှတ်တော် အမတ် များ၊ တရားသူကြီးများ၊ အကောက်တော်နှင့်အခွန်တော် ဆိုင်ရာ အရာရှိများ ၊ ရဲအမှုထမ်းများနှင့် အကောက်ဌာ နမှ ဖမ်းဆီးရေးအရာရှိများ အခွန်တော်အရာရှိထဲမှ ကော် လိပ်တော်အရာရှိက ခွင့်လွှတ်သင့်သည်ဟုထင်မြင် သဘောရှိသူများ၊ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ စစ်ဘက် တွင်အမှုထမ်းနေသူများ၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ၊ ကြေးနန်း နှင့်စာပိုဌာနအမှုထမ်းအရာထမ်းများ စသည်တို့ပါဝင်ချေ။

ဂျူရီလူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန်ဆင့်ခေါ်ခြင်းခံရသူ သည် တရားဝင်သောအကြောင်းပြချက်တစ်စုံတစ်ရာမရှိလျှင် သော ထိုသို့မလာ ရောက်ဘဲနေလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ဂျူရီလူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ရုံးမှအခွင့်မပြုဘဲ ပြန်သွားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ရုံးတော်၏ အမိန့်ကို မလေးမစားပြုမှုဖြင့် တရားဝန်ကြီးက သင့်တင့်သည်ထင်သော ငွေကို ဆောင်ရွက်ရန် အပြစ်ပေးနိုင်၏။ ဒဏ်ငွေမဆောင်လျှင် တရားမထောင်တွင် ၆ လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ကို သတ်မှတ်နိုင်၏။ ဂျူရီလူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ဆင့်ခေါ်ရာတွင် အမှန် လိုအပ်သည့်အရေအတွက်ထက်ပို၍ ဆင့်ခေါ်လေသည်။ ထိုသို့ဆင့်ခေါ်ထားသူများထဲမှ လိုသမျှကို မဲချ၍ ရွေးချယ်သည်။ မဲကျသူများကို တစ်ဦးစီ တစ်ဦးစီ အမည်ခေါ်သည့်အခါ တရားသူကြီး၏ရှေ့တွင် ရပ်ပြရလေ သည်။ ထိုအခါ တရားခံ သို့မဟုတ် အစိုးရရှေ့နေက သဘောမကျလျှင် အကြောင်းပြ ကန့်ကွက်နိုင်သည်။ ကန့်ကွက်ခြင်းခံရသူမှာ အကြောင်းပြချက်လုံလောက်လျှင် အပယ်ခံရသည်။ ထိုပြင် အကြောင်းမပြဘဲနှင့်လည်း တရားခံနှင့် အစိုးရရှေ့နေတို့သည် ၈ ဦးစီအထိ ကန့်ကွက်နိုင်သေးရာ ရုံးတော်ကထိုသို့ ကန့်ကွက်သည်ကို လက်ခံရ၏။

ဂျူရီလူကြီးများနှင့် အမှုစစ်ဆေးပုံမှာ သဘောအားဖြင့် အထက်ကပြဆိုခဲ့သည့် ဗြိတိသျှတရားရုံးများ စနစ်အတိုင်း ပင်ဖြစ်သည်။ ဂျူရီလူကြီးအချင်းချင်း သဘောကွဲလွဲသည့် အခါ ဂျူရီလူကြီးသစ်များဆင့်ခေါ်၍ အမှုကိုပြန်လည် စစ်ဆေးရ၏။ သို့သော် ၆ ဦးထက်မနည်းက တစ်သဘော တည်းဖြစ်နေလျှင် တရားဝန်ကြီးသည် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို လက်ခံ၍ အမိန့်ချမှတ် နိုင်သည်။ လက်မခံလိုက ဂျူရီလူ ကြီးသစ်များကို ဆင့်ခေါ်၍ အမှုပြန်လည်စစ်ဆေးရန် တရားဝန်ကြီးက အမိန့်ချမှတ် ရ၏။

ဂျူးဂျစ်ဆူအတတ် ။ ။ ဂျူးဂျစ်ဆူဆိုသည်မှာ ဂျပန်နပန်း သတ်နည်းတစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ဂျူးဂျစ်ဆူပညာတတ် မြောက်သူသည် ကာယဗလအားဖြင့် ကြိုလှီသူဖြစ်သော် လည်း မိမိထက်အားအင်ကြီးမားသန်စွမ်းသူကို အလွယ် တကူ အောင်မြင် နိုင်သည်။ ဤအတတ်၏ မူရင်းသဘောမှာ လက်မောင်းအားအရှိန်နှင့်ချိန်သားကိုစနစ်တကျ တွက်ဆ အသုံးပြုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လက်မောင်းအားအရှိန်ဖြင့် ရန် သူ၏ခြေလက်စသည်တို့ ကျိုးသွားစေနိုင်သည့်ပြင် အကြော အလစ်လွဲခြင်း၊ သတိမေ့လျော့ခြင်းတို့ကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင် ၏။ ဂျူးဂျစ်ဆူအတတ်မှာ အာရှကြောများကို အရိုးနှင့် ဖိကပ် ပေးခြင်းဖြင့်ကြီးစွာသော ဝေဒနာကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီးလျှင် ထိုကျင်ခြင်းကိုလည်းဖြစ်စေနိုင်သည်။ သွေးလွှတ်ကြောများ

ကို ဖိနှိပ်ထိုးကြိတ်ခြင်းအားလည်း ချက်ချင်းပင် မေ့မြောသွားစေနိုင်သည်။ ဂျူးဂျစ်ဆူသိုင်းကွက်များကို မတ်တတ်ရပ်နေစဉ်အခါတွင်လည်းကောင်း၊ မြေကြီးပေါ်တွင် ဝမ်းလျားမှောက်သည့် အခါတွင်လည်းကောင်း အသုံးချနိုင်သည်။ သိုင်းဆရာသည် မိမိကိုယ်ကိုကာကွယ်ရန်အတွက်ဖြစ်စေ၊ အရေးကြီးသည့်သိုင်းကွက် တစ်ခုခုရရန်အတွက် ဖြစ်စေ၊ နည်းပရိယာယ်ကို ဉာဏ်စေစား၍ သုံးလေ့ရှိသည်။ ရန်သူကို အနည်းငယ် လျှော့ပေးတန်က လျှော့ပေးခြင်းဖြင့် အောင်မြင်နိုင်ပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံသူသည် ရန်သူ၏မျက်နှာကို ဦးထုပ်ဖြင့်ပေါက်ခြင်း၊ လက်ကိုင်ပုဝါဖြင့် ပစ်ခြင်းစသည့် တမဟုတ်ခြင်း အံ့အားသင့်စေတတ်သောနည်းကိုသုံး၍ လိုရာသိုင်းကွက်ကို ဖမ်းယူကာ ရန်သူကို ဗုံးဗုံးလဲစေနိုင်ပေသည်။ ဂျူးဂျစ်ဆူပညာတွင် ပူးသတ်ခြင်းများသည်အလွန်ပြင်းထန်လှ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရန်သူကို ပခုံးသို့မဟုတ် ကျောရိုးဖြင့် ဦးစောက်ကျအောင် ပြုလုပ်လိုသောကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ရန်သူတို့၏ တိုက်ခိုက်ခြင်းကိုခံရသောအခါ ဂျူးဂျစ်ဆူသမားသည် အနည်းငယ်နောက်ဆုတ်ပေးပြီးလျှင် ရှေ့သို့ကျလာသော ရန်သူခြေမျက်စိသို့မဟုတ် ခူးကို ခြေဖဝါးဖြင့် ခတ်လိုက်၍ ရန်သူကို အရေးနိမ့်စေသည်။ လက်မောင်းအရှိန်ဖြင့် ရန်သူကိုပစ်ချရာဝယ် ပေါင်၊ တင်ပါးနှင့်ပခုံးအားကို အသုံးပြုသည်။ ရန်သူ၏ ကုတ်အင်္ကျီကော်လာ၊ အင်္ကျီလက်စသည်တို့ကို ဆွဲကိုင်၍ ဂျူးဂျစ်ဆူသမားသည် ချိန်သားပျက်အောင် ပစ်ချအနိုင်ယူစမြဲဖြစ်သည်။

ရန်သူသည် ပစ်ချခြင်းခံရသောအခါ အများအားဖြင့် အရိုးကျိုး၊ အဆစ်လွဲသွားသော်လည်း ဂျူးဂျစ်ဆူပညာ ကျွမ်းကျင်ထားလျှင် ယင်းသို့အကျမနာအောင် ကျင့်သားရနိုင်ပေသည်။ အကျမနာအောင် လေ့ကျင့်ရာဝယ် ဦးခေါင်းသို့မဟုတ် အဆစ်တစ်ခုခုဖြင့် ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့မကျရန် သတိပြုဖို့ပင် ဖြစ်သည်။ ထမ်းပိုး၍ ပစ်ချခြင်းခံသောအခါ ဂျူးဂျစ်ဆူသမားသည် လက်ကိုလျှင်မြန်စွာ ဆန့်တန်းပြီးသော် ကြမ်းပြင်ကို လက်ဖဝါးဖြင့်ရိုက်လိုက်ရသည်။ ယင်းသို့ ခန္ဓာကိုယ် ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့မကျမီ စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်း ရိုက်ပုတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် ပစ်ချခြင်းခံရသော အရှိန်ကို ပျက်ပြားစေသည်။ ကြမ်းပြင်ကိုမျက်နှာမူ၍ တည့်တည့်ကြီးဆင်းလာလျှင် ကိုယ်၊လက်၊ ခြေထောက်နှင့်ဦးခေါင်းကို တန်းနေစေပြီးလျှင် လည်ပင်းကြွက်သားများကိုလည်း တောင့်ထားလိုက်ရသည်။ ကြမ်းပြင်ပေါ် လက်ဖဝါးဖြင့် ကျစေ၍ ယင်းသို့ကျသည့်အခါတွင်လည်း လက်မောင်းများကိုအတန်ငယ်ကွေးညွတ်ရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အကျမနာအောင် အလေ့အကျင့် ပြုလုပ်ထားခြင်းမှာ ဂျူးဂျစ်ဆူအတတ်၌ သာမက ဘောလုံးကစားခြင်းစသော အခြားအတတ်များတွင်လည်း အသုံးဝင်ပေသည်။

ဂျူးရားတောင်တန်း ။ ။ ဂျူးရားတောင်တန်းသည် ပြင်သစ်နှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ၂ ခုကြားတွင် အရှေ့မြောက်မှ အနောက်တောင်သို့ တန်းလျက် တည်ရှိသည်။ အကျယ်

ဂျူးဂျစ်ဆူအတတ်ကို လေ့ကျင့်နေကြသောဂျပန်လူငယ်များ

အားဖြင့် ၃၈၆ နှစ်ရှိ၍ ၁၅၆ မိုင်ရှည်လျားသည်။ တောင်တန်း၏ အလယ်ကိုချိန်လုပ်၍ အခြားနေရာများတွင် မြစ်များနှင့် နက်ရှိုင်းသောတောင်ကြားများ ဖြတ်သန်းလျက်ရှိသည်။ အနောက်ဘက်တွင် တောင်တန်းသည်ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင်းရှိ မြေနိမ့်ပိုင်းသို့ ခပ်ပြေပြေနိမ့်ဆင်းသွားသည်။ အရှေ့ဖက်၌ မူကား တောင်များသည် အလွန်မတ်စောက်၍ တောင်ပေါ်ချောင်းတို့သည် ဂျီနီးဗားနှင့် နျူးဂရားတဲအိုင်များသို့ ဒလဟောစီးဆင်း ကြသည်။ တောင်တန်း၏ မြောက်ဖက်အစွန်ဆုံးတွင် ထင်ရှားကျော်စောသော ဗဲလဖောတောင်ကြားရှိ၏။ ထိုတောင်ကြားလမ်းမှာ လူနေအစည်ကားဆုံးဖြစ်သောပြင်သစ်နိုင်ငံတွင်းရှိ ဒေသကိုဖြတ်သွားလေရကား ပြင်သစ်နိုင်ငံ၏ အိမ်ရှေ့တံခါးပေါက် ဟုဆိုနိုင်သည်။ ဂျူးရားတောင်တန်း၏ အနောက်တောင်ပိုင်းတွင်သစ်ပင်များ အလွန်ထူထပ်စွာ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ထိုသစ်တောမှရသော သစ်သားတစ်မျိုးကို ကလေးကစားစရာပြုလုပ်ရန်အသုံးပြုကြသည်။ တောင်တန်း၏ ကုန်းမြင့်ဒေသတို့တွင် မြက်ခင်းလွင်ပြင်များရှိလေရာ ထိုဒေသ၌ သိုးကိုမွေးမြူကြသည်။ ဂျူကိုလည်း စိုက်ကြသည်။

ရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဖိနှိပ်ထားသော အစိုင်အခဲနှင့် စန့်ထွက်သောအစိုင်အခဲတို့တွင် အပူချိန်ပြောင်းလဲမှုရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း လေ့လာစုံစမ်းခဲ့သည်။ (ကယ်လဗင် ဒဗလျူ၊ တီ-ဂျူ) တော်ဝင်အသင်းက ဂျူးလအား ငွေကြေး

ဂျူပဗဒပညာရှင်ဂျေ၊ပီ၊ ဂျူးလ

ထောက်ပံ့၍ သုတေသန လုပ်ငန်းကိုလုပ်ကိုင်စေသဖြင့် ကွန်ဒင်ဆာကို တီထွင်နိုင်သည်။ ဂျူးလတီထွင်သော ကွန်ဒင်ဆာများသည် ထိုအခါက သင်္ဘောများတွင် အသုံးပြုသော ရေနွေးငွေ့အင်ဂျင်စက်များကို ပိုမို၍ ကောင်းမွန် လာစေလေသည်။

ဂျူးလသည် ဂုဏ်ထူးဘွဲ့များစွာတို့ဖြင့် ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။ ၁၈၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် တော်ဝင်အသင်းဝင်တစ်ဦးဖြစ်လာသည်။ ၁၈၈၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင်ကွယ်လွန်လေသည်။

ဂျူးလ ဂျေ၊ ပီ(ခရစ် ၁၈၁၈-၁၈၈၉) ။ ဂျူပဗဒပညာရှင် ဂျိမ်းပရက်စကော့ ဂျူးလသည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးဖြစ်သည်။ ခရစ် ၁၈၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဆာဖိုးမြို့နယ်တွင် မြင်၏။ ဂျူးလသည် သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာ သုတေသနလုပ်ငန်းများတွင်စိတ်ဝင်စားသည်။ ကောင့်ရမ်းဖိုနှင့် ဆာဟန်ဖရီ ဒေဗီတို့ကဲ့သို့ အပူဓာတ် အကြောင်းတွင် ပါရဂူမြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်၏။ ဂျူးလသည် အက်တမ်အဆိုကိုဖန်တီးသူ ဂျူပဗဒကဏ္ဍကျော် ဂျွန်ဒေါလတန်ထံ၌ တပည့်ခံ၍ ဂျူပဗဒပညာရပ်များကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။ (ဒေါလတန် ဂျွန်-ဂျူ) အထူးသဖြင့် သံလိုက်ဓာတ်နှင့် လျှပ် စစ်ဓာတ်တို့၏ ဆန်းကြယ်မှုအကြောင်းကို စူးစမ်းရှာဖွေခဲ့၏။ ၁၈၃၄ ခုနှစ်တွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်ကိုတိုင်း တာရန် နည်းစနစ်ရှာဖွေစမ်းသပ်စဉ်အတွင်း အပူအလုပ်မျှက်ခွံကို ပထမဆုံးကြံစည်၍ သိရှိခဲ့လေသည်။

ဂျယ်လတင်း ။ ။ တိရစ္ဆာန်တို့၏ အရိုး၊ ဦးချိုနှင့် ခွာများကို အက်ဆစ်အပျော့ ရည်ထဲတွင် စိမ်လိုက်လျှင် အချိုသော အစိတ်အပိုင်းများသည် အရည်ပျော်သွား၍ အချိုသည် အရည်မပျော်ဘဲကျန်ခဲ့သည်။ အရည်မပျော်ဘဲကျန်ခဲ့သော အစိတ်အပိုင်းများကို ရေတွင်ထည့်၍ ပြုတ်လိုက်လျှင် ကော်ရည်ဖြစ်လာသည်။ အရောင်မှာ ဝါတာတာရှိ၍ အရသာမရှိချေ။ ခဲသွားသောအခါ မာ၍ဆတ်လာသည်။ ထိုကော်ကို ဂျယ်လတင်းဟုခေါ်သည် ကျောက်ကျောဟုခေါ်သည့် ငါးစည်ဖောင်းကော်မှာ ဂျယ်လတင်း အကောင်းဆုံး အစားဖြစ်၍ယင်းတို့ လူတို့စားသုံးနိုင်သည်။ (ငါးစည်ဖောင်းကော်-ဂျူ)

အပူစွမ်းအင်ကို အလုပ်အားဖွဲ့ပြုနိုင်သည့်အချက်ကို ဂျူးလသည် နှစ်ပေါင်း ၄၀ မျှကြာအောင် စမ်းသပ် ရှာဖွေရသည်။ ဂျူးလကိုအစွဲပြု၍ ထိုအချက်သည် ဂျူပဗဒတွင် 'ဂျူးလနိယမ'ဟူ၍ ခေါ်တွင်လေသည်။

စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းတွင် ဂျယ်လတင်းကို များစွာ အသုံးပြုကြသည်။ ဂျယ်လတင်းသန့်သန့်ကို သရေစာမဲ့နှင့် အခြား အစားအသောက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြု၍ ဂျယ်လတင်းအညံ့စားကိုမူ ကော်အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုကြသည်။ ဂျယ်လတင်းမှရသောကော်သည် အလွန်စေးကပ်သဖြင့် ပစ္စည်းများဆက်စပ်ရာ၌ အသုံးပြုသည်။ ဂျယ်လတင်းအညံ့စားကို ဆာလဖျူရစ် အက်ဆစ်ရည်နှင့် သန့်အောင်ပြုလုပ်လိုက်သောအခါ အရောင်ဖြူလာ၍အလင်းမပေါက်တစ်ပေါက်ရှိသော ဂျယ်လတင်းအကောင်းစားကို ရသည်။ ဂျယ်လတင်းကို အစားအသောက်များမာလာစေရန်နှင့် အရက်များကိုသန့်အောင်လုပ်ရာ၌လည်း အသုံးပြုသည်။ အချောင်းလိုက်လှီးဖြတ်၍ဈေးတွင် ရောင်းချကြသော ဂျွဲ

ကော်မှာ ဂျယ်လတင်းအညှစ်စားပင်ဖြစ်၏။ ကျွဲကော်ကိုပုံ နှိပ်စက်မင်လုံးများ သွန်းလုပ်ရာတွင် အဓိကအသုံးပြုကြ သည်။ ဂျယ်လတင်းကို ဆေးလုံးများအပြင်ဖက်မှ သုတ်လိမ်း ပေးရာတွင် လည်းကောင်း၊ သားရေနယ်လုပ်ငန်း၊ ဆေးဆိုး လုပ်ငန်း၊ စက္ကူလုပ်ငန်း၊ ရေခဲပစ္စည်းလုပ်ငန်း၊ မင်လုပ်ငန်း၊ သားရေတုနှင့် ပိုးတုလုပ်ငန်းတို့တွင် များစွာအသုံးပြုကြ သည်။ ဓာတ်ပုံရိုက်မှန်နှင့် ရုပ်ရှင်ကော်ပြားများပြုလုပ်ရာ တွင်လည်းဂျယ်လတင်းကော်ကို အခြေခံပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုကြလေသည်။

ဂျယ်လတင်းကို အစားအစာများပြုလုပ်ရာ၌လည်း အသုံးချနိုင်၏

ဂျယ်လီကို ဂျေအာ(ခရစ်၁၈၅၉-၁၉၃၅) ။ ဗြိတိသျှ ရေကြောင်းဖက်တွင် ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများတွင် ဆာဂျွန်ရပ်ရှပ်ဂျယ်လီကိုလည်း တစ်ယောက်အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ဂျယ်လီကိုသည် ၁၈၅၉ ခုတွင် ဆောက်သမ္မတန်မြို့ ၌ ဖွားမြင်သည်။ ငယ်စဉ်အခါကပင် ရေကြောင်းဖက်၌ စိတ် အားထက်သန်သဖြင့် ၁၈၇၂ ခုနှစ် ၁၃ နှစ်သားအရွယ်တွင် ရေတပ်သို့ဝင်ခဲ့သည်။ သူ၏ဖခင်မှာ ကုန်သွယ်ရေးကြောင်း ဆိုင်ရာတွင် မာလိန်မှူးဖြစ်၍ သူ၏ဘေးမှာ စစ်ပွဲပေါင်း များစွာ၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက်သဖြင့် ပွဲရခဲ့သော ဒုတိယရေ ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖိလစ်ပက်တန် ဖြစ်သည်။

ဂျယ်လီကိုသည် ရေတပ်သို့ ဝင်ပြီး၍ ၈ နှစ် ကြာသောအခါ ရေတပ်ဗိုလ်ကြီးရာထူးသို့ တိုးမြှင့်ပေးခြင်းခံရသည်။ ဂျယ် လီကိုသည် ရေကြောင်းဖက်တွင် အမှုထမ်းသက်ရင့်လေလေ၊ အရည်အခြင်းတိုးတက်ထူးချွန်လေလေဖြစ်ရကား အရေး

ကြီးသောတာဝန်များကို ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် ဆုတံဆိပ်မြောက်မြားစွာဖြင့် ခြီးမြှင့်ခြင်းခံရလေသည်။ ရာထူးများလည်း တိုးတက်လာလေသည်။ ၁၉၀၇ ခုနှစ်တွင် ရေကြောင်းဗိုလ်ချုပ်ကလေးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရပြီး နောက် ၁၉၁၄ ခုနှစ် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးတွင် ဂျယ်လီကိုသည် ရေကြောင်းသေနာပတိချုပ်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရ၍ မဟာရေတပ်မတော်ကို အုပ်ချုပ်ရသည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် ၃၁ ရက်နေ့တွင် တိုက်ခိုက်သောဂျတ်တလန်စစ်ပွဲတွင် ဂျမန် ရေတပ်ကြီးကို ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ တိုက်ခိုက်နှိမ်နင်းလိုက်သော ကြောင့် ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများစွာဖြင့် သူကောင်းပြုခြင်း ခံရ လေသည်။ ထိုနှစ်နိုဝင်ဘာလမှစ၍ ပထမရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမတ်ကြီးအဖြစ်ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် ဗိုင်းကောင့်ခေါ်သူကောင်းဘွဲ့ဖြင့် အခြီးမြောက်ခြင်း ခံရပြီး နောက် ၁၉၁၉ခုနှစ်တွင် ရေကြောင်းဗိုလ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသည်။ ထိုကြောင့် ဂျယ်လီကိုသည် ပထမကမ္ဘာစစ်၏ ရေကြောင်းအာဇာနည်အဖြစ် ယခုတိုင်ကျော်ကြားလျက်ရှိ သည်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်မှ ၂၄ ခုနှစ်အထိ နယူးဇီယန်ကျွန်း တွင်ဘုရင်ခံချုပ်ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်အထိ ပဉ္စမကျော ဘုရင်မင်းမြတ်က 'အား'ခေါ် သူကောင်းဘွဲ့ဖြင့် မှူးမတ် ငယ်အဖြစ် အပ်နှင်းခြီးမြှင့်ပြန်လေသည်။ ဂျယ်လီကိုကား ရေကြောင်းအမြောက်ပစ်အတတ်များတွင် ထူးချွန်သော ပါရဂူတစ်ဦးဖြစ်သည့်အလျောက် သူ၏ဆောင်ရွက်ချက်အရ

ဗြိတိသျှရေကြောင်းဗိုလ်ချုပ် ဂျေအာဂျယ်လီကို

အင်္ဂလန်ပြည်ရှင်၊ မာန်နိုဗာအနွယ်ကျော့ဘုရင်မများ
(အထက်ပုံ) မဋ္ဌမကျော့၊ (အထက်ယာ) ဂုတီမကျော့
(အောက်ပုံ) စတီမကျော့၊ (အောက်ယာ) စတုတ္ထကျော့

ဗြိတိသျှရေကြောင်းအမြောက်ဌာနသည် အထူးပင်တိုး တက်ခဲ့လေသည်။ ထို ရေကြောင်းအာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ကား ၁၇၃၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ရာ သူ၏ ရုပ်အလောင်းကို အခြားသော ဗြိတိန်အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနှင့်အတူ စိန်ပေါဘုရားရှိခိုးကျောင်းတွင် မြှုပ် နံထားလေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးရေးသားခဲ့သော မဟာ ရေတပ်မတော် (၁၉၁၄-၁၆) နှင့် 'ရေကြောင်းစစ်ပွဲ၏ အဖြစ်အပျက်များ' ဟူသော စာအုပ် ၂ အုပ်ကား ဗြိတိသျှ ရေကြောင်းဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းကြီးများ သဖွယ်ဖြစ်ရာ ရာဇဝင် ကိုအထောက်အပံ့ အလွန်ပေးသော အဖိုးတန်သည့်စာအုပ် ကြီးများပင် ဖြစ်ပေသည်။

ကျောဘုရင်များ(အင်္ဂလိပ်) ။ ။ အင်္ဂလန်ပြည်၌ ကျောအမည် နှင့် ဘုရင် ၆ ပါး မင်းပြုခဲ့ကြရာ ပထမ၌ ဦးမှာ ဟန်နိုဗာ အနွယ်များဖြစ်၍ ကျန် ၂ ဦးမှာ ပထမကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် အမည်ပြောင်းလဲခဲ့သော ဝင်ဆာအနွယ်များဖြစ်ကြသည်။ ခရစ် ၁၇၁၄ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည်ရှင် အန်ဘုရင်မကြီး တွင် ထီးမွေနှစ်ဦးမွေဆက်ခံရန် သားထောက်သမီးခံမကျန် ရစ်ခဲ့ရကား ဂျာမန်အဆက်အနွယ်ဖြစ်သည့် ကျောမင်းသားက အင်္ဂလိပ်ထီးနန်းကို ဆက်ခံစိုးစံလေသည်။

ပထမကျော(ခရစ် ၁၆၆၀-၁၇၂၇)သည် အင်္ဂလန်ပြည် ပထမဂျိမ်းဘုရင်၏သမီးတော် အယ်လစ်ဇဘက်မင်းသမီးမှ ပေါက်ဖွားသောအနွယ်ဖြစ်၍ ဂျာမနီ ဟန်နိုဗာနယ်စားမင်း သားဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်ထီးနန်းကို ရှေးဦးစွာဆက်ခံစိုးစံသူ ပထမကျောသည် ၁၆၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဟန်နိုဗာ၌ ဖွားမြင်၍ ၁၆၉၈ ခုနှစ်တွင် ထိုနယ်ကို စားရသော မင်းသားကြီး ဖြစ်လာပြီးသည့်နောက် ၁၄ ဆက်မြောက် ပြင်သစ်ဘုရင်လူဝီအား ဆန့်ကျင်သည့်လုပ်ငန်းများတွင် ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ နန်းတက်သောအခါ ကျောမှာ ၅၄ နှစ်မျှပင် ရှိခဲ့လေပြီ။

သူသည် အင်္ဂလန်ထက် ဂျာမနီနိုင်ငံရှိမြေများကို ပိုမိုစွဲလမ်း ခဲ့၏။ တိုင်းရေးပြည်မှုကိုလည်း စိတ်ပါဝင်စားခြင်း မရှိလှဘဲ အင်္ဂလိပ်အမတ်ကြီးများနှင့်သာ လွှဲအပ်ထားခဲ့ရာ နန်းရင်း ဝန် ရောဗတ်ဝါလပိုကသာ နိုင်ငံကြီးကိုကြီးကိုင်ခဲ့လေသည်။

သူလက်ထက်၌ စတူးဝပ်အဆက်အနွယ်ဖြစ်သည့် ဂျိမ်း စတူးဝပ်သည် ၁၇၁၅ ခုနှစ်တွင် စကော့တလန်သို့ လာရောက် ကာ တောင်ပေါ်သားများနှင့် ပူးပေါင်း၍ သူပုန်ထလေသည်။ မင်းလောင်း ဂျိမ်း၏ ဘက်တော်သား များကို ဂျက္ကမိုက်ဟု ခေါ်၍ ထိုပုန်ကန်မှုကြီးကို ဂျက္ကမိုက်ပုန်ကန်မှုကြီးဟုခေါ်၏။ (ဂျက္ကမိုက်-၅။) သို့သော် ဂျိမ်းမှာ နောက်ဆုံး၌အရေး နိမ့်၍ ထွက်ပြေးရ၏။ ပထမကျောဘုရင်သည် ၁၇၁၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင်ကံတော်ကုန်လေသည်။

ဒုတိယကျော (ခရစ် ၁၆၈၃-၁၇၆၀)။ ။ ပထမကျောဘုရင် နတ်ရွာလွန်လျှင် သားတော် ဒုတိယကျော နန်းတက် သည်။ သူသည်လည်းဟန်နိုဗာနယ်များကို အင်္ဂလန်ထက်ပင်ပို၍ခင် တွယ်ခဲ့၏။ ဖခင်ကဲ့သို့ပင် တိုင်းရေးပြည်မှုများကို များကြီး မတ်ကြီးများသို့ လွှဲအပ်ထားလျက် သူ၏နန်းစံချိန်ရှေ့ပိုင်း တွင် နန်းရင်းဝန် ရောဗတ်ဝါလပိုနှင့်၊ နောက်ပိုင်းတွင် ဝီလျံ ပစ်အကြီးတို့က စီမံခန့်ခွဲကြ၏။ သူလက်ထက်၌ ပြင်သစ် တို့နှင့်ဖြစ်ပွားသော စစ်ပွဲများတွင်နိုင်သဖြင့် ကနေဒါနိုင်ငံကို အပိုင်ရလိုက်၍ အိန္ဒိယပြည်တွင်လည်း ရောဗတ်ကလိုက်၏ စွမ်းရည်ဖြင့် နယ်ပယ်အချို့ကို အနိုင်ရခဲ့လေသည်။

၁၇၄၅ခုနှစ် သူ၏လက်ထက်တွင်ထကြွသောဂျက္ကမိုက် ပုန်ကန်မှုမှာ သူ့ဖခင်လက်ထက်ကထက်ပင် ဆိုးရွားခဲ့၏။ ဂျိမ်းစတူးဝပ်၏သား ချာလီမင်းသားကလေးသည် စကော့တ လန်သားများ၏ အကူအညီဖြင့်အစကနဦးတွင် အောင်မြင်စွာ တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ၁၇၄၆ ခုနှစ် 'ကလော့ဒင်' တိုက်ပွဲတွင် အရှုံးကြီးရှုံးပြီးနောက် အင်္ဂလန်မှ နောက်ဆုံး ထွက်ခွာသွားရလေသည်။

ဒုတိယကျောဘုရင်၏ မိဖုရားကယ်ရိုလိုင်းမှာ စွမ်းလွန်းတမံ ဆောင်ရွက်နိုင်သူဖြစ်၍ ဘုရင်ကြီးအား အကူအညီပေး ခဲ့၏။ ဒုတိယကျောဘုရင်သည် အလှအပ အခမ်းအနားတို့ကို အထူးနှစ်သက်၏။ အသုံးအစွဲ အနေအထိုင်၌မူ အလွန် စေ့စပ်သေချာပြီးလျှင် စစ်စီလှသော ဘုရင်တစ်ပါး ဖြစ်လေသည်။ သို့စဉ်လျက် ထိုမင်း လက်ထက်တွင် ခုနစ်နှစ်စစ်ပွဲများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတော်အကြွေးမှာ နှစ်ဆမျှ တိုးတက်ခဲ့လေသည်။ (ခုနစ်နှစ်စစ်ပွဲ-၅။)

ဒုတိယကျောဘုရင်သည် ၁၆၈၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဟန်နိုဗာ၌ဖွားမြင်၍ အင်္ဂလန်ထီးနန်းကို ၁၇၂၇ ခုနှစ်မှ ၁၇၆၀ ပြည့်နှစ် ထိ ၃၃ နှစ်တိုင် စိုးစံခဲ့ပြီးနောက် ၁၇၆၀ပြည့်နှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကံကုန်လေ သည်။ ထိုမင်းကွယ်လွန်ပြီးနောက် အိမ်နိမ့်စံဘဝကပင် ကွယ်လွန်ခဲ့သော သားတော်အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာ ဖရက်ဒရစ်၏ သား တတိယကျောက ထီးမွေနန်းလျာကို ရရှိခဲ့၏။

တတိယကျော(ခရစ် ၁၇၃၈-၁၈၂၀)သည် ၁၇၃၈ ခုနှစ် ဇွန် လ ၄ ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလန်၌ဖွားမြင်၍ ပထမနှင့် ဒုတိယ ကျောဘုရင်များနှင့်မတူဘဲ အင်္ဂလန်မွေး အင်္ဂလန်ကြီး ဖြစ် ရကား အင်္ဂလိပ်ဖြစ်ရသည်ကိုပင် ဂုဏ်ယူသော ပထမဆုံး သော ဟန်နိုဗာမင်းဆက် ဖြစ်လေသည်။

ငယ်စဉ်ကပင် မျိုးချစ်ဘုရင်ဝါဒကို သင်ယူခဲ့သဖြင့်ကက် ပိနက်ဝန်ကြီးအဖွဲ့က တိုင်းပြည်အား ဘုရင်ကိုယ်စားအုပ်ချုပ် ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကက်ပိနက်ကိုထောက်ခံသည့် အင် အာကောင်းသည်ပါတီက အုပ်ချုပ်ရေးဝါဒကို ဘုရင်ကိုယ်စား ဖန်တီးသည်ကိုလည်းကောင်း မနှစ်သက်ခဲ့ချေ။ ၁၇၆၀

ကျောဘုရင်များ (အင်္ဂလိပ်)

ပြည်နှစ်တွင် ဘုရင်ဖြစ်လာသောအခါ သူသည်တိုင်းပြည်ကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်ရုံမျှသာမက စနစ်တကျလည်းအုပ်ချုပ်ရန် သန့်ပြုသည့် ချထားသည့်အတိုင်း ပါလီမန်တွင် ဝှစ်ပါတီလွှမ်းမိုးခြင်းကို စတင်ဖြိုဖျက်လေသည်။

ပြည်တွင်းရန်အေးစေရန် ပြည်ပရန်ကိုလည်း ငြိမ်းစေရမည် ဖြစ်သဖြင့် ကျောဘုရင်သည် နန်းရင်းဝန်ပစ်အားခုနစ်နှစ်စစ်ပွဲကိုရပ်စဲစေ၏။ ပစ်လည်း ဘုရင်နှင့် စိတ်ဝမ်းကွဲပြားကာ ရာထူးမှနှုတ်ထွက်လေတော့၏။ ၁၇၆၂ ခုနှစ်တွင် သူ၏ငယ်ဆရာဖြစ်သော ဗျူအား နန်းရင်းဝန် ခန့်၍ ဘုရင်အလိုတော်ကျ ကက်မိနက်အဖွဲ့အစိုးရ ပေါ်ပေါက်လာစေ၏။ ခုနစ်နှစ်စစ်ပွဲရပ်စဲရန်စာချုပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ နာမည်ပျက်သဖြင့် ဗျူလည်း ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ရပြန်၏။

ထို့နောက် ဘုရင်ဩဇာရှုမည့် နန်းရင်းဝန်များ မပေါ်ပေါက်ဘဲ ရှိနေခဲ့၏။ သို့နှင့်ပင် အလျှော့မပေးဘဲတရားသောနည်း၊ မတရားသောနည်းတို့ကိုသုံး၍ တိုရီများနှင့် ပူးပေါင်းကာ ၁၇၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဘုရင်ပါတီတစ်ခုကို ပါလီမန်၌ ထူထောင်နိုင်ခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ တိုရီဂိုဏ်းဝင် လော့နော့သည် ဘုရင်အလိုတော်ကျ အစိုးရအဖွဲ့တွင် နန်းရင်းဝန်ဖြစ်လာလေသည်။ ထိုအခါမှစ၍ ဘုရင်နှင့်လော့နော့တို့သည် တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ်ရေးကို လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ကြ၏။ သို့သော် သူတို့ ၂ ဦး၏ ညံ့ဖျင်းမှု၊ မလိမ်မာမှုတို့ကြောင့် ထိုအချိန်အတွင်း အမေရိကန် လွတ်လပ်ရေးစစ်ဖြစ်ပွားကာ အမေရိကန် ကိုလိုနီနိုင်ငံများ ဆုံးရှုံးခဲ့ရလေသည်။

ဘုရင်ကြီးမှာ မကြာခဏစိတ်ဖောက်ပြန်တတ်သော ရောဂါရှိသဖြင့်သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းက သူ၏ကိုယ်စား အုပ်ချုပ်ရလေရာ ၁၈၁၁ ခုနှစ် တွင် ဘုရင်ကြီးမှာ လုံးလုံးရှုံးသွပ်သွားရှာလေသည်။ ထိုမျှသာမက မျက်စိကွယ်သွားသောဝေဒနာကိုလည်း တာရှည်စွာ ခံစားရပြီးနောက် ၁၈၂၀ ပြည့်နှစ် ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ကံကုန်လေသည်။

စတုတ္ထကျော့(ခရစ် ၁၇၆၂-၁၈၃၀) ။ ။ဘုရင်ကြီး နတ်ရွာစံလွန်လေသော် သူ၏သားတော်အကြီးဆုံးသည် စတုတ္ထကျော့အမည်ဖြင့် ထီးနန်းအရိုက်အရာကိုယူလေသည်။ စတုတ္ထကျော့ဘုရင်သည် ၁၇၆၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်၍ ထိုနှစ်မှာပင် ဝေလမင်းသားဘွဲ့ကို ရရှိသူဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်သူသည် အင်္ဂလန်ဘုရင်များထဲတွင် တိုင်းသူပြည်သားတို့ မုန်းတီးရွံရှာဆုံးဘုရင်ဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်ကပင် ရုပ်ရည်သန်ပြန်ခန့်ညား၍ အနေအထိုင်အားဖြင့် သိမ်မွေ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ကြီးပြင်းလာသောအခါ အသုံးအဖြုန်းလွန်ကျခြင်း၊ မသင့်လျော်သော အပေါင်းအသင်းများနှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်း၊ မလျှောက်ပတ်သော အပျော်အပါးတို့ကို လိုက်စားခြင်းတို့ကြောင့် တိုင်းသူပြည်သားများ၏ အကြည်ညိုပျက်ခြင်းကို ခံရ၏။

၁၇၈၈ ခုနှစ်တွင် ဖခင် တတိယကျော့ဘုရင် စိတ် ဖောက်ပြန်သွားသည့်အခါ တိုင်းပြည်ကို ခေတ္တမျှတစ်ကြိမ်အုပ်ချုပ်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၈၁၁ ခုနှစ်တွင် ဘုရင်ကြီး လုံးလုံးရှုံးသွပ်သွားသည့်အခါ ၉ နှစ်ကြာမျှ ဒုတိယအကြိမ် အုပ်ချုပ်ခဲ့ရပြန်သည်။

နန်းစံ ၁၀ နှစ်အတွင်းသူသည် တိုင်းရေးပြည်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထိရောက်ကျနစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိခဲ့သည့်ပြင် ဂရိတ်ဗြိတိန်နိုင်ငံနှင့်တကွ ဟန်နိုဗာနယ်များ၏ အုပ်ချုပ်ရေးရာတို့ကို အမတ်ကြီးများအား လှုံ့ အပ် ထားခဲ့ လေသည် ။

မှတ်သားသင့်သောအချက်တချက်မှာ သူ၏လက်ထက်တွင် ပထမအင်္ဂလိပ် မြန်မာစစ် ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုစစ်မှာ ၁၈၂၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖြစ်ပွား၍ ၁၈၂၆ ခုနှစ်တွင် ရန္တပုံစာချုပ်ဖြင့် ပြေငြိမ်းရပ်စဲခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ထိုစစ်ပွဲအပြီးတွင် အာသံ၊ ရခိုင်နှင့် တနင်္သာရီနယ်များကို မြန်မာတို့လက်မှ ရရှိလေသည်။ ထိုမင်းလက်ထက် အခြားထင်ရှားသော အဖြစ်အပျက်များမှ ရေတပ်ဗိုလ် ရပ်ကော့ရင်းတန် ဦးစီးသော အင်္ဂလိပ် ရေတပ်သည် ၁၈၂၇ ခုနှစ်တွင် တူရကီရေတပ်အား ‘နာဗာရီးနီး’ စစ်ပွဲ၌ အနိုင်ရခြင်း၊ အယူဝါဒ နိပ်ကွက်ရေး ဥပဒေများကို ၁၈၂၈ ခုနှစ်တွင် ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ ဗရင်ဂျီများ ချုပ်ချယ်မှုလွတ်လပ်ရေး အက်ဥပဒေတရပ်ကို ၁၈၂၉ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်လေသည်။

စတုတ္ထ ကျော့သည် ၁၈၃၀ပြည့်နှစ် ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ကံကုန်ခဲ့ရာ သူ၏တစ်ဦးတည်းသောသမီးတော်မှာ ဘုရင်ကြီးအလျင် ကွယ်လွန်ခဲ့သဖြင့် ထီးနန်းအရိုက်အရာကို ညီတော်ဖြစ်သူ စတုတ္ထဝီလျံက ဆက်ခံစိုးစံလေသည်။ စတုတ္ထကျော့ အား ရှု ရှု ဝ မု န်း တီး သ လော က် တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ ချစ်ခင် လေးစားခြင်းကို ခံရသူကား ပဉ္စမကျော့ပင် ဖြစ်လေတော့သည်။

ပဉ္စမကျော့(ခရစ် ၁၈၆၅-၁၉၃၆) ။ ။ ထိုမင်းသည် တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မှု ရေးရာများတွင် အသိအလိမ္မာဉာဏ် ပညာ အမြော်အမြင်ကြီး၍ သူ၏ခမည်းတော် သတ္တမ အက်ဒွပ်ဘုရင်နှင့် သူ၏ဖွားတော် ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီးတို့၏ မြေရာကို ကောင်းစွာနှင်းနိုင်သောဘုရင် ဖြစ်၏။ သတ္တမအက်ဒွပ်ဘုရင်နှင့် အက်လက်ဇန္ဒြာမိဖုရားတို့၏ ဒုတိယသားတော်ဖြစ်၍ ၁၈၆၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့၌ လန်ဒန်မြို့မာလဗာရာ စံအိမ်တော်တွင် ဖွားမြင်၏။ ၆ နှစ်ကျော်ခန့်အရွယ်တွင် သူ့ထက် ၂ နှစ်မျှကြီးသော နောင်တော် အဲလဗတ်မင်းသားနှင့်အတူ စာပေသင်ကြားခဲ့ပြီးနောက် ၁၂ နှစ်သားအရွယ်တွင် ရေတပ်သို့ဝင်ရောက် အမှုထမ်းခဲ့ရာ ၁၈၉၀ ပြည့်နှစ်၌ ရေကြောင်းဗိုလ်မှူးကြီးရာထူးကို ရရှိခဲ့လေသည်။ ထိုနောက် ၁၈၉၂ ခုနှစ်တွင် နောင်တော်ကွယ်လွန်သဖြင့် နန်းညွှန်နန်းလျှာအဖြစ် သို့ရောက်ရှိပြီးလျှင် ရေတပ်၌အမှုထမ်းခြင်းကိုလည်း စွန့်လွှတ် လိုက်ရလေတော့သည်။

ဂျော့ဘုရင်များ (အင်္ဂလိပ်)

၁၈၉၂ ခုနှစ်၌ ယော့နယ်စား ဒျူဘွဲ့ကို ခံယူခဲ့ပြီးနောက် ၁၈၉၃ ခုနှစ်တွင် ဒျူဘွဲ့ရ တက်နယ်စားကြီး၏ သမီးတော် မေရီမင်းသမီးနှင့်စုံဖက်၏။ ဂျော့နှင့်မေရီတို့တွင် သား သမီး ၆ ယောက်ထွန်းကားခဲ့ရာ တစ်ယောက် ပျက်စီးသဖြင့် သား ၄ ယောက်နှင့် သမီးတစ်ယောက် ကျန်ရှိ၏။ သားတော် များမှာ အဋ္ဌမအက်ဒွပ်ဘုရင်၊ ဆဋ္ဌမဂျော့ဘုရင်၊ ဂလော့စ တာနယ်စား ဒျူဘွဲ့ရဟင် နရီမင်းသားနှင့် ကင့်နယ် စားဒျူဘွဲ့ရဂျော့မင်းသား တို့ဖြစ်ကြ၍ တစ်ပါးတည်း သော သမီးတော်မှာ မင်း သမီးကြီး မေရီဖြစ်သည်။

ခမည်းတော် သတ္တမ အက်ဒွပ်ဘုရင်ကြီးကဲ့သို့ပင် ဘုရင်မဖြစ်မီ ဗြိတိသျှအင် ပိုင်ယာကို လှည့်လည်ခဲ့၏။ ပင်လယ် ရပ်ခြားရှိ ဗြိတိသျှ ပိုင်နယ်များ အကြောင်းကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ လေ့လာ ကြည့်ရှုခဲ့၏။ ၁၉၀၁ ခုနှစ် တွင် ဩစတြေးလျ၊ နယူးဇီလန်၊ တောင်အာ ဖရိကနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံများ သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ ၏။ ဩစတြေးလျသို့ ရောက်စဉ်က ပထမဆုံး ဖြစ်သော ပါလီမန်ကို ဖွင့် လှစ်ခဲ့၏။ ထိုနှစ်၌ပင် ဝေ လ မင်းသားဘွဲ့ကို ခံယူခဲ့

သည်။ ခမည်းတော်လွန်သည့် ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၆ ရက်နေ့တွင် ထီးနန်းဆက်ခံ၍ ၁၉၁၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင်မှ ရာဇဝါသေကကိုခံယူသည်။ ထိုနှစ်၌ပင် ဂျော့ဘုရင်သည် အိန္ဒိယပြည်သို့ မေရီမိဖုရားကြီးနှင့်အတူ တိုင်းခမ်းလှည့်လည်လေသည်။

သူ၏လက်ထက်တွင် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး(၁၉၁၄-၁၈) ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုအတွင်း ဂျော့ဘုရင်သည် စစ်မြေပြင်ရှိရာ ပြင်သစ် နိုင်ငံသို့ အခေါက်ခေါက်အခါအခါ သွားရောက်ပြီး လျှင် စစ်သည်တော်သားများအား ကြည့်ရှု စစ်ဆေးအားပေး ၏။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ဂျာမန်အဆောင်အယောင်များကို စွန့်ပယ်ပြီးနောက် 'ဝင်ဆာမင်းမျိုး'ဟူ၍ ကျေညာခဲ့လေသည်။ သူ၏ လက်ထက်တွင် တိုင်းသူပြည်သားများက ဘုရင်အား ကြည်ညိုလေးစားမှု တိုးတက်ခဲ့၏။ အင်္ဂလန်နှင့် ကိုယ်ပိုင်

ပြည်သူတို့ကြည်ညိုသော ပဉ္စမဂျော့ဘုရင်

အုပ်ချုပ်ရေးရသော ဒိုမီနီယန်တိုင်းပြည်များကြားတွင် ဘု ရင်သည် အဓိကအဆက်အသွယ်ကြီး ဖြစ်လာတော့သည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် မေလတွင် မင်းသက် ၂၅ နှစ်မြောက် အထိမ်း အမှတ်အဖြစ် ဆီးလဗားဂျူဗလီပွဲကို အင်္ဂလန်နှင့်တကွ ဗြိတိ သျှ အင်ပိုင်ယာနိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံးတွင် သိုက်မြိုက်စည်ကားစွာ ကျင်းပကြ၏။ ဤပွဲမကျင်းပမီ ၁၉၂၈-၂၉ ခုနှစ်တွင်

ဂျော့ဘုရင် အသည်းအသန် နာမကျန်းဖြစ်သောအခါ၌ ပြည် သူ ပြည် သား တို့ ကြောင့် ကြစိုးရိမ်ကြပုံကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့၌ ဘုရင်က ကုန်သည် တွင် အ မျ ပို : နှ င် . ချီ ၍ ကြေကွဲဝမ်းနည်းကြပုံကို လည်းကောင်း ထောက်ချင့် ခြင်းအားဖြင့် ဤဘုရင်အား မည်မျှလောက် ခင်မင်လေး စားကြသည်ကို ထင်ရှားစွာ သိ နိုင် လေ သည် ။ ပဉ္စမဂျော့ဘုရင်သည် တိုင်း သူပြည်သားများအား အသံ လွှင့်ဌာနမှ ပထမဆုံး မိန့်ခွန်း စကားမြွက်ကြားခဲ့သော အင်္ဂ လိပ်ဘုရင်ဖြစ်၏။ သူ၏လက် ထက်တွင် ထင်ရှားသော အဖြစ် အပျက်အချို့များ မိန်းမများမဲဆန္ဒပေးခွင့် ရရှိခြင်း၊ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး

ဖြစ်ပွားခြင်း၊ ၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် အိုင်ယာလန်အား လွတ်လပ် ရေးပေးခြင်း၊ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် လေဘာအစိုးရ ပထမဆုံး အကြိမ် တက်လာခြင်းနှင့် ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် အထွေထွေ သပိတ် ကြီးပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းများဖြစ်၏။

ဆဋ္ဌမဂျော့(ခရစ် ၁၈၉၅-၁၉၅၂)။ ။ ထိုမင်းသည် ပဉ္စမ ဂျော့၏ ဒုတိယသားတော်ဖြစ်၏။ ငယ်နာမည်မှာအဲလဗတ် မင်းသားဖြစ်၍ ၁၈၉၅ ခု ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဆန်ဒင်ဂမ်ရှိ ယော့အိမ်တော်ငယ်၌ ဖွားမြင်လေသည်။

အသက် ၁၄ နှစ်တွင် ရေကြောင်းအတတ်ကို သင်ယူပြီး နောက် ၁၇ နှစ်သားအရွယ်တွင် ရေတပ်သို့ဝင်ရောက်အမှု ထမ်းရင်း၊ အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစုနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံများသို့ လှည့်လည်ခဲ့၏။ ပထမ စစ်ကြီးအတွင်း ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် မြောက်ပင်လယ်၌ဖြစ်ပွားသော ဂျတ်တလန်စစ်ပွဲ၌ ထူးချွန်

စွာအမှုထမ်းခဲ့၏။ ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် ရေတပ်လေကြောင်းဌာနခွဲ၌ ဗိုလ်မှူးကြီးရာထူးဖြင့် ဦးမြင့်ခြင်းခံခဲ့ရ၏။

ထိုနောက် ကိမ်းဗရစ်တက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ရောက်ကာ နိုင်ငံသမိုင်း၊ ဘေဘဂဗေဒ၊ အုပ်ချုပ်ရေးရာ၊ ပြည်သူ့နီတိနှင့် စက်မှုပညာရပ်များကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့၏။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ယော့နယ်စားချူဘွဲ့ကို ခံယူပြီးနောက် ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် အားဘွဲ့ရ စတုရန်းနယ်စား၏သမီး အယ်လစ်ဗက်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့လေသည်။ ကြင်ယာတော်မှာ စကော့မင်းသွေးပါသောမင်း သမီးတစ်ပါးဖြစ်၏။ သို့ဖြင့် ဇနီးမောင်နှံတွင် အယ်လစ်ဗက်နှင့် မာဂရက် ဟူ၍ သမီးတော်နှစ်ပါး ထွန်းကားခဲ့ရာ သမီးတော်အကြီးဖြစ်သော အယ်လစ်ဗက်မင်းသမီးမှာ ထီးညွန့်နန်းလျာ ဖြစ်သည်။

ဆဋ္ဌမမြောက်ကျောဘုရင်ကိုမင်းမြောက်တန်ဆာဖြင့်တွေ့မြင်ရပုံ

ကျောသည် ယော့နယ်စားဘဝ၌ ကြင်ယာတော်နှင့်အတူ ၁၉၂၄ခုနှစ်နှင့် ၁၉၂၅ခုနှစ်များတွင် အာဖရိကတိုက်ရှိ ကင်းနယား၊ ယူဂန်ဒါနှင့် ဆူဒန်နယ်များသို့လည်းကောင်း၊ ၁၉၂၇ခုနှစ်တွင် ဩစတြေးလျနှင့်နယူးဇီလန်လည်းကောင်း၊ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့၏။ ဩစတြေးလျသို့ရောက်စဉ် ဗရားမြို့၌ ပါလီမန်အဆောက်အအုံဖွင့်ပွဲကို တက်ရောက်ခဲ့လေသည်။

ကျောသည် ကစားခုန်စားဖက်တွင် ဝါသနာထုံလျက် ဘောလုံးကန်ခြင်း၊ တင်းနစ်ရိုက်ခြင်း၊ ပိုလိုရိုက်ခြင်း၊ အမဲလိုက်ခြင်းတို့တွင် နာမည်ရသူတစ်ဦးဖြစ်၏။ ထီးနန်း မစိုးစံမီကပင် စက်မှုအလုပ်သမားဆိုင်ရာ သက်သာချောင်ချိရေးလုပ်ငန်းများ၌လည်းကောင်း၊ လူငယ်အသင်းလုပ်ငန်းများ၌လည်းကောင်း စိတ်ရောက်ပီပီဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ ဘုရင်ဖြစ်ပြီးသည့်နောက်မှပင် ဆောက်သေဝါ၌ နှစ်စဉ်ကျင်းပသော လူငယ်တောစခန်းချပွဲသို့ မပျက်မကွက် တက်ရောက်ခဲ့၏။

သူ၏နောင်တော် အဋ္ဌမအက်ဒွပ်နန်းတက်သောအခါ ကျောသည် ထီးညွန့်နန်းလျာ ဖြစ်လာပြီးနောက် ၁၉၃၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ အဋ္ဌမအက်ဒွပ်ဘုရင် နန်းစွန့်သည့်အခါတွင် ထီးမွေနန်းမွေကို ဆက်ခံခဲ့လေသည်။ သိဘိက်ပွဲကိုမူ ၁၉၃၇ ခုနှစ် မေလ ၁၂ ရက်နေ့တွင်မှကျင်းပခဲ့၏။

၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် မင်းမိဖုရားနှစ်ပါးတို့သည် ကနေဒါနှင့်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတို့သို့ တိုင်းခမ်းလှည့်လည်ခဲ့ကြ၏။

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး (၁၉၃၉-၄၅) ဖြစ်လာသောအခါ မင်းမိဖုရားနှစ်ပါးတို့မှာ ကြီးလေးသောတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ကြရ၏။ စစ်ကြီးဖြစ်စဉ် ကျောဘုရင်သည် ပြင်သစ်နိုင်ငံရှိ စစ်သည်တော်များထံသို့ ကိုယ်တိုင်သွားရောက်အားပေးခဲ့၏။ ၁၉၄၃ ခုနှစ်စစ်ပြင်းထန်နေစဉ်တွင် အာဖရိကမြောက်ပိုင်းရှိ မဟာမိတ်တပ်များသို့လည်းကောင်း၊ မော်လတာကျွန်းသို့လည်းကောင်း သွားရောက်ခဲ့၏။ ဗြိတိန်နိုင်ငံရှိ စစ်စခန်းများ၊ စစ်နှင့်ဆိုင်သောစက်ရုံများ၊ သင်္ဘောကျင်းများ၊ ဆေးရုံများနှင့် စစ်ဒဏ်ခံကြရသောနေရာများသို့ မင်းမိဖုရားနှစ်ပါး လုံးပင်သွားရောက်အားပေးခဲ့ကြ၏။

၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ကျောဘုရင်နှင့် မိဖုရားကြီးတို့သည် အယ်လစ်ဗက်မင်းသမီးနှင့်အတူ တောင်အာဖရိကနယ်ပယ်များသို့ တိုင်းခမ်းလှည့်လည်ခဲ့ကြ၏။ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ် အလူးအလဲခံခဲ့ရသော နိုင်ငံတော်ကြီးကို ကစဉ့်ကလျားမဖြစ်စေရန် ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်ခဲ့လေသည်။

ဆဋ္ဌမကျောသည် ၁၉၅၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တွင် နတ်ရွာစံသည်။

ဆဋ္ဌမကျောဘုရင်လက်ထက် ၁၉၄၈ ခုနှစ်ဦး၌ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှ လက်အောက်ခံ နိုင်ငံအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်၍ လွတ်လပ်သော အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်နိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

ကျော်တို့ (ခရစ် ၁၂၇၆-၁၃၃၇) ။ ။ ကွတာလုံလူမျိုး ကမ္ဘာကျော် ပန်းချီဆရာကြီး ကျော်တို့သည် ဥရောပတိုက်တွင် အနုပညာရပ်များပြန်လည်ဆန်းသစ်လာစက ထွန်းကားခဲ့သည်။ သူ၏နာမည် အပြည့်အစုံမှာ ကျော်တို့ဒီဗွန်ဒိုးနေး ဖြစ်သည်။ ကျော်တို့သည် အီတလီမြောက်ပိုင်းရှိ ဖလော်ရင့်မြို့အနီး ရွာကလေးတစ်ရွာတွင်မွေးသည်ဟု အဆိုရှိသည်။ သူ၏ဖခင်မှာ လယ်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးဖြစ်၍ ကိုယ်ပိုင်လယ်ယာများ

ကို လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် အသက်မွေးမြူကြောင်း သိရှိရသည်။ ကျော်တိုသည် ကလေးဘဝက လမ်းပေါ်တွင် သိုးရုပ်တစ်ရုပ် ရေး ဆွဲနေသည်ကို ထိုအခါက ထင်ရှားသောပန်းချီဆရာကြီး ချီမားပူဇကတို့သဖြင့် ကျော်တိုကိုခေါ်သွားပြီးလျှင် ပန်းချီအတတ်ကို သင်ကြားပေးသည်ဟုဆိုသည်။ ကျော်တိုသည် ချီမားပူဇနှင့်တွေ့ပြီးနောက် ထိုဆရာကြီးထံမှာပင်တပည့်ခံကာ ပန်းချီပညာကို လေ့လာလိုက်စားခဲ့ရာ မူလပါရမီခံရင့်သန်ပြီးသူ ဖြစ်သည့်အတိုင်း မကြာမီပင် ပန်းချီအတတ်တွင် ထက်မြက်ထူးချွန် လာလေသည်။ ဘဝကိုဖော်ကျူးရာတွင် ကျော်တိုသည် သူမတူအောင်ကောင်းမွန်သောချာလှသည်။

ကျော်တိုရေးဦးစွာရေးဆွဲခဲ့သော ပုံများမှာ အဆီဇီ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းအတွင်းရှိ အဆီဇီစိန်ဖရန်းစစ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကားများဖြစ်သည်။ သူသည် လူပုံများကို ရေးဆွဲရာတွင် သက်ရှိလူများကိုကြည့်၍ ရေးဆွဲလေ့ရှိသည်။ ထိုပန်းချီကားများကို သူ၏ဆရာကြီးကိုယ်တိုင်စတင်ရေးဆွဲ၍ အပြီးမသတ်သေးခင် ကွယ်လွန်သွားသောကြောင့် ကျော်တိုကပင် တာဝန်ယူ၍ အပြီးသတ်သည်အထိ ဆက်လက်ရေးဆွဲခဲ့သည်ဟုဆိုရပါသည်။

ထိုနောက်ကျော်တိုသည် ရောမမြို့သွားရောက်ကာ ရှေးဟောင်းရောမပြည်၏ ခမ်းနားသော အနုပညာရပ်များကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့လေသည်။

ထိုနောက်ပက်ဒူအားမြို့သို့သွားပြီးလျှင် ရှေးခေတ် ရောမပြည်၏ အရိန်မြို့တည်ရာအရပ်ရှိ စိန်မေရီဘုရားရှိခိုးကျောင်း၏ အတွင်းဖက် ငှမုက်နှာလုံးကို ပန်းချီကားများ ရေးဆွဲပေးလေသည်။ ရောမမြို့တွင် စိန်ပီတာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးကို တည်ဆောက်ပြီးသောအခါ အတွင်းဖက်၌တန်ဆာဆင်ယင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတွင်းရှိ သူခမပညာသည်များကို ပုပ်ရဟန်းမင်း၏အမိန့်ဖြင့် လိုက်လံရှာဖွေ၍ လက်ရာများကို တောင်းယူသည်။

ထိုသူများအနက် ကျော်တိုအား စိတ်တိုင်းကျ သဖြင့် အလျင်အမြန်ခေါ်ယူ၍ ရေးခြယ်စေသည်။

ကျော်တိုသည် အလုပ်နှင့်လက်မပြတ်ဘဲ အချိန်ရှိသမျှ ပန်းချီကားများကို ရေးခြယ်နေသော ပညာသည်ကြီးဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ စာပေသမိုင်းတွင်ထင်ရှားလှသော စာဆိုတော်ကြီး ဒန်တီမှာသူနှင့် ရင်းနှီးခင်မင်သောမိတ်ဆွေဖြစ်သည့်ပြင် အကြံဉာဏ်ပေးပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်သည်။ ကျော်တို၏လက်ရာ

ဣတာလျှံပန်းချီကျော် ကျော်ဒိုဒီဗွန်ဒိုဇေး

ကောင်းများသည် ပန်းချီကားများအဖြစ်သာ အများအပြား ကျန်ရစ်သောကြောင့် သူ့အား ပန်းချီဆေးရေးအတတ်၌သာ ကျွမ်းကျင်သူဟု ထင်မြင်ဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း ဗိသုကာအတတ်နှင့် ရုပ်လုံးဖော်အတတ်တွင်လည်း ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်သည်။ ဖလော်ရင့်မြို့ရှိ ဂျူအိုမိုဘုရား ရှိခိုးကျောင်းခေါင်းလောင်းစင်ကြီးနှင့် ကျော်တိုမျှော်စင်အဆောက်အအုံကြီးများ၏ ပုံစံများမှာ ကျော်တိုရေးဆွဲခဲ့သော ပုံစံများဖြစ်သည်သာမက သူ့ကိုယ်တိုင်ကြီးကြပ် ဆောက်လုပ်ခဲ့ရသော အဆောက်အအုံကြီးများဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအဆောက် အအုံကြီးများ ဆုံးခန်းသို့မရောက်မီ ၁၃၃၇ ခုနှစ်၌ ပန်းချီဆရာကြီး ကျော်တိုကွယ်လွန်လေသည်။ သူ၏တပည့်များကဆက်လက်၍ လက်စသတ်သည်။ သူ၏ရုပ်အလောင်းကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ဂုဏ်ပြုလျက် သူတည်ဆောက်ထား ခဲ့သော ဖလော်ရင့်မြို့ရှိ ထင်ရှားသည့် ဂျူအိုမိုဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးအတွင်း၌ အမှတ်တရမြေပုံနံထားကြလေသည်။

ကျော်ဒန်နိုင်ငံ ။

ကျော်ဒန်နိုင်ငံကို ယခင်က ထရန်စကျော်ဒန်ဟု ခေါ်သည်။ သို့ရာတွင် အမီအပူဒူလာ ဘုရင်လက်ထက်၌ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်အရ ထရန်စကျော်ဒန်အမည်ကို ကျော်ဒန်ဟု ပြောင်းလိုက်၏။ သို့သော် ထိုအမည်ကို ၁၉၄၉ခုနှစ် ရောက်မှပင် အများကအသုံးပြုလာကြလေသည်။

ထရန်စကျော်ဒန်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှာ ထိုပြည်ငယ်သည် မြေထဲပင်လယ်၏ အရှေ့ဘက်ကမ်းခြေဒေသရှိ ကျော်ဒန်မြစ်ကို ဖြတ်လျက် တည်ရှိသော ကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပြည်၏အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင် ၃၄၇၅၀ ရှိသည်။ လူဦးရေမှာ မူလက ၃၅၀၀၀၀ ခန့် ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ သို့သော်ယခု

အခါ လူဦးရေ ၁၃၃၂၉၈၉ ခန့်ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ အစ္စလာမ် အယူဝါဒီ အာရပ်လူမျိုးတို့နေထိုင်ရာ အာရပ်တိုင်းပြည်ဖြစ်၍ သူတို့၏နေအိမ်ပုံစံမှာ အလွန်ရှေးရိုးကျသေး၏။ ရှေးရောမအင်ပိုင်ယာခေတ်က လယ်ယာစိုက်ပျိုးသောတိုင်းပြည်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း နောင်အခါနှစ်ရာပေါင်းများစွာ လယ်မြေတို့ကို ပစ်ထားခဲ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မိုး နည်းပါးသွားသောကြောင့်လည်းကောင်း လယ်မြေတို့မှာ စိုက်ပျိုး

၍ မဖြစ်တုန့်တော့ဘဲ ကျဉ်းမြောင်းသော မြေကွက် အနည်းငယ်တွင်သာ ဂျုံ၊ မုယောစပါးနှင့် သစ်သီးများကို ပိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြ၏။ ကုန်းမြင့်ဒေသများတွင် ဖျစ်ခြံများကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။ များစွာသောအာရပ်တို့ မှာကား သိုး၊ ဆိတ်များကို တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ လှည့်လည် ထိန်းကျောင်းကြလေသည်။ ထိုပြည်တွင်ရှိသော ဓာတ်သတ္တုများမှာ ဖော့စဖိတ်နှင့် ပိုတက်တိုဖြစ်သည်။ မြို့တော်မှာ အမွန်ဖြစ်၏။ ထိုပြည်၏ ဒေသအများသည် သဲကန္တာရဖြစ်၍ ရာသီဥတုမှာခြောက်သွေ့ပြီးလျှင် နေအခါပူ၍ ညဖက်တွင်ချမ်းအေးလှလေသည်။

ရှေးအခါက ထရန်စကျော်ဒန်နှင့် ပါလက်စတိုင်းတို့မှာ တစ်ပြည်တည်းဖြစ်၍ ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီးသောအခါ ထရန်စကျော်ဒန်ကိုတစ်ပြည်သတ်သတ် ခွဲထုတ်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ဗြိတိသျှဩစဇာမ် ပြည်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ပထမနှင့် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအကြားတွင် ထိုပြည်နယ်၌ ယဟူဒီနှင့်အာရပ်တို့၏အဓိကရုဏ်းများ မကြာခဏဖြစ်ပွားသည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းကမူ ယဟူဒီရော အာရပ်တို့ပါ ဂရိတ်ဗြိတိန်ဖက်မှ ကူညီတိုက်ခိုက်ပေးကြသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ထရန်စကျော်ဒန်မှာ ဘုရင်အုပ်စိုးသည့် လွတ်လပ်သော ကျော်ဒန်နိုင်ငံဟူ၍ဖြစ်လာ၏။ ဂရိတ်ဗြိတိန်နှင့် အနှစ် ၂၀ မဟာမိတ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားသော်လည်း အကောင်းရှိလာပါကကျော်ဒန်ကအာရပ်နိုင်ငံအဖွဲ့ကိုသာ ပထမဦးစားပေးကာ ကူညီမည်ဖြစ်ကောင်းထုတ်ဖော်ကျေညာထားလေသည်။ ကျော်ဒန်နိုင်ငံမှာ အိန္ဒိယနှင့်ဥရောပတို့ဆက်သွယ်သည့်ကုန်းလမ်းခရီးကောင်းတွင် အရေးပါသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသိရှိကြလေသည်။

ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ် (အမေရိက) ။ ။ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု မူရင်းနယ် ၁၃ နယ်တွင် အပါအဝင်ဖြစ်လေသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ဒုတိယကျော့ဘုရင်ကို အစွဲပြု၍ ကျော့ဂျီးယားဟုတွင်သည်။ ခရစ် ၁၇၃၃ ခုနှစ်တွင်တည်ထောင် သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အတ္တလန္တိတ်ကမ်းရိုးတန်းတောင်ပိုင်းတွင် တည်ရှိလေသည်။ ထိုနယ်၏အနောက်ဖက်၌ အယ်လဗားမားပြည်နယ်၊ အရှေ့ဖက်၌ တောင်ကယ်ရိုလီးနားနယ်နှင့် အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာ၊ မြောက်ဘက်၌ တင်နက်ဆီပြည်နယ်နှင့်မြောက်ကယ်ရိုလိုင်းနားပြည်နယ်၊ တောင်ဘက်၌ ဖလော်ရီဒါပြည်တို့ရှိသည်။

ထိုပြည်နယ်၏ အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်း မိုင်ပေါင်း ၅၈၈၇၆ ရှိ၍လူဦးရေမှာ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ ၃၄၄၄၅၇၈ ဖြစ်လေသည်။ ယင်းအနက် ကပ္ပလီလူမျိုးတို့၏ လူဦးရေမှာ ၁၀၀၀၀၀၀ ကျော်လေသည်။

ကျော့ဂျီးယားနယ်ကို ၁၅၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဒီဆိုးတိုး အမည်ရှိ ဥရောပတိုက်သားတစ်ဦးက ပထမဦးစွာရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သော်လည်း ထိုနောက်နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ခန့်ကြာသောအခါမှသာ ထိုနယ်တွင် ဥရောပတိုက်သားများ အခြေတကျနေထိုင်စပြုကြလေသည်။

ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ်၏ ရာသီဥတုမှာ တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာမတူချေ။ ကျော့ဂျီးယားတောင်ပိုင်း၏ ရာသီဥတုသည် ဖလော်ရီဒါမြောက်ပိုင်း၏ ရာသီဥတုနှင့်တူ၏။ သို့ရာတွင် ပူလွန်းအေးလွန်းသောရာသီဥတုမျိုးကား မည်သည့်အပိုင်းတွင်မျှမရှိသဖြင့် ယေဘုယျအားဖြင့် ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ်သည် သမမျှတသော ရာသီဥတုရှိသည်ဟုဆိုနိုင်ပေသည်။ မြောက်ပိုင်းတွင် မိုးအများဆုံးရွာသွန်း၍ အရှေ့ပိုင်းတွင် မိုးအနည်းဆုံး ဖြစ်လေသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ လက်မ ၅၀ ခန့် ဖြစ်လေသည်။

ကျော့ဂျီးယားနယ်တွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အကြီးအကျယ်လုပ်ကိုင်ကြ၍ ဝါဂွမ်းကို အများဆုံး စိုက်ပျိုးကြ၏။ အခြားစိုက်ပျိုးသော အသီးအနှံတို့မှာ ဂျုံ၊ပြောင်း၊ ကန်စွန်းဥ၊ ဆေးပင် စသည်တို့ဖြစ်လေသည်။ သစ်တောများမှာလည်း စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၄၀၀၀၀ ခန့်ရှိလေသည်။ စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများလည်းရှိရာ ယခုအခါ ရေအားသုံးလျှပ်စစ်အားကြောင့် တစ်နေ့တခြားကြီး

ကျော်ဒန်နိုင်ငံ၏ ထရန်စကျော်ဒန်၏ တည်နေရာပြမြေပုံ

ပွားတိုးတက်လျက်ရှိပေသည်။ ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုထဲတွင် မြေစေးဖြူအများဆုံးထွက် ရာအရပ်ဖြစ်သည်။ ကျော့ဂျီးယားနယ်မှထွက်သော ဓာတ် သတ္တုများမှာ နှမ်းဖတ်ကျောက်၊ စကျင် ကျောက်၊ မန်ဂန်၊ ကန်ဂူ၊ ရွှေ၊ ငွေနှင့် လေးတို့ ဖြစ်သည်။

ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ်၏ မြို့တော်မှာ အတ္တလန္တာမြို့ဖြစ်၍ လူဦးရေ ၃၃၀၃၁၄ ရှိလေသည်။ ဗရန်ဇွန်နှင့် ဆာဗန္ဒာမြို့ များမှာ အရှေ့ဖက်ကမ်းခြေတွင် ရှိ၍ သင်္ဘောဆိပ်မြို့များ ဖြစ်လေသည်။

ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ်(အာရှ) ။ ။ပင်လယ်နက်နှင့် ကက်စပျန်ပင်လယ် ၂ ခုကြားတွင် ကော်ကေးဆပ် တောင်တန်းများ ရှိသည်။ ထိုတောင်တန်းများကို အစွဲပြု၍ ထိုဒေသတစ် ဝိုက်ကို ကော်ကေးဆပ်ဒေသဟုခေါ်တွင်သည်။ ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ်သည် ထိုဒေသတွင်ရှိ၍ ဆိုဗီယက် နိုင်ငံတွင်ပါဝင်သော ပြည်နယ်တစ်နယ် ဖြစ်သည်။ ကော်ကေး ဆပ်တောင်တန်းနှင့် အာမီးနီးယားနယ်တို့၏အကြားတွင် တည်ရှိ၏။ အကျယ်အဝန်းအားဖြင့် စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၂၉၀၀၀ ကျယ်၍ လူဦးရေ ၃၅၄၂၃၀၀ ရှိသည်။ ရုရှ နိုင်ငံ၏ ကွယ်လွန်သူသမ္မတစတလင်သည် ကျော့ဂျီးယား နယ်တွင် ဖွားမြင်သူဖြစ်၏။ ထိုနယ်၏မြို့တော်မှာ တစ်ဖလစ် မြို့ဖြစ်၍ လူဦးရေ ၅၁၉၁၇၅ ခန့်ရှိသည်။ ဗာတွမ်းမြို့သည် ကျော့ဂျီးယားနယ် ၏ သင်္ဘောဆိပ် မြို့ ဖြစ် ၏။

ကျော့ဂျီးယားနယ်တွင် အများအားဖြင့် လယ်ယာလုပ် ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် လက်ဖက်၊ ပြောင်း၊ ဆေးပင်၊ ပိုးစာပင်၊ စ ပျစ်သီး၊ ဝါဂွမ်းများကို စိုက်ပျိုးလုပ် ကိုင်ကြသည်။ သဘာဝတွင်းထွက်ပစ္စည်း များစွာရှိ၍ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မန်ဂန်အများဆုံးထွက်ရာဒေသဖြစ်သည်။ အဖိုးတန်သစ်တောကြီးများ ရှိသော်လည်း သစ်လုပ်ငန်းကို ကား ကောင်းစွာ မလုပ်ကြသေးချေ။ ဆိုဗီယက်အစိုးရ၏ ကြီးမား ဆောင်ရွက်ချက်ကြောင့် ရေအားဖြင့် ခုတ်မောင်း သော လျှပ်စစ်စက်ရုံကြီးများ တည်ဆောက်၍ သဘာဝ ပစ္စည်းများကိုတူးဖော်ရာ၌ တွင်ကျယ်စွာအသုံးပြုလျက်ရှိ သည်။ ကျော့ဂျီးယားနယ်သဘာဝကားကို တောင်ဘက် ကော် ကေးဆပ်နယ်အားလုံး လိုလိုဗိုဗိုပင်ပြောကြ၍ ယခုအခါ ရုံးသုံး ဘာသာစကား ဖြစ်လာလေပြီ။ ကျော့ဂျီးယားနယ်လူမျိုးများ သည် ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါလှပကြသည့်အပြင် ကစားခုန်စား၌ လည်း ထူးချွန်ကြပေသည်။

ကျော့ဂျီးယား ပြည်နယ်သည် နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော် အောင်ပင် မင်းဆက်မပြတ်ဘဲ ကိုယ့်မင်းကိုယ်ချင်းနှင့် နေ လာသောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ၁၈၀၁ ခုနှစ်တွင် တူရကီတို့၏ ဘေးရန်မှကင်းလွတ်ရန် ရုရှနိုင်ငံ၏လက်အောက်ခံအဖြစ် ဝင်

အာရှတိုက်ရှိ ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ် မြို့တော်တစ်ဖလစ်မြို့

ကျော့ဂျီးယားပြည်နယ်သည်မှာ ရုရှနိုင်ငံနယ်တစ်နယ်ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ် ရုရှ တော်လှန်ရေးကြီး ပြီးဆုံး အောင်မြင်လျာသောအခါ ထိုနယ်၏လွတ်လပ်ရေးကို ကျေညာခဲ့သည်။ ၁၉၂၂ ခုနှစ် တွင် အဇာဗိုင်ဂျန်နယ်၊ အာမီးနီးယားနယ်တို့နှင့်ပူးပေါင်း၍ ထရန်စကော့ကေးရှန်း ဆိုဗီယက်ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ အဖြစ် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်မှစ၍ ဆိုဗီယက် ရုရှအစိုးရ၏လက်အောက်ခံ ဆိုဗီယက်သမ္မတနိုင်ငံငယ် တစ်ခုအဖြစ်ဖြင့်သီးခြားတည်ရှိခဲ့လေသည်။

ကျော့ဖားဂျေ၊ ဂျေ၊ စီ(ခရစ် ၁၈၅၂-၁၉၃၁)။ ။ပထမ ကမ္ဘာစစ်အတွင်း အနိုင်နိုင်ငံတွင် စစ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ထင်ရှား သော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် များစွာရှိကြသည့်အနက် ပြင်သစ်နိုင်ငံ မှ အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးမှာ ဂျီးဇက်ဆေးဇားကျော့ဖား ဆိုသူ စစ်သေနာပတိပင်ဖြစ်၏။ ကျော့ဖားသည် ၁၈၅၂ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ပီးရနီး နယ်၌ဖွားမြင် သည်။ သူ၏ဖခင်မှာ ပိုင်အရက်စည်လုပ်သူ လက်သမား ဖြစ်၏။ ၁၈၆၉ ခုနှစ်တွင် စက်မှုလက်မှုပညာသင်ကျောင်း၌ ပညာသင်ယူစဉ် ၁၈၇၀ ပြည့်၌ ပြင်သစ်နှင့်ဂျာမနီတို့ စစ် ဖြစ်ကြရာ ကျောင်းမှထွက်၍ စစ်ထဲဝင်သည်။ ထိုစစ်ပွဲတွင် ပြင်သစ်တို့ အရေးရှုံးနိမ့်ရသည်ကို အသက် ၁၈ နှစ်ရွယ်မျှ သာရှိသေးသော ကျော့ဖားသည် အခဲမကျေဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ထိုစစ်ပွဲအပြီးတွင် ကျောဖားသည် ပညာကို ဆက်လက်သင်ကြားရာ ၂နှစ်အတွင်း အင်ဂျင်နီယာ ဖြစ်လာသောကြောင့် စစ်တပ်အင်ဂျင်နီယာ တပ်စုတွင် ဝင်ရောက် အမှုထမ်းသည်။

ပါရမီမြို့ ခံတပ်ကြီးကို တည်ဆောက်ရာတွင် ကျောဖားလည်း အင်ဂျင်နီယာတစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

စစ်သူကြီး ဂျေ၊ ဂျေ၊ စီ၊ ဂျေဖါး

ထိုနောက် သူ၏ဇနီးကွယ်လွန်သဖြင့် စိတ်ပြေ လက်ပျောက်ဆိုသကဲ့သို့ အင်ဒိုချိုင်းနားသို့ ရွှေ့ပြောင်းသည်။ ၁၈၈၈ ခုနှစ်တွင် ပါရမီသို့ပြန်လာပြီးလျှင် စစ်တပ်မီးရထားဌာန၌ အမှုထမ်းသည်။ ထိုနောက် ဗိုလ်မှူးဖြစ်လာသည်။ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်၌ တပ်မဟာဗိုလ်ချုပ်၊ ၁၉၀၅ခုနှစ်၌ တပ်မကြီးဗိုလ်ချုပ်ဟူ၍ အဆင့်ဆင့် ရာထူးတိုးလာခဲ့သည်။

၁၉၁၄ ခုနှစ်၌ ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်သောအခါ ကျောဖားသည် ပြင်သစ်နှင့်မဟာမိတ် ၂ဦးပေါင်းစစ်တပ်များ၏ စစ်သူကြီး ဖြစ်လာသည်။ ထိုစဉ်က သူ၏အမိန့်လွှာများတွင်ပါရှိသော 'ရဲဘော်တို့၊ ငါတို့တိုက်စစ်ဆင်နေကြပြီ၊ ရှေ့သို့တက်နိုင်သမျှ တက်ကြလော့၊ မတက်နိုင်လျှင်၊ သိမ်းပိုက်ပြီးနေရာကိုလက်မလွတ်စေနှင့်၊ လက်လွှတ်ရလျှင်သေကြကုန်လော့' ဟူသော အမိန့်များသည်လည်းကောင်း၊ 'စနစ်ကျမှအောင် မြင်သည်'ဟူသောကြောင့် 'သည် သူ၏စစ်သည် တော်များအတွက် အဖိုးတန်စကားများဖြစ်ချေသည်။

ကျောဖားသည် စစ်သားတို့၏ ချစ်ကြောက်ရိုသေခြင်းကို ခံရသူဖြစ်ရာ စစ်သားများကသူ့အား ဖခင်ကြီး ကျောဖားဟုခေါ်ကြသည်။ ထိုစစ်သားကောင်း အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၁၉၃၁ခုနှစ်ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့၌ကွယ်လွန်သည်။

ဂျီဟန္တက်စပတ်မြို့ ။ ။ ဂျီဟန္တက်စပတ်မြို့သည် ထရန်စပားပြည်နယ်မြို့တော်ဖြစ်၍ အာဖရိက တိုက်၏တောင်ပိုင်းတွင် အနေအထားအလှအပဆုံးနှင့် အရောင်းအဝယ်အစည်ကားဆုံးမြို့ ဖြစ်လေသည်။

မြို့၏ တောင်ဖက်တွင် ရွှေအမြောက် အမြားထွက်ရာ တောင်တန်းကြီးတစ်ခုတည်ရှိ၍ မြို့၏တောင်ဖက်၊ အရှေ့ဖက်နှင့်အနောက်ဖက်များတွင် ရွှေတွင်းများ၊ အလုပ်ရုံများ၊ အလုပ်သမားတန်းလျားများဖြင့် ပြည့်နှက်နေ၏။ မြို့ပေါ်ရှိ

လမ်းများမှလည်း လေးကွက် ကျားချ၍ထားဘိသကဲ့သို့ အရှေ့နှင့် အနောက်၊ တောင်နှင့်မြောက် တည့်မတ်စွာတည်ရှိ၍ အလွန်လှပသော မြို့တစ်မြို့ဖြစ်လေသည်။

ခရစ် ၁၈၈၆ ခုနှစ် ကရန်စပားနယ် သတ္တုတူးဖော်ရေး ဖက်ဆိုင်ရာ မြေတိုင်းမင်းကြီးဂျီဟန္တက်စပတ်၏ အမည်ကို အစွဲပြုပြီးလျှင် ဂျီဟန္တက်စပတ်မြို့ဟုခေါ်တွင်ခဲ့ကြ၏။ ထိုမြို့မှကိပ်ကိုလိုနီမြို့ကြီးများ၊ နာတဲပြည်နယ်ရှိမြို့ကြီးများနှင့်မီးရထားလမ်းအဆက်အသွယ်ကောင်းခြင်းဖြင့် သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပို၍ဖွံ့ဖြိုး အကျိုးဖြစ်ထွန်းလာစေ၏။

ဂျီဟန္တက်စပတ်မြို့ရှိ အမြင့်ဆုံးအဆောက်အအုံ

ဝစ်ဝေါတားဆရန်းခေါ်သည့် ရွှေထွက်ရာတောင်ကျောမှာ ၆၁ မိုင်ရှည်လျား၍ ကမ္ဘာပေါ်တွင်ရွှေအထွက်ဆုံးနေရာဖြစ်သဖြင့် ထင်ရှားကျော်စောပြီးလျှင် ယင်းဒေသ၏ သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများကို အမှီပြု၍ တည်ထားသော ဂျီဟန္တက်စပတ်မြို့ကိုလည်း 'ရွှေမြို့တော်ကြီး' ဟူသော အမည်ကိုပင် ပေးထားကြလေသည်။

မြို့နယ်အဆောက်အအုံများ၊ မြို့တော်ခန်းမကြီး၊ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတော်ကြီး၊ အနုပညာပြခန်း၊ စာတိုက်ရုံး၊ တရားရုံးများမှစ၍ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော အဆောက်အအုံကြီးများမှာ မြို့၏ကျက်သရေဆောင်များဖြစ်ကြ၍

အခြားကျော်ဟောသင်ရှားသော နေရာများမှာ မြင်းပြိုင်ကွင်းနှင့် ဝံ့ရိက္ခာရုံစသည်တို့ဖြစ်၏။

မြို့ဒေကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင် ၈၉ မိုင်ရှိ၍ လူဦးရေ ၈၆,၀၀၀ ကျော်ခန့် ရှိလေသည်။

ဂျိုးဇေင်းမိဖုရား ။ ။ ပြင်သစ်ဘုရင် နပိုလီယန်ဗိုလ်ချုပ်၏ ချစ်ဇနီး မာရီရီဂျိုးဇေင်းသည် ပြင်သစ်ပိုင် အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစုတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော မားတီနစ်ကျွန်း၌ ခရစ် ၁၇၆၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ဂျိုးဇေင်းသည် ရေကြောင်းတပ်စု ဗိုလ်ကလေး ဂျိုးဇက်တရဲ့ဒီလာပါဇရီး၏ သမီး ၃ ယောက်အနက် အကြီးဆုံးဖြစ်၍ ရုပ်ရည်ချောမွေ့လှပသည့်အပြင်ဉာဏ်ပညာလည်း ထက်မြက်သူ ဖြစ်၏။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွင် လိမ်မာရေးခြားရှိသဖြင့် ပါရစ်မြို့ မျက်နှာကြီးပိုင်းတွင် ဝင်ဆံ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်ပေသည်။ ဂျိုးဇေင်းသည် မိုင်းကောင့်အယ်လက်ဇန္ဒာဗိုးအာနဲနှင့် ပထမအိမ်ထောင်ပြုခဲ့၏။ ဗိုးအာနဲမှာ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးအတွင်း၌ အသတ်ခံရလေသည်။ ဂျိုးဇေင်းကိုယ်တိုင်လည်း အချုပ်ခံရပြီး အသတ်ခံရမည့်ဘေးမှ လက်မတင်ကလေး လွတ်ခဲ့လေသည်။ ပထမအိမ်ထောင်ဖြင့် ဂျိုးဇေင်းတွင် ယူဂျင်းခေါ်သားတစ်ယောက်နှင့် ဟော်တင်းယူဂျင်းနီခေါ် သမီးတစ်ယောက် ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

မုဆိုးမချောဂျိုးဇေင်းသည် ဖော်ရွေမှုနှင့် လူမှုရေးနားလည်မှုသတင်းမှာ ပါရစ်မြို့လတွင်ပျံ့နှံ့ခဲ့ရာ နောက်ဆုံး ၌ ပြင်သစ် အမြောက်တပ်မှ အရာရှိကလေးနပိုလီယန်ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ဆုံစည်းမိလေတော့သည်။ နပိုလီယန်သည် ဂျိုးဇေင်းကို ကလေး ၂ ယောက်၏မိခင် မုဆိုးမဖြစ်မှန်း သိသော်လည်း တကယ်ပင် ချစ်မြတ်နိုးလှသဖြင့် ၁၇၉၆ ခုနှစ် မတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ထိမ်းမြား လက်ထပ်လိုက်လေ၏။ ဂျိုးဇေင်းမှာ မိန်းမချော တစ်ယောက်ဖြစ်သောကြောင့် နပိုလီယန်နှင့် လက်ထပ်ခြင်းမှာလူတကာ အတင်းပြောစရာအကြောင်းဖြစ်သွားခဲ့၏။ ထိုကြောင့် နပိုလီယန် စစ်ထွက်နေစဉ် အတွင်း ဂျိုးဇေင်းမှာ

ပြင်သစ်ဧကရာဇ် နပိုလီယန်၏မိဖုရားဂျိုးဇေင်း

သယောက်လင်ငယ်များနှင့်အချစ်စခန်း ဖွင့်လှေရှိသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ထို သတင်းဆိုးကို နပိုလီယန်ကြားသိသောအခါ ပြင်းစွာအမျက်ထွက်သည်ဟုလည်းဆိုကြ၏။ ထိုမှတစ်ပါး ဂျိုးဇေင်းသည် သူ့ယောက်ျားကိုနိုင်သည့်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသောအကြောင်းအရာများ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သော်လည်း မှန်သည်ဟု အထောက်အထားပြု၍ ပြောဆိုရန်ကား ခဲယဉ်းလှပေသည်။

သို့သော်နပိုလီယန်သည် ဂျိုးဇေင်းနှင့် လက်ထပ်လိုက်သဖြင့် စိတ်ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့မှု ရရှိခဲ့သည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်လေသည်။ ဂျိုးဇေင်းမှာ အတန်ဉာဏ်ထက်မြက်သူဖြစ်ရာ နပိုလီယန်ကို အကြံကောင်းဉာဏ်ကောင်းများ ပေးလိမ့်မည်မှာ ယုံမှားဖွယ်ရာမရှိပေ။

နပိုလီယန်နှင့်လက်ထပ်ထိမ်းမြားပြီးနောက် ၁၀ နှစ်အတွင်း ဂျိုးဇေင်းသည် ပြင်သစ်အင်ပိုင်ယာ၏ ဧကရီမိဖုရားကြီး ဖြစ်လာသည်။ ၁၈၀၄ ခုနှစ်တွင် နပိုလီယန်ကိုယ်တိုင် ဂျိုးဇေင်းအား သရဖူဆောင်းပေး၍ မိဖုရားအဖြစ် ဘိသိက်မြှောက်ခဲ့လေသည်။ ဂျိုးဇေင်းမှာ နပိုလီယန်နှင့် သားသမီး မရချေ။ ထိုအခါ နပိုလီယန်သည် သူ၏ထီးမွန်နန်းမွေ ဆက်ခံမည့်သူမရှိဘဲ သေဆုံးသွားမည်ကိုဂင်၊ ထိုသို့ သေဆုံးသွားလျှင် သူကြီးပမ်းပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့သော နိုင်ငံတော်ကြီး ပျက်စီးသွားမည်ကို စိုးရိမ်မိလေသည်။ ထိုကြောင့် နပိုလီယန်က ထီးမွန်နန်းမွေ ဆက်ခံမည့်သူကို အလိုရှိသည်ကတစ်ကြောင်း၊

ဥရောပတိုက်မှ အခြားသော ထီးဆောင်းမင်းတို့နှင့် ဆွေမျိုးဆက်လိုသည်က တစ်ကြောင်း၊ အကြောင်းပြကာ သူ့အလွန်ချစ်မြတ်နိုးသော မိဖုရားကြီး ဂျိုးဇေင်းကို ကွာရှင်း၍ ဩစတြီးယားမင်းသမီး မာရီလွီနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားလေသည်။ နပိုလီယန်နှင့် ကွာရှင်းခဲ့ပြီးနောက် ဂျိုးဇေင်းသည် ပါရစ်မြို့အနီးရှိ လာမားမေဆွန်၌ နေထိုင်ခဲ့လေသည်။ နပိုလီယန်သည် ဂျိုးဇေင်း၏ထံသို့ တစ်ခါတစ်ရံ လာရောက်၍အကြံကောင်းဉာဏ်ကောင်းများ တောင်းတတ်လေသည်။ နပိုလီယန်ကိုအယ်လဗားကျွန်းသို့ ပို့ထားသောအခါ ဂျိုးဇေင်းက သူ့ကို နပိုလီယန်နှင့် အတူ

ဂျိုးဇဖင်းမိဖုရား

လာရောက်နေထိုင်ခွင့် ပြုပါမည့်အကြောင်း နပိုလီယန်ထံ စာရေးလိုက်လေသည်။ နပိုလီယန်က ထိုသို့နေထိုင်ရန်မဖြစ်ကြောင်းစာပြန်လိုက်၏။ သို့သော် ဂျိုးဇဖင်းကား ထိုစာပရောက်မီ ၁၈၁၄ ခုနှစ်မေလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်လေသည်။ (နပိုလီယန်၊ ပထမ-ရှု။)

သားတော် ယူဂျင်းမှာ နပိုလီယန်လက်အောက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးအဖြစ်သစ္စာရှိစွာ အမှုတော်ထမ်း၍ အိတလီပြည်၏ ဘုရင်ခံခေတ္တဖြစ်ခဲ့ဘူးလေသည်။ သမီးတော်ကား နပိုလီယန်၏ နောင်တော် ဟော်လန်ဘုရင်လူဝီနှင့် ထိမ်းမြား၍ တတိယမြောက် နပိုလီယန်ကို ဖွားမြင်လေသည်။

ဂျက္ကဆန် တီ၊ ဂျေ(ခရစ် ၁၈၂၄-၆၃)။ ။အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသမိုင်းတွင် ထင်ရှားသော တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များနှင့် မြောက်ပိုင်းပြည်နယ်များတို့၏ ပြည်တွင်းစစ်ပွဲကြီးတွင်သောမတ်ဂျော်နသန်ဂျက္ကဆန်သည် တောင်ပိုင်းစစ်တပ်များကို အုပ်ချုပ်ရသော စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖြစ်လေသည်။ တောင်ပိုင်းစစ်တပ်၏ စစ်သေနာပတိချုပ်ကြီးလီ၏ ညာလက်ရုံးလည်း ဖြစ်၏။ ဂျက္ကဆန်သည် ဗာဂျင်နီးယားပြည်နယ်၊ ကလတ်စပတ်မြို့၌ ၁၈၂၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၁ရက်နေ့တွင်ဖွားမြင်သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် သူ၏ဖခင်သေဆုံးခဲ့လေရာ မိခင်ဖြစ်သူနှင့်ဆင်းရဲစွာ နေထိုင်ရသည်။ ထိုကြောင့် ဂျက္ကဆန်သည် တောရွာစာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ ရေးတတ်ရုံ၊ ဖတ်တတ်ရုံမျှ ပညာသင်ကြားခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် ဂျက္ကဆန်၏ လုံ့လစီရိယကြောင့် ရသမျှအခွင့်အရေးဖြင့် ပညာကို အတန်ပင်တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားနိုင်ခဲ့လေသည်။ ၁၈၄၂ခုနှစ် အသက် ၁၈ နှစ်အရွယ်တွင် ဝါရှင်တန်မြို့ စစ်တက္ကသိုလ်သို့ဝင်ခွင့်ရသည်။ နောက် ၄ နှစ်ခန့်ရှိသော် ဒုတိယဗိုလ်အဖြစ်ဖြင့် အမြောက်တပ်တွင် ပြန်တမ်းဝင်ရာထူး၌ ခန့်အပ်ခြင်းခံရလေသည်။ စစ်တက္ကသိုလ်မှ အောင်မြင်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၈၄၆ ခုနှစ် မက္ကဆီကိုစစ်ပွဲ၌ ဝင်ရောက်အမှုထမ်းရာ အထူးပင် ထင်ပေါ် ကျော်စောခဲ့၏။ ယင်းသို့ ၇ လအတွင်း စစ်ပွဲ အပွဲတွင်အောင်ပန်းဆွတ်ခူး၍ နာမည်ကျော်ကြားလာခြင်းကြောင့် ဗိုလ်မှူးရာထူးသို့ တိုးတက်ခန့်ထားခြင်း ခံရလေသည်။ ၁၈၅၁ ခုနှစ်တွင် ဗာဂျင်နီးယားစစ်ပညာသင်ကျောင်း၌ အမြောက်တပ်ဖက်ဆိုင်ရာ ပါမောက္ခအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရသည်။ လက်အောက်ငယ်သားတို့အား ကြင်နာသနားတတ်မှု၊ တည်ကြည်ဖြောင့်မှန်မှု၊ ရဲရင့်သတ္တိရှိမှု၊ ဘုရားတရားကြည်ညိုမှုတို့ကြောင့်အားလုံးကုန်သော တပည့်စစ်သားများက သူ့အား ရိုသေလေးစားကြလေသည်။ ဘုရားတရားကို အလွန်ကြည်ညိုသူ ဖြစ်သည့် အလျောက် တိုက်ပွဲစစ်နှင့် တိုက်ပွဲပြီးတိုင်း ဘုရားဝတ်ပြုလေ့ရှိသည်ဟု အဆိုရှိလေသည်။

ကျောက်နံရံဂျက္ကဆန်ဟုအမည်တွင်ခဲ့သော စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး

၈၆၁ ခုနှစ်တွင် တောင်ပိုင်းနှင့်မြောက်ပိုင်း ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်သောအခါ ဂျက္ကဆန်သည် စစ်ထဲသို့ဝင်ရောက် အမှုထမ်းပြန်လေသည်။ သူ၏လက်ရုံးရည်နှင့်နှလုံးရည်တို့မှာ သူ့အုပ်ချုပ်ရသော စစ်တပ်များ၌သာမက ရန်သူစစ်တပ်များသို့ပင် ပျံ့နှံ့ကျော်ကြားခဲ့သည်။ သူ၏တပ်သားများနှင့် ရန်သူဖြစ်သော မြောက်ပိုင်းတပ်သားများ နှစ်ဖက်စလုံးပင် သူ့ကို လေးစားကြသည်။ ဗုလရန်းတိုက်ပွဲတွင် မြောက်ပိုင်းတပ်များဖက်မှ အပြင်းအထန် ဖိတိုက်ခြင်းခံရသော တောင်ပိုင်းစစ်တပ်ဗိုလ်ချုပ်စီးသည် ဂျက္ကဆန်ထံသို့ပြေးလာပြီးလျှင် 'ဗိုလ်ချုပ်၊ ဗိုလ်ချုပ် ကျွန်ုပ်တို့ကို ရန်သူတွေ ဖိလိုက်လာကြပြီ' ဟု ပြောသည်။ ထိုအခါ ဂျက္ကဆန်က 'သို့ဖြစ်လျှင် သူတို့အား လှံစွပ်ဖြင့်ဆီး၍ခံလော့' ဟု ဆိုပြီးလျှင် ဗာဂျင်နီးယန်စစ်တပ်များ၏ နောက်မှ ကြိုကြွံခံ လေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စီးလည်း စိတ်အားတက်ကြွကာ သူ့ စစ်သားများထံ ပြန်သွားပြီးလျှင် 'ရဲဘော်တို့ ရှုလော့၊ ဗိုလ်ချုပ်ဂျက္ကဆန်သည် သင်တို့ထံပါး၌ ကျောက်နံရံကြီးသဖွယ် ကြံ့ကြံ့ခံနေပေသည်' ဟု အားပေး၍ရန်သူတို့ကို ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်စေသည်။ ထိုအခါမှစ၍ ဂျက္ကဆန်အား 'စတုန်းဝေါဂျက္ကဆန်' ဟု ခေါ်ကြတော့သည်။ ကျောက်နံရံဂျက္ကဆန် ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည့် ထိုအမည်ကား သူနှင့်သင့်လျော်လှပေသည်။ ၁၈၆၃ ခုနှစ်၊

မေလအတွင်း၌ ချန်စယ်လာစဗီးတိုက်ပွဲတွင် သူ၏တပ်အား ဝိုင်းထားသော ရန်သူတပ်ကို ပြန်ဝိုင်းမိအောင် စစ်ဆင်ခြင်းဖြင့် ဗိုလ်ချုပ် ဂျက္ခိုက်သည် စစ်သမိုင်းတွင် ဥဒါန်းတွင်ရစ်သော ရဲစွမ်းသတ္တိကို ပြခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဂျက္ခိုက်သည် ဆိုတိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေစဉ် သူ၏စစ်သားများက လူမှား၍ ပစ်ခတ်မိသောကြောင့် ဒဏ်ရာအကြီးအကျယ် ရရှိခဲ့လေသည်။ ထိုဒဏ်ရာဖြင့်ပင် လက်ျာလက်ဖြတ်ပစ်ရုံမက တစ်ပတ်ခန့် အကြာ ၁၆၅၃ ခုနှစ် မေလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် စစ်သားကောင်းကြီး ဂျက္ခိုက် ကွယ်လွန်လေသည်။

ဂျက္ခိုက် ။ ။ ဥရောပတိုက် နိုင်ငံများတွင် ၁၆ ရာစုနှစ်များအထိ ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းသည် ပြိုင်ဖက်မရှိ ဩဇာကြီးခဲ့သည်။ ပြည့်ရှင်မင်းမှအစ ဆင်းရဲသားများ အထိ ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင်များဖြစ်၍ ထိုဂိုဏ်းကိုဦးစီးသော ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး၏ဩဇာအာဏာကို ရှိသေလေးစားကြသည်။ သို့ရာတွင် ခရစ်နှစ် ၁၅၀၀ ကျော်လောက်မှစ၍ ဂျာမနီပြည်ကအစပြုကာ ပြန်ပွားလာသော ပရိုတက်စတင့်ဂိုဏ်းကြီးထွန်းကားလာရာ ထိုဂိုဏ်းကို သက်ဝင်ယုံကြည်သူ ပေါများလာသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရကား ထိုစဉ်အခါက အင်္ဂလန်ပြည်၌ အုပ်စိုးနေသော ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင် စတုရန်းမင်းဆက် ဒုတိယဂျိမ်းသည် ဗရင်ဂျီဂိုဏ်း ပြန်လည် ထွန်းကားလာစေရန်အတွက် တိုင်းပြည်ဝန်ထမ်းများအတွက် ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင်များသာ ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ တိုင်းသူ ပြည်သားတို့သည် 'တိယ ဂျိမ်းဘုရင်အား စက်ဆုပ်မုန်းတီးသဖြင့် ဂျိမ်း၏သမီးတော် ပရိုတက်စတင့်ဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်သော ဟော်လန်နိုင်ငံ မိဖုရားမေရီနှင့် မြောက်သားတော် ဝီလျံဘုရင်တို့အားခေါ်၍ နန်းအပ်ရာ ဂျိမ်းသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ရလေသည်။ ၁၆၈၉ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်ထီးနန်းဆက်ခံခွင့်ဥပဒေကို အတည်ပြုလိုက်လေရာ အင်္ဂလိပ်ထီးနန်းဆက်ခံခွင့်ကိုပရိုတက်စတင့်ဂိုဏ်းဝင် များသာရရှိနိုင်ပေရကား ဂျိမ်းဘုရင်နှင့်သားတော်ဂျိမ်းမင်းသားတို့အား လိုလားကြသောသူများက ဂျိမ်းဘုရင် ထီးနန်း ပြန်လည်ရရှိရေးကို ကြိုးစားကြလေသည်။ ထိုလူတစ်စုကို ဂျက္ခိုက်ဟု ခေါ်လေသည်။ ဂျက္ခိုက်ဟူသော အမည်မှာ 'ဂျိမ်း' ဟူသော အမည်၏ လက်တင်ဘာသာ

ဒုတိယဂျက္ခိုက်ပုန်ကန်မှုကို ဦးစီးခဲ့သော ချားမင်းသား

အခေါ်အဝေါ်ဖြစ်လေရာ ထိန်းမုနှင့်ထုတ်ခြင်းခံရသော ဒုတိယ ဂျိမ်းဘုရင်နှင့်တကွ ဆွေစဉ်မျိုးဆက်များကို ကြည်ညိုသူများဟုအဓိပ္ပာယ်ရလေသည်။

၁၇၁၄ခုနှစ်ပထမကျော့ဘုရင်နန်းတက်သောအခါဘုရင်သည် ဂျာမန်လူမျိုးသာဖြစ်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်စကားကိုလည်း မတတ်၊ အင်္ဂလိပ်လေ့ထုံးစံကိုလည်း နားမလည်၊ အင်္ဂလိပ်လူများကိုလည်း မလေးစားဘဲ ရှိနေပေရာ ဂျက္ခိုက်အဖွဲ့ဝင်များသည် အလွန်စိတ်နာကျည်းလျက် ၁၇၁၅ ခုနှစ်တွင် ပထမဂျက္ခိုက်ပုန်ကန်မှုကြီး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သို့ရာတွင် ခေါင်းဆောင်ကောင်းမရှိမှု၊ လက်နက်၊ ရိက္ခာကြေးငွေမလုံလောက်မှုစသော အကြောင်းများကြောင့် ဂျက္ခိုက်များ အရေးနိမ့်ရလေသည်။

ဒုတိယဂျိမ်း၏ မြေးတော်ချားမင်းသား ခေါင်းဆောင်လျက် ဒုတိယအကြိမ် ဂျက္ခိုက်များ ပုန်ကန်ထကြွကြသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအကိမ်၌လည်း ဂျက္ခိုက်များရှုံးပြန်ရာ ချားမင်းသားသည်ပင် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရ၏။ ထိုအခါမှစ၍ ဂျက္ခိုက်တို့သည် နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှ ကွယ်ပျောက်၍ သွားသော်လည်း အစဉ်အလာ စွဲလမ်းမှုတစ်ခုကဲ့သို့ အရိပ်အငွေ့ ကျန်ရစ်လေသည်။ စကော့တလန်ပြည်မှာ ဂျက္ခိုက်တို့၏ပင်ရင်းဌာနဖြစ်သောကြောင့် ရုတ်တရက်ဝါဒစွဲ မပျောက်နိုင်ခဲ့ပေ။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်ပွားချိန် ထိ ဂျက္ခိုက် အစွဲအလမ်းများသည် ကျန်ရှိ နေခဲ့ပေသေးသည်။

ဂျက္ခိုက် ။ ။ ဂျက္ခိုက်ဟူသည် ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးအတွင်းက ထင်ရှားသောတော် လှန်ရေးအဖွဲ့ ဖြစ်လေသည်။ ထိုအဖွဲ့ကို ၁၇၈၉ ခုနှစ်တွင် ဗာဆေးမြို့၌ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့၍ ပထမ၌ ဂျက္ခိုက်သို့မဟုတ် ဒိုမင်နီကန်ဘုန်းကြီးကျောင်း အလွတ်တစ်ခု အတွင်းတွင် ယင်း၏ဌာနချုပ်ထားရှိခဲ့သည်ကိုအစွဲပြု၍ နောင်အခါ ဂျက္ခိုက်အဖွဲ့ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့လေသည်။ အစကနဦးတွင် အဖွဲ့ဝင်များ ပြင်သစ်နိုင်ငံတဝန်းလုံး၌ အဖွဲ့ခွဲများဖြန့်ထား၍ ဘုရင်အစိုးရ ခိုင်မြဲတည်တံ့ရေးကို ကြိုးပမ်းခဲ့လေသည်။ လူထုဘုရင် ပြင်သစ်နိုင်ငံမှ ထွက်ပြေးရန် ကြံစည်သောအခါ ဂျက္ခိုက်တို့သည် ဘုရင်အစိုးရစနစ်ကို မလို လားကြတော့ဘဲ သမ္မတအစိုးရစနစ်ကို နှစ်သက်လိုလားလာကြလေသည်။

သူတို့အဖွဲ့ကိုလည်း ရောဗက်စပျံ(၁၇၅၈-၉၄)စသော တစ် ယူသန်သမားများက ဦးစီးကြီးကိုင်လာကြလေသည်။ (ဇော့-ဗက်စပျံအမ်-ရှူ။)

ဂျက္ကဗင်းအဖွဲ့မှာ တဖြည်းဖြည်း အင်အားကောင်းလာ၍ အရေးပါသော အဖွဲ့ဖြစ်လာခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် တော်လှန် ရေးအတွင်း ပြင်သစ်နိုင်ငံကိုအုပ်ချုပ်သောအဖွဲ့ကြီးပင် ဖြစ် လာလေသည်။ ဂျက္ကဗင်းအဖွဲ့ဝင်တို့သည်လူထုဆန္ဒပြပွဲများ မကြာခဏလုပ်ခဲ့သော ပါရစ်ကွန်မြန်းကိုလည်း ကြီးကြိုင် ခဲ့၏။ ယင်းအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသော ရောဗက် စပျံနှင့်ဒန်တွန်တို့သည် တစ်ယူသန်သမားများဖြစ်ကြ၍ နောင် အခါဂျက္ကဗင်းဆိုလျှင် တယူသန်တော်လှန်ရေးသမားဟု အများက မှတ်ယူကြလေတော့၏။(ဒန်တွန် ဂျီ၊ဂျေ-ရှူ။)

ထိုပြင် သူတို့၏ခေါင်းဆောင် ရောဗက်စပျံသည် ပြင်သစ် နိုင်ငံတွင်သွေးချောင်းစီးမျှ လူအများကိုသတ်ဖြတ်ခဲ့စဉ်က အာဏာရှင်တစ်မျှတန်ခိုးထွားခဲ့ပေသည်။ သူတို့ကြောင့် လူဝီ ဘုရင်မှာ ၁၇၉၃ ခုနှစ်တွင် အသတ်ခံရလေသည်။

၁၇၉၄ ခုနှစ်၌ ရောဗက်စပျံအားသူ၏ အတိုက်အခံလူစုက သတ်ပစ်လိုက်သည်။ ရောဗက်စပျံ အသတ်ခံရပြီးနောက် အဖွဲ့မှာတဖြည်းဖြည်း တန်ခိုးမိုန့်၍ ပျက်လုမတတ် ဖြစ်လာ လေသည်။ ထိုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင်ကား ထိုပျက်လုမတတ်ဖြစ် သောအဖွဲ့ကို လုံးဝဖျက်သိမ်းလိုက်ရလေတော့သည်။ (ပြင် သစ်တော်လှန်ရေး-ရှူ။)

ဂျက္ကတ်ရက်ကန်းစင် ။ ။ ၁၉ ရာစု ဆန်းစလောက် အထိ လူတို့သည် ရိုးရိုးအဆင်များကို ရက်ကန်းစင်များဖြင့် သာ ရက်လုပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ အဆင်ဆန်းများကို ရက်လို သောအခါ ရက်ကန်းစင်တစ်စင်လျှင် လူ ၃ ယောက်ကျစီ အလုပ်လုပ်ကြရ၏။ ဤ ၃ယောက်တွင် ပထမလူသည် အဆင်ပုံစံကိုကြည့်၍ ဒုတိယလူအား မည်သည့် နှုတ်ကိုနင်း ပေးရမည်ကိုလည်းကောင်း၊ တတိယလူအား လိုသော အရောင်ရရှိအောင် မည်သည့်လွန်းကို အသုံးပြုရမည်ကို လည်းကောင်း အမြဲတစေ ညွှန်ကြားပေးနေရပေသည်။

ခရစ် ၁၈၀၄ခုနှစ်တွင် ဂျိုးဇက်မာရီဂျက္ကတ်ဆိုသူ ပြင် သစ်ရက်ကန်းသမားတစ်ဦးသည် ရက်ကန်းတစ်မျိုးကို တီ ထွင်လိုက်သည်။ ထိုရက်ကန်းစင်မှာ ဂျက္ကတ်ရက်ကန်းစင် ဟု တွင်၍ ထိုရက်ကန်းစင်ကြောင့်ပင် ရက်ကန်းလုပ်ငန်း ကြီး များစွာတိုးတက်လာခဲ့သည်။ အဆိုပါ ရက်ကန်းစင်မျိုး ဖြင့် အဆင်ဆန်းများကို လူတစ်ယောက်တည်းဖြင့် ရက် လုပ်နိုင်သည်။ ဂျက္ကတ်လက်ထက်မတိုင်မီက အခြားပြင်သစ် လူမျိုးတစ်ဦးဖြစ်သူ ဇက်ဒါဗိုကန်ဆန်သည်လည်း လိုသည့် အဆင်မျိုးရအောင် ဒလိမ့်တုံး၌ အပေါက်ငယ်များစီ တန်း၍ ဖောက်လုပ်ထားသည့် အထိန်းကရိယာတစ်မျိုးကို တီ

ထွင်ခဲ့သည်။ ဗိုကန်ဆန်သည် တိုင်ခြည်တိုင်း၌ ယင်းတို့ကို မြှင့်တင်ပေးရန် (မြှင့်ကြိုး) တစ်ပင်စီ ချည်၍ ထိုကြိုးစ များကို ဘောင်တစ်ခုသို့ဆက်ထားသည်။ ဘောင်တွင် ဒလိမ့် တုံးမျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ စပရင်ဖြင့် ဖိပေးသည့်အပ်များ တပ် ဆင်ထားသည်။ ဒလိမ့်တုံးပတ်လည်၌ အဆင်ပုံစံအလိုက် အပေါက်ဖောက်ထားသော စက္ကူကပ်ပြားတစ်ခုရှိလေသည်။ အပ်များသည် စက္ကူကပ်ပြားရှိ အပေါက်များမှတဆင့် ဒလိမ့်တုံးရှိ ဆိုင်ရာအပေါက်များထဲသို့ ဝင်သွားသည်။ ထိုအခါ မြှင့်ကြိုးက တိုင်ခြည်ကိုအထက်သို့ ဆွဲတင်ပေးသည်။

ဗိုကန်ဆန်၏ ကရိယာသည် ဂျက္ကတ်ရက်ကန်းစင် ဖြစ် မြောက်အောင်မြင်ရန်လမ်းခင်းပေးခဲ့သည်။ ဗိုကန်ဆန်၏ ကရိယာကို အသုံးပြုရာတွင် ရက်လုပ်သောဒီဇိုင်းပုံတစ်ခုလုံး ကို ဒလိမ့်တုံးပေါ်ရှိကပ်ပြား၌ ဖော်ပေးရန်လိုသည်။ ယင်းသို့ လိုသည့်အတိုင်း ဤကရိယာဖြင့် အထည်ငယ်များကိုသာ ရက်လုပ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ဒလိမ့်တုံးကိုလည်း စက်မှုအခက် အခဲများကြောင့် ကြီးကြီးမားမား မပြုလုပ်နိုင်ပေ။ ဂျက္ကတ် သည် ဗိုကန်ဆန်၏ ကရိယာကိုအတုယူ၍ တမျိုးတဖုံ တိုးချဲ့ ပြုပြင်လိုက်သည်။ သူပြုလုပ်သည့် ကရိယာတွင် ဒလိမ့်တုံး

ရက်ကန်းအတတ်တွင် အထည်၏အဆင်အကွက်တို့ကို ပုံဖော်ရာ၌ ခေတ်မီစေခဲ့သည့် ဂျက္ကတ်ရက်ကန်းစင်

ကြို့သူတော်ကိုခုန်အုပ်၍ ကိုက်သတ်နေသောဂျက်ဂွားကောင်

လုံးဝမပါတော့ချေ။ ဂျက်ဂွားရက်ကန်းစင်တွင် ဒလိမ့်တုံး အစား အပေါက်ဖောက်ထားသော လေးထောင့်ကပ်ပြားများ ကိုသာ အသုံးပြုထားလေသည်။

ဂျက်ဂွား ရက်ကန်းစင်သည် ပုံဖော်ရက်ကန်းအတတ်ကို တစ်ခါတည်း ခေတ်မီပြောင်းလဲသွားစေသည်။ နောင်သော် အပေါက်ဖောက်ထားသောကပ်ပြားဖြင့် အလိုအလျောက် ထိန်းပေးသည့်ကရိယာမျိုးကို ခေတ်မီ ရက်ကန်းစင်များတွင် သာမက ဂဏန်းတွက်စက်၊ စန္ဒရား၊ ဇာထိုးစက် စသည့် စက်များတွင်လည်း အနံ့အပြား တပ်ဆင်အသုံးပြုလာကြ သည်။ (ရက်ကန်းစင်လည်း-ရှု)

ဂျက်ဂွားကောင် ။ ။ မြောက်အမေရိကတိုက်နှင့် တောင် အမေရိကတိုက်တို့တွင် တွေ့ရသော ဂျက်ဂွားခေါ် ကျားမျိုး သည် ထိုတိုက်များရှိ ကြောင်အနွယ်ဝင်သားကောင် များ တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ဂျက်ဂွား၏ ဦးခေါင်းမှာ သာ မန် ကျားဦးခေါင်းနှင့်မတူဘဲ အတော်ပင်ကြီးမား၏။ ခြေ ထောက်များသည် တုတ်ခိုင် သန်မာ၏။ ကိုယ်အလျားမှာ အမြီးမပါဘဲ ၄ ပေမျှ ရှည်လျား၏။ အသွေးအရောင်မှာ အမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားသော်လည်း အများအားဖြင့် မှု ဝါညစ်ညစ်အရောင်ပေါ်တွင် အနက်ရောင် အပြောက်အစက် များ ရှိသည်။ အမြီးဖျား၌ နက်နေသည်။

ဂျက်ဂွားကောင်သည် သစ်ပင်ပေါ်၌ အနေများပေသည်။ သားကောင်ကိုဖမ်းသောအခါ သစ်ပင်ပေါ်မှ ခုန်အုပ်ဖမ်း တတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မြေပြင်သို့ဆင်း၍ နွား၊ မြင်း၊

သိုးတို့ကို ဖမ်းယူစားသောက်တတ်သည်။ လူကိုတွေ့လျှင် လည်း လူကိုစားသည်။ လိပ်များကိုလည်း မြစ်လယ်သို့ ရောက်အောင်ပင် လိုက်လံဖမ်းယူ စားသောက်တတ်သည်။ ဂျက်ဂွားကောင်ကို များသောအားဖြင့် တကောင်ချင်းတွေ့ရ သည်။ ဂျက်ဂွား အမသည် တနှစ်လျှင် သား ၂ ကောင်မှ ၄ ကောင်အထိမွေးသည်။ သားငယ်သည် မွေးပြီး ၃၅ ရက်အ ကြာတွင် မိခင်နောက်သို့ လိုက်နိုင်သည်။

ဂျက်ဖာဆန်တီ(ခရစ် ၁၇၃၄-၁၈၂၆) ။

တောမတ် ဂျက်ဖာဆန်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ တတိယ မြောက် သမ္မတဖြစ်သည်။ သူသည် ဗာဂျင်းနီးယားပြည်နယ် အဲလဗီမားခရိုင်ရှက်ဒဝယ်မြို့၌ ၁၇၄၃ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ သူ၏ဖခင်ကား မြို့ပြအင်ဂျင်နီ ယာ ပီတာဂျက်ဖာဆန်ဖြစ်သည်။ ပီတာဂျက်ဖာဆန်သည် အနောက်ဘက်နယ်စပ်ဒေသတွင် ယာမြေပေါင်းမြောက်မြား စွာပိုင်သူဖြစ်ရာ သားဖြစ်သူတောမတ်သည် ငယ်စဉ်ကပင် ကျေးလက်တောရွာလုပ်ငန်းများနှင့် လက်ပွန်းတတီး ဗဟု သုတရခဲ့လေသည်။ ၅နှစ်သားအရွယ် ကျောင်းနေစ ကတည်းက သင်္ချာ ဘာသာရပ်များတွင် ထူးချွန်ခဲ့လေသည်။ ၉ နှစ်သားအရွယ်မှစ၍ လက်တင်၊ ဂရိ၊ ပြင်သစ်ဘာသာ များ ကို သင်ယူသည်။ ၁၇ နှစ်အရွယ်တွင် ဝီလျံစဗတ်မြို့ တွင် ဝင်ရောက် ပညာသင်ကြားလေသည်။ သင်္ချာဘာသာ ၌ ငယ်စဉ်ကပင် ထူးချွန်သူ ဖြစ်သည့်အလျောက် သင်္ချာ ဘာသာ ပါမောက္ခကြီး ဒေါက်တာ ဝီလျံစမော၏ချီးကျူး

တောမတ်ဂျက်ဖာဆန်နေထိုင်ခဲ့သော 'မွန်တီဆယ်လိုနေအိမ်'

ခြင်းကို အထူးခံရသူ ဖြစ်၏။ ဒေါက်တာ ဝီလျံစမောသည် တောမတ်ဂျက်ဖာဆန်အား ဗာဂျင်နီးယားပြည်နယ်မှထင်ရှားသောဝတ်လုံတော်ရကြီး ဂျော့ဝစ်နှင့်မိတ်ဆက်ပေးသည်။ ထိုကြောင့် တောမတ်ဂျက်ဖာဆန်သည် ကောလိပ်ကျောင်းမှ ဘွဲ့ထူးများရရှိပြီးနောက် ဂျော့ဝစ်ထံ၌ ဥပဒေပညာကို ၅ နှစ်မျှ ဆည်းပူးရလေသည်။ ထိုဥပဒေပညာသည်ပင် သူ့အားနိုင်ငံရေး၊ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရေးတို့၌ အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေခဲ့၏။

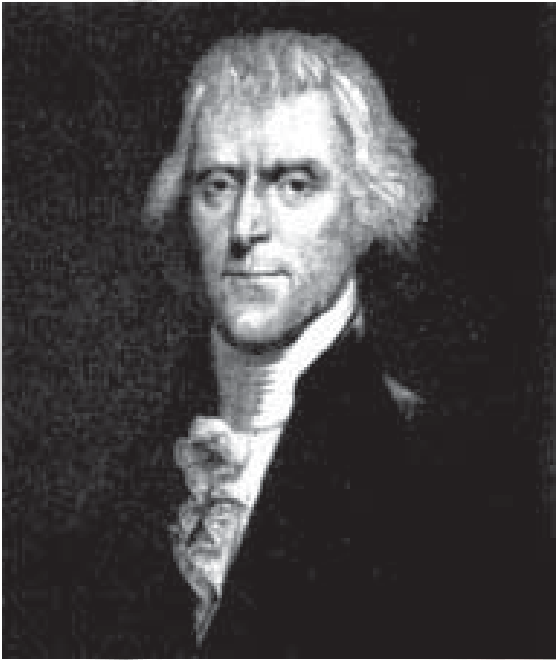
၁၇၇၂ခုနှစ်တွင် တောမတ်ဂျက်ဖာဆန်သည် အသက် ၂၃ နှစ်အရွယ်ရှိ မုဆိုးမမိန်းမချောလေး မာသာဝေးစကယ်လတန်နှင့် လက်ထပ်သည်။ သူတို့မောင်နှံစုံမှာ အလွန်ချစ်ခင်ပျော်ရွှင်စွာ မွန်တီဆယ်လိုခေါ် တောင်ကုန်း အိမ်ကလေး၌ နေထိုင်ကြ၏။ မာသာနှင့် သားသမီး ၆ ယောက် မွေးဖွားသည့်အနက် မိန်းကလေး ၂ ယောက်သာအဖတ်တင်သည်။ ဂျက်ဖာဆန်သည် ဗာဂျင်နီးယား ဥပဒေပြု အောက်လွှတ်တော်သို့ ၁၇၆၉ ခုနှစ်တွင် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း ခံရသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရ တော်လှန်ပြီးနောက် အမေရိကန်လွတ်လပ်ရေး ကျေညာ စာတမ်းကြီးကို စီကုံးရေးသားရာတွင် ထူးချွန်စွာ ဆောင်ရွက်စီမံနိုင်မှုကြောင့်ကျော်ကြားလာခဲ့လေသည်။ တောမတ်ဂျက်ဖာဆန်သည် ပြည်သူတို့၏အကျိုးကို လိုလားသော စိတ်ဓာတ်ခံရှိသူဖြစ်သောကြောင့် ဒီမိုကရေစီဝါဒကိုနှစ်ခြိုက်၏။ ဉာဏ်ပညာထက်သန်ခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်တတ်ခြင်း၊ ကြောက် ရွံ့မှုကင်းမဲ့ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် သူ့ကို လူထုက များစွာကိုးစားကြလေသည်။

၁၇၇၉ ခုနှစ်တွင် ဗာဂျင်နီးယားဘုရင်ခံအဖြစ်ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း ခံရလေသည်။ ၁၇၈၁ ခုနှစ်တွင် ဂျက်ဖာဆန်သည် ဘုရင်ခံရာထူးမှ နုတ်ထွက်လိုက်သည်။ နောက်တစ်နှစ်တွင် သူ၏ချစ်ဇနီးကွယ်လွန်သွားရာ သမီး ၂ ယောက်နှင့် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ တောမတ်ဂျက်ဖာဆန်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ တတိယမြောက် သမ္မတအဖြစ် ၁၈၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရွေးကောက်ကြလေသည်။ ဂျက်ဖာဆန်၏ သမ္မတသက်တမ်း ၄ နှစ်အတွင်းတွင် အမေရိကန်ပြည်၌ ဒီမိုကရေစီဝါဒသည် အလွန်ထွန်းကား ခဲ့ပေသည်။

ထိုနောက် ဂျက်ဖာဆန်သည် သမ္မတအဖြစ်ဖြင့် နောက်တစ်ကြိမ်ဆက်၍ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း ခံရပြန်သည်။ ဒုတိယအကြိမ် သမ္မတဘဝနှင့် ၁၈၀၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့မှစ၍ ကျွန်အရောင်းအဝယ်ကို ပိတ်ပင်ရန် ဥပဒေတစ်ရပ်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ သမ္မတရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးသောအခါ ဂျက်ဖာဆန်မှာ အကြွေး ဒေါ်လာ ၂၀၀၀၀ ခန့်တင်နေသည့်အတွက် သူစုဆောင်းထားခဲ့သော စာအုပ်ပေါင်း ၁၃၀၀၀ ပါဝင်သည့် စာကြည့်တိုက်ကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရသို့ အဖိုးငွေ ၂၃၉၅၀ဒေါ်လာဖြင့် ရောင်းချ၍ ဆပ်ရလေသည်။ ဂျက်ဖာဆန်မှာ ဆွေမျိုးသားချင်း မိတ်သင်္ဂဟပေါများသူဖြစ်၍ အိမ်တွင်ဧည့်သည် မပြတ်ရှိရာ စာကြည့်တိုက် ရောင်းရငွေမှာလည်း မကြာမီပင်ကုန်လေတော့သည်။ ထိုကြောင့် အိမ်ကလေးတစ်လုံးဆောက်ကာ တိမ်းရှောင်နေရသည် ဟုပင် အချို့ကဆိုကြသည်။ သို့သော် ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှအထောက်အပံ့အဖြစ် စုဆောင်း၍ပေးသောငွေ ၁၆၅၀၀ ဒေါ်လာရရှိသောကြောင့်သာလျှင် ဂျက်ဖာဆန်မှာ

အနည်းငယ်ခံသာသည်။ သို့နှင့်လည်း ထောက်ပံ့
ငွေရပြီးမကြာမီ သူပိုင်ပစ္စည်းများဖြစ်သောအိမ်ထောင်
ခမ်းနား၊ ငွေထည်ပစ္စည်း၊ ပန်းချီကားများနှင့်တကွ ဗာ
ဂျင်းနီးယားနယ် ရှားလော့စပီးမြို့ရှိ သူပိုင်မွန်တီစယ်လိုအိမ်
နှင့် ဝင်းခြံကို ရောင်းချ၍ အကြွေးများ ပေးဆပ်ရသေး၏။

သမ္မတရာထူး ၂ကြိမ်တိုင်တိုင်ဆက်ယူပြီးနောက် တတိ
ယအကြိမ် အရွေးမခံတော့ဘဲ အနားယူလိုက်တော့သည်။
ထိုနောက် သူ၏နေရပ်ဖြစ်သော ရှားလော့စပီး၌ ဗာဂျင်းနီး
ယားတက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီးတစ်ကျောင်း တည်ဆောင်ရန်
လုံးပန်းဆောင်ရွက်လေသည်။ တက္ကသိုလ်၏ အဆောက်

အမေရိကန်သမ္မတကြီး တောမတ်ဂျက်ဖာဆန်

အအုံကြီးများကို သူကိုယ်တိုင် စနစ်ပုံရေးဆွဲ၍တည်ဆောက်
ရာတွင် ကြပ်မတ်ကြည့်ရှုခဲ့လေသည်။ တောမတ်ဂျက်ဖာဆန်
၏ အမည်သည် အမေရိကန်နိုင်ငံရေးလောကတွင်သာမဟုတ်
ဗိသုကာလောကတွင်လည်း ဥဒါန်းတွင်ရစ်ပေသည်။ ဂျက်
ဖာဆန်သည် ပထဝီဝင်၊ ဘူမိဗေဒ၊ ရူပဗေဒ၊ ပါဏ
ဗေဒတို့ကိုလည်း ဝါသနာအလျောက်လိုက်စားခဲ့သည်။
လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ သစ်ပင်စိုက်ခြင်းတို့အပြင် ဆေးပညာ၊
ခွဲစိတ်ကုသခြင်း ပညာနှင့် သင်္ချာဘာသာရပ်များတွင်လည်း
အထူးပင် ဝါသနာထုံသူဖြစ်၏။ ထိုမျှသာမကသေး အယူ
ဝါဒဆိုင်ရာဖက်တွင်လည်း မလစ်ဟင်းခဲ့ချေ။ စာပေနှင့် ဝေါ
ဟာရများကိုလည်း ဂရုစိုက်သည်။ အမေရိကန် ယထာဘူ
တပညာအသင်းကြီးတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် နှစ်ပေါင်းများစွာ
ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

၁၈၂၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့ (လွတ်လပ်ရေးအနှစ်
၅၀ မြောက်အောင်ပွဲနေ့)တွင် တောမတ်ဂျက်ဖာဆန် ကွယ်
လွန်လေသည်။ သူ၏မှာထားချက်အရ သူ၏ဂူပေါ်တွင်
မော်ကွန်းစာတမ်းအဖြစ် 'ဤနေရာ၌ အမေရိကန် လွတ်လပ်
ရေး ကျေညာစာတမ်းကြီးနှင့် ဗာဂျင်းနီးယားနယ် အယူဝါဒ
လွတ်လပ်မှု ဥပဒေကိုရေးခဲ့သူ ဗာဂျင်းနီးယားတက္ကသိုလ်ဖခင်
ကြီး တောမတ်ဂျက်ဖာဆန်ကို မြှုပ်နှံသည်'ဟု ကမ္မည်းထိုး
ထားလေသတည်း။

ဂျက် အင် ဂျင် ။ ။အင်ဂျင် ၏ သဘောအကျဉ်းကို
လွယ်ကူထင်ရှားသော သာဓကဖြင့်ရှင်းလင်းပြနိုင်ပေသည်။
ရော်ဗာပူဖောင်းကလေးတစ်လုံးကို လေဝအောင်မှုတ်ပြီး
နောက် ရုတ်တရက် လက်မှ လွှတ်လိုက်ပါ။ ရော်ဗာ ပူဖောင်း
ကလေး လွင့်ထွက်သွားသည်ကို တွေ့မြင်ကြရပေလိမ့်မည်။
ပူဖောင်းကလေး လွင့်သွားခြင်းမှာ ထိပ်ဝမှ လေပန်းထွက်
ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ လွင့်သွားခြင်းသည် ဂျက်အင်
ဂျင် ၏ သဘောအကျဉ်းပင် ဖြစ် ပေ သည် ။

ဂျက်အင်ဂျင်ခတ်မောင်းပုံနည်းကို လူတို့သည် လွန်ခဲ့သည့်
နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော်ကပင် စတင်ကြံစည်လာခဲ့ကြသည်။
သိရသလောက်မှာ ဂျွန်အယ်လင်ဆိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည်
ခရစ် ၁၇၂၉ ခုနှစ်က လေငြိမ်အရပ်ရှိ သင်္ဘောကို ဤနည်းဖြင့်
ခုတ်မောင်းနိုင်အောင် ကြံစည်ခဲ့ဘူးသည်။ သူ၏အကြံမှာ
ယမ်းမှုန့်၏ပေါက်ကွဲမှုဖြင့် အင်ဂျင်ကိုခုတ်မောင်းရန် ဖြစ်သည်။
ထိုနည်းကို အယ်လင်သည် မူပိုင်မှတ်ပုံပင် တင်ထားခဲ့၏။

နောင်နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကြာသောအခါ ဂျိမ်းရမ္မဇီဆိုသူ
အမေရိကန်လူမျိုးတစ်ဦးသည် ရေအားသုံး ဂျက်ခုတ်မောင်း
နည်းဖြင့် လှေတစ်စင်းကို ခုတ်မောင်းပြခဲ့သည်။ သူသည်
ရေကို လှေဦးပိုင်းမှနေ၍ ရေစုတ်စက်ဖြင့် စုတ်သွင်းပြီးနောက်
လှေပိုင်းရှိ နှုတ်သီးခေါင်းမှ နောက်ပြန် ပန်းထုတ်ပေးသည်။
ထိုအခါ ရေပန်း၏ နောက်ပြန်အားကြောင့် လှေသည်ရှေ့
သို့ ရွေ့သွားသည်။ ရမ္မဇီသည် အလားတူလှေမျိုးကို နောက်
ထပ် အင်္ဂလန်ပြည်၌လည်းပြုလုပ် သေး၏။ သို့သော် ဘေး
ခုတ်စက်ဖြင့် ခုတ်မောင်းသောသင်္ဘောများ၊ အောင်မြင်
စွာ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ ရမ္မဇီကိုယ်
တိုင်မှာ ကွယ်လွန်သွားခြင်းကြောင့် ထိုခုတ်မောင်းနည်းမှာ
တိမ်မြုပ်သွားသည်။ ထိုနောက်တွင် အတိုင်းတိုင်း အနိုင်နိုင်ငံ
မှ သိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် တစ်စထက်တစ်စ တိုးတက်ကြံ
စည်ကြိုးစားလာကြသောကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် ထိထိ
ရောက်ရောက်အသုံးချနိုင်သော ဂျက်အင်ဂျင်မျိုးဖြစ်ထွန်း
ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။

သိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် လှေသင်္ဘောများကို ခုတ်မောင်းရန်
ရေပန်းဂျက်စက်အမျိုးမျိုးကို စမ်းသပ်ခဲ့ကြသည်။ ပထမ

ဂျက်အင်ဂျင်

ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်နေချိန်က အသံမမြည်သောဂျက်အင်ဂျင်ကို ကြံ စဉ်းကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ ဒုံးပျံအမျိုးမျိုးကို စမ်းသပ်၍ လေယာဉ်အရောက်သွားနိုင်မည့် ဧရာမဒုံးပျံကြီးများကိုပင် စိတ် လူးခဲ့ကြဘူးသည်။ (ဒုံးပျံ-၅။) တိုးများတွင် ယမ်း မှုန်အစား လေ၊ အောက်စီဂျင်စသည်တို့ကို အရည် ပြုလုပ်၍ ကန်အား ရရှိအောင် စမ်းသပ်ခဲ့ကြသည်။ ဒုံးအင်ဂျင်ဖြင့် ခုတ် မောင်းသော ဒုံးမော်တော်ကား၊ ဒုံးလေယာဉ်ပျံများ ကို ကြံစည်ခဲ့ကြသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ဂျာမန် လူမျိုးတို့ အသုံးပြုသော မက်ဆာရှုမစ် ၁၆၃ တိုက်လေ ယာဉ်ပျံမျိုးတွင် ဒုံးအင်ဂျင်တပ်ဆင်ထားသည်။ ထိုအင် ဂျင်မှာ အရည်ပြုလုပ်၍ထားသော အောက်ဆီဂျင်ဖြင့် ခုတ် မောင်းခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဂျက်လေယာဉ်ပျံများ ထူးထူးခြားခြား ခေတ်စားလာခဲ့ သည့်အချိန်ကား ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်တွင် စစ်ပွဲ၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက်သည့် နိုင်ငံတိုင်းလိုလိုပင် ဂျက်လေယာဉ်ပျံများကို ဆောက်လုပ်ကြသည်။ အီတ လီယူမျိုးတို့က ၁၉၄၁ခုနှစ်တွင် ဂျက်လေယာဉ်ပျံ တစ်စင်းကို ဆောက်လုပ်၍ ပျံသန်းပြခဲ့သည်။ မက်ဆာရှုမစ် ၂၆၂ ခေါ် ဂျာမန်လူမျိုးတို့၏ တိုက်လေယာဉ်ပျံမှာလည်း ဂျက် လေယာဉ်ပျံပင် ဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့က ဂျက်စက် တစ်လုံးတပ် ဂလော့စတာတိုက်လေယာဉ်ပျံကို တီထွင်ခဲ့ ကြသည်။ နောင်အခါတီထွင်သော စက် ၂ လုံးတပ် ဂလော့ စတာ ဂျက်လေယာဉ်ပျံသည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် တစ်နာရီလျှင် ၆၀၆ မိုင်နှုန်းဖြင့် ပျံသန်း၍ ကမ္ဘာ့စံချိန်ထားခဲ့လေသည်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ဂျာမန်လူမျိုးတို့သည် ဒုံးပျံများကို အသုံး ပြုကြသည်။ ဒုံးပျံတွင် ပေါက်ကွဲမှုသည် ပြတ်တောင်းပြတ် တောင်း လျင်မြန်စွာဖြစ်၍ အခြားဂျက်အင်ဂျင်မျိုးတွင်မူ စက်လည်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ပေါက်ကွဲမှုသည်တောက် လျှောက် တစ်ဆက်တည်းဖြစ်ပေသည်။ (ဒုံးပျံ-၅။) ဂျက် လေယာဉ်ပျံ၌ ကောင်းသော အချက်များနှင့်မကောင်းသော အချက်များ ရှိလေသည်။

ကောင်းသောအချက်များ။ ။ ဂျက်လေယာဉ်ပျံသည် ပစ် စတန် အင်ဂျင်တပ် သာမန်လေယာဉ်ပျံတို့ထက်မြန်သည်။ အသံလှိုင်းထက်ပင် မြန်သေး၏။ အလွန်မြင့်သော အရပ်၌ ပျံသန်းနိုင်သည်။ မီးလောင်လွယ်သော ဓာတ်ဆီအစား ပယ် ရဖင်ဆီကို အသုံးပြုနိုင်၏။

ဂျက်လေယာဉ်ပျံသည် ပျံသန်းနေစဉ် သာမန်လေယာဉ် ပျံ တို့လောက် အသံမကျယ်ချေ။ သာမန် လေယာဉ်ပျံတို့ ထက် ပို၍ မတ်စောက်စွာ ပျံတက်နိုင်သည်။ တခဏခြင်း စက်ပူလာနိုင်သဖြင့် လျင်မြန်စွာပြန်ထွက်နိုင်သည်။

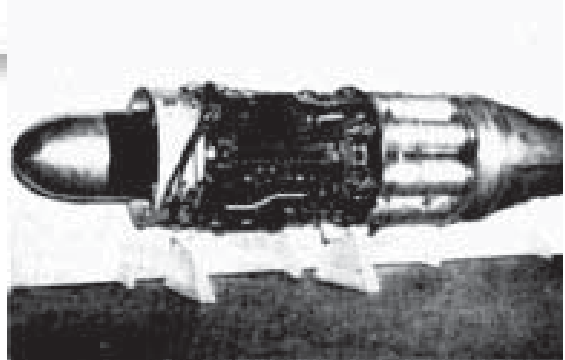
မကောင်းသောအချက်များ။ ။ဂျက်လေယာဉ်ပျံသည် နိမ့်သော အရပ်တွင်ပျံသန်းရာ၌လည်းကောင်း ၊ အမြန်နှုန်းကိုလျှော့၍

ပျံသန်းရာ၌လည်းကောင်း၊ သာမန်လေယာဉ်ပျံတို့လောက်မ ကောင်းချေ။ ဂျက်လေယာဉ်ပျံသည် ဆီအပေါစားများကို အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ဆီစားကြီးလွန်းလှသဖြင့် လောင်စာ ဆီအမြောက်အများ သယ်ဆောင်ရန်လိုသည်။ ယင်းသို့သယ် ဆောင်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်သည့်အတိုင်း ခရီးဝေးကို အလိုရှိသ လောက် မပျံသန်းနိုင်ချေ။ စက်အတွင်း ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အပူချိန်မှာ အဆမတန် ကြီးမားလွန်း သည့်အတွက် ဂျက်အင်ဂျင်ကို အလွန်ပြင်းထန်သော အပူ ဒဏ်ခံနိုင်သည့် သတ္တုမျိုးဖြင့်သာ ဆောက်လုပ်ရသည်။

ယခုအခါ အင်ဂျင်များသည် တစထက်တစ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာကြသည်။ ပရောပဂျက်အင်ဂျင်ခေါ် ဂျက် အင်ဂျင်သည် သာမန်တာမိုဂျက်အင်ဂျင်နည်းတူပင် ဓာတ် ငွေကိုအသုံးပြုသည်။ သို့သော် တာမိုအင်ဂျင်၌ ပေါက်ကွဲပြီး ဓာတ်ငွေများသည် နောက်ပိုင်းရှိ နုတ်သီးမှပန်းထွက်၍ ပရော ပဂျက်အင်ဂျင်တွင်မူ အဆိုပါ ဓာတ်ငွေများသည် ပန်ကာကို လည်စေသည်။ ဓာတ်ငွေအချို့ဖြင့် ပန်ကာကိုလည်စေ၍ ကျန်ဓာတ်ငွေများကိုပန်းထုတ်သော အင်ဂျင်မျိုးလည်းရှိပေ သည်။ အချို့ဂျက်လေယာဉ်ပျံများသည် ဦးပိုင်း၌ပန်ကာ လည်စေသော အင်ဂျင်ကိုလည်းကောင်း နောက်ပိုင်း၌ဓာတ် ငွေပန်းထုတ်သော အင်ဂျင်ကိုလည်းကောင်းတပ်ဆင်၍ အသုံးပြု ကြသည်။ ဤလေယာဉ်ပျံမျိုးသည် အမြန်နှုန်း ကို အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲ၍ ပျံသန်းနိုင်လေသည်။

ဂျက်အင်ဂျင်အမျိုးအစား။ ။လေကိုအသုံးပြုသော ဂျက် အင်ဂျင်များမှာ အဓိကအားဖြင့် သုံးမျိုးသုံးစားရှိသည်။

ပဌမအမျိုးအစားမှာ တာမိုဂျက်အင်ဂျင်ဖြစ်၍ ထိုအင်ဂျင် သည် ရှေးဦးစွာ အရေဘက်မှလေကိုစုပ်ယူသည်။ ထိုနောက် စက်အတွင်းမှလေကို ဖိညှစ်ပေးကာ လောင်စာတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် လောင်ကျွမ်းပေါက်ကွဲစေသည်။ ထိုနောက်ပေါက်ကွဲပြီး ဓာတ် ငွေကို အနောက်ဘက်ရှိ နုတ်သီးခေါင်းမှပန်းထုတ်ပစ်၏။ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ အင်တာမစ်တင်း-ဒပ်အင်ဂျင်ခေါ် ပြတ်တောင်းပေါက်ကွဲသည့် ဂျက်အင်ဂျင်မျိုးဖြစ်သည်။

လေယာဉ်ပျံများတွင် တပ်ဆင်သည့် ဂျက်အင်ဂျင်တစ်မျိုး

ယင်းကိုဂျာမန်လူမျိုးတို့က ဗွီဝမ်းဟုခေါ်တွင်သောဗုံးပျံ လက်နက်ဆန်း၌ ပဌမဦးစွာအသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ထိုအင်ဂျင်မျိုးကို တစ်ခါတစ်ရံပါလဆိုဂျက်ဟုလည်း ခေါ်လေသည်။ ထိုအင်ဂျင်ကိုတစ်နည်းနည်းဖြင့် လျင်မြန်စွာ ပစ်လွှတ်ပေးရသည်။ အင်ဂျင်ရှေ့၌ လျင်မြန်စွာ ပိတ်နိုင်ဖွင့်နိုင်သော တံခါးအရှင်ပါသည်။ရှေးဦးစွာတံခါးပွင့်သောအခါ စက်ထဲသို့ လေဝင်လာသည်။ ထိုနောက် တံခါးပိတ်သွားသည်။ ထိုအချိန်၌ အတွင်းသို့ ရောက်သွားသောလေသည် လောင်စာတစ်ခုခုနှင့်ရောကာ ပေါက်ကွဲသွားသည်။ ဤသို့ ပေါက်ကွဲပြီးသော အခါတံခါးသည် တစ်ဖန်ပွင့်လာပြန်သည်။ လေလည်းဝင်၍ ပေါက်ကွဲပြန်သည်။ ဤနည်းဖြင့်တံခါးသည် တစ်စက္ကန့်တွင် အကြိမ်ပေါင်း ၄၀ ခန့်ပွင့်လိုက်ပိတ်လိုက်ဖြစ်သည်။ လောင်ကျွမ်းပြီးစာတံ ငွေ့များသည် နောက်ပိုင်းရှိ နှုတ်သီးခေါင်းမှ ပန်းထွက်လေသည်။

တတိယအမျိုးမှာ ရမ်းဂျက်ခေါ် တစ်ဆက်တည်းပေါက်ကွဲသည့် အင်ဂျင်မျိုးဖြစ်သည်။ ရမ်းဂျက်သည် ရှေ့သို့တိုးလာချိန်တွင် လေကို စက်အိုးထဲသို့ ဆောင်ဝင်စေသည်။ လေသည်စက်အိုးထဲ၌ ပျံထွက်လာပြီးလျှင် လောင်စာတစ်ခုခုဖြင့်ရော၍ ပေါက်ကွဲသည်။ ထိုနောက်စာတံ ငွေ့သည် နောက်ပိုင်းရှိနှုတ်သီးခေါင်းမှလျှင် မြန်စွာထွက်သွားသည်။ ရမ်းဂျက်အင်ဂျင်ကိုအသံလှိုင်းတစ်မျှလျှင် မြန်သောယာဉ်များတွင်သာ တပ်ဆင်အသုံးပြုရန်သင့်တော်သည်ဟု ယူဆကြလေသည်။

ဂျင်ဂစ်ခန် (ခရစ် ၁၁၆၂-၁၂၂၇) ။ ။ ဂျင်ဂစ်ခန်ကို ဗိုက်ကာအိုင်ကြီး၏ အရှေ့တောင်ဖက်၊ အိုနွန်မြစ်ပေါ်ရှိ၊ ဒယ်လီဂန်၊ ဗူလဒွတ်အရပ်တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ သူ့ဘဝမှာ တရုတ်နိုင်ငံတံတိုင်းကြီးနှင့် အမူးမြစ်အကြားရှိ အတော်ကျယ်ဝန်းသောဒေသကိုအုပ်ချုပ်သော မွန်ဂိုအကြီးအကဲတစ်ဦးဖြစ်၍ ဖခင်သေဆုံးသောအခါ ဂျင်ဂစ်ခန်သည် အသက် ၁၃ နှစ်အရွယ် လူမမယ်ဘဝနှင့် ကျန်ရစ်၏။ ထိုစဉ်ကသူ့ကို တပ်မျူဂျင်ဟူ၍ ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ သူသည် ထိုသို့ နုနယ်ပျိုမျစ်သောအရွယ်မှာပင် အခြား မွန်ဂိုလူမျိုးစုများကို တိုက်ခိုက် အောင်မြင်ပြီးနောက် တန်းဂွတ်ဒေသကို အောင်မြင်

မွန်ဂိုဘုရင်ဂျင်ဂစ်ခန်

ခဲ့၏။ ၁၂၀၆ ခုနှစ်တွင် ဝီးဂူးဝါးတို့၏တိုင်းပြည်ကို အလွယ်တကူအောင်မြင်၍ မိမိအောင်ပွဲရခဲ့သည်တို့ကိုထင် ရှားစိမ့်သောငှာ၊ ဂျင်ဂစ်ခန်ဟူသောအမည်ကို ခံယူခဲ့လေသည်။ ထိုအမည်ဖြင့်ပင် ကမ္ဘာ့သမိုင်း၌ ထင်ရှားပေတော့သည်။ ထိုအခါတွင် သူ၏အသက်မှာ ၄၈ နှစ် ရှိချေပြီ။

ဂျင်ဂစ်ခန်သည် ပထမဦးစွာ မွန်ဂိုဟူသမျှကို တစ်စည်းတစ်လုံးတည်း ညီညွတ်အောင် ထပ်မံဆောင်ရွက်၏။ သဘောကွဲလွဲလျက်ရှိသော ခေါင်းဆောင်များကို သိမ်းသွင်းသည်။ အချို့ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းပစ်လေသည်။ ထိုနောက် မွန်ဂိုနယ်နိမိတ်ကို ကျော်လွန်ကာ နယ်ပယ်ချဲ့ရာတွင် ၁၂၀၉ ခုနှစ်၌ တရုတ်နိုင်ငံတံတိုင်းကြီးကို ဖြတ်ကျော်၍ မြောက်ပိုင်းသို့ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်သည်။ ထိုအရပ်ရှိ ကင်တားတားလူမျိုးတို့ကို လက်အောက်သို့ သိမ်းသွင်းခဲ့ပြီးနောက် ယခင်က ယင်ကင်း၊ ယခု ပီကင်းမြို့တော်တွင် အတန်ကြာ အုပ်ချုပ် နေခဲ့သည်။ ထိုမှ ၅ နှစ်အကြာတွင် ကိုရီးယားသို့ သွားရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုနောက် အေရယ်ပင်လယ်၏ တောင်ဘက်ရှိ ခွာရစ်ဇံနိုင်ငံမှ

ရှားဘုရင်သည် မွန်ဂိုသူပုန်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးကို လက်ခံချီးမြှောက်ခဲ့သည့်အတွက် ဂျင်ဂစ်ခန် သွားရောက်တိုက်ခိုက်ကာ ရှားဘုရင်နှင့်တကွ သူပုန်ခေါင်းဆောင်ကို လက်ရဖမ်းဆီးမိ၏။ သို့သော်လည်း ရှားဘုရင်အား အမျက်မထားဘဲ သဘောထားကြီးကြီးနှင့်မဟာမိတ်ဖွဲ့ကာ နိုင်ငံအချင်းချင်း ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရန် စာချုပ်ကိုပင် ချုပ်ဆိုခဲ့၏။ ရှားဘုရင်ကမူ စာချုပ်ကိုဖောက်ဖျက်ကာ မွန်ဂိုကုန်သည်များကို သတ်ဖြတ်၏။ ထိုကိစ္စအတွက် သံတမန်များစေလွှတ်ခဲ့ရာတွင် ရှားဘုရင်က သံတမန်များကို မလေးမခန့်ပြုရုံမက တစ်ဦးကို ခေါင်းဖြတ်၍ပင် သတ်ခဲ့လေသည်။ ထိုကြောင့် ဂျင်ဂစ်ခန်သည် စစ်သည် ၇၀၀၀၀၀ ဖြင့်သွားရောက် တိုက်ခိုက်သည်။ မွန်ဂိုတပ်များ၏ ဒဏ်ကို ခိုင်မာသော ခံတပ်ကြီးများပင်မခံနိုင်ချေ။ ရှားဘုရင်မှာလည်း ခွာရစ်ဇံနိုင်ငံမှ လက်လွှတ်ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်။ ဗူခါးရားနှင့် ဆမားကန်းမြို့ ၂မြို့မှာလည်း စစ်ဒဏ်ကြောင့် ကြေမွသွားလေတော့သည်။

ဂျင်ဂစ်ခန်သည် ခွာရစ်ဇံနိုင်ငံတွင်ရှိစဉ် ရုရှနိုင်ငံ

ရှိနိုင်အသီးသီး သို့သော်တမန်များကို လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ရန် ခေလွတ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုနိုင်ငံများသည် မွန်ဂိုလူမျိုးဟူ၍ ကြားပင်မကြားဘူးသည့်ပြင် မိမိတို့နိုင်ငံများသာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည်ဟု အထင်ကြီးနေခဲ့ကြသဖြင့် မွန်ဂိုသံတမန်တို့အား မချေမငံပြုကျင့်၏။ အချို့နိုင်ငံများကမူ သတ်ဖြတ်ပစ်၏။ ထိုအခါ၌ မွန်ဂိုတို့၏ အစွမ်းကိုပြရန်အလို့ငှာ အနောက်ဘက်သို့ အလုံးအရင်းနှင့် ချီတက်လျက် နိုင်ငံပေါင်းများစွာကို မှုန်မှုန်ညက်ညက်ချေမှုန်းလိုက်လေသည်။ ထိုနောက်တွင်မှ ယင်းနိုင်ငံများသည် အညံ့ခံ၍ သံတမန်များ၊ လက်ဆောင် ပဏ္ဏာများဖြင့် လာရောက်ကာ သစ္စာ ခံကြလေသည်။

ဤသို့ ဂျင်ဂစ်ခန်၏ တပ်မတော်ကြီးမှာ ရှုရှုနိုင်ငံများကို နှိမ်နင်းပြီးစတွင် ယခင် ရှားဘုရင်၏သား၊ ဂျလားလွတ်ဒင်က မွန်ဂိုစစ်သည်တို့အား လာရောက် ထိပါးပြန်သည်။ မွန်ဂိုတို့က ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်သည်တွင် ဂျလားလွတ်ဒင်မှာ မခံမရပ်နိုင်ဘဲ တောင်ဖက်သို့ဆုတ်ခွာပြေးရလေ၏။ မွန်ဂိုတို့လည်း ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်လံတိုက်ခိုက်ရာတွင် အိန္ဒိယ မြစ်ကမ်း၌ ရန်သူတို့ တပ်လုံးပြုတ်၍ ဂျလားလွတ်ဒင် တစ်ဦးတည်းသာ ဒေလီမြို့သို့ ထွက်ပြေးပုန်းအောင်းနေရလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဂျင်ဂစ်ခန်၏ တပ်မတော် သည် အနောက်ဖက် တစ်ခွင်တွင်အရှုံးမရှိ၊ စစ်ပွဲများကိုအောင်နိုင်ပြီးသောအခါ ကယ်ရကိုးရမ်းနေပြည်သို့ ပြန်လေသည်။ နေပြည်တော်သို့ ရောက်၍ အသက်ပင် ၆၀ ကျော်ပြီဖြစ်သော်လည်း တရုတ်ပြည်အနောက်မြောက်ပိုင်းသို့ ချီတက်တိုက်ခိုက်ကာ အောင်ပွဲခံလိုက်သေးသည်။

ဤသို့ မရပ်မနားအောင်ပွဲ အဆက်ဆက် ခံခဲ့ပြီး နောက် ၁၂၂၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ရုတ်တရက် နာမကျန်းဖြစ်၍ ဂျင်ဂစ်ခန် ကွယ်လွန် လေ တော့သည်။ သူစည်းရုံးခဲ့သော နိုင်ငံတော်ကြီးမှာ အရှေ့ဖက်ပင်လယ်ဝါမှ အနောက်ဖက်ပင်လယ်နက်အထိ ကျယ်ပြန့်လေသည်။ ဤမျှ ကျယ်ဝန်းသောနိုင်ငံတော်ကြီးကို ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် အကြီးမားဆုံး အဆောက်အအုံတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်နိုင်တော့သည်။ ဂျင်ဂစ်ခန်ကွယ်လွန်သည့်နောက် သူ့အမည်နှင့် တည်ဆောက်ခဲ့သော နိုင်ငံတော်ကြီးမှာ အာရှတိုက်သားတို့ ဂုဏ်ယူရစ်ရန် ကျန်ခဲ့လေသည်။ ယခုခေတ် အီရန်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယအနောက်မြောက်ပိုင်းနှင့် ရှုရှုနိုင်ငံ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၊ တရုတ်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း မွန်ဂိုလီးယားနယ်မြေများ အပါအဝင်ဖြစ်သော အာရှတစ်ခွင်သည် ဂျင်ဂစ်ခန်မင်းကြီး၏ ဩဇာပျံ့နှံ့ရာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

သူသည် မြင်းကုန်းနီးပေါ်မှနေ၍ ဓားလွတ်ဖြင့် နိုင်ငံတူထောင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ့အတွက် အားထားရဆုံးရဲမက်တို့ကား နာမည်ကျော် မွန်ဂို မြင်းစီးသူရဲများ ဖြစ်လေသည်။

ဂျင်ဂစ်ခန်သည် သက်တမ်းတစ်လျှောက် စစ်မက်ဖြင့်သာ ရင်းနှီးခဲ့ရကား စစ်ရေးစစ်ရာတွင်ကျွမ်းကျင်လှသည်။ သူ၏တပ်မတော်ကီးမှာ စည်းကမ်းကောင်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်ကျသဖြင့် အထူးချီးကျူးဖွယ်ဖြစ်သည်။

မိမိအောင်မြင်ခဲ့သောနိုင်ငံများမှ ကျွမ်းကျင်သူများစွာကို မိမိထံတွင်အမှုထမ်းစေခြင်းဖြင့် စစ်ပညာများ ဖွံ့ဖြိုးစေကာ စစ်အောင်နိုင်ရေး အတွက် အကူအပံ့များစွာ ရခဲ့သည်။ သူကိုယ်တိုင် ပညာ ခေါင်းပါးခဲ့သော်လည်း ပညာရေးကို အားပေးသူ ဖြစ်သည်။ ဂျင်ဂစ်ခန်မင်းကြီးသည်ကမ်းတမ်းသောစစ်သားကီးတစ်ဦးဖြစ်သော်လည်းနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးက လက်ခံယုံကြည်ကြသော အယူဝါဒအသီးသီးကို လေးစားသည်။ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခွင့်နှင့်ဆိုင်သောအခွင့်အရေး များကိုလည်းပေးခဲ့သည်။

သူကွယ်လွန်သောအခါ မွန်ဂိုလူမျိုးတို့တွင်နိုင်ငံခြားယဉ်ကျေးမှုအစုစုကို လက်ခံသိမ်းသွင်းပြီးလျှင် ယဉ်ကျေးစွာတိုးတက်ကီးပွားရေးအတွက်၌လည်းအခြေတည်မိခြင်းဖြစ်လေသည်။ သူ၏လက်ငုတ်လက်ရင်းဖြစ်သော နိုင်ငံတော်ကြီးကို သားတော် ၃ဦးကခွဲခြမ်း၍ တာဝန်ယူအုပ်ချုပ်ကြသည်။ ကွယ်လွန်ခါနီးတွင် တရုတ်နိုင်ငံတောင်ပိုင်းကိုပါသိမ်းယူရန် သူ့အားဆက်ခံမည့်သူများကို မှာကြားခဲ့သေးသည်။

ဂျင်ဂစ်ခန်၏ နိုင်ငံတော်ကြီးကို အအောင်မြင်ဆုံးပြန်လည် အုပ်ချုပ်နိုင်သူကား သူ၏မြေး ကူဗလိုင်ခန်မင်းကြီးပေတည်း။ (ကူဗလိုင်ခန်-ရှု)

ဂျင်နက်တစ်ပညာ ။ ။ ဂျင်နက်တစ်ဟူသည်မှာ မျိုးရိုးဇာတိနွယ်ပုံကို လေ့လာသော သိပ္ပံပညာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဘမျိုးဘိုးတူဟူသော မြန်မာစကားသည် ဂျင်နက်တစ်ပညာ၏ အခြေခံဥပဒေပင် ဖြစ်လေတော့သည်။ သားသမီးများသည် မိဘနှင့် မျိုးတူ၏။ ပင်ရင်းသည် ပင်ပွားနှင့်မျိုးတူ၏။ ခွေးသည် ကြောင်ကို မမွေးနိုင်၊ ကုက္ကိုစေ့မှ နှင်းဆီပင်မပေါက်နိုင်။ ခွေးမှ ခွေးတို့သာပေါက် ပွား၍ ကုက္ကိုစေ့မှ ကုက္ကိုပင်သာ ပေါက်ပွားနိုင်ရာသည်။

သားသမီးတို့သည် မိဘတို့ထံမှ တူသော လက္ခဏာ သွင်ပြင်တို့ကို ဇာတိအမွေခံရသည်။ ပမာအားဖြင့် ကြောင်နက်ကမွေးသော ကြောင်သည် နက်ရပေလိမ့်မည်။ သို့သော် တစ်ခါတစ်ရံ ကြောင်နက်မှကြောင်ဖြူကြောင်ဝါ၊ ကြောင်ကျား မွေးသည်လည်းရှိ၏။ လက္ခဏာသွင်ပြင်တူသမျှကိုသာ သားသမီးတို့က အမွေခံကြရမည်ဟုဆိုပါလျှင် အဘယ်ကြောင့် လက္ခဏာသွင်ပြင် ကွဲပြားပြန်ပါသနည်း။ ဤအချက်ကို စဉ်းစားလိုက်သော် မျိုးရိုးဇာတိနွယ်ရာ၌ သတ္တဝါတို့တွင် ပဋိသန္ဓေစိတ်တူကြစေကာမူ မူကွဲသည့် အကြောင်းရင်းလည်း ရှိရပေဦးမည်။ ဂျင်နက်တစ်ပညာရပ်၏ အလို၌

တူသော မျိုးရိုးဇာတိကိုသာ သားသမီးတို့ကအမွေခံသည် မဟုတ်။ မှုမဟူသော ပြောင်းလဲချက်တို့သည်လည်း အစဉ်အဆက် လိုက်တတ်သည်ဟူသော သဘောကို ထင်ရှားစွာပြသည်။ သားဖြစ်သူသည်မိဘထံမှ လက္ခဏာတူများကို ရယူခဲ့လျှင် ကွဲပြားသောလက္ခဏာများကိုလည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင်ရယူရပေမည်။ သို့မဟုတ်ပါက အီဇောလျှင် (ဆင့်ကဲဖြစ်လာခြင်း)တွင်အဓိပ္ပာယ်မရှိ ဖြစ်ပေမည်။ ဤကွဲပြားမှုလက္ခဏာများသည် ဗီဇဆဲလ်တို့၏ပြုမူချက် ပြောင်းလဲရာမှဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ အမြင့်တန်းစားသတ္တဝါများတွင် ဤဆဲလ်များသည် မျိုးပွားရန်အတွက် သီးခြားပင်တည်ရှိကြသည်။ ဤကားဂျင်နက်တစ်ပညာ၏အလိုတည်း။

ဤစိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှသော ပညာရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အနည်းငယ်မျှလောက်သာ သိရှိကြရသည်။ ထိုခိုက်ခြင်းကြောင့် ရရှိသည့် အင်္ဂါချွတ်ယွင်းမှု၊ လေ့ကျင့်ခြင်းကြောင့်ရရှိသည့် အင်္ဂါဖွံ့ဖြိုးမှု အစရှိသည် လက္ခဏာများသည် မျိုးတစ်ဆက်မှတစ်ဆက်သို့ ကူးပြောင်းသွားခြင်း မရှိပေ။ ပမာအားဖြင့် စစ်တိုက်၍ လက်မောင်းတစ်ဖက် ပြုတ်နေသူတွင် လက်တစ်ဖက်သာပါသော သားသမီးကို မရနိုင်ချေ။ ထိုနည်းတူစွာ အလွန်သန်မာသော ကြွက်သားများရှိသည့် ပန်းပဲသမား၏ သားသမီးသည်လည်း သန်မာသော ကြွက်သားများ ရှိရမည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် အရက်ကို ကြိုက်နှစ်သက်တတ်သောစိတ်သည် သားစဉ်မြေးဆက်၌ မျိုးရိုးလိုက်စေမည် မဟုတ်သော်လည်း အရက်ကြောင့် နှစ်ကြောမသန်စွမ်းမှုသည်ကား မျိုးရိုးစဉ်ဆက်ကို လိုက်လံမည်ဖြစ်ပေသည်။

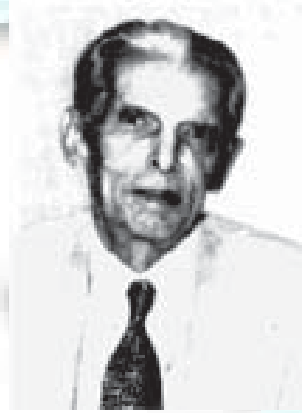
မျိုးရိုးလိုက်စေသည့် လက္ခဏာများသည် အမြဲပင်ထင်ရှားပြတ်သား၏။ ဤလက္ခဏာတို့သည် ရေနှင့်နွားနို့ရောထားသကဲ့သို့ ထွေပြားသည်မဟုတ်။ အရောင်စုံ ပုတီးစေ့များ ရောထားသကဲ့သို့ ခြားနားပြတ်သားသည်။ ပမာပြရလျှင် စိတ်ကြမ်းသူနှင့်စိတ်နူးညံ့သူနှစ်ဦး ပေါင်းဖော်၍ရရှိသော သားသမီးတို့တွင် ကြမ်းတမ်းသောစိတ်နှင့် နူးညံ့သောစိတ်သည် ရေနှင့်နွားနို့ရောထားသဖြင့် နွားနို့ရေကျဲ ဖြစ်သွားသကဲ့သို့ စိတ်နှစ်စိတ်ရောပြွမ်းကာ မကြမ်းတကြမ်း၊ မနုတနု စိတ်ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်။ စိတ်ခက်ထန်သူသတ်သတ် စိတ်နူးညံ့သူသတ်သတ်ဟူ၍ မိဘမျိုးရိုးမှရသောစိတ် ၂ မျိုးစလုံးရှိသည့် သားသမီး ၂ မျိုး ၂ စားဟူ၍သာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ် လေသည်။

မိဘထံမှ အမွေခံရသော လက္ခဏာတို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ ငုပ်၍နေပြီးလျှင် မျိုးရိုးစဉ်ဆက်ကိုကျော်ပြီးမှ ပြန်ပေါ်လာတတ် လေသည်။ ယင်းကို ဇီဝဗေဒအရ အက်တာဗစ်ဇင်း ဟုခေါ်သည်။

ယခုခေတ်တွင် မျိုးသန်ခြင်းနှင့် မျိုးရိုးအကြောင်းကို

လူတို့သည် များစွာ စိတ်ပါဝင်စားလျက် ရှိကြသည်။ ဤသို့ စိတ်ဝင်စားကြခြင်းမှာလည်း အခြားအကြောင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ လူတစ်ဦး၏ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း၌ မည်သို့သော သွေးမျိုးရှိသည်ကို သိနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သိရှိပါက ထိုသူအတွက် သင့်တော်သော ကျန်းမာရေး၊ သင့်တော်သောရာသီဥတု၊ သင့်တော်သောအလုပ်အကိုင် စသည်တို့ကို ရွေးချယ်နိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ (မျိုးရိုးဇာတိ-ရှု)

ဂျင်းနားအမ်၊ အေ (ခရစ် ၁၈၇၆-၁၉၄၈) ။ ။ 'ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ ဖခင်ကြီး' ဟူ၍ ထင်ရှားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကား မဟာမက်အလီဂျင်းနားပင်ဖြစ်သည်။ သူသည် အိန္ဒိယပြည်ကြီးမှပါကစ္စတန်နိုင်ငံဟူ၍ သီးခြား ပေါ်လာ

မဟာမက်အလီဂျင်းနား

ရေးအတွက် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြိုးပမ်းခဲ့သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ နာမည်တွင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျင်းနားသည် အိန္ဒိယပြည်ရှိ မွတ်စလင်တို့၏ ချစ်ကြည်လေးစားမှုကို ခံရသော ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံဟူ၍ လွတ်လပ်ရေးကိုကြေညာသောအခါ ဂျင်းနားသည်

ထိုနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးဘုရင်ခံချုပ် ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

ဂျင်းနားသည် ကရာချီမြို့မှ ကြွယ်ဝသောကုန်သည်ကြီး၏ သားဖြစ်၍ အသက် ၁၆နှစ်အရွယ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည် လန်ဒန်မြို့သို့သွားရောက်ကာ ၄ နှစ်မျှ ဝတ်လုံပညာသင်ကြားခဲ့လေသည်။ အိန္ဒိယပြည်သို့ပြန်ရောက်၍ များမကြာမီ ဘုံဘိုင်မြို့တွင် ထိပ်တန်းဝတ်လုံတော်ရတစ်ဦးအဖြစ် နာမည်ရလာပြီးလျှင် နိုင်ငံရေးတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက် ခဲ့လေသည်။

အသက် ၃၀ အရွယ်တွင် အိန္ဒိယအမျိုးသား ကွန်ဂရက် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၇ နှစ်ခန့်ကြာသောအခါ ဂျင်းနားသည် အိန္ဒိယကွန်ဂရက် အသင်းသား အဖြစ်နှင့်ပင် မွတ်စလင် အသင်းကြီးနှင့်လည်း ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် မသင့်မမြတ်ဖြစ်နေကြသော မွတ်စလင်အသင်းကြီးနှင့် ဟိန္ဒူအမျိုးသားများ ပါဝင်သော အိန္ဒိယအမျိုးသား ကွန်ဂရက်တို့၏ နိုင်ငံရေးတွင် ချစ်ကြည်စွာ တွဲဖက်ဆောင်ရွက်မှုကို ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့သော် မွတ်စလင်လူနည်းစုကို ထိရောက်သောဥပဒေများဖြင့် ကာကွယ်သမှုပြုပေးသမျှ မအောင်မြင်နိုင်ဟုယူဆကာ

မွတ်စလင်များ၏အခွင့်အရေး ပြည့်စုံစွာ ရရှိအောင် ပြုလုပ်ရန်ရည်သန်၍ ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် မွတ်စလင်အသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ကို ခံယူခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ အိန္ဒိယပြည်၏ နိုင်ငံရေးကိစ္စများတွင် မဟာတ္တမဂန္တီနှင့် ဂျင်းနားတို့သည် ရှေ့ဆောင်ခဲ့လေသည်။ အိန္ဒိယပြည်သည် လွတ်လပ်ရေး ရရှိရန် အခွင့်ကောင်း အမျိုးမျိုးကို အရယူခဲ့သော်လည်း ရင်ကြားမစေနိုင်သော ဟိန္ဒူနှင့်မွတ်စလင် စိတ်ဝမ်းကွဲပြားမှုကြီးကြောင့် မည်သည့်အလုပ်ကိုမျှ အဆင်ပြေအောင် မလုပ်နိုင်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ခရစ် ၁၉၂၈ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ကစိတ်ဝမ်း ကွဲပြားမှုကို ဖြေရှင်းပေးမည့် ကော်မရှင်အဖွဲ့တစ်ခုကို စေလွှတ်ခဲ့ရာတွင် ဂျင်းနားသည် မွတ်စလင်များဘက်မှ အချက်ပေါင်း ၁၄ ချက်ကို တင်ပြခဲ့လေသည်။

နောက်ထပ်၍ လန်ဒန်မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သော အစည်းအဝေးများ၌ ဂျင်းနားပင်လျှင် မွတ်စလင်များဘက်မှ အရေးဆိုခဲ့လေသည်။ အင်္ဂလိပ် အောက်လွှတ်တော်တွင် ၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယပြည် အုပ်ချုပ်ရေးအက်ဥပဒေကို တင်သွင်း ဆွေးနွေးခဲ့စဉ်ကလည်း ဂျင်းနားသည် တက်ရောက်နားထောင်ခဲ့၏။ ထို့နောက် ဂျင်းနားသည် မွတ်စလင်အသင်းကြီးအား မွတ်စလင်လူထုတစ်ရပ်လုံးက အားပေးထောက်ခံလာရေးအတွက် အိန္ဒိယတစ်ပြည်လုံးကို လှည့်၍ တရားဟောသည်။ သူသည် မွတ်စလင် အသင်းကြီး အင်အားတောင့်တင်းမှသာ အိန္ဒိယအမျိုးသား ကွန်ဂရက်နှင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရတို့က အုပ်ချုပ်ရေး အသစ်တွင် မွတ်စလင်တို့အား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးမည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့၏။

ဂျင်းနားသည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရသော ပြည်နယ်များတွင် မွတ်စလင်တို့သည် ရာထူးရာခံများရနိုင်မည် မဟုတ်သည့်ပြင် နိုင်ငံရေးဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှုများကိုလည်း ခံရလိမ့်မည်ဟုလည်း စိုးရိမ်ခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဂျင်းနားသည် အိန္ဒိယပြည်အတွင်း မွတ်စလင်လူမျိုးတို့အတွက် သီးခြားနိုင်ငံတစ်ခုထူထောင်ပေးရန် အရေးဆိုခဲ့လေသည်။ ယင်းရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်ရန်ကြိုးစားသည့် ကာလအတွင်း သူ့အား 'ခေါင်းဆောင်ကြီး' ဟူသောဘွဲ့နှင့် ပိုမိုလူသိများလာခဲ့သည်။ ထို့နောက်၌ကား အိန္ဒိယအမျိုးသားကွန်ဂရက်နှင့် မွတ်စလင်အသင်းကြီးတို့သည် ၁၀ နှစ်ကြာမျှ ထပ်မံ၍

ပဋိပက္ခဖြစ်နေခဲ့ကြလေ၏။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်အတွင်း ဂန္တီနှင့် ဂျင်းနားတို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သေးရာ အရာရောက်သော ဖြေရှင်းမှု မရခဲ့ပေ။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင်မှ ဗြိတိသျှအစိုးရက ပါလီမန်တွင် အိန္ဒိယပြည်အား လွတ်လပ်ရေးပေးသော အက်ဥပဒေကို သဘောတူညီခဲ့၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံဟူသော ဒိုမီနီယန်နိုင်ငံများထူထောင်ခွင့်ပေးခဲ့ရာ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဂျင်းနားကိုပင် ပါကစ္စတန်ဒိုမီနီယန်နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးဘုရင်ခံချုပ်အဖြစ် တင်မြှောက်ကြသည်။ ဂျင်းနားသည် ဤရာထူးတွင် ၁ နှစ်မျှ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့၌ ကရာချိုမြို့တွင် ကွယ်လွန်လေသည်။ (ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ-ရှု။)

ဂျင်းပင် ။ ။(ချင်းပင်-ရှု။)

ဂျင်းဖော ။ ။(ကချင်လူမျိုး-ရှု။)

ဂျိုင်ရိုစကုပ် ။ ။ ဂျိုင်ရိုစကုပ်ဟူသည်ကား လည်ပတ်နိုင်သောဘီးတစ်ခုကို လွတ်လပ်စွာ လှုပ်ရှားနိုင်သော ဝင်ရိုးတစ်ခုပေါ်၌ တပ်ဆင်ထားသည့် ကိရိယာပင် ဖြစ်သည်။ ဂျိုင်ရိုတော့ခေါ် ကလေးကစားရာဂျင်ကို အချို့မြင်ဘူးကြပေမည်။ ယင်းမှာ လက်တွေ့စမ်းသပ်ခန်းတွင် ထားရှိအသုံးပြုလေ့ရှိသော ဂျိုင်ရိုစကုပ်နှင့် မည်သို့မျှမခြားပေ။ ဂျိုင်ရိုစကုပ်တွင် ဝင်ရိုးတပ်ထားသော လေးလံသည့် ဘီးပိုင်းတစ်ခုပါရှိ၍ ဘီးလည်ပတ်နိုင်စေရန် အဆိုပါ ဝင်ရိုးကို ပေါင်ပိုင်း

တစ်ခုအတွင်း၌ ဆုံလည်သဘောဖြင့် တပ်ဆင် ပေးထားသည်။ ထိုပေါင်ကို တစ်ဖန် အခြားပေါင်ပိုင်းတစ်ခုအတွင်း၌ ဆုံလည်ဆက်ဖြင့် ကန့်လန့်ဖြတ်၍ တပ်ဆင်ထားပြန်သည်။ ထိုသို့ဆုံလည်တပ်ပေါင်နှစ်ခုနှင့် တပ်ဆင်ထားသည့်အတွက် ဘီးကိုအလိုရှိသလို တိမ်းစောင်းလည်ပတ် စေနိုင်သည်။ ဘီးလည်၍မနေသောအချိန်၌ ဘီးကိုကြိုက်သလို ထားနိုင်သည်။ တိမ်းစောင်းပေးနိုင်သည်။ သို့သော်ဝင်ရိုးတွင် ကြိုးနှင့်ရစ်ပတ်၍ ကြိုးစကိုဆောင်၍ ဆွဲပေးခြင်းဖြင့် ဘီးကိုလည်စေသော အချိန်၌ ယင်းကိုစိတ်ကြိုက်အတိုင်း တိမ်းစောင်းပေး၍ မရတော့ချေ။ ဘီးလည်နေစဉ် အချိန်မူ ဂျိုင်ရိုစကုပ်၌ ပြင်းထန်

သိပ္ပံလက်တွေ့ခန်းများ၌ သုံးသောဂျိုင်ရိုစကုပ်

www.foreverspace.com.mm

ပြင်သစ်ရူပဗေဒဆရာကြီး ဗူးကိုးက ဂျိုင်ရိုစကုပ်၏သဘောကို လက်တွေ့စမ်းသပ်ပြနေစဉ်

သော ကိုယ်ပိုင်အားတစ်ခုဝင်၍ နေပေပြီ။ ဘီးကိုလည် အောင်ပြုပြီးနောက် ဂျိုင်ရိုစကုပ်ကို လက်တွင်ကိုင်ကာ အခန်းထဲ၌ ဟိုဟိုသည်သည်ကွေ့ကောက်၍ လျှောက်ကြည့် သည်ဆိုကြပါစို့။ မည်သို့ လှည့်ပတ်ကွေ့ကောက်၍သွား စေကာမူ ဘီး၏ဝင်ရိုးညွှန်ပြရာ အရပ်သည် မည်သို့မျှ မပြောင်းဘဲ မူလကအတိုင်းပင် တည်မြဲလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ သို့သော် ဂျိုင်ရိုစကုပ်ကို မူလနေရာတွင် ပြန်ထားပြီးနောက် လက်ဖြင့် ဝင်ရိုးစွန်းကို တွန်းရွေ့ကြည့် ပါက ဝင်ရိုးစွန်းသည် စိုက်ထုတ်သောအားကို တွန်းကန်ရုံသာ မက တွန်းရွေ့ပေးသည့်ဘက်နှင့် ထောင့်မတ်ကျသည့်ဘက် ကို လည်သွားသည်ကိုတွေ့ရပေမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဂျိုင်ရိုစ ကုပ်၏ ဝင်ရိုးစွန်းကို ရေပြင်ညီအတိုင်း ဘယ်ညာတစ်ဖက် ဖက်သို့ တွန်းရွေ့ကြည့်လျှင် ဝင်ရိုးသည် ထောင်လိုက် ရွေ့သည်ကို တွေ့ရမည်။

ကလေးကစားသော ဂျင်သည်လည်နေချိန်၌ ထောင် လိုက်တည်နေနိုင်သည်။ ရိုင်ဖယ်ကျည်ဆံသည်လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကမ္ဘာအပါအဝင်ဖြစ်သော ဂြိုဟ်များသည်လည်း ကောင်း အရှိန်ပြင်းစွာဖြင့် ရွေ့ရှားသွားလျက်ရှိစဉ် စောက်ထိုး ပြောင်းပြန်ဖြစ်မသွားဘဲ တစ်သမတ်တည်းပင် ရွေ့လျားသည်။ ယင်းတို့မှာ ဂျိုင်ရိုစကုပ် အားသဘောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ဂျိုင်ရိုစကုပ်များကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် အနည်းငယ်မျှ သောတည်နေရာပြောင်းလဲမှုကိုပင် သိရှိနိုင်သည်။ ထို့ ကြောင့် ဂျိုင်ရိုစကုပ် သဘောဖြင့် စီမံထားသော ဂျိုင်ရိုကိရိ ယာများကို ခေတ်မီမီးရထား၊ သင်္ဘောနှင့်လေယာဉ်ပျံများ တွင် ပြတန်ဆာအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်ထိန်းကိရိယာ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း တပ်ဆင်အသုံးပြုထားကြသည်။

သံလမ်းတစ်လမ်းတည်းပေါ်၌ပြေးသော မီးရထားတွဲများ သည် သံလမ်းတစ်လျှောက် ပြေးလျက်ရှိစဉ် တိမ်းမှောက်၍ မသွားခြင်း၊ တော်ပီဒိုများအနေနှင့် ချိန်ထားသည့်လမ်း ကြောင်းအတိုင်း ဖြောင့်မတ်စွာ သွားခြင်းတို့မှာလည်း အ လားတူဂျိုင်ရိုစကုပ်မျိုးကို အထိန်းသဘောနှင့် တပ်ဆင်၍ ထားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ မောင်းသူမဲ့လေယာဉ် များကို ကြံစည်နိုင်ခြင်းမှာလည်း အဆိုပါအထိန်းကိရိယာ တို့၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။ ရေခဲပြင်ပေါများရာ အရပ်ဒေသ၌ လမ်းရှင်းပေးရသော ရေခဲပြင်ခွဲသင်္ဘောများ တွင်မူ သင်္ဘောများကို တမင်လူးလိမ့်နေစေရန် ယိမ်းထိုး ဂျိုင်ရိုဘီးများကို တပ်ဆင်ပေးထားရပေသည်။

ဂျိုင်ရိုစကုပ်ကို ၁၉ ရာစုခေတ်အစလောက်က တီထွင်ခဲ့ ဟန်တူသော်လည်း မည်သူက စတင်တီထွင်ခဲ့သည်ကို မည် သူမျှ အတိအကျမပြောနိုင်ချေ။ သို့သော် ဂျိုင်ရိုစကုပ်၏ ထူးခြားသောသတ္တိများကို ဖူးကိုးဆိုသူပြင်သစ် ရူပဗေဒဆရာ ကြီးတစ်ဦးက ၁၈၅၂ ခုနှစ်တွင် လေ့လာခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၁၁ခုနှစ်တွင် စပိန်ဆိုသူကတစ်ဖန် ယခုအခါတွင် ထင်ရှား လျက်ရှိသည့် ဂျိုင်ရိုအိမ်မြှောင်ကို လက်တွေ့စမ်းသပ်ခဲ့ ပြန် သည်။ ရှေးအထက်ကစ၍ သင်္ဘောများ၌အသုံးပြုခဲ့ကြ သော အိမ်မြှောင်မျိုးမှာ သံလိုက်အပ်များဖြင့် တပ်ဆင်ပြု လုပ်ထားသည့်အတွက် အပြင်အပမူ သံလိုက်အားတစ်ခုခု ကြောင့် ညွှန်ပြရာအရပ်သည် တိမ်းပါး လွဲမှားသွားနိုင်သည်။ ဂျိုင်ရိုကွန်ပါကိုမူ ဂျိုင်ရိုစကုပ်၏ ဝင်ရိုးမြဲခြင်းသဘော ကြောင့် မည်သည့်သံလိုက်အားကမျှ မနှောင့်ယှက်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးတိုင်းလိုလိုမှာ ပင် ဂျိုင်ရိုကွန်ပါများကို တပ်ဆင် သုံးစွဲလျက် ရှိကြပေသည်။

ဂျစ်ပစီလူမျိုး ။ ။ ဥရောပတိုက်တွင် အိုးအိမ်အတည် တာကျမရှိဘဲ တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ ခြေသလုံးအိမ်တိုင်ပြု ၍ လှည့်လည်သွားလာနေထိုင်သော လူမျိုးကို ဂျစ်ပစီဟုခေါ်

ဂျစ်ပစီလူမျိုး

ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင် ဂျစ်ပစီတို့ ပွဲတော်ကျင်းပနေကြပုံ

သည်။ ဂျစ်ပစီတို့ကို ရှေးအခါက အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌သာ တွေ့ရသည်။ ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်က ဂျစ်ပစီတို့သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာလာကြ၍ အီရန်နိုင်ငံကို ဖြတ်ကျော်ပြီးနောက် အာမီးနီးယားပြည်၊ ဆီးရီးယားပြည်၊ အီဂျစ်ပြည်နှင့် မြောက်အမေရိကတိုက်သို့ ရောက်သွားခဲ့ကြ၏။ ၁၅၀၀ ပြည့်နှစ်ခန့်သို့ရောက်သောအခါ သူတို့သည် ဥရောပတိုက်သို့ ဝင်ရောက်မိကြ၍ စပိန်၊ အင်္ဂလန်၊ ရိုမေးနီးယား၊ ဟန်ဂေရီ၊ ရုရှနှင့် ပြင်သစ်တိုင်းပြည်များတွင် အခြေစိုက်မိကြ၏။

ဂျစ်ပစီတို့ဘာသာစကားကို ရိုမနီဘာသာဟု ခေါ်သည်။ ထိုဘာသာထဲတွင် ဂရိ၊ အာမီးနီးယန်းနှင့် ဆလားဗစ်စကားများပါဝင်သည်။ သူတို့တွင် ဘာသာစကားသီးသန့်ဟူ၍ မရှိချေ။ ရိုမနီဘာသာသည် ၁၄ မျိုးကွဲ၍ အခြားဘာသာစကားများနှင့် ရောနှောထွေးယှက်ကာ ကပြားဘာသာ စကားဖြစ်နေသည်။ ထိုရိုမနီ ဘာသာစကားမှာ ဂျစ်ပစီတို့ ဘိုးဘွားများလက်ထက်ကတည်းက သုံးစွဲလာသောဘာသာ ဖြစ်၍ ရှေးကျသောသင်္ကေတရိုဠ် (သက္ကဋ)ဘာသာနှင့် ပြကရိုဠ်ဘာသာတို့၌သာမူတည်၏။ ဂျစ်ပစီတို့သည် သူတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံများကို လွန်စွာ အရေးထား လိုက်နာကြ၏။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဂျစ်ပစီလူမျိုးတို့၏ အရပ်အမောင်းမှာ ၅ ပေ ၄ လက်မသာသာ ဖြစ်၏။ ရှေးကျသော ဂျစ်ပစီတို့မှာ အသားမည်း၍ မျက်လုံးအိမ်နက်၏။ ဆံပင်မှာ မည်း၍ များသောအားဖြင့် ကုပ်ပေါ်ဝဲနေတတ်၏။ ဆံရှည်ဟူ၍ မထားကြချေ။ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ လှည့်လည်သွားလာနေကြသော ဂျစ်ပစီတို့မှာ ထိုရှေးကျသော ဂျစ်ပစီ

များနှင့် ပုံပန်းသဏ္ဍာန် ခပ်ဆင်ဆင်တူ၏။ သို့ရာတွင် တစ်နေရာရာ၌ အတည်တကျစွဲမြဲ၍နေတတ်သောဂျစ်ပစီတို့မှာ များသောအားဖြင့် သူတို့အခြေစိုက်ရာဒေသရှိ လူမျိုးများ ဘက်သို့နွယ်၍ ရုပ်ပြောင်းသွားတတ်၏။

ဂျစ်ပစီလူမျိုးတစ်စုတစ်စုတွင် သူတို့ တင်မြောက်ထားသော အကြီးအကဲများကို ဘုရင်နှင့်ဘုရင်မဟုတ်ကြသည်။ ထိုဘုရင်နှင့် ဘုရင်မတို့က အုပ်ချုပ်ကာ ကိုယ့်လူစုနှင့်ကိုယ်တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်ကြ၏။ ရွှေ့ပြောင်းသည့်အခါ သူတို့၏အိမ်ထောင်ပစ္စည်း ကလေးများ၊ သားသမီးများနှင့် မွေးမြူထားသောမွေးများကို ရထားပေါ်သို့ တင်ဆောင်သွားတတ်၏။ ဂျစ်ပစီတို့သည် အလွန်တောက်ပသောအရောင်များကို နှစ်ခြိုက်၏။ အဝတ်အစားများကို သော်လည်းကောင်း၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုသော်လည်းကောင်း တောက်ပစွာဆင်ယင်ခြယ်လှယ်ထား၏။ ဂျစ်ပစီမိန်းမများမှာ ဇာထိုး၊ ပန်းချုပ်၊ ဗေဒင်ဟောခြင်းတို့၌ကျွမ်းကျင်၏။ အဝတ်အစားများကို ဇာပန်းများ ထိုးထားလေ့ရှိ၏။ မိန်းမများသည် လက်ဝတ်လက်စားများကို အလွန်မက်ကြ၏။ ရွှေလက်ကောက်ကြီးများဝတ်ကာ နားနှစ်ဖက်၌လည်း ရွှေနားကွင်းများကို တစ်ချင်ချင် ဖြည့်အောင် ဆွဲထားတတ်ကြလေသည်။

ဂျစ်ပစီတို့မှာ တစ်စုနှင့်တစ်စု ဓလေ့ထုံးစံချင်းမတူကြချေ။ သို့သော် ဂျစ်ပစီလူမျိုးစုတိုင်း၌ပင် ပွဲတော်နေ့များ၊ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ ကခုန်ပွဲများ ရှိကြလေသည်။ ပွဲတော်ကျင်းပသည့် ညများ၌ စခန်းချရာတဲများရှေ့တွင် မီးပုံကြီးများပုံ၍

ဂျစ်စပီလူမျိုး

ယောက်ျားများက အတီးအမှုတ်များတီးကာ မိန်းမကလေးများက သီချင်းများဆိုပြီးလျှင် ကခုန်မြူးထူးကြ၏။ ဂျစ်ပစီတို့မှာ ပျော်ပျော်နေတတ်သည်။ အခြေအတည်တကျ မရှိချေ။ ရှေးကျသော ဂျစ်ပစီတို့မှာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း မကောင်းချေ။ ရပ်ရွာထဲ၌လှည့်လည်၍ ခိုးဝှက်တိုက်ခိုက် လိမ်လည်လှည့်ဖြား၍စားတတ်၏။ အမေရိကတိုက်နှင့် ဥရောပတိုက်ရှိ ဂျစ်ပစီတို့မှာ အများအားဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း တစ်ဝမ်းတစ်ခါးအောင်မျှပင် မစားသောက်နိုင်ကြချေ။

ဂျစ်ပစီတို့တွင် ထူးဆန်းသော ဓလေ့ထုံးစံများရှိသည်။ မွေးခါစနို့စို့ကလေးကို ရေစီးနေသော မြစ်ချောင်းထဲတွင် ရေချိုးပေးရ၏။ လက်ထပ်ပွဲတွင် သတို့သားနှင့် သတို့သမီးသည် မီးပုံပေါ်လွှားခုန်၍ သူတို့၏ လက်များကို ဓားနှင့်ခြစ်ပြီးလျှင် လက်နှစ်ဖက်ကို စည်းနှောင်ထားရသည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းမှာ သွေးချင်းရောသွားစေရန်ဖြစ်သည်။ လူတစ်ယောက်သေလျှင်လည်း ထိုသူ၏ပစ္စည်း ဝန်ထုပ်အားလုံးကို မီးတင်ရလေသည်။

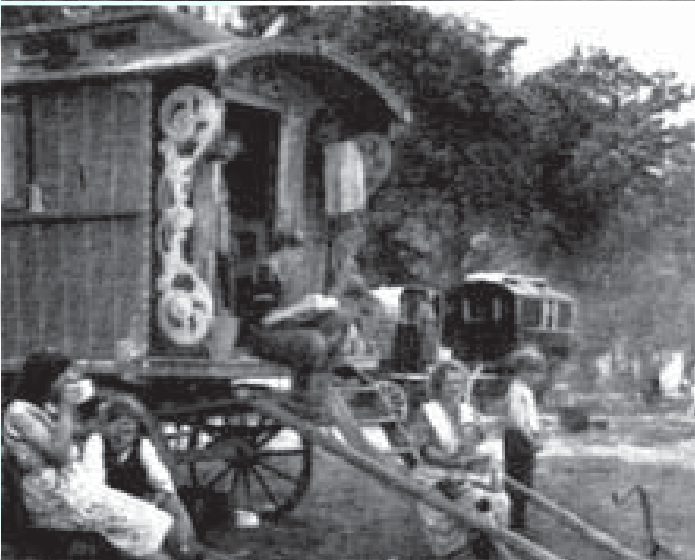
ဂျစ်ပစီယောက်ျားများ၏ သက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာမှာ မမာသောမြင်းများကို ဆေးကုပေးခြင်း၊ သတ္တုထည်များလုပ်ခြင်း၊ ပန်းပဲလုပ်ခြင်း၊ ဆပ်ကပ်ပွဲပြုခြင်း၊ တီးမှုတ်သီဆိုခြင်းတို့ဖြစ်၏။ မိန်းမများကမူ ဗေဒင်ဟောခြင်း၊ နက္ခတ်ကြည့်ခြင်း၊ ဇာထိုးခြင်းတို့ဖြင့် ဝမ်းကျောင်းကြ၏။ အလုပ်အကိုင် ရှားပါးသည့်အခါများ၌ ဂျစ်ပစီတို့သည် သူတောင်းစား ဘဝကိုပင် ရောက်ခဲ့ကြရ၏။ ဂျာမနီနိုင်ငံ၌ သွားရောက်နေထိုင်ကြသော ဂျစ်ပစီတို့မှာ ဟစ်တလာလက်ထက်က နာဇီတို့၏ နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းမှုတို့ကိုများစွာခံခဲ့ကြရ၏။ နာဇီများက သူတို့ကို လူရာမဝင်သောသူများဟု ရှုတ်ချကာ သူတို့၏နေရေး ထိုင်ရေး၊ ရွှေပြောင်းသွားလာရေး၌ များစွာ တားမြစ်ခဲ့၏။ အမေရိကတိုက်နှင့် ဥရောပတိုက်ရှိ အချို့ ဒေသများ၌ ဂျစ်ပစီတို့ကိုနေရာ မရွှေ့ပြောင်းရန် ပြင်းထန်စွာ ဥပဒေဖြင့် တားမြစ်ထားလေသည်။

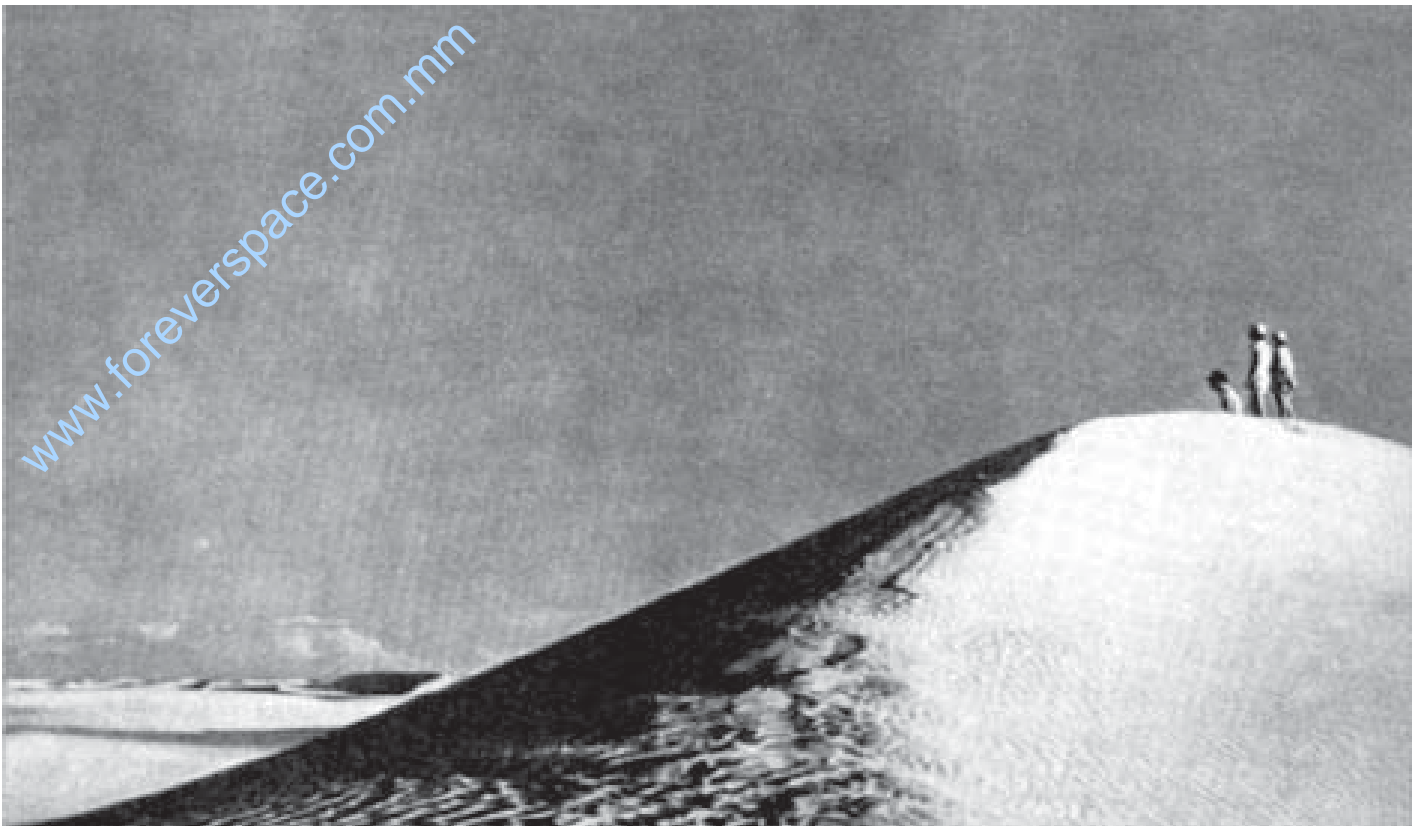
ဂျစ်ပဆမ်။ ။ဂျစ်ပဆမ်သည် အဖြူရောင် သို့မဟုတ် အဖြူတွင် အဝါရောင်အနည်း ငယ်သန်းနေသော တွင်းထွက်ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ ဓာတုဗေဒအလိုအရ ဂျစ်ပဆမ်သည် ရေဖြင့် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားအပ်သော ကယ်လဆီယမ်ဆာလဖိတ် ဖြစ်၏။ ဂျစ်ပဆမ်သည် အဆိုပါဓာတ်ဆား ပျော်ဝင်ရည်

အထက်ပုံ၊ စပိန်နိုင်ငံရှိဂျစ်ပစီတစ်စုတို့၏ကပွဲ

အလယ်ပုံ၊ ဂျစ်ပစီအိမ်ထောင်စုများ စခန်းချရပ်နားနေကြစဉ်

အောက်ပုံ၊ တံခါးဝမှထွက်ပြုနေသော ဂျစ်ပစီမိန်းမပျိုကလေး

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ နယူးမက္ကဆီကိုပြည်နယ်တွင် ဂျစ်ပဆမ်ကို သဲခုံများ၌ ဤကဲ့သို့တွေ့ရှိရသည်။

များမှ ရေတဖြည်းဖြည်း အခိုးအငွေ့ဖြစ်ကာ လွင့်ပျောက် သွားပြီးနောက် ကျန်ရစ်နေသော ကျောက်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆ ကြသည်။ ဂျစ်ပဆမ်ကျောက်သည် အလွန်ပျော့သော ကြောင့် ယင်းကို လက်သည်းနှင့်ပင် ခြစ်၍ရသည်။ တစ်ခါ တစ်ရံ ဂျစ်ပဆမ်ကို ဆယ်လီနီကင်ဆော် ကြည့်လင်သည့် ခရစ္စ တယ်ပွင့်များအနေဖြင့်တွေ့ရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း အယ်လ ဗတ်စတာ ကျောက်ဖြူအနေဖြင့် တွေ့ရတတ်သည်။

ဂျစ်ပဆမ်ကို အမှုန်ကြိတ်၍ အပူတိုက်ပေးသောအခါ ရေ ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ထွက်ပြီးနောက် ဖြူဖွေးနုနယ်သော အမှုန်များရသည်။ ထိုအမှုန်ကို ပလာစတာအော့ပဲရစ် (အင်္ဂတေမှုန့်)ဟုခေါ်သည်။ ပါရစ်မြို့အမည်တပ်ထား ခြင်းမှာ ယခင်က ပါရစ်မြို့အနီး၌ ဂျစ်ပဆမ်ကို အကြီးအကျယ် တူး၍ အင်္ဂတေအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါပလာစတာမှုန့်ကို အသုံးပြုသောအခါ ရှေးဦးစွာ ရေဖြင့်ရောနယ်ပေးရသည်။ ရေဖြင့်ရောနယ်၍ လေသလပ်ခံ ပေးသောအခါ ပလာစတာမှုန့်သည် လျင်မြန်စွာမာကျောခိုင်ခံ့ သော အင်္ဂတေတစ်မျိုးဖြစ် လာသည်။ ထို့ကြောင့်ဤပလာ စတာကို အထူးသဖြင့် ရုပ် ထုဆရာများက ပုံအမျိုးမျိုးသွန်း လုပ်ရန် အသုံးပြုကြသည်။ ဆေးရုံများတွင် ခြေလက်ကျိုး သူများအား ကျပ်စည်းရန်အတွက်လည်း အသုံးပြုကြသည်။ ဂျစ်ပဆမ်ကို တစ်ခါတစ်ရံ မြေဩဇာအဖြစ်ဖြင့်အသုံးပြုကြ၍ စက္ကူလုပ်ငန်း၊ အရောင်ဆိုးဆေးလုပ်ငန်း၊ အင်္ဂတေနှင့်အ ဆောက်အအုံပစ္စည်းလုပ်ငန်း စသည်များတွင်လည်း အသုံး

ပြုကြသည်။ ဂျစ်ပဆမ်ကျောက်လွှာထပ်များကို စီးဖြတ် လာသောရေတွင် အဆိုပါဓာတ်ဆားများအမြောက်အမြား ပျော်ဝင်လျက်ရှိရာ ထိုရေစေးမျိုးသည် ဗျစ်ရည်ချက်လုပ် ရာ၌ အဖိုးတန် အသုံးဝင်လေသည်။

ဂျစ်ပဆမ်ကို အမေရိကန်နိုင်ငံ၌ အများဆုံးတူးဖော်ရရှိ၍ အခြားဂျစ်ပဆမ်ထွက်ရာနိုင်ငံများမှာ အင်္ဂလန်၊ ဂျာမနီ၊ စပိန်၊ အီတလီနှင့်ရုရှတို့ဖြစ်ကြသည်။

ဂျန္ဓားအက်ဒွပ်(ခရစ် ၁၇၄၉-၁၈၂၃) ။ ။ ကျောက် ဆေးထိုးခြင်းဖြင့် ကျောက်ရောဂါကို ကာကွယ်နိုင်သည် ဟု သောအချက်ကို ရှာဖွေ၍တွေ့သူမှာ ခရစ် ၁၇၄၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၇ ရက် နေ့တွင် အင်္ဂလန်ပြည်၊ ဂလော့စတာရှိုင်းယာ ခရိုင်၊ ဗာကလေးမြို့၌မွေးဖွားသော အက်ဒွပ်ဂျန္ဓားဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆော့ဒဗရီမြို့ရှိ ဆရာဝန် ဒန်းနယ် လိုထံတွင် တပည့်ခံ၍ ဆရာဝန်အတတ်သင်နေစဉ် ကျေးတောသူမက လေးတစ်ဦးက 'ကျွန်မ နွားကျောက် ပေါက်ပြီးမို့နောက်ထပ် ကျောက်မပေါက်နိုင်တော့ပါ' ဟု ပြောလိုက်သည်ကို ကြား မိသည့် နေ့မှစ၍ ထိုစကားယုတ္တိတန်သည် မတန်သည်ကို စူးစမ်းရှာဖွေခဲ့သည်။ ထိုသို့ စူးစမ်းရှာဖွေရင်း ကျောက် ရောဂါကာကွယ်နည်းကို တွေ့ရှိလေသည်။

ဂျန္ဓားသည် ဆရာဝန်ကြီး ဂျန်ဟန်းတား လက်အောက်၌ ဆရာဝန်အတတ်ကို ဆက်လက်သင်ကြား၍ ခရစ် ၁၇၉၂ခု နှစ်တွင် ဆေးပညာဘွဲ့ရရှိသည်။ ထိုအခါ မိမိဓာတ်ရုပ်ဌာနသို့

ပြန်၍ ဆရာဝန်အဖြစ်ဖြင့် အသက်မွေးရင်း ခရစ် ၁၇၇၅ ခုနှစ်၌ ကျောက်ရောဂါကုထုံးဆိုင်ရာ သုတေသနကို ရှာဖွေခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၇၉၆ ခုနှစ်ရောက်မှပင် ယခင်ကကျေးတောသူမကလေး၏ စကားမှန်မမှန်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုနိုင်သည်။ သူ၏စမ်းသပ်နည်းမှာ နို့သည်မကလေးတစ်ဦး၏ လက်မောင်းတွင်ပေါက်နေသော နွားကျောက်အနာမှ ပြည်ကိုယူ၍ ကလေးတစ်ယောက်၏ အသားအရေထဲသို့ သံဆူးနှင့် ခြစ်ကာထည့်သွင်းသည်။ နှစ်လခန့်ကြာသော် ထိုကလေးကို ကျောက်ရောဂါ ပိုးကူးစက်အောင် ဆေးထိုး၍ပေးလေသည်။ သို့သော်ကလေး၌ ကျောက်ရောဂါမဖြစ်ပေ။ ခရစ် ၁၇၉၈

ဂျန်းမှာ ကမ္ဘာပေါ်တွင်ရှိခဲ့သမျှ အမျိုးသမီးများတွင် အထင်အရှားဆုံးတစ်ယောက်ဖြစ်၍သူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာလည်း မယုံနိုင်လောက်အောင်ပင် ထူးခြားသည်။ သူ၏အမည်မှာ ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် 'ဇန်းဒါ' ဟု ခေါ်ဝေါ်၍ 'အော်လီယန်းမြို့၏ လုံမပျို' ဟူ၍လည်း ခေါ်တွင်လေသည်။

၁၄၁၂ ခုနှစ်တွင် ဒွန်ရမီလာပို့စ်မြို့ကလေးတွင် မွေးဖွား၍ အနိစ္စရောက်သောအခါတွင် ဂျန်းသည် အသက် ၂၀ မှာသာရှိသေးသည်။ ဂျန်းသည် သူလိုငါလို သာမန်အမျိုးသမီးကလေးတစ်ဦးအဖြစ် ကြီးပြင်းလာခဲ့သည်။ မိဘများကား ဝမ်းရေးဖူလုံသော လယ်သမားများ ဖြစ်ကြသည်။

ဂျန်းသည် အိမ်တွင်းမှုတို့၌ မိခင်ကိုကူညီလျက် ၁၃ နှစ်သမီးသို့ရောက်သောအခါ ဘုရားတရားကို အထူးလေးစား လာသည်။ ထိုအချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့၏ နှစ်တစ်ရာစစ်ပွဲကြီး ဖြစ်ပွားနေစဉ်ဖြစ်၍ ပြင်သစ်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းမှာ အင်္ဂလိပ်တို့လက်အောက်သို့ ကျရောက်လျက် ရှိလေသည်။ (နှစ်တစ်ရာစစ်ပွဲ-ရှု။)

ဂျန်းသည် ရပ်ရွာဘုရားရှိခိုးကျောင်း၌ဘုရားဝတ်ပြုနေစဉ် စိန်မာဂရက်နှင့် စိန်ကက်သရင်းတို့က သူ့အား မည်သို့ဆောင်ရွက်ရန်ပြောပြနေသည်ကို ထူးခြားစွာကြားရ၏။ ထိုထူးခြားသည့် အခြင်းအရာကို အခြားသူများအားပြောပြ၍လည်း ယုံကြည်နိုင်ဖွယ်မရှိသဖြင့် ဂျန်းသည် မိမိရင်ထဲတွင် မျိုသိပ်ထားရလေသည်။ ၄ နှစ်တိုင်မျှ ထိုကဲ့သို့ဆက်လက်ကြားနေရသည် ဟု ဆိုလေသည်။

ဂျန်းသည် ၁၇ နှစ်အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ ဘိသိက်မခံရသေးသော ပြင်သစ်နိုင်ငံဘုရင် သတ္တမချားထံသို့သွားရောက်၍အကူအညီပေးရန်တိုက်တွန်းသံကို ကြားရပြန်၏။ ထို့ကြောင့် မိဘဆွေမျိုးသားချင်းမိတ်ဆွေများနှင့် ကိုးကွယ်သောဘုန်းတော်ကြီးများက တားမြစ်သော်လည်း ချားဘုရင်ရှိရာသို့ ထွက်ခွာလာခဲ့လေသည်။

ချားဘုရင်နှင့်တွေ့သောအခါ ပြင်သစ်နိုင်ငံတော်အရေးကို ဘုရားသခင်၏ အလိုတော်အရ ကူညီရန်လာရောက်ကြောင်း လျှောက်တင်လေသည်။ ချားကလည်း ဂျန်း၏လျှောက်တင်ချက်ကို ယုံကြည်လျက် ကူညီရန် ခွင့်ပြုလိုက်၏။ ချားမှာဘုရင်ဟု အမည်ခံယူထားသော်လည်း ဘိသိက် မခံရသေးချေ။ ထို့ကြောင့်ချားအား ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့် ဒိုဖန်ဟု ခေါ်လေသည်။ ချားသည် ဘဏ္ဍာရေးအလွန်ချို့တဲ့သောကြောင့် ဆင်းရဲစွာနေထိုင်ရသည်။ သို့ဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်တို့၏ ရန်စွယ်ကို စွမ်းစွမ်းတမံ တွန်းလှန်နိုင်မည့် အင်အားတောင့်တင်းသော စစ်တပ်ကြီးများကိုဖွဲ့စည်းကာ ရွပ်ရွပ်ခွံခွံ မတိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့ချေ။ ထိုအချိန်တွင် ပြင်သစ် တစ်နိုင်ငံလုံးလိုလိုပင် အင်္ဂလိပ်တို့ လက်အောက် ရောက်နေပြီးလျှင် အော်လီယန်းမြို့ကြီးမှာလည်း ကျဆုံးလုဆဲဆဲ ဖြစ်နေလေသည်။

အက်ဒွပ်ဂျနူး၏အထိမ်းအမှတ်ရုပ်တု

ခုနှစ်တွင် ဂျန်းသည်သူ၏ စမ်းသပ်ချက်ကို ကြေညာလိုက်၏။ ဤတွင် ကျောက်ဆေး ထိုးနှံသောဓလေ့ပျံ့နှံ့လာ၍ ကျောက်ရောဂါလည်း များစွာပပျောက်သွားခဲ့သည်။ (ကျောက်ကြီးရောဂါ၊ ကျောက်ဆေးထိုးခြင်း-ရှု။) ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ခရစ် ၁၈၂၃ခုနှစ်၊ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင်ကွယ်လွန်လေသည်။

ဂျန်းအော့အတ်(ခရစ် ၁၄၂၃-၁၄၃၁) ။ ။ ၁၅ ရာစုနှစ်အတွင်းက ပြင်သစ်နိုင်ငံကို အင်္ဂလိပ်တို့၏ဘေးမှ ကယ်တင်လိုက်သော ပြင်သစ်အမျိုးသမီးသူရဲကောင်း အာဇာနည်မှာ ဂျန်းဖြစ်သည်။

ဂျူးအော့အတ်

ပြင်သစ်နိုင်ငံ ရိမ်းမြို့ရှိ ဂျူးအော့အတ်အထိမ်းအမှတ်ရုပ်တု

ချား၏အမိန့်ဖြင့် ဂျူးသည် သောင်းတပ်ကီးကိုကွပ်ကဲ အုပ်ချုပ်ခွင့်ရလေသည်။ ထို့ကြောင့်ချုပ်ဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဆင်ခြန်းကာ ဂျူးသည် ပြင်သစ်အလံတော်ကြီးကို တလူလူ ဝင်ထူပြီးလျှင် တပ်ဦးမှနေ၍ရဲဝံ့စွာချီတက်လေတော့သည်။ နောက်ပါတပ်သားများလည်း များစွာစိတ်အားတက်ကြွ လျက် လိုက်ပါကြသည်။ ဂျူး၏တပ်ကြီးသည်လည်း တိုက်ပွဲ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အောင်မြင်လျက်ရှိသည်။ ၁၄၂၉ ခုနှစ်မေလတွင် ရန်သူလက်တွင်းသို့ ကျလှသေဆဲ အော်လီယန်းမြို့ကြီးကို ကယ်တင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဂျူးကိုယ်တိုင်ရှေ့ဆောင်လျက် တိုက်ခိုက်သဖြင့် ရန်သူတို့အရေးနိမ့်၍ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးကြရသည်။ ယင်းသို့ဖြင့် အော်လီယန်းမြို့ တိုက်ပွဲမှာ နိုင်ငံသမိုင်းတွင် ထင်ရှားခဲ့လေသည်။

ထိုတိုက်ပွဲကြီးအပြီးတွင် မိမိကြည့်ညှိလေးစားလှသော ချားကို ဘုရင်အဖြစ် ဘိသိက်ခံနိုင်အောင်ဆောင်ရွက်သည်။ ပြင်သစ်ဘုရင်တို့သည် ရိမ်းမြို့တွင် ဘိသိက်ခံရ၍အစဉ်အလာ ရှိရာ ထိုမြို့ဆီတွင် ရန်သူတို့မရှင်းလင်းသော်လည်း ဂျူးက တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်ကာကွယ်ပြီးလျှင် ထိုမြို့၌ ချားကို ဘိသိက်ခံစေသည်။ ယင်းသို့ဖြင့် ဂျူးသည် ယောက်ျားကောင်းတို့ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော ကိစ္စများကိုပင် အောင်မြင်ခဲ့သဖြင့်သူ၏ ဂုဏ်သတင်းမှာ လွန်စွာထင်လင်းခဲ့လေသည်။

ထို့နောက်တွင် သူကြားနေကြဖြစ်သော ညွန်ကြားချက်များကို မကြားရတော့သဖြင့် သူ့အလုပ်ပြီးပြီဟုယူဆကာ နေရပ်သို့ပြန်မည်ပြု၏။ သို့သော် ချားဘုရင်က တားထားသေးသဖြင့် တိုက်ပွဲများတွင် ဆက်လက် ခေါင်းဆောင်နေရပြန်သည်။ ဤသို့ အံ့ဖွယ်သရဲ ကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သောဂျူးမှာ နောက်ဆုံးတွင် ဒုက္ခနှင့်တွေ့ရသည်။

ကွန်ပြန်မြို့ကို ဗာဂန်ဒီပြည်သားတို့ ဝန်းရံထားရာ ထိုမြို့ကိုကယ်တင်ရန်အတွက် ဂျူးသည် ခေါင်းဆောင်လျက် တိုက်သော်လည်း စစ်ရေးနိမ့်၍ ဂျူးမှာ အဖမ်းခံခဲ့ရလေသည်။ ထိုအခါ ဂျူးကူညီ၍ ဘုရင်ဖြစ်လာသော ချားသည် သူ့အားကယ်ဆယ်ရန် မကြိုးစားခဲ့ချေ။

ထို့ကြောင့် ကယ်မည့်သူကင်းဝေးသောဂျူးကို ဗာဂန်ဒီပြည်သားတို့က အင်္ဂလိပ်တို့အား ရောင်းချလိုက်လေသည်။ ဂျူးကြောင့် စစ်ရေးနိမ့်သော အင်္ဂလိပ်တို့သည် ရှူအန်းမြို့တွင် ဂျူးကို ချုပ်နှောင်ထားကြသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ နိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းကိုလည်း ဂျူးခံရ၏။ အင်္ဂလိပ်တို့က ဂျူးကို စုန်းမဖြစ်၍သာ ဤမျှ အံ့ဖွယ်သရဲများကို ထူးကဲစွာဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု စွဲချက်တင်၍ ထားလေသည်။ ကူညီ အားပေးမည့်သူ မရှိသော်လည်း ဂျူးသည် ရဲဝံ့တည်ကြည်စွာဖြင့် ပြန်လည်ချေပခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ၁၄၃၁ ခုနှစ်၊ မေလတွင် မီးရှို့သတ်ခြင်းကို ခံရလေသည်။ ဂျူး အနိစ္စရောက်ပြီး၍ အနစ် ၅၀၀ ခန့်ကြာမှ ဂျူး၌ အပြစ်မရှိဟု

ပြန်လည် ဆုံးဖြတ်ကာ ဗရင်ဂျီဂိုဏ်း သူတော်စင်စာရင်းတွင် သွတ်သွင်းကာ စိန်ဂျူးအဖြစ် ကိုးကွယ်ကြသည်။ ယင်းသို့ဖြင့် ကမ္ဘာကြေသော်လည်း ဥဒါန်းမကြေနိုင်သည့် အာဇာနည်ဂျူးမှာ ကြေကွဲဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ဇာတ်သိမ်းခဲ့ရပေသည်။

ဂျပံခုတ်ခြင်း ။ ။(ရက်ကန်း-ရှူ)
ဂျပံစတင်းနီးယန်း၊ ပထမ(ခရစ် ၄၈၃-၅၅၅) ။ ။ အရှေ့ရောမနိုင်ငံတော်၏ ဧကရာဇ်ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်သူ ပထမ ဂျပံစတင်းနီးယန်းသည် ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် ဓမ္မသတ်ပြုစုသော မင်းအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှား ကျော်စောသည်။ ဂျပံစတင်းနီးယန်းသည် တောင်သူလယ်သမားမျိုးရိုးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တောင်သူလယ်သမားမျိုးရိုးမှ မင်းဖြစ်ခဲ့သော ဦးရီးတော်ဧကရာဇ်ဘုရင် ပထမဂျပံစတင်း၏ ကျေးဇူးကြောင့် ငယ်စဉ်က ကောင်းစွာ ပညာ သင်ကြားခွင့် ရခဲ့သည်။ ခရစ် ၅၂၇ ခုနှစ်တွင် ဦးရီးတော်လွန်လေသော် ဂျပံစတင်းနီးယန်းသည် ထီးနန်းကိုဆက်ခံလေသည်။

ဂျပံစတင်းနီးယန်း၏ အလိုဆန္ဒမှာ နိုင်ငံတော်အတွက် ဓမ္မသတ်တို့ကို ပြုစုခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘုရားကျောင်း၊ ဆေးရုံ၊ ခံတပ်၊ ဆည်မြောင်းစသောအများပြည်သူဆိုင်ရာအဆောက်အအုံတို့ကို အကြီးအကျယ်တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနောက်ဂျာမန်တိုင်း နိုင်ငံတို့ကိုတိုက်ခိုက်အောင်မြင် သိမ်းသွင်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း အရှေ့ရောမအင်ပိုင်ယာနိုင်ငံတော်ကြီးကို ပြုစုပျိုး ထောင်လိုသောဆန္ဒဖြစ်သည်။ ဂျပံစတင်းနီးယန်းမှာ မင်းမှုထမ်းများကို သူနှင့်သူတိုက်တန်သောနေရာတွင် နေရာချထား အသုံးပြုတတ်သောကြောင့် မြောက်အာဖရိကနှင့် အီတလီပြည်တို့ကိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ကြီးကျယ်မိန်းနားသော အဆောက်အအုံများကိုလည်း တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ရာ ကွန်စတန်တီနီပယ်မြို့တော်ရှိ သူတည်ဆောက်ခဲ့သောစိန်ဆိုဖိုးယာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှာ ယခုအခါထိုမြို့တွင် အကြီးကျယ်ဆုံးဖြစ်သည်။

ဓမ္မသတ်များရေးသားရာ၌ကား ဂျပံစတင်းနီးယန်းသည် ရောမနိုင်ငံရှိ ဥပဒေဟူသမျှတို့ကို ညှိနှိုင်းပြုစုတည်း ဖြတ်စေရန် ကော်မရှင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ဤကော်မရှင်သည် ရောမနိုင်ငံ ဓမ္မသတ် ၁၂ စောင်တွဲပါဝင်သော ဓမ္မသတ်ကျမ်းတစ်စောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ရောမနိုင်ငံရှေ့နေရှေ့ရပ်၊ ခုံသမားမိတရားသူကြီးတို့၏ ဖြတ်ထုံးသင်္ခေပကျမ်းကို လည်းကောင်း၊ ဥပဒေလေလာသူစာသင်သားတို့အတွက် ဥပဒေပေါင်းချုပ်ကိုလည်းကောင်း ပြုစုစီရင်ခဲ့သည်။ ဤကျမ်းအစုတို့ကို 'ကော်ပပ်ဂျူးရစ်စီပီလစ်'ဟု ခေါ်ကြသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဓမ္မသတ်ပေါင်းချုပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ယနေ့ ခေတ်မီနိုင်ငံတို့၏ တရားဥပဒေမှာ ယင်းရောမ ဓမ္မသတ်ပေါင်းချုပ်ကိုမှီ၍ပြုသော ဥပဒေများဖြစ်လေသည်။

ဂျပံမြေ

ဂျပံဆင်၊ အေ ။ ။ (ယုဒသန့်။)

ဂျပံမြေ ။ ။ ဂျပံမြေသည် ပင်လယ်၌လည်းကောင်း၊ ရေငန်ဒေသအနံ့အပြား၌လည်းကောင်း နေတတ်လေသည်။ ဂျပံကို သေချာစွာမြင်ဖူးသူ နည်းပါးသည်။ ဂျပံတို့သည် တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင်မတူ။ အရောင်အဆင်းကိုယ်ဟန်၊ ဦးခေါင်းနေပုံတို့သည် အမျိုးမျိုးကွဲပြားကြသည်။ ဂျပံတို့ကို ဂျပံပြားမျိုး၊ ဂျပံလုံးမျိုးဟူ၍ အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားနိုင်ပေသည်။ ပါဏဗေဒအရဂျပံပြားကို 'လက်တီကာ ဒါစတုတာတာ'ဟုခေါ်၍ ဂျပံလုံးကို 'ဟိုင်းဒရတ်' သို့မဟုတ် 'ဟိုင်းဒရိုဖစ်'ဟု ခေါ်သည်။

ဂျပံပြားများ

- ၁။ ဂျပံမွဲ
- ၂။ ဂျပံနက်
- ၃။ ဂျပံဝါ
- ၄။ ဂျပံန
- ၅။ ဂျပံညိုမှိုင်း
- ၆။ ဂျပံချောင်ရွှေဝါ

ဂျပံလုံးများ

- ၇။ ဂျပံလုံး
- ၈။ ဂျပံရက်ဖောက်
- ၉။ ဂျပံငန်း

ဂျပံသည် လူကို တမင်မကိုက်တတ်ချေ။ ရေထဲ၌ အနံ့အပြား ရှိသော်လည်း လူကိုရှောင်ရှား၍ သွားတတ်သည်။ လှိုင်းလေထသောအချိန်မျိုးတွင် ရေငြိမ်ရာကမ်းခြေသို့ကပ်၍ သစ်ခက်သစ်ကိုင်းတို့ကို တွယ်နေတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မြစ်ထဲချောင်းထဲ၌ ရေချိုးနေသော လူကို လူမှန်းမသိသဖြင့် ပေါင်၊ ခြေသလုံး၊ ခါးတို့ကို ရစ်ပတ်ထားတတ်သည်။ ဂျပံပတ်ထားသည်ကို လူကသိ၍ အသာငြိမ်ငြိမ်နေလိုက်လျှင် ဂျပံသည် သွားလိုသောအခါ အလိုအလျောက် ရစ်ပတ်ထားသည်ကိုဖြေ၍ ကူးသွားတတ်လေသည်။ သို့သော် လူက ကြောက်အားလန့်အားဖြင့် ဂျပံကိုပုတ်ခတ်ဖယ်ရှားလျှင် ဂျပံသည် တင်းကျပ်စွာပတ်ထားပြီးလျှင် ဦးခေါင်းကိုရမ်းခါ၍ နေတတ်သည်။ ဂျပံ၏အစွယ်သည် ချေ၏အစွယ်ကဲ့သို့ အပြင်ထွက်နေသောကြောင့် အစွယ်သည် အသားနှင့် ငြိတတ်လေသည်။ ထိုသို့ ငြိသောအစွယ်ရာသည် သက်ငယ်ရှသလောက်မျှပင် မရှိချေ။ သို့ရာတွင် ချက်ချင်း အဆိပ်တက်လာတတ်သည်။

ဂျပံကိုက်လျှင် နာကျင်ပူလောင်ခြင်း မရှိချေ။ ပါးစပ်၌ ခွဲပျစ်စေးကပ်လျက် မျက်စိမှုန်ဝေကာ စကားလည်း မပြောနိုင်ဘဲ လွန်စွာအိပ်ချင်လာသည်။ လူနာပြုစုသူတို့သည်

လူနာကိုမအိပ်အောင် မျက်နှာကိုရေပက်ခြင်း၊ လည်ကုပ်ကို ဆုပ်နယ်ခြင်း၊ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားပေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ရသည်။ အကယ်၍ လူနာကိုမအိပ်အောင်လုပ်၍ မရလျှင် ထိုလူနာသည် နောက်ဆုံး၌ အိပ်ပျော်ရာမှ မနိုးတော့ဘဲ တဖြည်းဖြည်း အသက်ရှူရပ်သွားတတ်သည်။

ဂျပံပြားအမျိုးမျိုး

ဂျပံပြားများသည် အထက်က ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပင်လယ်နှင့် ရေငန်ရောက်ရာဒေသတို့တွင် နေကြသည်။ ရေချိုတွင် လုံးဝမနေကြချေ။ ယင်း တို့သည် ရေသက်ကို မရှူကြဘဲ ငါးခူ၊ ငါးရုံ တို့ကဲ့သို့ လေသက်ကိုရှူ ရှိုက်ကြသဖြင့် ရေပေါ်သို့ ဦးခေါင်းတစ်ထွာခန့်ဖော်ပြီးလျှင် ရှူးကန်မြည်၍ ငှပ်သွားတတ်ကြလေသည်။

ဂျပံမွဲမှာ ငါးပုတ်သင်၏ အရောင်ကဲ့သို့ မွဲခြောက်ခြောက် အရောင်ရှိသည်။ အကွက်အစင်းများမပါချေ။ လုံးပတ် လက်မောင်းခန့်ရှိ၍ အရှည်မှာ နှစ်တောင်တစ်ထွာခန့် ရှိလေသည်။ ဦးခေါင်းနှင့်ကိုယ်သည် မြေခေါင်းနှင့် မြေကိုယ်ကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။ အမြီး သည် ငါးမြေထိုး၊ ငါးလင်ပန်းတို့၏ အမြီးကဲ့သို့ ပြားယောင်ယောင်ဖြစ် သည်။ လွန်စွာအဆိပ်ပြင်းသည်။ ဂျပံနက်သည် ဂျပံမဲကဲ့သို့ ဦးခေါင်းနှင့်လိုက်သောကိုယ်ရှိသည်။ အမြီးပြားသည်။ တစ်ကိုယ်လုံးနက်သည်။ မျက်လုံး၊ အူ၊ အသည်း၊ အတွင်းသား၊ အာပေါင်၊ အစွယ်တို့လည်း နက်၏။ အဆိပ်ပြင်းထန်လှ၍ ကိုက်လျှင် ဆေးမရှိဟုဆို၏။ အခြားဂျပံမျိုးကဲ့သို့မပေါများ တွေ့ရခဲ၏။

ဂျပံဝါသည် ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် ဂျပံမွဲနှင့်တစ်ထေရာတည်းတူသည်။ သို့သော် အရောင်အဆင်းကွဲသည်။ ဂျပံဝါ၏ အရောင်သည် တစ်ကိုယ်လုံး ထိန်ဝါလျက်ရှိသည်။

ဂျပံနီသည် ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် ဂျပံမွဲ၊ ဂျပံဝါတို့နှင့် တစ်ထေရာတည်း တူသည်။ ကျောရိုး တစ်လျှောက်တွင် အညိုရောင်ရှိပြီးလျှင် ဘေးနှစ်ဖက်၌မူ ဟင်းသပြဒါးကဲ့သို့ နီမြန်းသော အကြောင်းအစင်းများရှိသည်။ အဆိပ်လွန်စွာပြင်းထန်သည်။ ယင်းကို အချို့က ဂျပံဟင်းသပြဒါးဟုခေါ်သည်။

ဂျပံညိုမှိုင်း၏ဦးခေါင်းသည် စားတော်ပဲခန့်သာသာရှိသည်။ ဦးခေါင်းနှင့် လည်ပင်းတွင် အနက်နှင့်အဝါစင်းများ တစ်မိုက်ခန့်ရှိသည်။ ဦးခေါင်းကို လက်ယာလက်ဝဲသို့ လျင်မြန်စွာ စောင်းဝဲနိုင်သည်။ လည်ပင်းမှ တဖြည်းဖြည်းတုတ်လာသောကိုယ်သည် လက်မောင်းလုံးခန့်ရှိသည်။ အမြီးမှာ ပြားယောင်ယောင်ဖြစ်သည်။ ကျောရိုးတစ်လျှောက်တွင် ညိုမှိုင်းမှိုင်းအရောင်ရှိ၍ ဘေးနှစ်ဖက်တွင် ဝါဖန်ဖန်အရောင်ရှိသည်။ တစ်ကိုယ်လုံး၌ အဝါနှင့် အညိုစင်းများရှိသည်။

ဂျပံချောင်ရွှေဝါသည် ဂျပံညိုမှိုင်းနှင့် တူသည်။ ဦးခေါင်းမှာ ပဲကြီးစေ့ခန့် ရှိလေသည်။ ကိုယ်လုံးကြီး၍ ကျောရိုးတစ်

လျှောက်တွင် ပါးနွှင်းမိုင်း အရောင်ရှိသည်။ ဘေးနှစ်ဖက်သည် ထိန်ပါးလျက် ကိုယ်လုံး၌ အဝါနှင့်အမဲစင်းများရှိသည်။

ဂျပန်လုံးအမျိုးမျိုး

ဂျပန်လုံး၏ ဦးခေါင်းနှင့်လည်ပင်းသည် အလွန်သေးငယ်၍ ကိုယ်လုံးမှာ မတ်စေသာသာခန့်ရှိသည်။ ခေါင်းမှ အမြီးတိုင်အောင် မြေနှင့်တစ်သမတ် တည်းတူသည်။ ဂျပန်ပြားကဲ့သို့ အမြီးမပြားလှချေ။ အမြီးဖျား လက် ၃ သစ်ခန့်လောက်၌ သာလျှင် မသိမသာပြားယောင်ယောင်ဖြစ်သည်။ ဂျပန်သည် မြေနှင့်ကွဲပြားပုံမှာ ဂျပန်လုံးဟူသမျှတွင် ခေါင်းသေး၍ ဦးခေါင်းမှအမြီးဖျားထိတိုင်အောင် အနက်တစ်တန်း၊ အဖြူတစ်တန်း သို့မဟုတ် အနက်တစ်တန်း၊ အဝါတစ်တန်းပါရှိသည်။ ဂျပန်လုံးများကို ပင်လယ်နှင့်တကွ ကမ်းနားလတာများနှင့် ရေတက်ရေကျရှိသောချောင်းတိမ်၊ ရိုးတိမ်တို့တွင်တွေ့ရသည်။ ထို့ပြင် မိုးအခါ ရေရောက်သော ကွင်းပြင်နှင့် လယ်ကွင်းများ၌ လည်း တွေ့ရလေသည်။ ဂျပန်လုံးသည် ဂျပန်ပြားထက် အဆိပ်ပြင်းသဖြင့် ကိုက်လျှင် နာရီဝက်နှင့် သေနိုင်သည်။ ကုန်းရှိမြေထက် အဆိပ်ရှစ်ဆပိုသည်ဟု အဆိုရှိ၏။

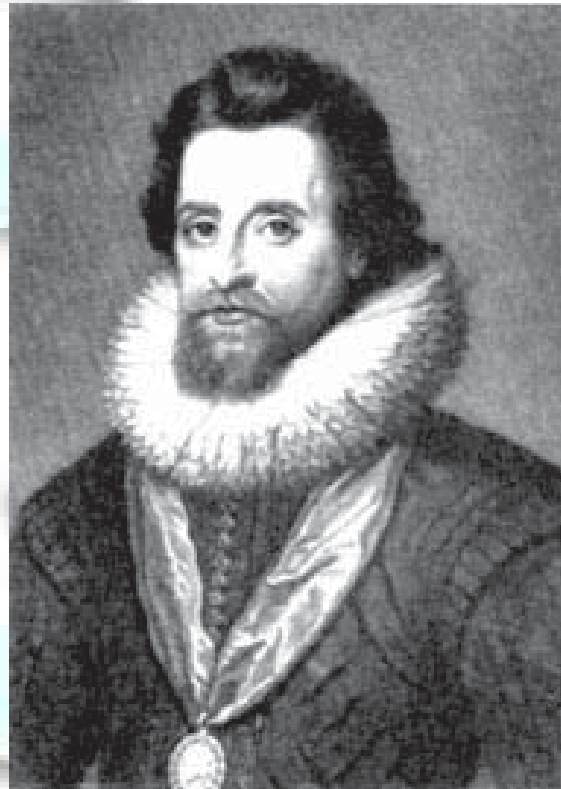
ဂျပန်ရက်ဖောက်သည် အလွန်သေးငယ်၍ ဂျပန်လုံးနှင့်တူသည်။ အရောင်အမျိုးမျိုး ရောနေ၍ အဝါတန်း၊ အနက်တန်းများလည်းပါရှိသည်။ ရက်ဖောက်ခန့် ကိုယ်လုံးရှိသည်။ ဂျပန်ရက်ဖောက်နှင့်ဂျပန်လုံးတို့သည် အမူအကျင့်တူ၍ အရွယ်သာလျှင်ခြားနားကြသည်။ ဂျပန်လုံးသည်များစွာ မရှည်လှချေ။ ကိုယ်တုတ်သည်။ ဂျပန်ရက်ဖောက်မှာမူ ဝတုတ်ခြင်းမရှိဘဲ သေးသွယ်လျက် အလွန်ရှည်လျားလေသည်။

ဂျပန်ငန်းသည်ဂျပန်လုံး၊ ဂျပန်ရက်ဖောက်တို့ထက် အကောင်ကြီးမားသည်။ ကိုယ်မှာ ငန်းသံကွင်းစွပ်များကဲ့သို့ အနက်တန်း၊ အဝါတန်း၊ အဖြူတန်းရောထွေးလျက်ရှိသည်။ ဦးခေါင်းပေါ်ရှိ နှာသီးဖျားမှာ အဖြူကွက်တစ်ကွက်၊ ထိပ်လည်မှာအဖြူကွက်၂ကွက်တို့သည် ပိုခွဲလောက်သဖွယ်သုံးကွက်ဆိုင်လျက်ရှိသည်။ ကိုယ်သည်နှစ်တောင်တစ်ထွာခန့်ရှိသည်။ အဆိပ်တက်လျင်မြန်သည်။

ဂျပန်ကိုက်သောအခါ ပင်လယ်ခရေမြစ်ကို ဝါးမျိုစားသောက်ခါမျှဖြင့် ပျောက်တတ်၏။ အချို့လည်း လတာနန်းကို လက်ဖြင့်ကော်၍ စားမျိုးခြင်းဖြင့်ပျောက်တတ်၏ဟု အဆိုရှိသည်။ ဂျပန်ကို ကျပ်ဟူ၍လည်း ရေးသည်။

ဂျိမ်းဘုရင်များ (အင်္ဂလိပ်) ။ ။ အင်္ဂလိပ်သမိုင်းတွင် ဂျိမ်းအမည်ခံ ဘုရင်နှစ်ပါးရှိခဲ့ဖူးလေသည်။ ထို ဂျိမ်းဘုရင်နှစ်ပါး၏ သက်ဦးဆံပိုင်ဆန်ဆန် စိုးမိုးမှုကို အင်္ဂလန် ပြည်သူပြည်သားများတို့ ရွံ့ရှာမုန်းတီးကြသဖြင့် ဂျိမ်းဟူသော အမည်ကို နောက်မင်းများ ဆက်လက်အသုံးပြုဟန် မတူချေ။

ပထမဂျိမ်းဘုရင်(ခရစ် ၁၅၆၆-၁၆၂၅) ။ ။ ပထမဂျိမ်းဘုရင်သည် စကော့တလန်ပြည်ရှင် မေရီဘုရင်မနှင့်လော့ဒ်နီလီတို့၏ သားတော်ဖြစ်၏။ ၁၅၆၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင်အက် ဒင်ဗာရာရဲတိုက်ကြီး၌ ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။ ၁၅၆၇ ခုနှစ်တွင် မယ်တော် မေရီဘုရင်မသည် တိုင်းသူပြည်သားများ ဆူပူမှုကြောင့် ထီးနန်းစွန့်လွှတ်ပေးရသောအခါ သားတော်ဂျိမ်းသည် စကော့တလန်ပြည် ဆဋ္ဌမ ဂျိမ်းဘုရင်

ပါလီမန်နှင့်အငြင်းပွားခဲ့သော ပထမဂျိမ်းဘုရင်

အဖြစ် စကော့တလန်ထီးနန်းကို ဆက်ခံရသည်။ ထိုစဉ်က ဂျိမ်းမှာကလေးအရွယ် လူမမယ်မျှသာရှိသေးသဖြင့် ရင်ခွက်ပိုက်အဖွဲ့နှင့် တိုင်းပြည် ကို အုပ်ချုပ်ရသည်ဖြစ်ရာ ရင်ခွက်ပိုက်အုပ်စိုးလိုသော မျိုးမျိုးမတ်နွယ်များ ရာထူးလှမှုကြောင့် တိုင်းပြည် မငြိမ်မသက်နှင့် ပြည်တွင်းစစ်များ ဖြစ်ခဲ့ရလေ၏။ ၁၅၈၂ ခုနှစ်တွင် ပရိတ်တက်စတန်ဂိုဏ်းဝင်များက ဂျိမ်းအားဖမ်း၍ တစ်နှစ်ခန့် အချုပ်နှင့် ထားခဲ့ဖူးသည်။ ၁၅၈၃ ခုနှစ် အချုပ်မှ လွတ်မြောက်သည့်နေ့မှအစပြု၍ ဂျိမ်းသည် တိုင်းပြည်ရင်ခွင်ပိုက်အဖွဲ့ဖြင့်မအုပ်စိုးတော့ဘဲ ကိုယ်တိုင်ပင် အုပ်စိုးလေတော့သည်။

၁၆၀၃ ခုနှစ်၌ အင်္ဂလန်ပြည်ရှင် အယ်လစ်ဗက်ဘုရင်မ နတ်ရွာစံသောအခါ ဂျိမ်းဘုရင်လည်း ပထမဂျိမ်းအဖြစ်နှင့်

ဂျိမ်းဘုရင်များ (အင်္ဂလိပ်)

အင်္ဂလန် ထီးနန်းကို ဆက်ခံစိုးစံရပြန်သည်။ စကော့တလန် ပြည်နှင့်အင်္ဂလန်ပြည်သည် ဤနည်းအားဖြင့် ဘုရင်တစ်ပါး တည်း၏ အုပ်ချုပ်စိုးစံခြင်း ခံရသော်လည်း နိုင်ငံရေးအရမူ အန်ဘုရင်မ လက်ထက်တိုင် စည်းရုံးခြင်းမရှိခဲ့ချေ။

ပထမဂျိမ်းဘုရင်သည် ငယ်စဉ်ကကျန်းမာရေးချို့တဲ့ရှာ သဖြင့် ကိုယ်အောက်ပိုင်းကောင်းစွာမသန်ရကား အသက် ၇ နှစ် အရွယ်တိုင်အောင် အကိုင်မရှိဘဲမထနိုင်ချေ။ ဘုရင် ဖြစ်လာသည့်တိုင်အောင် ခေါင်းကြီးကိုယ်သေးဖြစ်နေရှာ သဖြင့် ရာဇရုပ်မပေါ်လွင်လှချေ။

ပထမဂျိမ်းသည် ထီးနန်းကိုသိမ်းပိုက် အုပ်စိုးနိုင်သည့်အချိန် မှစ၍ ဘုရင်ဟူသည် ဘုရားသခင်က အုပ်စိုးနိုင်ခွင့်ပေးထား သည် ဟူသော ဝါဒကို စွဲမြဲယုံကြည်ခဲ့သည်။ ထိုဝါဒအရ ဘုရင်တို့၏ အခွင့်အရေး တန်ခိုးအာဏာသည် ဘုရားသခင် ထံမှရရှိသောကြောင့် ဘုရင်များသည် လူထု၏ဆန္ဒကို လိုက် လျောရန်မလိုဘဲ အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ယုံကြည်လေ သည်။ သို့ဖြစ်ရကား အင်္ဂလိပ်ပါလီမန်နှင့် ဘုရင်တို့မကြာ ခဏ အချင်းများကြရပြီးလျှင် ပထမဂျိမ်းဘုရင် ဆောင်ရွက် ပေးသမျှကို အင်္ဂလိပ် မှူးမတ်မျိုးများ၊ ပြည်သူပြည်သား များက သဘောကျ ကျေနပ်သည်ဟူ၍ မရှိခဲ့ချေ။

ပထမဂျိမ်းသည် စတာလင်ရဲတိုက်တွင်နေထိုင်စဉ် ငယ် ငယ်ကပင် အယူဝါဒတရားကို ကျနစွာသင်ယူလေ့လာခဲ့၏။ မယ်တော်မှာ ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်လင့်ကစား ဂျိမ်းဘုရင်မှာမူ ပရိုတက်စတန်ဂိုဏ်းကို လေးလေးနက်နက်သက်ဝင်ယုံကြည် သူတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ တိုင်းသူပြည်သားတို့အားလည်း အယူဝါဒတရား၌ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့်မပေးဘဲ ရေဖျန်း ဂိုဏ်းသို့ ဝင်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင်များနှင့် ပျူရီတန်များကို များစွာညှဉ်းပန်းနှိပ်ကွပ်ခြင်းပြုရာ ဗရင် ဂျီဂိုဏ်းဝင်အချို့သည် ၁၆၀၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့ ပါလီမန်ဖွင့်ပွဲ၌ ပါလီမန်ကိုဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးကာ ဗရင်ဂျီဂိုဏ်း ဝင်တစ်ဦးအား နန်းတင်ရန်ကြံစည်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုအ ကြံမှာ ပေါက်ကြားသွားသဖြင့် ခေါင်းဆောင်များမှာ ကွပ် မျက်သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံရသည်။ ပျူရီတန်တို့သည်လည်း ဘုရင် ၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကို မခံနိုင်ကြသဖြင့် ၁၆၀၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကတိုက်သို့သွားရောက်ကာ ပထမဆုံး အင်္ဂလိပ်ကို လိုနီနယ်သစ်များကို အခြေစိုက်တည်ထောင်ကြလေသည်။

ပထမဂျိမ်းဘုရင်သည် နိုင်ငံရေးသဘောတရားများ၌လည်း သူ့ကိုယ်သူ ကျွမ်းကျင်လှသည်ဟုအထင်ကြီး၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရင်နှင့်ပါလီမန်သည် နိုင်ငံခြားရေးရာများ၌လည်း သဘော ကွဲလွဲကြရ၏။ ဂျိမ်းဘုရင်သည် ဗရင်ဂျီတိုင်းပြည်ဖြစ်သော စပိန်နိုင်ငံနှင့် မဟာမိတ်ဖြစ်လို၏။ သားတော်ချားကိုပင် စပိန်မင်းသမီးတစ်ဦးနှင့် လက်ဆက်ရန်ကြံရွယ်ခဲ့သည်။ ပါလီ မန်ကမူ ဥရောပနှစ်သုံးဆယ်စစ်ပွဲတွင် ဂျာမန်ပရိုတက်စတန်

သွေးမြေကျတော်လှန်မှုကြောင့် ထိန်းစွန့်ရသည့် ဒုတိယဂျိမ်းဘုရင်

များအားကူညီ၍ စပိန်နိုင်ငံကို တိုက်ခိုက်လို၏။ ဤသို့သ ဘောကွဲနေရာ နောက်ဆုံးတွင် စပိန်နှင့် မဟာမိတ်မဖြစ်နိုင် တော့သည့် အချိန်ကျမှ ဂျိမ်းသည် စပိန်နိုင်ငံကို စစ်ကြေညာ ရန် သဘောတူလိုက်ရ၏။ ပြည်သူလူထု အကြည်ညိုပျက် မှုကို အများဆုံး ခံယူရအောင်ဖြစ်ရသော ဂျိမ်း၏ ပြုမူချက် တစ်ခုကား ဆာဝေါလတာရော်လီကို ကွပ်မျက်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ (ရော်လီ ဆာဝေါလတာဂျိမ်း-၅။) ဂျိမ်း၏ ဆောင်ရွက်ချက်များအနက် တိုင်းပြည်လူထု၏ ကျေနပ်မှု အများဆုံး ခံယူရသောအချက်မှာ ၁၆၁၁ ခုနှစ်တွင် သမ္မာ ကျမ်းစာကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုစေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုကျမ်းစာမှာ သမ္မာကျမ်းစာများအနက် အရေးအသား အကောင်းဆုံးဖြစ်၍ ယခုတိုင်ကျော်ကြားလေသည်။

၁၅၈၉ ခုနှစ်တွင် ဒိန်းမတ်မင်းသမီးအန်နှင့် ဂျိမ်းဘုရင် သည် လက်ဆက်ခဲ့ရာ သားတော်နှစ်ပါးနှင့် သမီးတော်တစ် ပါး ထွန်းကားသည်။ သားတော်ကြီး ဟင်နရီသည် ၁၆၁၂ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်၍ သားတော်ငယ်ချားက ဂျိမ်း၏ အရိုက် အရာကို ဆက်ခံလေသည်။ သမီးတော်အယ်လစ်ဇဗက်ကို ဂျာမန်မင်းသား ပလက်တနိုတ်နယ်စားကြီးနှင့် လက်ဆက်ခဲ့ ရာ ယင်းတို့မှ ဆင်းသက်ပေါက်ဖွားသော ဟန်နိုဗာမြို့စား ဂျော့သည် ပထမဂျော့ဘုရင်အဖြစ် ၁၇၁၄ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်ထီးနန်းကို ဆက်ခံခဲ့သည်မှအစ ဟန်နိုဗာမင်းဆက် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ (ဂျော့ဘုရင်များ (အင်္ဂလိပ်)-၅။)

ဒုတိယဂျိမ်းဘုရင် (၁၆၃၃-၁၇၀၀)။ ။ ဒုတိယဂျိမ်းဘုရင် မှာ ပထမဂျိမ်း၏မြေးတော် ဖြစ်သည်။ ပထမ ချားဘုရင်နှင့် ပြင်သစ်ပင်သမီးမရီယာတို့မှပေါက်ဖွားသော သားတော် အငယ် ဖြစ်သည်။၁၆၈၅ ခုနှစ်တွင် နောင်တော်ကြီးဖြစ် သူ ဒုတိယချားဘုရင်နတ်ရွာစံသောအခါ ဂျိမ်းသည် ထီးနန်း ဆက်ခံရသည်။ ဘိုးတော် ပထမဂျိမ်းဘုရင်ကဲ့သို့ပင် ဘုရင် အခွင့်အရေးပါဒ၌ အယူသည်းသူ ဖြစ်၏။

နောင်တော် ဒုတိယချားဘုရင်သည် အင်္ဂလန်ပြည်၏ဘုရင် ဖြစ်လာသောအခါ ဂျိမ်းသည် ယောမြို့စားမင်းသားအဖြစ် နှင့် ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ရာထူးကို ပေးအပ်ခြင်း ခံရလေသည်။ သူသည် ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့်ပြည့်စုံ၍ ရှုပ်ရှုပ်ခွဲခွဲကြီးပမ်းဆောင် ရွက်တတ်သည့်ပြင် ရိုးသားဖြောင့်မတ်သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပေ သည်။ဂျိမ်းမင်းသားသည် ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းသို့ဝင်လိုက်ပြီး နောက် ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင် အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် လက်ဆက် လိုက်သည်တွင် တိုင်းပြည်ကမကျေမနပ် ဖြစ်ကြလေသည်။ ပါလီမန်ကလည်း ဗရင်ဂျီ ဂိုဏ်းဝင်များအား အလုပ်အကိုင် ရာထူးမပေးရန်တားမြစ်သည့် ဥပဒေတစ်ရပ်ကို ထုတ် ပြန်လိုက်လေသည်။ ဂျိမ်းလည်း ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ကာ အင်္ဂလန်ပြည်မှ ထွက်ခွာသွားသည်။

ဂျိမ်းသည် ၁၆၈၅ခုနှစ် အသက် ၅၂ နှစ်အရွယ်၌ အင်္ဂလန် ပြည်သို့ပြန်လည်လာရောက်၍ ထီးနန်းစိုးစံရလေသည်။ ဂျိမ်း နန်းတက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မွန်းမတ်နယ်စား ခေါင်း ဆောင်သော သူပုန်နှင့်အားဂျိုင်းနယ်စား ခေါင်းဆောင်သော သူပုန်တို့ထကြွကြလေသည်။ သို့ရာတွင် ဂျိမ်းဖက်မှ ပြည် သူလူထု တစ်ရပ်လုံးက စည်းလုံးစွာ ကူညီထောက်ခံကြသဖြင့် သူပုန်တို့အရေးရှုံးနိမ့်သည်။ သို့သော် မွန်းမတ်ပုန်ကန်မှုတွင် နောက်လိုက်နောက်ပါအဖြစ် ပါဝင်သူ ၃၂၀ ကို ရက်စက်စွာ သတ်ပစ်လိုက်ခြင်းကြောင့် တိုင်းသူပြည်သားတို့က မကျေမ နပ်ဖြစ်ကြပြန်သည်။ ဂျိမ်းသည် သူ၏အဓိကရည်ရွယ်ချက် ၂ ချက် ဖြစ်သောပါလီမန်ကို ပယ်ဖျက်၍ ပါလီမန်၏အကူ အညီမပါဘဲ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ရန်နှင့် ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းကို အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ပြန်လည်ထွန်းကား လာအောင် ပြုလုပ် ရန်တို့ကို ချက်ခြင်းပင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်သည်။ ထို ကြောင့် အင်္ဂလန်ပြည်သူပြည်သားအားလုံးလိုလိုပင် ဂျိမ်းအား ပိုမို မုန်းတီးလာကြလေသည်။

၁၆၈၇ခုနှစ်တွင် ပြည်သူလူထုအား လွတ်လပ်စွာ ကိုး ကွယ်ခွင့်ပေးသည့် ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကိုထုတ်ပြန်၏။ ထို ကျေညာချက်အရ ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင်များ အကျိုးကျေးဇူး ပို၍ ခံစားရမည်ကို အင်္ဂလန် ပြည်သူပြည်သားများက များစွာစိုး ရိမ်ကြ၏။ ထိုအခိုက်တွင် ဂျိမ်းဘုရင်၏ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင် မိဖု ရားမှ သားတော်တစ်ပါး ဖွားမြင်လေသည်။ ထိုအခါ သမီး တော်အကြီးနှစ်ပါးဖြစ်သူ မေရီနှင့်အန်တိုမှာ ပရိတက်စတန်

ဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်လင့်ကစား အင်္ဂလန်ထီးနန်းကို ဆက်ခံရန်အ ကြောင်းမရှိတော့ပေ။သို့ဖြင့် တိုင်းပြည်လည်း မငြိမ်မသက် ဖြစ်ကာ ပါလီမန်က ၁၆၈၈ ခုနှစ်တွင် သမီးတော်မေရီ၏ခင် ပွန်း ဩရိန်းနယ်စား ဝီလျံမင်းသားအား ခေါ်ယူကာ အင်္ဂလန် ပြည် ထီးနန်းကို စိုးစံလေသည်။ ထို ပုန်ကန်မှုကြီးကို ၁၆၈၈ ခုသွေးမြေမကျတော်လှန်မှုဟု ခေါ်လေသည်။ ဂျိမ်းလည်း ထီးနန်းကိုစွန့်ခွာ ပေးလိုက်ရပြီးနောက် ထောက်ခံအားပေး မည့်သူကင်းမဲ့သည့်အတိုင်း ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေး တိမ်း ရှောင် နေရလေသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံမှ ၁၄ ဆက်မြောက် လူဝီဘုရင်က ဂျိမ်းအား ဆီးကြိုပြုစုထားပြီးလျှင် အင်္ဂလန်ပြည်ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက် ရန် စစ်တပ်စသည့် လိုအပ်သောအကူအညီများလည်း ပေး ၏။ ၁၆၈၉ ခုတွင် အိုင်ယာလန်ပြည်ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက် ခြင်းဖြင့် ထီးနန်းကိုပြန်လည်ရရှိအောင် ကြိုးစားသေးသည်။ သို့သော်ဂျိမ်းသည် မြိုင်းစစ်ပွဲတွင် နာလန်မတူနိုင်အောင် အရှုံး ကြီး ရှုံးသွားသဖြင့်ပြင်သစ်ပြည် ပါရစ်မြို့ စိန်ဂျားမိန်းရပ် ၌ ၁၇၀၁ ခု ကွယ်လွန်သည့်တိုင်အောင် နေရတော့သည်။

၇။ ။ တရုတ်နိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ကျော် ခန့်ကပင် ဂျူကို စားသောက်ရန် ကောက်ပဲသီးနှံအဖြစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ အီဂျစ်နိုင်ငံနှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံတို့တွင် ရှေးလူများသည်လည်း ဂျူကိုစိုက်ပျိုး၍ စားသောက်ခဲ့သည့် အထောက်အထားများ တွေ့ရှိရသေးသည်။ ထိုအထောက် အထားများမှာ တရုတ်နိုင်ငံထက် နှစ်ပေါင်းထောင်ပေါင်းများ

ဝေဝေဆာဆာထွက်နေသောဂျူအန်များ

စွာပင် ရှေးကျသည်။ ထိုကြောင့် ဂျပင်မှာ လူ့ယဉ်ကျေးမှုစကတည်းက ပေါ်ပေါက်လာသော စားဖွယ်ရာကောက်မျိုး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

အစအဦးတွင် အမေရိကတိုက်သားများတို့သည် ဖူးစားပြောင်းကို ပဓာနထား၍ စားကြသော်လည်း ယခုအခါတွင် ဂျပင်ကိုသာ အများဆုံးစားသုံးလျက်ရှိကြသည်။ ရာသီဥတုအေးချမ်းသော အခြားတိုင်းပြည်များ၌လည်း ဂျပင်ကို ပဓာနအစာ အဖြစ် စားသုံးကြလေသည်။

ဂျပင်သည် စိုစွတ် ပူအိုက်သော ရာသီဥတုတွင် မဖြစ်ထွန်းချေ။ ထိုအပင်မျိုးတို့ကို မည်း၍စေးသောမြေတို့၌ကောင်းမွန်စွာ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ ထိုမြေမျိုးသည် မိုးဥတု၌ ရွာသောမိုးရေတို့ကို စုပ်ယူ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သောကြောင့် အမြစ်၌သာ ရေကိုအလိုရှိသော ဂျပင်တို့နှင့် အထူးပင်သင့်လျော်လေသည်။ နန်းမြေများ၌ စိုက်ပျိုးသောအခါ မဖြစ်ထွန်းလှချေ။ သဲမြေ၊ သစ်ဆွေးမြေများ၌ကား ရေသွင်း၍ စိုက်ပါမှ အတော်အသင့် ဖြစ် ထွန်းနိုင်သည်။

ဂျပင်စိုက်ပျိုးသောမြေကွက်များ၌ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဂျပင်ကို ဆက်လက်စိုက်ပျိုးသွားလျှင် ကောင်းစွာမဖြစ်ထွန်းတော့ပေ။ ထိုကြောင့် ပဲ၊ အာလူးစသည့် အခြားသီးနှံပင်များအလှည့်ပေး၍ စိုက်ရသည်။ သို့တည်းမဟုတ်၊ ဂျပင်စိုက်ပြီးမြေကွက်များ၌ တစ်ရာသီခန့် မည်သည့်အပင်မျှ မစိုက်ဘဲ မြေလှုပ်ထားခြင်းဖြင့် မြေဩဇာပြန်၍ ကောင်းလာအောင် ပြုလုပ်နိုင်၏။

ဂျပင်များကို အနောက်နိုင်ငံများ၌ စပရင်းဥတု (နွေကူးရာသီ)တွင် စတင်စိုက်ပျိုးကြ၏။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ပူအိုက်စိုစွတ်သော ရာသီဥတုရှိသည့် တိုင်းနိုင်ငံမျိုး၌ကား မိုးကုန်လောက်တွင်မှ စတင် စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်နိုင်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိုးပါး၍ ဆောင်းအခါ၌ အတန်ငယ်အေးသော ရာသီဥတုရှိသည့် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်းစစ်ကိုင်း၊ အောက်ချင်းတွင်း၊ ကျောက်ဆည်၊ ရွှေဘိုစသည့် လွင်ပြင်ဒေသများတွင် ဂျပင်ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။

အနောက်နိုင်ငံများတွင် ဆောင်းအခါ မအေးလွန်းသော တိုင်းပြည်များ၌ ဂျပင်များကို နွေကူးရာသီတွင်သာမက၊ ဆောင်းရာသီ၌လည်း စိုက်ပျိုးကြသည်။ ဤသို့လျှင် နွေကူးရာသီဂျပင်နှင့် ဆောင်းရာသီဂျပင်ရှိကြသည်။

ဂျပင်မှာအမာစား၊ အပျော့စားဟု ၂ မျိုး ကွဲသည်။ အရောင်မှာလည်း အနီ၊ အဝါ၊ အဖြူကွဲကာ အချို့မှာ ရွက်နေပုံပုံပန်းသဏ္ဍာန်ပါ ကွဲပြားခြားနားသည်။ အချို့မှာမှည့်ချိန်ချင်း ကွဲပြားခြားနား၏။ ထိုကြောင့် အမျိုးအစားပေါင်း ၃၅၀၀ ကျော်မျှ ရှိလေသည်။ ဂျပင်များကို ၄ လခန့်မျှ စိုက်ပျိုးရ၏။ မြေအမျိုးအစားကို သင့်တော်မည့်ဂျပင်အမျိုးအစားကို ရွေးချယ် စိုက်ပျိုးကြရသည်။

ဂျပင်သည် ဝါဝင်းသောအနံ့များဖြင့် ဦးခေါင်းငိုက်လာလျှင် မှည့်၍ ရိတ်ချိန်တန်ပြီဟု သိရသည်။ အချိန်ကျရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရိတ်သိမ်းနိုင်ပါမှ အောင်မြင်သောသီးနှံ

တရပ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ စုပေါင်းထွန်ယက်သောလယ်ယာများတွင် ဂျပင်စိုက်ပျိုးနေပုံ

ခေတ်မီစက်ကြီးများဖြင့် ဂျုံကို ရိတ်သိမ်းနေကြစဉ်

များကို ရရှိနိုင်သည်။ အချိန်လိုသေးလျှင်လည်း ဂျုံစေ့များမှာ ရှုံ့တွနေတတ်၍ ပိုးတွယ်တတ်၏။ အချိန်လွန်သွားပြန်လျှင်လည်း ဂျုံစေ့များ ကြော့ကျတတ်သည်။

ခေတ်မီသည့်နိုင်ငံကြီးများ၌ ဂျုံစိုက်ပျိုးရာ၌ စက်များကို အသုံးပြုကြလေသည်။ စိုက်ပျိုးရန် မြေကြီးကို ထွန်ယက်သည်မှစ၍ ပျိုးကြခြင်း၊ စိုက်ခြင်း၊ ရိတ်ခြင်း၊ နယ်ခြင်း၊ လှေ့ခြင်း၊ ကြိတ်ခြင်းစသည်တို့ကို စက်ဖြင့်သာ လုပ်ကိုင်သွား ကြသည်။ အချို့က ဂျုံစေ့များကိုနယ်ရန်အတွက်၊ လှေ့ရန်အတွက်၊ ကြိတ်ရန်အတွက်တစ်စက်စီ အသုံးပြုသော်လည်း ယခု၌ကား ရိတ်ခြင်း၊ နယ်ခြင်း၊ လှေ့ခြင်းများကို တစ်ခါ တည်းအပြီးအစီး လုပ်ကိုင်ပေးနိုင်သော စက်မျိုး ပေါ်ပေါက်နေလေပြီ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ကား ဂျုံကို စက်ဖြင့်မစိုက်ပျိုးကြသေးချေ။

စက်ကရိယာမသုံးသော မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဂျုံပင်များ စိုက်ပျိုးပုံမှာ မိုးရာသီအတွင်း၌ ဂျုံစိုက်မည့်ကွင်းများကို မိုးရွာပြီးတိုင်း ထွန်ပေးရသည်။ ထယ်ဖြင့်ထိုးပေးရသည်လည်း ရှိသည်။ ထိုသို့ထွန်ပြီးနောက် လွင်ပြင်ဒေသများ၌ မိုးကုန်သည့် တန်ဆောင်မုန်းလလောက်တွင်လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်၌ သီတင်းကျွတ်လတွင်လည်းကောင်း မျိုးကြဲလေသည်။ ဂျုံမှာ စပါးကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ၊ မျိုးကြဲခြင်းပြီးသည့် နောက်တွင်လည်း မျိုးစေ့များ မြေထဲသို့ ၃ လက်မ၊ ၄ လက်မခန့်ကျသွား၍ မြေဖြင့်ပုံးအုပ်နေအောင်ထပ်မံ ထွန်ပေးရသည်။ သာမန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် မြေတဖက်လျှင် မျိုးစေ့တစ်တင်းခန့် ကြိပ်ပေး

ရသည်။ သို့ရာတွင် မြေဩဇာကောင်းလျှင်ဖြစ်စေ၊ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးသည့်အခါ၌ဖြစ်စေ၊ မျိုးကြဲနောက်ကျလျှင်ဖြစ်စေ၊ မျိုးစေ့များပိုမိုကြိပ်ပေးရသည်။ ရိတ်သိမ်းချိန်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လွင်ပြင်ဒေသများတွင် တပေါင်း လလောက်တွင်လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်ကဲ့သို့ ကုန်းမြင့်ဒေသများ၌ တပို့တွဲလလောက်တွင်လည်းကောင်း ရိတ်သိမ်းကြလေသည်။

ရိတ်သိမ်းပုံမှာ ဂျုံပင်များကိုတံစဉ်ဖြင့် အပင်ရင်းနားမှ ကပ်၍ရိတ်ရသည်။ အပင်တိုလျှင် ဆွဲနတ် ယူရသည်။ ရိတ်ပြီးနတ်ပြီးလျှင် ကောက်ပင်များကို ကောက်လှိုင်းများပြုလုပ်၍ ထားရသည်။ ထိုဂျုံကောက်လှိုင်းများကို သွေသွားစေရန် တစ်ရက်နှစ်ရက်ခန့် နေပြပြီးမှ တစ်လင်းထဲသို့သယ်ယူ၍ နွားဖြင့် နင်းနယ်ရသည်။ သို့တည်းမဟုတ် တုတ်ဖြင့်ရိုက်၍ ဂျုံစေ့များထုတ်ယူရသည်လည်းရှိသည်။ ထိုနောက် အမေ့ အဖျင်းမပါ ရအောင် လှေ့ပေးရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဂျုံစိုက်ပျိုးရာတွင် အထွက်မကောင်းလှချေ။ နိုင်ငံတွင်းလိုသမျှကိုပင် မဖြည့်စွမ်းနိုင်အောင် ဂျုံအထွက်နည်းနေသေး သဖြင့် တိုင်းတပါးတို့ကိုသာ အားကိုးနေရလေသည်။ ခေတ်မီသောနိုင်ငံ ကြီးများ၌ကား စက်ကရိယာများကိုသုံး၍ စနစ်တကျ ခေတ်မီစွာစိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် အမျိုးအစားကောင်း၍ အထွက်လည်းများပေသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဂျုံအများဆုံးထွက်အောင် စိုက်ပျိုးနိုင်သော နိုင်ငံမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဖြစ်၍ ကမ္ဘာ့ဂျုံထွက်သမျှ၏ ၄ ပုံ ၁ ပုံမျှရရှိလေသည်။ ရှေ့မှာ ဒုတိယဂျုံအထွက်

များသောနိုင်ငံဖြစ်၍ ကနေဒါနိုင်ငံမှာ တတိယ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ စတုတ္ထ၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံမှာ ပဉ္စမဖြစ်လေသည်။

ဂျုံစုကို စက်တင်ကြိတ်သောအခါ ဂျုံမှုန့်၊ ဂျုံမှုန့်ကြမ်း၊ ရွှေကြည်မှုန့်ခေါ် ဂျုံဆန်ကွဲ၊ ဂျုံဖွဲဟူ၍ ဂျုံမှုန့်အမျိုးအစားများကို ရရှိလေသည်။ ထိုဂျုံမှုန့်များဖြင့် မုံပဲသားရေစာအမျိုးမျိုးတို့ကို ပြုလုပ်ကြသည်။

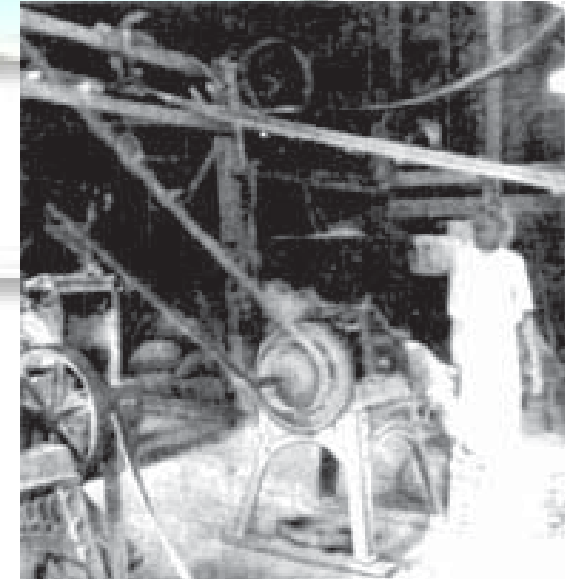
ခေတ်မီနိုင်ငံကြီးများ၌ ဂျုံပင်မှ ရရှိသောကောက်ရိုးများကို အလဟဿမဖြစ်စေဘဲ စက္ကူ၊ ဦးထုပ်၊ ဖျာ၊ ဖျာပန်းအတူများ စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ကြသည်။ ကောက်ရိုးပြတ်များကိုကား မီးရှို့ကာ မြေဩဇာအဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။

ဂျုံမှုန့်။ ။ဂျုံမှုန့်သည် ဂျုံစေ့မှ ကြိတ်ယူသော အမှုန့်ဖြစ်၍ ပေါင်မုံ၊ ဗီစကွတ်မုံ စသည်တို့ကို ဂျုံမှုန့်နှင့်ပြုလုပ်ကြသည်။ ဂျုံစေ့သည် စပါးစေ့ထက်အနည်းငယ်ပိုရှည်၍ အလုံးပိုကြီးသည်။ သို့ရာတွင် စပါးစေ့လောက် ထိပ် နှစ်ဖက်မချွန်ချေ။ ဂျုံစေ့၏ဘေးတစ်ဖက်တွင် အရှည်လိုက်ကွဲကြောင်း တစ်ခုရှိ၏။ ဂျုံစေ့တစ်ခုလုံး၏ အပြင်ဖက်တွင် အဝါရင့်ရောင်ခွံပုံးလွှမ်းထား၏။ ကြိတ်လိုက်သောအခါ ထိုအခွံများကို ဂျုံဖွဲအဖြစ်ဖြင့်ရရှိသည်။ အခွံအတွင်း ကစီအများပါရှိသောအစေ့ဖြူရှိသည်။ ထိုအစေ့ကို ကြိတ်လိုက်သောအခါ ဂျုံမှုန့်အဖြူကိုရသည်။ ဂျုံစေ့တစ်ဖက်စွန်းတွင် အဆန်ကလေးတစ်ခုရှိသည်။ ထိုအဆန်သည် ဂျုံ၏ဗီဖြစ်၍ မြေတွင်စိုက်လျှင် အညောက်ထွက်လာသည်။

ရှေးအခါက ဂျုံကိုကျောက်ဆုံနှင့်ကျောက်ကျည်ဖွေများဖြင့်သာထောင်း ခဲ့ကြသည်။ ထိုနောက် လက်ကြိတ်ဆုံများ ပေါ်လာသည်။ ထိုလက်ကြိတ်ဆုံများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ယခုတိုင်အသုံးပြုလျက်ရှိသော မုံကြိတ်ဆုံမျိုးကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။ လက်ကြိတ်ဆုံတွင် ကျောက်ပြားဝိုင်း ၂ ခုကို ၂ ဆင့် တပ်ထား၍ အပေါ်ဖက် ကျောက်ပြားအလယ်တွင် အပေါက်ဖောက်ထားသည်။ ဂျုံကြိတ်လိုသောအခါ ထိုအပေါက်တွင်းသို့ ဂျုံစေ့များကိုချပေးကာ အပေါ်ဖက် ကျောက်ပြားကို လက်ကိုင်ဖြင့် လှည့်ပေးရသည်။ ထိုမှတဆင့် ကာလအတန်ကြာသော် နွားဖြင့်လှည့်ရသော အလားတူကြိတ်ဆုံအကြီးစားများ ပေါ်ပေါက်လာပြန်သည်။ နွားများကိုအသုံးပြုနေရာမှတစ်ဖန် ရေစီးအားနှင့် လေအားကို အသုံးပြုရသော ဂျုံကြိတ်စက်မျိုးကို တစ်ဆင့်တိုး၍ တီထွင်လာကြပြန်သည်။ ရေစီးအားကိုသုံးသောစက်များတွင် ကျောက်ပြားကို ရေစီးအားဖြင့် လှည့်စေသည်။ ထိုကြောင့် ချောင်းများရှိရာအရပ်တွင် ထိုစက်မျိုးများ အလျှိုလျှို ပေါ်ပေါက် ခဲ့ကြသည်။ ရေအား မရနိုင်သောနေရာများတွင်မူ လေအားကိုအသုံးပြုကြရ၏။ ဟော်လန်နိုင်ငံ၌ ယခုတိုင်အောင် အဆိုပါလေအားဖြင့်လည်သော ဂျုံကြိတ်စက်မျိုး

အမြောက်အမြား ရှိနေသေးသည်။ ထိုစက်မျိုးများတွင် လေရဟတ်ကြီးများဖြင့်ကျောက်ပြားကို လှည့်စေလေသည်။ ကျောက်ပြားတစ်ချပ်ပေါ်တွင် အခြားတစ်ချပ်ကို လှည့်ပေး၍ ဂျုံကြိတ်လာခဲ့ရာမှ ၁၈၇၀ ပြည့်နှစ်လောက်သို့ ရောက်သောအခါ ပျော့ကြောင်းကလေးများထိုးထားသော ဒလိမ့်တုံးများဖြင့် ကြိတ်ပေးသည့်နည်း ပေါ်လာသည်။ ယခုခေတ် ဂျုံကြိတ်စက်များတွင် အသုံးပြုနေကြသောနည်းမှာ ဤဒလိမ့်ကြိတ်နည်းပင်ဖြစ်၍ ထိုစက်များတွင် သံမဏိဒလိမ့်တုံးများကို အသုံးပြုထားကြသည်။ ယခုအခါ ဥရောပတိုက်နှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံရှိ ဂျုံစက်ကြီးများမှာ ခေတ်မှီစက်များဖြင့်လည်၍ ရှေးကနှင့်စာလျှင် မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် အဆပေါင်းများစွာ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာလေပြီ။

ခေတ်သစ်ဂျုံကြိတ်စက်များ၌ အထပ်ပေါင်း ၈ ထပ်မှ ၁၀ ထပ်ခန့်အထိရှိ၍ ဂျုံကြိတ်သည့် အလုပ်ကို အပေါ်ဆုံးထပ်မှ အောက်ဆုံးထပ် တိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်လုပ်ကိုင်၍သွားကြသည်။ ဂျုံကြိတ်စက်သို့ရောက်လာသောဂျုံစေ့များသည် အမှိုက်သရိုက်များနှင့် ရောနေတတ်သောကြောင့် မကြိတ်မီ စင်ကြယ်အောင် ပထမပြုလုပ်ပေးရသည်။ ထိုနောက်ဂျုံစေ့များကို စက်၏အပေါ်ဆုံးထပ်သို့ တင်ပေးလိုက်သောအခါ တစ်ထပ်ပြီးတထပ် အလိုအလျောက်ကြေညက်၍အောက်သို့ဆင်းလာသည်။ အထပ်တိုင်း၌ ဒလိမ့်တုံးများအသီးသီး ရှိကြရာ ပထမအဆင့်တွင် တစ်ခါတည်းညက်သွားအောင်မကြိတ်ဘဲ အခွံနှင့်အဆန်ကွဲရုံသာ ကြိတ်ပေးလိုက်သည်။ နောက်အဆင့်များသို့ရောက်မှ တခါထက်တခါညက်၍လာသည်။ ညက်သောဂျုံမှုန့်များနှင့် မညက်သေးသောဂျုံမှုန့်များကို

ဂျုံကြိတ်စက်မှဂျုံမှုန့်ကျနေပုံ

ပိုးဆန်ခါစိပ်များနှင့်ချ၍ ခွဲထုတ်ပြီးလျှင်မညက်သေးသော ဂျူဒီရှယ်များကို တစ်ဖန်ထပ်၍ကြိတ်ရပြန်သည်။ ဤသို့ ကြိတ် ယင်းမှပင် စက်က ဂျူကြမ်းနှင့်ဂျူဖွဲကိုတစ်ခြားစီ ခွဲထုတ်ပေး သွားသည်။ ဤသို့ဖြင့် နောက်ဆုံးအလွန်ညက်သောဂျူမုန် အဖြူသည်လည်းကောင်း၊ ဂျူကြမ်းနှင့်ဂျူဖွဲများသည်လည်း ကောင်း၊ တစ်နေရာစီခွဲခြား၍ ထွက်လာကြသည်။ ဂျူအမျိုးကို လိုက်၍ အချို့သောဂျူမုန်သည် မဖြူဘဲအဝါရောင် ဖြစ်နေ တတ်သည်။ လူအများကလည်း ဂျူအဖြူကိုသာ ပို၍နှစ် သက်ပုံရသည်။ ထိုကြောင့် စက်ပိုင်ရှင်များက ဂျူမုန်ဝါများကို ဖြူအောင် ချွတ်၍ပေးလေ့ရှိကြသည်။

ကြိတ်ပြီးသောအခါ ဂျူမုန်ကို အရွယ်အမျိုးမျိုးရှိသော အိတ်များဖြင့်ထည့်၍ ရပ်ဝေးရပ်နီးသို့ တင်ပို့ရောင်းချသည်။ ဂျူမှာ အမျိုးမျိုးရှိသဖြင့် ဂျူမုန်လည်းအမျိုးမျိုးရှိပေသည်။ တစ်ဖန် ဂျူမုန်အကြမ်းအနုကိုလိုက်၍လည်းကောင်း၊ ပါဝင် သောဂျူဖွဲအနည်းအများကိုလိုက်၍လည်းကောင်း၊ ဂျူမုန်အစား အစား ရှိပြန်သည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံး၌ ဂျူမုန် အမြောက် အမြားကို ပေါင်မဲ့၊ ဗီစကွတ်မဲ့ စသည်တို့ပြုလုပ်၍ စားသောက် လျက်ရှိ ကြသည်။ ဂျူကြိတ်ရာမှ ဘေးထွက်ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ထွက်လာသော ဂျူဖွဲ၊ ဂျူကြမ်း စသည်တို့ကိုမူ ကျွဲ၊ နွား၊ သိုး၊ဆိတ်၊ ကြက်၊ ဝက် တို့အား ကျွေးမွေးကြရသည်။

ကောင်းကင်ကို တန်ဆာဆင်လျက်ရှိသော ဗိမာန်များ

ဂြိုဟ်သည် ကမ္ဘာမြေကြီးကဲ့သို့ပင် နေကြောငှာတစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဂြိုဟ်နှင့်ဤကမ္ဘာမြေမှာ သဘာဝချင်း ကွဲပြားခြား နားလှ၏။ အချို့မှာ ကမ္ဘာထက်ငယ်၍ အချို့မှာ အဆပေါင်းများစွာ ကြီးသည်။ အချို့မှာအလွန်ပူ၍ အချို့မှာ အလွန်အေးသည်။ အချို့တွင် လေမရှိ။ အချို့တွင် ရေမရှိပေ။

ဂြိုဟ်များ။ ။အနောက်နိုင်ငံ နက္ခတ္တဗေဒအလို၌ ဂြိုဟ် ဟူသည်မှာ နေကို ဗဟိုပြု၍ လှည့်ပတ်နေသော ကောင်းကင် တန်ဆာများ ဖြစ်လေသည်။ ဂြိုဟ်သည် ကြယ်နှင့် ကွာခြား သည်။ ဂြိုဟ်၌ ကြယ်ကဲ့သို့ ကိုယ်ပိုင်အလင်းရောင် မရှိချေ။ (ကြယ်-ရှု။) ဂြိုဟ်မှထွက်သောအလင်းရောင်သည် နေမှ ရသော အလင်းရောင်သာ ဖြစ်သည်။ ဂြိုဟ်တို့သည် နေကို အမြန်နှုန်းအမျိုးမျိုးဖြင့် လှည့်ပတ်နေကြသည်။ နေကို လှည့်ပတ်နေကြသော ယင်းတို့၏ လမ်းကြောင်းများသည် တစ်လမ်းစီဖြစ်ကြသည်။ ထိုလမ်းကြောင်း၏ ပုံသဏ္ဍာန် မှာ ဘဲဥပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်။

ခြားနားကြကုန်သည်။ ဂြိုဟ်အချို့သည် ကမ္ဘာထက်ငယ် ကြ၍ အချို့မှာမူ ကမ္ဘာထက်အဆပေါင်းများစွာကြီးမား ကြသည်။ အချို့မှာအလွန်ပူ၍ အချို့မှာအလွန်အေးသည်။ ဂြိုဟ်အချို့တွင်လေမရှိ။ ဂြိုဟ်အချို့တွင် ရေမရှိပေ။

သိပ္ပံပညာအရ ယနေ့အထိသိရသလောက်မှာ နေကို လှည့် ပတ်နေသော ဂြိုဟ်ပေါင်း ၉ လုံးသာရှိသည်။ နေနှင့်အနီး ဆုံးမှအစပြု၍ အစဉ်အတိုင်းဖော်ပြရသော် မာကျူရီ (ဗုဒ္ဓ ဟူးဂြိုဟ်)၊ ဗီးနပ် (သောကြာဂြိုဟ်)၊ ကမ္ဘာဂြိုဟ်၊ မား(အင်္ဂါဂြိုဟ်)၊ ဂျူပီတာ(ကြာသပတေးဂြိုဟ်)၊ ဆက်တန်(စနေဂြိုဟ်)၊ ယူရေးနပ်၊ နက်ပကျွန်းနှင့်ပလူ တိုတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုဂြိုဟ်အားလုံးပင် အနောက်ဖက်မှ အရှေ့ဖက်သို့လည်ကြသည်။ မာကျူရီနှင့် ဗီးနပ်ဂြိုဟ် တို့သည် နေနှင့် ကမ္ဘာကြားတွင်ရှိ၍ ကျန်ဂြိုဟ်များမှာမူ ကမ္ဘာလမ်းကြောင်း အပြင်ဖက်တွင် ရှိကြသည်။ နေကို လှည့်ပတ်ရာတွင် မာကျူရီနှင့် ဗီးနပ်တို့သည် ကမ္ဘာထက် မြန်၍ ကျန်ဂြိုဟ်များသည် ကမ္ဘာထက်နှေးသည်။ မား နှင့်ဂျူပီတာအကြားတွင် နေကိုလှည့်ပတ်သွားနေကြသော ဂြိုဟ်ကလေးပေါင်းမြောက်မြားစွာ ရှိ သေးသည်။

မာကျူရီသည် နေနှင့် အနီးဆုံးဂြိုဟ်ဟု ဆိုရသော်လည်း နေမှမိုင်ပေါင်း ၃၆၀၀၀၀၀၀ ဝေးကွာသည်။ အချင်းမှာ မိုင်ပေါင်း ၃၀၀၀ ဖြစ်သဖြင့် ကမ္ဘာထက်ငယ်သည်။ ဂြိုဟ် အားလုံးအနက် နေကိုအမြန်ဆုံးလှည့်ပတ်သောဂြိုဟ်ဖြစ်၏။ မာကျူရီသည် ၈၈ ရက်နှင့် နေကို တစ်ပတ်ပြည့်အောင်လှည့် သဖြင့် ထိုဂြိုဟ်၌ တစ်နှစ်တွင်ရက်ပေါင်း ၈၈ ရက်သာရှိ သည်။ နေနှင့်မည်သည့်အခါမျှ မဝေးကွာသောကြောင့် ထို ဂြိုဟ်သည် နေရောင်တွင်ပျောက်နေလေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ နေဝင်ပြီးနောက် တစ်နာရီလောက်ကြာအောင် အထိ အနောက်ယွန်းယွန်း ကောင်းကင်ယံ၌ဖြစ်စေ၊ တစ်ခါတစ်ရံ နံနက်နေမထွက်မီအရုဏ်တက်အချိန်တွင် အရှေ့ယွန်းယွန်း ကောင်းကင်ယံ၌ဖြစ်စေ၊ ယင်းကိုတွေ့မြင်ရတတ် ပေသည်။ ယင်းဂြိုဟ်၌ လေ၊ သို့မဟုတ် လေထုမရှိချေ။ ထိုဂြိုဟ်သည် ဝင်ရိုးပေါ်၌ တစ်ပတ်လည်ရန် မည်မျှကြာသည်ကို အငြင်း ပွားလျက်ရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် နေကိုလှည့်ပတ်စဉ် မိမိ ဝင်ရိုးပေါ်၌ တစ်ပတ်လည်သည်ကိုမူ တွေ့ရ၏။ နေဖက်သို့ လှည့်နေသောအပိုင်း၏ မျက်နှာပြင် အပူချိန်သည် ၆၅၀ ဒီဂရီ ဖာရင်ဟိုက်ခန့်ဖြစ်သည်။ အခြားဖက်အပိုင်းမှာမူ အလွန်အေးသည်။

အဆိုပါဂြိုဟ်အားလုံးတို့သည် နေကြောငှာမိသားစုထဲ တွင် ပါဝင်ကြသော်လည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခုမတူဘဲ ကွဲပြား

ဗီးနပ်သည် အလွန်တစ်ရာတောက်ပသောကြောင့် ယင်းကို ကောင်းကင်တွင် အခြားဂြိုဟ်များထက် လွယ်ကူစွာမြင်ရ သည်။ နေနှင့် လတို့ကလွဲလျှင် ဗီးနပ်သည် အထွန်းလင်းဆုံး

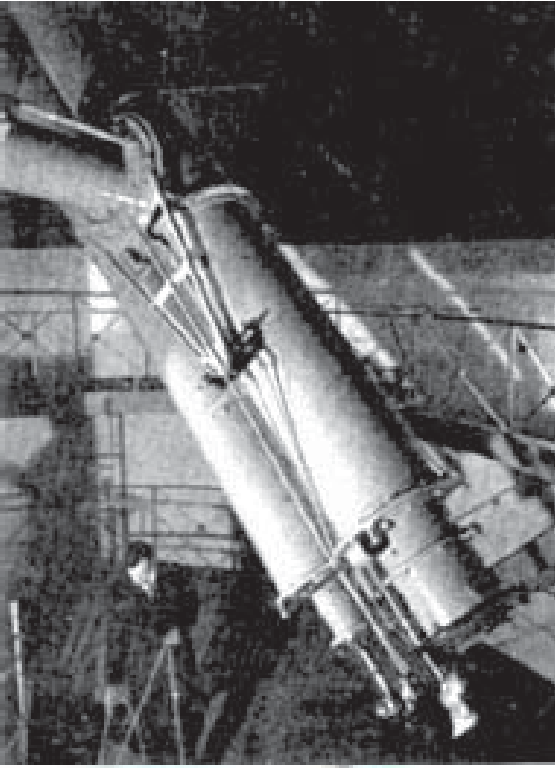
ဂြိုဟ်များ

ဖြစ်၏။လက်သို့ပင် ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းသည်။ ပြည့်ဝန်းနေချိန်က ဦးနပ်သည် ကမ္ဘာနှင့်အလွန်ဝေးသောကြောင့် အလွန်သေးငယ်စွာ မြင်ရသည်။ လခြမ်းပုံ ဖြစ်နေချိန်တွင်မူ ဦးနပ်သည် အထွန်းလင်းဆုံးဖြစ်၏။ ဦးနပ်ဂြိုဟ်လုံး၏ အချင်းမှာ ၇၅၇၅ မိုင်ခန့် ရှိသောကြောင့် အရွယ်အားဖြင့် ကန်ပီတိုကမ္ဘာနီးပါးမျှရှိသည်။ ထိုဂြိုဟ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ အလွန်ထူထပ်သော လေထုရှိသည့်အတွက် မှန်ပြောင်းဖြင့် ကြည့်သောအခါ ဂြိုဟ်၏ မျက်နှာပြင်ကို မမြင်ရချေ။

ဦးနပ်ဂြိုဟ်ကို တိမ်တောင်တိမ်လိပ်များ အမြဲဖုံးအုပ်နေသောကြောင့် ထိုဂြိုဟ်၌လေရှိမည်မှာ သေချာသည်။ နေမှရရှိသော အပူချိန်သည်လည်း သက်ရှိသတ္တဝါတစ်မျိုးမျိုးတို့နေနိုင်ရန်အတွက် လုံလောက်သည်ဟု ယူဆနိုင်စရာ အကြောင်းရှိသည်။ သို့သော် လူတို့နေနိုင်ရန်အတွက် အောက်ဆီဂျင်၊ နိုက်ထရိုဂျင်၊ ရေခိုးရေငွေ့တို့ လုံလောက်စွာရှိ မရှိကိုကား မည်သူမျှ သေချာစွာမပြောနိုင်ချေ။

မားသည်အရွယ်အားဖြင့် ကမ္ဘာ၏တစ်ဝက်မျှသာရှိသည်။ ထိုဂြိုဟ်သည် အချို့အချက်များတွင် ကမ္ဘာနှင့်ဆင်တူသည်။ မားဂြိုဟ်သည်ဝင်ရိုးပေါ်၌ တစ်ပတ် လည်ရာတွင် ကမ္ဘာက ဝင်ရိုးပေါ်၌ တစ်ပတ်လည်သလောက်ပင်ကြာမြင့်သည်။ ထိုအချိန်မှာ ၂၄ နာရီ ၃၇ မိနစ်ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ၏ ဝင်ရိုးစောင်းသလောက် မား၏ဝင်ရိုးလည်းစောင်းသည်။ ကမ္ဘာဂြိုဟ် ၌ဖြစ်ပေါ်သော ရာသီဥတုမျိုး မား၌လည်း ဖြစ်ပေါ်သည်။ သို့ရာတွင် မား၌ဖြစ်သော ရာသီဥတုတို့သည် ကမ္ဘာ၌ဖြစ်သောရာသီဥတုတို့ထက် အချိန်ကာလအားဖြင့် ၂ ဆပို၍ကြာသည်။ မားဂြိုဟ်၏ မျက်နှာပြင်သည် ကမ္ဘာ၏ မျက်နှာပြင်ထက်ပို၍ပြေပြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်၌ရှိသော ကုန်းမြင့်များ၊ တောင်တန်းကြီးများ မားပေါ်၌မရှိချေ။ မား၏ဝင်ရိုးစွန်း အရပ်များ၌ ဖြူနေခြင်းမှာ နှင်းများဖုံးအုပ်ထားသောကြောင့်ဟု ယူဆရသည်။ မားပေါ်တွင် ချောင်းများ၊ မြောင်းများရှိသည်။ သက်ရှိသတ္တဝါများ ဧကန်ရှိသည်ဟူ၍မူ မည်သူမျှမဆိုနိုင်သေးချေ။မားပေါ်တွင် လေထုရှိသည်ဟုဆိုရသော်လည်း ကမ္ဘာ၏လေထုလောက် ထူထပ်သိပ်သည်းခြင်းမရှိချေ။ မား၏ဆွဲအားသည်လည်း ကမ္ဘာ၏ဆွဲအားလောက် မကြီးချေ။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ၆ ပေခန့်နိုင်သူသည် မားပေါ်၌ ၁၆ ပေမျှခန့်နိုင်ပေမည်။ ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် ရေခဲသည်အပူချိန်ထက်နည်းမည်ဟု ခန့်မှန်းရသော်လည်း ရှည်လျားသော နွေရာသီတွင်မူ ထိုထက်ပူလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည်။

ဂျူပီတာသည် ဂြိုဟ်များတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သောကြာသပတေးဂြိုဟ်ကို ခေါ်သည့်အမည်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုဂြိုဟ်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာမှ မိုင်ပေါင်း ၆၀၀၀၀၀၀၀ ကွာဝေး၍ ပမာဏအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ကမ္ဘာထက် အဆပေါင်း

နက္ခတ်မျှော်စင်တွင် ဤကဲ့သို့အလွန်အားကောင်းသော တယ်လီစကုပ်ဖြင့် ဂြိုဟ်များကို လေ့လာကြသည်

၁၃၀၀ ရှိ၏။ သို့ရာတွင် အလေးချိန်အားဖြင့် ၃၁၇ ဆသာရှိသည်။ ဝင်ရိုးစွန်းတစ်ခုမှတစ်ခုသို့ အချင်းမိုင်ပေါင်း ၈၂၉၀၀၊ အီကွေတာ (အလယ်ရစ်)၌အချင်းမိုင်ပေါင်း ၈၈၇၀၀ ရှိသည်ဟုဆိုလေသည်။ ဂျူပီတာသည် ဦးနပ်ခေါ် သောကြာဂြိုဟ်မှတစ်ပါး၊ အထွန်းလင်းဆုံးဂြိုဟ်ကြီးဖြစ်၍ တောက်ပသော အရံဂြိုဟ် ၁၁ လုံး ခြံရံလျက်ရှိသည်။ နေမှအကွာအဝေးအလိုက် ဆိုရလျှင် ဂျူပီတာသည် ပဉ္စမမြောက်ဂြိုဟ်ကြီးဖြစ်၍ နေကို ၁၂ နှစ်ခန့် တွင်မှ တစ်ပတ်ပတ်မိအောင် လှည့်လည်ရသည်။ မိမိ ဝင်ရိုးစွန်းပေါ်တွင် တစ်ပတ် လည်ရန်မှာ ၉ နာရီ ၅၅ မိနစ် ကြာသည်။

ဂျူပီတာကို မှန်ပြောင်းဖြင့်ကြည့်သောအခါတွင်မည်း၍ တောက်ပြောင်သောအစင်းကြောင်းများကိုတွေ့ရသည်။ အမည်းစက်များလည်း တစ်ခါတစ်ရံ ပေါ်ပေါက်လာတတ်၏။ ထိုအမည်းစက်များသည် တဖြည်းဖြည်း မှိန်သွားကြပြီးလျှင် ကွယ်ပျောက် သွားတတ်ကြ၏။ ထိုအမည်းစက်များသည် ဂြိုဟ်အတွင်းမှထွက်လာသော ဓာတ်ခိုး ဓာတ်ငွေ့များ ဖြစ်တန်ရာသည်ဟု နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်တို့က ယူဆကြလေသည်။ နေမှ ဂျူပီတာအကွာအဝေးသည် နေမှကမ္ဘာအကွာအဝေးထက် ၅ ဆမျှရှိသည်။ ထိုကြောင့် အပူချိန်သည် ဖာရင်ဟိုက်ဒီဂရီ သုညအောက်များစွာ ကျရောက်

ပေမည်။ ဗာရှင်ဟိုက် ဒီဂရီ-၂၀၀(သုညအောက် ဒီဂရီ ၂၀၀)လောက် အပူချိန်ရှိသည်ဟူ၍ ခန့်မှန်းချက်ရှိသည်။ များမကြာမီကပင် နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်တို့သည် ဂျူပီတာဂြိုဟ်ပေါ်၌ အမိုးနီးယားဓာတ်ငွေ့နှင့် မက်သိန်းဓာတ်ငွေ့တို့ရှိကြောင်း သိရှိခဲ့ကြလေသည်။

ဆက်တန်ဂြိုဟ်သည် ဒုတိယအကြီးဆုံးဂြိုဟ် ဖြစ်သည်။ ထိုဂြိုဟ်တွင် ကွင်းများပါရှိသဖြင့် အလွန်ထူးဆန်းသည်။ ယခုအခါ ထိုကွင်းများကို ခြေဖြင့်တစ်သားတည်း ပြီးနေသည်ဟု မယူဆတော့ဘဲ ထိုဂြိုဟ်ကို အလွန်များပြားသောဥက္ကာများက ဝန်းရံလှည့်ပတ်နေသောကြောင့် အဖြူရောင်ကွင်းများသဏ္ဍာန် ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဟု ဆိုလေသည်။ ဆက်တန်ဂြိုဟ်၌ ကွင်း ၃ ကွင်းရှိသည်။ ထိုကွင်းတို့၏ အဝန်းသည် အလွန်ကျယ်ဝန်းကြီးမား၍ အတွင်းအကျဆုံးသောကွင်း၏ အနားမှာ အပြင်ဖက်အကျဆုံးအနားသို့ မိုင်ပေါင်း ၄၄၅၀၀ မျှကျယ်၏။ ထိုကွင်းတို့၏အထူမှာ ၁၀မိုင်ခန့်ရှိမည်။ ဆက်တန်ဂြိုဟ်သည် ဝင်ရိုးပေါ်၌တပတ်လည်ရန် ၁၀ နာရီ ၁၄ မိနစ်ကြာသည်။ ဆက်တန်ဂြိုဟ်၏ကွင်းများသည် ၁၅ နှစ်ခန့်တွင်တစ်ကြိမ် ကမ္ဘာဖက်သို့ ထောင်လိုက်တည်တည့် ကျသဖြင့် ကမ္ဘာမှ ထိုကွင်းများကို အလွန်အားကောင်းသော တယ်လီစကုပ်ဖြင့် ကြည့်သော်ငြားလည်း မမြင်ရသလောက် ရှိသည်။

ယူရေးနပ်၊ နက်ပကျွန်းနှင့်ပလူတိုဂြိုဟ်တို့၏ အကြောင်းကိုမူ အနည်း အကျဉ်းမျှသာ သိရှိရသေးသည်။ ကမ္ဘာမှ အလွန်တရာ ဝေးကွာလှသောကြောင့် အလွန် အားကောင်းသော တယ်လီစကုပ်ဖြင့် ကြည့်လင့်ကစား ထွန်းလင်းနေသောကောင်းကင် တန်ဆာကလေးများအဖြစ်မှ လွဲ၍ အခြားမည်သည့် အကြောင်းအချက်များကိုမျှ မတွေ့မြင်ရပေ။ဂျူပီတာ၊ ဆက်တန်တို့နှင့်နှိုင်းစာလျှင် ယူရေးနပ်နှင့်နက်ပကျွန်းတို့သည် သေးငယ်သော်လည်း ကမ္ဘာနှင့်နှိုင်းစာလျှင်ကား အလွန်ပင် ကြီးမားပေသည်ဟု နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်တို့က ယူဆကြသည်။

မာကျူရီ၊ ဗီးနပ်၊ ပလူတိုတို့မှလွဲ၍ အခြားဂြိုဟ်များ၌ အရံဂြိုဟ်များရှိသည်။ ပလူတို၌ အရံဂြိုဟ်မရှိတန်ရာဟု ယူဆထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာကိုလှည့်ပတ်နေသော လသည် ကမ္ဘာ၏အရံဂြိုဟ်ဖြစ်၏။ မား၌ အလွန်ငယ်သော အရံဂြိုဟ် ၂ လုံးရှိသည်။ ဂျူပီတာ၌ အရံဂြိုဟ် ၁၁ လုံး၊ ဆက်တန်၌ ၉လုံး၊ ယူရေးနပ်၌ ၅ လုံး၊ နက်ပကျွန်း၌ ၁ လုံး အသီးသီးရှိကြသည်။

အာကာသလောကတွင် ပလူတိုကိုလွန်၍ အခြားဂြိုဟ်များ ရှိကောင်းရှိပေဦးမည်။ ဂြိုဟ်သစ်များကို ရှာဖွေသော လုပ်ငန်းမှာစတင်ခဲ့ပြီဖြစ်ရာ နောင်အခါ မည်သို့သောဂြိုဟ်များကို ထပ်မံတွေ့ဦးမည်ကို စောင့်ကြည့်ရန်သာရှိပေသည်။

မြန်မာအခေါ်၌ ဂြိုဟ်ဟူသည်မှာ အိမ်၊ သို့မဟုတ် ဗိမာန်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ နေကို တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်မင်း လကို တနင်္လာဂြိုဟ်မင်းဟူ၍ သတ်မှတ်သည်။ အထက်က ပြဆိုခဲ့သော အင်္ဂါ၊ ဗုဒ္ဓဟူး၊ ကြာသပတေး၊ သောကြာ၊ စနေဂြိုဟ်တို့အပြင် ရာဟုဂြိုဟ်နှင့် ကိတ်ဂြိုဟ်ဟုလည်းရှိသေးသည်။

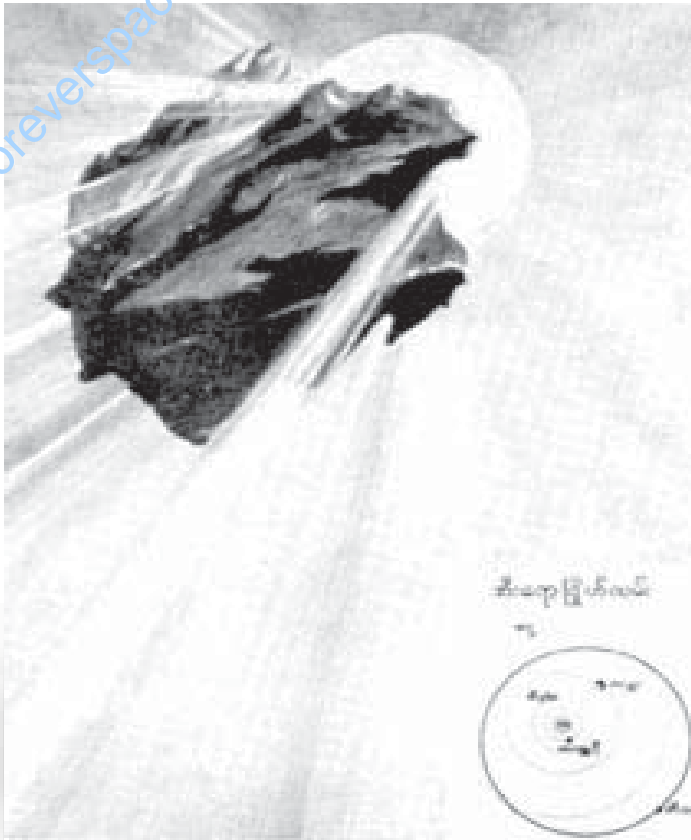
အောက်ပါဇယား၌ ဂြိုဟ်များကို သိပ္ပံပညာအရလည်းကောင်း၊ သက္ကဋ္ဌပါဠိ၊ ဟင်ဒီ၊ မြန်မာအခေါ်များအရလည်းကောင်း၊ အစဉ်အတိုင်းနှိုင်းယှဉ်၍ ပြလိုက်သည်။

သိပ္ပံပညာ	သက္ကဋ္ဌ /ပါဠိ	ဟင်ဒီ	မြန်မာ
မာကျူရီ	ဗုဓ	ဗုဒ္ဓ	ဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ်
ဗီးနပ်	ဂုဏ	ဂုဏ	သောကြာ
ကမ္ဘာ	--	ပထဝီ = ပထဝီ	--
မား	မံဂလ / အင်္ဂါရ	မံဂလ	အင်္ဂါ
ဂျူပီတာ	ဗဟသ္မတိ /	ဂုရု	ဗဟသ္မတိ /ဂုရု
ကြာသပတေး			
ဆက်တန်	ဂနိ	ဂနိ	စနေ
ယူရေးနပ်	--	ဝါရုဏ	--
နက်ပကျွန်း	--	ဟရိဂြဟ	--
		(ဂြိုဟ်စိမ်း)	
ပလူတို	--	ပီတဂြဟ	--
--	ရာဟု	--	ရာဟု
--	ကောတု	--	ကိတ်
--	နေ	--	တနင်္ဂနွေ
--	လ	--	တနင်္လာ

ဂြိုဟ်သိမ်ဂြိုဟ်မွှားများ ။ ။ ဂြိုဟ်သိမ်ဂြိုဟ်မွှားများ ဆိုရာ၌ နေစကြဝဠာတွင် ဂျူပီတာဂြိုဟ်နှင့်မား ဂြိုဟ်တို့ သွားရာလမ်းကြောင်း နှစ်ခုစပ်ကြား မိုင် ၃၀၀၀၀၀၀၀ ကျယ် ပြောသော လဟာပြင်ကြီးရှိ ဂြိုဟ်ကလေးပေါင်းများစွာကို ဆိုသည်။ ယနေ့အထိ ဂြိုဟ်ကလေးပေါင်း ၁၅၀၀ ကျော်မျှကို နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်တို့ တွေ့ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်၍ နောက်ထပ်လည်း အခြားဂြိုဟ်ကလေးများကို ထပ်မံတွေ့ရှိနေရဆဲဖြစ်သည်။ ဂြိုဟ်ကလေးတို့သည် မည်မျှ သေးငယ်ကြသနည်းဟူမူ အကြီးဆုံးကိုပင် သာမန်မျက်စိဖြင့်ကြည့်၍ မမြင်နိုင်ချေ။ မှန်ပြောင်းနှင့်ကြည့်မှသာလျှင် မြင်နိုင်သည်။ အကြီးဆုံးသောဂြိုဟ်ကလေးမှာ ဆီးရီးဖြစ်၍ အချင်း ၄၈၅ မိုင်ရှိ၏။ ဂြိုဟ်ကလေးအချို့၏အချင်းမှာ ၁၀ မိုင်အောက်ပင်ငယ်ကြသေးသည်။

အဆိုပါဂြိုဟ်ကလေးတို့သည် ဂြိုဟ်ကြီးတစ်လုံး ကြွေမှု သွားရာမှဖြစ်ပေါ်လာဟန်တူသည်ဟု ရှေးကယူဆခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင်ယခုခေတ်နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်တို့က အောက်ပါအတိုင်းယူဆကြ၏။ ဂြိုဟ်ကလေးတို့သည်

www.foreverspace.com.mm

ကျောက်တုံးကျောက်ခဲသဏ္ဍာန်ရှိသောအီးရောဂါပြုလ်

ပြုလ်များသည် လုံးဝန်းသောပုံသဏ္ဍာန်ရှိမည်ဟုထင်မြင်ကြပေမည်။ သို့ရာတွင် နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်တို့၏ စူးစမ်းချက်အရ အီးရောဂါ ပြုလ်ကလေးသည် ကျောက်တုံး၊ ကျောက်ခဲကဲ့သို့ ပုံသဏ္ဍာန်မပြေပြစ်သော အစိုင်အခဲဖြစ်ကြောင်းသိရှိရသည်။ ထို့ကြောင့်အခြားပြုလ်သိမ်ပြုလ်များသည်လည်း အီးရောဂါပြုလ်ကဲ့သို့ပင်ဖြစ်မည်ဟု အချို့ကယူဆကြသည်။ ယာဘက်ထောင့်စွန်ရှိပုံတွင် အီးရောဂါပြုလ်သွားရာလမ်းကြောင်းသည် မားပြုလ်၏လမ်းကြောင်းအတွင်းသို့ ဖြတ်ကျော်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။ ထိုပုံတွင် ပြုလ်များကို နေနှင့်အနီးအဝေးအလိုက် စီစဉ်၍ ပြထားပေသည်။

ယင်းတို့ တည်ရှိရာနယ်အတွင်း၌ ဆွအားကောင်းသော မဏ္ဍိုင်တစ်ခုသာအကယ်၍ရှိပါက ထိုကဏ္ဍိုင်၌စုပေါင်း၍ ပြုလ်ကြီးတစ်လုံးဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ မည်သို့ဆိုစေကာမူ ထိုပြုလ်ကလေးများဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေပုံ၏ ဇာစ်မြစ်ကိုကား မည်သူမျှ အတိအကျအပြည့်အစုံ မသိရသေးချေ။

ပြုလ်ကလေးတို့သည် ပြုလ်ကြီးများနည်းတူပင် နေကို လှည့်ပတ်၍နေကြသည်။ နေကိုလှည့်ပတ်ရာ၌ ၃ နှစ်မှ ၁၀ နှစ်အထိ အချိန်ကြာ၏။ ပြုလ်ကလေးတို့ သွားရာလမ်းကြောင်းများသည် ဘဲဥပုံသဏ္ဍာန်များ ဖြစ်ကြသည်။ လမ်းကြောင်း၏ အစွန်းတစ်ဖက်သည် အခြားအစွန်းထက် နေနှင့် များစွာပိုမိုနီးကပ်လျက်ရှိသည်။

အီးရောဂါ ပြုလ်ကလေး သည် ၂၇ နှစ်တွင် တစ်ကြိမ်ကျ ကမ္ဘာနှင့်မိုင် ၁၃၈၀၀၀၀၀ ကွာဝေးသောနေရာသို့ ရောက်လာတတ်သည်။ ထိုပြုလ်ကလေး ရွေ့ရှားနေပုံကို ကြည့်၍ နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်တို့သည် ကမ္ဘာမှ နေ ၏အကွာအဝေးကို အကောင်းဆုံးနည်းဖြင့် တွက်ချက်ယူနိုင်ကြသည်။ ထိုပြုလ်ကလေးကို ၁၈၉၈ခုနှစ်တွင်ဘာလင်မြို့မှ ဗစ်ဆိုသူ နက္ခတ္တဗေဒ ပညာရှင်တစ်ဦးက စတင်တွေ့ရှိခဲ့သည်။ အီးရောဂါသည် ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာပြုလ်ကဲ့သို့ အလုံးပုံမဟုတ်ဘဲ ကျောက်တုံးကျောက်ခဲကြီးကဲ့သို့ ပုံပန်းမပြေပြစ်သည့် အစိုင်အခဲကြီး ဖြစ်ကြောင်းကို ထူးဆန်းစွာတွေ့ရလေသည်။ ဤအချက်ကိုထောက်သဖြင့် အခြားပြုလ်ကလေးများ လည်းဤအတိုင်းဖြစ်နိုင် စရာရှိသည်ဟု အချို့ကယူဆကြသည်။

၅၆ ။ ။ဂြိုဟ်သည် ရခိုင်တိုင်း သံတွဲခရိုင်၏ တောင်ဖက်အစွန်ဆုံး မြို့နယ်ရုံး စိုက်ရာဒေသ ဖြစ်သည်။ ဂြိုဟ်လကျာဖက် ကမ်းတွင်တည်ရှိသည်။ ဂြိုဟ်မှ မြောက်ဖက်သို့လားသော် မိုင် ၅၀ ခန့်တွင် ရှောက်ကုန်းရွာ ကျောက်ပုံရေးစခန်း၌ သံတွဲမြို့နယ်နှင့် ပိုင်းခြားထားသော နယ်ခြားကျောက်တိုင်ရှိသည်။ ဂြိုဟ်တောင်ဖက်သို့ ၁၂ မိုင်ခန့်သွားသော် သာပေါင်းမြို့နယ်နိမိတ်နှင့် စပ်မိ၏။ အရှေ့ဖက်တွင် ရခိုင်ရိုးမတောင်ခြေ၊ အနောက်ဖက်တွင် ဗင်္ဂလားပင်လယ်အော်ရှိသည်။

ရခိုင်တိုင်းကို ဗြိတိသျှတို့ သိမ်းပိုက်၍ သံတွဲခရိုင်ကို သတ်မှတ်စဉ်က ဂြိုဟ်နယ်သည် သံတွဲခရိုင်၌ အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ခရစ် ၁၈၅၂ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ် မြန်မာ ဒုတိယစစ်ပွဲအပြီးတွင် မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်းကို ဗြိတိသျှတို့သိမ်းပိုက်လိုက်သောအခါ ဂြိုဟ်နယ်တွင်းရှိ ကျိန်တလီရွာအထိ ပါဝင်သောဒေသကို ပုသိမ်မြို့နယ်နှင့် ပေါင်းစပ်လိုက်သည်။ သို့သော်တစ်ဖန် ခရစ် ၁၈၆၄ ခုနှစ်သို့ရောက်သောအခါ ယင်းနယ်ကို သံတွဲခရိုင်သို့ ပြန်လည်သွတ်သွင်းပြီးလျှင် ဂြိုဟ်ကို ယခင်ကအတိုင်း တည်ရှိစေခဲ့သည်။

ဂြိုဟ်နယ်အဓိကလုပ်ငန်းမှာ တံငါလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုလုပ်ငန်းသည် မြို့နယ်တွင်း ပူလုံမျှတရှိသကဲ့သို့ ယင်းမြို့နယ်မှ မျှင်ငါးပိအကောင်းစားထွက်သော်လည်း အခြားအရပ်သို့ တင်ပို့ရောင်းချလောက် အောင်မထွက်ချေ။

ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးသည်။ သစ်၊ဝါး၊အုန်းသီးပေါသည်။ ရောင်းရေးဝယ်တာအတွက် ဂွမြို့နှင့်ပုသိမ်မြို့တို့တွင် ကတ္တူ သမ္မန်ကြီးများဖြင့်အဆက်အသွယ် ရှိကြသည်။ ဂွမြို့မှမော် တင်ဖွန်းကိုကွေ့၍ ငဝန်မြစ်အတိုင်း ဆန်တက်လျှင် ပုသိမ် မြို့သို့ရောက်နိုင်သည်။

ဥတီမားလနိုင်ငံ ။ ။ ဥတီမားလနိုင်ငံသည် အမေရိ ကတိုက်အလယ်ပိုင်းတွင် အရေးအကြီးဆုံးနှင့် လူဦးရေအ များဆုံးနိုင်ငံဖြစ်လေသည်။ မူလက ထိုနိုင်ငံသည်အမေရိက တိုက်အလယ်ပိုင်းပြည်နယ်များအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း ၁၈၃၉ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် သမ္မတနိုင်ငံအဖြစ်ဖြင့် ကြေညာခဲ့လေသည်။ လက်ရှိ အုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေမှာ ၁၉၄၅ ခုနှစ်က အတည်ပြုခဲ့သော ဥပဒေဖြစ်သည်။ ဥတီမားလနယ်မှာ မက္ကဆီကိုနယ်၏တောင်ဘက်နှင့် အယ်ဆယ်လဗာဒေါနိုင်ငံနှင့် ဟွန်ဒူးရပ်နယ်တို့၏ မြောက် ဘက်တွင် တည်ရှိသည်။ မီးတောင်ငယ်အများအပြားပါဝင် သော ဆီယယ်ရာမက်ဒရီတောင်တန်းသည် ဥတီမားလနိုင် ငံကို ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒရာအနီးမှ အစပြု၍ အနောက်မြောက်ဘက် မှသည် အရှေ့တောင်ဘက်သို့ ဖြတ်သန်းလျက် တည်ရှိလေ သည်။ ကျဉ်းမြောင်းသော အနောက်ပိုင်းဆင်ခြေလျှော ဒေသမှာ မြေဩဇာထက်သန်၍ လူနေအများဆုံးဒေသဖြစ် သည်။ အတ္တလန္တိတ်ကမ်းခြေဘက်တွင် တောင်များရှိ၍ မြောက်ဘက်တွင် ကားပေတင်လွင်ပြင်ရှိသည်။ ဤနိုင်ငံ တွင် ရေအိုင်များလည်းအများအပြားရှိသည်။

ဥတီမားလနိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၄၂၀၄၂ ရှိ၍ လူဦးရေမှာ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် သန်းခေါင်စာရင်း အရ ၂၇၈၇၀၃၀ ဖြစ်သည်။ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းမှာ ကယ်ရစ်ဘီယန်ပင်လယ်ဖက်တွင် မိုင် ၇၀ရှည်လျား၍ ပစ် ဖိတ်သမုဒ္ဒရာဖက်တွင် မိုင် ၂၀၀ မျှ ရှည်လျားသည်။

ဥတီမားလနယ်ကို သဘာဝ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် (၁) ပစ်ဖိတ်ကမ်းခြေ မြေနိမ့်ဒေသ၊ (၂)ဆီယမ်ရာမက်ဒရီအုပ် ရှိ မီးတောင်ဒေသ၊ (၃) မြောက်ပိုင်း တောင်ကုန်းဒေသ၊ (၄) အတ္တလန္တိတ်ကမ်းခြေဖက်ရှိ တောင်တန်းဒေသနှင့် (၅) ပေတင်လွင်ပြင်ဟူ၍ ၅ ပိုင်းခွဲခြားနိုင်၏။

ရာသီဥတုမှာ ကျန်းမာရေးနှင့်သင့်တင့်သော ရာသီဥတု ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ကမ်းခြေပိုင်း၌ကား ရာသီဥတုအခြေ အနေမှာအနည်းငယ် ဆိုးရွားလေသည်။ နှစ်စဉ်ရွာသွန်း သော ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၆ လက်မဖြစ်၏။

ဥတီမားလနိုင်ငံမှာ မီးတောင်ပေါများသည့်ဒေသဖြစ် သောကြောင့် မြေဩဇာကောင်းမွန်၍ စိုက်ပျိုးရေးများ စွာ ဖြစ်ထွန်း ၏။ အချို့ အရပ်ဒေသများတွင် ဂျုံကို တစ်နှစ် လျှင် ၂ သီး၊ ပြောင်းကိုတစ်နှစ်လျှင် ၃ သီးအထိ စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင် ကြသည်။ ကာဖီပင်များကိုလည်း အကြီးအကျယ် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်သည့်ပြင် ကိုကိုး၊ ကြံ၊ ငှက်ပျော၊ဗနီလာ အမွှေးပင်တို့ကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြသည်။

ဥတီမားလနိုင်ငံမှ ရွှေ၊ ငွေ၊ ခဲ၊ သံဖြူ၊ ကြေးနီ၊ ပြဒါး၊ လချေး စသော ဓာတ်သတ္တုများလည်းထွက်၏။ သို့ရာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အခက်အခဲများကြောင့် ဥတီမားလ နိုင်ငံရှိ သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများမှာ ခရီး ရောက်သင့်သလောက် မရောက်ခဲ့ချေ။ အခြား သောထွက်ကုန်များမှာ ကာဖီ၊ ပျားရည်၊ ငှက် ပျောသီး၊ သကြား၊ ဂျုံ၊ ဝါဂွမ်း၊ ကြက်ပေါင်စေး၊ သစ်၊ ပြောင်း စသည်တို့ဖြစ်လေသည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး စာရင်းအရ ထွက် ကုန်ရာခိုင်နှုန်း ၈၂ မှာ ကာဖီဖြစ်လေသည်။ ဆပ် ပြာ၊ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂနှင့် အိုးလုပ်ငန်းများ မှာ ဥတီမားလ၏ လက်မှုလုပ်ငန်းများဖြစ် သည်။ ဥတီမားလ၏ ရောင်းဝယ်ရေးဖောက် သည်မှာ အမေရိကန်နိုင်ငံပင် ဖြစ်သည်။ ဥတီမားလနိုင်ငံ၏ လူဦးရေရာခိုင်နှုန်း ၆၀ ကျော်ခန့်မှာ တိုင်းရင်းသား အရှေ့အိန္ဒိယလူမျိုး များ ဖြစ်၏။ ထို လူမျိုးများ၏ ဒေသအလိုက် ပြောဆိုကြသော ဘာသာစကားမှာ အမျိုးပေါင်း ၁၈ မျိုးခန့်ရှိ၍ အဝတ်အစား၊ ဓလေ့ထုံး စံတို့တွင်လည်း ကွဲပြားကြသည်။ အများဆုံး အသုံးပြုကြသောဘာသာစကားမှာစပိန်

ဥတီမားလနိုင်ငံ တည်နေရာပြမြေပုံ

အာဖရိကတိုက် တောင်ဖက်အစွန်းဖြစ်သော ဝှတ်ဒဟုတ်အငူကို အဝေးမှတွေ့မြင်ရပုံ

စကားဖြစ်သည်။ ဝှတ်ဒဟုတ်လူနိုင်းသည် စပိန်လက် အောက်ခံပြည်နယ်ဘဝမှ ၁၈၂၁ ခုနှစ်တွင် လွတ်မြောက် ခဲ့၏။ ၁၈၃၉ခုနှစ်တွင် အမေရိကတိုက်အလယ်ပိုင်းပြည် နယ်များ အဖွဲ့ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်သောအခါ ဝှတ်ဒဟုတ် လူနိုင်းသည် သီးခြားသမ္မတနိုင်ငံ ဖြစ်လာလေသည်။ ဝှတ်ဒဟုတ်လူနိုင်း၏ မြို့တော်မှာ ဝှတ်ဒဟုတ်မြို့တော် ဖြစ်၍ လူဦးရေမှာ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၏ သန်းခေါင်စာ ရင်းအရ ၂၉၃၉၉၈ ဖြစ်လေသည်။ ဝှတ်ဒဟုတ်လူနိုင်းကို ၁၇၇၆ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် မြေငလျင်လှုပ်သဖြင့် အကြီးအကျယ် ပျက်စီးသော ကြောင့် အသစ်ပြန်၍ တည်ရသည်။ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာမှ မိုင် ၇၀ ဝေးသော မြေဩဇာကောင်းမွန်သည့်အရပ်တွင် ဝှတ်ဒဟုတ်လူနိုင်းသည်တည်ရှိ၍ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မှ ပေပေါင်း ၅၀၀၀ မြင့်သည်။ မြို့တော်တွင် အမျိုးသား တက္ကသိုလ်များ ရှိလေသည်။

ဝှတ်ဒဟုတ်အငူ ။ ။ အာဖရိကတိုက်၏ တောင်ဖက်ဆုံး အဖျားရှိ အငူကြီးကို 'ဝှတ်ဒဟုတ်အငူ' ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအငူကြီးမှာ ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်အားဖြင့် အထူးထင်ရှားကျော် စောလေရာ ယင်းကိုအစွဲပြု၍ ယခင်က 'ကိပ်ကိုလိုနီ' တွင်ခဲ့သော နယ်ကိုပင် 'ကိပ်-အော့-ဝှတ်'ဟု ခေါ် ကြလေသည်။ ထိုနယ်မှာ တောင် အာဖရိကတိုက် ပြည်

ထောင်စု၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်၍ မူလကိုလိုနီနယ်၊ အရှေ့ဂရိကလင်နယ်၊ တင်ဗျူးလန်နယ်၊ ထရန်စကေးနယ်၊ ဝေါလဗစ်ဗေးနယ်၊ ပွန်ဒိုလန်နယ်၊ ဗက်ချူးအားနား လန်းနယ်စသောနယ်ပယ်တို့ ပါဝင်ကြသည်။

ထိုနယ်သည် မြေဩဇာအတော်အသင့်ကောင်းမွန်၍ သစ်သီးများကို စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်အပြင် ကျယ်ပြန့်သောလွင် ပြင်များ၊ ကုန်းမြေမြင့်များရှိသောကြောင့်လည်း သိုးမွေး ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် ကျွဲမွေး၊ ဆိတ်တို့မှ နို့၊ ဒိန်၊ ထောပတ်များ ထုတ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းများ အကြီးအကျယ် လုပ်ကိုင်ကြ၏။ သတ္တုများလည်းထွက်၍ အဖိုးထိုက်တန်လှသောစိန်ကို ကင်ဗာလီခရိုင်မှ ရရှိလေရာ၊ ကင်ဗာလီစိန်တွင်းများမှာ ကမ္ဘာကျော် ဖြစ်လေသည်။

အာဖရိကတောင်ပိုင်းကို ဥရောပတိုက်သားများ တွေ့ရှိပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၁၅၀ ခန့်ကြာသည့်တိုင်အောင် အာဖရိကတိုက်၏တောင်ဘက် အစွန်းဆုံးဖြစ်သော ဤအငူ ကြီးအကြောင်းကို ကောင်းစွာမသိကြချေ။

ထိုနေရာတစ်ဝိုက်တွင် လေပြင်းမုန်တိုင်းများအလွန်ပေါ များရကား မကြာမကြာပင် သင်္ဘောများသည် လေမုန်တိုင်း ဒဏ်ဖြင့် ပျက်စီးကြလေသည်။

ထိုအငူကြီးကို ခရစ် ၁၄၈၇ ခုနှစ်တွင် ပေါ်တူဂီလူမျိုး ပင်လယ်ခရီးသွား ဗာတူးလူးမေယုဒီအိတ်ဆိုသူက ပထမဆုံး တွေ့ရှိ၍ သူသည် အငူကြီး၏ပတ်ဝန်းကျင်၌ ပြင်းထန်စွာ

တိုက်ခတ်သော ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလှသည့် လေမုန်တိုင်းကြီးများကိုအစွဲပြုကာ ထိုအင်ကို 'လေမုန်တိုင်းအင်' ဟု အမည် ပေးလေသည်။

ဤအကြောင်းများကို မြေပုံနှင့်တကွ ပေါ်တူဂီနိုင်ငံ ဒုတိယဂျွန်ဘုရင်ထံဆက်သရာ ဘုရင်က ဤအင်ကြီးအရှေ့ဘက်တိုင်းကြီး ပြည်ကြီးများနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့သွားရာ ဗဟိုစခန်း၌ ရှိသည့်အတိုင်း ဤအင်တွေ့ရှိခြင်းအားဖြင့် အရှေ့နိုင်ငံများမှ ပစ္စည်းဘဏ္ဍာရတနာရွှေငွေများသည် မိမိတို့တိုင်းပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရန် မျှော်လင့်ချက်များရှိကြောင်းဖြင့် နိမိတ်ကောင်းယူပြီးလျှင် လေမုန်တိုင်းအင်ဟူသော အမည်ကို ပြင်၍ ကောင်းသောမျှော်လင့်ချက်အင် 'ကိပ်-အော့-ဂွတ်ဒဟုပ်' ဟု ပြောင်းလဲ ခေါ်တွင်စေခဲ့သည်။

၁၄၉၇ခုနှစ်၌ ဗတ်ရှုကူးသင်္ဂါမဆိုသူ ပေါ်တူဂီလူမျိုး ခရီးလှည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ယောက်သည် အာဖရိကတိုက်ကြီးကို ထိုအင်မှတွေ့၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိကာလိကတ်မြို့သို့သွား ရောက်နိုင်ခဲ့ရာ ဥရောပတိုက်မှ အိန္ဒိယသို့ ဤအင်ကိုပတ် လျက် သွားသည့်လမ်းတွင် သူသည် ပထမဆုံး ခရီးသည်ပင်ဖြစ်၏။

ဂွမ်း။ ။ ဝါ-ရှု။

ဂျွန်ဆင်၊ ဗင်(ခရစ် ၁၅၇၃-၁၆၃၇) ။ ။ ဗင်ဂျွန်ဆင်ကား ဒေါက်တာဆယ်မျှယ်ဂျွန်ဆင် မပေါ်ပေါက်မီနှစ်ပေါင်း ၁၅၀ လောက်က ထွန်းကားခဲ့သော အင်္ဂလိပ်လူမျိုး စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူသည် ရှိတ်စပီးယား၊ ဗိုးမွန်၊ ဖလက်ချားစသော ကမ္ဘာကျော်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနှင့် ရေးဖော်ရေးဖက်တစ်ယောက်ဖြစ်သဖြင့် ဂျွန်ဆင်၏ အရည်အသွေးကို မှန်းဆနိုင်ပေသည်။ ဤသို့ ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦးဖြစ်သော ဗင်ဂျွန်ဆင်ကား ပထမ၌ မထင်ရှားသော ပန်းရန်သမားတစ်ဦးသာလျှင် ဖြစ်ခဲ့၏။

ဂျွန်ဆင်သည် ပန်းရန်အလုပ်ကိုလုပ်ကိုင်နေယင်း အားလပ်ချိန်များတွင် ဖတ်ရန် စာအုပ်တစ်အုပ်ကို သူ့အိတ်တွင် အမြဲဆောင်ထားလေ့ရှိလေသည်။ သို့သော် ဗင်ဂျွန်ဆင်နာမည်ကျော်ကြားလာခြင်းမှာ စာပေထူးချွန်သောကြောင့်သာမဟုတ်ဘဲ၊ မူလဇာတ်ခံပါရမီထူးခြားမှုနှင့် ဥပမိရုပ်ခန့်ညားမှုတို့ကြောင့်လည်းဖြစ်ပေသည်။ ငယ်ရွယ်စဉ်က ဆိုးတေခဲ့၍ အိမ်ပြေးအဖြစ်လေလွင့်နေရာမှ ဂျွန်ဆင်သည် စစ်ထဲသို့ဝင်ရောက်ခဲ့၏။ ထိုမှတစ်ဖန် ထောင်ကျခဲ့၏။ ငယ်ရွယ်သူတို့ဘဝ သူနှင့် ပြိုင်ဖက်တစ်ဦးအား နှစ်ယောက်ချင်း ထိုးခုတ်ပွဲ၌ အနိုင်ယူခဲ့ဘူးလေသည်။ သို့သော်လည်း ပညာပါရမီထူးချွန်သူဖြစ်သည့်အလျောက် နောင်တစ်ခေတ်တွင် နာမည်ကျော်ကဗျာဆရာ၊ ပြဇာတ်ဆရာ၊ စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ရှိတ်စပီးယားကဲ့သို့သော ပြဇာတ်ဝိဇ္ဇာကြီးကပင် အရေးတယူ ပြုမူဆက်ဆံခဲ့ရလေသည်။ ဂျွန်ဆင်ရေးသော ပြဇာတ်တစ်ခုကို ရှိတ်စပီးယား၏ ဝါဝင်အသုံးတော်ခံခဲ့သည်။ ၁၆၀၃ ခုနှစ်တွင်လည်း ရှိတ်စပီးယား၏ ဝိုင်းတော်သားများသည် ဂျွန်ဆင်၏ ပထမဆုံး အလွမ်းဇာတ်လမ်းတစ်ခုဖြစ်သော 'ဆက်ဂျေ နပ်' ခေါ် ပြဇာတ်ကို လန်ဒန်မြို့ဂလုပ်ရုံတွင် ရှိတ်စပီးယားထံ ပြောပြအရေးအသားဖက်၌လည်း နာမည်ရသူဖြစ်၏။ ဂျွန်ဆင်သည် လူချစ်လူခင်များသောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုခေတ်ကလန်ဒန်မြို့တွင် ထမင်းဆိုင်များ၌ ဝိုင်းဖွဲ့စားသောက်လေ့ရှိရာ ထိုစားပွဲသောက်ပွဲများတွင် ဂျွန်ဆင်သည် ထင်ရှား ခဲ့လေသည်။ လန်ဒန်မြို့ ချိပဆိုက်ရပ်ကွက်ရှိ ရေသူမ ထမင်းဆိုင်သို့ ဂျွန်ဆင်သည် မကြာခဏ သွားရောက် စကားပြောလေ့ရှိ၏။ ထိုအခါ စာရေးဆရာလောင်းများသည် ဂျွန်ဆင်ကို ဂရုတစိုက်နားထောင်ကြ၏။ ဤထမင်းဆိုင်၌ပင်ဂျွန်ဆင်ကို ရှိတ်စပီးယား၊ ဗိုးမွန်၊ ဖလက်ချားစသည့် စာရေးဆရာကျော်များနှင့်အတူ တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

ဇာတ်ဝိဇ္ဇာကြီးကပင် အရေးတယူ ပြုမူဆက်ဆံခဲ့ရလေသည်။ ဂျွန်ဆင်ရေးသော ပြဇာတ်တစ်ခုကို ရှိတ်စပီးယား၏ ဝါဝင်အသုံးတော်ခံခဲ့သည်။ ၁၆၀၃ ခုနှစ်တွင်လည်း ရှိတ်စပီးယား၏ ဝိုင်းတော်သားများသည် ဂျွန်ဆင်၏ ပထမဆုံး အလွမ်းဇာတ်လမ်းတစ်ခုဖြစ်သော 'ဆက်ဂျေ နပ်' ခေါ် ပြဇာတ်ကို လန်ဒန်မြို့ဂလုပ်ရုံတွင် ရှိတ်စပီးယားထံ ပြောပြအရေးအသားဖက်၌လည်း နာမည်ရသူဖြစ်၏။ ဂျွန်ဆင်သည် လူချစ်လူခင်များသောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုခေတ်ကလန်ဒန်မြို့တွင် ထမင်းဆိုင်များ၌ ဝိုင်းဖွဲ့စားသောက်လေ့ရှိရာ ထိုစားပွဲသောက်ပွဲများတွင် ဂျွန်ဆင်သည် ထင်ရှား ခဲ့လေသည်။ လန်ဒန်မြို့ ချိပဆိုက်ရပ်ကွက်ရှိ ရေသူမ ထမင်းဆိုင်သို့ ဂျွန်ဆင်သည် မကြာခဏ သွားရောက် စကားပြောလေ့ရှိ၏။ ထိုအခါ စာရေးဆရာလောင်းများသည် ဂျွန်ဆင်ကို ဂရုတစိုက်နားထောင်ကြ၏။ ဤထမင်းဆိုင်၌ပင်ဂျွန်ဆင်ကို ရှိတ်စပီးယား၊ ဗိုးမွန်၊ ဖလက်ချားစသည့် စာရေးဆရာကျော်များနှင့်အတူ တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

ထိုနောက်တွင် ဂျွန်ဆင်သည် ကဗျာသီချင်းများကိုရေးသားခဲ့ရာ သူ၏ သီချင်းများကိုလူကြိုက်များခဲ့၏။ စကားပြော အရေးအသားဖက်၌လည်း နာမည်ရသူဖြစ်၏။ ဂျွန်ဆင်သည် လူချစ်လူခင်များသောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုခေတ်ကလန်ဒန်မြို့တွင် ထမင်းဆိုင်များ၌ ဝိုင်းဖွဲ့စားသောက်လေ့ရှိရာ ထိုစားပွဲသောက်ပွဲများတွင် ဂျွန်ဆင်သည် ထင်ရှား ခဲ့လေသည်။ လန်ဒန်မြို့ ချိပဆိုက်ရပ်ကွက်ရှိ ရေသူမ ထမင်းဆိုင်သို့ ဂျွန်ဆင်သည် မကြာခဏ သွားရောက် စကားပြောလေ့ရှိ၏။ ထိုအခါ စာရေးဆရာလောင်းများသည် ဂျွန်ဆင်ကို ဂရုတစိုက်နားထောင်ကြ၏။ ဤထမင်းဆိုင်၌ပင်ဂျွန်ဆင်ကို ရှိတ်စပီးယား၊ ဗိုးမွန်၊ ဖလက်ချားစသည့် စာရေးဆရာကျော်များနှင့်အတူ တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

အင်္ဂလိပ်နန်းတွင်းစာဆိုကြီး ဗင်ဂျွန်ဆင်

တစ်ခါသော် ဂျွန်ဆင်သည် စကော့လူမျိုးတို့အကြောင်းကို စောင်းပါးရိပ်ခြည် ရေးသားခဲ့ရာ အလွန်ထိမိလှသဖြင့် ပထမဂျိမ်းဘုရင်နှင့်အခြေအရံတို့သည် ဒေါသပုန်ထကာ ဂျွန်ဆင်အားဖမ်းဆီး၍ထောင်သွင်း အကျဉ်းချထားလေသည်။ သို့ရာတွင် မိတ်ဆွေသင်္ဂါဟတို့ ကူညီသဖြင့်မကြာမီပင် ထောင်မှလွတ်လာခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဂျွန်ဆင်သည်ဘုရင်၏ယုံ

ကြည့်မှုကို ရန်ပုံနှိပ်ထပ်မံ ကြီးစားခဲ့သဖြင့် နောက်ဆုံးတွင်နန်း တွင်းစာဆိုဘွဲ့ထူးနှင့်တကွ ရိက္ခာတော်အဖြစ် တစ်နှစ်လျှင် ပေါင် ၂၀၀ ကိုချီးမြှင့်ခြင်း ခံရလေသည်။

ဂျွန်ဆင် အေမီ (ခရစ် ၁၉၀၄-၁၉၄၁) ။ ။ ၁၉၃၀ ပြည့် နှစ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည်က ရွှင်ဒန်လေယာဉ်ပျံကွင်းမှ ဩစတြေးလျကျွန်းသို့ ဂျေဆင်ခေါ် လေယာဉ်ပျံဖြင့် ပျံသန်း ခဲ့သူ အမျိုးသမီးအား တစ်ကမ္ဘာလုံးက အံ့ဩခဲ့ကြလေ သည်။ ထိုအမျိုးသမီးကား အေမီဂျွန်ဆင်ပင်ဖြစ်၏။ အေမီဂျွန်ဆင် ပျံသန်းခဲ့သောခရီးမှာ မိုင်ပေါင်း ၁၀၀၀၀ ကျော်မျှရှိ၍ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကို ကျော်လွန်အောင် စွန့်စားရသောခရီး ဖြစ်သည်။ ရာသီဥတု အခြေအနေဆိုး သောကြောင့် လမ်းစပျောက်၍ ရန်ကုန်မြို့သို့ သက်ဆင်းခဲ့ရ သေးသည်။ တစ်ခါတွင် မိုးသက်လေပြင်းမိသဖြင့် အေမီ၏ လေယာဉ်ပျံသည် ငမန်းများကျက်စားရာ ဂျာဗားပင်လယ် ပြင်တွင် ရေနှင့်လွတ်ရုံမျှသာ ပျံသန်းခဲ့ရသည်။

ရာသီဥတု၏ဒဏ်ချက်ကြောင့် လေယာဉ်ပျံသည်လည်း အတော်အတန် ပျက်စီးလျက် လူကိုယ်တိုင်မှာလည်း သက် စွန့်ဆံ့ဖျား စွန့်စားရပြီးလျှင် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၂၄ ရက်နေ့ (အင်္ဂလန်မှ ထွက်ခဲ့သည့်နေ့မှ ၁၉ ရက်အကြာတွင်) ဩစတြေးလီးယားတိုက် ဒါဝင်မြို့သို့ ဆင်းသက်နိုင်ခဲ့ လေ သည်။ ထိုသို့ ဆင်းသက်ခဲ့သဖြင့် အင်္ဂလန်မှ ဩစတြေးလျ တိုက်သို့ ၁၅ ၂/၂ ရက်ဖြင့်ပျံသန်းခဲ့သော ကမ္ဘာ့စံချိန်မှာ ကျိုးမသွားသော်လည်း အေမီမှာ ကမ္ဘာကျော်အမျိုးသမီး လေသူရဲကောင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရလေသည်။

ကမ္ဘာကျော် အင်္ဂလိပ်အမျိုးသမီးလေသူရဲကောင်း အေမီဂျွန်ဆင်

ထိုလေသူရဲကောင်း အေမီဂျွန်ဆင်သည် ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်၍ ရှက်ဖီးတက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အေမီကား စာပေနှင့်ဆိုင်သောလုပ်ငန်းများတွင် စိတ်မဝင်စားဘဲ စွန့်စားခြင်းကို လိုလားသူ သတ္တိခံ အမျိုး သမီး ဖြစ်ပေသည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် အဖော်တစ်ဦးနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ အသွားအပြန် ပျံသန်းခဲ့၏။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် လန်ဒန်မှ ကိပ္ပတောင်းမြို့သို့ အသွားအပြန်ခရီးကို ၄ ရက် ၆ နာရီဖြင့် စံချိန်ပြုခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင် နာမည်ကျော်လေ သူရဲ ဂျေ၊ အေ၊ မော်လီဆင်နှင့် ထိမ်းမြား လက်ထပ်သည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် အေမီသည် မိမိချစ်လင်နှင့်အတူတကွ အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာကို ဖြတ်သန်းခဲ့လေသည်။

အေမီ၏ထူးချွန်သော ရဲစွမ်းသတ္တိကို ဘုရင်နှင့် မိဖုရားတို့ ကိုယ်တိုင် နှုတ်ဖြင့်ချီးကျူးခဲ့ရုံမက အို၊ ဘီ၊ အီးဘွဲ့ကို ပင် ပေးအပ်ခဲ့ဘူး၏။ အေမီကား ကမ္ဘာ့အမျိုးသမီးလော ကတွင်မှတ်တမ်းတင်ထိုက်အောင် ထူးခြားသော အမျိုး သမီး ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ နောက်ဆုံး၌ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် လေယာဉ်ပျံပျက်ကျသဖြင့် သေဆုံးရလေသည်။

ဂျွန်ဆင် ဆယ်မျူယယ် (ခရစ် ၁၇၀၉-၁၇၈၄) ။ ။ သာ မန်လူများထက် အရပ်အမောင်းထွားကျိုင်း၍ မျက်နှာ ပေါက်ဆိုးပြီးလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်လောကကြီးကို မထိမဲ့မြင် ပြုကာ ကြီးမားလှသော မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်ကို ခပ်ကြမ်းကြမ်း လှုပ်ချည်ရမ်းချည် သွားလာတတ်သူအား မြင်သူတိုင်းက မျက်စောင်းထိုးကြ၏။ နှာခေါင်းရှုံ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် ထိုသူကား မည်သူ့ကိုမျှ ဂရုမစိုက်၊ သူ့စိတ်ကူးနှင့် သူ ပါး စပ်က တတ်တတ်ရွတ်ရွတ်ဆိုလျက် လမ်းလျှောက်ယင်း တွေ့ရသော ဝင်းတံခါးတိုင် ထိပ်များကို သူ၏ လက်တံရှည်ကြီးဖြင့် လှမ်း၍လှမ်း ၍ပင်ပုတ်သွားတတ်၏။ တစ်ခါ တစ်ရံတွင်လည်းလမ်း လျှောက် နေယင်းပင် စိတ်ကူးရကာမိမိ ရောက်ရှိသည့်နေရာမှ ဝင်းခြံ တစ်ခု၏ တံခါးဝအထိ ခြေလှမ်း မည်မျှရှိမည်ကို ရေတွက်လျက် လျှောက် သွားတတ် လေသည်။ သူ၏အမူအကျင့်များကား ထူး ဆန်းလှ၏။ ထူးဆန်းသည်ကို လည်း သူကိုယ်တိုင်သိ၏။ သိ လျက်နှင့်ပင် ထိုအကျင့်များကို သူ မဖျောက်နိုင်ခဲ့ပေ။ ညနေ ချမ်းအချိန် လမ်းလျှောက်ထွက်

ဂျွန်ဆင် ဆယ်မျူယယ်

သည့်အခါ သူ၏ဘေးမှ ဖြတ်ကျော်၍သွားသော မြင်းရထားများပေါ်မှ မိန်းမပျိုအိုတို့သည် သူ့အား လူထူးလူဆန်းသဖွယ်ကြည့်၍သွားကြ၏။ သူ့လက်ထဲတွင်လည်း လက်ရိုက်ကဲ့သို့သော တုတ်ကြီးတစ်ချောင်း အမြဲလိုပင်ပါတတ်လေသည်။ ဤမျှထူးဆန်းသော အမူအကျင့်များရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကား အခြားမဟုတ်၊ အင်္ဂလိပ်စာပေသမိုင်းတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားသော စာရေးဆရာကြီး ဒေါက်တာဆယ်မျူယယ် ဂျွန်ဆင်ပင်ဖြစ်လေသည်။

ဂျွန်ဆင်ကို ၁၇၀၉ ခု စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် လစ်ချဖီးမြို့၌ ဖွားမြင်၏။ သူ၏ဖခင်ဖြစ်သူ မိုက်ကယ်ဂျွန်ဆင်မှာ စာအုပ်ကုန်သည်လည်းဖြစ်၏။ တရားသူကြီးလည်းဖြစ်၏။ ဂျွန်ဆင်၏ကလေးဘဝကား ဝမ်းနည်းဖွယ်တို့ဖြင့်သာလျှင် ပြည့်နှက်ခဲ့၏။ နို့စို့အရွယ်တွင် တစ်ကိုယ်လုံး ကျပ်နာများပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာ မိခင်ဖြစ်သူက အမျိုးမျိုးပြုစုခဲ့သော်လည်း မသက်သာသည့် အဆုံး၌ ကလေးကို အန်ဘုရင်မကြီးထံသို့ယူသွားကာ ဘုရင်မကြီး၏လက်ဖြင့် ကလေးအား ပွတ်သပ်ပေးစေခဲ့၏။ ဘုရင်မကြီးကသူ့လက်ဖြင့် က

အင်္ဂလိပ်ကျမ်းပြုဆရာကြီး ဒေါက်တာဆယ်မျူယယ်ဂျွန်ဆင်

လေးအားပွတ်သပ်ပေးလျှင် ဤရောဂါအမျိုးမျိုး ပျောက်ကင်းသည်ဟု ထိုခေတ်ကယုံကြည်ခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် ကလေး၏ကျပ်နာကား မသက်သာခဲ့ပေ။ ကလေး၏ မျက်လုံးတစ်ဖက်ကွယ်သွားရုံမျှမက ကိုယ်အင်္ဂါတို့လည်း အကြောဆွဲနေ၏။ ထိုကြောင့် ဂျွန်ဆင်လမ်းလျှောက်သည့်အခါ၌ သူ၏ခြေလက်တို့မှာ လှုပ်ရှားနေ၏။ သို့သော်လည်း သူသည် ငယ်စဉ်ကပင် အခြားကလေးများထက် ထွားကျိုင်းလေ၏။

ဂျွန်ဆင်သည် ကလေးအရွယ်ကပင်စာဖတ်ခြင်းကို အထူးဝါသနာပါခဲ့၏။ စာဖတ်လွန်း၍ သူ၏ဆရာက အလင်းရောင်နည်းလျှင် စာမကြည့်နှင့်ဟု တားမြစ်ခဲ့ရဘူးသည်။ သူသည် ဖတ်သမျှကိုလည်း တစ်လုံးမကျန် မှတ်သားမိသည်။ တစ်ခါက သူ့မိခင်ရှေ့တွင် စာပိုဒ်တစ်ပိုဒ်ကို တစ်ခေါက်မျှဖတ်ပြီးနောက် စာအုပ်ကို ပိတ်လိုက်ကာ ထိုစာအုပ်အတိုင်း ပြန်၍ ရွတ်ဆိုပြခဲ့ရာ မိခင်သည်သားဖြစ်သူ၏ ဉာဏ်ကောင်းပုံကို အံ့ဩချီးကျူးခဲ့ရလေသည်။

ဖခင်၏စာအုပ်ဆိုင်ရှိ စာအုပ်များကိုသာ ဂျွန်ဆင်သည် အချိန်ရှိသရွေ့ ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ရလေသည်။ နှစ်နှစ်မျှအကြာတွင် သူ့အား အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ်ပို့ရန် စရိတ်ခံမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တစ်ဦးပေါ်ပေါက်ခဲ့သဖြင့် ထိုတက္ကသိုလ်သို့ သွားရောက်လေသည်။ ဆင်းရဲသား ပညာသင်အဖြစ်ဖြင့် တက္ကသိုလ်၌ အခလွတ်ပညာသင်ခွင့် ရခဲ့လေသည်။ ကြေးရည်တတ် လူကဲ့ထံတို့သည် ဂျွန်ဆင်၏အဝတ်အစားများကိုကြည့်ကာ သရော်

လေ့ရှိ ကြသော်လည်း ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားအများကပင် သူ့ကိုချစ်ခင်ကြ၏။ ဂျွန်ဆင်သည် ဆင်းဆင်းရဲရဲနေရသော်ငြားလည်း မာနရှိသူဖြစ်၏။ တစ်ခါက ကြင်နာသော မိတ်ဆွေတစ်ဦးက သူ၏မာနကိုသိပြီးဖြစ်၍ သူ့အားကိုယ်ထိလက်ရောက်ပေးကမ်းလျှင် ငြင်းပယ်မည်စိုးသဖြင့် ဖိနပ်တစ်ရံကို သူ၏ အခန်းတံခါးဝတွင် ချထားခဲ့ ဘူးသည်။ ထိုဖိနပ်ကို ဂျွန်ဆင်တွေ့ရာတွင် စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြင့် လွှင့်ပစ်လိုက် ဘူး၏။ သူသည်မည်သူ၏ကရုဏာသက်မှုကိုမျှ မလိုလားခဲ့ ချေ။ အားလပ်လျှင် စာဖတ် မည်။ စာဖတ်ခြင်း၌သာမွေ့လျော်ခဲ့ သည်။ သို့သော်လည်း သူ၏ဖခင်မှာ စီးပွား

ပျက်သဖြင့် သူသည် တက္ကသိုလ်မှ ထွက်ခဲ့ရလေသည်။ ဂျွန်ဆင်၏ဖခင်သေဆုံးသောအခါ ကျန်ရစ်ခဲ့သောမိခင် မုဆိုးမကြီးကို ဂျွန်ဆင်က ဆင်းဆင်းရဲရဲဖြင့်လုပ်ကျွေး ပြုစုခဲ့ရပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေသည့်အချိန်မှာပင် ဂျွန်ဆင်သည် သူ၏အိမ်၌လာရောက်နေထိုင်သူ ဒုက္ခသည်မိန်းမရွယ်တစ်ဦးကို စောင့်ရှောက်ထားခဲ့၏။ မစ္စက်အယ်လစ်ဗက်ပေါ်တာအမည်ရှိ ထိုမိန်းမမှာ ဂျွန်ဆင်ထက်အသက်ကြီး၍မုဆိုး မဖြစ်သော်လည်း ဂျွန်ဆင်သည် မကြာမီပင် ထိုမိန်းမနှင့် လက်ထပ်လိုက်သည်။ ပရိယေသနဝမ်းစာအလိုငှါ ကြိရာမရသည့်အဆုံး၌ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဖွင့်ခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ချေ။ သို့ဖြင့် ဂျွန်ဆင်သည် လန်ဒန်မြို့ကြီးသို့ တက်လာခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ထိုခေတ်အခါက လန်ဒန်မြို့ရှိ စာရေးဆရာများ၏ဘဝမှာ ယခုခေတ် မြန်မာ စာရေးဆရာများ၏ ဘဝအခြေအနေအတိုင်းပင်ဖြစ်လေသည်။

သာမန်စာရေးဆရာတစ်ယောက်သည် စာရေး၍ရသော ဝင်ငွေအပေါ်၌သာမှီ၍ မနေနိုင်ချေ။ ရံဖန်ရံခါ ကြေးရည်တတ် စာပေလိုက်စားသူတို့က မေတ္တာအလျောက် ပေးကမ်းခြီးဖြင့် ငသာ ငွေကို လက်ခံကြရသည်။ ဂျွန်ဆင်မှာမူကား ထိုကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အထောက်အပံ့ကို မာနကြီးစွာငြင်းပယ်လေ့ရှိ သဖြင့် ချို့ချို့တဲတဲပင် နေရရှာလေသည်။ သို့ရာတွင် ဇွဲနှင့် ဝီရိယကိုမလျှော့ဘဲ ကြိုးပမ်းလာခဲ့သဖြင့် တဖြည်းဖြည်း နာ မည်ထင်ပေါ်လာခဲ့သည်။

၁၇၄၉ ခုနှစ်တွင် ဂျွန်ဆင်သည် မိမိစီစဉ်ရေးသားလိုက် သော အိုင်းရင်း ပြဇာတ်အတွက် အထူးပင် မြှော်လင့် ချက်ထားခဲ့မိ၏။ သို့ရာတွင် ပြဇာတ်ကို ရုံတင်သောအခါ ထင်သလောက် လူကြိုက်မများခဲ့ချေ။ သူ၏ကဗျာများ မှာ အဆင့်အတန်း မနိမ့်လှသော်လည်း ဂျွန်ဆင်ကို ကဗျာ ဆရာတစ်ယောက်အဖြစ်ဖြင့် လူသိမများခဲ့ချေ။ သို့ရာတွင် ဂျွန်ဆင်သည် ဂျာနယ် ၂စောင်ကို တစ်ပတ်လျှင် ၂ကြိမ်ကျ ထုတ်ဝေသောအခါ လွန်စွာပင် လူကြိုက်များခဲ့ ၏။

ဂျွန်ဆင်၏ဂုဏ်သတင်းသည် တဖြည်းဖြည်းပျံ့နှံ့လာခဲ့ရာ စာအုပ်ထုတ်ဝေသူများနှင့် စာအုပ်ဆိုင်ရှင်များကလည်း ဂျွန် ဆင်ကိုကောင်းစွာ သိရှိလာကြသည်။ စာအုပ်ထုတ်ဝေသူ တစ်ဦး၏ တောင်းပန်ချက်အရ ဂျွန်ဆင်သည် ၁၇၅၅ ခုနှစ် တွင် အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ပြုစုရေးသားလေ သည်။ ထိုသို့ ပြုစု ရေးသားသည့်အတွက် ဉာဏ်ပူဇော်ခ ငွေ ပေါင်ပေါင်း ၁၅၅၅ ရရှိခဲ့၏။ ထိုငွေမှာ ရုတ်တရက်သော် များသည်ဟုထင်ရ၏။ သို့ရာတွင် ဆင်မျူယယ်သည် ထို အဘိဓာန်ကို ၈ နှစ်တိုင်တိုင် ပြုစုရေးသားခဲ့ရသဖြင့် ထိုငွေနှင့် မလုံလောက်သောကြောင့် သူ၏ လက်ထောက်များအား သူ၏ အိတ်ထဲမှပင် စိုက်ထုတ်ပေးရသေးသည်။ ယခုခေတ် အမြင်နှင့်ကြည့်လျှင်ကား ဂျွန်ဆင်၏အဘိဓာန်မှာ ရှေးဆန် သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုခေတ်ကမူ အတော်ပင် ကောင်းမွန်သော အဘိဓာန်တစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ ဤအဘိ ဓာန်ကျမ်းကြောင့်ပင် ဂျွန်ဆင်သည် အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်မှ ဥပဒေပါရဂူဘွဲ့ကိုရရှိခဲ့လေသည်။

အဘိဓာန်ကျမ်းကြီးကို ရေးသားပြုစုခဲ့ပြီးနောက် ဂျွန် ဆင်သည် 'ရမ်ဆဲလာ' ခေါ် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ၁၇၅၉ ခုနှစ် တွင် ရေးသားခဲ့ပြန်၏။ ထိုဝတ္ထုကို ရေးခြင်းအကြောင်း ကား ဂျွန်ဆင်သည် သူ၏မိခင်ကြီးကွယ်လွန်ရာတွင် မိခင် ကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်ကိုသင်္ဂြိုဟ်ရန် စရိတ်ကြေးငွေလိုနေသော ကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

၁၇၇၃ ခုနှစ်တွင် ဂျွန်ဆင်သည် စကော့တလန်ပြည်နယ် ဟက်ဗရီးဒီးကျွန်းစုသို့ နှစ်လကြာ သွားရောက်လည်ပတ်ပြီး နောက် 'ဟက်ဗရီးဒီးစုစဉ်' အမည်ဖြင့် ခရီးသွားမှတ်တမ်း ကြီးတစ်စောင် ရေးသားခဲ့လေသည်။

ဂျွန်ဆင်ရေးသမျှစာအုပ်တို့တွင် အကောင်းဆုံးစာအုပ် ကား 'ကဗျာစာဆိုတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ' ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုစာ အုပ်မှာ ၁၀ တွဲရှိသဖြင့် ၁၇၇၉ ခုနှစ်တွင် ပထမငှတဲ ၁၇၈၁ ခုနှစ်တွင် ကျန် ၆ တွဲ ထွက်လေသည်။ ဤကျမ်းကိုဖတ်ရှု ရခြင်းအားဖြင့် ဂျွန်ဆင်သည် မည်မျှစာဖတ်ကြောင်း ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံကြောင်းတို့ကို သိရှိနိုင်ပေသည်။

တတိယအရွယ်သို့ရောက်သည့်အချိန်၌ကား ဂျွန်ဆင်မှာ စာပေလောကတွင် ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေလေပြီ။ သူ့မိတ်သင်္ဂဟများမှာလည်း ပြဇာတ် မင်းသားမှအစ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်အထိ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုး မျိုး ပင်ဖြစ်လေသည်။ သူသည် ဂစ်ဗန်၊ ဂိုးစမစ်အစရှိသော နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီးများပါဝင်သည့် စာပေ အသင်းတစ်ခုကို ကိုယ်တိုင်ဦးစီးကာတည်ထောင်ခဲ့၏။ သူ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် စကော့လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်သော ဂျိန်းဗော့ဇဲဝဲ သည်လည်း ထိုအသင်းသို့ ဝင်ခွင့်ရရှိခဲ့လေသည်။ ဂျွန် ဆင်၏ အာဝဇွန်းရှင်မှုကြောင့် ထိုအသင်းမှာ နောင်၌ 'ဂျွန် ဆင်အသင်း' ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။ ဗော့ဇဲဝဲသည် သူ၏ဆရာ ဂျွန်ဆင်၏အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် စကားဆိုချက်များကို ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ခဲ့ရာ ထိုစာအုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်စာပေ လောကတွင် အထူးပင် ကျော်ကြားခဲ့ လေသည်။ ဂျွန်ဆင်သည် ၁၇၈၄ ခုနှစ်၊ အသက် ၇၅ နှစ်အရွယ်တွင် အနိစ္စရောက်လေသည်။

ဂျွန်ဘုရင်(အင်္ဂလိပ်) (ခရစ် ၁၁၆၇-၁၂၁၆) ။ ။

အင်္ဂလန်သမိုင်းတွင် အဆိုးဆုံးဘုရင်တပါးဟုတွင်ခဲ့သော ဂျွန်သည် ဒုတိယဟင်နရီ၏မိဖုရားဖြစ်သူ အက်ကွီတီနမင်း သမီး၊ အယ်လင်နာမှဖွားမြင်သော အထွေးဆုံးသားတော် ဖြစ်သည်။ ဂျွန်မင်းသားကို ၁၁၆၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် အောက်စဖို့မြို့၌ ဖွားမြင်သည်။ ငယ်စဉ်က အခြားမင်းသားများကဲ့သို့ ခမည်းတော်ထံမှ မြေယာတစ်စုံ တစ်ရာ မရရှိခဲ့၍ 'မြေယာမဲ့မင်းသား' ဟု တွင်လေသည်။ သို့သော် နောင်အခါတွင် အင်္ဂလန်နှင့်ပြင်သစ်နိုင်ငံအန့် အပြား၌ ရဲတိုက်ကြီးများ၊ မြေယာအမြောက်အမြားရရှိ ရုံမက ကြွယ်ဝသော ချူဘွဲ့ရဂလော့စတာစားကြီး၏ သမီး တော် အဇူဗဲလားနှင့် လက်ဆက်ရသောကြောင့် မင်းသား ထဲတွင် အကြွယ်ဝဆုံး ဖြစ်လာသည်။ ၁၁၈၅ ခုနှစ်တွင် အိုင်ယာလန်ပြည်သို့ သွားရောက်၍ အုပ်ချုပ် ရလေသည်။ သို့သော် မကြာမီ အင်္ဂလန်သို့ ပြန်လာပြီးလျှင် ခမည်းတော် အားလုပ်ကြံရန် အားထုတ်နေသော နောင်တော်ရစ်ချတ် နှင့် ပြင်သစ်ဘုရင် ဖိလစ်အော့ဂစ်တပ်တို့ထံသို့ ဝင်ရောက် ပူးပေါင်းလေသည်။ သားတော်များ၏ အကြံအစည်ကို ဘုရင်ကြီးသိသောအခါ လွန်စွာစိတ်နှလုံးမချမ်းမြေ့သဖြင့်

ရွှန်ဘုရင် (အင်္ဂလိပ်)

အိပ်ရာ၌လဲလေးကော့သည်။ ထိုရောဂါနှင့်ပင် ဟင်နရီဘုရင် နတ်ရွာစံလေးသော် ရစ်ချတ် နန်းတက်၍ ရွှန်အား မူလပိုင် နယ်အားလုံးကို ပြန်လည်အပ်နှင်းပြီး အသိအမှတ်ပြုသည်။

နောက်ထပ်လည်း များစွာ ချီးမြှင့်သေး၏။ များမကြာမီ ရစ်ချတ်ဘုရင်သည် တတိယကရူးဆိတ်စစ်ချီ ထွက်၍ နန်းစောင့်များချထားခဲ့သည်တွင် ရွှန်မင်းသားအား မထည့်သွင်းဘဲထားရုံမက တူတော်ဖြစ်သော ဗရစ်တနီစား အာသာကို နန်းလျာ ထားခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ ရွှန်သည် သူ့ကိုယ်တိုင် ထီးနန်းရရှိရန် ကြံစည်အားထုတ်၏။ ရစ်ချတ်ဘုရင်ပြန်လာသောအခါ အားလုံးပိုနေမြဲကျား နေမြဲဖြစ်သွားရုံမက ရွှန်နှင့်လည်း ကျေအေးကာ ချစ်ကြည် စွာ နေထိုင်သွားကြသည်။ ထိုနောက် ၅ နှစ်အကြာ ရစ်ချတ်ဘုရင် နတ်ရွာစံသောအခါတွင်လည်း အာသာအား နန်းလျာထားသည်ကို လျစ်လျူ ပြု၍ ရွှန်အား ထီးနန်းကို အပ်နှင်းခဲ့၏။

ထိုအခါ ပြင်သစ်နယ်ကြီး ၂ နယ်၏အကူအညီဖြင့် အာသာမင်းသားထကြွသော်လည်း နောက်ဆုံးတွင် အရေးနိမ့်၍ ရွှန်၏လက်တွင်းသို့ ကျရောက်သွားသဖြင့် ကွပ်မျက်ခြင်း ခံရလေသည်။ ရွှန်ဘုရင်ထီးနန်းရလာသည်မှစ၍ တိုင်းသူ ပြည်သားများမှာ ကျေနပ်ဖွယ်ရာမရှိသော အကြောင်းများ စွာတို့ကုတွေ့ကြရလေသည်။ ရွှန်၏မိဖုရားဖြစ်သူ ဂလော့ စတာမင်းသမီးအဇူဗဲလားကို ကွာရှင်း၍ အင်္ဂလန်မင်းသမီး အဇူဗဲလားအား လက်ထပ်ခြင်းကိုလည်း များမတ်ပိုင်းမှ မကျေနပ်ကြချေ။ အာသာမင်းသားကလေးကို သတ်လိုက် ခြင်းတွင်လည်း ရွှန်မှာ အပြစ်တင်စရာဖြစ်နေ၍ အန်ဇူ နော်မန်ဒီစသည်နယ်တို့က မကျေနပ်ဖြစ်ကြ၏။ သူ၏ကြမ်း တမ်းသော အုပ်ချုပ်မှုကြောင့် တိုင်းသူပြည်သားလူအများ လည်း ငြိုငြင်ကြလေသည်။ ထိုအတောအတွင်း ပြင်သစ် ဘုရင်နှင့်စစ်မက်ဖြစ်ပွားရာ၌ ပြင်သစ်ရှိ သူပိုင်ဆိုင်သော နယ်မြေများစွာကို ဆုံးရှုံးရလေသည်။

ထိုနောက် ရွှန်သည် ကန်တာဗရီဂိုဏ်းချုပ်ခန့်ထား ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပုပ်ရဟန်းမင်း တတိယအင်နီဆင့်နှင့် မသင့်မတင့်ဖြစ်ပြန်၏။ သို့ရာတွင် လူအများက သူ့အား မကြည်ညိုခိုက်ဖြစ်၍ ပုပ်ရဟန်းမင်းကို အာခံရန်မတတ်သာဘဲ ရှိခဲ့ရလေသည်။ ပြင်သစ်ရှိ နယ်မြေများကို ပြန်လည်ရရှိရန် အတွက်အကြံအစည်ပြုလုပ်၍ အင်္ဂလန်မှ ရွှန် ထွက်ခွာ သွားခိုက်တွင် အင်္ဂလန်ရှိမျိုးမတ်တို့ကရှေ့ဆောင်၍ တရားမျှ တသော အုပ်ချုပ်မှုကို ရရှိရန် စိုင်းပြင်းကြလေသည်။ များ မတ်တို့ အင်အားကောင်းလှ၍ ရွှန်ဘုရင်လည်း တစ်စုံတစ်ရာ မတတ်နိုင်တော့ဘဲ ၁၂၁၅ ခုနှစ် ဇွန် ၁၅ ရက်နေ့တွင် ရန်း နီးမိအရပ်တွင် တွေ့ဆုံကာ များမတ်တို့ရေးဆွဲသော မဂ္ဂနာ ကာတာခေါ် စာချုပ်ကြီးကိုတံဆိပ်ခတ်နှိပ်၍ အသိအမှတ်

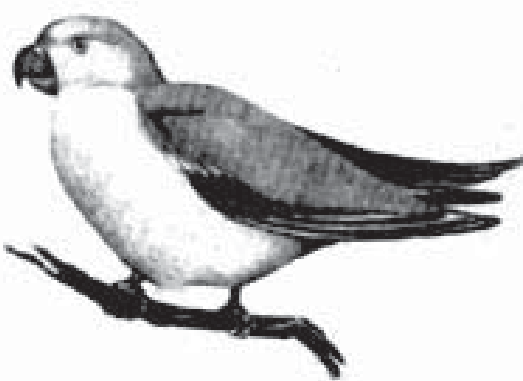
ပြုလိုက်ရလေသည်။ (မဂ္ဂနာကာတာ-ရှူ) သို့ရာတွင် ရွှန်မှာ အခဲမကျေနိုင်ဘဲ စစ်တပ်စုဆောင်း၍မျိုးမတ်တို့ကို ရန်ရှာပြန်လေရာ များမတ်တို့လည်း ပြင်သစ်မင်းသား လူဝီကို အင်္ဂလန်ထီးနန်းတင်ရန် ခေါ်ယူ လိုက်ကြလေသည်။ လူဝီလည်း စစ်တပ်ကြီးနှင့် ချီတက်လာကာ အင်္ဂလန်ပြည် နယ်အချို့ကို သိမ်း၏။ လူဝီအားတွန်းလှန်ရန် အားထုတ် ခြင်းသည် ရွှန်၏ ဆောင်ရွက်ခဲ့သမျှတို့တွင် မှတ်သားစရာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်လေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုအတော အတွင်း၊ ၁၂၁၆ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၁၉ ရက်နေ့၌ ရွှန်ဘုရင် သည် နျူးအတ်မြို့တွင် အဖျားရောဂါ ကပ်ရောက် ပြီးနောက် ထိုရောဂါနှင့်ပင် ကွယ်လွန်လေတော့သည်။

ရွှန်ဘုရင်တွင် ဒုတိယမိဖုရားဖြစ်သူ အင်္ဂလန်မင်းမင်းသမီး အဇူဗဲလားမှ သား ၂ယောက်၊ သမီး ၃ယောက် ဖွားမြင်သည်။ (တရားမဝင်သော သားတစ်ယောက်နှင့် သမီးတစ်ယောက် လည်းရှိ၏။) ယင်းတို့တွင် သားတော်အကြီးမှာ တတိယဟင် နရီဖြစ်လာ၍ အငယ်မှာ ဒျူဘွဲ့ရ ကွန်းဝေါစားဖြစ်လေသည်။ သမီးတော်အကြီး ဂျီအန်မှာ စကော့တလန်မိဖုရားဖြစ်၍ သမီးတော်အလတ် မင်းသမီးအဇူဗဲလားမှာ ဧကရာဇ်ဒုတိယ ဖရက်ဒရစ်၏ မိဖုရား ဖြစ်လာသည်။ သမီးတော်အငယ် အယ်လင်နာမှာ ပင်ဗရတ်မြို့စားကတော် ဖြစ်လေသည်။

အင်္ဂလန်ပြည်ရှင် ရွှန်ဘုရင် သူသည် လူ့သမိုင်းတွင် ပြည်သူ့အခွင့်အရေးကို ပထမဆုံးသတ်မှတ်ရာ ဖြစ်သော မဂ္ဂနာကာတာ စာချုပ်ကြီးကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ရသည်။

ဂျမ်းထိုးငှက် ။ ။ ကျွမ်းထိုးငှက်ကို ကျေးသန္တာဟုလည်းခေါ်သည်။ ပါဏဗေဒအမည်မှာ 'လော်ရီကူလပ်ဗာနာလီ' ဖြစ်သည်။ ကိုယ်လုံးစိမ်း၍တင်ပါးနီသည်။ ကြက်တူမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်သော်လည်း အတွေ့အမြင်ရ နည်းသည်။ ငှက်ဖို၏လည်တွင်အပြာမှတ်ပါရှိသည်။ ကျွမ်းထိုးငှက်သည် ပျံရာတွင် အလွန်လျင်မြန်သည်။ အခြားကြက်တူရွေးများနှင့်စာလျှင် တိတ်ဆိတ်စွာနေတတ်လေသည်။ စိုစွတ်ထိုင်းထိုင်းသောတောတွင် ကျက်စားတတ်သည်။ လင်းနီများကဲ့သို့ သစ်ကိုင်းတွင် ဦးခေါင်းစောက်ထိုးထား၍ တွဲလွဲနေတတ်သည်။ ပန်း၊ သစ်သီးနှင့် ခွံမာသီးများကိုစားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တောတောင် ဒေသများတွင် ကျွမ်းထိုးငှက်များကို အနည်းငယ်သာတွေ့ရ၏။

ကျေးသန္တာဟူ၍လည်းခေါ်သည့်ဂျမ်းထိုးငှက်

ဂျမ်းသမား။ ။ဂျမ်းအတတ်ကို ရှေးအခါကပင် လေ့လာလိုက်စားခဲ့ကြ၏။ ဂျမ်းဆိုသည်မှာ မိမိကိုယ်ကို မြေမှ လွတ်၍ ၂ပတ် ၃ ပတ်လည်အောင် မြေမှခုန်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို ခုန်ကျော်၍ လွတ်အောင် ဂျမ်းထိုးပြခြင်း၊ မြေပေါ်၌ ရှေ့ဂျမ်း၊ နောက်ဂျမ်းပစ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဂျမ်းကစားသည်။ ဂျမ်းပစ်သည်၊ ဂျမ်းရေးပြသည်ဟုခေါ်လေသည်။ ဂျမ်းအတတ်သည် အားကစားလုပ်ငန်း တစ်ခုလည်းဖြစ်၍ ကျန်းမာသန်စွမ်းစေရန် အလေ့အကျင့်ပြုရသော အလုပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးအခါက ရောမနှင့်ဂရိတို့ကောင်းစားခဲ့စဉ် လူငယ်များကို စစ်သားကောင်းများ ဖြစ်လာရေးအတွက် ဂျမ်းအတတ်ကို အခြားအားကစားလုပ်ငန်းများနှင့်တွဲဖက်၍ လေ့ကျင့်ပေးခဲ့သည်။

ဂျမ်းအတတ်ကို လူအများအား ဧည့်ခံရာ၌၎င်း၊ ပွဲလမ်းသဘင်တို့တွင်၎င်း၊ ပြသလေ့ရှိသည်။ ရှေးခေတ်ဂရိနှင့် ရောမနိုင်ငံများတွင် ကြေးစားဂျမ်းသမားများသည် ခေတ်စားခဲ့၏။ အလယ်ခေတ်တွင်ကား ဂျမ်းသမားများသည် တရွာမှတရွာသို့လှည့်လည်ကာ မိမိတို့၏အတတ်များကို ပြသလေ့ရှိတတ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရွာစဉ်လှည့်ပတ်၍ ပြသသည့် ဂျမ်းသမားများသည် အင်္ဂလန်ပြည်၌ ဝိတိုရိယခေတ်အတွင်း အထူးပေါများခဲ့သည်။ ယခုတိုင်ယင်းတို့ကို ကျေးလက်ပွဲလမ်းများတွင် တွေ့နိုင်သေးသည်။

ဂျမ်းသမားများကို ပွဲလမ်းသဘင်၊ ဘုရားပွဲ၊ စစ်ချီတက်ရာ စသည်တို့၌ မြန်မာမင်းများလက်ထက်တော်အခါက သုံးခဲ့

ဘူးသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာတ်နိပါတ်များတွင် ဂျမ်းသမားများပါဝင်သည့် အခမ်းအနားများကို ခင်းကျင်းခဲ့ကြပုံကိုလည်းကောင်း အထောက်အထားများတွေ့ရသည်။

အင်းဝဒုတိယမင်းခေါင်သည် မိမိ၏ကောင်းမှုတော်ဖြစ်သော မဟာမင်္ဂလာစေတီတော်အတွက်၊ ဇာတ်တော်ကို ပင့်ဆောင်ရာတွင် အခင်းအကျင်းအစီအစဉ်တို့၌ ရထား၏ ရှေ့နောက်တွင် ဂျမ်းသမားများကို ဂျမ်းရေးပြစေကာ ပါဝင်လှည့်လည်ကြောင်း တန်တားဦးတည် မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်းတွင် ဖော်ပြထား၏။ ဝက်မစွတ်နဝဒေး၏ အသံနီင်မော်ကွန်းတွင်လည်း စစ်ချီတက်ရန် ပြင်ဆင်ကြရာ၌ ဂျမ်းသမားများဖြင့် ပျော်ရွှင်ပွဲများ ကျင်းပပုံကို တွေ့ရသည်။

မဟာဇနကပျို့တွင် နန်းတက်ပွဲ၌ သိုင်းကစားခြင်း၊ ကုလီရိုက်ခြင်းတို့နှင့် အတူ ဂျမ်းရေးပြခြင်းများကို ရေးသားဖော်ပြထား၏။ ရာမရကန် တွင် မင်းသားတရာ ရောက်ခန်း၌ တိုင်တက်ခြင်း၊ ဂျမ်းထိုးခြင်းတို့ကိုခင်းကျင်းပြသကြောင်း ဖတ်ရှုရ၏။ ဝိဒူရပျို့တွင် လက်ဝှေ့လက်ပမ်းခတ်ခြင်းတို့နှင့် အတူ ဂျမ်းထိုးခြင်းကိုပါ ပူးတွဲဖော်ပြထားလေသည်။ မန်လည်ဆရာတော်၏ မဃဒေဝလင်္ကာသစ်၊ ဥကင်တော်ဘွင်၌ ဂျမ်းထိုးခြင်း၊ လက်ပမ်းပေါက်ခတ်ခြင်း စသည်တို့ကိုဖွဲ့ဆိုထား၏။ ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ လန်ဒန်သွားမှတ်တမ်း၌ကား မိမိတို့အား ဧည့်ခံရာ၌ ဂျမ်းအမျိုးမျိုးပြသသော အစီအစဉ်အခင်းအကျင်းလည်း ပါဝင်ကြောင်းဖြင့်ဖော်ပြထားရာ ထိုအတတ်မျိုးမှာ အနောက်တိုင်းနိုင်ငံတို့၌ ထိုစဉ်ကခေတ်စားခဲ့ကြောင်း သိရှိနိုင်ပေသည်။

ယခုခေတ်ဆပ်ကပ်ပွဲတို့၌ ဂျမ်းအတတ်ပြသမှုသည် ဖျော်ဖြေရန်အစီအစဉ်တစ်ရပ်အဖြစ် အစဉ်ပါလာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာဇာတ်သဘင်ပွဲများတွင်လည်း ညဦးပိုင်းကပြရာတွင် ဂျမ်းသဘောသက်ဝင်သောအခင်းအကျင်းများ ထည့်သွင်းပြသတတ်သည်။ ယနေ့မြန်မာလူငယ်များအနေနှင့် လေ့ကျင့်နေကြသော အားကစားလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ဂျမ်းအတတ်ကို အလေးဂရုပြု၍ လေ့ကျင့်လာကြသည်ကိုတွေ့ရှိရပေသည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီးခေတ်တွင် မြန်မာပြည်၌ ဘားမယ်ကြွေဟူသောဇာတ်မင်းသမီး တစ်ဦးသည် ဂျမ်းအတတ်ဖြင့် နာမည်ကျော်ကြားလူကြိုက်များခဲ့ဘူးသည်

ပြန်မာကျမ်း ၃၃ ရပ်တွင် ယ သည် ၄ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်သည်။ က၊ ဝ၊ ဂ၊ ဃ၊ င ဟူသော က စက်တွင်ပါဝင်၍ ယ အသံ၏ မြစ်ရာ ဌာနမှာ ကတ္တဌာန် လည်ချောင်းအရပ်ဖြစ်သည်။ ဂ ငယ်အက္ခရာ၏ အရွယ်နှင့် ဦးစော၍ 'ယ ကြီး' ဟု အမည်တွင်သည်။ က ယ ဝ ၄ ဟူသော ကြီးလေးကြီးတွင် ပါဝင်သည်။ ယ ၏ အရေးအသား ပုလဲမှာ မြာဟို့ အက္ခရာ ဃ ဖြစ်သည်။ မြာဟို့ ဃ မှ ကုသန ဃ ကတ္တ ဃ ကဝံဗ ဃ ယ ယို အဆင့်ဆင့် မြှောက်လဲလာပြီးနောက် ကျောက်စာများတွင် ဃ နှင့် ပေစာများတွင် ဃ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြာဟို့ အရေးအသား ဃ ကို ဗယ်ညာထိပ်ညီညီထိုးပြီးနောက် ဗယ်ဖက်ထိပ်ကဦးခေါင်းတပ်ပေးသောအခါပြန်မာ ယ ဖြစ်လာသည်။ ယ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်မြင်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင်အစဉ်အတိုင်းယှဉ်တွဲ၍ မော်ပြထားသည်။

ဃ ဃ ဃ ဃ ဃ ဃ

ဃနာနို့ဆွမ်း ။ ။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူမည့်နေ့တွင် သူကြွယ်သမီး သုဇာတာသည် ဘုရားရှင်အား ဃနာနို့ဆွမ်းကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းလေသည်။ ရှေးရှေးသောဘုရားတို့၌လည်း ဤနည်းတူစွာ ဃနာနို့ဆွမ်းကို အလှူခံရစမြဲဖြစ်၏။ ဃနာနို့ဆွမ်းဟူသော ဝေါဟာရတွင် 'ဃနာ' သဒ္ဒါသည် အစိုင့်အခဲကို ဟောပေသည်။ ပါဠိဘာသာအားဖြင့် ဃနာနို့ဆွမ်းကို ပါယာသဟုခေါ်သည်။ သုဇာတာနှင့် ဃနာနို့ဆွမ်း၏ အကြောင်းကို အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြ ပါရှိပေသည်။ သုဇာတာသည် ဃနာနို့ဆွမ်းကို ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်အား ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခဲ့သည့်အကြောင်းကား ဤသို့ဖြစ်လေသည်။

ဥရုဝေလတော၏အနီး သေနနိဂုံး၌ မဟာသေနအမည်ရှိသောသူကြွယ်၏သမီးသုဇာတာသည် အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ တစ်ခုသောညောင်ပင်ရင်းသို့ကပ်၍ 'ကျွန်ုပ်သည် အမျိုးတူသောယောက်ျားနှင့် ပေါင်းဖက်၍ သားဦးယောက်ျားရပါကညောင်စောင့် ရုက္ခစိုးအား တစ်နှစ်လျှင် တစ်သိန်းသော ဥစ္စာတို့ကိုစွန့်၍ ပူဇော်ပါမည်' ဟု ကတိထား၍ ဆုတောင်း၏။ တောင်းသည့်အတိုင်းပြည့်လေသော် ရုက္ခစိုးနတ်အား ပူဇော်ရန် နို့ဆွမ်းကို စီမံ၏။ မဏိကုဏ္ဍလဝတ္ထုအရ နို့ဆွမ်းကိုစီမံပုံမှာ နွားမ ၁၀၀၀ ကို နွယ်ချိုတောမှာကျောင်း၍ ထို ၁၀၀၀သောနွားမတို့၏ နို့ရည်ကို နွားမ ၅၀၀ အားတိုက်၏။ တစ်ဖန် ထိုနွားမ ၅၀၀တို့၏ နို့ရည်ကို ၂၅၀ သောနွားမတို့ကိုတိုက်၏။ ဤသို့ဖြင့် ၂၅၀ သော နွားမတို့၏နို့ရည်ကို ၁၂၅ သောနွားမတို့ကို ၁၂၅ သောနွားမတို့၏နို့ရည်ကို ၆၄ ကောင်သော နွားမတို့

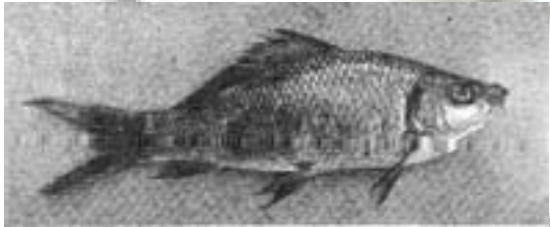
မှာတိုက်၊ ၆၄ ကောင်သောနွားမတို့မှ နို့ရည်ကို နွားမ ၃၂ ကောင်မှာတိုက်၊ နွားမ ၃၂ ကောင်မှနို့ရည်ကို နွားမ ၁၆ ကောင်မှာတိုက်ပြီး၊ ထိုနွားမ ၁၆ ကောင်မှ နို့ရည်ကို နွားမ ၈ ကောင်မှာတိုက်သည်။ ထို ၈ ကောင်သော နွားမတို့မှ နို့ရည်ကို ခံယူ၍ ထူးကဲမွန်မြတ်သော အရသာဖြင့်ပြည့်စုံသည့် ဃနာနို့ဆွမ်းချက်လေသည်။

ဇိနတ္ထပကာသနီကျမ်း၌မူကား နို့ဆွမ်းစီမံပုံကို ဤသို့ပြဆိုထား၏။ ၁၀၀၀ သောနွားမတို့ကို ၅၅၀၀၀ သောနွားမတို့၏ နို့ရည်ကို ၂၀၀ သော နွားမတို့တိုက်သည်။ ထို ၂၀၀ ကို ၅၅၀၀၀ ပြန်၍ ၁၆၀ သော နွားမတို့၏ နို့ရည်ကို ၄၀ သော နွားမတို့တိုက်သည်။ ထို ၄၀ ကို ၅၅၀၀၀ ပြန်၍ ၄၀၀၀၀ သောနွားမတို့၏ နို့ရည်ကို ၈ သောနွားမတို့တိုက်သည်။ ထို ၈ သောနွားမတို့၏ နို့ရည်ကို ဃနာနို့ဆွမ်းချက်သည် ဟူ၍ လာရှိလေသည်။

ယင်းသို့ ထူးမြတ်သောနို့ဃနာကိုချက်ပြီးမှ အသပြာတစ်သိန်း ထိုက်သော ရွှေခွက်တွင်ထည့်၍ သုဇာတာသည် ရုက္ခစိုးအားပူဇော်ရန် ညောင် ပင်သို့ လာ၏။ ထိုနေ့သည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃ ခု ကဆုန်လပြည့်နေ့ ဖြစ်၏။ ဘုရားလောင်းသည် တယုံတယ်သောအသရေဖြင့် ညောင်ပင်ရင်းတွင် စံတော်မူသည်ကို သုဇာတာမြင်လျှင် အထူးကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် ဃနာနို့ဆွမ်းကို ရွှေခွက်နှင့်တကွ ပူဇော်၏။ ဘုရားလောင်းသည်လည်း ရွှေခွက်နှင့်တကွပင်အလှူခံယူတော်မူ၏။ သုဇာတာသူကြွယ်သမီးပူဇော်သောဃနာနို့ဆွမ်းကိုဘုန်းပေးပြီးသည့်အရက်တက်တွင် ဂေါတမဘုရားလောင်းသည် လောကသုံးပါး၏ အထွတ်အထိပ် ဖြစ်သော ဘုရားမြတ်စင်စစ် အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

ငကျီးကန်း ။ ။ငကျီးကန်းသည် ပင်လယ်ငါးမျိုး ဖြစ်သည်။ ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် 'ဒီကပ်တားရပ် ရပ်ဆဲလီ' ဟု ခေါ်၍ 'ကာရင်ဂျီဒီ' မျိုးရင်းတွင်ပါဝင်သည်။ ထိုငါး မျိုး၏ ကိုယ်သည် ရှည်လျား၍ ခပ်ပြားပြားနေသည်။ မျက်လုံးများသည် ခေါင်း၏ဘေးဖက်တွင်ရှိ၍ ကြီးမားသည်။ ကျောဆူးတောင်နှင့် စအိုဆူးတောင်တို့သည် အမြီးသို့ထိ အောင် ရှည်လျားကြသည်။ အမြီးခွရှည်သည်။ ကိုယ်နှင့်ပါးတို့အပေါ်တွင် အကြေးခွံများရှိသည်။ အရောင်မှာရွှေရောင် ငွေရောင်ဖြစ်သည်။ ပါးဟက်ဖုံးတွင် အမည်းစက် ပါတတ်သည်။ အရှည် ၁၂ လက်မအထိ ရှိသည်။ ထိုငါးမျိုးသည် အုပ်ဖွဲ့၍ တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ လှည့်လည် ကျက်စားလေ့ရှိသည်။

ရွှေရောင်ငွေရောင်ရှိသောငကျီးကန်း

ငကျောက် ။ ။(စပါး-ရှူ)

ငါးကျည်း။ ။ငါးကျည်းသည် ငါးထွေမျိုးတွင် ပါဝင်သည်။ ပါဏဗေဒအရ 'ဟက် တာရီနျူတီဖော့စီလီ' ဟု ခေါ်သည်။ အသားစားငါးမျိုး ဖြစ်သည်။ ငါးခု နှင့် ပုံသဏ္ဍာန်တူသော်လည်း ငါးခုလောက်မကြီးချေ။ ငါးရဲ့ ငါးခုတို့ကဲ့သို့ အောက်

ဆီဂျင်ကို တိုက်ရိုက်ရှုနိုင်သော အင်္ဂါပါရှိသဖြင့် ရေတင်နေသော လယ်ကွင်းများတွင် နေနိုင်သည်။ ငါးကျည်းကို လယ်ကွင်းများ၌ဆောင်းများဖြင့် ဖမ်းယူလေ့ ရှိသည်။ ငါးကျည်းသည် ငါးခုကဲ့သို့ ငါးပိလုပ်ရန် အသုံးမဝင်သော်လည်း ယင်းကိုငါးကျည်းခြောက်အဖြစ် ကျပ်တင်ရောင်းလေ့ရှိကြသည်။

ငါးကြင်း။ ။ငါးကြင်းသည် ငါးသိုင်းမျိုးတွင်ပါဝင်သည်။ ပါဏဗေဒအရ 'စာရီ နားမရီဂါးလား' ဟုခေါ်သည်။ ရေချိုနှင့်ရေငန်နှစ်ရပ်လုံးတွင် ကျက်စားနိုင်သည်။ ငါးကြင်း၏ အောက်မေးရိုးအလယ်၌ အဖုငယ်ရှိသည်။ နှုတ်ခမ်းကြားတွင် နှုတ်ခမ်းမွေးတိုတို တစ်စုံရှိသည်။ ကိုယ်လုံးမှာရှည်၍ အမြီးခွစောက်နက်သည်။ အကြေးခွံကြီး၍ အကွက်ပေါ်လွင်၏။ ငါးကြင်း၏ အရောင်သည် ငွေရောင်ခပ်မှိုင်းမှိုင်း ဖြစ်ပြီး ကျောတွင် ကြေးနီရောင်သန်းနေသည်။ ဆူးတောင်ရောင်သည် အမဲအနည်းငယ်ရောစပ်နေသည့်လိမ္မော်ရောင်ဖြစ်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ မတ်လတို့တွင် ငါးကျည်း၊ ငါးမြစ်ချင်းတို့နှင့်အတူ မြစ်ကိုဆန်တက်သွားကြ၍ ဇူလိုင်လ၊ ဩဂုတ်လတို့တွင်သားပေါက်များနှင့်အတူ အောက်ပိုင်းမြေပြင်များသို့ ဆင်းလာလေ့ရှိကသည်။ ငါးကင်းသည် အဆီများသောငါးဖြစ်၏။ ကိုယ်အရှည်၃ပေအထိရှိ၏။

ငါးကွန်းညှပ် ။ ။ ငါးကွန်းညှပ်သည် ငါးပါးနှင့်အတူ 'အန်ချီဗီ' ငါးမျိုးစုတွင်ပါဝင်သည်။ ငါးကွန်းညှပ်ကို ငါးထန်းရွက် ဟူ၍၎င်း၊ ငါးအုပ်ဖားဟူ၍၎င်း၊ ငါးပြားဟူ၍၎င်း ခေါ်သည်။ ပါဏဗေ 'အမည်မှာ 'စက်တီပင်နာတယ်လီရား' ဖြစ်သည်။ ငါးကွန်းညှပ်သည် ရှောက်အသင်း(ဝါ) ငါးပါးနှင့် ဆင်တူသည်။ သို့သော် ငါးပါးထက် အရွယ်အနည်းငယ်ကြီး

သည်။ ငါးကွန်းညှပ်သည် အလျား ၁၆လက်မထိ ကြီးထွားသည်။ ကျေးဇူးတင်တွင် စိမ်းလဲ့လဲ့ရောင်ရှိ၍ ဝမ်းပိုင်းတွင် ငွေရောင်စင်း၊ ရွှေရောင်စင်းကလေးများရှိသည်။ ကျောဆူးတောင်နှင့် အမြီးဆူးတောင်တို့တွင်မူ အပါရောင် အစင်းများရှိသည်။ ငါးကွန်းညှပ်၏ ကိုယ်မှာပြား၍ ဝမ်းပိုင်းတွင် လွှာသွားကဲ့သို့ အထစ်များရှိသည်။ ပါးဟက်ဝကျယ်သည်။ ဦးခေါင်း၏ဘေးဖက်တွင်မျက်စိရှိသည်။ မျက်ခွံ၌ အဆီပြည့်ဝလျက်ရှိသည်။ နှုတ်ခမ်းမွေးမပါချေ။ ကိုယ်ပေါ်၌ အကြေးခွံများ ညီညီညာညာရှိသည်။ ဦးခေါင်းတွင်အကြေးခွံမရှိ။ အသားနှင့် အရိုးနူးညံ့သောငါးမျိုးဖြစ်သည်။

ငါးကွန်းညှပ် ။ ။ ငက္ကန်းညှပ်သည် ငက္ကန်းမျိုးတွင် ပါဝင်သည်။ ပါဏဗေဒအမည်မှာ 'စကွမ်ဗာရွိုက်ဒီ၊ တူလူး' ဖြစ်သည်။ ငါးကွန်းညှပ်ကို ငါးကင်းပါးဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။ ငါးအပ်ပုံ၊ ကကတစ်၊ ငက္ကန်းတို့ကဲ့သို့ကိုယ်ထည်အနည်းငယ်ရှည်၍ ခပ်ပြားပြားဖြစ်သည်။ ဦးခေါင်းဘေးနှစ်ဖက်တွင် မျက်စိရှိ၏။ ပါးဟက်ကြီး၏။ ဆူးတောင်များရှိ၏။ အကြေးခွံရှိ၏။ ငါးကွန်းညှပ်ကို ဟင်းလျာအဖြစ် စားကြ၍ ငါးခြောက်လည်းလုပ်ကြသည်။

ငက္ကွဲ ။ ။ (စပါး-ရှု။)

ငါးခု ။ ။ ငါးခုသည် အင်းငါးများတွင် လူသိများသောငါးဖြစ်သည်။ ပါဏဗေဒ အရ 'ကလာရီယပ်ဖတစ်ရာချပ်' ဟူ၍ ခေါ်သည်။ ငါးခု၏ အရောင်မှာ နီညိုရောင်သို့မဟုတ် အနက်ရောင် ခပ်မွဲမွဲ ဖြစ်သည်။ ဝမ်းပိုင်းတွင် အရောင်အနည်းငယ် ဖျော့နေသည်။ ဦးခေါင်းမှာ ပြား၍ ကိုယ်အနည်းငယ်လုံးသည်။ ကျောဆူးတောင်သည် လည်ပင်းမှအမြီးရင်းအထိ အရိုးငယ်ပေါင်းများစွာဖြင့် ဆက်လျက်ရှိ၏။ အမြီးထိပ်မှာ ဝိုင်းနေ၏။ ရင်ဆူးတောင်မှာ လွှာသွားကဲ့သို့ရှိသော်လည်း အရေတစ်ထပ်ဖုံးလျက်ရှိသည်။ ငါးခုတွင် လေမှအောက်ဆီဂျင်ကိုရှုနိုင်သော အင်္ဂါပါရှိသဖြင့် ကုန်းပေါ်တွင် နာရီပေါင်းများစွာ အသက်ရှင်နေနိုင်သည်။ ငါးခုသည် ကိုယ်အရှည် ၁၂ ပေခန့်အထိရှိတတ်၍ ရေချိုရေငန်နှစ်ရပ်လုံးတွင် ကျက်စားလေ့ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငါးခုကို ဟင်းလျာအဖြစ် စားကြရုံမက ငါးပိကောင်လည်း လုပ်ကြသည်။ ငါးခုငါးပိကောင်မှာ လူကြိုက်များသောငါးပိကောင်များအနက် တစ်မျိုးအပါအဝင် ဖြစ်သည်။

ငါးခုံးမ ။ ။ ငါးခုံးမမြီးနီ၊ ငါးခုံးမမြီးကွက်၊ ငါးခုံးမမြီးဖြူ၊ ငါးရစ်၊ ငါးတောင်ရွယ်တို့သည် ငါးသိုင်းမျိုးတွင်ပါဝင်ကြသည်။ ငါးခုံးမ၏ ဆူးတောင်များမှာ ကြက်သွေးရောင်ရှိသည်။

သို့သော် အမြီးဆူးတောင် အပြင်ဖက် ပိုင်းမှာ မည်းနက်သည်။ အထက်မေးရိုးတွင် နှုတ်မွေး ၂ ချောင်းရှိသည်။ အမြီးဆူးတောင်အနားသည် ခွေးသွားစိတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ဦးခေါင်းမှလွဲ၍တစ်ကိုယ်လုံးတွင် ငွေရောင်အကြေးများ ဖုံးနေသည်။ ဝမ်းပိုင်းမှာလုံးသည်။ ငါးခုံးမကို ငါးပိလုပ်ရာတွင် သုံးလေ့ရှိသည်။ ထိုငါးမျိုးကို ဟင်းလျာအဖြစ် လူကြိုက် မများချေ။

ငရိပ် ။ ။ (စပါး-ရှု။)

ငါးခွေးလျှာမျိုး ။ ။ ငါးခွေးလျှာမျိုးကို ငါးပြားမျိုးဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။ ငါးခွေးလျှာသည် များသောအားဖြင့် ရေအောက်မြေပြင်ပေါ်တွင် သွားလာကျက်စားနေတတ်သည်။ ရေအောက်ရှိ ရွှံ့နွံရောင်နှင့်အလွန်တူသောကြောင့် ငါးခွေးလျှာကို မြင်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းသည်။ ငါးခွေးလျှာ၏ အရောင်သည် တစ်ချိန်နှင့်တစ်ချိန်မတူဘဲ ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်။ ညိုမည်းသောမြေပေါ်တွင်မူ ညိုမည်းသော အရောင်သို့ ပြောင်းလဲသည်။ ငါးခွေးလျှာ၌ အထက်အောက်နှင့်ဘေး ပတ်လည်ကို မြင်နိုင်သော မျက်စိရှိသည်။

ငါးခွေးလျှာသည် မြေကြီးပေါ်၌ အပြားလိုက်နေနိုင်၍ ကိုယ်အပေါ်ဖက်ပိုင်းသာ ရွံ့နွံ၏အရောင်နှင့်တူ၏။ အောက်ဘက်ပိုင်း၌ အဖြူရောင်ခပ်ဖျော့ဖျော့ရှိ၏။ အချို့လူများက ငါးခွေးလျှာ၏ အမည်းဖက်အပိုင်းမှာ ကျော၊ အဖြူဖက်အပိုင်းမှာ ဝမ်းပိုက်ဖြစ်သည်ဟု ထင်ကြ၏။ အမှန်မှာ ထိုအပိုင်းတို့ကား ငါးခွေးလျှာ၏ ညာဖက်ဘေးနှင့် ဘယ်ဖက်ဘေးများသာလျှင်ဖြစ်ပေသည်။

ကိုယ်တစ်ဖက်မည်းတစ်ဖက်ဖြူရှိခြင်းထက် ထူးဆန်းသောအချက်မှာဦးခေါင်း၏ ညာဖက်တစ်ဖက်တည်း၌ မျက်စိ ၂ လုံး စလုံးရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ပါးစပ်မှာလည်းစောင်းလျက်ရှိ၏။ ငွေ့ရှာသည်မွေးကာစ၌ ငါး၏ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ မျက်စိ မှာလည်းတစ်ဖက်တစ်လုံးစီသာရှိ၏။ သို့သော်များမကြာမီ ဗယ်ဘက်မျက်စိသည် တဖြည်းဖြည်း အပေါ်သို့ တက်လာပြီး ညာဖက်သို့ ရွေ့သွားသည်။ ပါးစပ်မှာလည်းရွဲ၍ သွား၏။ အတန်ကြီးလာသောအခါ ငွေ့လျှာသည် နေရောင်ခြည်ရနိုင်သော ရေပြင်သို့ ရောက်လာသည်။

ငွေ့လျှာမျိုးရင်းတွင် အမျိုးပေါင်း ၅၀၀ခန့်ပါဝင်သည်။ ထိုငါးတို့သည် များသောအားဖြင့် အဖျားတန်သောငါးများဖြစ်ကြသည်။ ၂ ရောပတိုက်မှ ငွေ့လျှာသည် အလွန်အရသာရှိသောငါးမျိုးဖြစ်၏။ မျိုးရင်းတစ်ခုလုံးရှိ ငွေ့လျှာတို့တွင် ဟဲလဗတ်ငါးမှာ အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ငွေ့လျှာအသည်းမှ အဆီတွင် ဗီတာမင်အနုနှင့်ဒီအမြောက်အများပါသည့်အတွက်

- ၁။ ငကျည်းခြောက်လုပ်ရန် အဖိုးတန်လှသောငကျည်း
- ၂။ အဆီများ၍အရသာထူးကဲသောကြင်း
- ၃။ အသားနှင့်အရိုးနူးညံ့သောငကွန်းညှပ်
- ၄။ ငခြောက်လုပ်ရန်ကောင်းသည့်ငကွန်းညှပ်
- ၅။ ငပိကောင်အတွက်အလွန်သင့်လျော်သောငစု
- ၆။ တစ်ဖက်တည်း၌ မျက်စိနှစ်လုံးပါသောငခွေးလျှာ
- ၇။ ငစင်မျိုးတွင်ပါဝင်သောငစင်ရိုင်း

ကြောင့် ဟဲလဲဗတ်ငါးများကို အနောက်နိုင်ငံများတွင် စီးပွားရေးအဖွဲ့နှင့် အကြီးအကျယ်ဖမ်းယူကြလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ 'ပလာဂူရ' နှင့် 'ဆိုးလီးအား' ဟူသော ငွေလျှာမျိုးစုံဝင် ငါးများကိုတွေ့ရှိရသည်။

ငစင်္ကာ ။ ။(ဒီဗရစ်တို-ရှူ။)

ငစိန် ။ ။(စပါး-ရှူ။)

ငဆောင်ချမ်းတိုက်ပွဲ ။ ။ ငဆောင်ချမ်းတိုက်ပွဲသည် ပုဂံမင်းဆက် နရသီဟပတေ့မင်းလက်ထက် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၆၄၃ ခု(ခရစ် ၁၂၇၇)ခုနှစ်၌ တာတာလူမျိုးတို့နှင့် မြန်မာလူမျိုးတို့ စစ်ဖြစ်ကြ၍ တိုက်ခိုက်သောတိုက်ပွဲဖြစ်သည်။ ငဆောင်ချမ်းအရပ်တွင် စစ်ပြိုင်ကြသည်ကို အစွဲပြု၍ ငဆောင်ချမ်းတိုက်ပွဲဟု တွင်သည်။ ငဆောင်းချမ်းအရပ်သည် ဗန်းမော်မြို့၏ အရှေ့ဘက်ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့်တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ နယ်စပ်ဒေသလောက်တွင်ရှိ၏။

ထိုငဆောင်းချမ်းတိုက်ပွဲသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းလမ်းကြောင်းကိုပြောင်းလဲစေခဲ့သော တိုက်ပွဲဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ ပထမမြန်မာနိုင်ငံတော်ပျက်စီးရခြင်းအကြောင်း တစ်ရပ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ တာတာခေါ်တရုတ်တို့ချင်းနှင့် ဝင်ရောက်လာသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုတိုက်ပွဲဖြစ်ရခြင်းမှာ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၆၄၃ ခု၊ နရသီဟပတေ့မင်းလက်ထက်တွင် တရုတ်ဦးတည်ဘွားက ရှေးယခင် မြန်မာမင်းတစ်ပါးသည် ရွှေထမင်းအိုး၊ ငွေထမင်းအိုး၊ ရွှေပေါင်းချောင်၊ ငွေပေါင်းချောင်၊ ရွှေယောက်မ၊ ငွေယောက်မ၊ ရွှေဟင်းချို၊ ငွေဟင်းချိုတို့ကို ဆက်ဘူးသည်ဟူ၍ တရုတ်သံအဖွဲ့ဝင် အမတ်တစ်ကိုယ်နှင့် မြင်းသည် ၁၀၀၀တို့ကိုစေ၍ လာတောင်း၏။ ထိုသို့ တောင်းဆိုလာခြင်းသည် အခြေအမြစ်မရှိ၊ မဟုတ်မမှန်ဘဲ စော်ကားရန်စသည်ဟု မြန်မာတို့က ယူဆနေစဉ် တရုတ်သံတို့သည် မင်းကြီးရှေ့တော်တွင်မတော်မရော် မကျစ်မလစ်ပြုချေ၍ အမတ်တစ်ကိုယ်နှင့် မြင်းသည် ၁၀၀၀ကို တစ်ယောက်မလွတ်သတ်လေဟူ၍ အမိန့်တော်ရှိ၏။ အမတ်တို့လည်း မင်းကြီးအာဏာကိုကြောက်၍ တစ်ယောက်မလွတ်သတ်လေ၏။ သံတို့အားသတ်လေသောအကြောင်းကို တရုတ်ဥတည်ဘွားကြားလေသော် အမျက်ပြင်းစွာထွက်၍ မြင်းသည် ၆၀၀၀၀၀ ခြေသည် ၂၀၀၀၀၀၀ မျှလောက်သော စစ်အင်္ဂါတို့ကိုစီရင်၍ ချီလာ၏။ တရုတ်ဥတည်ဘွားက စစ်သည် ချီလာပြီဟူ၍ နရသီဟပတေ့မင်းကြီး ကြားတော်မူလေသော် စစ်သူကြီး အနန္တပစ္စည်းနှင့် ရန္တပစ္စည်းတို့အား ကြည်းရေ ၈၀၀၀၀၀ သောဆင်လုံး မြင်းရင်းနှင့်တကွ ချီတက်၍ ခုခံတိုက်ခိုက်စေသည်။

မြန်မာစစ်သည်တို့သည် ငဆောင်ချမ်းသို့ရောက်သော် ရောက်နေနှင့်သော တရုတ်စစ်သည်တို့နှင့် အတန်ကွာ ဗန်းမော်မြစ်ဝတွင် ကျိုးမြောင်းလုပ်၍ နားနေသည်။ တရုတ်စစ်သည်တို့ကား မြန်မာ စစ်သည်တို့ ရောက်ကြောင်း သိသည်နှင့် တပြိုင်နက် သစ်ကြီးဝါးကြီးများဖြင့် ထူထပ်သော တောများရှိရာ လွင်ပြင်သို့ ဆင်းသက်လာလေသည်။ တရုတ်စစ်သည်တို့ ချီတက်လာလျှင်မြန်မာစစ်သည်တို့သည် ဆင်တပ်ကို ရှေ့တွင်တင်ကာ ချီတက်တိုက်ခိုက်လေ၏။ မြန်မာတပ်များ၏ တိုက်စည်း၊ တိုက်မောင်းနှင့် စစ်သည်တော်တို့၏ ကြွေးကြော်သံမှာ ပဲ့တင်ထပ်မျှရှိသည်။ တရုတ်စစ်သည်တို့၏ မြင်းများမှာ စစ်ဆင်တို့ကို မတွေ့ဘူးသည်အတွက် မြင်လျှင် ချက်ချင်း ကြောက်လန့်ခြင်းဖြစ်၍ တရုတ်စစ်တပ်ပျက်လေသည်။ တရုတ်စစ်ဗိုလ်လည်း စစ်ပရိယာယ်ကို တစ်မျိုးပြင်၍ သူ၏ စစ်သည်များအား မြင်းမှ ဆင်းစေပြီးလျှင်၊ ခြေလျင်ချီတက်ကာ မြားမိုးရွာစေသည်။ မြန်မာစစ်သည်တို့က ပြန်လည်ခုခံကြသော်လည်း တရုတ်တို့၏ မြားဒဏ် ပြင်းထန်လွန်းသည်ကို ဆင်များမခံနိုင်သဖြင့် ဆင်တပ်ပျက်ရလေသည်။ ဆင်တပ်ပျက်သည်ကိုတွေ့ရသော တရုတ်တပ်တို့မှာ တစ်အားတက်ကာ မြင်းတပ်ကိုဖွဲ့စည်း၍ စုပေါင်း တိုက်ခိုက်လေသည်။ မြင်းနှင့်ခြေလျင်တပ်မှ မြန်မာစစ်သည်တို့လည်း ရဲရဲဝံ့ဝံ့ခုခံတိုက်ခိုက်၏။ ထိုသို့ တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် လေးမြားများဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ရာတွင် မြန်မာတို့သည် တရုတ်စစ်သည်တို့ကဲ့သို့ သံချပ်အင်္ကျီများ ဝတ်ဆင်ထားခြင်းမရှိသဖြင့် အထိအခိုက်များလေသည်။ နှစ်ဖက်စစ်သည်တို့သည် မြားကုန်ကြသောအခါ ရရာဓား၊ လှံ၊ လက်နက်တို့ဖြင့်ထိုးခုတ်တိုက်ခိုက်ကြ၏။ နှစ်ဖက်စလုံးတွင် စစ်ကူများအဆက်မပြတ်ရောက်လာသည်နှင့်အမျှ တိုက်ပွဲမှာ ပြင်းထန်ရကား နှစ်ဖက်လုံးမှ အကျအဆုံးများလှလေသည်။ စစ်မြေပြင်အလုံးတွင် လူနာ၊ မြင်းနာ၊ လူသေ၊ မြင်းသေကောင်တို့ဖြင့် ပုံးလွှမ်းနေတော့သည်။ ဤသို့ အပြင်းအထန်တိုက်ပွဲမှာ နံနက်မှသည် မွန်းတည့်ထိကြာလေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် မြန်မာတို့လက်ခြေပန်းကျသဖြင့် တရုတ်တို့မြစ်ကို ကူးနိုင်သောကြောင့် ငဆောင်ချမ်း ပျက်လေသည်။

ဤငဆောင်ချမ်းတိုက်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဂံမင်းနန်သူရွာ၊ လေးထောင့်ကန်မြောက်ကျောင်း ကျောက်စာတွင် 'အနန္တပစ္စည်းလေ ငဆောင်ချမ်းမြို့နေရလေ၏။ ပြည်ထဲပျက်စီးသည်ဖြစ်ခဲ့၏။' ဟု ရေးထိုးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ တရုတ်တို့သည် ဆက်လက်ချီတက်ရာ အနန္တပစ္စည်း၊ ရန္တပစ္စည်း စစ်သူကြီးနှစ်ယောက်သည် ဆုတ်ခွဲကြ၍ မန်လည်တောင်ရံအရှေ့၌ မြို့ ၂ မြို့တည်၍ခံပြန်၏။ ထိုမြို့တွင် အနန္တပစ္စည်း ကျဆုံးသဖြင့် တရုတ်တို့သည် တရုတ်မော်သို့တိုင်အောင်ချီတက်လေသည်။ ပုဂံပြည်ရှင်နရသီဟပတေ့ကား အောက်မြန်

မာနိုင်ငံအရောက် စုန်၍ပြေးသည်
ကိုအစွဲပြု၍ တရုတ်ပြေး မင်းဟု
တွင်သည်။

ယင်းသို့ မြန်မာပြည်တွင်းသို့
ခဆောင်ချမ်းဝင်ရောက်လာ၍
ခဆောင်ချမ်းတိုက်ပွဲတွင်
တရုတ်စစ်သည်တို့၏ မြားစွမ်း
ပြနိုင်ခဲ့ပုံကို မြင်းစိုင်းငါးစီးရှင်
သီဆိုသည့်မြင်းစိုင်းမြို့ဘွဲ့ ကာ
ချင်းတွင်၊ 'တရုတ်လာသည်
ရိုင်ရိုင်လော၊ ရိုင်ရိုင်။ မြားမိုး
ရွာသည်၊ ဖြိုင်ဖြိုင်လော၊ ဖြိုင်
ဖြိုင်။ လင်းပြင်ပြည့်မျှ၊ ငှက်
လင်းတ၊ လတိုင်းလော၊ လတိုင်း
လတိုင်း။ မြင်းသည်သိန်းသန်း၊ များစွာလွန်းသည်။
ထက်ဝန်းရံသ၊ မနိုင်မနိုင်။' ဟု တွေ့ရှိရလေသည်။

၁၉၆။ ။ငါးစင်ဟုခေါ်သော ငါးမျိုးတွင် ငါးစင်ရိုင်း(မိစတပ်
တန်ဂါးရား)၊ ငါးစင်ရိုင်းကျွဲ (မိစတပ်ဗလီကာရီ)၊ ငါးစင်
(မိစတပ် လီဂူလီယို)၊ ငါးစင်ရိုင်းကြက်ချေး(မိစတပ်ဗစ်တား
တပ်)စသောငါးများပါဝင်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မိစတပ်ကာ
ဗာစီယပ်ကိုပင် ငါးစင်ရိုင်းဟူ၍လည်း ခေါ်သေးလေသည်။
မိစတပ်မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်ကြသောငါးများ၌ နှုတ်သီးမွေး
လေးစုံပါရှိသည်။ အထက်မေးရိုးရှိနှုတ်သီးမွေးသည်
တင်ဆူးတောင်ထိအောင်ရှည်လျားသည်။ နှာတံမှာ ဆောက်
ပုံသဏ္ဍာန်ရှိ၍ ကိုယ်သည် သေးသွယ်၍ရှည်လျား၏။ တင်
ဆူးတောင်၏ အနောက်ဘက်မှစ၍ အမြီးပိုင်းတိုင်အောင်
ကိုယ်သည် ချိုင့်ဝင်လျက်ရှိသည်။ အမြီးဆူးတောင်မှာ
ခွသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ခွအထက်ပိုင်းသည် အောက်ပိုင်းထက်
အနည်းငယ် ရှည်ထွက်နေ၏။ အရွယ်အားဖြင့်ငါးစင်သည်
အတော်အတန်ကြီးထွား၏။ တွေ့မြင်နေကျအရွယ်မှာ
လက်မ ၂၀ ခန့်ရှိသည်။ ငါးစင်သည် များသောအားဖြင့်
ရေချိုရေငန် နှစ်ဌာနတွင် ကျက်စားသည်။

၁၉၇။ ။ ငွန်မြို့သည် စစ်ကိုင်းခရိုင်အတွင်း မြင်းမူမြို့နှင့်
စစ်ကိုင်းမြို့တို့ အကြားရေဝတီမြစ်၏ တောင်ဖက်
ကမ်းပေါ်တွင်တည်ရှိသည်။ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်
သည့်အပြင် ငွန်မြို့နယ်၏ မြို့ပိုင်ရုံးစိုက်ရာလည်းဖြစ်သည်။
တောင်ဘက်ရှိ မြို့သာမြို့နှင့် ကားလမ်းအဆက်အသွယ်ရှိ
၍ အရောင်းအဝယ် အသင့်အတင့်စည်ကားသည်။
မြို့နယ်၏အကျယ်အဝန်းမှာ ၅၈၈တုရန်းမိုင်မျှရှိသည်။
မြန်မာနိုင်ငံ၌ကျော်ကြားသောငွန်ထောပတ်မှာ ငွန်မြို့

ငွန်မြို့၏ ဆိပ်ကမ်းကို ဤသို့ရှုမောဖွယ်တွေ့မြင်ရသည်။

ကိုအစွဲပြု၍ခေါ်သော ထောပတ်ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးကြ
သောသီးနှံများမှာ ပဲ၊ ပြောင်း၊ ဆေး၊ ငရုတ် စသည်တို့ဖြစ်
၍ စပါးကိုလည်း အနည်းငယ်စိုက်ပျိုးသည်။

ငွန်ဟုအမည်တွင်ရခြင်းမှာ ငန်းစွန်ဟူသောအမည်မှ
ပြောင်းလဲလာခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု အဆိုရှိသည်။ ငန်း
စွန်ဆိုသည့်အမည်ကား၊ ဤဒေသသည် လယ်ယာမြေငန်း
တို့၏အစွန်အဖျားတွင်တည်ရှိခြင်းကြောင့် ထိုအမည်တွင်
ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ငန်းစွန်၏အနီးတွင် ယခင် 'ငန်းမြား'
ယခု 'ငမာ' ဟူသော ဒေသလည်းရှိ၍ ငန်းမြားမှာ လယ်
ယာမြေငန်းအများအပြားရှိရာ ဒေသဖြစ်ခြင်းကြောင့် ယင်း
သို့ အမည်တွင်ရကြောင်းနှင့် ဆိုလေသည်။

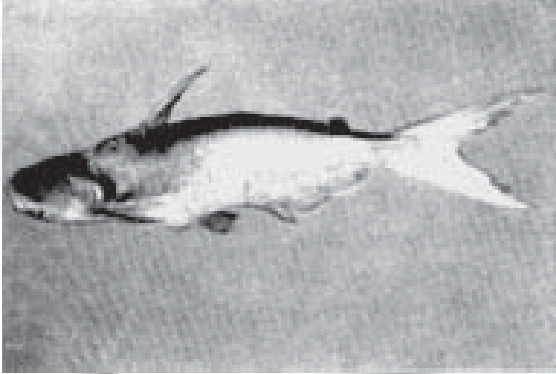
ငါးတန် ။ ။ငါးတန်သည် ငါးထွေမျိုးတွင်ပါဝင်၍ သားစား
ငါးမျိုးဖြစ်သည်။ ငါးတန်ကို သိပ္ပံအမည်အားဖြင့် 'ဂါဂေးတား
ဂါဂေးတား' ဟုခေါ်သည်။ ထိုငါးမျိုး၌ နှုတ်သီးမွေးပါ
သည်။ ကိုယ်အကြေးခွံမရှိချေ။ ကျောရိုးဆူးတောင်တွင်
အရိုးနုတစ်ချောင်းသာပါရှိသည်။ ရေချိုရေငန်နှစ်ရပ်လုံး၌
တွေ့ရသောငါးမျိုးဖြစ်သည်။ ငါးနံချောင်သည် ငါးတန်နှင့်
မျိုးချင်းနွယ်သောငါး ဖြစ်သည်။

ငါးတံခွန် ။ ။ ငါးတံခွန်သည် ငါးသံရှည်မင်းကြားနှင့်အ
တူ 'တြိုင်ကီရီဒီ' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ပါဏဗေဒအမည်မှာ
'တြိုင်ကီးရပ်ဟော်မဲလား' ဖြစ်သည်။ ငါးတံခွန်၏ကိုယ်မှာ
သေး၍ ကြိုးပြားပုံသဏ္ဍာန်မျိုး ရှိသည်။ ဆူးတောင်သည်
တစ်ဆက်တည်းဖြစ်သည်။ မေးရိုးမှာရှည်၍ ချွန်ထွက်လျက်
ရှိသည်။ အမြီးဆူးတောင်မရှိဘဲ အမြီးသည် ဆံခြည်ကဲ့သို့
သေးသေးမျှင်မျှင်ဖြစ်သည်။ ပါးဟက်ဝကျယ်သည်။ ဦးခေါင်း
ဘေးတွင် မျက်စိရှိသည်။ ကိုယ်၌ အကြေးခွံများ ရှိသည်။

အရောင်မှာ ရေရောင်ရှိပြီး၊ ဆူးတောင်များမှာ ဝါကြန့်ကြန့်အရောင် ရှိသည်။ ငါးတံခွန်သည် အရှည် ၅ ပေအထိ ကြီးထွားသည်။ ငါးတံခွန်ကို အခြောက်လုပ်၍ရသည်။

ငါးထီး။ ။ငါးထီးသည် အံ့ဩစရာကောင်းသော ရေသတ္တဝါ တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ သို့သော်ငါးမဟုတ်ပေ။ ငါးထီး၏ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ကော်ရည်တစ်မျိုးဖြင့် ကျိဉ္စာနေသည်။ ငါးထီးသည် ရေထဲ၌နေစဉ် ထီးသဖွယ်ကိုယ်ပိုင်းကြီးကို ပိတ်ချည် ဖွင့်ချည်ပြုကာ သွားလာလျက်နေသည်။ ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင် နေပူမိနေသောငါးထီးသည် ရိုးရိုးရေထဲတွင်ရှိသော ငါးထီးနှင့်ပုံသဏ္ဍာန်ချင်း အလျင်းမတူတော့ချေ။ နေပူ၌ ငါးထီးသည် တဖြည်းဖြည်း အရည်ပျော်တတ်သည်။

ပင်လယ်၌ငါးထီးများကို မျက်စိမဆုံးနိုင်အောင် တသီတတန်းကြီးတွေ့ရတတ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ငထီးကို ရုတ်တရက်မမြင်နိုင်ပေ။ သေချာစွာရှာဖွေရန်ကြည့်ရှုမှသာ အကောင်အထည် ကွဲပြားစွာတွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ ထုတ်ချင်း

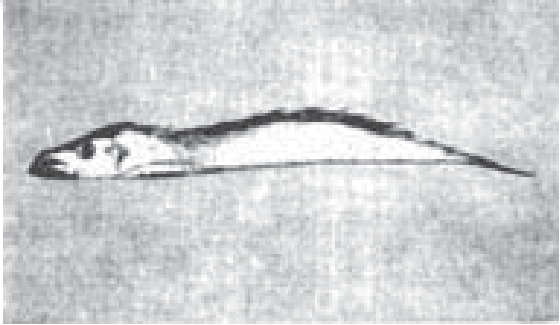
အသားစားငါးမျိုးဖြစ်သည့်ငတံခွန်

ပေါက်နီးပါးမျှမြင်နိုင်သော ခန္ဓာကိုယ်ကလေးများသည် အရောင်အမျိုးမျိုးရှိ၍ လှပသည်။ ငါးထီးတို့သည် နေပူရှိန်ပြင်းသော နေ့အခါများတွင် အခြားသောရေသတ္တဝါများ နည်းတူ ရေအောက်ရှိမြေသို့ ဆင်းလေ့ရှိကြသည်။ နေဝင်သောအခါမှ ပင်လယ်ပြင်သို့ တက်လာတတ်ကြသည်။ ငါးထီးအမျိုး အတော်ပင်များပြားသည့်အလျောက် အရွယ်မှာလည်းအစားစား ရှိလေသည်။ အချင်း ၇ ပေခန့်အထိ ကြီးသော ငါးထီးကြီးများကစ၍ မှန်ဘီလူးဖြင့်ကြည့်မှသာ မြင်နိုင်သော ငါးထီးငယ်ကလေးများအထိ အရွယ်အမျိုးမျိုး ရှိသည်။ အချို့ငါးထီးတို့၌ ထီးသဖွယ် ပြန့်ကားနေသောကိုယ်ရှိလျက် အချို့မှာမူ ခေါင်းလောင်းပုံသဏ္ဍာန်ကိုယ်ရှိသည်။ ထီးကဲ့သို့ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်တစ်ပိုက်တွင် ဦးမုင်အမြောက်အမြားတွဲလောင်းကျလျက်ရှိသည်။ ထိုဦးမုင်များ၌ ရန်သူကိုတုတ်နိုင်သော အင်္ဂါများပါရှိသည်။ အချို့ငါးထီးကြီး

များသည် လူကိုကျွန်ုပ်တို့ထင်သလောက် ရန်မူခြင်းမရှိပေ။ အကယ်၍ မတော်တဆ အတုပံခံရလျှင်လည်း ထိုဝေဒနာမှာ ၁ နာရီ ၂ နာရီအတွင်း ပြေသွားတတ်သည်။ သေးငယ်နူးညံ့သောရေသတ္တဝါကလေးများမှာမူ ငါးထီး၏အတုပံကို ခံရလျှင် မည်သို့မှ ပြန်လည်ခုခံရန်မတတ်နိုင်ကြဘဲ နောက်ဆုံး၌ ငါးထီး၏ ခံတွင်းသို့သက်ဆင်းကြရသည်။ အချို့ငါးထီးတို့သည် မိမိတို့ထက်ကြီးမားသော ငါးကြီးများကိုပင် ဖမ်းယူစားသောက်နိုင်ကြလေသည်။

ငါးထီးကြီးများသည် အချို့ငါးကလေးများကို မိမိတို့ကိုယ်အောက်တွင် ခိုအောင်းလျက်နေစေသည်မှာ အံ့ဩဖွယ်ကောင်း၏။ မြောက်ပင်လယ်၌ ငါးထီးကြီးများ၏ ကိုယ်အောက်တွင် ငါးအုပ်များ ခိုခိုနေကြသည်ကို မကြာခဏ တွေ့ရတတ်သည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုကို ရှောင်တခင် ကြုံတွေ့သည့်အခါ ထိုငါးကလေးများသည် ငါးထီး၏ကိုယ်အပိုင်းကြီးထဲသို့ ပြေးဝင်ခိုအောင်းနေတတ်ကြလေသည်။ ခံတွင်းဝသို့ အဆင်သင့် ရောက်လာသော ငါးကလေးများကို ငါးထီးကြီးက စားမည်ဆိုလျှင် လွယ်ကူစွာစားနိုင်ပေ၏။ သို့ရာတွင် ငါးထီးသည် မည်သို့မှရန်မမူသည်မှာလည်း အံ့ဩစရာပင် ဖြစ်ပေသည်။

ငါးထီးကို နေ့အခါ၌ကြည့်လျှင် ထင်ရှားစွာမြင်ရခဲသော်လည်း ညဖက်တွင်မူ အထူးပင်ထင်ရှားစွာ မြင်နိုင်ပေသည်။ အချို့အကောင်ကြီးများသည် အမှောင်ထဲတွင် မီးလုံးကြီးများကဲ့သို့ ထွန်းတောက် ပြောင်လက်နေသည်။ အချို့ငါးထီးသည် အရောင်အမျိုးမျိုး တောက်နေသောကြောင့် ရေထဲတွင်အတော်ကြည့်၍ကောင်းပေသည်။ အချို့အကောင်များသည် တစ်ကိုယ်လုံး ပြီးပြီးပြောင်ပြောင် တောက်ပလျက်ရှိကြသည်။ အချို့မှာမူ ဦးမုင်အနီးအနားတစ်ပိုက်နှင့် ကိုယ်အပိုင်းကြီးပေါ်၌သာ ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် ရှိကြသည်။ ညအခါတွင် စုန်းမီးများကဲ့သို့ ပြီးပြီး ပြက်ပြက်ရှိပြီး တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ ရွှေရောင်များဖြာထွက်နေသည်ကိုပင် တွေ့ရတတ်၏။ ငါးထီးများ ရေထဲ၌ ဟိုဟိုသည်သည် သွားလာကူးသန်းနေနိုင်ခြင်းမှာ အများအားဖြင့် ပင်လယ်ရေစီးကြောင်းက

ငါးခြောက်လုပ်ရသည့်ငါးတံခွန်

ငယ်:

ငါးထီးပေါက်ဖွားလာပုံ

အတွေ့ရများသော ဩရီးလီးယားငယ်မျိုး မည်ကဲ့သို့ ပေါက်ဖွားပြောင်းလဲလာသည်ကို ဤပုံတွင် ပြထားသည်။ ပထမတွင် ငယ်သည် ရေထဲတွင် ရွှေ့ရှားနေရာမှ သစ်ပင်ငယ်များကဲ့သို့ မြေ၌ တွယ်ကပ်ကာကြီးထွားလာ၏။ ဒုတိယအရွယ်တွင် ခွက်သဏ္ဍာန်ရှိသောဥ၏ အပေါ်ပိုင်းမှ လက်တံများထွက်လာသည်။ မကြာမီအောက်ဖက်တွင်ခွက်သဏ္ဍာန်ရှိ အဆစ်အပိုင်းများ ၁၃ ဆင့်အထိဆင့်ကဲဖြစ်ပေါ်လာပြီးနောက် အပေါ်လက်တံများထွက်လာသည်။ မကြာမီအောက်ဖက်တွင် ခွက်သဏ္ဍာန်ရှိ အဆင့်အပိုင်းများ ၁၃ ဆင့်အထိဆင့်ကဲဖြစ်ပေါ်လာပြီးနောက် အပေါ်ဆုံးအပိုင်းသည် သီးခြားခွဲထွက်၍ ငယ်လောင်းကောင်ဖြစ်လာလေသည်။ ဤနည်းအတိုင်း ငယ်လောင်း ၁၃ ကောင်အထိ ခွဲထွက်ကြပြီးလျှင် ဆုံးအပိုင်းသည်သီးခြားခွဲထွက်၍ ငယ်လောင်းကောင်ဖြစ်လာလေသည်။ ဤနည်းအတိုင်း ငယ်လောင်း ၁၃ ကောင်အထိ ခွဲထွက်ကြပြီးလျှင် ကာလကြာမြင့်သော် အင်္ဂါစုံငယ်များဖြစ်လာကြလေသည်။

သယ်ဆောင်သွားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ငါးထီးတို့ ရေကူးပုံမှာ အခြားသတ္တဝါများ ရေကူးပုံနှင့် မတူဘဲ ခေါင်းလောင်းပုံသို့မဟုတ် ထီးပုံရှိသောကိုယ်ကို ရှုချည်ပွချည်ပြု၍ ကူးကြ၏။ ငါးထီးရိုးရိုးတို့အပြင် ဆန်းကြယ်သောငါးထီးများလည်းရှိသေး၏။ ထိုငါးထီးတို့သည် ဆိုင်ဖွန်နီဖိုရာ' ခေါ် မျိုးစုကြီးတွင်ပါဝင်၍ အအုပ်လိုက် ပင်လယ်ထဲ၌ နေတတ်ကြသည်။ ဖီဆယ်လီယား ငါးထီးမျိုးကိုယ်တွင် တွဲလောင်းကုနေသောဦးမှင်တစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုဦးမှင်နှင့်ထိမိသော သတ္တဝါတို့မှာ သေကြေပျက်စီးကြသည်။ ဤအကောင်မျိုး၏အဆိပ်မှာပြင်းလှသဖြင့် လူကိုပင် သေစေနိုင်လောက်ပေသည်။

ငါးထွေ ။ ။ငါးထွေသည် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်တွင် အနှံ့အပြားတွေ့ရသော ကြောင်ငါးအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်လေသည်။ 'ကြောင်ငါး' ဟု အင်္ဂလိပ်အမည်ဖြင့် မှည့်ခေါ်ခြင်းမှာ ပါးစပ်ဘေးတွင်ကြောင်နှုတ်ခမ်းမွေးနှင့်တူသော အမျှင်များပါရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်လေသည်။ ငါးထွေသည် အကြည့်ရ အရပ်ဆိုးသော်လည်း စား၍အရသာရှိသောငါးဖြစ်သည်။ ငါးထွေသည် အသားစားငါးမျိုး ဖြစ်သည်။ ငါးထွေ၏ဦးခေါင်းသည် ကိုယ်နှင့်မလိုက်အောင် ကြီးမား၏။ ဆူးတောင်များသည် ဖြောင့်တန်း၏။ မေးရိုး၌ ရှည်ပြီး ကောက်သောသွားများ စိတန်းလျက်ပေါက်သည်။ ငါးထွေ၏အရောင်မှာ မီးခိုးရောင်ဖြစ်သည်။ ကိုယ်အလေးချိန် ပေါင် ၁၀၀ ကျော်စီးသော ငါးထွေများရှိ၏။ ကြောင်ငါးအမျိုးအစားတွင်ပါဝင်သော ငါးမျိုးများစွာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တွေ့ရှိရသည်။ **ဦးခင်။**

ငါးဒုပ် ။ ။ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် ငါးဒုပ်ကို 'ဗာဗပ်တိုး' ဟု ခေါ်သည်။ ထိုငါးသည် ငါးသိုင်းမျိုးဖြစ်၍ 'စိုင်ပရီနီဒီ' မျိုးရင်းတွင်ပါဝင်သည်။ ကိုယ်သည်ရှည်၍ အနည်းငယ်ပြားသည်။ ဦးခေါင်းသည် ချွန်ထွက်နေသည်။ စအိုဆူးတောင်၏ နောက်ဘက်တွင် အမြီးသည်သေးသွားသည်။ ပါးစပ်မှာ ကျဉ်းသည်။ နှုတ်ခမ်းများမှာ အသားထူသည်။ အရောင်မှာ ဒေသကိုလိုက်၍ ပြောင်းလဲ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ဒေသတစ်ခုထဲ၌ပင် အရောင်ကွဲပြားခြင်း ရှိသည်။

ငါးစားရှည်။ ။ပါဏဗေဒအရ ငါးစားရှည်ကို 'ခိုင်ရီစင်တြပ်ဒိုရပ်' ဟုခေါ်သည်။ ငါးစားရှည်၏ကိုယ်သည် ရှည်လျား၍ ပြားသည်။ ဝမ်းပိုင်းစောင်းထက်သော်လည်း ငသလောက်မှာကဲ့သို့ လှသွားနှင့်တူသော အထစ်များမရှိချေ။ ပါးဟက်ဝကျယ်သည်။ မျက်စိများသည် အဆီဖြင့်ပြည့်ဝသော မျက်ခွံတို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်လျက်ရှိသည်။ နှုတ်သီးမွေးမပါချေ။ ပါးစပ်သည် စောင်း၍စောက်နက်သည်။ အောက်မေးရိုးသည် အထက်မေးရိုးထက် ရှေ့သို့ငေါထွက်နေသည်။ ကျော

ဆူးတောင်ငယ်တစ်ခုရှိ၍ ယင်းသည်ကိုယ်၏ နောက်ပိုင်းကျကျတွင်တည်ရှိသည်။ စအိုဆူးတောင်ရှည်လျားသည်။ စအိုဆူးတောင်၏ အရှေ့ဘက်ဝမ်းပိုင်းစောင်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် ဆံပင်မွေးနှင့်တူသောဆူးမျှင်များရှိသည်။ အကြေးခွံတို့သည် ပါးလွှာ၍သေးငယ်၏။ ငါးစားရှည်သည် အကြေးခွံလဲတတ်သော ငါးမျိုးဖြစ်သည်။ ကျောက်ဖက်တင်စိမ်းပြာပြာရောင်ရှိ၍ ဘေးဖက်နှင့် ဝမ်းပိုင်းတွင် ငွေရောင်သန်းလျက်ရှိသည်။ ငါးစားရှည်သည် အလျား ၁၂ လက်မခန့်ထိ ကြီးထွားပေသည်။

ငါးနုသန်း ။ ။ငါးနုသန်းသည် ငါးထွေမျိုးတွင်ပါဝင်သည်။ သိပ္ပံအမည်အားဖြင့် ငါးနုသန်းကို 'ကယ်လီခရောက်ကပ်ပဒါး' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ကယ်လီခရောက်ပါဗို' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ကယ်လီခရောက် ဗိုင်မာကျူလေးတပ် ' ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်သည်။ ထိုငါးများ၌ နှုတ်သီးမွေးပါသည်။ အကြေးခွံမပါချေ။ ကျောဆူးတောင်တွင် အရိုးနုတစ်ချောင်းသာရှိသည်။ ရေချိုရေငန် ၂ ရပ်စလုံး၌တွေ့ရသော ငါးမျိုးဖြစ်သည်။ ငါးနုသန်းကို ငါးခြောက်လုပ်ကြသည်။

ငါးနက်ပြာ။ ။ငါးနက်ပြာကို ငါးနံ့ဟူ၍လည်းခေါ်သည်။ ငါးနက်ပြာသည် ငါးမြစ်ချင်း၊ ငါးကြင်း၊ ငါးဒုပ်တို့နှင့်အတူ ငါးသိုင်းမျိုးတွင် ပါသည်။ ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် 'လေဗီအိုက်ဗားစူး' ဟုခေါ်၍ 'စိုင်ပရီနီဒီ' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ငါးနက်ပြာသည် ကိုယ်ထည်တောင့်တင်းသည်။ ပါးစပ်ပေါက်ကျဉ်းသည်။ နှုတ်ခမ်းနှင့်အထက်နှုတ်ခမ်းတို့တွင် အပေါက်ကလေးများရှိသည်။ နှုတ်သီးမွေး ၂ စုံပါရှိသည်။ အမြီးခွစောက်နက်သည်။ ငါးမြစ်ချင်းနှင့် ကွာခြားချက်မှာ ငါးနက်ပြာ၏ကျောရိုးဆူးတောင်တွင် ဆူတက်များပို၍ ပါရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အရောင်မှာမည်းသည်။ ဆူးတောင်များ၏ အရောင်မှာလည်းမည်းသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အမြီးဆူးတောင်၏ အထက်ခြမ်းအဖျားတွင် အဖြူရောင်ရှိတတ်သည်။ ငါးအုံတုံနှင့် ငါးဒီနီတို့လည်း ငါးနက်ပြာနှင့် မျိုးချင်းနွယ်သောငါးများ ဖြစ်ကြသည်။

ငါးနပ်။ ။ပါဏဗေဒအလိုအရ ငါးနပ်သည် 'စကိုပယ်လီဒေး' မျိုးရင်းတွင်ပါဝင်သည်။ သိပ္ပံအမည်အားဖြင့် ငါးနပ်ကို 'ဟာပိုဒွန်နေဟေးရီးယပ်' ဟုခေါ်သည်။ ငါးနပ်ကိုယ်သည် ရှည်လျား၍ အနည်းငယ်ပြား၏။ ဦးခေါင်းတိုတုတ်သည်။ နှုတ်သည်ကျယ်၍ ထိပ်ပိုင်းသည်။ ပါးစပ်ပေါက် အလွန်ကျယ်သည်။ မေးရိုး ၂ ခုလုံးတွင် ထက်သောသွားများရှိသည်။ ဦးခေါင်းနှင့် ဆူးတောင်တို့သည် အလင်းပေါက်လူနီးဖြစ်သည်။ ဝမ်းပိုင်းနေရာမှလွဲ၍ ကျန်ကိုယ်ပိုင်းသည်

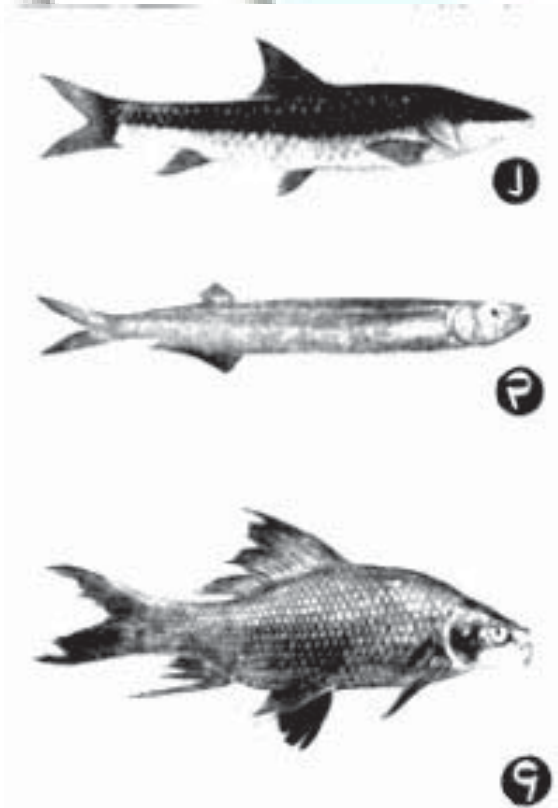
၅

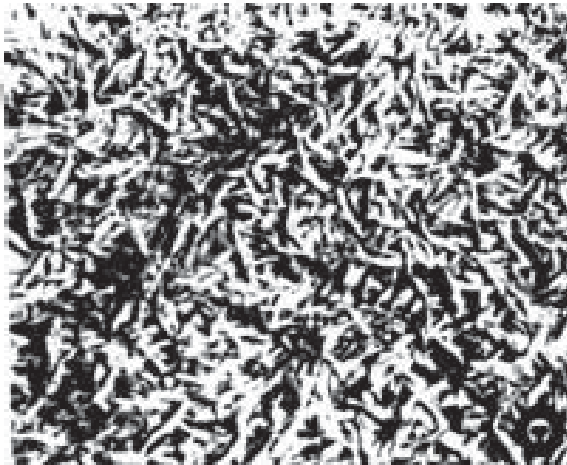
၆

၇

- ၁၊ အမေရိကန်တံငါသည်တစ်ဦး ဖမ်းမိသော ငါးထွေကြီး
- ၂၊ ဒေသကိုလိုက်၍ အရောင်ပြောင်းတတ်သောငါးဒုင်
- ၃၊ အကြေးခွံလဲတတ်သောငါးစားရှည်
- ၄၊ နက်ပြာသောအရောင်ရှိသည်ငါးနက်ပြာ
- ၅၊ ဟင်းလျာအတွက် လူသိများသောငါးနုသန်း
- ၆၊ အာပွဲခြောက်လုပ်ရသောငါးနပ်
- ၇၊ ရှောက်အသင်းခေါ်ငါးပါး
- ၈၊ စိမ်းစားငယ်လုပ်ရသည် ပုစွန်ဆိတ်ကလေးများ

လည်း အလင်းပေါက်လှနိုးဖြစ်သည်။ တစ်ကိုယ်လုံးတွင် နက်သောအောက်မြောက်များရှိသည်။ ဝမ်းပိုင်းမှာ ငွေရောင် သန်းလျက်ရှိသည်။ အကြေးခွံသည် သေးငယ်၍ အလင်း ပေါက်သဖြင့် လတ်ဆတ်သောငါးနှပ်တွင် အကြေးခွံကိုခွဲခြား ချွဲသိနိုင်ရန်ခဲယဉ်း၏။ ငါးနှပ်သည် အလျား၁၆ လက်မထိ ရှိသည်။ ငါးနှပ်ခြောက်ကို အာပဲခြောက်ဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။

ငါးပါး ။ ။ငါးပါးသည် ငအုပ်ဖားနှင့်အတူ 'အန်ချီဗီ' ငါးမျိုးစုတွင် ပါဝင်သည်။ ငါးပါးကို ရှောက်အသင်းဟူ၍ လည်းခေါ်သည်။ သိပ္ပံအမည်မှာ 'တြစ်စော့ကလီပါရေဖား' ဖြစ်သည်။ ငါးပါးတွင် ဆူးတောင်တို့သည် ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုး

သည်။ အမြီးခွံရှည်သည်။ အကြေးခွံများသည် အလျားလိုက် ညီညီညာညာရှိသည်။ ကျောဆူးတောင်နှင့် စအိုဆူးတောင်တို့ အောက်ခြေတွင် အကြေးခွံငယ်များ စီတန်းလျက်ရှိသည်။ ပါးစပ်ပေါက် အလွန်ကျယ်သည်။ မေးရိုး ၂ခုလုံးတွင် သွား များပါရှိသည်။ ငါးပါးသည် ၁၂ လက်မခန့်အထိကြီးထွား သည်။ အရောင်မှာ ငွေရောင်ဖြစ်၍ ကျောတွင် အပြာရောင် ဦးခေါင်းတွင် ရွှေရောင်ထလျက်ရှိသည်။ ကျောဆူးတောင်နှင့် အမြီးဆူးတောင်တို့၌ ဝါကြန့်ကြန့်အရောင်ရှိသည်။ အခြား ဆူးတောင်တို့၌ အရောင်မရှိချေ။ ငါးပါးသည် အသားနှင့် အရိုးနူးညံ့သောငါးမျိုး ဖြစ်သည်။ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းတွင် အများအပြား တွေ့ရသည်။

မြန်မာ့အဓိက အာဟာရ

မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့အဖို့ ငါးပိပါမှထမင်းမြိန်သည်။ အားရတင်းတိမ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ငါးပိကိုအမျိုးမျိုးပြုပြင်ကြော် ချက်၍ နေ့စဉ်စားသုံးနေကြသော်လည်း၊ ငါးပိတွင် မည်သည့်အာဟာရဓာတ်များ ပါရှိသည်ကိုမူ များစွာဂရုမထားမိကြချေ။ ဤအကြောင်းရပ်တွင် ငါးပိလုပ်ပုံ လုပ်နည်းအပြင် အာဟာရတန်ဖိုးမည်မျှ ပါရှိကြောင်းကိုပါ ဖော်ပြထားပေးသည်။

ငါးပိ ။ ။ မြန်မာတို့၏အစားအစာတွင် ထမင်း၊ ဟင်း၊ ဟင်းချို၊ ငါးပိနှင့်တို့စရာတို့သည်အခြေခံဖြစ်ပေသည်။ ထမင်းကို ဟင်းနှင့်တွဲဖက်၍မစားရစေကာမူ၊ ငါးပိ၊ တို့စရာ တို့နှင့်တွဲဖက်၍မစားရလျှင် ပြည့်ပြည့်ဝဝ စားသောက်ရ သည်ဟု မြန်မာတို့က မယူဆကြချေ။ အထူးသဖြင့် တောင် သူ လယ်သမားနှင့် အလုပ်ကြမ်းသမားတို့အဖို့ ငါးပိသည် အဓိက အာဟာရပင်ဖြစ်သည်။

ငါးအစိုကိုဆားဖြင့် အထပ်ထပ်သိပ်ထားလျှင်သော်လည်း ကောင်း၊ ငါး၊ ပုစွန်၊ ကနန်း စသည်တို့ကို ဆားပက်နေလှန်း ၍ ဆုံဖြင့်ထောင်းထားလျှင်သော်လည်းကောင်း ငါးပိဟု ခေါ်လေသည်။ ငါးပိကို မြန်မာတို့သာမက ယိုးဒယားလူ မျိုးများသည် စားသုံးတတ်ကြသည်။ ငါးပိကို ယိုးဒယား ဘာသာစကားဖြင့် ကပိဟူ၍ခေါ်သည်။ ယိုးဒယားငါးပိလုပ် နည်းနှင့် မွန်မြန်မာ ငါးပိ လုပ်နည်းမှာ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေ့စဉ်စားသုံးသောငါးပိကို အကြမ်း အားဖြင့် စိမ်းစားငါးပိ၊ မျှင်ငါးပိ၊ ဒမင်းငါးပိ၊ ရေကျိုငါးပိနှင့် ငါးပိကောင်ဟု ခွဲခြားနိုင်သည်။

စိမ်းစားငါးပိကို ပုစွန်ဆိတ်ကလေးများမှ လုပ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပုစွန်ဆိတ်များသည် ငါးကလေးများနှင့်ရောနေ တတ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် စိမ်းစားငါးပိကို ပုစွန်ဆိတ်နှင့် ငါးကလေးများမှ လုပ်ရသည်။ ယင်းတို့ကို နေပူတွင် ၃၊ ၄ ရက်မျှလှန်း၍ အတန်ငယ်ခြောက်လာသောအခါ ဆုံတွင် ထည့်၍ ထောင်းရသည်။ အတန်ညက်လေမှ ဆားထပ် ထည့်၍ ထပ်ထောင်းရပြန်သည်။ ဆားသမသွားသည့်အခါ ငါးပိကို မြေအိုးတွင်အနည်းဆုံး ၃၊ ၄ လမျှ သိပ်ထား

ရသည်။ ထိုအခါ ငါး ပုစွန်တို့၏ အခွံတို့နှင့် အရိုးများသည် ကြေပြီဖြစ်၍ ငါးပိမှာ စားသုံးရန်အသင့်ဖြစ်လာသည်။ စိမ်းစားငါးပိကို မြိတ်နှင့်ထားဝယ်နယ်များတွင် လုပ်ကိုင် ကြ၍ ဒေသကိုအစွဲပြုကာ မြိတ်စိမ်းစား၊ ထားဝယ်စိမ်း စားဟု ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။

မျှင်ငါးပိကို ကျောက်ပုစွန် ဆိတ်ကလေးတစ်မျိုးမှလုပ် သည်။ လုပ်နည်းမှာ စိမ်းစားငါးပိလုပ်နည်းနှင့် အတူတူပင်ဖြစ် သည်။ မျှင်ပိုက်နှင့်ဖမ်း၍ရသော မျှင်များကိုအစွဲပြု၍ မျှင်ငါးပိဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မျှင်ထဲတွင် အထက်ပါ ကျောက် ပုစွန်ဆိတ်အပြင်၊ ကနန်းကလေး၊ ငါးကလေးများ လည်းပါဝင်သည်။ မျှင်ငါးပိမှာ ဘိုကလေး (ဖျာပုံနယ်)၊ လပွတ္တာ (မြောင်းမြနယ်)၊ သက္ကယ်သောင်(ပုသိမ်နယ်)တို့မှ အများအားဖြင့်ထွက်သည်။

ဒမင်းငါးပိမှာ ဒမင်းထောင်၍ဖမ်းရသော ငါးကလေးအ မျိုးမျိုးတို့ကို နေလှန်း၊ ဆားပက်၍ထောင်းယူရသော ငါးပိ ဖြစ်သည်။ ငါးပေါသည် အရပ်တိုင်း၌ ဒမင်းငါးပိလုပ်ကြသည်။

ရေကျိုငါးပိမှာ အရည်ကျို၍စားရသော ငါးပိမျိုးဖြစ်သည် ဟုဆိုသည်။ အချို့ကလည်း ရေချိုငါးပိဟုခေါ်ကြသည်။ သို့သော်ရေချိုငါးပိလုပ်သောငါးမှာ ရေချိုရေငန်နှစ်ဌာနမှရ သော ငါးများဖြစ်သည်။ထိုငါးများမှာ များသောအား ဖြင့် အကောင်လတ်၊အကောင်ကြီးများဖြစ်သည်။ ယင်း တို့ကို ခါးကျိုးရုံမျှထောင်း၍ ငါးပိလုပ်ရသည်။ ရေကျိုငါးပိ ထဲတွင် သုံးဦးစပ်ငါးပိမှာ ထင်ရှားသည်။ များသောအား ဖြင့် ငါးရုံ၊ ငါးဖယ်နှင့်ငပြေမငါးသုံးမျိုးကို စပ်၍လုပ်သော ငါးပိကို လူကြိုက်များသည်။ထို့အပြင်ဆုံထုံးငါးပိဟူ၍လည်း

www.foreverspace.com.mm

ပုစွန်ဆိတ်များကို ဆားကူးနေလုနီးပြီးနောက် ငပိဖြစ်စေရန် ဆုံတွင် ဤသို့ထောင်းရသည်။

ရိုသေးသည်။ ဆုံထုံးငါးပိမှာ အင်းမှရသောခါးချိုးပြီးငါးများကို ဆုံတွင်ထည့်ထောင်းရာ မညက်တညက်လုံးထွေးထွေးအခြေ၌ရှိသောငါးပိဖြစ်သည်။ ထိုထက်ညက်အောင် ဆက်ထောင်းလျှင်ထောင်းသားငါးပိဟု ခေါ်ပြန်သည်။ ငါးအသေးစားများမှလုပ်သော ငါးပိကို ငနပ်ငါးပိဟုခေါ်ကြ၏။ ယင်းသည်လည်း သုံးဦးစပ်ငါးပိ၌အပါအဝင်ဖြစ်သည်။

ငါးကို အကောင်လိုက်ဆားပက်၍ ကုပ်နှိပ်ထားသောငါးပိကို ငါးပိကောင်ဟုခေါ်သည်။ ငါးပိကောင်လုပ်နည်းမှာ မျှင်ငါးပိ၊ ဒမင်းငါးပိ၊ ရေကျိုငါးပိလုပ်နည်းနှင့်မတူချေ။

မိလာသောငါးများကို ငါးပိလုပ်ရန်နှင့် ငါးပိကောင်လုပ်ရန်ငါးဟူ၍ ရွေးချယ်ရသည်။ ထိုနောက် ငါးပိကောင်လုပ်ရန် ငါးများကို ရေစင်တင်ရသည်။ ရေစင်တင်သည်ဟူသည်မှာ ငါးကိုရေစင်ပေါ်၌တင်၍ ဆေးကြောခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ ရေစင်တင်ငါးများမှာ အူအသည်းထုတ်ပြီး၊ ခေါင်းဖြတ်ပြီး ငါးများဖြစ်သည်။ ထိုနောက် ငါးများကိုရိုင်းပတ်ထဲတွင် ထည့်၍ အပေါက်ဖောက်ထားသည့် ယောက်မနှင့် မွှေရသည်။ သို့မှသာအကြေးစင်သည်။ ထိုနောက်တစ်ဖန် ရေစင်တင်ပြီး လျှင် အညှို့နှင့် အရိအရွဲများကျဆင်းစေရန် ဆားပက်ပေးရသည်။ ယင်းကို ရေထုတ်ဆားပေါက်ခြင်းဟု ခေါ်သည်။ ထိုနောက် ထွန်ခြစ်၊ ခက်ရင်းတို့ဖြင့် ဆွပေးရသည်။ ဤသည်ကို ခါးချိုးသည်ဟုခေါ်သည်။ ရေစစ်၍သွားသောအခါ ငါးများကိုရေစင်မှချ၍ အသားတွင်းသို့ ဆားဝင်စေရန် ဆားဖြူးပေးရသည်။ ဤသည်ကို ဆားကူးသည်ဟုခေါ်သည်။ ပြီးလျှင်စည်သို့သွင်းကာ အသားတစ်ထပ်၊ ဆားတစ်ထပ်သိပ်

ရ သည်။ ယင်းသို့ ငါးပိသိပ်ရာ၌ သစ်သားခုံဖိနပ်ဖြင့် နင်း၍ သစ်သားတုံးနှင့် ဆောင့်ပေးရသည်။ ငါးပိစည်မှာ အိမ်ခေါင်ပက်လက်ပုံဆောက်လုပ်ထားသည်ဖြစ်၍ ငါးပိမှကျသော ငံပြာရည်သည်ရေတံလျှောက်မှတစ်ဆင့် ငံပြာရည်အိုးထဲသို့ စီးဆင်းလေသည်။(ငနပ်ပြာရည်-ရှု)

ထိုနောက်ငါးပိကောင်ကို စည်မှထုတ်၍ နေသတ်ရသည်။ နေသတ်ခြင်းမှာ စည်အတွင်း၌ သိပ်ပြီးငါးကို အပြင်ထုတ်၍ နေပူလှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနောက် ဆားပြန်ကူးပြီး၊ စည်ပြန်သိပ်ရသည်။ အကယ်၍ အငနပ်ရည်စစ်သွားလျှင် ထပ်၍ ဆားဖြူးပေးရသည်။ အငနပ်လွန်လျှင်မူကား ဆန်မှုန့်ကို ဖြစ်စေ၊ ထောင်းပြီးသားပြုတ်ဆန်ကိုဖြစ်စေ၊ ဆန်ကွဲပြုတ်ကိုဖြစ်စေ ရောပေးရသည်။

ငါးပိ၏ အာဟာရဓာတ်များ

ငါးပိတွင်ရေ၊ ပရိုတင်းနှင့် တွင်းထွက်သတ္တုဓာတ်များပါရှိသည်။ တွင်းထွက်သတ္တုဓာတ်များအနက် ဆားအပြင် ကယ်လဆီယမ်နှင့်ဖော့စဖော့ရပ်ခေါ် ခြပ်စင်များလည်းပါသည်။ ထိုပြင် သွေးကောင်းရန်အတွက်သံဓာတ် လည်းပါသည်။ ငါးပိတွင် ရေရာခိုင်နှုန်း ၄၀ မှ ၅၀ အထိ၊ ပရိုတင်းရာခိုင်နှုန်း ၂၀ မှ ၃၀ ထိ၊ အဆီရာခိုင်နှုန်း ၃ မှ ၄ အထိပါဝင်သည်။ စိမ်းစားနှင့် မျှင်ငါးပိတွင် ဆားရာခိုင်နှုန်း ၁၀ မှ ၂၅၊ ရေကျို ငါးပိ၊ ဒမင်းငါးပိနှင့် ငါးပိကောင်များတွင် ဆားရာခိုင်နှုန်း ၂၀ မှ ၃၀အထိပါဝင်ကြသည်။ အသားနှင့်အဆီများပါသော ကြောင့် ငါးပိသည် အခြားအသားများကဲ့သို့ အပူဓာတ်ကို

အလုပ်တွင်ကျယ်စေရန် ကြိမ်စက်ဖြင့် ငပိကြိတ်နေပုံ

ပေးသည်။ ငါးပိအမျိုးအစားကိုလိုက်၍ ငါးပိတစ် အောင်စ လျှင် အပူဇောက် ၃၁ ကယ်လိုရီမှ ၄၈ ကယ်လိုရီ အထိ ပေးနိုင်သည်။ ဤအချက်တွင် ငါးပိသည် အမဲသား၊ ဆိတ် သားနှင့် ဝက်သား လောက်ပင် အာဟာရတန်ဖိုးရှိသည်။

ငါးပိတွင် ကယ်လဆီယမ်ခြေပမာဏသည် ၁ . ၅ မှ ၂ . ၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပါသည်။ ဖော့စဖော့ရပ်မှာမူ ၀ . ၇၅မှ ၁ . ၂၅ရာခိုင်နှုန်းအထိပါသည်။ အစားအစာများတွင် ကယ်လ ဆီယမ်ရာခိုင်နှုန်းများသည် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

နို့	၀ . ၁၂	ရာခိုင်နှုန်း
ကြက်သွန်ဖြူ	၀ . ၃၀	ရာခိုင်နှုန်း
နှမ်း	၁ . ၄၅	ရာခိုင်နှုန်း
ဒန်သလွန်ရွက်	၀ . ၄၄	ရာခိုင်နှုန်း
တရုတ်နံနံရွက်	၀ . ၂၃	ရာခိုင်နှုန်း
ပူဒီနာ	၀ . ၂၀	ရာခိုင်နှုန်း

အထက်ပါရာခိုင်နှုန်းနှင့်ယှဉ်ကြည့်သော် ငါးပိသည် ကယ်လဆီယမ်များစွာ ပါသည့်အစာဟု ဆိုနိုင်သည်။

ငါးပိ များများစားရန် လိုသည်

လူ့ခန္ဓာကိုယ်သည် ကယ်လဆီယမ်ဓာတ် လုံလောက်စွာ မရလျှင် ရောဂါအမျိုးမျိုး စွဲကပ်တတ်သည်။ လူကြီးတစ် ယောက်အတွက် တစ်နေ့လျှင်ကယ်လဆီယမ် ၀.၆၈ ဂရမ် လောက်လိုသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည်ငါးပိကို နေ့စဉ်စားပေးခြင်း အားဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်က လိုအပ်သည့် ကယ်လဆီယမ်ဓာတ်ကို

ပေါပေါနှင့် ဖြည့်စွက်ပေးနိုင်သည်။ ကယ်လဆီယမ်နှင့်ဖော့ စဖော့ရပ်နှစ်မျိုးစလုံးပင် ခန္ဓာကိုယ်ရှိ အရိုးများကို ခိုင်မာ စေသည်။ ထိုဓာတ်နှစ်မျိုးကို ခန္ဓာကိုယ်က လုံလောက်စွာ မရသော် ရစ်ကက်ရောဂါစွဲကပ်တတ်သည်။ လူကြီးတိုင်း နေ့စဉ်ဖော့စဖော့ရပ် ၁၈ ရမ်လောက် လိုသည်။ ငါးပိတွင် ကယ်လဆီယမ် ၂ ဆပါလျှင် ဖော့စဖော့ရပ် ၁ဆနှင့် ဖော့စ ဖော့ရပ် ၂ဆပါမှသာ အာဟာရလုံလောက်သည်။ ကံအား လျော်စွာကျွန်ုပ်တို့ နေ့စဉ်စားသုံးနေသော ဆန်တွင် ဖော့စဖော့ ရပ်သည် ကယ်လဆီယမ်ထက်ပို၍ပါသည်။ စက်ကြိတ်ဆန် ၏ ကယ်လဆီယမ်နှုန်းမှာ ၀ . ၀၁ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်၍ ဖော့စဖော့ရပ်နှုန်းမှာ ၀ . ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ရာ ငါးပိနှင့် ထမင်းစားခြင်းသည် အာဟာရဖြစ်စေသည်။

ငပုတောမြို့ ။ ။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဥပဒေ အနောက်တောင် စွန်းရှိ ပုသိမ်ခရိုင်၊ ငပုတောမြို့ သည် ပုသိမ်မြို့မှတောင်ဘက်သို့ ၁၆ မိုင် ကွာဝေး၍ ငဝန်မြစ်၏အရှေ့ဘက်ကမ်းတွင် တည်ရှိ သည်။ မြို့ပိုင်ရုံးစိုက်ရာမြို့ဖြစ်၍ မြို့နယ်မှာ ၁၄၃၉ စတုရန်းမိုင် ကျယ်ဝန်း၏။ မြို့နယ်၏အနောက်နှင့် တောင်ပိုင်းသည် ပင်လယ်နှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ နေထိုင်ကြသောသူ များသည် ဗုဒ္ဓအယူဝါဒီ မြန်မာလူမျိုးများဖြစ်ကြ၍ ၁၉၅၃ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ လူဦးရေ ၂၆၈၃ ယောက်ခန့် ရှိသည်။ ဒုတိယအကြိမ် အင်္ဂလိပ်တို့က ပဲခူးစသော မြန်မာ နိုင်ငံ အောက်ပိုင်းကို သိမ်းပိုက်လိုက်သောအခါ ပုသိမ်ခရိုင် ထဲတွင် ကျိန်တစ်လီအပါအဝင်ဖြစ်သော ချောင်းသာမြို့နယ်

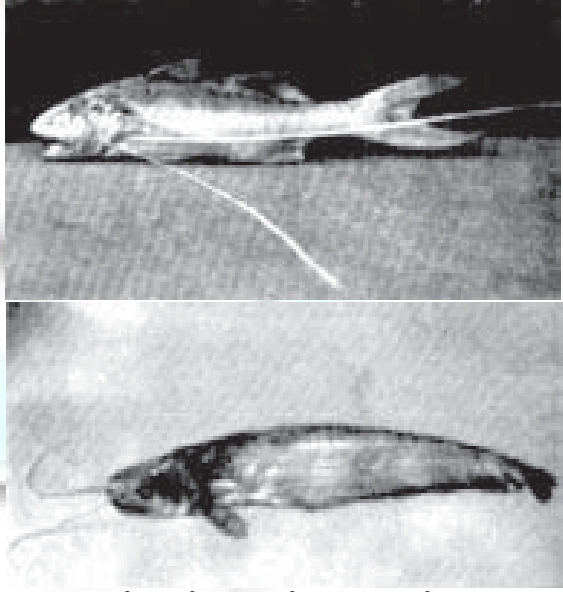
အရပ်ရပ်သို့တင်ပို့ရန် အသင့်ဖြစ်နေသော ငပိခြင်းများ။

ဟူ၍ရှိသည်။ ထိုနောက် ယင်းမြို့နယ်ကိုပယ်ဖျက်၍ ငန်ချောင်းနှင့် ငရုတ်ကောင်းတိုက်နယ်နှစ်နယ်ကို ငပုတောမြို့နယ်လို့ သွတ်သွင်းခဲ့သည်။ ထိုနောက်၌ကား ငပုတောမြို့နယ်၏နယ်နိမိတ်သည် အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ငပုတောဟူသောအမည်မှာ ရှေးအခါကငပုအမည်ရှိ မုဆိုးတစ်ယောက်နေထိုင်ခဲ့သောတောဖြစ်၍ ငပုတောဖြစ်လာကြောင်း အဆိုရှိသည်။ မုဆိုးငပုသည် သားကောင်များကို ပစ်ခတ်ဖမ်းဆီး၍ ထိုသားကောင်များ၏ အရိုးများကို စုပုံထားရာအရပ်သည် အရိုးထားရွာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သားကောင်များကို ကျပ်တင်သောစင်ရှိရာအရပ်သည် 'ကျပ်စင်ချောင်းရွာ' ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်တွင်ကြောင်းဖြင့်ဆိုလေသည်။ ယင်းအရိုးထားရွာနှင့် ကျပ်စင်ချောင်းရွာများမှာ ငပုတောမြို့တောင်ဘက်တွင် ရှိကြသည်။ ငပုတောမြို့သည် ပုဂံခေတ်အတွင်း ဆပဒရွာဟု အမည်တွင်ကြောင်း၊ ပုဂံနရပတိစည်သူမင်းလက်ထက် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွရောက် သီတင်းသုံးပြီးနောက် ပုဂံပြည်သို့ပြန်အရောက်တွင် ပစ္စိမသဃီဂိုဏ်းသီးခြားတည်ထောင်သော ဆပဒမထေရ်မှာ ထိုရွာသားပင်ဖြစ်ကြောင်း အဆိုရှိလေသည်။

ငပုတောမြို့နယ်အတွင်း ဆန်စပါး၊ ဆား၊ သစ်နှင့် ငါးပိငါးခြောက်လုပ်ငန်းများရှိသည်။ ထိုပြင် ကျောက်ပွင့်ခူးခြင်းနှင့်ငါးမန်းဖမ်းသောလုပ်ငန်းများလည်းရှိ၏။ မြို့နယ်အတွင်းရှိ ပြင်ခရိုင်ကျေးရွာသည် ငါးပိလုပ်ငန်းဖြင့်နာမည်ကြီး၍ မိန်းမလှကျွန်းသည် လိပ်ဥများစွာထွက်သော လိပ်သောင်အဖြစ် ထင်ရှားသည်။ အထက်ပါထွက်ကုန်များကို ပုသိမ်နှင့် ရန်ကုန်မြို့များသို့ တင်ပို့ရောင်းချကြသည်။

ရွှေမြင်တင်စေတီနှင့် ရဟန္တာသိမ်တို့မှာ ငပုတောမြို့၏ ထင်ရှားသော အဆောက် အအုံများ ဖြစ်သည်။ အလောင်းဘုရား ဦးအောင်ဇေယျလက်ထက်က မြန်မာများ၏လက်ချက်ဖြင့် ကိုလိုနီတည်ထောင်သူ အင်္ဂလိပ်များ သုတ်သင်ခြင်းခံခဲ့ရသော နေရာဖြစ်သည့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှာ ငပုတောမှ မော်တင်ဘုရားသို့သွားရာလမ်းတွင်ရှိသည်။ အလောင်းစည်သူမင်းကြီးတည်ထားခဲ့သည်ဆိုသော မော်တင်ဘုရားမှာ ငပုတောနယ်၌ ထင်ရှားသောစေတီတော်ဖြစ်သည်။ မော်တင်ဘုရားသည် ငပုတောမြို့မှ မိုင် ၄၀ ခန့် ကွာဝေးသော မော်တင်စွန်းအနီးတွင် တည်ရှိ၍ ဘုရားပွဲကို နှစ်စဉ်တပေါင်းလ၌ သိုက်မြိုက်စည်ကားစွာကျင်းပသည်။ ငပုတောမြို့နယ်နှင့်တကွ ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ၊ ဝှစ်သော မြို့နယ်များမှ ဘုရားပွဲတော်သို့လာကြသည်။ မော်တင်စွန်းသည် လှိုင်းတံပိုးများ၊ ခရုများဖြင့် သာယာသော ပင်လယ်ကမ်းခြေရှုခင်း ဖြစ်သဖြင့် စာဆိုတော် ဦးကြင်ဥသည် မော်တင်စွန်းအကြောင်းကို 'ကြုံစဖူးမြင်ဘူးမှယုံစဖွယ်' အစချီသော လေးဆစ်ချိုးကို စပ်ဆိုခဲ့ဘူးသည်။

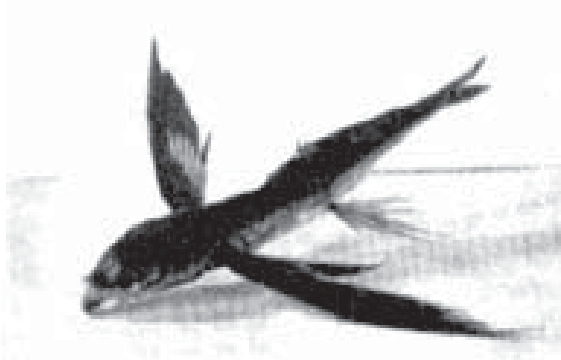
ငပုဏ္ဏား။ ။ငါးပုဏ္ဏားကို ပါဏဗေဒအရ 'ပိုလီနီမပ်ပါရာဒီစီအပ်' ဟုခေါ်သည်။ ငါးပုဏ္ဏားသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဟင်းလျာအဖြစ် အသုံးများသောပင်လယ် ငါးမျိုးဖြစ်၏။ ကိုယ်ပြား၍ အမြီးပိုင်းကျဉ်း၏။ မျက်စိငယ်၏။ နှာတံပိုင်း၍ ကျယ်ပြန့်၏။ ပါးစပ်ပေါက်ကျယ်၏။ အမြီးခွစောက်နက်၏။ ရင်ဆူးတောင်ရှိ ဆူးမျှင်များသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်နေကြသည်။ ထိုဆူးတောင်ရင်း၌ ဆူးမျှင်အလွတ် ၇ ချောင်းရှိသည်။ ထိုဆူးမျှင်များအနက် အပေါ်ဆုံး ၃ မျှင်သည် အသန်ဆုံးနှင့် အရှည်ဆုံးဖြစ်သည်။ ယင်းတို့သည် ငါးကိုယ်ထက်ပင် နှစ်ပြန်လောက်ရှည်ကသည်။ ကိုယ်လုံး၌ ရွှေရောင်ရှိ၍ကျောပိုင်းတွင် မွဲပြာရောင်သန်းနေ၏။ ဆူးတောင်ရောင်မှာလည်း ရွှေရောင်ပေါက်နေကြသည်။ ငါးပုဏ္ဏား၏ ကိုယ်အရှည်မှာ ၉ လက်မခန့်အထိရှိသည်။ ထိုငါးမှာ အရသာရှိ၍ အသားနူးညံ့သည်။

အထက်ပုံ၊ ဟင်းလျာအတွက်အသုံးများသောငါးပုဏ္ဏား
အောက်ပုံ၊ အသားစားငါးမျိုးဖြစ်သောငါးပတ်

ငါးပတ်။ ။ငါးပတ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၌ လည်းကောင်း၊ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်း၊ အိုင်များ၌လည်းကောင်း ကျက်စားသည့် အသားစားငါးမျိုးဖြစ်သည်။ ပါဏဗေဒအရ 'ဝေါလာဂိုးနီးယားအတ္တူ' ဟု ခေါ်သည်။ အသားစားကြူးလှသဖြင့် ငါးပတ်ကို ငါးမန်းနှင့်နှိုင်း၍ 'ရေချိုငါးမန်း' ဟုခေါ်ကြသည်။ ငါးပတ်ကိုယ်သည် ရှည်၍ပြား၏။ ကျောသည် တဖြောင့်တည်းရှိ၍ နှာတံမှာရှည်၏။ ပါးစပ်ပေါက်ကျယ်၍ အောက်မေးသည် ရှေ့သို့အနည်းငယ်ငေါထွက်နေ၏။ နှုတ်ခမ်းမွေးလေးပင်ပါရာ အထက်နှစ်ပင်သည် အောက်နှစ်ပင်ထက် ပို၍ရှည်၏။ တစ်ခုတည်းရှိသော ကျောဆူးတောင်သည် ရှေ့ကျ

ကျပေါက်၍ ယင်း၌ ဆူးရိုးမပါချေ။ စအိုဆူးတောင်သည် အလွန်ရှည်ပြီး အမြီးရင်းနားတွင် အဆုံးသတ်သည်။ အမြီးထိပ် ၊ နှာခိုင်းနေသည်။ ငါးပတ်၏အရောင်မှာ နှာထိပ်မှ အမြီးဟိုင်အောင် ကျောရိုးတစ်လျှောက်တွင် မွဲပြာရောင်ရောင် ဖြစ်၍ အောက်ပိုင်းတွင်မူ အရောင်အနည်းငယ် ဖျော့သွားသည်။ ငါးပတ်၏ကိုယ်အရှည်သည် ၆ ပေအထိ ရှိသည်။ ငါးပတ်ကို ဟင်းလျာအဖြစ် စားသုံးကြသည့်အပြင် ငါးပိလုပ်ရန်လည်း အသုံးပြုကြသည်။

မြိတ်ထားဝယ်နယ်တွင် တွေ့ရသောငါးပျံတစ်မျိုး

ငပျံ ။ ။ငါးပျံသည် ‘အိပ်ဇီစီတီဇေ’ ငါးမျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ငါးပျံ၏ရင်ဆူးတောင်သည် အလွန်ကြီး၍ အမြီးဆူးတောင်၏ အောက်ခွမှာ အလွန်ရှည်သည်။ ငါးပျံသည် အမြီးနှင့်ပြင်းထန်စွာ ရေကိုရိုက်ခတ်၍ အပေါ်သို့ခုန်ပြီးလျှင် ရင်ဆူးတောင်ကို ငှက်တောင်များသဖွယ်ဖြန့်၍ လေဟုနံစီးနိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် ကိုက် ၂၀၀ အဝေးအထိပင် ပျံနိုင်၏။ ပျံသန်းသည်မှာ ၁ မနက်၊ လင်းပိုင်စသောရန်သူတို့၏ဘေးမှ လွတ်မြောက်ရန်ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်မည်ဟု ယူဆကြသည်။

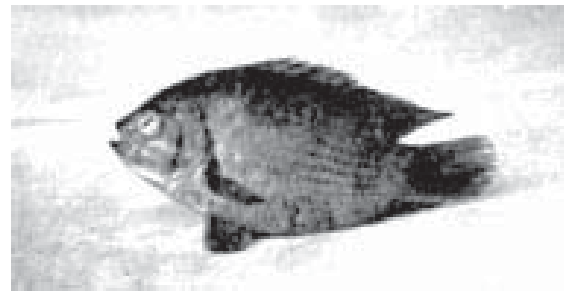
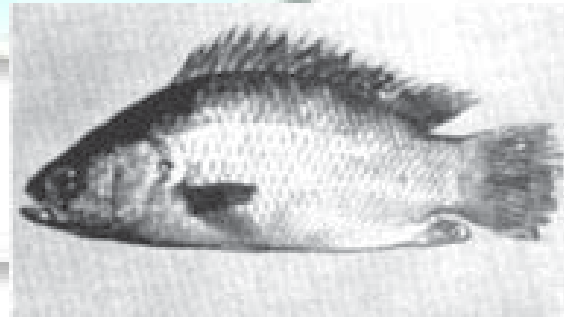
ငါးပျံအမျိုး ၅၀ ခန့်ရှိသည်။ ငါးပျံကို နွေးသောပင်လယ်များတွင် တွေ့ရသည်။ အာဖရိကတိုက်ရှိ ရေချိုပိုင်း၌ တွေ့ရသော ပင်တိုန်ခေါ်ငါးသည် ငါးပျံတစ်မျိုးဖြစ်၏။ ထိုငါးပျံသည်တောင်အမေရိကမြစ်များရှိ ‘ဂက်စတရီပီလီးကပ်’ ခေါ် ငါးပျံလောက် မပျံသန်းနိုင်ပေ။ ထိုငါးပျံ၏ ဝမ်းပိုက်သည် သင်္ဘောဝမ်းနှင့်တူ၍ ပျံလိုသောအခါ ရင်ဆူးတောင်များဖြင့် ရေကိုရိုက်ခတ်ကာ အပေါ်သို့တက်လေသည်။ ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ် တောင်ပိုင်း၌ တွေ့ရသော ငါးပျံတစ်မျိုးသည် ၁၈ လက်မခန့်ပင်ရှည်၍ ကြီးသောရင်ဆူးတောင်၊ ဝမ်းဆူးတောင်တို့ဖြင့် ဝေးလံစွာ ပျံသန်းနိုင်သည်။

ငပြေမ။ ။ငါးပြေမကို ပါဏဗေဒအရ ‘အနာဗတ်တက်စတူဒီနိုယပ်’ဟုခေါ်သည်။ ထိုငါးမျိုးကို ချောင်း၊ မြောင်း၊ အင်း၊ အိုင်များတွင် တွေ့ရပေသည်။ ငါး ပြေမ၏ ကိုယ်ထည်သည်

ပြား၍ ဦးခေါင်းမှာကျယ်သည်။ အကြေးခွံများသည် ကြီး၍ ညီညာလာသည်။ ငါး၏အရောင်မှာ အစိမ်းပုပ်ရောင်ဖြစ်၍ ဝမ်းဗိုက်ပိုင်းတွင် အရောင်ဖျော့တော့တော့နေသည်။ ကိုယ်အရှည် ၈ လက်မခန့်အထိ ရှိသည်။

ငါးပြေမငါးမျိုးသည် သွားလာသည့်အခါ အုပ်ဖွဲ့၍သွားလာလေ့ရှိသည်။ ရေထဲရှိပိုးမွှားများကိုလည်းကောင်း၊ ပုစွန်စိတ်ကလေးများကိုလည်းကောင်း ဖမ်းယူ၍စားတတ်ကြသည်။ အရွယ်ကြီးလာသော ငါးပြေမသည် ရွယ်တူအခြားငါးများနှင့် ရော၍အစာရှာလေ့ရှိသည်။ သားငယ်များဖြစ်သော ငါးပေါက်စကလေးများကို ဂရုမစိုက်ဘဲ လျစ်လျူရှုထားတတ်သည်။ ငါးပြေမသည် ငါးရံနှင့် မျိုးချင်းမတူသော်လည်း ငါးရံကဲ့သို့ပင် မှ အောက်ဆီဂျင်ကို တိုက်ရိုက်ရှူနိုင်သော အင်္ဂါရှိလေသည်။ ထိုကြောင့် ထိုငါးနစ်မျိုးစလုံးသည် ကုန်းပေါ်တွင် အချိန်အတန်ကြာအောင် အသက်ရှင်နေနိုင်ကြ၏။ စွတ်စိုသည့် မြေပေါ်တွင် အမြီးကိုထောက်၍ ခရီးအတန် ဝေးဝေးသွားနိုင်ကြလေသည်။

ငမီးမ ။ ။ငါးမီးမကို ငါးတံငါဟူ၍လည်းခေါ်သည်။ ရခိုင်တိုင်း၌ ယင်းကိုငါးဥကြီးဟူ၍ သိကြသည်။ ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် ‘လေအိုနေေးသပ်စပလင်ဒန်’ ဟု ခေါ်သည်။ ကိုယ်ပြား၍ ပါးစပ်အရှေ့သို့ ငေါထွက်နေသည်။ အရောင်မှာ ငွေရောင်တောက်နေသည်။ ဆူးတောင်များသည် သန်မာ၍ ကြီးထွားသည်။ အမြီးခွသည် ရှည်၏။ ကျောရိုးဆူးတောင်နှင့် နှာတံပေါ်၌အမည်းကွက်များ ပါရှိသည်။ အရှည် ၅ လက်မ၊ ၆ လက်မအထိရှိသည်။

အထက်ပုံ၊ ငါးပြေမ။ အောက်ပုံ၊ငမီးမ။

ငါးဖယ် ။ ။ငါးဖယ်သည် ရေချိုရေငန် ၂ရပ်လုံးတွင် ကျက်စားသောငါးမျိုးဖြစ်သည်။ ပါဏဗေဒအရ 'နို့တော့တာ ရပ် နျံတာလာ' ဟုခေါ်သည်။ ငါးဖယ်၏ ကိုယ်သည် ပြား၍ ဝမ်းပိုင်းသည် ဓားသွားကဲ့သို့ရှိသည်။ ကျောအရှေ့ပိုင်းခုံး၍ အနောက်ပိုင်းဖြောင့်သည်။ ကျော၌အလွန်သေးသော ဆူးတောင်တစ်ခုသာရှိသည်။ စအိုဆူးတောင်သည် ဝမ်းမှအမြီးတိုင်အောင်ကိုယ်၏ ၃ ပုံ ၂ ပုံခန့် တစ်ဆက်တည်း ရှိသည်။ ဦးခေါင်းငယ်၍ နှာတံအနည်းငယ်ချွန်သည်။ တစ်ကိုယ်လုံးတွင် ပါးလွှာသောအကြေးများ တစ်ခု ပေါ်တစ်ခုထပ်ကာ ဖုံးအုပ်လျက်ရှိသည်။ ငါးဖယ်၏အရောင်သည် ကျောပိုင်းတွင် အနည်းငယ်နက်ပြီး ကျန်အပိုင်းတွင်ဖြူသည်။ ကိုယ်အရှည် ၁ ပေမှ ၁၀ ပေအထိ ရှိသည်။

ငမယ်အောင်း ။ ။ငါးဖယ်အောင်းသည် ငါးသိုင်းမျိုးတွင်ပါဝင်သည်။ ငါးအလတ်စားမျိုး ဖြစ်သည်။ ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် ငါးဖယ်အောင်းကို 'ရိုးတီး ဗီလင်ဂါရီ'ဟုခေါ်သည်။ ကိုယ်မှာ ခပ်ပြားပြားရှိပြီး ဦးခေါင်းမှလွဲ၍ တစ်ကိုယ်လုံးတွင် အဖြူရောင်အကြေးများဖြင့် ဖုံးလျက်ရှိသည်။ ကျောရိုးဆူးတောင်တစ်ခုတည်းသာရှိသည်။ နှာတံတွင် အပေါက်ကလေးများရှိသည်။ ထိုငါးမျိုးကို ငါးပိကောင်လုပ်လေ့ရှိ၏။

ငမဲမြို့ ။ ။မင်းဘူးခရိုင်၊ ငမဲမြို့နယ်၏ ရုံးစိုက်ရာမြို့ဖြစ်သည်။ ရခိုင်ရိုးမတောင်ခြေရင်း မန်းချောင်းအနီးတွင်တည်ရှိ၍ မင်းဘူးမြို့မှ ကားလမ်းဖြင့် မိုင် ၄၀ ခန့် ကွာဝေးသည်။ အိမ်ခြေ ၃၀၀ ခန့်ရှိ၍ လူဦးရေ ၁၆၀၀ ခန့်ရှိလေသည်။

ငမဲမြို့သည် စေတုတ္ထရာနှင့် ၈ မိုင်ကွာဝေး၍ ပတိမ်းနှင့် ၆ မိုင်ခန့် ဝေးသည်။ ထိုမြို့သည် ကျောက်ဖြူခရိုင်နှင့် မင်းဘူးခရိုင်ကုန်ကူး သန်းရောင်းဝယ်ရေးအတွက် အချက်အချာဖြစ်သည်။ ငမဲမြို့မှ ရခိုင်တိုင်းသို့ နွားဝန်တင်နှင့် ကူးသန်းရာတွင် အမ်းတောင်ကြားလမ်းကို အသုံးပြုကြသည်။

ငမဲမြို့တွင် နေထိုင်ကြသောလူမျိုးများမှာ ချင်းလူမျိုးနှင့် မြန်မာလူမျိုးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ငမဲမြို့နယ်အတွင်း၌ ရခိုင်ရိုးမတောင်ခြေ သစ်တောများ လည်း ပါဝင်နေသဖြင့် စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေနေရာမှာကျဉ်းမြောင်းသည်။ ငမဲမြို့နယ်၏ အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၃၆၂ မိုင် ရှိရာတွင် ဆည်ရေသောက် စိုက်ပျိုးမြေမှာ စတုရန်း ၅ မိုင်မျှသာ ကျယ်ဝန်းသည်။ ငမဲမြို့မှထွက်သော သီးနှံများမှာ နှမ်း၊ ပဲ၊ စပါး၊ ပြောင်းစသည်တို့ဖြစ်၏။

ငမဲမြို့၏ အမည်ရင်းမှာ မမဲမြို့ဖြစ်သည်။ ငမဲမြို့နယ်ရှိ လူကြီးပိုင်းသည် ယခုတိုင် ဤအမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလျက်ရှိကြ၏။ မမဲဟုခေါ်ရခြင်းအကြောင်းမှာ မန်းချောင်းသည်

ရခိုင်ရိုးမပေါ်မှ စီးဆင်းလာပြီးလျှင် ထိုမြို့အနီးတွင် လွဲဖယ်သွားသောကြောင့် 'မန်းဖယ်'ဟု တွင်ခဲ့ရာမှ ကာလရွေ့လျောသဖြင့်မမဲ၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ငမဲဖြစ်သည်ဟု အဆိုရှိ၏။

မြန်မာမင်းများ လက်ထက်က မင်းဘူးခရိုင်ကို နယ်သုံးနယ်ခွဲ၍ ဝန်သုံးပါးအုပ်ချုပ်စေခဲ့ရာမှ ငမဲတွင်လည်း ဝန်တစ်ပါးကြီးစိုး၍ စစ်ကဲ၊ နာခံ၊ စာရေးကြီး၊ မြို့သူကြီးစသော ရာထမ်းမှုထမ်းများဖြင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့လေသည်။

ငမဲမြို့တွင် သီရိမ္မအသောကမင်းကြီး တည်ထားခဲ့သည့် ဆိုသောပျက်စီးနေသည့်စေတီပုထိုး အများရှိလေသည်။

ငဖောင်ရိုး ။ ။ပါဏဗေဒ အလိုအရ ငဖောင်ရိုးသည် 'စက္ကမ် ဗရီဖီစီဒေး' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သည်။ ငဖောင်ရိုးသည် လုံးလုံးရှည်ရှည်ပုံသဏ္ဍာန် ရှိသည်။ ကျော ဆူးတောင်တစ်ခုတည်းရှိ၍ ယင်း၌ ရိုးနုများပါရှိသည်။ မေးရိုးသည် ရှည်လျား၍ ငှက်နှုတ်သီးကဲ့သို့ ချွန်ထွက်နေ၏။ ငါးတောင်ညှင်း၊ နှုတ်သီးထိုးတို့သည် ငါးဖောင်ရိုးနှင့် မျိုးချင်းနွယ်သော ငါးများဖြစ်ကြလေသည်။

ငဖျံ ။ ။ငါးဖျံသည် အပူပိုင်းဒေသက ငါးကလေးတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ထိုငါး၏ ရှေ့ဖက်ဆူးတောင်များသည် ပင်လယ်ဖျံများ၏ ရေယက်များကဲ့သို့ ကြီးထွားကြသည်။ ထိုငါးသည် ကုန်းသို့တက်ကာ ဒီရေအတက်အကျရှိသည့် နေရာများ၌ ကျက်စားတတ်သည်။ ကျောက်ဆောင်များ၊ သစ်ပင်အမြစ်များပေါ်သို့ နံ့ကောင်ကဲ့သို့ ခုန်တက်၍ ပိုးကောင်ကလေးများကို ရှာဖွေ စားသောက်တတ်သည်။ ဩစတြေးလျတိုက်ရှိ ကျောက်တန်းများတွင် တွေ့ရသော ငါးဖျံတစ်မျိုးမှာ လေသက်သက်ကိုသာ ရှုနိုင်သော ငါးမျိုးဖြစ်ရာ ရေအောက်တွင် ထားလျှင် မွန်း၍သေဆုံးတတ်သည်။

ငါးဖျံကိုအိန္ဒိယနိုင်ငံ အရှေ့ပိုင်းရှိ မြစ်များတွင် တွေ့ရသည်။ ငါးဖျံမျိုးများကို ဩစတြေးလျတိုက် ဂရိတ်ဗရီးယားရီခေါ် ကျောက်သန္တာတန်း၌လည်း တွေ့နိုင်သည်။ အမေရိကတိုက် အပူပိုင်းဒေသ၌ မျက်စိ ၄ လုံးနှင့် ငါးဖျံမျိုးရှိသည်ဟုဆိုသည်။ မျက်စိ ၄လုံးဟုဆိုရာတွင် ထိုငါးဖျံ၏ မျက်လုံး၌ အထက်ပိုင်း၊ အောက်ပိုင်း ခွဲခြားလျက်ရှိခြင်းကိုပင်ဆိုလိုသည်။ ငါးဖျံသည် ရေထဲ၌သွားသောအခါ မျက်လုံးအောက်ပိုင်းကို ရေထဲ၌ထား၍ မျက်လုံးအထက်ပိုင်းကို ရေပေါ်၌ ထား၍သွား၏။ ထိုကြောင့် ရေထဲကပိုးကောင်ရော၊ ရေပေါ်က ပိုးကောင်ကိုပါ မြင်နိုင်ခြင်းဖြစ်၏။

ငဖြင်းသလက် ။ ။ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် ငါးဖြင်းသလက်ကို 'ကိုလိုင်ဆာဖက်စီးအေးတပ်' ဟုခေါ်သည်။ မျိုးရင်းမှာ 'အော့(စ)ဖရိုမင်နီဒီ' ဖြစ်၍နယ်သာလန် ကျွန်း

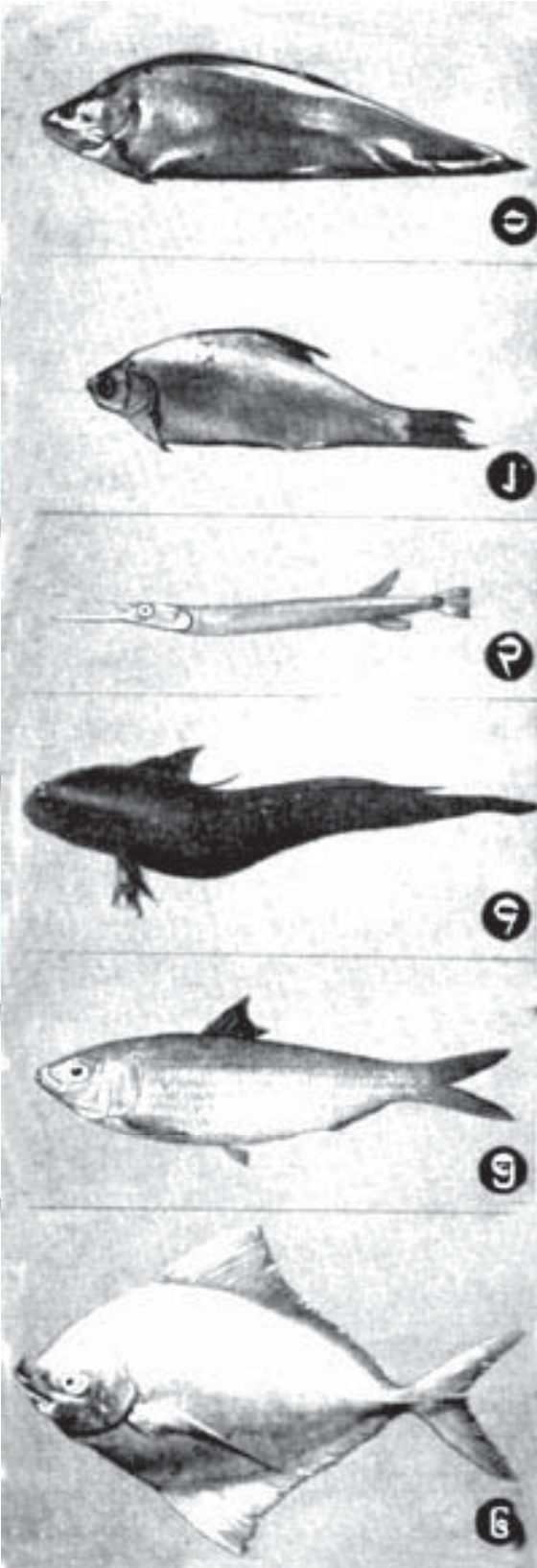
စုတွင်ရှိသော ဂူရာမီငါးနှင့် မျိုးရင်းချင်းတူသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ အင်းများ၌ အများအပြား ဖမ်းဆီးမိသည်။ ငါးဖျင်းသလက်ကို ငါးပိလုပ်လေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ငါးခြောက်လည်း ပြုလုပ်တတ်သည်။

ငဘော့ငန် ။ ။ငါးဘော့ငန်သည် ငါးသလောက်မျိုးတွင်ပါဝင်သည်။ ပါဏဗေဒအလိုအရ ငါးဘော့ငန်ကို 'စာဒိန်လာဖင်ဗရီယေးတား' ဟုခေါ်သည်။ အုပ်ဖွဲ့၍ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတွင် ကျက်စားတတ်သော ငါးမျိုးဖြစ်သည်။ ငါးဘော့ငန်၏ကိုယ်သည်ပြား၍ ဝမ်းပိုင်းတွင် ခွေးသွားစိတ်ကဲ့သို့အထစ်များပါရှိသည်။ ပါးဟက်ပေါက်မှာ ကျယ်သည်။ ဦးခေါင်း၏ဘေးဖက်တွင် မျက်စိရှိ၍ မျက်ခွံ၌အဆီပြည့်ဝလျက်ရှိသည်။ နှုတ်ခမ်းမွေးမပါချေ။ ကိုယ်ပေါ်တွင် အကြေးခွံများ ညီညာညာရှိသည်။ သို့သော် ဦးခေါင်းတွင် အကြေးခွံမရှိချေ။ ကျောဆူးတောင် အနားအလယ်တွင် ခွက်နေ၏။ အမြီးခွစောက်နက်၍ အမြီးပေါ်တွင်အကြေးခွံများရှိလေသည်။ အကြေးခွံတို့သည် လွှာသွားကဲ့သို့ ရှိကြသည်။ ငါးဘော့ငန်သည် အလျား ၇ လက်မအထိ ရှိသည်။ ကျောဖက်တွင် စိမ်းပြာပြာရောင် သန်းနေသည်။ ငါးဘော့ငန်ကို မြန်မာနိုင်ငံပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်တွင် တွေ့ရသည်။

ငမုတ် ။ ။မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရသာကောင်းသော ငါးများတွင် ငါးမုတ်ပါဝင်သည်။ ငါးမုတ်ကို ရခိုင်ကမ်းခြေနှင့် တနင်္သာရီကမ်းခြေတို့၌ အများအပြားဖမ်းဆီးရမိသည်။ ငါးမုတ်ဖြူ (ကွန်ဒရီပလိုက် ချိုင့်နန်ဆစ်)၊ ငါးမုတ်ငွေရောင် (ပမ်ပပ်အာဂျင်တီယပ်)နှင့် ငါးမုတ်မဲ (ပါရာစတြိုမာတီယပ်နိုဂါ) ဟူ၍ ငါးမုတ် ၃မျိုးရှိရာ ရခိုင်နှင့် တနင်္သာရီကမ်းရိုးတန်းဒေသ တို့တွင် ငါးမုတ်ဖြူနှင့်ငါးမုတ်မဲကိုသာတွေ့ရ၍ ငါးမုတ် ငွေရောင်ရှိမရှိကိုကား တပ်အပ်သေချာစွာမသိရချေ။ ငါးမုတ်မျိုးသည် အရွယ်ငယ်ပြီးကိုယ်ပြားသောငါးမျိုးဖြစ်သည်။

ငါးမုတ်ဖြူသည် ငါးမုတ် ၃ မျိုးအနက် အရသာအရှိဆုံးသောငါးဖြစ်၏။ ရခိုင်တိုင်းတွင် ငယုဇန၊ တနင်္သာရီတိုင်းတွင် ငါးမုတ်ဟူ၍ခေါ်ကြသည်။ ကိုယ်အလွန်ပြား၍ကျယ်ပြန့်၏။ အမြီးခွစောက်နက်၏။ အရောင်မှာအဖြူဖြစ်သော်လည်း ကျောတစ်လျှောက်တွင် ခွဲပြာရောင်သန်းနေ၏။ ငါးမုတ်မဲကို တနင်္သာရီတိုင်းတွင် ငါးမုတ်ဖြူ၍ပင်ခေါ်သည်။ ရခိုင်တိုင်းတွင်မူ ယုဇနသမ္ဘူဟူ၍ ခေါ်ကြသည်။ ငါးမုတ်ဖြူ နှင့် အသွင်ချင်းတူပြီး အရောင်သာလျှင် ကွဲပြားလေသည်။

၁၊ ငဖယ်။ ၂၊ ငဖယ်အောင်း။ ၃၊ ငဖောင်ရိုး။
၄၊ ငဖျံ။ ၅၊ ငဘော့ငန်။ ၆၊ ငမုတ်မဲ။

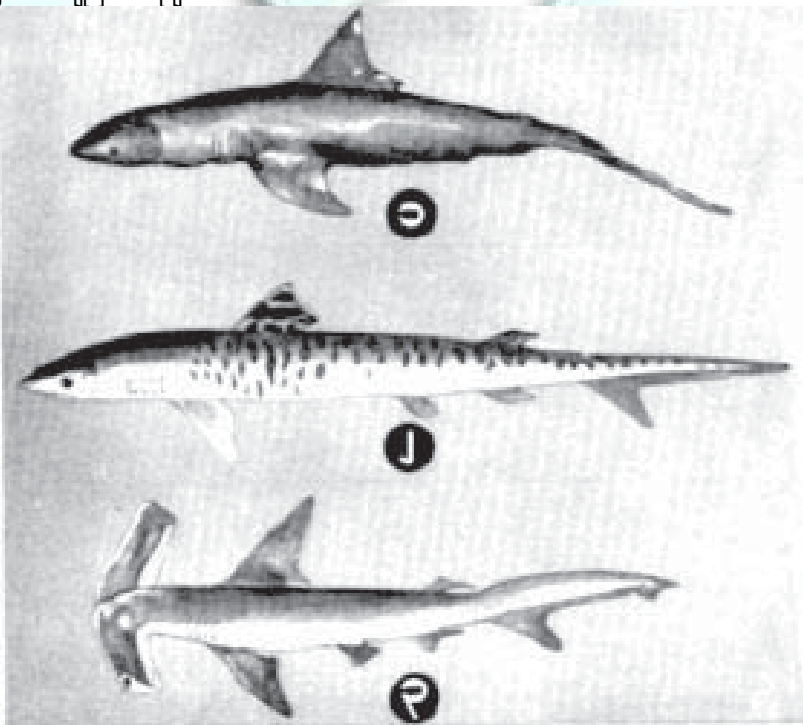
ငါးမုတ်မဲ၏ အရောင်မှာ အညိုရင့်ရောင်သို့မဟုတ် မွဲပြာရင့်ရောင်ဖြစ်သည်။ ဆူးတောင်များ၏ အရောင်မှာအညိုရောင်ဖြစ်သည်။ အမြီး၏အရောင်သည် ဝါ၍ အညိုရောင် ကန့်လန့်လင်း ၃ ကြောင်းရှိသည်။ ငါးမုတ်မဲသည် ငါးမုတ်ဖြူကဲ့သို့ အရသာ မရှိချေ။

ငမန်း ။ ။ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ရှိ ငါးမန်းတို့တွင် တတောင်သာသာမျှသာကြီးသော ငမန်းငယ်မျိုးမှ ကိုယ်ထည်ကြီးမားသော ငါးမန်းကြီးမျိုးအထိ အမျိုးမျိုးစွာရှိသည်။ ငါးမန်းတို့သည် ငလိပ်ကျောက်များနှင့်အတူ ‘ဆီလာချီး’ မျိုးစဉ်တွင် ပါဝင်ကြသည်။ ငါးမန်းကြီးမျိုးသည် ပေ ၄၀ မှ တစ်ခါတစ်ရံ ပေ ၆၀ လောက်အထိပင်ကြီးမားသည်။ ငါးမန်းကို အေးသောအရပ်ဒေသများမှထက် ပူသောနေရာဒေသများတွင် ပို၍တွေ့မြင်ရသည်။ ငါးမန်းတို့သည် ခရီးဝေးဝေးသွားလာကာ ကျက်စားတတ်သည်။ ကမ္ဘာ့မြောက်ဘက် ဝင်ရိုးစွန်းတို့ရှိ ဂရင်းလန်းကျွန်းအနီးမှ ငမန်းတို့သည် ပြင်သစ်နိုင်ငံကမ်းခြေသို့ပင်ရောက်အောင်ဆင်းလာ၍ ကျက်စားတတ်ကြသည်ဟုဆိုသည်။

အဖြူအမူ အလှေအကျင့်ကိုလိုက်၍ ငမန်းတို့တွင် အမျိုးနှစ်မျိုးကွဲပြားသည်။ တစ်မျိုးမှာ ပင်လယ်အောက်ခြေတွင် ကျက်စားတတ်သော ငမန်းမျိုးဖြစ်၍ အခြားတစ်မျိုးမှာ ရေမျက်နှာပြင်အနီးတွင်သာ ကျက်စားတတ်သော ငမန်းမျိုးဖြစ်သည်။ ပထမငမန်းမျိုးသည် လူသတ္တဝါများကိုအလျင်း အန္တရာယ်မပြုတတ်ပေ။ ထိုငမန်းတို့၏ ဦးခေါင်းသည် ခုံးတုံးတုံးဖြစ်ပြီး သွားများမှာ မာကျော၍ပိုင်းနေလေသည်။ ထိုသွားမျိုးရှိသော ငမန်းမျိုးသည် ငမန်းတို့တွင် အလွန်ရှားပါး၍ ရှေးလည်း အကျဆုံးဖြစ်၏။ ဒုတိယငမန်းမျိုးသည် လူသတ္တဝါများကို အလွန်အန္တရာယ်ပေးတတ်ကြသည်။ ဝေလငါးကြီးများကိုပင် အသားတုံးကြီးများပဲ့၍ပါ သွားအောင် ကိုက်ဖြတ်တတ်ကြ၏။ ငမန်းတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံ ကမ်းရိုးအလွန် ဘင်္ဂလားပင်လယ်ထဲတွင်လည်း အနံ့အပြားတွေ့ရှိရ၏။ ပင်လယ်ကမ်းရိုးဒေသတို့မှတစ်ပါး အခြားဒေသတို့တွင်

ငမန်းကို ဟင်းလျာအဖြစ် စားလေ့မရှိသော်လည်း အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများပြုလုပ်ရန်အတွက်မူ အသုံးပြုကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငမန်းရေကို ဓားရိုးဖုံးရန် အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ အမြီးမှတစ်ပါး ငမန်း၏ဆူးတောင်ကို နိုင်ငံခြားသို့အမြောက်အမြားတင်ပို့ရောင်းချရသည်။ တရုတ်နိုင်ငံတွင်မူ ထိုဆူးတောင်များကိုစားသုံး၍ ယင်းမှကော်တစ်မျိုးပြု လုပ်ယူလေသည်။ ငမန်းအသည်းမှရသောအဆီတွင် ဗီတာမင်အေဓာတ်များစွာ ပါရှိသဖြင့် ငါးကြီးဆီအစား ငမန်းဆီကို ချက်လုပ်ရောင်းချလေ့ရှိကြ၏။ ငမန်းမျိုးတွင် ငမန်းခေါင်းပိုင်း၊ ငမန်းတောင်မဲ၊ ငမန်းငှက်ပျံ၊ ငမန်းနီ၊ ငမန်းကျွဲ၊ ငမန်းသံဝတ်၊ ငမန်းပြောက်၊ ငမန်းစွယ်သည်၊ ငမန်းကား၊ ငလိပ်ကျောက်၊ ငလိပ်ကျောက်တံခွန်၊ လျှပ်စစ်ငလိပ်ကျောက်စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

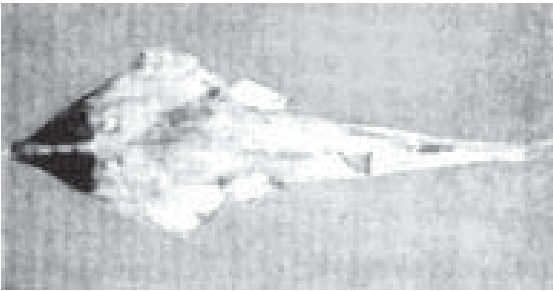
ငမန်းကား ။ ။ငမန်းကား (ရိုင်နိုဗတော့အော့တျူ ဆပ်)သည် ငမန်းမျိုးဝင်ဖြစ်သည်။ အရှည်၆ ပေအထိရှိ သည်။ သာမန်ငမန်းနှင့်အသွင်ချင်းတူသော်လည်း ခေါင်း ပိုင်းသည် အလွန်ပြားပြီး သပ်နှင့် သဏ္ဍာန်တူ၏။ ကျောပိုင်း သည် မွဲပြာရောင်ရှိပြီး ဝမ်းပိုက်ပိုင်းသည် အဖြူရောင်ရှိ၏။ ကိုယ်လုံးနှင့်ရင်ဆူးတောင်များတွင် အဖြူရောင်အပြောက်ငယ်များရှိသည်။ ငမန်းကားသည် ငယ်စဉ်၌ ပင်လယ်ကမ်း

ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သောရောသတ္တဝါများ
၁၊ ငမန်းခေါင်းပိုင်း ၂၊ ငမန်းပြောက် ၃၊ ငမန်းကျွဲ

စပ် ရေတိမ်ရာတွင်သာကျက်စားလေ့ရှိပြီး ကြီးလာသောအခါမှ ရေနက်ရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းကျက်စားတတ်သည်။

ငမန်းစွယ်သည် ။ ။ငမန်းစွယ်သည် (ပရစ် တစ်မိုက်ကရီခွန်)သည် ငမန်းမျိုးဝင်ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်း၏ထူးခြားချက်မှာ အမြီးသည် ခတ်တက်သဏ္ဍန် မဟုတ်ဘဲ သာမန်ငါးမြီးနှင့်တူ၍ ဦးခေါင်းတွင်လည်း လွှနှင့်တူသည့် အစွယ်ရှည်ပါရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ရခိုင်တိုင်း ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်၌

အလွန်ပြား၍သပ်နှင့်တူသောငမန်းကား

ဖမ်းဆီးရမိထားသည့်လွှစွယ်ပါသောငမန်းစွယ်များ

ထိုငမန်းကို ငမန်းစွယ်သည်ဟုခေါ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်း ကမ်းရိုးတန်းဒေသတို့တွင် စွယ်ငမန်း(တစ်နည်း) ငမန်းစွယ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခုတ်ငမန်းဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်၏။ အစွယ်မှာ ၆ ပေခန့်ရှည်၍ လွှကဲ့သို့ အသွားများရှိသည်။ ငမန်းစွယ်သည်၏ကိုယ်သည် ၁၄ ပေအထိ ရှည်တတ်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ပေ ၂၀ ကျော်အထိ ရှည်သည်ကိုပင်တွေ့ရလေသည်။ ထိုအစွယ်ဖြင့် ဘေးတိုက်ခုတ်တတ်သဖြင့် လွန်စွာပင်ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း လှပေသည်။ ငမန်းစွယ်၏ ဦးခေါင်းသည် ရှည်၍ ပြားလေသည်။

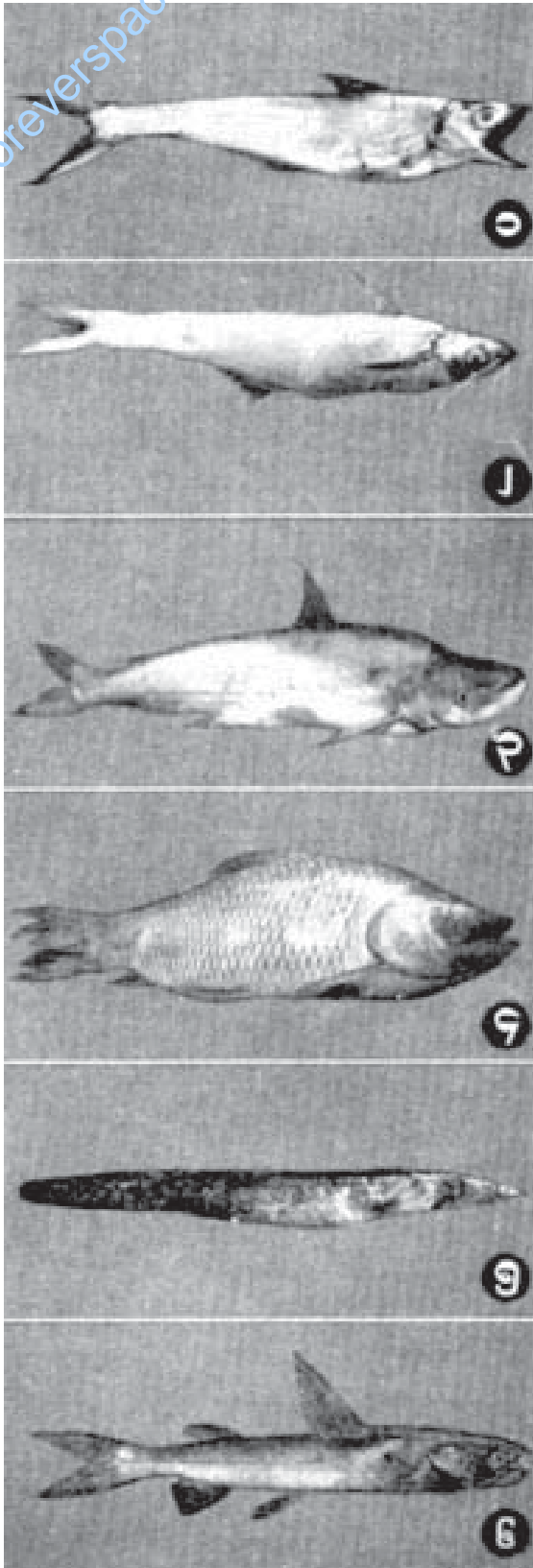
ငမျက်ဆန်ကျယ် ။ ။ငါးမျက်ဆန်ကျယ်သည် ငါးသလောက်မျိုးတွင်ပါသည်။ ငါးမျက်ဆန်ကျယ်ကို ငသိုင်းကြီးဟူ၍လည်းခေါ်သည်။ ငါးမျက်ဆန်ကျယ်၏သိပ္ပံအမည်မှာ 'ဟစ်ရှာအီ လောင်ဂေးတား'ဖြစ်သည်။ ငါးမျက်ဆန်ကျယ်၏

ကိုယ်မှာပြား၍ ဝမ်းပိုင်းတွင် လွှသွားကဲ့သို့အထစ်များရှိသည်။ ပါးဟက်ပေါက် ကျယ်သည်။ ဦးခေါင်းဘေးဖက်တွင် မျက်စိရှိ၍ မျက်ခွံ၌အဆီပြည့်ဝလျက်ရှိသည်။ နှုတ်သီး မွေးမပါချေ။ တစ်ကိုယ်လုံးအကြေးခွံများညီညာစွာရှိ၏။ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတွင်ကျက်စားသော ငါးမျိုးဖြစ်သည်။

ငမြင်း။ ။ငါးမြင်း၏ ပါဏဗေဒ အမည်မှာ 'ပရန်တြီပီအစ် ခသစ် တက္ကရီ' ဖြစ်သည်။ အသွင်အားဖြင့် ငါးမြင်းသည် ငါးမြင်းကကလောင်နှင့်တူ၏။ သို့သော် ငါးမြင်းကလောင်ထက်ပိုရှည်၍ ဦးခေါင်းသည်လည်း ပိုချွန်၏။ အထက်မေးရိုးနှင့် အောက်မေးရိုးတို့ရှိ နှုတ်သီးမွေးများသည် ငါးမြင်းကကလောင်မှာထက်ရှည်လေ၏။ စအိုဆူးတောင်သည် အမြီးဆူးတောင်နှင့် ထိလှနီးပါး ရှည်လျား၏။ ငါးသံချိတ် ငါးမြင်းအုပ်ဖါးတို့မှာ ငါးမြင်းနှင့် အမျိုးတူ အမည်ကွဲဖြစ်၏။

ငမြင်းကကလောင်။ ။ပါဏဗေဒအလိုအရ ငါးမြင်းကကလောင် သို့မဟုတ် ငါးကလောင်ကို 'ယူတြီပီအစ်ခသစ် ဗာချား'ဟု ခေါ်သည်။ ငါးမြင်းကကလောင်၏ ကိုယ်သည် ပြား၍ ရှည်လျား၏။ ဦးခေါင်းကို ပျော့သောအရေပြားဖြင့် ဖုံးအုပ် ထားသည်။ ပါးစပ်သည်အထက်ဖက်သို့ နှာတံထိ အောင်ကွဲနေသည်။ မျက်စိသည် ဦးခေါင်း၏ဘေးဖက်တွင် ရှိသည်။ ပြန့်ကျယ်သောမျက်ခွံ၌ အဆီရှိသည်။ နှာတံနှင့် အထက်မေးရိုးတို့တွင် နှုတ်သီးမွေး တစ်စုံစီ ရှိသည်။ အောက်မေးရိုးတွင် နှုတ်သီးမွေးနှစ်စုံ ပါရှိသည်။ မေးရိုးတွင် ထက်သောသွားများရှိသည်။ ရင်ဆူးတောင်တွင် ဆူးတစ်ချောင်း ပါရှိလေသည်။ စအိုဆူးတောင်သည် အမြီးဆူးတောင်နှင့် အတော်ကွာလှမ်း၏။ အမြီးဆူးတောင်သည် စောက်နက်နက်ခွနေ၍ အဖျားတွင်ချွန်နေသည်။ နောက်ကျောဆူးတောင်၌ အဆီပြည့်ဝလျက်ရှိသည်။ ကိုယ်ရောင်မှာ ငွေရောင်သန်း၍နေ၏။ ဦးခေါင်းနှင့် ဝမ်းပိုင်းတွင် ဟင်းသပြဒါးရောင်ကွက်များပါရှိသည်။ ကျောဖက်တွင် ညိုမှိုင်းမှိုင်းအရောင်ရှိသည်။ အလျား ၁၅ လက်မခန့်ရှိ၍ ပျမ်းမျှ အလေးချိန် ၅၅ ကျပ်သားခန့်စီးသည်။

www.foreverspace.com.mm

ငါးမြင်းရင်း။ ။ ငါးမြင်းရင်း၏ ပါဏဗေဒအမည်မှာ 'ဆူတြိုပီယပ်ဂွန်ဂဝါရီ' ဖြစ်သည်။ အသွင်အားဖြင့် ငါးမြင်းရင်းသည် ငါးမြင်းနှင့် ဆင်တူယိုးမှား ဖြစ်သည်။ ငါးမြင်းရင်းကိုယ်သည် ငါးမြင်းကဲ့သို့ ငါးမြင်းကလောင်ကိုယ်ထက်ပိုရှည်သည်။ ဦးခေါင်းသည်လည်း ငါးမြင်းကလောင်ဦးခေါင်းထက်ထက် ပို၍ချွန်သည်။ ယင်း၏ စအိုဆူးတောင်သည်လည်း အမြီးဆူးတောင်နှင့်ထိလှနီးပါးပင်ရှည်လျားသည်။ ငါးသံချိတ်ဖား၊ ငါးသတ္တလတ်တို့သည် ငါးမြင်းရင်းနှင့် မျိုးချင်းနွယ်သောငါးများဖြစ်ကြပေသည်။

ငါးမြစ်ချင်း ။ ။ ငါးမြစ်ချင်းသည် ငါးသိုင်းမျိုးဖြစ်၍ 'ဝိုင်ပရီနီဒီး' မျိုးရင်းတွင် ပါဝင် သည်။ ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် ငါးမြစ်ချင်းကို 'လေဗအိုရို ဟီတာ' ဟု ခေါ်သည်။ ငါးကိုယ်သည် ရှည်လျား၍ အမြီးဖက်သို့ ရှူးသွားသည်။ နှာတံမှာ မချွန်ဘဲ ထိပ်လုံးဖြစ်၍ မေးရိုးအရှေ့သို့ အနည်း ငယ်ထွက်နေသည်။ နှုတ်ခမ်းမှာထူ၏။ နှုတ်သီးမွေးတိုတို ၂စုံပါရှိသည်။ အမြီးခွသည် ရှည်ထွက်နေသည်။ အရောင်မှာကျောဖက်တွင် ပြာလဲ့လဲ့သို့မဟုတ် အညိုရောင်ရှိပြီး ဘေးနှင့်အောက်ဖက်တွင် ငွေရောင်ရှိသည်။ အချို့ငါးမြစ်ချင်းများတွင် အကြေးခွံ၌ အစက်တစ်ခုစီပါသည်။ ဆူးတောင်များမှာအနီရောင်သို့မဟုတ် အမည်းရောင်ရှိသည်။ ငါးမြစ်ချင်းသည် အရှည် ၃ ပေသို့မဟုတ် ၃ ပေကျော်ကျော်အထိ ကြီးထွားသည်။

ငါးမြေထိုး ။ ။ ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် ငါးမြေထိုးမျိုးပေါင်း အမြောက်အမြားရှိသည်။ ငါးမြေထိုး၏ ပုံသဏ္ဍာန်သည် ငါးရှဉ့်သေး၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်တူသည်။ ငါးရှဉ့်နှင့်ကွဲပြားချက်မှာ ကျောဖက်နှင့်စအိုဆူးတောင်အရှေ့ဘက်တွင် ချွန်ထက်သော ဆူးတောင်များပါရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုငါးမြေထိုး၏ သိပ္ပံအမည်မှာ ရင်ကော့ဒဲလားအိုဆိုင်လေတား ဖြစ်သည်။ ထိုငါးမြေထိုးမျိုးနှင့်တူသော အခြားငါးမြေထိုးတစ်မျိုးလည်းရှိသေးသည်။ ထိုငါးမြေထိုးမျိုးမှာ ပို၍တောက်ပသောအရောင်ရှိသည်။ ကျောဖက်တွင် အစိမ်းနှင့်အဝါပြောက်များရှိ၍ဘေးဖက်တွင် အပြာရောင်အစင်းပေါင်း ၂၅ ခုခန့်ပါရှိသည်။ ဆူးချောင်းများမှာ ကျောရိုးဆူးတောင်ရှေ့တွင် ၂၉ ချောင်း၊ စအိုဆူးတောင်ရှေ့တွင် ၃ ချောင်းနှင့် ပါးဟက်ဖုံးပေါ်တွင် ၃ ချောင်းပါရှိသည်။ ထို ငါးမြေထိုးမျိုး၏ သိပ္ပံအမည်မှာ 'မက်စတာ ကမ်ဗလပ်' ဖြစ်သည်။ အများအားဖြင့်ငါးမြေထိုးကို ငါးပိငါးခြောက်လုပ်လေ့ရှိသည်။

- (၁) အဆီများသောငါးမြင်း ။ (၂) ငါးမြင်းကလောင်ခေါ်ကလောင်
- (၃) ငါးမြင်းနှင့်ဆင်တူရိုးမှားဖြစ်သောငါးမြင်းရင်း။
- (၄) ငါးမြစ်ချင်း(၅) ငါးမြေထိုး။
- (၆) ထူးခြားသောဆူးတောင်များရှိသည့်ငါးမြေထိုး။

ငယုတ် ။ ။ ငါးယုတ်သည် ‘အေးရိယပ်’ ပင်လယ်ငါးမျိုး စုတွင်ပါဝင်သည်။ ပါဏဗေဒအမည်မှာ ‘အေးရိယပ်အက္ကူတီရော့ဗြစ်’ ဖြစ်သည်။ ငါးယုတ်၏ ဦးခေါင်းသည်ပြား၏။ အထက်မေးရိုးသည် ရှေ့သို့ငေါထွက်နေ၏။ ပထမကျောဆူးတောင်သည် အထက်ဘက်သို့ ထိုးထွက်နေ၏။ ထိုဆူးတောင်၏အရှေ့တွင် ခွေးသွားစိတ်အနားများရှိသော ဆူးရှည်ရှည်တစ်ချောင်း ရှိသည်။ ဒုတိယကျောဆူးတောင်သည် အဆီဖြင့်ပြည့်ဝလျက်ရှိသည်။ အမြီးဆူးတောင်သည် နှစ်ခွက်လျက်ရှိသည်။ ငါးရင်ခုံနှင့် ငါးရောင်တို့သည် ငါးယုတ်နှင့် မျိုးချင်းနွယ်သော ငါးများဖြစ်ကြသည်။

ငရမန်ကာန်း ။ ။ ငရမန်ကာန်းသည် အနော်ရထာမင်းက မွန်၊ မြန်မာနှင့် ပျူအင်အားစု များကို ပေါင်းစည်း၍ တည်ထောင်ထားခဲ့သော ပုဂံနိုင်ငံတော်ကို ပြိုကွဲအောင်ကြံစည်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ငရမန်ကာန်းသည် စောလူးမင်း၏ အထိန်းတော်သားဖြစ်သည်။ အနော်ရထာမင်းနတ်ရွာစံ၍ စောလူးမင်းနန်းတက်သောအခါ နို့ဖိုဖက်ဖြစ်ဘူးသူ ငရမန်ကာန်းအား ယုံကြည်ချစ်ခင်သည့်အလျောက် ပဲခူးမြို့ကို စားစေသည်။ ပဲခူးမြို့သည် ထိုစဉ်ကဆိပ်ကမ်းမြို့ကြီး ဖြစ်၍ အလွန်စည်ပင်ဝပြော ချမ်းသာသော မြို့ကြီးဖြစ်လေသည်။ မွန်နှင့် မြန်မာတို့ ရောနှောနေထိုင်စီးပွားရှာသောမြို့လည်းဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ပင် နိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သော ပုဂံ၌လည်း မွန်များ၊ ပျူများ၊ မြန်မာများရော ပြွန်း၍ နေထိုင်ကြကြောင်းကို မွန်၊ မြန်မာ၊ ပျူစာများဖြင့်ကျောက်စာထိုးထားခဲ့သည်တို့ကို ထောက်၍ သိနိုင်သည်။

ငရမန်ကာန်းသည် ချမ်းသာကြွယ်ဝ၍ စည်ပင်သာယာသောပဲခူးမြို့ကိုအုပ်ချုပ်ရသည်မှစ၍ လောဘရမ္မက်တက်လာကာ ပိုင်နိုင်စွာမင်းလုပ်လိုဟန်တူ၏။ လူအင်အား၊ ပစ္စည်းအင်အားတောင့်တင်းလှသောပဲခူးမြို့ကို အားကိုးပြု၍ပုန်ကန်ရန်အကံရှိ၏။ တစ်ခါသော်စောလူးမင်းနှင့် ငရမန်ကာန်းတို့အန်ကစားကရာတွင်ငရမန်ကာန်းနိုင်၍ မလန်းပေါက်(လက်ပမ်းပေါက်)ထ၍ ခတ်၏။ စောလူးမင်းက အန်တစ်ပွဲမျှနိုင်သည်ကို မလန်းပေါက်ထ၍ခတ်သည်။ ယောက်ျားဟုတ်နိုးသော် ပဲခူးနှင့်ပုန်စားလေဟု ငရမန်ကာန်းအား မိန့်တော်မူသည်။ ငရမန်ကာန်းလည်း မူလကပင်အကြံရှိသူဖြစ်၍ ပဲခူးသို့သွားပြီးသော် ရဲမက်ဗိုလ်ပါစုရုံးလျက် ရေအား ကြည်းအားဖြင့် ပုဂံသို့ ချီလာလေ၏။

ငရမန်ကာန်းတပ်သည် ပြည်တော်သာကျွန်း (မိကျောင်းရဲအောက်ရှိကျွန်းတောကျွန်း)သို့ရောက်သော် ခေတ္တစခန်းချ၏။ ထိုသတင်းကို ကြား လျှင် ရဲမက်ဗိုလ်ပါ ဆင်လုံးမြင်းရင်းအများနှင့် ကျန်စစ်သားကိုတပ်ဦးချီစေပြီး စောလူးမင်းသည် နောက်တပ်ပြုလျက် လိုက်၏။ ကျန်စစ်သား၏

စစ်အရာ၌ လိမ္မာသည်ကိုသိသဖြင့် ငရမန်ကာန်းသည် အကြံပြု၍ ဤသို့ စီရင်သည်။ ရွံ့ညွန့်ထူပြော၍ ဆင်ခင်းမြင်းခင်းမသာသောအရပ်တွင် ဆင်စီး၍ စစ်ဆင်ဟန် အရပ်ပြုလုပ်ထား၏။ စောလူးမင်းစစ်သည်တို့ မိုးချုပ်မှရောက်လာရာ၊ ငရမန်ကာန်းသည် လရောင်ဝိုးဝါးတွင်တိုက်စစ်ဆင်လေသည်။ စောလူးမင်းသည် အရပ်ကိုအကယ်ထင်မှတ်၍ တိုက်လေသော် စီးတော်ဆင် ရွံ့သို့ကျ၍ကျချေ၏။ စောလူးမင်းလည်း ဆင်ထက်မှဆင်းသက်ပြေးရကာ စစ်တပ်ပျက်လေသည်။ ကျန်စစ်သားလည်း ပုဂံသို့ဆုတ်ရ၏။ ငရမန်ကာန်းလည်း စောလူးမင်းနှင့်ကျန်စစ်သားကို မရလျှင် မမေ့မလျော့မနေကောင်းဟု စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့နှင့် အလုံအခြုံတပ်မြို့ပြုကာ နေလေသည်။

ငရမန်ကာန်းသည် စောလူးမင်းအား ပုန်းအောင်းရာနေရာကို သိရှိဖမ်းမိလျှင် အကျဉ်းချထားလျက် ရေအား ကြည်းအားဖြင့်ဆန်တက်လေသည်။ ပုဂံတောင် မြင်းကပါးအရပ်တွင် တပ်ကြီးတည်၍စခန်းချစဉ် ကျန်စစ်သားသည် ငရမန်ကာန်းတပ်တွင်းသို့ဝင်၍ စောလူးမင်းအား ခိုးယူရာ မအောင်မြင်ချေ။ ငရမန်ကာန်းကား စောလူးမင်းကို ပျူမင်းထီး ငှက်ကြီး ခေါင်းမြှုပ်ရာ အနာရာဥမည်သောအရပ်တွင် ကွပ်မျက်လိုက်၏။ ယင်းသို့ ကွပ်မျက်ပြီးနောက် ပုဂံတွင်မင်းပြုရန် ရေအား၊ ကြည်းအားဖြင့် မြို့သို့ချဉ်းကပ်လေသည်။ ထိုအခါ မူးမတ်တို့က ကျန်စစ်သားသည် လယ်တွင်းတစ်ခဲတစ်ရွာကိုချုပ်၍ မင်းပြုနေသဖြင့် ကျန်စစ်သားကို စစ်ထိုး၍ အောင်မှမင်းပြုပါဆိုလျက် မြို့တံခါးကိုမဖွင့်ဘဲ အခိုင်အလုံနေကြ၏။ ငရမန်ကာန်းသည် ကျန်စစ်သားကိုလုပ်ကြံဦးမည်ဟု ရေအားကြည်းအားဖြင့်ဆန်တက်၍ အင်းဝတည်ရာအရပ်၌ တပ်တည်နေလေသည်။ ထိုအခါ ကျန်စစ်သားသည် အင်းဝအရပ်သို့ချီ၍ ငရမန်ကာန်းကိုတိုက်၏။ အင်းဝစစ်ပွဲ၌ငရမန်ကာန်း အရေးနိမ့်သဖြင့် မြင်းကပါသို့ဆုတ်ရလေသည်။ ကျန်စစ်သားလည်း ရွှေစည်းခုံတောင်တွင် တပ်တည်၍နေ၏။ တစ်ဖန် မြင်းကပါ၌ တိုက်ပွဲဖြစ်ပြန်ရာ ငရမန်ကာန်းတပ်ဆုတ်ရပြန်လေသည်။ ငရမန်ကာန်း စုန်ပြေးကြောင်းကို ကျန်စစ်သားသိလျှင် မုဆိုးစဉ်ကိုလိုက်၍ လုပ်ကြံစေ၏။ မုဆိုး စဉ်လည်း ငရမန်ကာန်းကို ရွာသာအောက်တွင်မိ၍ ရေသဖန်းပင်ထက်မှ သာယာလှသောငှက်၏ အသံကဲ့သို့ မြည်၏။ ငရမန်ကာန်းလည်း ရွှေဖောင်တံခါးကိုဖွင့်၍ သာယာသောအသံရှင် ငှက်ကိုကြည့်စဉ် ချောင်း နေသော စဉ်က လေးနှင့်ပစ်ရာ မျက်စိကိုမှန်၍အသက်ဆုံးရလေသည်။ ထိုစဉ်ကူးအရပ်တွင် ငရမန်ကာန်းဆုံးလျှင် သူ၏တပ် ပျက်လေသည်။ မွန်၊ မြန်မာ၊ ပျူတို့၏ ပုဂံနိုင်ငံတော်ကြီးလည်း ပြိုကွဲခြင်း အန္တရာယ်မှ လွတ်ခဲ့လေသည်။ (ကျန်စစ်သားမင်း၊ စောလူးမင်း-ရှု။)

၁၆။ ။ ဤကမ္ဘာလောက၌ မှီတင်းနေထိုင်ကြသော လူမျိုး အသီးသီးတို့တွင် အဆုံးအမအသီးသီးရှိကြကုန်၏။ ထိုအ ဆုံးအမတို့ကို ယေဘုယျ အားဖြင့် အခြေအမြစ်ရှာကြည့် လျှင် ကောင်းသောအမှုကိုပြုသူတို့သည် ချမ်းသာ၏။ မကောင်းသော အမှုကိုပြုသူတို့သည် ဆင်းရဲ၏။ ကောင်းမှုပြုသူတို့ကား ချမ်းသောဘုံ၌စံရ၍၊ မကောင်းမှု ပြုသူတို့သည် ဆင်းရဲသောဘုံ၌ ခံရသည်။

ရှေးဂရိလူမျိုးများ၏ အယူဝါဒတွင် သေသောသူတို့၏ တမလွန် ဘဝတည်ရာဌာနသည် ဟေးဒီးဖြစ်သည်ဟူ၏။ နောင်မှပေါ်ပေါက်လာကြသော ခရစ်ယာန်တို့က ထိုဟေးဒီး အား ငရဲဘုံဟုယူဆကြ၏။ ယဟူဒီလူမျိုးများကမူ ငရဲကို ဂီဟင်းနားဟုခေါ်သည်။ ပါးရှင်းလူမျိုးတို့ ကိုးကွယ်သော ဇိုရိုအက်စတာအယူဝါဒတွင်မူ ငရဲသည် အပြစ်ကျူးလွန် ဆိုးသွမ်းသူများကို ခေတ္တဒဏ်ခတ်ရာဘုံဖြစ်၍ နောက်ဆုံး ကယ်တင်ရှင်ကြီး ပေါ်ထွက်လာသည့်အခါ ငရဲ ပျောက်ပျက် သွားလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ခရစ်ယာန် အယူဝါဒတွင် ငရဲဘုံသည် အပြစ်ကျူးလွန် ဆိုးသွမ်းသူများ သွားရာဘုံ ဖြစ်၍ ငရဲသို့လားသူများမှာ လွတ်မြောက်ရာလမ်း မရှိချေ။ ခရစ်ယာန်ငရဲတွင် မည်သို့မည်ပုံ ငရဲခံရသည်ကိုမူ ခရစ်ယာန် ဂိုဏ်းများကွဲပြားသလောက် ယူဆပုံအမျိုးမျိုးကွဲပြားသည်။ ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင်ခရစ်ယာန်များကမူ ငရဲဘုံအပြင်၊ ပါဂဂါ ထရီခေါ်သော ဘုံရှိသေးကြောင်း၊ ထာဝရ ဘုရားသခင်အား ပစ်ပယ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ယုံကြည် အားထားလျက်နှင့်ပင်ပြစ် မှုအငယ်စားကျူးလွန်သူများသည် ကွယ်လွန်သော် အဆိုပါ ပါဂဂါထရီဘုံတွင် ပထမအပြစ် 'ဏ်ခံရပြီးမှ ကောင်းကင်ဘုံသို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း၊ ပါဂဂါထရီဘုံတွင် ခံစားနေရခိုက် လူ့ဘုံ တွင် ကျန်ရစ်သူများကဆုတောင်းခြင်း၊ ကွယ်လွန်သူအတွက် ဘုရားရှိခိုးခြင်းပြုလုပ်ပါက အပြစ်ဒဏ်ခံစားရမှု လျော့ပါး ကြောင်းဖြင့် ယုံကြည်ကြ၏။ ထို့အပြင် ခရစ်တော် မပေါ် ခင်က ကမ္ဘာတွင် နေထိုင်ခဲ့သူ လူများအနက်၊ သူတော် ကောင်းများသည် ကောင်းကင်ဘုံသို့ မဝင်နိုင်ခဲ့သော် လည်း၊ ငရဲဘုံသို့ မရောက်ဘဲ၊ ငရဲနှင့်မနီးမဝေး လင်းပိုးခေါ် သောဘုံတွင် နေခဲ့ကြရကြောင်း၊ ခရစ်တော်သေခြင်းမှ ပြန်၍အသက်ရှင်ကာ ကောင်းကင်ဘုံသို့တက်သောအခါမူ ထိုလင်းပိုး၌နေရသူများအား ကောင်းကင်ဘုံသို့ ကယ်တင် သွားကြောင်းဖြင့်လည်းခရစ်ယာန်ဝါ' ပေါ်စခေတ်ဦးက ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ မွေးခါစသေသော ကလေးများ၊ ရေဖျန်း၍ခရစ်ယာန်သာသနာသို့မသွင်းခင် သေဆုံးသော ကလေးများမှာလည်း ကောင်းကင်ဘုံ၏ ချမ်းသာခြင်း လည်းမရ၊ ဆင်းရဲညှိုးပန်းခြင်းလည်းမခံရသော လင်းပိုးဘုံသို့ ရောက်သည်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။ ဤအယူကို ဗရင်ဂျီခရစ် ယာန်ဂိုဏ်းသည် ယခုအထိ လက်ခံကြ၏။

ခရစ် ၁၂၆၅ ခုနှစ်၌ မွေး၍ ၁၃၂၁ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန် သော အီတလီလူမျိုး ဒန်တီခေါ်ကဗျာဆရာတစ်ဦးက သူ၏ ဝိညာဉ်သည် ငရဲ၊ ပါဂဂါထရီနှင့် ကောင်းကင်ဘုံများသို့ အနံ့ အပြား လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုခဲ့ကြောင်းကို အီတလီဘာသာဖြင့် လင်္ကာစပ်၍ 'ဒီဗိုင်းကော်မဒီ' ခေါ် ကဗျာရှည်ကြီးကိုရေး သားခဲ့ရာ ငရဲနှင့်ပါဂဂါထရီဘုံများကို စာဖတ်သူ စိတ်စွဲစေ လောက်အောင်ဖော်ပြနိုင်သဖြင့် အလွန်နာမည်ကျော်ကြား သွားလေသည်။ နေမိဘုံခန်းပျိုနှင့် နှိုင်းယှဉ်ဖတ်ရှုနိုင်လေ သည်။ သိုးဆောင်းစာပေတွင် ထိုဒန်တီ၏ကဗျာပါ ငရဲခန်း၊ ပါဂဂါထရီခန်းတို့မှ သရုပ်ဖော်အကွက်များကို အကြိမ်များစွာ ကိုးကား ဖော်ပြခြင်းများကို တွေ့နိုင်ပေသည်။ ထို ကဗျာ ရှည်ကြီးကို အနောက်နိုင်ငံဘာသာစကားအရပ်ရပ်များသို့ ပြန်ဆို ထားပေသည်။ (ဒန်တီ အလီ ဂျာရီ-ရှူ။)

ဗုဒ္ဓသာသနာအဆုံးအမ၌ တည်ကြကုန်သောသူတို့က ငရဲ ဘုံကို ချမ်းသာမရှိ၊ ဆင်းရဲအတိပြီးသောအရပ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြ၏။ ငရဲဟူသော ဝေါဟာရမှာ အဘိဓမ္မာအလိုအား ဖြင့် နိရိယဟူသောပါဠိမှ ဆင်းသက်လာသည်ဟု ဆို၏။ ပုဂံကျောက်စာ၌ ဆိုဝ်ငြယ်ဟု ရေး၏။ ဆိုးသောငရဲဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ အဘိဓမ္မာအလို ဘုံ ၃၁တွင် ကာမဘုံ ဟု ရှိ၏။ ထိုကာမဘုံတွင် အပါယ်လေးဘုံရှိ၏။ ထိုအပါယ် လေးပုံတို့ကား ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ် ဘုံတို့ဖြစ်ကြ၏။ ယခုကျွန်ုပ်တို့လူအများနေရာ ဇမ္ဗူဒီပါ တောင်ကျွန်း၏ အောက်ဆုံးအထပ်၌ ဆင်းရဲအတိပြီးသော အရပ်ကြီးရှစ်ပါးရှိသည်ဟုဆို၏။ ယင်းကို ငရဲကြီးရှစ်ထပ် ဟုခေါ်ကြသည်။

၁၂၆၃ ခုနှစ်တွင် ဘီးလင်းမြို့နေ စစ်ကဲတော်ကြီး ဦးရွှေ နော်စီရင်သော အာဒိကပ္ပ ကမ္ဘာဦးကျမ်းအလိုအားဖြင့် ငရဲဘုံဖြစ်တည်ခြင်း အကြောင်းမှာ ဤသို့တည်း။

'ကမ္ဘာဖြစ်တည်ခြင်းနှင့် တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်သော အပါယ်ငရဲ ရှစ်ထပ်တို့၏ တည်ရာအရပ်အစောက်သည်ကား အပေါ် ပထမဖြစ်သော သိဉ္ဇိုင်းငရဲ၏ တည်ရာဌာနသည်ကား ယူဇနာ ရှစ်ထောင့်ခြောက်ရာရှိ၏။ ယင်းအောက် ဒုတိယဖြစ်သော ကာလသုတ်ငရဲ တည်ရာ ဌာနသည်ကားယူဇနာရှစ်ထောင့် ရှစ်ရာရှိ၏။ ယင်းအောက် တတိယဖြစ်သော သင်္ဘောငရဲ တည်ရာဌာနသည်ကား ယူဇနာကိုးထောင့်ရှိ၏။ ယင်း အောက် စတုတ္ထငရဲဖြစ်သောရောဂုဝငရဲတည်ရာဌာန သည် ကား ယူဇနာကိုးထောင့်နှစ်ရာရှိ၏။ ယင်းအောက် ပဉ္စမဖြစ် သော မဟာရောဂုဝငရဲတည်ရာဌာနသည်ကား ယူဇနာ ကိုး ထောင့်လေးရာရှိ၏။ ယင်းအောက် ဆဋ္ဌမဖြစ်သောတာပန် ငရဲသည်ကား ယူဇနာကိုးထောင့်ခြောက်ရာရှိ၏။ ယင်း အောက် သတ္တမဖြစ်သော မဟာတာပနငရဲ တည်ရာဌာန သည်ကား ယူဇနာ ကိုးထောင့်ရှစ်ရာရှိ၏။ ယင်းအောက်

ဣတလီလူမျိုးကဗျာဆရာဒန်တီ၏ 'ဒီဗိုင်းကော်မဒီ'ခေါ်ကဗျာမှ
ခရစ်နှစ်ကိုသရုပ်ဖော်ထားပုံ

အဋ္ဌမဖြစ်သော မဟာအဝီစိတ်တည်ရာဌာနသည်ကား ယူ
ဇနာတစ်သောင်းရှိ၏။ ထိုငရဲတစ်ဘုံနှင့်တစ်ဘုံအခြား အကွာ
ယူဇနာခုနှစ်ရာစီချည်းနှင့်နှင်ခြားကွာ၏။ ထိုငရဲရှစ်ထပ်
တို့၌ တစ်ခဲနက် သံမြေခဲကုန်၏။ နံရံလေးဖက်သည်လည်း
တစ်ခဲနက် သံမြေပင် ကာရံလျက်ဖြစ်၏။ အထက်အပေါ်က
လည်း ထိုအတူ တစ်ခဲနက် သံမြေလွှမ်းမိုး၏။ ထိုငရဲရှစ်ထပ်
နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တည်ရာ အသူရကာယ်တို့သည် ဝေဟဗျူဟ
ဗြဟ္မာဘုံမှ မိမိတို့ကုသိုလ်ကံကုန်သည်ဖြစ်၍၊ မိမိတို့ပြုဘူး
သော ကုသိုလ်ကံ တိုက်တွန်းသဖြင့်၊ ကမ္မက္ခယစုတေခြင်း
ဖြင့် စုတေခဲ့ပြီးလျှင်၊ မိမိတို့အကုသိုလ်ကံနှင့် လျော်သင့်ရာ၊
နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်ကာလ အခြားမရှိ၊ စုတိပဋိသန္ဓေဖြစ်၍
သိဉ္စိုင်း၊ ကာလသုတ်၊ သင်္ဘောတ၊ ရောရတ၊ မဟာရောရတ၊
တာပန၊ မဟာတာပန၊ မဟာအဝီစိတ် ဟူသောငရဲကြီးရှစ်
ထပ်တို့၌ အသူရကာယ်ဖြစ်သော ငရဲသူတို့သည် ရွှေအဆင်း
ကဲ့သို့ ချည်းနှင့်နှင်အသီး အသီး များစွာဖြစ်ကြကုန်၏။
ထိုနှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဘုံနန်းဗိမာန်၊ ရေကန် ဥယျာဉ်၊ သစ်ပင်
ရွယ်ကြိမ်၊ တောအုံ့ချုံမြက်၊ အိုင်အင်း တောင်ကမ်းနှင့်တကွ၊
ဇွား၊ လှံ၊ ခက်ရင်း၊ ရဲတင်း၊ ပုဆိန်၊ သံတံကျင်၊ သန်လျက်၊
သနတည်းဟူသော အသုံးအဆောင်မျိုးတို့သည် ဖြစ်ကြ
ကုန်၏။ အဝန်းယူဇနာကိုးဆယ်၊ အစောက်ယူဇနာသုံးဆယ်
ရှိသော တစ်ခဲနက်သံအိုးကင်းကြီးတစ်ခု၊ ယင်းသံအိုးကင်း
ကြီးတစ်ခုကို အဝန်းယူဇနာသုံးဆယ်၊ အစောက်ယူဇနာတစ်

ဆယ်၊ တစ်ခဲနက်ပြီးသော သံအိုးကင်းငယ် တစ်ဆယ့်ခြောက်
လုံး စီရံလျက်၊ ငရဲကြီးတစ်ထပ်တစ်ထပ်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။
ထိုပြင် ငရဲကြီးရှစ်ထပ်တို့တွင် တစ်ထပ်တစ်ထပ်မှာရှစ်မျက်
နှာ၊ ရှစ်မျက်နှာတို့တွင် အငယ်ဖြစ်သော ဥဿဒ္ဒရက်ငရဲ၊
တစ်မျက်နှာကိုနှစ်လုံးနှစ်လုံးစီ၊ ယူဇနာ တစ်ထောင့်ငါးရာစီ
ခြားလျက်ရှိ၍ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ငရဲကြီးရှစ်ထပ်တို့တွင် မည်သို့ပင် သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲသော်
လည်း ကံမကုန်သမျှ အဖန်ဖန် အသက်ရှည်၍ ခံရသောငရဲ
ကား၊ သိဉ္စိုင်းငရဲတည်း။ မည်းနက်သော တစ်မျဉ်းကြိုးဖြင့်
ချတိုင်း၍ သစ်ရွေသကဲ့သို့ လှီးဖြတ်ခြင်းခံရသော ငရဲကား
ကာလသုတ်ငရဲတည်း။ သံတောင်သံခဲကြီးတို့ဖြင့် အဖန်ဖန်
လှိမ့်မွှေကြိတ်ချေ ညှဉ်းဆဲခြင်းခံရသော ငရဲကား သင်္ဘော
တ ငရဲတည်း။ မီးတောက်မီးလျှံတို့ဖြင့် အဖန်ဖန် လောင်ကျွမ်း
နှိပ်စက်ခံရ၍ကျယ်လောင်စွာ အော်ဟစ် မြည်ကြွေးသော
အသံရှိသည့်ငရဲကား ရောရတငရဲတည်း။ မီးခိုးမီးအုံ တို့ဖြင့်
ပိတ်ဖုံးနှိပ်စက်ခံရ၍ ကယ်ပါယူပါပြင်းစွာအော်မြည်နေရ
သော ငရဲကား မဟာရောရတတည်း။ သံတံကျင်ကြီးတို့ဖြင့်
ထိုးဖောက်ခြင်းကိုခံရ၍ တစ်ကိုယ်လုံးမီးလျှံစွဲအောင် သံတွေ
ခဲထဲ၌ အမြဲကင်ဖုတ်ခံရသော ငရဲကား တာပနငရဲတည်း။
အလျှံ ရဲ ပြောင်နေသော သံတောင်ကြီးပေါ်သို့ ရိုက်နှက်
မောင်းတင်ခြင်း ခံနေရ၍ မြေထက်၌ စိုက်ထောင်ထားသော
လှံသွားများပေါ်သို့ ဦးခေါင်းပြောင်းပြန်ကျသောငရဲကား
မဟာတာပနတည်း။ မီးလျှံနှင့်ငရဲသားပါ ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့်အတူ
အကြားမရှိပြည့်နှက်နေသောငရဲကား အဝီစိတ်ငရဲတည်း။
ဒေဝဒူတသုတ်အရ ငရဲကြီးရှစ်ထပ်တွင် တစ်ထပ် တစ်ထပ်၌
လေးမျက်နှာစီ ရှိရာ တစ်မျက်နှာလျှင် ဥဿဒ္ဒရက် ငရဲငယ်
ငါးမျိုးစီခြံရံနေရကား ငရဲကြီးတစ်ထပ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌
ငရဲငယ်ပေါင်း ၂၀ ရှိလေသည်။ ထိုငရဲငါးမျိုးကား ဂူထပုတိ
က ခေါ် ဘင်ပုတ်ငရဲ၊ ကုက္ကုလုဏှခေါ် ပြာပူငရဲ၊ သိမ္ဗလိခေါ်
လက်ပံတော်ငရဲ၊ အသိပတ္တခေါ် သန်လျက်တောငရဲ၊ ခါရောဒ
ကခေါ် ကြိမ်ပိုက်မြစ်ငရဲ ဟူလေသည်။

မန်လည်ဆရာတော်ဘုရား၏ မဃဒေဝလင်္ကာစကားအရ
တစ်နည်းအားဖြင့် ငရဲငယ်ဆယ်ပါးရှိ၏။ ယင်းတို့ကား သား
ငါးတို့ကိုကျိုဘိသကဲ့သို့သော လောဟကျမ္ဘီခေါ် ကြေးနီ
အိုးငရဲ၊ သင်ဓုန်း ဓားဦးဖျားကဲ့သို့ အဆူးရှိသော လက်ပံငရဲ၊
သန်လျက်ဖြင့် ဖြတ်သကဲ့သို့သော အသိခနငရဲ၊ ပွက်ပွက်လျှံ
ဝေ၊ ကြေးနီရေဖြင့် လောင်းသကဲ့သို့သော တဗ္ဗောဒကငရဲ၊
မီးကျိုလျှံသို့ ပူသောအယော ဂုဠငရဲ၊ သံမီးရောင်ထသော
ကျောက်တောင်ကဲ့သို့သော သေလပပူတငရဲ၊ ဆူပွက်သည့်
မြစ် ချောင်းကဲ့သို့သော ဘုသနဒီငရဲ၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ ချမ်း
အောင်အေးသော သီတနဒီငရဲ၊ ခွေးဘီလူးတို့ ကိုက်ခဲသော

ခွေးငရဲ၊ သွေးချောင်းစီးသော ယန္တရပစ္စည်းများ၊ သိုးဆောင်းပေတွင် 'နီတီ၏ ငရဲခန်းသည် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသကဲ့သို့ မြန်မာစာပေတွင် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၂၀၀ ခန့်က ရှင် အဂ္ဂသာမဓိ ရေးသားသော နေမိငရဲခန်းပျို့သည် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားပေသည်။ ရှင်အဂ္ဂသာမဓိသည် နေမိဇာတ်တော်ကို နိက္ခမခန်း(နေမိမဂ္ဂစိုးခန်း)ပျို့၊ ငရဲခန်းပျို့၊ ဘုံခန်းပျို့ဟူ၍သုံးပိုင်းခွဲကာ ပျို့သုံးစောင်စီရင်ခဲ့ရာ၊ ယင်းပျို့သုံးစောင်စလုံးသည် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ဥဒါန်းတွင်ရစ် ခဲ့ပေသည်။ အထူးသဖြင့် ငရဲခန်းပျို့နှင့် ဘုံခန်းပျို့တို့ကို 'ငရဲခန်းကမြောက်လွန်းသည်၊ ဘုံခန်းက မြောက်လွန်းသည်'ဟု မြန်မာတို့ ဆိုစမှတ်ပြုကြကုန်၏။ သို့သော် ရှင်အဂ္ဂသာမဓိ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကား ငရဲခန်း၌ သတိသံဝေဂ ရကြစေ၍ ဘုံခန်း၌ ကောင်းမှုကုသိုလ်ဖြင့် ကောင်းမြတ်ရာသုဂတိသို့ လားကြရန် ရည်သန်ရင်းဖြစ်လေရာ အထူးသဖြင့် ငရဲခန်းကိုထိတ်လန့်၍ကြောက်သီးမွေးညင်း ထလောက်သော စကားတို့ဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့စပ်ဆိုခဲ့လေသည်။ ငရဲ၏ဒုက္ခကို လူတို့စိတ်၌ ကွင်းကွင်းကွက်ကွက်ပေါ် လေအောင်ဖွဲ့နွဲ့ရာ၌ မျက်ဆန်ခါတုတ်လေ၏တည်း၊ 'အရေခွာဆုတ်လေ၏တည်း၊ 'လွေလွေသတ်ပုတ်လေ၏တည်း၊ 'ဦးခေါင်းဖြတ်ခတ်လေတည်း၊ 'ဆင်းရဲအလှေ အလှောင်းတည်း၊ 'ကြွေးဟစ်ငိုကြ သောင်းသောင်းတည်း' ဟူသော သာမန်အရပ်သူအရပ်သားတို့ အဓိပ္ပါယ်သိလွယ် မြင်လွယ်သော စကားတို့ကိုသုံးနှုန်းထားလေရာ လူ၏စိတ်ကို များစွာ ထိခိုက်စေလေသည်။ ယင်းသို့ သံဝေဂတရား ပွားများစေသော စိတ်ကို နှိုးဆွပြီးမှ၊ 'ထွေထွေပြားပြား၊ မှတ်သားကုန်ပါ၊ လူတကာတို့၊ ဇရာမရဏ၊ အနိစ္စသည်၊ မြဲမတည်သည်၊ လူ့ပြည်နတ်ရွာ၊ ဗြဟ္မာမလွတ်၊ ဖြစ်ပျက်တတ်၏၊ လူနတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့၊ ခန္ဓာဟူသည်၊ အတည်မရ၊ မရဏတည်း၊ ဒုက္ခရောက်မည်၊ အမှတ်တည်၍၊ ရွှေပြည်နိဗ္ဗာန်၊ ချမ်းသာမွန်သို့၊ အမှန်ရောက်ကြောင်း၊ ဘုန်းသစ် လောင်း၍၊ ကောင်းကောင်းကျင့်ကုန်ကျရာ၏တည်း' ဟု သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲအပေါင်းမှ လွတ်ကင်းရာ လွတ်ကင်းကြောင်းကို ညွှန်ပြလေသည်။(ရှင်အဂ္ဂသာမဓိ-ရှု။)

ငရဲမီး ။ ။ မြန်မာ့အခေါ်အားဖြင့် ငရဲမီးသည် ဝတ္ထုပစ္စည်းများကိုစားနိုင်သော အက်ဆစ်များကိုဆိုလိုသည်။ အက်ဆစ်အမျိုးမျိုးရှိကြသော်လည်း ယင်းတို့အားလုံးကို ငရဲမီးဟူ၍ မခေါ်ကြပေ။ အထူးအားဖြင့် ဆာလဖျူရစ် အက်ဆစ်၊ နိုက်ထရစ်အက်ဆစ်၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင်အက်ဆစ်တို့သည် ဝတ္ထုပစ္စည်းများကိုစားနိုင်ကြသဖြင့် ယင်းတို့ကို ငရဲမီးဟုခေါ်လေ့ရှိသည်။

နိုက်ထရစ်အက်ဆစ်သည် ကြေးနီ၊ သွပ်၊ သံ၊ ငွေသတ္တု၊ ပြဒါးကဲ့သို့သောသတ္တုများကို စားနိုင်သည်။ ထိုပြင် နိုက်ထရစ်အက်ဆစ် တစ်ဆင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်အက်ဆစ် ၃ ဆနှင့် ရောလိုက်လျှင် ရွှေ၊ ပလက်တီနမ်၊ တိုင်တေးနီယမ်၊ တန်တလမ်ကဲ့သို့သော အဖိုးတန် သတ္တုများကိုပင်လျှင် စားပစ်နိုင်သည်။ နိုက်ထရစ်အက်ဆစ်နှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်အက်ဆစ် အက်ဆစ်အရောကို လက်တင်ဘာသာအားဖြင့် အက်ကွာရီဂျီးယားဟုခေါ်သည်။ ဟိုက်ဒရိုဂျင်အက်ဆစ် တစ်မျိုးတည်းကလည်း ကြေးနီ၊ ငွေသတ္တု၊ သွပ်ကဲ့သို့သော သတ္တုများကို စားပစ်နိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်အက်ဆစ်ကို ဂဟေဆက်ရာတွင် အသုံးပြုကြသည်။ ဗလောက်လုပ်သူများသည်လည်း ထိုအက်ဆစ်ကို များစွာ အသုံးပြုကြလေသည်။

နိုက်ထရစ်အက်ဆစ်သည် သတ္တုများကိုသာမဟုတ်သေး။ အသားအရေနှင့် အသီးအနှံများကိုလည်း စားနိုင်ပေသည်။ ဆာလဖျူရစ်အက်ဆစ်ကလည်း မက်ဂနီဇီယမ်၊ သွပ်၊ ခဲ၊ ကြေးနီ၊ ပြဒါး၊ ငွေကဲ့သို့သော သတ္တုများကိုစားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုငရဲမီးများကိုစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများတွင်အမြောက်အမြား အသုံးပြုကြလေသည်။ မြန်မာ

မြန်မာပိုင်ဆာလဖျူရစ်အက်ဆစ်ချက်ရုံ မာဗွတ်နှင့်ကြည်မြင့်တိုင်အကြား လိုင်မြစ်ကမ်းပါးပေါ်တွင် တည်ရှိ၍တစ်နေ့လျှင်အက်ဆစ်တစ်တန်ကျော်မျှထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည်။ ယင်းစက်ရုံကို မြန်မာအမျိုးသား ဒေါက်တာအုန်းတင်က၁၉၅၃ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။

www.foreverspace.com.mm

အသီးပုငရုတ်ပင်

အသီးရှည်ငရုတ်ပင်

ဝေါဟာရ၌ သေနတ်ကျည်ဆန်၏ နောက်ပိတ်ယမ်းခွက်ကို လည်း ငရဲမီးဟု ဆိုလိုသည်။ (ဆာလဗျူရစ်အက်ဆစ်၊ နိုက်ထရစ်အက်ဆစ်၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ကလိုရစ်အက်ဆစ်-၅။)

ငရုတ်။ ။ ငရုတ်ပင်ကို ရုက္ခဗေဒအလိုအားဖြင့် 'ကက်ဆီကမ်းအန်နျူအမ်း' ဟု ခေါ်သည်။ ငရုတ်စေ့များကို ဧပြီလမှ ဇွန်လအထိ ပျိုးခင်းများ၌ ကြံပေးရသည်။ စတုရန်း ၁၀ ပေတွင် ငရုတ်စေ့ ၅ အောင်စကြိုလျှင် သင့်၏။ အပင်ကလေးများထွက်လာ၍ လေးလက်မခန့်မျှဖြင့်လျှင် ပြောင်းရွှေ့၍ အတန်းလိုက် တစ်ပင်နှင့်တစ်ပင်ကို ၁၂ ပေခန့်ခြားကာ စိုက်ပေးသင့်သည်။

မြေဩဇာကောင်းသော နေရာ၌ ငရုတ်ပင် စိုက်ပျိုးလျှင် ဖြစ်ထွန်းသည်။ဆောင်းတွင်းအတွက် မြေဩဇာထည့်ပေးပြီးသားဖြစ်လျှင်နောက်ထပ်ထည့်ပေးရန် မလိုချေ။ သို့ရာတွင် လွန်ခဲ့သည့်ခြောက်လအတွင်းမှာ မြေဩဇာ မထည့်ရသေးလျှင် ငရုတ်ပင်များကိုမစိုက်မီ မြေဩဇာထည့်ပေးသင့်သည်။ ရာသီဥတု ခြောက်သွေ့နေပါက ၇ ရက်တစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်ကျ ရေလောင်းပေးသင့်သည်။ ပေါင်းသင်ပေးမှ အပင်များသန်စွမ်းနိုင်သည်။

မိုးတွင်းနှင့် ဆောင်းတွင်းတွင် အသီးများရင့်မှည့်ကြသည်။ ငရုတ်သီးသည် အရှည် ၁ လက်မနှင့် ၁ ၂/၂ လက်မခန့် ရှိသည်။ အတွင်း၌အစေ့ပြားကလေးအများရှိသည်။ ငရုတ်သီးသည် အလွန်စပ်ပြီး သနပ်၊ လက်သုတ်စုံ စသည် တို့တွင် အနံ့အရသာအတွက်အသုံးပြုကြသည်။ ငရုတ်သည် ဆေးများဖော်စပ်ရာ၌ အသုံးဝင်သည်။ ငရုတ်ကာလီ၊ငရုတ်ဖရုံ၊ ငရုတ်မိုးမျှော်နှင့်ငရုတ်ရွှေအုပ်ဟူ၍ငရုတ်အမျိုးမျိုးရှိသည်။

ငရုတ်ကောင်းပင်။ ။ငရုတ်ကောင်းပင်သည် သစ်ပင်များကို နွယ်၍ ပေါက်တတ်သော နွယ် ပင်မျိုး ဖြစ်သည်။ ရုက္ခဗေဒအရ 'ပိုက်ပါနီဂရမ်' ဟု ခေါ်သည်။ အသီးကို မရင့်မှည့်မီခူး၍ အခြောက်လှန်းပြီး ကြိတ်လျှင် ငရုတ်ကောင်းအမည်း မှုန့်ကို ရသည်။ အသီးမှည့်ကိုဖြစ်စေ၊ အသီးနက် အခွံခြောက်ကိုဖြစ်စေကြိတ်လျှင် ငရုတ်ကောင်း အဖြူမှုန့်ကိုရသည်။ ငရုတ်ကောင်းပင်၏ မူလပေါက်ရောက်ရာ အရပ်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ထိုနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် ဂျာဗားကျွန်း၊ ဆူမတြားကျွန်း၊ ဗော်ညိုကျွန်း၊ ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်း၊ မလ္လာယုကျွန်းဆွယ်၊ ယိုးဒယားနိုင်ငံနှင့် အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစုအစရှိသော အရပ်ဒေသများသို့ ရောက်သွားသည်။ ငရုတ်ကောင်း အမြောက်အမြား တင်ပို့ရောင်းချသောအရပ်မှာ စင်္ကာပူမြို့ဖြစ်သည်။

ရှေးခေတ်အခါက ဥရောပတိုက်သား ကုန်သည်ကြီးများသည် ငရုတ်ကောင်းကို စမဲအမွှေးအကြိုင်အဖြစ် တန်ဖိုးထားကာ ယင်းကိုရလို၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် ကုန်ကူးသန်းခဲ့ကြသည်။ ယင်းသို့ ကုန်ကူးသန်းခဲ့ကြရာမှ ပေါ်တူဂီလူမျိုးတို့သည် ဥရောပတိုက်မှ အာဖရိကတိုက်တောင်ဘက်စွန်းကို လှည့်ပတ်၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ရောက်ရှိနိုင်သော ရေလမ်းခရီးကို တွေ့ရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

ပိတ်ချင်းခေါ် ငရုတ်ကောင်းတစ်မျိုးလည်း ရှိသေးသည်။ ရုက္ခဗေဒအမည်မှာ 'ပိုက်ပါလောင်ဂမ်'ဖြစ်၍ ငရုတ်

ငရုတ်ကောင်းရွက်နှင့်အသီးပုံ

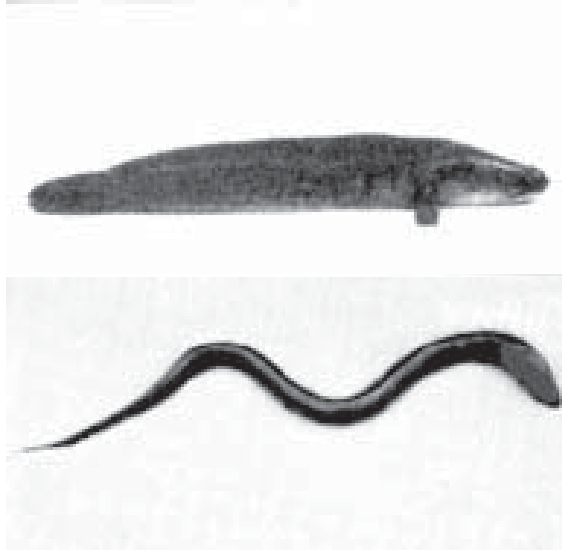
ကောင်းအရှည်မျိုး ဖြစ်လေသည်။ ပိတ်ချင်းကို ဘယ ဆေးဖော်စပ်ရာ၌ အသုံးပြုကြသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတောင်ပိုင်း၊ အာသံပြည်နယ်၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့ လွင်အများအပြား စိုက်ပျိုးကြသည်။

၁၇။ ။ ငါးရဲမျိုးတွင် ငါးရဲအောက်၊ ငါးရဲငါး၊ ငါးရဲခေါင်းတို့၊ ငါးရဲပုနော်၊ ငါးရဲမတို ပါဝင်သည်။ ထိုငါးရဲမျိုးတို့သည် ‘အိုဖီယို ဖာလီဒေး’ ငါးမျိုး ရင်းတွင်ပါဝင်ကြ၏။ တစ်မျိုး နှင့်တစ်မျိုး ပုံသဏ္ဍာန်ချင်းတူကြသော်လည်း အရောင်အဆင်းမှာမူကား ခွဲပြားခြားနားကြသည်။ ကိုယ်အရှည် ၃ ပေအထိရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ မြေပြန့်ရာအရပ်များတွင် ငါးရဲတို့ကို တွေ့ရှိရသည်။

ငါးရဲကိုယ်သည်ခပ်လုံးလုံးရှိ၍ အမြီးဖက်သို့ရှူးသွားသည်။ ခေါင်းသည် မြေခေါင်းကဲ့သို့ပြားသည်။ အမြီးထိပ်သည် ပိုင်းသည်။ ကိုယ်ဘေးကြောင်းသည် ထင်ရှားပေါ်လွင်၏။ အညှိစင်းများနှင့် အကွက်များသည် တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထင်ရှားလျက်ရှိ၏။ ကျောဆူးတောင်နှင့် ဝမ်းဆူးတောင်တို့တွင် အဆူးများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်နေကြသည်။

ငါးရဲသည် ငါးပြေမကဲ့သို့ လေထဲမှအောက်ဆီဂျင်ကို တိုက်ရိုက်ရှူနိုင်၏။ စွတ်စိုသောကုန်းမြေ၌ ခရီးအတန်ဝေးဝေးသွားနိုင်၏။ ငါးရဲကို ချက်ပြုတ်စားကြသည့်ပြင် ငါးပိ ငါးခြောက်လည်း လုပ်ကြသည်။

၁၈။ ။ ငါးရှည်သည် ရှည်လျား၍ ချောသည်။ ရုတ်တရက် ကြည့်လိုက်လျှင် ငါးဟုမည်သူမှမထင်ဘဲ ရေမြေတစ်မျိုးဟု

အထက်ပုံ။ ။ ငါးခြောက်လုပ်ရန်အသုံးဝင်လှသည့်ငါးရှည်အောက်ပုံ။ ။ မြေနှင့်တူသော်လည်းရေချိုငါးမျိုးဝင်ဖြစ်သည့်ငါးရှည်

ထင်မှတ်မှားကြသည်။ ငါးရှည်သည် စင်စစ် ရေချိုသားငါးဖြစ်၍ ချောင်း၊ မြောင်း၊ အင်းအိုင်များမှာ ငါးရှည်တို့၏ မူလနေရပ်များဖြစ်သည်။ ဆောင်းဦးပေါက်လာလျှင် ငါးရှည်တို့သည် မြစ်ချောင်းများမှ ပင်လယ်သို့ဆင်းလာကြသည်။ ယင်းသို့ ဆင်းလာရာ၌ ညဘက်တွင် ခရီးပို၍ သွားကြသည်။ နေ့အခါတွင် တစ်စုတစ်အုပ်တည်း ရေအောက်ရှိ ရွှံ့နွံထဲတွင် ပုန်းလျှိုး၍ နေလေ့ရှိကြသည်။ ညမှောင်စအချိန်သို့ရောက်သည်နှင့် ခရီးဆက်သွားကြပြန်သည်။ ပင်လယ်သို့ရောက်သောအခါ ကမ်းခြေတစ်လျှောက်တွင်သာမက ရေနက်သောနေရာများ၌လည်း ကျက်စားကြသည်။

ငါးရှည်တို့သည် ပင်လယ်ထဲတွင် ဥအကြွပြီး၊ ပင်လယ်ထဲမှာပင် သေကြေပျက်စီးကြသည်။ ငါးရှည်ဥများသည် အကာအကွယ်ကင်းလျက် ထိုမှဤမှ မျောနေလေ့ရှိသည်။ ငါးရှည်ဥပေါင်း များစွာကို ပင်လယ်သတ္တဝါအမျိုးမျိုးက စားပစ်လိုက်ကြသည်။ ကျန်ရစ်သောဥများမှ အချိန်တန်သောအခါ ငါးရှည်ကလေးများ ပေါက်လာကြသည်။

ငါးရှည်ကလေးများသည် ဥပေါက်လာသည့်အခါတွင် သေးငယ်ပြီးပြားသောပုံသဏ္ဍာန် ရှိကြသည်။ ပထမနှစ်လခန့်တွင် ငါးရှည်ကလေးသည် ၃ လက်မခန့် ရှိသည်။ ထိုနောက် အနည်းငယ်မျှ ပြန်၍ ငယ်သွားကြသည်။ အရောင်လည်း အညိုရောင်သို့ပြောင်းသွားသည်။ ထိုအခါမှ ငါးရှည်နှင့်ပုံပန်းသဏ္ဍာန် တူလာတော့သည်။ သာမန်ငါးရှည်၌ ကျဉ်းမြောင်းသော ဦးခေါင်း၊ တိုသော မေးရိုးနှင့် ရှည်လျားသော ကိုယ်ရှိသည်။ လည်မျိုနားတွင်လည်း ဆူးတောင် ၂ ခုပါရှိသည်။ ထိုဆူးတောင် ၂ ခုအပြင် နောက်ကျောအလယ် အမြီးနားတစ်ပိုက်လောက်ဆီမှ အစာအိမ်အလယ်ပိုင်းလောက်အထိ တဆက်တည်းဖြစ်နေသော ဆူးတောင်တစ်မျိုးသည်လည်း ရှိသေးသည်။

ငါးရှည်ငယ်သည် ငါးရှည်ကြီးအဖြစ်သို့ပြောင်းလဲသွားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ရေချိုရပ်များသို့ စတင် ခရီးထွက်တော့သည်။ ရေချိုဒေသများ ဖြစ်သည့် ချောင်းမြောင်း၊ အင်းအိုင်တို့သို့ ရောက်လျှင် ငါးရှည်သည်ထပ်မံကြီးထွားလာသည်။ ပင်လယ်မှ ရေချိုဒေသသို့ ခရီးထွက်ရာတွင် လမ်းခရီး၌ မကျော် ဖြတ်နိုင်သော ရေတံခွန်၊ ချောက်စသည် တို့နှင့် တွေ့လျှင် ငါးရှည်သည် ရေထဲမှထွက်လာကာ မြက်စိုများရှိရာ အရပ်ကိုကျော်ဖြတ်၍ အလိုရှိသောချောင်းမြောင်း များရှိရာ အရပ်သို့ အရောက်သွားလေ့ရှိသည်ဟု အဆိုရှိ လေသည်။

ငါးရှည်တို့သည် အစုအဖွဲ့နှင့်ချီ၍ တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ သွားတတ် သဖြင့် အစုလိုက်အဖွဲ့လိုက် ဖမ်းဆီးရမိရန် များစွာလွယ်ကူသည်။ ရိုးရိုးငါးရှည်မှာ အလျား ၂ ပေမှ ၃ ပေအထိရှိသည်။ ပင်လယ်ထဲ၌နေသော ငါးရှည်ကြီးများမှာ ၆ ပေကျော်အထိ ရှည်လျားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ငွေရသော ငရှဉ်မျိုးတို့မှာ ငရှဉ်(အမ်ဖီနပ် ကုချိယား)၊ ငြီးထောင်(အင်ဂွီလားဖင်ဂလန်ဆစ်)၊ ငရှဉ် ကျား (အင်ဂွီလားဗိုင်ကာလာ) ဖြစ်ကြသည်။ ပထမ နှစ်မျိုးသည် ရေချိုငရှဉ်မျိုးဖြစ်၍ တတိယအမျိုးမှာပင် လယ်ငရှဉ်မျိုးဖြစ်သည်။ ငရှဉ်အသားမှာ အရသာရှိ၏။ မြန်မာတို့သည် ငရှဉ်ကိုကင်၍လည်းကောင်း၊ ချက်၍ လည်း ကောင်း စားကြသည်။

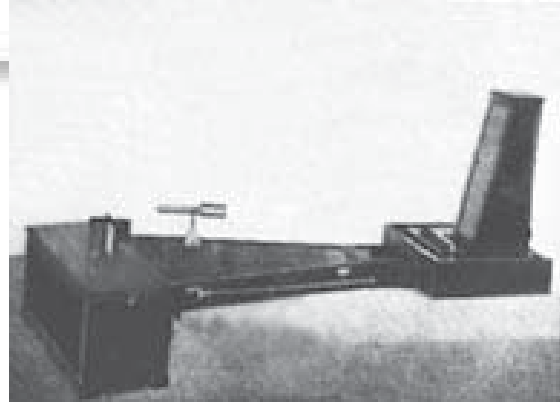
မြိတ်မြို့အနီး ပင်လယ်ပြင်မှ ဖမ်းဆီးရမိသောလိပ်ကျောက်

လိပ်ကျောက် ။ ။လိပ်ကျောက်သည် ငမန်းနှင့် အတူ မျိုးစဉ်တစ်ခုတည်းဝင်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ငမန်းနှင့် အသွင် ကွဲ၏။ ကိုယ်ရောခေါင်းပါ ပြားရုံမက ရင်ဆူးတောင်များ သည်လည်း ပြားပြီး ဘေးတဖက်တချက်သို့ ကားထွက်နေ သည်။ ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် လိပ်ကျောက်သည် ကစားစရာ စွန်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယပ်တောင်နှင့်သော်လည်းကောင်း တူ၏။ အခြားငမန်းများနှင့်မတူသောထူးခြားချက်မှာ ယင်း၌ ကျားပွတ်နှင့်တူသည့် အမြီးပါရှိခြင်းဖြစ်သည်။ယင်းကို လိပ်ကျောက်မြီးဟု ခေါ်သည်။ ကျားဆူးတောင်သည် အမြီး ရင်းနားတွင်ရှိ၍ စအိုဆူးတောင်အလျှင်းမရှိချေ။ လိပ်ကျောက် မျိုးဝင်ဖြစ်သော လိပ်ကျောက်တံခွန်၏အမြီး၌ ရန်သူကို ပြင်းထန်စွာ အဆိပ်တက်အောင်ထိုးနိုင်သော လိပ်ကျောက် ဆူးရိုး တစ်ချောင်းဖြစ်စေ၊ နှစ်ချောင်းဖြစ်စေပါရှိသည်။ လိပ်ကျောက်ဆူးကို မြန်မာတို့ဆေးဖော်ရန် အသုံးပြုကြ၏။

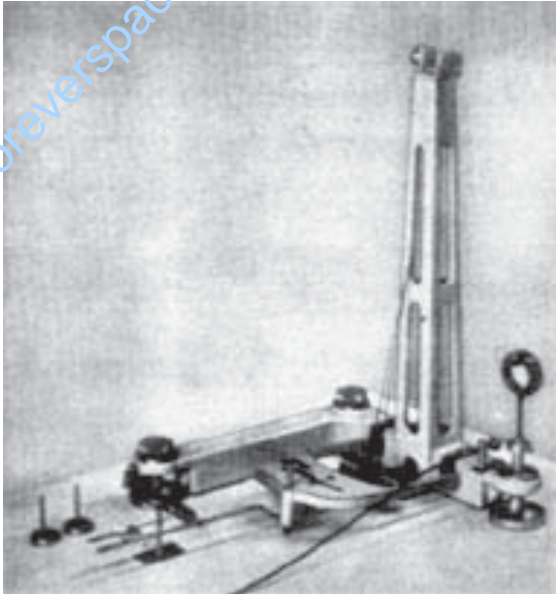
လိပ်ကျောက်မျိုးတွင် လိပ်ကျောက် တံခွန်၊ လိပ်ကျောက် တင်မဲ၊ လိပ်ကျောက်နှာမောင်းတို့၊ လိပ်ကျောက်ထမနဲ၊ လိပ် ကျောက်စွန်၊လိပ်ကျောက် စွန်မောင်ရှင်၊ လိပ်ကျောက် စွန်မီးသောက်တို့ ပါဝင်ကြသည်။ လျှပ်စစ်လိပ် ကျောက်ဟူ သော လိပ်ကျောက်မျိုး၏ ထူးခြားချက်မှာ ရန်သူကိုသော် လည်းကောင်း၊ စားမည့်သားကောင်ကို သော်လည်းကောင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်လိုက်သွားအောင် ပြုနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်လိပ်ကျောက်မှလွတ်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသည် လူတစ်ယောက်ကိုပင်သေစေနိုင်သည်။

လျှင်တိုင်းကရိယာ ။ ဆီဆိုင်ရစ်ခေါ် လျှင်တိုင်း ကရိယာဆိုသည်မှာ မြေလျှင်လှုပ်ခြင်းကို တိုင်းတာသော ကရိယာဖြစ်၏။ ဤကရိယာကို အသုံးပြု၍ လျှင်မည်သည့် အချိန်၌ လှုပ်သည်၊ မည်သည့်နေရာ၌ လှုပ်သည်၊ မည်မျှ ပြင်းထန်စွာ လှုပ်သည်တို့ကို သိရှိနိုင်ပေသည်။ ထိုကရိယာ သည် မြေလျှင်လှုပ်သည့်နေရာနှင့် ခရီးမိုင်ပေါင်းများစွာ ကွာဝေးစေကာမူ မည်သည့်အရပ်တွင် စတင်၍ လျှင်လှုပ် ကြောင်းကို အတိအကျပြသနိုင်ပေသည်။ ရှေးအကျဆုံး လျှင်တိုင်း ကရိယာသည် အေဒီ ၁၃၂ ခုနှစ်က ချန်ဟိန်း ဆိုသူ တရုတ်ပညာရှိကြီးတီထွင်သော ကရိယာဖြစ်သည်။ ထိုကရိယာတွင် ချိန်သီးတစ်ခုပါရှိ၍ ထိုချိန်သီးကို အရပ် ရှစ်မျက်နှာသို့ လှုပ်ရှားနိုင်စေရန် လမ်းကြောင်းများ လုပ် ထား၏။ ထိုလမ်းကြောင်းများပေါ်တွင် သတ္တုလုံးများတင် ထား၏။ ချိန်သီးကလာ၍ရှိကသောအခါ ထိုသတ္တုလုံးတို့ သည် အောက်ခံခွက်ထဲသို့ သူ့လမ်းကြောင်းအတိုင်း ကျဆင်း ကုန်၏။ ဤသို့ဖြင့် လျှင်လှုပ်သော အရပ်မျက်နှာကို သိနိုင်အောင် စီမံထားလေသည်။

လျှင်တိုင်းကရိယာ အမျိုးမျိုးရှိ၏။ ယင်းတို့၏အခြေ ခံသဘောမှာချိန်သီး၏ သဘောမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ လျှင် တိုင်းကရိယာတွင် ပေါင်နှင့် ချိန်သီးပါရှိ၏။ ချိန်သီးကို

ဆီဆိုင်ရစ်ခေါ်လျှင်တိုင်းကရိယာ

ငလျင်တိုင်းကိရိယာအတွင်းရှိအရေးပါသောအစိတ်အပိုင်းများ

ပေါင်တွင် တွဲလောင်းဆွဲထားသည်။ ငလျင်လှုပ်သောအခါ ပေါင်သာလျှင်လှုပ်ရှား၍ ချိန်သီးမှာမူ မလှုပ်ရှားဘဲ တည်ရှိနိုင်၏။ ချိန်သီးထပ်တွင် ခြစ်တံတစ်ခု တပ်ထား၍ ထိုခြစ်တံသည် မြေကြီးနှင့်အတူလိုက်၍ လှုပ်နေသောစက္ကူပေါ်၌ မျဉ်းကောက်ကိုတင်စေ၏။ စက္ကူသည် ဘီးလုံးပေါ်တွင် ရစ်ပတ်လျက် ရှိသည်။ ထိုဘီးလုံးသည် လည်ပတ်နိုင်၍ရှေ့သို့ လည်းရွေ့ရှားနိုင်၏။ ဤသို့ဖြင့် ခြစ်တံသည် စက္ကူပေါ်၌ မျဉ်းကြောင်းကို အဆက်မပြတ်ထင်စေနိုင်သည်။

ပို၍ကောင်းမွန်သော အမှတ်အသားများကို ရရှိစေရန် ရိုးရိုးစက္ကူကိုမသုံးဘဲ ဓာတ်ပုံကူးစက္ကူကိုအသုံးပြုရသည်။ ခြစ်တံအစားကြည့်မှန်မှရောင်ပြန်ဟပ်သော အလင်းရောင်ကို အသုံးပြုသည်။ ထိုပြင် ကြည့်မှန်ကို ချိန်သီးတွင် တိုက်ရိုက်မတပ်ဆင်ဘဲ လှုပ်ရှားမှုကိုအကြီးချဲ့ပေးနိုင်သော မောင်းတံများတွင် တပ်ဆင်ထား၏။ ဤသို့ဖြင့် သာမန်မသိရှိနိုင်သော လှုပ်ရှားမှုများကိုပင်အကြီးချဲ့၍ သိရှိနိုင်ပေသည်။ ယခုအခါ ငလျင်တိုင်းကိရိယာများကို လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖြင့်စီမံထားရာ ငလျင်လှုပ်ခြင်းကိုပို၍ တိကျအောင် တိုင်းတာယူနိုင်ကြပေပြီ။ လူတစ်ယောက်ကိုပင် သေစေနိုင်လောက်သည်။

ငလျင်လှုပ်ခြင်း ။ ။ငလျင်လှုပ်ခြင်းသည် ကမ္ဘာမြေပြင် တုန်ခြင်းခါခြင်းဖြစ်သည်။မီးရထား နှင့် လေးလံသော ယာဉ်များ သွားလာသောအခါ အနီးအနားက မြေပြင်သည် တုန်သွားတတ်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့တုန်ခြင်းကို ငလျင်လှုပ်သည်ဟု မဆိုပေ။ ခရီးဝေးလံစွာ ပျံ့နှံ့သွားသော

သဘာဝအလျောက် မြေကြီးလှုပ်ရှားမှုမျိုးကိုသာလျှင် ငလျင်ဟု၍ဆိုပေသည်။ ကမ္ဘာမြေ၏ အပေါ်ယံတွင် ကျောက်ထပ်ကျောက်လွှာများရှိကြသည်။ ထိုကျောက်ထပ်ကျောက်လွှာတို့သည် တစ်ခုကိုတစ်ခု အားကြီးကြီးဖြင့် ဖိကြ တိုက်ကြသောအခါ ကွဲပြတ်ကုန်ကြသည်။ ယင်းသို့ ကျောက်တို့ကွဲပြတ်ရာမှဖြစ်ပေါ်သောတုန်ခါမှုသည် ခရီးမိုင်ထောင်ပေါင်းများစွာသို့ ပျံ့နှံ့သွားနိုင်သည်။ ငလျင်လှုပ်ရှားခြင်းသည် မီးတောင်ပေါက်ကွဲ လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်၏။သို့သော် မီးတောင်ပေါက်ကွဲခြင်းမှာ သေးငယ်သော အကြောင်းတစ်ခု သာလျှင်ဖြစ်၏။ (မီးတောင်-ရှု။)

ငလျင်လှုပ်သောအခါ ငလျင်လှိုင်းများ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ထိုငလျင်လှိုင်းများသည် ကျောက်ထုလွှာတွင် အမြန်နှုန်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်သို့ ပျံ့နှံ့သွားကြသည်။ ရပ်ဝေးသို့ ပထမဦးဆုံးရောက်သောလှိုင်းသည် ကမ္ဘာမြေကြီး၏ အလယ်ဗဟိုသို့ ကွေ့ကောက်၍ဆင်းသောလှိုင်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာမြေကြီး၏ အလယ်ဗဟိုတွင် ကျောက်ထုများသဖြင့် ငလျင်လှိုင်းသည် ထိုဒေသ၌ ပို၍လျင်မြန်စွာသွားနိုင်၏။ ထိုငလျင်လှိုင်းကို သုံးမျိုးခွဲထားသည်။ ပထမလှိုင်းမျိုးသည် လှိုင်းသွားရာလမ်းတွင် အလျားလိုက်တုန်ခါ၍ သွားသည်။ ထိုလှိုင်းကြောင့် မြေကြီးထဲကကျောက်တို့သည် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ကိုင်ထားသော သားရေကြိုးကို အလယ်မှ ရိုက်ပေးလိုက်သောအခါ တုန်ခါသကဲ့သို့ တုန်ခါကြသည်။ ထိုလှိုင်း၏အမြန်မှာ တစ်စက္ကန့်လျှင် ၅ မိုင်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယလှိုင်းမျိုးမှာ လှိုင်းသွားရာလမ်းကို ကန့်လန့်ဖြတ်တုန်ခါ၍ သွား၏။ ထိုလှိုင်းကြောင့် ကျောက်တို့သည် သားရေကြိုးကို မရိုက်ဘဲ လိမ်ပေးလိုက်သောအခါ တုန်ခါသကဲ့သို့ တုန်ခါ ကြသည်။ ထိုလှိုင်း၏အမြန်မှာ တစ်စက္ကန့်လျှင် ၃ မိုင်မျှရှိ၏။ တတိယလှိုင်းမျိုးမှာ ကမ္ဘာမြေပြင်၌သွားသောလှိုင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ထိုလှိုင်းမျိုးသည် ရေထဲ၌ခဲတစ်လုံးချလိုက်သောအခါ ဖြစ်ပေါ်သောလှိုင်းများနှင့်တူသည်။ ယင်း၏အမြန်မှာ တစ်စက္ကန့် လျှင် ၂ မိုင်မျှရှိ၏။ အဋ္ဌိကအားဖြင့် ငလျင်ကြောင့် ပျက်စီးမှုများသည် ထိုတတိယလှိုင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

သမုဒ္ဒရာအောက်တွင် လှုပ်သောငလျင်များလည်းရှိသည်။ ထိုငလျင်မျိုးကို ဂျပန်လူမျိုး ငလျင်ပါရဂူများက ဆုနာမိဟု ခေါ်ကြ၏။ ထိုရေအောက်ငလျင်များကြောင့် အမြင့်ပေါင်း ၄၀ မျှရှိသော လှိုင်းလုံးကြီးများ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထို လှိုင်းကြီးများသည် ကုန်းပေါ်သို့တက်၍ အဆောက်အအုံများနှင့် အသက်ပေါင်းများစွာ ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။

ငလျင် လှုပ်ခြင်းအကြောင်းကို လေ့လာသော ပညာကို ဆီဆမိုလိုဂျီဟုခေါ်သည်။ ငလျင်ကိုတိုင်းသော ကိရိယာကို ဆီဆမိုဂရမ်ဟု ခေါ်သည်။ (ငလျင်တိုင်း ကိရိယာ-ရှု။) ထိုငလျင်တိုင်းကိရိယာကို ကမ္ဘာအရပ်ရပ်တွင်

ထား၍ တစ်နှစ်အတွင်း နေ့စဉ်လှုပ်ရှားသောငလျင်များကို မှတ်သားနိုင်၏။ ကမ္ဘာမြေကြီးသည်ဘယ်သောအခါမှ တည်ငြိမ်းခြင်းမရှိဘဲအမြဲပြောင်းလဲလျက်ရှိသဖြင့်နေ့စဉ်လိုပင်ငလျင်လှုပ်ရှားခြင်းရှိ၏။ အချို့ငလျင်အားပျောလွန်းသဖြင့် အလွန်တစ်ရာ သိမ်မွေ့သောကိရိယာဖြင့်သာ တိုင်းတာနိုင်ပေသည်။ အချို့ငလျင်မှာမူ ပြင်းထန်လှသဖြင့် အသက်အိုးအိမ်များစွာ ဆုံးရှုံးပျက်စီးကြရသည်။

ငလျင်လှုပ်သဖြင့် ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်သည် ပြောင်းလဲသွားနိုင်၏။ ငလျင်ကြောင့် အချို့ဒေသများတွင် ပပ်ကြားအက်ကြောင်းကြီးများ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အချို့ဒေသတွင် အဆောက်အအုံများ ပြိုကျ၍ မီးအကြီးအကျယ်လောင်၏။ ပင်လယ်ကမ်းစပ်ရှိ ဒေသတို့တွင် ပင်လယ်မှလှိုင်းလုံးကြီးများတက်လာ၍ လွှမ်းမိုးသွား၏။ အချို့ဒေသတွင် ရှိရင်းစွဲ အင်းအိုင်များပျောက်၍ အင်းအိုင်သစ်များ ဖြစ်ပေါ်၏။ အချို့ဒေသများတွင် မြေမျက်နှာပြင်ကျုံ့ဝင်သွား၏။ အချို့ဒေသတို့တွင် မြစ်စီးကြောင်း၊ ရေခဲမြစ်စီးကြောင်းများ ပြောင်းလဲသွားကြ၏။

ငလျင်အများဆုံး လှုပ်လေ့ရှိသောဒေသများမှာ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်၊ အာရှ တိုက်တောင်ပိုင်း၊ မြေထဲပင်လယ်ဒေသတစ်ဝိုက်တို့ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ၌ ငလျင်အကြီးအကျယ်လှုပ်၍ အပျက်အစီး အသေအပျောက်များခဲ့သော ဒေသအချို့မှာ ပေါ်တူဂီနိုင်ငံ၊ လစွဗွန်းမြို့ (ခရစ် ၁၇၅၅ ခုနှစ်)၊ တရုတ်နိုင်ငံ၊ ကန်ဆုနယ်(ခရစ် ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်)၊ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ တိုကျိုမြို့(ခရစ်၁၉၂၃ ခုနှစ်)၊ အိန္ဒိယ

နိုင်ငံ၊ ကွက်တာမြို့ (ခရစ် ၁၉၃၅ခုနှစ်)၊ အီတလီ နိုင်ငံ၊ မက်ဆီနာမြို့ (ခရစ် ၁၉၀၈ ခုနှစ်) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ငလျင်ကြောင့် အိုးအိမ်အဆောက်အအုံများနှင့် စေတီပုထိုးများပင် ပျက်စီးခဲ့ရဘူးလေသည်။ အင်းဝမြို့တွင် ခရစ် ၁၈၃၉ ခုနှစ် မတ်လ ၂၃ ရက်နေ့က ငလျင်ကြောင့် မင်းကွန်း စေတီတော်ကြီး ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၅ ရက်နေ့တွင် ပဲခူးမြို့၌ ငလျင်ကြောင့် ရွှေမော်ဇောက်ဘုရားကြီး ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ တစ်ဖန် ပဲခူးမြို့၌ပင် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၅ ရက်နေ့တွင် ငလျင်လှုပ်ပြန်ရာ လူပေါင်း ၅၀၀ နှင့်အဆောက်အအုံပေါင်း မြောက်မြားစွာပျက်စီးခဲ့ရ၏။ ထိုငလျင်ဒဏ်ကြောင့် ရန်ကုန် မြို့၌လည်း အဆောက်အအုံများ ပျက်စီး၍ လူအသေအပျောက်ပင် ရှိခဲ့ဘူးလေသည်။

ငဝဲရောင် ။ ။ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် ငဝဲရောင်ကို ‘ဆူဒိုဆီအင်နာဒိုင်အာကင်သပ်’ ဟုခေါ်သည်။ ငဝဲရောင်ကို တနင်္သာရီကမ်းရိုးတန်းနှင့် ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်၌ တွေ့ရသည်။ ငဝဲရောင်၏နာတံမှာ အနည်းငယ်ပွ၏။ နာတံအရင်းတွင် အပေါက်ကလေး ၃ ခုပါရှိ၏။ ထို့အပြင် အောက်မေးရိုး အောက်ဖက်တွင်လည်း အပေါက်ကလေး ၅ ခုပါရှိ၏။ အမြီးဆူးတောင် သည် သပ်ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ထိုငါးအရောင်မှာ ညိုမှိုင်းမှိုင်းဖြစ်၍ ကျောဘက်တွင် ငွေရောင်ရှိသည်။ ဆူးတောင်များ၌ ရွှေရောင်ရှိသည်။ ငဝဲရောင်ကလေးများတွင် အရောင်အမျိုးမျိုးရှိ၍ ထောင်လိုက်အစင်း

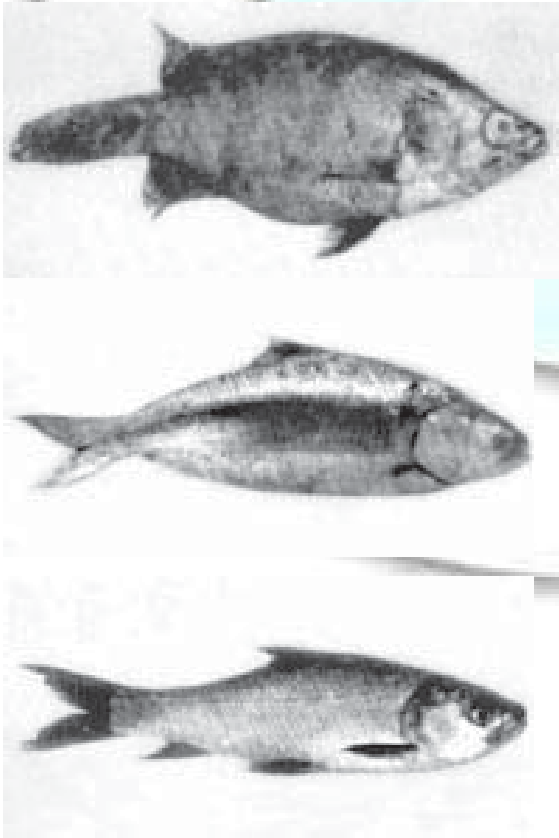
၁၉၂၃ခုနှစ် ငလျင်ဒဏ်ကြောင့် ဂျပန်နိုင်ငံတိုကျိုမြို့ကြီးတွင် အဆောက်အအုံများဤသို့ပျက်စီးခဲ့ရသည်။

များလည်းပါရှိတတ်သည်။ ငဝဲရောင် အကောင်ကြီးများသည် အရှည် ၅ ပေအထိကြီးထွားကြသည်။

ငဝဲရောင်မှ ငါးစည်ဖောင်းကော် ရရှိသည်။ ငပုတ်သင်၊ ငါးစားဖား၊ ကျောက်ငါးရဲ့တို့သည် ငဝဲရောင်နှင့် မျိုးချင်း နှယ်သော ငါးများ ဖြစ်ကြ သည်။

ငါးဝက်။ ။ငါးဝက်သည် ကကတစ်မျိုးတွင်ပါဝင်၍ မျိုးရင်းအမည်မှာ 'ပါစီဒေး' ဖြစ်သည်။ ထိုငါးကိုယ်သည် အနည်းငယ်ရှည်၍ပြားသည်။ ပါးဟက်ပေါက်မှာ ကျယ်သည်။ မျက်စိသည် ဦးခေါင်းဘေးဖက်တွင်ရှိသည်။ မေးရိုး၌ သွားများရှိသည်။ ကျောဆူးတောင် ၂ ချောင်းပါသည်။ ကိုယ်မှာအကြေးများ ဖုံးလျက်ရှိသည်။ ငါးဝက်နှင့်မျိုးချင်းနီးစပ်သောငါးများမှာ ငါးဝက်ပန်းနီ၊ ငါးဝက်စပ်နှင့် ငါးစင်စပ်များ ဖြစ်ကြသည်။

ငါးသလဲထိုး။ ။ငါးသလဲထိုးသည် ငါးသိုင်းမျိုးတွင်ပါဝင်၏။ ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် ထိုငါးကို 'လက်ပီဒိုကက်

(အထက်)ကကတစ်ငါးမျိုးဝင်ဖြစ်သော ငဝက်
(အလယ်)ရေချိုရေငန်နှစ်ရပ်လုံးတွင်နေနိုင်သည့် ငသလောက်
(အောက်)အရသာရှိသော ငသိုင်း

ဖဲလပ်(စ်)ဗတ်မိုရီ'ဟုခေါ်သည်။ ငါးအကောင်မှာ သေးသည်။ ငါးမြွေထိုးအသေးစားနှင့်တူသည်။ အရောင်မှာ ညိုညိုသည်။ သဲထဲထိုး၍ နေတတ်သည်။ ငါးသလဲထိုးအကောင်ရှင်များကို အုန်းနို့သို့မဟုတ် နွားနို့ထဲထည့်၍ သေကုန်ပြီးမှ ချက်စားလျှင် ပို၍အရသာထူးသည်ဟုဆိုသည်။

ငါးသလောက်။ ။ငါးသလောက်ကို ပါဏဗေဒအမည်အားဖြင့် 'ဟီလဆာအလီရှား'ဟုခေါ်သည်။ အရသာ ရှိသော ငါးအဖြစ် အသိများသည်။ ရေချိုရေငန် နှစ်ရပ်လုံးတွင် နေနိုင်သည်။ မိုးတွင်းအခါ၌ ဥအုရန် ပင်လယ်မှ မြစ်ထဲသို့ဆန်တက်လာလေ့ရှိသည်။ အူပြီး ငါးသလောက်သည် ကြုံလိုသွားကာအရသာ ပျက်သွားတတ်သည်။ ငါးသလောက်၏ကိုယ်သည် ပြား၍ ပြက်အနည်းငယ်ကျယ်သည်။ ကျောဆူးတောင်အထက်နားသည် အလယ်၌ခွက်နေ၏။ အမြီးခွသည် စောက်နက်၍ အဖျားနှစ်ခုသည် ဘေးသို့ ကားထွက်နေသည်။ အကြေးများသည် ခေါင်းမှအမြီးတိုင်အောင် ညီညီညာညာရှိကြသည်။ အရောင်မှာ ရွှေရောင်သန်းလျက်ရှိ၍ တစ်ခါတစ်ရံ ကန့်လန့်အမည်းစင်းများ ထင်နေတတ်သည်။ အထူးသဖြင့် ငါးသလောက်ငယ်များတွင် ကျောပိုင်း၌ ကန့်လန့်အမည်းစင်းများ ပါလေ့ရှိသည်။ ကိုယ်ရှည် ၁ ပေမှ ၁ ၂/၃ ပေအထိရှိတတ်၏။ ငါးသလောက်ကို ဟင်းလျာအဖြစ် သုံးကြရုံကြမ္မာက ငပိဆားနယ်အဖြစ်လည်း သုံးကြသည်။

ငါးသိုင်း။ ။ငါးသိုင်းသည် အရိုးများသော်လည်း အရသာရှိသောရေချိုငါးဖြစ်သည်။ ပါဏဗေဒအရ 'ကက်တလာ'ဟုခေါ်သည်။ ဦးခေါင်းအနည်းငယ်ကြီး၍ ကိုယ်လုံးမှာမူ အနည်းငယ်ပြားသည်။ အမြီးခွစောက်နက်သည်။ ပါးစပ်ပေါက်ကျယ်၍ အောက်မေးရိုးထင်ရှားပေါ်လွင်သည်။ အောက်နှုတ်ခမ်းသည် အပြင်သို့လှန်ထွက်နေ၏။ အထက်နှုတ်ခမ်းမရှိ။ နှုတ်ခမ်းမွှေးလည်း မပါချေ။ ငါးသိုင်း၏ အရောင်သည် ကျောပိုင်းတွင်မွဲပြာရောင်ဖြစ်ပြီး ဘေးဖက်တွင် ငွေရောင်ပေါက်နေ၏။ ဝမ်းဗိုက်ပိုင်းသည်ဖြူ၏။ ဆူးတောင်များသည် မည်းနက်၏။ ဝမ်းဗိုက်ပိုင်းမှအပ အခြားနေရာရှိ အကြေးများတွင် အလယ်၌ပန်းရောင်၊ ကြေးနီရောင် ပေါက်နေတတ်သည်။ ငသိုင်းသည် ကိုယ်အရှည် ၄ ပေ ခန့်အထိရှိ၍ အလေးချိန် ၂၂ပိသာခန့် အထိစီးသည်။

ငသိုင်းချောင်းမြို့ ။ ။ပုသိမ်ခရိုင် ငသိုင်းချောင်းမြို့သည် ပုသိမ်မြို့ အရှေ့မြောက်ဘက် ၄၈ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ငဝန်မြစ်၏အရှောက်ကမ်းတွင် တည်ရှိသည်။ မြို့နယ်မှာ ၃၄၅ စတုရန်းမိုင် ကျယ်ဝန်းသည်။

ငသိုင်းချောင်းမြို့

www.foreverspace.com.mm

ငသိုင်းချောင်းမြို့၊ ရွှေတောင်းတန်းရပ်ကွက်ရှိ စေတီနှင့်ကားလမ်းကို ဤသို့တွေ့မြင်ရသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ မြို့၏လူဦးရေမှာ ၈၁၃၂ ယောက် ခန့်ဖြစ်၍ များသောအားဖြင့် ဗုဒ္ဓအယူဝါဒီ မြန်မာများဖြစ်ကြ၏။ ငသိုင်း ချောင်းမြို့တည်ရာအရပ်မှာ မြေနိမ့်ပိုင်းဖြစ်၍ မိုးရာသီတွင်မြစ်ရေလျှံတက်ခြင်းဘေးမှ ကာကွယ်ရန် မြင့်မားသောတာများပြုလုပ်၍ ထားကြရ သည်။ တာအချို့သည် မြို့တွင်းသို့ပင် ဖြတ်သန်းလျက်ရှိ သဖြင့် တာကြီးတန်းဟူသော ရပ်ကွက်ပင်ရှိသည်။ တာ တန်းသည် ဝန်မြစ်ကမ်းနဖူးမှနေ၍ မြို့ကိုပတ်ရံထားသည့် ပြင် ဟင်္သာတသို့တိုင်အောင် ရှည်လျားသည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ်၌ ငသိုင်း ချောင်းမြို့အထက် ၃ မိုင်ခန့်တွင် အဆိုပါ တာ ကျိုးပေါက် ခဲ့သဖြင့် ငသိုင်းချောင်းမြို့မှာ ရေဘေးနှင့် ကြုံခဲ့ရဘူးလေသည်။

ငသိုင်းချောင်းမြို့သည် ဟင်္သာတ၊ ပုသိမ် ရထားလမ်း တွင်ရှိသော ရေကြည်မြို့နှင့် ၆မိုင်ကွာဝေးသည်။ ရေကြည်၊ ကျုံပျော်၊ ကျောင်းကုန်း၊ ဓနုဖြူမြို့များသို့ မော်တော်ကား လမ်းပေါက်သည့်အပြင် ဟင်္သာတ၊ လေးမျက်နှာ၊ သာ ပေါင်း၊ ပုသိမ်မြို့များသို့လည်း ရေလမ်းခရီးပေါက်သည်။ ငသိုင်းချောင်းမြို့အထက်တွင် ဝန်မြစ်မှအနောက် ဖက်သို့ခွဲ ထွက်သော ချောင်းငယ်တစ်ခုပေါ်၌ ကျောက်ချောင်း ရွာ ရှိ၏။ ထိုရွာမှ အနောက်ရိုးမတောင်ကိုဖြတ်ကျော်လျှင် ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းရှိ ဝှမြို့သို့ရောက်နိုင်သည်။ ဆန်စပါး၊ ပဲအမျိုးမျိုး၊ ဆေးရွက်၊ ပြောင်းဖူးတို့မှာ ငသိုင်းချောင်း မြို့နယ် ၏ ထွက်ကုန်များဖြစ်ပေသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်ဖက်မှ

အုန်းသီးနှင့် အနောက်ခြောက်ခေါ် အမဲမြောက်များကို ကုန်းလမ်းခရီးဖြင့် ငသိုင်းချောင်း မြို့သို့ တင်ပို့ရောင်းချ ကြ၏။ ငသိုင်းချောင်းမြို့ အစွန်မှနေ၍ အနောက်ဘက်သို့ လှမ်းမျှော်၍ ကြည့်လိုက်လျှင် မိုင်းမိုညိုဆိုင်းနေသော ရခိုင်ရိုးမတောင်တန်းကို တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

၁၉၂၃ ခုနှစ်ခန့်တွင် ငသိုင်းချောင်းမြို့မှ တရားရုံးတော် ကို ရေကြည်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ ရုံးစိုက်လေသည်။ ငသိုင်း ချောင်းမြို့တွင် တရားရုံးပင်မရှိသော်ငြားလည်း ရဲဌာန၊ ဆေးရုံ၊ တန်းမြင့်စာသင်ကျောင်း၊ မြို့နီစီပယ် ရုံးစသည် တို့ဖြင့် စည်ကားလျက်ရှိ၏။ ထိုမြို့၏အရှေ့တောင် ဖက်၌ လောကမာရဇိန် စေတီတော်ကြီးတည်ရှိ၍ စေတီ၏ထက် ဝန်းကျင်တွင် မုန်ကျောင်း၊ ရွှေရေးဆောင်ကျောင်းစသော ခမ်းနားတင့်တယ်လှသည့် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ကျက်သရေဆောင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတိုက်များရှိကြ၏။

ငသိုင်းချောင်းမြို့နယ်အတွင်း ထင်ရှားသောပွဲတော်မှာ င သိုင်းချောင်းမြို့၏ အနောက်မြောက်ဖက်ရှိ ကုန်းပြင်ရွာကြီး တွင် နှစ်စဉ်ကျင်းပသည့် သီတာဘုရားပွဲဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ရွာရှိ ဉာဏ်တော်ပေ ၅၀ ခန့်မြင့်သော မြေစိုက်စေတီ သီတာ ဘုရားနှင့် သီတာမောင်နှမနတ်ကွန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ နှစ်စဉ် တော်သလင်းလဆန်း ၁၄ ရက်နေ့မှစ၍ ၃ ရက်တိုင် တိုင် ကျင်းပသော ထိုဘုရားပွဲတော်ကို ငသိုင်းချောင်းမြို့ နှင့် အနီးတစ်ဝိုက် မြို့ရွာကျေးလက်များမှ လှေငယ် တက်စင်းတို့ဖြင့် လာရောက်ကြသည်။

ငဟစ် ။ ။ပါဏဗေဒအလိုအရ ငဟစ်သည် 'အာဒီဒေး'မျိုးရင်းတွင် ပါဝင်သော ငှက်ဖြစ်သည်။ ငဟစ်အမျိုးမျိုးရှိသည့် အနက် ထင်ရှားသော ၂ မျိုးမှာ 'အာဒီဒီနာရီရက်တီရော့ဗာယစ်' နှင့် 'အာဒီပါပြုရီမယ်နီလန်ဆစ်' တို့ဖြစ်ကြ၏။

ငဟစ်၏ ကိုယ်ခန္ဓာသည် သေးသွယ် ရှည်လျားလေသည်။ ဖြောင့်စင်း သောနှုတ်သီးနှင့် ရှည်လျားသောခြေတံရှိသောကြောင့် ဥပျိုင်းနှင့်တူသည်။ အလျား ၃၈ လက်မခန့် ရှိသည်။ လည်တိုင်တွင် အမည်းပြောက် အစင်းကြောင်းများ ပါရှိသည်။ ဦးခေါင်းနှင့်လည်တိုင်မှာ သံချေးရောင်ကဲ့သို့ နီယောင်ယောင်ရှိသည်။ ကိုယ်အောက်ပိုင်းမှာမည်းနက်၍ သစ်ကြားခွံရောင်ရှိသည်။ ငဟစ်အမနှင့်အထီးတို့၏ အရောင်အဆင်းမှာ အတူတူပင် ဖြစ်သည်။

ငဟစ်သည် ကျူတော၊ ကိုင်းတောများပေါက်ရောက်သည့် မြစ်၊ချောင်း၊ အင်း၊ အိုင်၊ ကမ်းပါးများတွင် ကျက်စားလေ့ရှိသည်။ ပျံကာစနှင့် ပျံသန်း နေစဉ်တွင် ကျယ်လောင်စူးရှစွာအော်မြည်တတ်သည်။ ပျံမည်ပြုသောအခါ လည်တိုင်ကိုရှေ့သို့ဆန့်၍ အတောင်ကိုတစ်အားခတ်ကာ တွဲလွဲ ကျနေသောခြေတံ ရှည်တို့ဖြင့် ကိုယ်ကိုထိန်း၍ ပျံတက်သွားတတ်သည်။ ထိုကြောင့် ပျံကာစတွင် ငဟစ်ကိုတွေ့ရသည်မှာ ပြေပြစ်ခြင်းမရှိလှပေ။ အရှိန်ရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ခြေတံများကို အမြီးအောက်သို့ ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။ ဦးခေါင်းကိုလည်း ပခုံးနှစ်ဘက်ကြားသို့ ရောက်အောင်လည်တိုင်ကို ကွေးထားတတ်သည်။ ငါးများဖားများကို အများအားဖြင့် စားသောက်လေ့ ရှိသည်။ ထို့ပြင် ရေတွင်နေတတ်သော အင်းဆက်ပိုးကောင်များ၊ ခရုမျိုး၊ ဗုဇွန်ကနန်းမျိုးများကိုလည်း စားသောက်လေ့ရှိလေသည်။

မိုးရာသီတွင် ငဟစ်ငယ်များ ဥမှပေါက်ကြသည်။ သာမန်အားဖြင့် ငဟစ်တို့သည် တစ်ကောင်တည်းနေလေ့ရှိကြသော်လည်း ရွှေဘိုနယ်၌ တွေ့ရသော ငဟစ်တို့မှာ အုပ်ဖွဲ့၍နေတတ်ကြသည်။ အသိုက်ကို ကျူပင်များ၊ သစ်ပင်များပေါ်၌ တုတ်ချောင်းများဖြင့် ပြုလုပ်သည်။ အသိုက်၏အချင်းမှာ တစ်ပေခန့်ရှိ၍ စောက် ၈ လက်မခန့်ရှိသည်။ တစ်မြဲလျှင် ဥ ၃ လုံးမှ ၅ လုံးအထိရှိ၏။ ဥအရောင်မှာ အစိမ်းနုဖြစ်သည်။

ငဟစ်ကို အာဖရိကတိုက်၊ ဥရောပတိုက် တောင်ပိုင်းနှင့် အာရှ တိုက် တောင်ပိုင်းတို့တွင် တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း တို့တွင် ငဟစ်ကို တွေ့ရသည်။

ငါးအုံး ။ ။ငါးအုံးသည် ကကတစ်မျိုးတွင် ပါဝင်သည်။ ပါဏဗေဒအလိုအားဖြင့် ငါးအုံးကို 'အန်သီယပ်(စ)မာလတီဒင်' ဟုခေါ်သည်။ ထိုငါး၏ ကိုယ်မှာ အနည်းငယ်ရှည်၍ ပြားသည်။ ပါးဟက်ပေါက်ကျယ်၍ ဦးခေါင်းဘေးတွင် မျက်စိရှိသည်။ မေးရိုး၌ သွားရှိသည်။ ကျောဆူးတောင် ၂ ခုရှိသည်။ ဆူးတောင်ကလေးများလည်း ရှိသည်။ ကိုယ်၌ အကြေးများဖုံးလျက်ရှိသည်။

ငအပ်ပုံ ။ ။ပါဏဗေဒအလိုအရ ငအပ်ပုံသည် 'စကွမ်ဗရီဒေး' မျိုးရင်းတွင်ပါသည်။ သိပ္ပံအမည်အားဖြင့် ငအပ်ပုံကို 'ရက်စတြို လီဂျားကနာဂါတား' ဟုခေါ်သည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ငအပ်ပုံကို ငခေါင်းကြီးဟု ခေါ်သည်။ ကိုယ်တို၍ကျယ်သည်။ ဦးခေါင်းကြီးသည်။ အမြီးပိုင်းရှူးသည်။ ပါးစပ် ပေါက် နက် ရှိုင်း၍ အောက်မေးရိုးထက် အနည်းငယ် ရှည်ထွက်နေသည်။ မေးရိုး ၂ ခုလုံးတွင် သွားများရှိသည်။ ရင်ဆူးတောင်၏ အောက်ပိုင်းတွင် အခြားနေရာများမှာထက် ပိုမိုကြီးမားသော အကြေးခွံများရှိသည်။ ဒုတိယကျောဆူးတောင်နှင့် အမြီးဆူးတောင်တို့၏ကြားတွင် ကျောဆူးတောင်ငယ် ၅ ခု ညီညီညာညာရှိသည်။ စအိုဆူးတောင်နှင့် အမြီးဆူးတောင်တို့၏အကြားတွင် လည်း ဝမ်းဆူးတောင်ငယ် ၅ ခု ညီညီညာညာရှိ၏။ အမြီးဆူးတောင်ခွသည် ရှည်၍ အထက်ပိုင်းနှင့် အောက်ပိုင်းတို့သည် ကားပြီး ချွန်ထွက်နေကြ၏။

ဥပျိုင်းနှင့်တူသောငဟစ်ငှက်

ငအပ်ပုံ၌ လှသောအရောင်များရှိ၏။ ကျောသည် စိမ်းလဲ့လဲ့နေ၍ ကျောဆူးတောင်၏ အောက်နားတွင် အပြောက် ၁၆ ခုစီ တန်းလျက်ရှိသည်။ ဦးခေါင်းတွင် ခရမ်းရောင် အပြောက်အစက်များ ရှိသည်။ ကိုယ်နှင့် ဘေးဖက်တွင် အရောင်စင်းများ ရှိသည်။ ကိုယ်ဘေးကြောင်း တစ်လျှောက်တွင် ရွှေရောင်အစင်းကြောင်း ၂ ခု ရှိသည်။ အမြီး ဆူးတောင်နှင့် ရင်ဆူးတောင်တို့သည် ဝင်းဝါနေကြသည်။

ကျောဆူးတောင်မှာ အဝါရောင်ဖျော့ဖျော့ရှိ၏။ ဤဆူးတောင်တို့တွင် မည်းနက်သောအစင်းများ ရှိကြသည်။ သေသွားသောအခါ ငအပ်ပုံ၏အရောင်မှာအစိမ်းရောင်သို့ ပြောင်း၏။ ငအပ်ပုံသည် အုပ်ဖွဲ့လျက် ရေမျက်နှာပြင်

အောက်တွင် ကူးသန်းသွားတတ်သည်။ ငအပ်ပုံသည် ၁၀ လက်မမှ ၁၂ လက်မထိရှိသည်။ ငအပ်ပုံ ၃ ကောင်လျှင် ပျမ်းမျှအလေးချိန် တစ်ပေါင် စီးသည်။ ငပုစင်းသည် ငအပ်ပုံနှင့် မျိုးရင်းချင်းနွယ်သောငါးဖြစ်၏။

ကျောရိုးရှိ သတ္တဝါများ

ငါးများမည်ကဲ့သို့ အသက်ရှူကြသနည်း။ မည်ကဲ့သို့ အစာစားကြသနည်း။ အသံကိုကြားနိုင်သလော။ အနံ့ကိုခံနိုင်သလော။

ငါးများတွင်ရန်သူကိုတိုက်ဖျက်ရန် မည်ကဲ့သို့လက်နက်များရှိပါသနည်း။ ယင်းအချက်အလက်များအပြင် ငါးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခြားမှတ်သားဖွယ်ရာ ဗဟုသုတကိုလည်း ဤအကြောင်းရပ်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ငါး။ ။ရေနေသတ္တဝါ အများအပြားရှိသည့်အနက် ငါး သည် ရေ၌နေသားအကျဆုံးသော ရေနေသတ္တဝါ ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာတွင် ရေနေသတ္တဝါသည် ကုန်းသတ္တဝါထက် ဦးစွာ ပေါ်လာခဲ့သဖြင့် ငါးသည် လူထက် အလျင်ကျသော ရေသတ္တဝါတစ်မျိုးဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ငါးတို့၏ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းများကို ကျောရိုးရှိ ကုန်းသတ္တဝါများမပေါ်မီ ရှေးနှစ်ပေါင်းအသိန်း အသန်းကဖြစ်သော ကျောက်ထပ်များတွင် တွေ့ရှိရသည်။

ငါးသည် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ ပင်လယ်၊ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်း၊ အိုင်များတွင် အမျိုးအစားမြောက်မြားစွာပင်ရှိသော်လည်း တိရစ္ဆာန်လောကတစ်ခုလုံးတွင်ရှိသော တိရစ္ဆာန်ဦးရေနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ငါးဦးရေမှာ မပြောပလောက်ချေ။

ငါး၏ပုံပန်းသည် ရေတွင်ကျက်စားနိုင်ရန် သဘာဝက အကောင်းဆုံး ဖန်တီးပေးထားသော ပုံပန်းဖြစ်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငါး၏ ပုံပန်းသည် ရေတွင်သွားလာ လျက်ရှိသော လှေသဖွယ်ရှည်လျားသေးသွယ် ပြီး ဦးပိုင်းသည် ချွန်လျက် ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ငါးသည် နို့တိုက်သတ္တဝါများကဲ့သို့ သွေးပူသတ္တဝါမဟုတ်။ သွေးအေးသတ္တဝါဖြစ်သည်။ ပါးဟက်များဖြင့် အသက်ရှူကြ၍ အမြီး၊ ဆူးတောင်များဖြင့် လိုရာသို့သွားလာနိုင်ကြပေသည်။ ဆူးတောင်များကို အရိုးများကဖဲထီးတံသဖွယ်အောက်ကပင့်မထား၏။ လည်ပင်းဟူ၍လည်းသီးသန့်မရှိချေ။ တက်မသဖွယ်ပြားချပ်နေသော အမြီးက လိုရာသို့သွားလာနိုင်ရန် မတ်ပေးသည်။

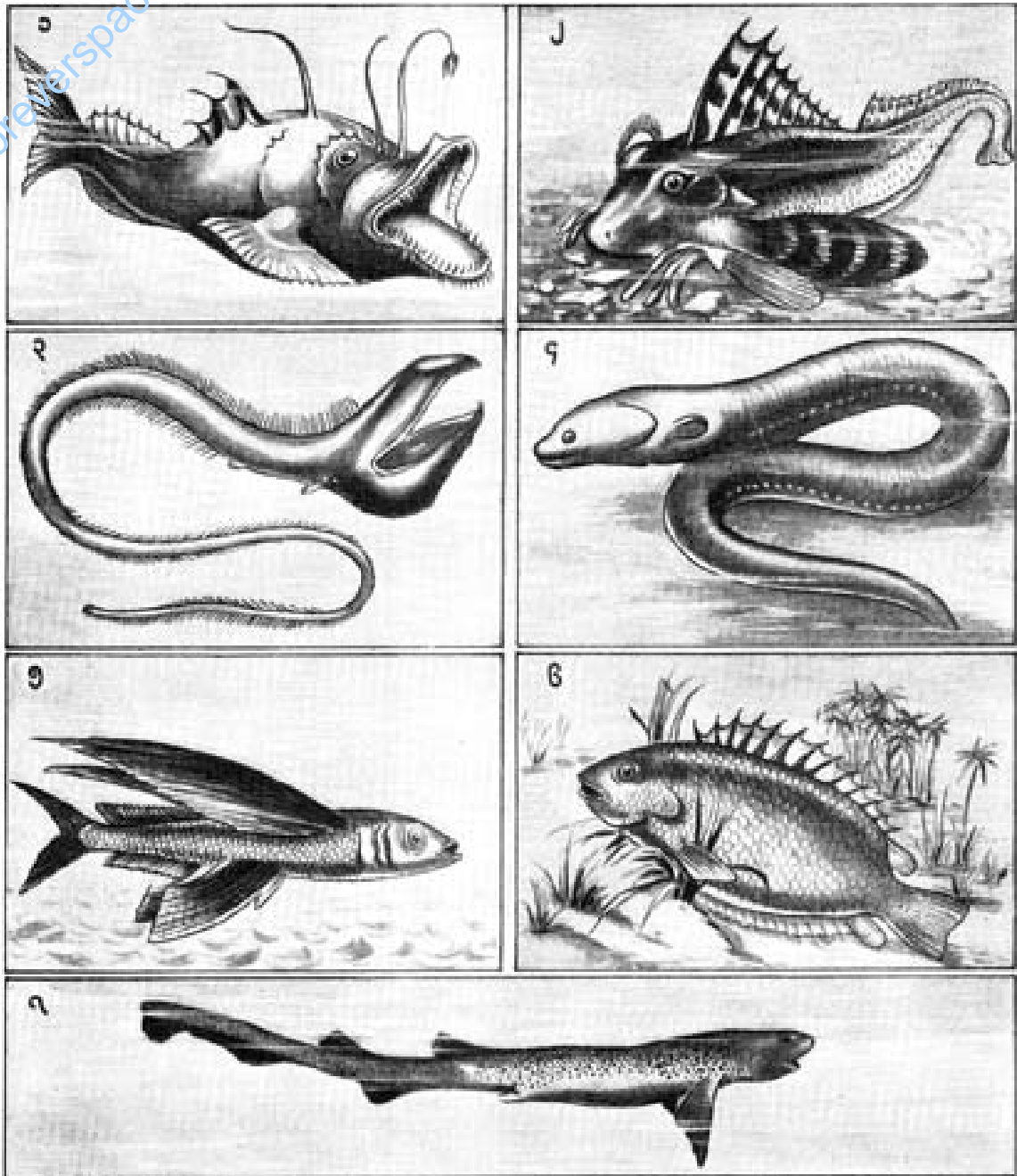
များသောအားဖြင့် ငါးသည် မိမိလောက်အားမရှိသော သတ္တဝါကလေးများကို စားသောက်ခြင်းဖြင့် အသက်ရှင်သည်။ ရေသတ္တဝါကလေးများကို ဖမ်းယူနိုင်ရန်နှင့် ငါးကြီးများ၏ခံတွင်းမှ ရှောင်ကွင်းလွတ်မြောက်နိုင်ရန်၊ လျင်မြန်ဖို့လိုသဖြင့် ငါး၏ခန္ဓာကိုယ်သည် ပါးပါးလျားလျားရှိရသည်။ သို့ရာတွင် မြန်ခြင်းကိုအားမကိုးသည်။ မြေပြင်တွင်နေကြသော ငါးမျိုးများလည်း ရှိသေးသည်။ ထိုငါးမျိုး၏ ပုံသဏ္ဍာန်သည် အချို့လုံး၍နေသည်ကို တွေ့ရ

သည်။ အချို့ငါးများမှာ ချောမွတ်သော အရေပြားများဖြင့်လည်းကောင်း၊ အချို့တွင်မူ မာကျောသောအရေပြားများဖြင့်လည်းကောင်း ဖုံးလျက်ရှိကြသည်။

ငါး၏ စကယ်လီတန်သည် မှတ်သားဖွယ် ကောင်းလှသည်။ ကျောရိုးအဆက်သည်ချောင်နေသဖြင့် ယင်းကိုအလိုရှိသလို လှည့်ပတ်တွန့်လိမ်၍ရပေသည်။ အမြီးနှင့်ဆူးတောင်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုကို ကြွက်သားများကထိန်းထား၏။ ငါး၏ထူးဆန်းသည့် အင်္ဂါတစ်ခုမှာ ငါးစည်ဖောင်းခေါ်သော လေအိတ်ဖြစ်သည်။ ထိုလေအိတ်ရှိခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို ယခုတိုင် တပ်အပ်သေချာစွာ မသိနိုင်သေးချေ။ ငါး၏ ကိုယ်ခန္ဓာကို ချိန်သားတကျရှိစေရန် စီစဉ်ပေးသော အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍သာ ယူဆရသည်။ အဆုတ်ပါသောငါးသည် လေအိတ်ကို အဆုတ်သဖွယ်လည်း အသုံးပြုတတ်ပေသည်။ ငါးတွင် နှလုံးမှသွေးများကို ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းသို့ ပျံ့နှံ့စေခြင်း၌ အမြင့်တန်းစားသတ္တဝါများမှာ ကဲ့သို့ ပင်ဖြစ်သည်။ ရေထဲရှိအောက်စီဂျင်၏အစွမ်းဖြင့် သွေးကို ပါးဟက်အတွင်းတွင် သန့်စင်စေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံရေသည် ညစ်ပတ်၍နေတတ်ရာ ထိုအခါ၌ငါးသည် ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ တက်လာကာ လေကို အားရစွာရှူသည်။ သို့ရာတွင် ငါး၏ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းများသည် ရေထဲရှိ အောက်ဆီဂျင်ကို လွယ်ကူစွာ မယူနိုင်ကြချေ။ ငါးသည် ရေကိုပါးစပ်အတွင်းသို့ သွင်းယူလိုက်ပြီးနောက် ပါးဟက်များမှ ထုတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် အောက်ဆီဂျင်ကို ရနိုင်ကြပေသည်။

ငါးကို အကြမ်းအားဖြင့် ရေချိုငါးနှင့်ရေငန်သို့မဟုတ် ပင်လယ်ငါးဟုနှစ်မျိုး ခွဲခြားနိုင်၏။ ငါးမှန်လျှင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စားဟူ၍ မရှိလှချေ။ အသားစားသာ များသည်။ အချို့ငါးများသည် မိမိတို့နေထိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင် အရောင်များနှင့်လိုက်အောင် မိမိတို့၏ အရောင်ကို ပြောင်းလဲပေးတတ်သည်။ ထိုကြောင့် ရန်သူများက ရုတ်တရက် မမြင်နိုင်၍ အသက်ဘေးမှ ချမ်းသာရာ ရကြလေသည်။ ငါးတို့သည် အများအားဖြင့် ဥများကိုအုပြီးနောက် ပစ်ထားတတ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် မိမိဥများကို အသက်နှင့်လဲ၍

ငါး

ရေနေလောကမှထူးဆန်းသောငါးအချို့

(၁) သမုဒ္ဒရာအောက်၌ ပါးစပ်ကိုဖွင့်ဟလျက် ငါးကလေးများကို အာရုံစိုက်စားဖြင့် မြှူဆွယ်ဖမ်းဆီးလေ့ရှိသောငါးမျိုး။ (၂) ကြီးမားမာကျော သောဦးခေါင်းရှိ၍ ရင် ဆူးတောင်ကြီးများမှထွက်သော ရောင်ခြည်ဖြင့် ပင်လယ်အောက်တွင် သွားလာကျက်စားလေ့ရှိသော ငါးမျိုး။ (၃) နေရောင်ခြည်မထိုးဖောက်နိုင်သောရေနက်ပိုင်းတွင်သာ ကျက်စားလေ့ရှိသည့်ငါးမျိုး။ (၄) ကိုယ်ခန္ဓာ၏နံဘေး၌ လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သောဆဲများပါရှိသည့်လျှပ်စစ်ငှက်။ (၅) လေထဲတွင်ကိုက် ၂၀၀ ကျော်မျှပျံသန်းသွားလာနိုင်၍ တစ်ခါတစ်ရံ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးများ၏ ကုန်းပတ်ပေါ်သို့ပင်ရောက်အောင် ပျံတက်နိုင်သောငါးပျံ။ (၆) မိမိနေထိုင်ရာ ရေအိုင်၌ ရေခန်းခြောက်လာလျှင် နေရာသစ်ရှာဖွေရန် ကုန်းပေါ်သို့တက်၍ခရီးသွားတတ်သော ငါးမျိုး။ တစ်ခါတရံ သစ်ပင်များပေါ်သို့ပင်တက်၍ သွားတတ်သည်။ (၇) ကမ်းခြေအနီးရေတိမ်၌ အုပ်ဖွဲ့၍ ကျက်စားလေ့ရှိသော ငါးမန်းပြောက်မျိုး။ ယင်းတို့ကြောင့် အခြားငါးများကြောက်လန့်၍ ထွက်ပြေးတတ်သဖြင့် တံငါများ၏ ရန်သူဖြစ်သည်။

ကာကွယ် စောင့်ရှောက်တတ်သော ငါးမျိုးအချို့လည်း ရှိသေးကြောင်းကို လေ့လာသိရှိရပေသည်။

ငါးများတွင် အမြင့်တန်းစား သတ္တဝါများမှာကဲ့သို့ မျက်နှာ ပါးစပ်၊ နှာခေါင်း၊ မျက်စိစသည်တို့ ပါရှိကြသည်။ မျက်ခွံများမရှိသဖြင့် ငါးတို့သည် ဘေးဖက်သို့ ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်းမြင်နိုင်ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် အလွန်ဝေးသော အရပ်များသို့ကား ထွင်းဖောက်၍ မမြင်နိုင်ကြချေ။ ရေနက်သော ပင်လယ်များရှိ ငါးတို့တွင် အလွန်သေးငယ်သော မျက်လုံးများ ရှိကြ၏။ ငါးတွင် အနံ့ကိုကောင်းစွာခံစားနိုင်သော သတ္တိမရှိကောင်းကိုတွေ့ရသည်။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ခံနိုင်သည်မှန်သော်လည်း အာရုံကိုကောင်းစွာမသိနိုင်ချေ။ ငါး၌ အခြားတိရစ္ဆာန်များကဲ့သို့ လှုပ်ရှားနိုင်သော လျှာမျိုးမရှိ။ လျှာသည် ထူ၍ ကြမ်းတမ်း၏။ တစ်ခါတစ်ရံအစာကို ထက်ပိုင်းပိုင်း၍ စားလေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မိနေသောသားကောင်သည် အဆ မတန်ကြီးထွားနေလျှင် ယင်းကို တစ်ခါတည်းပင် မျိုချတတ်သည်။ နားဖြင့် အာရုံကိုကောင်းစွာမခံစားနိုင်သော်လည်း အတွေ့အာရုံမှာမူလွန်စွာကောင်းပေသည်။

ငါးတို့၏ပါးစပ်သည် တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင်မတူချေ။ အချို့ငါးတို့တွင် ပါးစပ်သည် ပါးဟက်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုကြားတွင် ကန့်လန့်ဖြတ် လျက်ရှိတတ်သည်။ အချို့ငါးများတွင် ပါးစပ်များသည် အလွန်သေးငယ်ပြီး ဝိုင်းနေတတ်သည်။ အချို့ငါးများပါးစပ်သည် နှုတ်သီးရှည်ကြီးကဲ့သို့ ဖြစ်နေတတ်သည်။ ပါးစပ်သည် ငါးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုးမှာ မတူသကဲ့သို့ မေးရိုးသည်လည်း တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုးမှာ မတူချေ။ အချို့ငါးမျိုးရှိ မေးရိုး များသည် ဆန့်ထုတ်နိုင်သော အကြောမျှင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသဖြင့် မိမိထက်ကြီးမားသောငါးများကိုပင် မျိုနိုင်ကြသည်။ အချို့ငါးမျိုး၏ မေးရိုးသည် ဖြန့်သဖွယ်ဖြစ်နေသဖြင့် အစာကိုမျိုချနိုင်သည်မှာ အံ့သရပင်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ရေနက်သောပင်လယ်များ၌နေသော ငါးများသည် မေးရိုးကို အဆမတန် ဆန့်ထုတ်နိုင်ကြသည်။

ငါးများ၏ အသွေးအရောင်သည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ အရောင်နှင့် လိုက်အောင်ပြောင်းလဲတတ်ကြောင်းဆိုခဲ့ပြီ။ ပူအိုက်သောဒေသများတွင် တောက်ပြောင်သော ပင်လယ်ရေညီပင်များပေါက်ရာ ထိုအရပ်ရှိငါးများ၌ လည်းတောက်ပြောင်သောအရောင်များရှိကြသည်။ သမုဒ္ဒရာရှိငါးတို့သည်ကျောက်မီးသွေးတမျှ မည်းနက်ကြပေသည်။ ရေနက်ရာ၌နေသော 'ပင်လယ် တံငါ'ခေါ် ငါးတို့တွင် ထွန်းလင်းသောအရောင်များ ထူးဆန်းစွာရှိသည်။ ထိုငါးတို့သည် မိမိတို့ထံမှထွက်သော အလင်းရောင်ကိုအသုံးပြုကာ အခြားငါးများကို ဖမ်းယူစားသောက်ကြသည်။

များသောအားဖြင့် ငါးသည် အသားစားသတ္တဝါများ ဖြစ်သော်လည်း အချို့ငါးများမှာရေတွင်ပေါက်သော အပင်ကလေးများကို စားတတ်ကြသည်။ ငါးကြီးများက ငါးကလေးများကိုစား၍ ငါးကလေးများက တစ်ဖန် ငါးငှက်များနှင့် ရေသတ္တဝါကလေးများကို စားသောက်ကြသည်။

ငါးတစ်မျိုး တစ်မျိုးသည် တစ်ရာသီတွင် ဥပေါင်း ၅၀၀၀၀၀ မှ ၉၀၀၀၀၀ အထိ အုတ်တတ်သဖြင့် ထိုငါးများမှ အောင်မြင်စွာပေါက်လာ ကြမည်ဆိုလျှင် ရေလောကကြီး တစ်ခုလုံးတွင် ငါးများဖြင့်ပြည့်ကျပ်နေပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ဥဘဝ၌၎င်း၊ ငါးပေါက်စဘဝ၌၎င်း၊ ငါးကြီးများ၏ ရန်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးပါးခြင်းရှိသဖြင့် ဥပေါင်း ၉၀၀၀၀၀ အပါမှ တစ်ကောင်တစ်လေသာ အဖတ်တင်သည်။

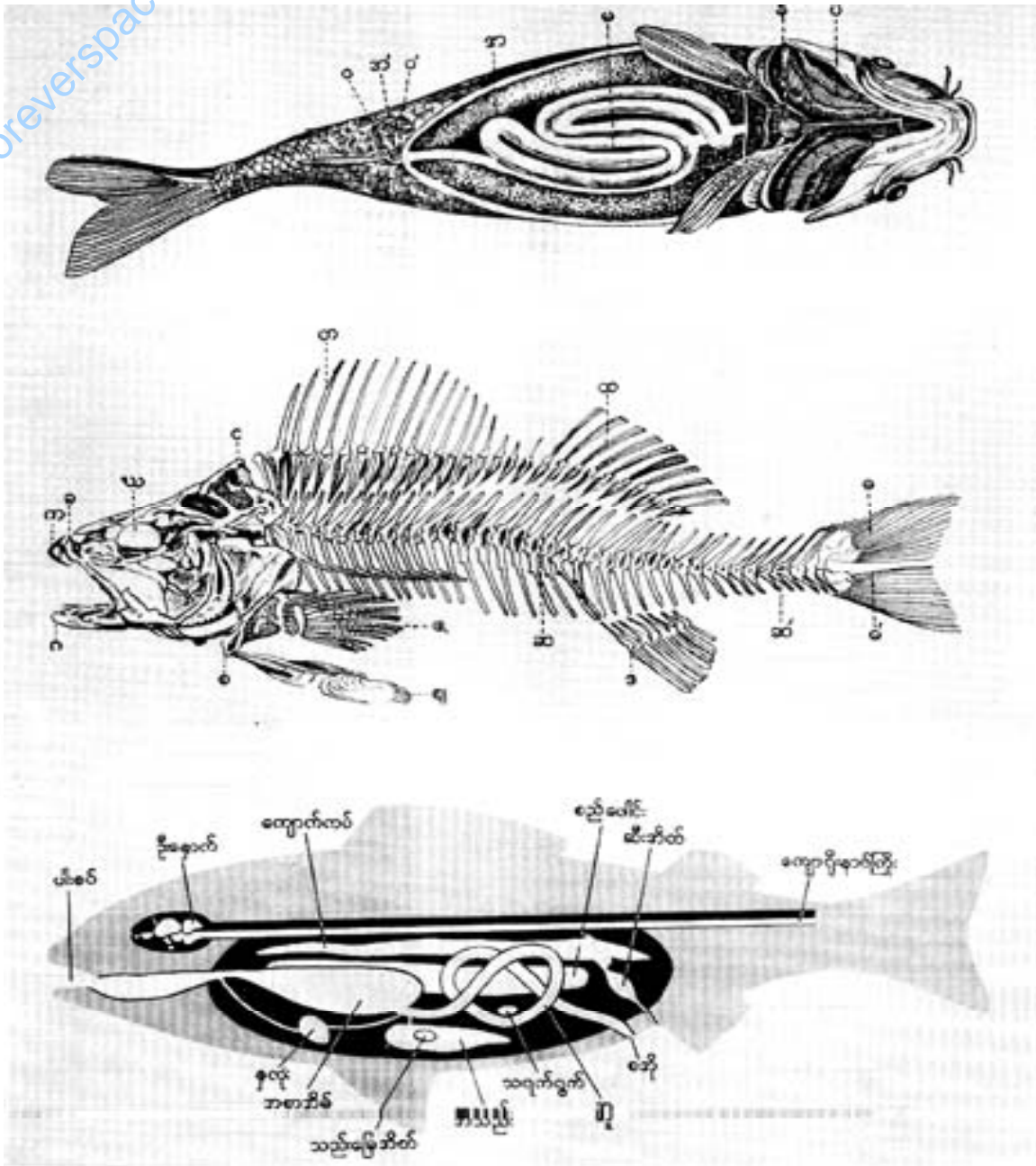
ငါး အမျိုးမျိုးရှိသဖြင့် ငါးများ၏ အကျင့်သည်လည်း အမျိုးမျိုး ရှိကြသည်။ အချို့ငါးများသည် ရာသီအလိုက် ပင်လယ်ကိုစွန့်ကာ မြစ်ချောင်းများကို ဆန်တက်ပြီး ဥများကိုအုတ်တတ်ကြ၏။ အချို့ငါးများသည် ငါးကလေးများကို အကောင်လိုက် မွေးတတ်ကြသည်။ ထိုငါးပေါက်စကလေးများသည် အများအားဖြင့် အမိ၊ အဘဖြစ်သောငါးကြီးများနှင့် ပုံပန်းတူ၏။ ကိုယ်အရွယ်နှင့် အချိုးအစား၌ သာလျှင် ကွာခြားကြသည်။ အချို့ငါးများမှာ အံ့ဩဖွယ်ပင် အသက်ရှည်ရှည် နေနိုင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် အချို့ငါးမျိုးသည် ဥအုပြီးနောက်မကြာမီအတွင်းသေ ကုန်ကြသည်။

ငါးသည်ရေသတ္တဝါဖြစ်၍ လေထဲတွင် ကြာရှည်ထားလျှင် သေတတ်၏။ ညစ်ပတ်နေသောရေထဲတွင်လည်း ကြာရှည်အသက်မရှင်တတ်ချေ။ သို့ရာတွင်လေထဲတွင် အတန်ကြာအောင် အသက်ရှူနေနိုင်သော ငါးမျိုးလည်း ရှိသေးသည်။ ထိုငါးမျိုး၌ အဆုတ်ရှိသည်။ ယင်းတို့သည် ရေအတော်အတန်ခန်းခြောက်နေသောရွံ့ထဲတွင် တာရှည် နေနိုင်သည်ကိုတွေ့ရပေသည်။ ဆောင်းရာသီတွင် ရေခဲထဲ၌ မြုပ်၍ နွေဦးချိန်တွင် ရေခဲအရည်ပျော်သောအခါ အသက်ရှင်လျက် ပြန်ထွက်လာသော ငါးမျိုးလည်းရှိသေးသည်။

ဟင်းသီးဟင်းရွက်စား ငါးများသည် ပါးစပ်ကျဉ်း၍ သွားလာရာတွင်လည်း မဖျတ်လတ်ကြချေ။ အသားစားငါးများသည် အများအားဖြင့်ပါးစပ်ကျယ်၍ အသွားမြန်သည်။

ငါးအမျိုးပေါင်း ၁၃၀၀၀ ကျော်ခန့်ရှိသည်။ ထိုမျှများပြားသောငါးမျိုးတို့တွင် ပုံအမျိုးမျိုး၊ အရောင်မျိုးမျိုး၊ အကျင့်အမျိုးမျိုးရှိကြသည်။ အချို့ငါးမျိုးသည် မြေကဲ့သို့ ရှည်လျားလျားဖြစ်သည်။ အချို့သည် ပုဝိုင်းဝိုင်းဖြစ်၍ အချို့ငါးမျိုးတွင် နှုတ်သီးချွန်များရှိကြသည်။ ငါးပျံခေါ် ငါးမျိုးသည် လေထဲတွင် ကိုက် ၂၀၀ မျှအထိ ပျံသန်းသွားနိုင်ပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးများ၏ ကုန်းပတ်ပေါ်သို့ပင်ရောက်အောင် ပျံနိုင်သည်။ ထိုငါးမျိုးကဲ့သို့

ငါး

အထက်ပုံ။ ငါး၏ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါများ ပ-ပါးဟက်။ န-နှလုံး။ မ-အူ။ အ-ဥအိမ်များ။ ဝ-စအိုဝ။

အလယ်ပုံ။ ငါး၏စကယ်လီတန်(အရိုးသရုပ်) က-ရှေ့နှုတ်ရိုး။ ခ-နှုတ်ရိုး။ ဂ-အောက်မေးရိုး။
 ဃ-အာခေါင်ခုံး။ င-ဦးထိပ်ခွံ စ-ပါးဟက်ပုံးအတွင်းရိုး။ ဆ-ကျောရိုးတိုင်။ ဇ-ရင်ဆူးတောင်။ ဈ-ဝမ်းဆူးတောင်။
 ထ-ကျောဆူးတောင်။ ဒ-စအိုဆူးတောင်။ ဝ-အမြီးဆူးတောင်။

အောက်ပုံ။ ငါးတစ်ကောင်၏ ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများ။

အံ့ဖွယ်ကောင်းသောငါးတစ်မျိုးမှာ သစ်ပင်တက်နိုင်သည့် ငါးမျိုးဖြစ်၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် အတွေ့ရများသည်။ ထိုငါးမျိုးသည် ရေအိုင်၌ရေခန်းခြောက်လာလျှင် နေရာသစ်ရှာ ဖွေရန်ကုန်းပေါ်သို့တက်၍ ခရီးသွားတတ်သည်။ ခရီးသွားရာတွင် ညနှင့်နံနက်စောစော၌သာ သွားတတ်သည်။ ခရီးလမ်းတွင် သစ်ပင်များနှင့် ဆိုင်မိလျှင် နောက်ဆုတ်လေ့မရှိ။ သစ်ပင်ပေါ်သို့ တက်သွားတတ်သည်။ ညနှင့်နံနက်၌သာ ခရီးသွားလာခြင်းမှာ ထိုအချိန်များ၌ နှင်းကျသဖြင့်မြေကြီးမှာ အတန်ငယ် စိုစွတ်နေတတ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ထိုမျှ များပြားသော ငါးမျိုးများတွင်မိမိတို့ကိုယ်ကိုကာကွယ်ရန်နှင့် ရန်သူကိုတိုက်ဖျက်ရန် လက်နက်သဖွယ်ပါရှိသော ငါးမျိုးများကို တွေ့ရပေသည်။ ထိုငါးမျိုးများအနက်အချို့တွင် အလွန်ထက်သော သွားစွယ်များရှိ၍ အချို့တွင် နှုတ်သီးချွန်ကြီးများရှိကြသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို လွှတ်နိုင်သည့်ငါးမျိုးလည်း ရှိသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို အပြင်းထန်ဆုံး လွှတ်နိုင်သည့်ငါးများကို ဘရာဇီးနိုင်ငံရှိ မြစ်ချောင်းများနှင့် တောင်အမေရိကတိုက်ရှိ တိုင်းပြည်များတွင် အတွေ့ရများသည်။ အချို့ငါးများ၏ ကိုယ်ထည်တစ်ခုလုံးတွင် ဆူးများရှိသဖြင့် ရန်သူများ၏ဘေးရန်ကို ကာကွယ်နိုင်ကြပေသည်။

ငါးများတွင် ပေါ်လွင်သော အရောင်အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ဗက်တာဖလိုင်း ငါးခေါ် ငါးတစ်မျိုး၌ အနက်နှင့်အဝါရောင်များရှိ၏။ မြေထဲပင်လယ်ကမ်းခြေနှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ၌ တွေ့ရသော ပဲရောငါးခေါ် ငါးမျိုးတွင် အနီ၊ အစိမ်း၊ ခရမ်းရောင်များရှိသည်။ ငါးမျိုးပေါင်း မြောက်မြားစွာတွင် အိမ်၌ အလှမွေးသော ရွှေငါးငွေငါးများလည်း ပါဝင်လေသည်။

ငါးသည် အခြားတိရစ္ဆာန်များနည်းတူ သွားလာလှုပ်ရှား နေကြသော်လည်း အခြားတိရစ္ဆာန်များကဲ့သို့ အသံမပြုနိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် ငါးများမှ ထူခြားသော အသံတစ်မျိုးကို ကြားရတတ်သည်။ ထိုအသံမှာ အခြားတိရစ္ဆာန်များ၌ဖြစ်ပေါ်သော အသံမျိုးကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ သွားတိုနှစ်ချောင်းကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတော်တဆကြိတ်မိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အသံဟု ဆိုသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ သီချင်းဆိုသံကဲ့သို့ အသံမျိုးကိုလည်း ကြားရတတ်သည်။ ထိုအသံမျိုးသည် ဝမ်းတွင်း ရှိလေ အိတ်မှ

ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်အချို့က ယူဆကြသည်။ အသီးအနှံတို့မှလွဲလျှင် လူတို့၏အဓိကအစားအစာမှာ ငါးဖြစ်သည်။ ငါး၏အသားတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်ခန္ဓာအတွက် လိုအပ်သော ပရိုတင်း၊ အဆီ၊ တွင်းထွက်ဓာတ်၊ ဗီတာမင်တို့ပေါများစွာပါရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သုံးစွဲနေသော ဗီတာမင်အေနှင့် ဗီတာမင်ဒီသည် ငါးအသည်းမှရသော အဆီကို ဖော်စပ်ယူသောပစ္စည်းများဖြစ်သည်။

ငါးသည် ဘေးပြုတတ်သော ပိုးကောင်များကို ဖျက်ဆီးပစ်ခြင်းဖြင့် လူတို့အတွက် အသုံးဝင်သေးသည်။ အထူးသဖြင့် ငါးသည်ခြင်ကို အဖျက်ဆီးနိုင်ဆုံးဖြစ်သည်။ ၎င်းကူးရောဂါ၊ အဝါဖျားရောဂါတို့ကို ကူးစက်ပြန့်ပွားစေတတ်သော ခြင်တို့၏အကြီးဆုံးရန်သူမှာ ငါးပင်ဖြစ်သည်။

ငါးကြီးအန်ဖတ် ။ ။ တစ်ခါတစ်ရံ ရေမွှေးတွင်ပါရှိသော အမွှေးအကြိုင်ကို စပယ်ပန်း၊ နှင်းပန်းစသည်တို့မှ ပေါင်းခံမယူဘဲ ငါးကြီးအန်ဖတ်ခေါ် ဝေလငါး၏အူအတွင်းမှ ရရှိသောပစ္စည်းတစ်မျိုးမှ ပေါင်းခံယူကြသည်။ ထိုပစ္စည်း၌ သွေးပြန်ကြောများ ပါရှိခြင်းကြောင့် အရောင်မှာ ညစ်ပုပ်ပုပ် ဖြစ်သည်။ ပင်လယ်တွင် ငါးကြီးအန်ဖတ်များကို အစုလိုက်အပြုံလိုက်မျောနေသည်ကို တွေ့ရတတ်၏။ အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာတွင် ပေါင် ၂၀၀ ကျော်မျှအလေးချိန်စီးသော ငါးကြီးအန်ဖတ်များကိုတွေ့ရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ငါးကြီးအန်ဖတ်ကို ဗရာဇီးနိုင်ငံ၊ မက်ဒါဂက်စတာကျွန်း၊ အာဖရိကတိုက်နှင့် အရှေ့တိုင်း နိုင်ငံတို့၏ ကမ်းခြေများတွင် တွေ့ရလေသည်။ အစိမ်းလိုက် တွေ့ရသော ငါးကြီး အန်ဖတ်များတွင် မနစ်မြို့ဖွယ် ကောင်းသော အနံ့ရှိ၏။ ငါးကြီးအန်ဖတ်ကို အယ်လကိုဟောနှင့် အငွေ့ပျံဆီများတွင်ဖျော်၍ အမွှေး

(ဝဲ) မပြုပြင်ရသေးသောငါးကြီးအန်ဖတ်(ယာ)ပြုပြင်ပြီးငါးကြီးအန်ဖတ်

အကြိုင်များကဲ့သို့ အနည်းငယ်ထည့်ပြီး အသုံးပြုကြသည်။အချို့နိုင်ငံများတွင် အစားအစာကို မွှေးကြိုင်အောင် ငါးကြီးအနံ့ပလာ အနည်းအကျဉ်းထည့်၍ သုံးဆောင်တတ်ကြသည်။ ငါးကြီးအနံ့ဖတ်သည် အလွန်အဖိုးတန်၏။ တစ်ခါက ပေါင် ၂၆၀ ရှိသောငါးကြီး အနံ့ဖတ်ကို ရွှေဒဂါးပေါင် ၆၆၀၀၀ ပေး၍ ပြင်သစ်ရေးမွှေးကုမ္ပဏီတစ်ခါက ဝယ်ယူခဲ့ဘူးသည်။

ငါးစည်ဖောင်းကော်။ ။ငါးစည်ဖောင်းကော်သည် ငါးအမျိုးမျိုး၏ စည်ဖောင်းမှ ရရှိသောကော်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ အရောင်မှာဖြူ၏။ အလင်းမပေါက်တစ်ပေါက်ရှိ၍ မာသည်။ ထိုကော်၌ ဂျယ်လတင်း ၈၆ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၉၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပါသည်။ (ဂျယ်လတင်း-ရှူ။) တစ်ခါတစ်ရံ ထိုထက်ပင် ပါရှိသေး၏။ ရှုရှုနိုင်စေရန်အတွက် ငါးမျိုးမှရသော ငါးစည် ဖောင်းကော်သည် အကောင်းဆုံးဟု အဆိုရှိလေ၏။ အရက်ကို ကြည်လင်အောင်ပြုလုပ်ရာ၌ ငါးစည်ဖောင်းကော်ကို အသုံးပြုကြသည်။ ကျောက်ကျောနှင့် ဟင်းချိုတို့၌ ဂျယ်လတင်းကို အသုံးချသကဲ့သို့ ငါးစည်ဖောင်း ကော်ကိုလည်း အသုံးချရလေသည်။

ငါးပါးသီလ ။ ။ငါးပါးသီလသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဆုံးမဩဝါဒဖြစ်၍ လူတို့စောင့်ထိန်း အပ်သော ကိုယ်ကျင့်တရား ငါးပါးဖြစ်၏။ သီလ၏အနက်ကို ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမူအရာတို့ကို ငြိမ်သက်စွာထားခြင်းဟု၎င်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆောင်ခြင်းဟု၎င်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာတွင် ဖွင့်ဆိုလေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သီလသည် ဦးခေါင်းနှင့်တူသောအနက်၊ အေးမြချမ်းအေးခြင်းအနက်၊ အကုသိုလ်တို့ မဝင်လေအောင် ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းအနက်၊ ဒုစရိုက်အကျင့်ပျက်၏ အိပ်စက် ကြောင်းအနက်တို့၌ ထင်ပေသည်။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုသော် သီလ၏အနက်မှာ အကျင့်၊ အလေ့သဘောဟုဖြစ်လေသည်။

- ငါးပါးသီလကို အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၌ ‘ပဉ္စဟိဘိက္ခဝေ၊ ဓမ္မေဟိသမန္နာဂတောယထာဘတံ၊ နိက္ခိတ္တောဇဝနိရိယော၊ ကတမေဟိပဉ္စဟိ။
- ၁။ ပါဏာတိပါတီဟောတိ၊
- ၂။ အဒိန္နာဒါယီဟောတိ၊
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီဟောတိ၊
- ၄။ မုသာဝါဒီဟောတိ၊
- ၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇမမာဒဋ္ဌာယီဟောတိ၊

ဣမေဟိခေါဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတောယထာဘတံနိက္ခိတ္တော ဇဝနိရိယေ’ ဟု ပါရှိ၏။ အနက်ကား ‘ရဟန်းတို့ တရားငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောသူသည် ပြုလုပ်

ဆောင်ရွက်သည့်အတိုင်း ငရဲသို့ကျရာ၏။ ထိုတရား ငါးပါးတို့ကား

- (၁) သူ့အသက်သတ်ခြင်း တစ်ပါး၊
- (၂) သူ့ဥစ္စာခိုးယူခြင်း တစ်ပါး၊
- (၃) ကာမတို့၌ အမှားကျင့်ခြင်း တစ်ပါး၊
- (၄) လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်း တစ်ပါး၊
- (၅) အရက်သေစာသောက်ခြင်း တစ်ပါး၊

ဤငါးပါးတို့တည်း။ ထိုငါးပါးကို စောင့်ထိန်းပါက ငါးပါးသီလ စောင့်ရာရောက်၍ လူ၊ နတ်၊ နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော အကျိုးကိုရနိုင်၏။

ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်ရာ၌ မြတ်စွာဘုရား ရုပ်ပွားဆင်းတု၊ စေတီပုထိုးများ၊ ရဟန်းသံဃာတော်များ ရှေ့၌ အဟံဘန္တေ တိသရဏေနသဟ ပဉ္စသီလံဓမ္မယာစာမိ အနဂ္ဂဟံကတွာ သီလံေထ မေဘန္တေဟုတစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် တကွငါးပါးသီလကို ပေးသနားရန်လျှောက်ထားရသည်။

ထိုနောက် ဘုရားသခင်ကို ရိုခိုးကြောင်းဖြစ်သည့် နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿကိုသုံးကြိမ်၊ ထိုနောက် ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံသံသရဏံ ဂစ္ဆာမိတည်း ဟူသော သရဏဂုံသုံးပါးကိုလည်း သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ရွတ်ဆိုရသည်။ ထိုနောက် ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်ကြောင်း ကို ဖော်ပြသည့် သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ၊ သူ့ဥစ္စာကိုခိုး ယူခြင်းမှ၊ ကာမတို့မှအမှားကျင့်ခြင်းမှ၊ လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်း မှ၊ အရက်သေစာ သောက်စားမူးယစ်ခြင်းမှ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း အကျင့်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ပါသည်ဟု အောက်ပါအတိုင်း ရွတ်ဆိုဆောက်တည်ရလေသည်။

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၂။ အဒိန္နဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၅။ သုရာမေရယ မဇ္ဇမမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊

သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်တကွ ငါးပါးသီလ၏ အနက်သဘောကိုသိရှိပါက ပါဠိလိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာလိုလည်းကောင်း၊ အချိန်မရွေး ဆောက်တည်နိုင်သည်။ ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်ရာ၌ နှုတ်မှရွတ်ဆိုသည်ထက် အနက်အဓိပ္ပာယ်

ကိုသိရှိနားလည်၍ လိုက်နာ ကျင့်သုံးဆောင်ကြတည်မှုသာ လို ရင်းဖြစ်လေသည်။

ငါးပါးသီလတွင် ဆောက် ဘည်ရာ၌ သိက္ခာပုဒ်တိုင်းလုံခြုံရ ပေလိမ့်မည်။ သိက္ခာပုဒ်လွန် ကျူး ချိုးဖောက်ပျက်စီးရာ၌ သိက္ခာပုဒ် တစ်ပါးတစ်ပါးစီတွင် ကံမြောက်ရာကံမြောက်ကြောင်း အင်္ဂါပယောဂအသီးသီးရှိကြ သည်။ ထိုအင်္ဂါပယောဂ အသီး သီးကို အကျဉ်းချုပ်ရမည်ဆို သော် ဇော၊စေတနာ၊ဥဿာ ဟူ၍ ၃ ပါးရ၏။ ထို ၃ ပါး ပြည့်စုံလျှင် ကံမြောက်သည်။ ကံ မြောက်ပါမှလည်း သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိဘုံများသို့ ကျရောက်စေ သော အကျိုးကို ပေးလေသည်။

သံဃာတော်အရှင်မြတ်၏ရှေ့၌သီလခံယူနေပုံ

ငါးပါးသီလသည် နိစ္စသီလမျိုးဖြစ်၍ သာသနာတော် အတွင်း၌မဟုတ် သာသနာပကာလ၌လည်း တည်ရှိ လေသည်။ ငါးပါးသီလသည် လူ့ကျင့်ဝတ်၌ အခြေခံတရား ဖြစ်ပေသည်။

ငါးမွေးကန် ။ ငါးမွေးကန်ဆိုရာ၌ အိမ်တွင်းအလှအပပစ္စည်း အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ငါးအကြောင်းဗ ဟုသုတရာ မှီးနိုင် ရန်အတွက်လည်းကောင်း ငါးများကို မွေးထားသော ကန်ကို ဆိုလိုသည်။ ရှေးအခါကပင် အိမ်တွင်းအိမ်ပြင်၌ ငါးများကို မွေးမြူသော ငါးမွေးကန် အမျိုးမျိုး ရှိခဲ့သည်။ ရောမလူမျိုး တို့သည် အိမ်ပြင်၌ ကန်များပြုလုပ်၍ ငါးများကို အစာ အလိုငှာ မွေးမြူခဲ့ကြသည်။ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံ တို့၌လည်း ရှေးနှစ်ပေါင်း များစွာကပင် ရွှေငါးများကို အင် တုံသို့မဟုတ် ဖန်ပေါင်းချောင်များတွင် ထည့်၍ အိမ်တွင်း အလှအပပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် မွေးမြူခဲ့ကြလေသည်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ တိုင်းပြည်တိုင်း၌လိုပင် ငါးမွေး ခြင်းကို ဝါသနာပါ၍ ငါးအမျိုးမျိုးမွေးနေသူ အမြောက် အမြားရှိပေသည်။ တတိုင်းပြည်၌ မရှိသောငါးများကို အခြား တစ်တိုင်းပြည်တွင် ဝယ်ယူ၍ အထူးတလည် မွေးမြူကြ ကုန်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ အချို့လူများသည် လူသူမရောက်ဘူး သော နေရာများသို့ပင် သက်စွန့်ကြိုးပမ်းသွားရောက်ကာ ငါးအထူးအဆန်းများကို ရှာ၍ မွေးမြူကြလေသည်။

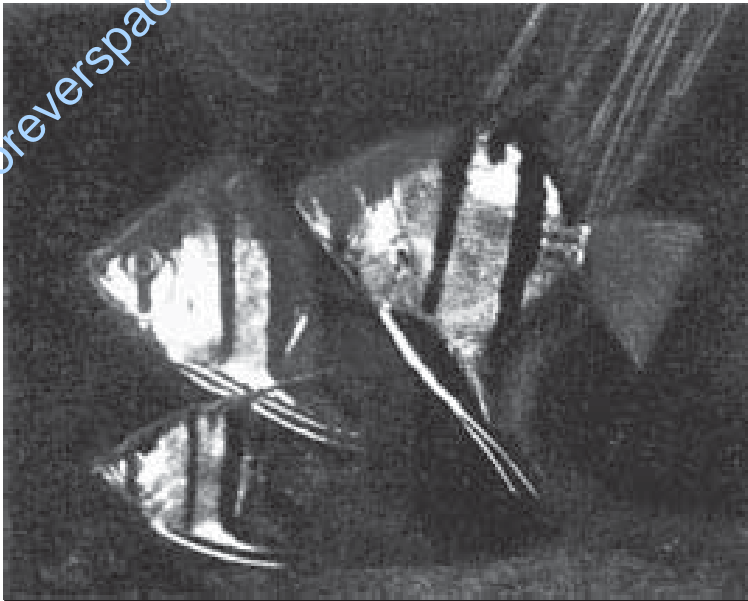
အများအားဖြင့် အိမ်တွင်းငါးမွေးကန်များကိုပြုလုပ်ရာ၌ ဘောင်များကိုသတ္တုဖြင့်ပြုလုပ်၍ အကာများကို မှန်ဖြင့်

ပြုလုပ်တတ်ကြ၏။ သို့မှသာ ငါးမွေးကန်ထဲတွင် မွေးထား သော ငါးများ၏ သဘာဝအခြေအနေကို ကောင်းစွာမြင် နိုင်ကြပေမည်။ ခေတ်မီသော တိုင်းပြည်များတွင် တိရစ္ဆာန် ရုံများ၌ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ကငါးအမျိုးမျိုးကို ထိုငါးတို့နှင့်သင့် သော အခြေအနေများဖန်တီးကာ မွေးမြူထားတတ်ကြ၏။ ငါးမွေးကန်များထဲတွင် ငါးများကိုသာမဟုတ်သေး ခရ၊ ပတ်ကျို၊ ကနန်း၊ ဖား၊ ပုဇွန်ကဲ့သို့သော အခြားရေသတ္တဝါ များကိုလည်း မွေးထားတတ်ကြသည်။ အချို့တိုင်းပြည် များတွင် ရေငန်သတ္တဝါများကိုပင် မွေးမြူထားတတ်ကြပေ သည်။ ပင်လယ်ငါးကဲ့သို့သော ရေငန်သတ္တဝါများကို မွေး ရာ၌ ပင်လယ်ရေနှင့်တူသောရေကို ဖန်တီးပေးရန်မလွယ်ကူ သဖြင့် ထိုငါးမွေးကန်ကို ပင်လယ်ကမ်းခြေအနီးအနား တွင် အုတ်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ကြ၍ ပင်လယ်ထဲမှ ရေငန်ကို ထိုငါးမွေးကန်ထဲသို့ စက်ဖြင့် စုပ်သွင်းထည့်ထားကြသည်။ ထိုရေငန်ငါးမွေးကန်များတွင် ဘဝဲ၊ ကင်းမွန်၊ ငထီးစသော ရေငန်သတ္တဝါများကို မွေးထားတတ်ကြသည့်ပြင် ပင်လယ်၌ ပေါက်တတ်သောအပင်များကိုလည်း ထည့်ထားတတ်ကြ ၏။ ထိုကန်များတွင် ရေငန်သတ္တဝါများ သွားလာနေကြသည် မှာ ပင်လယ်အောက်ရေနက်၌ သဘာဝအလျောက်သွားလာ နေကြသကဲ့သို့ ထင်မှတ်ရ၏။ ယင်းတို့ကိုကြည့်ရှုနိုင်ရန် နှင့်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးနိုင်ရန် ကန်၏ဘေးဖက်တွင် မှန်ပေါက် များဖောက်လုပ်ထားကြသည်။

ငါးမွေးကန်အတွင်းသို့ ရေထည့်ရာတွင် ငါးများကို စား တတ်သော ရေသတ္တဝါများနှင့် ရောဂါဖြစ်စေတတ်သော

ငါးမွေးကန်

www.foreverspace.com.mm

အိမ်တွင်အလှထားသည့် ငါးမွေးကန်အတွင်းမှ ရွှေငါးကလေးများ

ပိုးမွှားများမပါအောင်ရေကိုစစ်ပေးရ၏။ ငါးများသည် အသက်ရှူရန်အတွက်လိုသော အောက်ဆီဂျင်ကို ရေထဲမှရရှိကြရာ ရေကိုပါးစပ်မှသွင်း၍ ပါးဟက်မှ ပြန်ထုတ်ပစ်ကြသည်။ ရေထဲကအောက်ဆီဂျင်ကို အသုံးပြုပြီးသောအခါ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ကို ထုတ်ပစ်လိုက်ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရေထဲ၌ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် အချိုးအစားများလာ၍ အောက်ဆီဂျင်အချိုးအစားနည်းသွားတတ်ပေသည်။ ထိုရေထဲ၌ ငါးများသည် အောက်ဆီဂျင်ကို လုံလောက်စွာမရရှိကြသဖြင့်မကြာခဏ ရေပြင်သို့တက်၍ လေထဲမှအောက်ဆီဂျင်ကို တိုက်ရိုက်ရှူကြရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ငါးများသည် အောက်ဆီဂျင်ကို လုံလောက်စွာမရရှိကြသဖြင့် သေဆုံးကြသည်။ လေထဲက အောက်ဆီဂျင်သည် ရေထဲသို့ရေမျက်နှာပြင်မှဝင်ရသဖြင့် ငါးမွေးကန်များ ဆောက်လုပ်ရာ၌ ငါးမွေးကန်၏ ရေမျက်နှာပြင်ကို ကျယ်နိုင်သမျှကျယ်အောင် စီစဉ်ရ၏။ ရေအနက်ကိုမူ သင့်တော်ရုံထားတတ်ကြ၏။

ငါးမွေးကန်အတွင်း၌ အပင်များကို စိုက်ပေးခြင်းအားဖြင့် မျှတသောသဘာဝကိုဖြစ်စေနိုင်၏။ အပင်များသည် ငါးတို့ထုတ်ပစ်သော ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ကိုအသုံးပြု၍ အောက်ဆီဂျင်ကို ထုတ်ပေးကြသည်။ တစ်ဖန် ငါးတို့သည် အပင်များကပြန်ထုတ်ပေးသော အောက်ဆီဂျင်ကိုအသုံးပြု၍ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ထုတ်ပစ်ကြပြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ငါးနှင့်အပင်တို့သည် တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး အပြန်အလှန်အမှီသဟဲ ပြုနေကြပေသည်။ ထိုပြင် ငါးများမှစွန့်ပစ်လိုက်သော အညစ်အကြေးများသည် အပင်များအဖို့ မြေညီစာဖြစ်၏။ ငါးမွေးကန်ထဲ၌ ငါးအကောင်ရေ အဆ

မတန်များနေသောအခါ၌ဖြစ်စေ၊ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် အချိုးအစား များနေသောအခါ၌ဖြစ်စေ၊ အေအီရေတာခေါ်လေမှုတ်စက်ဖြင့် ရေထဲသို့ လေမှုတ်သွင်းပေးကြရသည်။ ဤသို့ဖြင့် ငါးမွေးကန်ထဲရှိ ရေကို အောက်ဆီဂျင် နှင့် ပြည့်ဝအောင် လုပ်ပေးနိုင်လေသည်။

ငါးမွေးကန်ထဲရှိငါးများကို အစာကျွေးရာ၌ ယင်းတို့ စားသောက်လေ့ရှိသော အစာကိုရှာ၍ ကျွေးရ၏။ အစာကို အဆမတန်မကျွေးကြရပေ။ အစာကို အဆမတန် ကျွေးလျှင် ငါးများ သေဆုံးတတ်ကြသည်။ ယခုအခါ အသင့်ပြုလုပ်ပြီးရောင်းသော ငါးအစာအမျိုးမျိုးရှိသည်။ ငါးမွေးကန် ထဲ၌ငါးအစာအများ

အပြားထည်ပေးလျှင် ငါးတို့မစား၍ ကြွင်းကျန်သော အစာများသည် ရေကို ပုပ်သိုးစေတတ်သည်။ ပုပ်သိုးသော ရေသည် ငါးတို့အတွက် မကောင်းပေ။ ထိုကြောင့် ဤသို့ မဖြစ်ရလေအောင် အစာအကြွင်းများကို သုတ်သင်ပေးသော ခရု၊ ပက်ကျို၊ ငရု၌ စသောအကောင်များကို ငါးမွေးကန်များတွင် ထည့်မွေးထားတတ်ကြသည်။

ငါးမွေးကန်ထဲ၌ ငါးအမျိုးမျိုးကို မွေးထားနိုင်၏။ မွေးမည့်ငါးအမျိုးမျိုးကို ရွေးချယ်ရာ၌တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သင့်မြတ်စွာနေနိုင်မည့်ငါးများကိုသာ ရွေးချယ်ကြ၏။ ရန်မူတတ်သော ငါးများကိုမူ သီးသန့်ငါးမွေးကန်များ၌ မွေးကြ၏။ ငါးအကောင်ကလေးများ ဥမှပေါက်ချိန်၌ ငါးဥနှင့်ငါးအကောင်ငယ်ကလေးများကို ငါးကြီးတို့မှ သီးသန့်ထားပေးကြရသည်။ ဤသို့ မပြုလုပ်လျှင် ငါးအကောင်ကြီးများသည် ဥများနှင့်ငါးငယ်ကလေးများကို စားပစ်တတ်ကြ၏။ ငါးအတော်အတန်ကြီးထွားလာမှ ငါးကလေးများကို ငါးအကောင်ကြီးများနှင့် ရောထားရပေမည်။ ငါးများမွေးမြူရာ၌ မျိုးခြားငါးများကို တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး စပ်ပေးခြင်းအားဖြင့် အသွင်မတူ ထူးခြားသောငါးမျိုးများကို ရရှိနိုင်ပေသည်။

ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ အပူပိုင်း၊ အအေးပိုင်း၊ သမပိုင်းဒေသတို့မှ ငါးအမျိုးမျိုးကို တိုင်းပြည်အသီးသီး၌မွေးသောအခါ ထိုငါးတို့နှင့် သင့်လျော်မည့်ရေအပူချိန်ကို ဖန်တီးပေးကြရသည်။ အပူပိုင်းဒေသမှ ငါးများကို အအေးပိုင်းဒေသ၌ မွေးမြူလိုလျှင် အပူပိုင်း ဒေသက ရေအပူချိန် လောက်နွေးလာအောင် ပြုလုပ်ပေးကြရသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ရာ၌

သာမိုစတတ်ပေါ် ကိရိယာကိုအသုံးပြုကြ၏။ အအေးပိုင်းဒေသမှ ငါးများကို အပူပိုင်းဒေသ၌မွေးမြူလိုလျှင်လည်း အအေးပိုင်းဒေသက ရေအေးသလောက် ငါးမွေးကန်ထဲရှိ ရေကို အေးအောင်ပြုလုပ်ပေးရ၏။ ဤသို့ပြုလုပ်ပေးရာ၌ အအေးသေတ္တာများကို အသုံးပြုကြသည်။

အစာအလို့ငှာ ငါးမွေးမြူရာ၌ငါးမွေးကန်များကို အုတ်ဖြင့်ဆောက်လုပ်ရသည်။ တနည်းအားဖြင့်မြေကြီး ထဲတွင် ကန်တူး၍လည်း ပြုလုပ်ရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အင်းအိုင်များကို ငါးမွေးကန်များအဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုရ၏။ ငါးများကို မွေးမြူရာတွင် ဥများ၊ ငါးပေါက်စကလေးများကို စုဆောင်း ၍မွေးမြူကြရ၏။ ကောင်းစွာကြီးထွားလာမှ ငါးများကိုဖမ်း၍စားကြ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ငါးရှားပါးသောမြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်များထဲသို့ ငါးပေါက်စကလေးများကို မျိုးအဖြစ်ထည့် ပေးလေ့ရှိကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ငါးများပေါများလာအောင် စီမံယူကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မွေးမြူရန်သင့်တော်မည့် ငါးများကို နိုင်ငံခြားမှ ဝယ်ယူ၍ မွေးမြူကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ငကြင်း၊ ငသိုင်း၊ ငါးရုံစသောငါးများကို ငါးမွေးကန်များတွင် အစာအတွက် ကောင်းစွာမွေးမြူနိုင်ကြပေသည်။ ထိုပြင် အိမ်တွင်းငါးမွေးကန်များဖြင့် မွေးမြူနိုင်သော ငါးအထူးအဆန်းများလည်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ အမြောက်အမြားရှိပေသည်

ငါးမွှားခြင်း။ ။မြေပြင်၌တောလိုက်သူသည် မိမိလိုက်လံပစ်ခတ်သည့် သားကောင်များ ၏အကြောင်း၊ တော၏အကြောင်းကို သိထားရပြီးလျှင် မိမိအသုံးပြုသော သေနတ်အစရှိသော လက်နက်များကို ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းစွာ ပစ်ခတ်ကိုင်တွယ်တတ်ရန်လိုသကဲ့သို့ ငါးမွှားသူတို့သည်လည်း မိမိရှာဖွေ ဖမ်းဆီးရမည့် ငါးအကြောင်း၊ အင်း၊ အိုင်၊ ချောင်း၊ မြောင်းအကြောင်းတို့ကို နားလည် ထားပြီးလျှင် မိမိကိုင်တွယ်မည့် ငါးမွှားတံ၊ ငါးမွှားကြိုး၊ ငါးမွှားချိတ် စသည်တို့ကိုလည်း ကောင်းမွန်နိုင်နင်းစွာ ကိုင်တွယ်အသုံးပြုတတ်ရန်လိုပေသည်။

ငါးမွှားရာတွင် ၁၁ ပေမှ ၁၃ ပေအထိ ရှည်သောငါးမွှားတံ၌ ခိုင်မာပျော့ပျောင်းသောကြိုးကို တပ်ပြီးလျှင် ထိုကြိုးအဖျား၌ငါးမွှားချိတ်ကို တပ်ရ၏။ ထိုငါးမွှားချိတ်တွင် ငါးကိုမွှားရန်အတွက် အစာတပ်၍ ရေ၌ချထားရသည်။ ရေ၌ချရာတွင် ရေ၏အတိမ်အနက်ကို ချင့်၍မိမိ၏ ငါးမွှားချိတ်ရောက်စေလိုသောနေရာနှင့် ရေမျက်နှာပြင် အကွာအဝေးလောက်တွင် ရေပေါ်၌ ပေါလောပေါ်နေသော ဖော့များတပ်၍ ငါးဟပ်သည်မဟပ်ကို စောင့်ကြည့် နေရလေသည်။ ငါးစာအဖြစ် တီကောင်၊ ယင်ကောင်နှင့် အခြားပိုးမွှားများ၊ ငါးငယ်ကလေးများကို အသုံးပြုနိုင်

သည်။စနစ်တကျ ပြုလုပ်ထားသည့် ငါးမွှားတံတွင် ကြိုးအတိုအရှည်ကို လိုသလောက်ရစ်ယူနိုင်ရန် ရစ်လုံးငယ်တစ်ခုကို အရင်းတွင်တပ်ဆင်ထားသည်။

ငါးမွှားရာတွင် အချုပ်အားဖြင့် မြစ်ချောင်းအစရှိသည့် ရေချို၌ မွှားခြင်း၊ ပင်လယ်ပြင်၌မွှားခြင်းဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲခြားထား၏။ ရေချို၌ မွှားခြင်းတွင် (၁)ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်၌မွှားခြင်း၊(၂) ရေမျက်နှာပြင်နှင့်ရေအောက်ခြေ၏အလယ်၌မွှားခြင်း၊ (၃) ရေအောက်ခြေ၌ မွှားခြင်းဟူ၍ သုံးမျိုးခွဲထားပြန်သည်။ ရေပြင်နှာပြင်ပေါ်၌ မွှားခြင်းတွင် အစာတပ်ထားသောငါးမွှားချိတ်ကို ရေမျက်နှာပြင်၌ ရှိနေစေခြင်းဖြစ်၍ အသုံးပြုရသောငါးစာမှာ ယင်ကောင်နှင့် အခြားပိုးမွှားဖြစ်သည်။ ငါးများသည် ရေပေါ်၌ ကျနေသောပိုးမွှားကိုဟပ်၍ စားတတ်သဖြင့် ထိုကဲ့သို့ ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ အစာတပ် ငါးမွှားချိတ်ချသောနည်းသည် ငါးအများကို ဖမ်းမိတတ်သောနည်း ဖြစ်သည်။

ဒုတိယနည်းဖြစ်သော ရေလယ်၌မွှားနည်းတွင် ဆိုခဲ့သည့်နည်းအတိုင်း အစာတပ်ထားသည့်ချိတ်ကို ရေလယ်၌ထားခြင်းဖြစ်၍အသုံးပြုသောအစာမှာ ရေသတ္တဝါအငယ်စားကလေးများဖြစ်သည့် ငါးငယ်၊ ရေပိုးမွှားကလေးများဖြစ်သည်။ ငါးတို့သည် ရေ၌တွေ့သော မိမိနိုင်နင်းသည့်သတ္တဝါမှန်သမျှကိုဟပ်မျို၍ စားတတ်သောကြောင့် ငါးမွှားချိတ်များ၌ မိတတ်လေသည်။ အောက်ခြေ၌မွှားရာတွင် ငါးမွှား

ရေစီးသန်သောချောင်းငယ်တွင်း၌ငါးမွှားနေပုံ

ငါးများခြင်း

www.foreverspace.com.mm

အနောက်နိုင်ငံ၌ ငါးများသူများသည် ငါးများတံ၌ မိနေသောငါးကိုပိုက်ဖြင့်ဤသို့ခံယူလေ့ရှိသည်။

ချိတ်ကို ရေအောက်ခြေအထိ ချ၍များခြင်းဖြစ်၏။ အသုံးပြုသည့်ငါးစာမှာ တီကောင်ဖြစ်၏။ တီကောင်စားတတ်သောငါးများသည် ရေအောက်ခြေ၌သာ အစာရှာကြပေမည်။ ထိုကဲ့သို့ ရေ၏အနေအထားနှင့် ရေသတ္တဝါများ၏ သဘောကိုသုံးသပ်ကာ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်များယူရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုကို နည်းအမျိုးမျိုးလှည့်၍ အသုံးချတတ်သောကြောင့် ငါးများခြင်းသည်အတတ်တစ်ခုဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။

ပင်လယ်သို့ထွက်၍ ငါးများခြင်းသည်ရေချိ၌ များခြင်းကဲ့သို့ပင် ကျွမ်းကျင်မှု လိုသော်လည်း ရေချင်းမတူသကဲ့သို့ ငါးများ၏သဘာဝမှာလည်း ရေချိုငါးများနှင့် များစွာကွာခြားသောကြောင့် ပိုမိုခိုင်မာသောကိရိယာများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုလိုပေသည်။ပင်လယ်ဖက်တွင် မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်များ၌ကဲ့သို့မဟုတ်ဘဲ အလွန်ကြီးသောငါးများကို ချိတ်တွင်မိတတ်ရာ အခက်အခဲနှင့်မကြာခဏ တွေ့ရတတ်သဖြင့် ငါးများတံ၊ ငါးများကြိုးနှင့် ချိတ်များကို ပိုမိုခိုင်ခံ့အောင် ပြုလုပ်ရပေသည်။ ငါးများချိတ်ချနည်းသည် အချို့နေရာများ၌ ရေချိ၌များသကဲ့သို့ပင် ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်၌များခြင်း၊ ရေလယ်၌များခြင်း၊ အောက်ခြေ၌များခြင်းဟူ၍သုံးမျိုးပင်ရှိသော်လည်း ပင်လယ်ဘက်၌ အချိန်အခါရာသီဥတုနှင့် နေရာဌာနတို့အလိုက်သာလျှင် အသုံးပြုနိုင်လေသည်။ ပင်လယ်ဖက်၌ ငါးများထွက်သူတို့သည် အကြောင်းအားလျော်စွာ အလွန်ကြီးမားသော ငါးကြိုးများကိုချိတ်မိလျှင် ထိုငါးကြိုးများကို လှေပေါ်သို့ဖြစ်စေ၊ ကုန်းပေါ်သို့ဖြစ်စေ၊

အရောက် ဆွဲတင်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းလေသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ဩစတြေးလျ ကုန်းအနီးတွင် ၁၉၁၉ ပေါင်အလေး ချိန်ရှိသော လူသားစားတတ်သည့်ငါးကြီး ၅ တစ်ကောင်ကို ငါးများတံကိရိယာနှင့်ပင် ဆွဲတင်ရရှိခဲ့ဘူး၏။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့သော ငါးကြီးများကိုဖမ်းမိခဲ့သည်။ အင်အားကြီးမားသောငါးကြီးများသည် ချိတ်၌မိနေသည့်တိုင်အောင် လှေသို့တင်၍မရနိုင်ရုံမက ငါးများသူ၏ လှေကိုပင် ဆွဲယူသွားတတ်လေသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် မြေပြင်၌တောလိုက်သည့်အခါ အင်အားကြီးမား၍ လက်နက်အားနှင့်မမျှသော ဆင်ကြီးများ၊ ပြောင်ကြီးများအစရှိသည်ဖြင့် တိရစ္ဆာန်ကြီးများနှင့် တွေ့သောအခါ တောလိုက်သူအဖို့ဘေးအန္တရာယ်များသကဲ့သို့ပင်ဖြစ်ချေသည်။

ရေချိ၌ ငါးများသူတို့သည် ငါးခုံးမ၊ ငါးပြေမမှအစ ငါးသိုင်း၊ ငါးကြင်း၊ ငါးထွေနှင့် ငါးသလောက်များကိုသာရနိုင်ရာ ပင်လယ်သို့ထွက်၍ များသူများသည် အများအားဖြင့် ပင်လယ်ငါးကြီးများကိုဖမ်းမိကြသည်။ငါးများတံ၊ ငါးများကြိုး၊ ငါးများချိတ်များဖြင့် ကြီးမားသော ငါးကြီးများကို မိအောင်ဖမ်းရခြင်း၊ နိုင်အောင်ဆွဲတင်ရခြင်းမှာ အံ့ဩစရာပင်ဖြစ်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိလာသောအခါ သေးငယ်သော ငါးများကိရိယာကလေးများဖြင့်ပင် ငါးများသူ၏ နှစ်ကိုယ်စာမျှရှိသော ငါးကြီးများကိုရအောင် ဖမ်းယူနိုင်၏။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ငါးများရာတွင် အရှင်းဆုံးနှင့်အရိုးဆုံးငါးများနည်းမှာကိုင်းထောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းသည်

ငါးမျှားခြင်း

ဝါးသို့မဟုတ် ကြမ်းငါးမျှားတံကို ကမ်းစပ်၌ဖြစ်စေ၊ ရေ တိမ်၌ဖြစ်စေ အသေထောက်၍မျှားခြင်း ဖြစ်သည်။ ငါး မျှားချိန် ၆ ခု ထက်မများတပ်ထားသော ငါးမျှားကြိုးကို ငါးမျှားတံ၌ ချည်ထားပြီးလျှင် ငါးစာတပ်၍မျှားရသည်။ ဖွံ့နုလုံး၊ ဖားငယ်၊ ငှက်မွေးနှင့်ငြင်းသလက်တို့ကို ငါးစာ အဖြစ်သုံးသည်။ ငြင်းသလက်နှင့်ငှက်မွေးတို့ကို ငါးရုံနှင့်ငြင်းရင်းဖမ်းရန် အသုံးပြုသည်။

ကိုင်းမထောက်ဘဲ ငါးမျှားချိန် အများပါသောငါးမျှား ကြိုးကို လှေလှော်စဉ်ရေသို့ချကာ မျှားခြင်းကို လက်တွန်း ၊ လက်သပ်၊ သပ်မျှား၊ ချိတ်ဟုအမျိုးမျိုးခေါ်ကြသည်။ အကယ်၍ ထိုနည်းအတိုင်း ငှက်မွေးကို ငါးစာဟပ်၍ ငြင်း ရင်းကိုမျှားက ဗွတ်၊ ဗန်း၊ စကြာမျှားဟုခေါ်ဆိုကြ ပြန်သည်။

ငါးစာချကာ ငါးမျှားကြိုးတွင် ဝါးဆစ်ဖော့ချည်၍မျှား သောအခါ ငါးမျှားစကြာ၊ တိုင်ထောင်ငါးမျှား၊ ခြင်းပဲ့ဟု အမျိုးမျိုးခေါ်ကြသည်။ ထိုနည်းတွင် စိုက်ထားသော တိုင်ခြေ၌ ရွံစေးနှင့် ဖွံ့နုရေထားသော ငါးစာပါသည့်ခြင်းကို ချည်ထားသည်။ တိုင်ထိပ်၌ငါးမျှားကြိုးနှင့်ချည်ထား သည့် ဝါးဆစ်ဖော့တင်ထားရသည်။ ငါးမျှားကြိုးတွင် ငါး မျှားချိတ်သုံးခုရှိ၍ ယင်းတို့ကို ခြင်း၏ရှေ့နားတွင် တွဲလောင်း ချထားသည်။ ထိုငါးမျှားနည်းတွင် တိုင်ထိပ်နှင့်ဝါးဆစ် ဖော့တို့သာ ရေပေါ်၌ ပေါ်နေကြသည်။ ငါးမျှားချိတ်တွင် ငါးတိုးသောအခါ တိုင်ထိပ်မှဝါးဆစ်ဖော့သည် လွတ်ကျကာ ငါးဆွဲသို့ပါသွားသည်။ ငါးကြင်းမျှားရန် အတွက် ငါးမျှား စကြာကို အသုံးများသည်။

ရေနက်ရာများ၌ ငါးမျှားနည်း အမျိုးမျိုးရှိသည့်အနက် အရိုးဆုံးနှင့်အရှင်းဆုံးမှာ ငါးမျှားတန်းဖြစ်သည်။ ငါးမျှား တန်သည် တစ်ထောင်ခန့်ရှိ၍ ငါးမျှားချိတ်တပ်ပြီး ကြိုးတိုများ ကို ငါးမျှားကြိုးတွင် တစ်ထောင်ခန့်စီခြား၍ ချည်ထားသည်။ ငါးစာတပ်ငါးမျှားတန်းနှင့် ငါးစာမတပ် ငါးမျှားတန်းဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲထား၍ နှစ်မျိုးစလုံးကို မြစ်ချောင်းများနှင့် ပင်လယ် တို့၌ အသုံးပြုသည်။ သို့ရာတွင် ငါးစာမတပ်သော ငါးမျှား တန်းကို ပင်လယ်၌သာ အများအားဖြင့်အသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ပင်လယ်တွင် ငါးစာမတပ်သောငါးမျှားတန်းနှင့် ငါးမျှား သောအခါ ငါးမျှားကြိုးတွင်ဖော့များချည်ပြီး ရေပြင်အောက် ၌တန်း၍ ချထားရသည်။ ငါးမျှားတန်းကို အကန့်အကန့် ပြု၍ ထောင်လှေရှိရာ များသောအားဖြင့် အကန့် ၃၀၊ ၄၀ ခြား၍ မျှားကြသည်။ တစ်ကန့်တစ်ကန့်တွင် ငါးမျှားကြိုး သည် အတောင် ၁၂၀ခန့်ရှိသည်။ ငါးစာ မတပ် သော ငါးမျှားတန်းဖြင့် အမိများသောငါးမျှားမှာ ငမန်းနှင့် ငလိပ် ကျောက်တို့ ဖြစ်သည်။ မြစ်ချောင်းတို့တွင် ငါးစာတပ်ငါး

မျှားတန်းနှင့် မျှားလှေရှိသည်။ ငါးမျှားချိတ်တွင် ငါးဖြင်း သလက် အရှင်ကို ချိတ်၍ ငါးရုံများကို မျှားသည်။ ငါးမျှား တန်းကို စိုက်ထားသော ဝါးတိုင်နှစ်ခုအကြား ရေပြင်ပေါ်၌ တန်း၍ချည်ထားလေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ရေပြင် အောက်၌ ဖြစ်စေ၊ရေပြင်တွင်ဖြစ်စေ ငါးမျှားတန်းကိုချ၍ မျှားတတ် ကြသည်။ ပင်လယ်တွင်မူ ပင်လယ်ကန်စွန်းကို ငါးစား အဖြစ် အသုံးပြု၍ ရေတိမ်သည် နေရာ၌ရေပြင်တွင် ဖော့များ ချည်ထားကာ မျှားလှေရှိသည်။ ငလိပ်ကျောက်၊ ငါးဇလုံ နှင့် ငမန်းငယ်များကို ဖမ်းမိတတ်သည်။ ငါးစားတပ် ငါးမျှား တန်းကို မြစ်ချောင်းတို့တွင် အသုံးပြုသောအခါ မျှားတန်း ဟုလည်းကောင်း၊ တန်းမျှားဟုလည်းကောင်း၊ ကြိုးတန်း၊ ရေမှုန်တန်း၊ ရေပေါ်တန်းဟုလည်းကောင်း အမျိုးမျိုးခေါ် ကြသည်။ ပင်လယ်တွင် အသုံးပြုသောအခါတွင် ပိုင်း၊ မျှားပိုင်းဟု အမျိုးမျိုးခေါ် ကြသည်။

ဗူးမျှောဆိုသည်မှာ အမှန်အားဖြင့် ငါးမျှားချိတ်တစ်ခုစီကို ဖော့ချည်၍ မျှားခြင်းဖြစ်သည်။ ဗူးတွင် ငါးစာတပ်ပြီးငါး မျှားချိတ်ရှိသော ငါးမျှားကြိုးကို ပတ်ထားရသည်။ ထိုဗူး များကိုရေစုန်မျှောပြီး လှေပေါ်မှ စောင့်ကြည့်ရသည်။ ငါး မိသောအခါ ငါးမျှားကြိုးကို ဆွဲထားသောကြောင့် ဗူးသည် ရေပြင်တွင်လည်၍နေသည်။ ငါးထွေနှင့် ငါးတန်တို့ကို ဗူးမျှော ဖြင့် အဖမ်းများသည်။ ဗူးမျှောကို ဗူးမျှောကျင်၊ မျှောဗူး ဘော၊ မြစ်ခြင်းလုံးဟူ၍ အမျိုးမျိုး ခေါ်ကြသည်။

ငါးကိုမမျှားဘဲ အသေထိုး၍လည်း ဖမ်းယူနိုင်သေးသည်။ သို့သော် ဤနည်းကို အထက်မြန်မာနိုင်ငံအင်းလေး ကန်၌သာ အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ အင်းလေးကန်တွင် ရှဉ့်စူးနှင့်ခက် ရင်းဟု ခေါ်သော မိုန်းနှစ်မျိုးကို အသုံးပြုသည်။ ရှဉ့်စူးသည် စူးနှစ်ခုဖြစ်၍ ၅ ပေခန့်ရှည်သော ဝါးလုံးအဖျားတွင် တပ် ထားပြီး ငရှဉ့်ထိုးရန်အတွက် အသုံးပြုသည်။ ခက်ရင်း သည် စူး ၅ ခုရှိ၍ ၁၀ ပေခန့် ရှည်ပြီး ငါးသိုင်းထိုးရန်အတွက် အသုံးများသည်။ အသုံးပြုသောအခါ ခက်ရင်းချည်းသက် သက်ကိုဖြစ်စေ၊ ဝါးပြောင်းရှည်နှင့်တွဲ၍ဖြစ်စေ အသုံးပြု လေ့ရှိသည်။ အခြားနည်းတွင်ပြောင်းရှည်ကိုငါးရှိသည့်နေ ရာပေါ်သို့ ပထမချပေးရသည်။ ထိုနောက် ပြောင်းထိပ်ရှိ အပေါက်မှနေ၍ ငါးကို စူးနှင့်ထိုးရသည်။ အချို့ဒေသများ တွင် ငါးကို ညအခါ၌ လှံရှင်နှင့်ထိုးလေ့ရှိသည်။ ထိုနည်း တွင် ညအချိန်၌ လက်နှိပ်ဓာတ်မီးနှင့် ရေကိုထိုးကြည့်သော အခါ ငါးသည် လှံသွားနှင့်တကွ ထွက်ပြေးသွားသည်။ လှံသွားများတွင် ကြိုးချည်ထားရာ ငါးမော၍ အပြေးရပ်သော အခါ ကြိုးကိုငင်ပြီး ငါးကိုဖမ်းယူရသည်။ ငါးကိုမမျှားဘဲ အသေထိုး၍ ဖမ်းနည်းကို လှံထိုးဖမ်းနည်းဟုခေါ်လေ့ရှိ သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဖမ်းနည်းကိုလှံထိုး၊ စူးထိုး၊ စင်းထိုး၊ မိဖောင်ထိုးဟူ၍လည်း အမျိုးမျိုးခေါ်ကြသည်။